

Vol. I, II şi III, Lei 32

KARL MAY • WINNETOU

★★

KARL MAY

WINNETOU

EDITURA TINERETULUI

Ediţie prescurtată

KARL MAY

WINNETOU

În româneşte de EUGEN FRUNZĂ

Volumul II

EDITURA
TINERETULUI

Coperta de DUMITRU IONESCU

WINNETOU
Karl May's Gesammelte Werke
Band 7—8—9
Karl-May-Verlag
Radebeul bei Dresden

CAPITOLUL I

DETECTIV

Nici n-a apucat bine să vadă lumina tiparului primul volum despre Winnetou, că mi-au şi parvenit numeroase întrebări din partea cititorilor, dornici să afle cursul ulterior al evenimentelor. Acestea s-au desfăşurat cu totul altfel decît am bănuit.

După o veritabilă cursă de călărie, sosirăm la vărsarea lui Rio Boxo de Nacitoşea, unde nădăjduiam să ne aştepte vreo solie din partea lui Winnetou. Dar speranţa noastră nu se împlini. Am găsit, ce-i drept, urmele unor oameni care fuseseră pe aici. Dar ce fel de urme! Erau leşurile celor doi *traders* care ne dăduseră informaţii despre satul kiowaşilor. După cum am aflat mai tîrziu de la Winnetou, negustorii fuseseră împuşcaţi de Santer.

Acesta vîslise atît de zdravăn, încît ajunsese la vărsarea sus-pomenitului rîu concomitent cu negustorii, deşi aceştia plecaseră mult mai înainte din satul lui Tangua. Santer fusese nevoit să renunţe la nuggeţii lui Winnetou; îl aştepta deci sărăcia. Atunci i-au sărit în ochi mărfurile celor doi negustori, pe care i-a împuşcat, după ce-i pîndise, probabil, dintr-o ascunzătoare. Apoi a şters-o împreună cu catîrii şi cu mărfurile furate. Toate acestea le-a dedus, la sosire, Winnetou, cercetînd urmele lăsate de Santer.

Ucigaşul nu şi-a luat o sarcină prea uşoară. Să mîi de unul singur prin savană atîţia catîri încărcaţi — e o treabă ce comportă serioase dificultăţi. Pe deasupra, era şi foarte grăbit, ca să nu-l ajungă urmăritorii.

Din păcate, se porni o ploaie care ţinu cîteva zile şi şterse toate urmele, încît Winnetou fu silit să se bizuie nu pe ceea ce vedea cu ochii, ci pe fel de fel de combinaţii. Foarte probabil că Santer, pentru a-şi valorifica prada, se îndreptase

spre una din aşezările învecinate ; astfel, apaşii nu aveau altă soluţie decît să le cerceteze pe rînd.

Abia după mai multe zile irosite, Winnetou regăsi la agenţia comercială Gater urma celui căutat : Santer trecuse pe acolo, vînduse toată prada şi, făcîndu-şi rost de un cal bun, pornise către est, pe fosta şosea Red-River. Winnetou se despărţi de apaşii lui, care i-ar fi complicat de aci încolo deplasarea ; îi trimise acasă şi hotărî să continue urmărirea de unul singur. Luase cu sine destui nuggeţi, poseda deci mijloace materiale pentru o şedere mai îndelungată în sat.

Cum din acest motiv nu mai expediase nici un curier la Nacitoşea, noi nu ştiam unde se află şi încotro să-l urmăm. Am luat-o deci spre Arkansas, ca să ajungem pe drumul cel mai drept la Saint Louis. Regretam nespus că nu-mi pot revedea prietenul, dar nu era nimic de făcut.

După un drum lung, sosirăm într-o seară la Saint Louis. Fireşte că prima mea grijă a fost să-l vizitez pe bătrînul meşter Henry. Cînd am păşit în atelierul său, meşterul tocmai lucra la strung, în lumina lămpii, aşa că nici nu auzise cînd am deschis uşa.

— *Good evening*, bună seara, mister Henry ! l-am salutat ca şi cînd ne-am fi despărţit abia în ajun. Ei, cum merge cu carabina ? E gata ?

Spunînd acestea, mă săltai pe un colţ al mesei, cum obişnuiam pe vremuri. Mister Henry zvîcni de pe scaunul lui, se holbă la mine o clipă ca de pe altă lume, apoi izbucni, nebun de bucurie :

— Dumneata... dumneata aici ?... Meditatorul... Expertul... afurisitul de Old Shatterhand ? !

Mă strînse la pieptul său şi mă sărută repetat, zgomotos, pe amîndoi obrajii.

— Old Shatterhand ? ! De unde cunoaşteţi acest nume ? l-am iscodit după ce explozia de bucurie se mai potoli.

— De unde ? Mai întrebi ? Toată lumea vorbeşte de dumneata, cavaler teribil ce-mi eşti ! Ai ajuns un *westman* cum scrie la carte ! Mister White, inginerul secţiei vecine, ne-a informat cel dintîi. Erau numai laude în privinţa dumitale, aşa să ştii ! Însă nimbul din jurul frunţii ţi l-a aşezat Winnetou !

— Cum aşa ?

— Mi-a povestit totul, absolut totul !

— Ce vorbiţi ! A fost Winnetou pe-aici ?

— Fireşte c-a fost !

— Cînd ? Spuneţi, vă rog !...

— Acum trei zile. Doar îi vorbiseşi de mine şi de vechiul doborîtor de urşi. S-ar fi putut oare să vină în localitate şi să nu mă viziteze ? Mi-a zugrăvit el cu de-amănuntul cam ce fel de *westman* ai ajuns. Bizoni, grizzly şi aşa mai departe ! Te-ai ales pînă şi cu rangul de căpetenie.

Continuă astfel încă multă vreme şi degeaba încercam să-l întrerup. Mă îmbrăţişa iar şi iar, jubilînd că mă îndemnase cel dintîi pe drumul Vestului sălbatic.

Winnetou nu-i mai pierduse urma lui Santer şi se ţinuse după el pînă la Saint Louis. După care plecă spre New Orleans. Din pricina grabei cu care se deplasa, n-am apucat să-l mai prind în oraş. Îmi lăsase însă vorbă prin Henry să vin şi eu la New Orleans — dacă mă trage inima. Şi m-am hotărît să plec cît de curînd.

Trebuia, fireşte, să-mi îndeplinesc mai întîi obligaţiile profesionale, ceea ce am şi făcut a doua zi dimineaţa. Încă la prima oră mă aflam cu Hawkens, Stone şi Parker în dosul acelei uşi cu geamuri prin care intrasem altădată ca să mi se verifice cunoştinţele. Bătrînul Henry nu renunţă nici el la plăcerea de a fi de faţă. Acolo se depănară o mulţime de poveşti, de relatări, explicaţii, ca să reiasă pînă la urmă că, dintre toate secţiile, a mea trecuse prin încercările cele mai grele şi mai dramatice. Rămăsesem singurul în viaţă dintre experţii grupei.

Sam şi-a dat în zadar osteneala ca să obţină pentru mine o gratificaţie suplimentară. Ne-am încasat, ce-i drept, lefurile, dar nici un dolar în plus. Mărturisesc sincer că am predat cu un sentiment de amară decepţie notele şi schiţele întocmite cu atîta caznă şi salvate cu atîtea riscuri. Domnii angajaseră cinci experţi şi achitau acum doar o singură leafă, restul îl băgau în propriile lor buzunare, deşi îşi însuşiseră rodul întregii noastre munci şi îndeosebi al eforturilor mele mai mult decît omeneşti.

Drept care Sam improviză o cuvîntare vijelioasă, dar nu obţinu nimic decît rîsete, în timp ce, împreună cu Will şi cu Dick, era condus amabil către uşă. Plecai, fireşte, şi eu, fără a mai privi înapoi. De altminteri, suma încasată era, pentru condiţiile mele de atunci, destul de bunicică.

Eram, deci, hotărît să-l caut pe Winnetou, care îmi lăsase la mister Henry adresa unui hotel din New Orleans. Din politeţe, dar şi din devotament, i-am întrebat pe Sam şi pe ceilalţi doi tovarăşi dacă ar vrea să vină cu mine. Ei însă preferau să rămînă la Saint Louis, să se odihnească, în sfîrşit, ca lumea, ceea ce, în nici un caz nu le-aş fi luat-o în nume de rău. Mi-am făcut rost de schimburi şi de alte obiecte trebuincioase, m-am gătit cu un costum nou, lepădînd veşmintele indiene, şi am luat vaporul spre miazăzi. Puţinul meu avut, pe care am renunţat să-l mai car după mine, între altele şi doborîtorul de urşi, l-am lăsat în grija lui Henry, care mi-a făgăduit să-l păstreze cu sfinţenie. Tot lui i-am încredinţat şi calul, de care nu mai aveam trebuinţă. De altfel, socoteam cu toţii că absenţa mea va fi scurtă.

Dar avea să se întîmple altcum. Ne aflam în toiul războiului civil, fapt pe care l-am trecut pînă acum sub tăcere, neavînd nici o legătură cu evenimentele relatate. Întîmplător, fluviul Mississippi era tocmai atunci deschis navigaţiei datorită vestitului amiral Farragut, care îl readusese în stăpînirea statelor nordice. Totuşi, călătoria mea cu vaporul întîrzia mult din pricina măsurilor restrictive de tot felul, desigur încă necesare. Ajungînd la New Orleans şi întrebînd de Winnetou la hotelul pe care mi-l indicase Henry, mi s-a răspuns că plecase în ajun, dar îmi lăsase vorbă că se află la Vicksburg, în căutarea lui Santer, şi că, din motive de securitate, nu mă sfătuieşte să-l urmez. Adresa lui mi-o va comunica mai tîrziu prin mister Henry din Saint Louis.

Ce-mi rămînea de făcut ? Mă trăgea aţa să-mi vizitez rudele aflate în patrie şi care, probabil că aveau nevoie de un ajutor bănesc ; oricum, eram în măsură să-i ajut. Să mă fi întors la Saint Louis ca să-l aştept pe Winnetou ? Cine ştie dacă acesta mai avea posibilitatea să vină acolo...

Mă interesai dacă există vreun vapor gata de plecare. Găsii unul sub pavilion nord-american, care încerca să profite de acalmia de pe front pentru a pătrunde pînă pe coastele Cubei. Acolo se putea ivi un prilej să plec în Germania sau, deocamdată, la New York. N-am stat mult pe gînduri şi m-am îmbarcat.

Ar fi fost bine dacă-mi puneam în siguranţă agoniseala la vreuna din bănci, în schimbul unui mandat de remitere. Dar ce bancă din New Orleans era pe atunci demnă de încredere ? Apoi, nici timp nu prea îmi rămăsese. Pînă la plecarea vaporului mai trebuia să-mi fac rost de paşaport. Aşa că am plecat cu banii la mine.

Pentru a nu stărui prea mult asupra acestei fatale împrejurări, voi spune doar că nu mai tîrziu decît în prima noapte, furăm surprinşi de un puternic uragan. Ce-i drept, încă de cu ziuă vremea se arătase vîntoasă, dar călătoria decursese normal pînă spre seară : nimic nu indica apropierea cumplitei furtuni. Ca şi ceilalţi pasageri, care folosiseră prilejul de a pleca din New Orleans, mă dusei liniştit la culcare. După miezul nopţii am fost trezit de un tangaj şi de un clocot îngrozitor. Am sărit din pat ca ars. Dar în aceeaşi clipă vasul se clătină atît de tare, încît mă prăbuşii, şi tot calabalîcul din cabina în care se aflau încă trei pasageri căzu peste mine. Cui îi mai pasă de bani în asemenea clipe, cînd viaţa atîrnă de un fir de păr ? ! Prin întunericul şi zăpăceala ce domneau în cabină, mi-ar fi trebuit mult timp pînă să-mi găsesc haina şi portofelul. Nu ştiu nici eu cum m-am dezgropat de sub povara ce mă strivea şi am fugit — ba nu, m-am bălăbănit pînă afară, pe covertă. Vaporul se zbuciuma nebuneşte, fără răgaz.

Afară — beznă, să-ţi scoţi ochii. Cît ai clipi, uraganul mă trînti jos şi un talaz uriaş se rostogoli deasupră-mi. Mi se părea că aud voci îngrozite, spulberate în vuietul furtunii. Fulgere spintecară văzduhul, unul după altul, luminînd totul preţ de o secundă. Zării nişte stînci rîpoase ieşind din apă, iar dincolo de ele mijea ţărmul. Vasul se înşurubase cu botul între aceste stînci şi, împresurat de talazuri, se frămînta cu pupa în văzduh. Era pierdut. În orice clipă putea să fie rupt în bucăţi. Bărcile de salvare fuseseră smulse. Cum să scapi dintr-o asemenea situaţie ? Numai înot ! Încă un fulger, şi văzui călătorii întinşi pe covertă, cramponîndu-se de obiectele din jur, pentru a nu fi măturaţi de valuri. După părerea mea, însă, tocmai lăsîndu-te în voia apei, puteai să mai speri în ziua de mîine !

Şi iată, vine asupră-mi un talaz înalt cît casa ; îl zăresc datorită luciului său fosforescent. Se aruncă asupra vasului care geme şi trosneşte, gata-gata să se facă ţăndări. Eu mă agăţ cu toată puterea de un stîlp de fier, dar în zadar : îmi scapă din mîini. Doamne, ajută-mă ! Am senzaţia că talazul mă aruncă sus de tot, mă joacă, mă suceşte ca pe o minge, apoi mă trage în adînc şi mă ridică iarăşi în creştetul lui. Nu

fac nici o mişcare: orice efort ar fi zadarnic. Dar în clipa cînd talazul se va izbi de ţărm, voi avea grijă să nu mă mai las tîrît în larg.

Să se fi scurs o jumătate de minut de cînd mă aflam în voia valurilor, dar mi se părea că trecuseră ore întregi. Deodată, mă pomenii aruncat în văzduh şi aterizai între stînci, unde apa era calmă. Numai să nu mă tragă valul îndărăt! Mă zbăteam din răsputeri, lopătam cu braţele, cu picioarele, într-un suprem şi ultim efort. De fapt, exagerez dacă spun că acolo, între stînci, apa era „calmă", pentru că e vorba de un calm foarte relativ. Ieşisem, ce-i drept, din vîltoare, dar furtuna răscolea şi răsturna oceanul, purtîndu-mă în toate sensurile ca pe un dop de plută jucat într-un vas cu apă. Avui însă norocul să zăresc prin noapte fîşia de pămînt. Fără această fericită împrejurare, probabil că n-aş fi scăpat cu viaţă. Ştiam, deci, în ce direcţie trebuie să înot. Şi chiar dacă în iureşul elementelor dezlănţuite nu făceam decît progrese infime, atinsei, totuşi, pînă la urmă ţărmul — deşi într-alt chip decît mi-aş fi dorit. Apă şi pămînt — totul era negru ca păcura, încît nu le puteam deosebi ca să-mi aleg un loc prielnic de acostare. Orbecăind astfel, mă izbii cu capul într-o muche de stîncă. Parcă m-ar fi trăsnit cineva cu toporul în creştet. Mai avui prezenţa de spirit să mă agăţ cu mîinile de stîncă şi să mă salt niţel, după care îmi pierdui cunoştinţa.

Cînd m-am dezmeticit, uraganul încă mai fierbea. Mă durea capul, dar nu luam în seamă durerea. Mai multă grijă îmi provoca faptul că habar nu aveam unde sînt. Mă aflam oare pe ţărm, sau pe o stîncă ieşită din apă? Era cu neputinţă să mă clintesc din loc. Piatra era netedă şi lunecoasă. Cu greu izbuteam să rezist furtunii care tot mai ameninţa să mă înghită. În cele din urmă, observai că uraganul parcă s-ar domoli. Şi, într-adevăr, aşa cum se întîmplă de obicei, se potoli curînd, ca la un semnal. Ploaia încetă brusc şi stelele se iviră pe cer.

La lumina lor mă putui orienta. Mă aflam pe ţărm. Îndărătul meu apele mai clocoteau; în faţă se înălţau nişte arbori răzleţi. O luai într-acolo. O parte din arbori înfruntaseră cu succes furtuna; mulţi alţii însă fuseseră smulşi din rădăcini, culcaţi la pămînt sau tîrîţi în largul apelor. Zării apoi, ca printr-o pîclă deasă, cîteva lumini mişcătoare. Bănuind că sînt oameni, mă grăbii să ajung pînă la ei.

Erau, într-adevăr, nişte oameni de prin partea locului, adunaţi în jurul unor case cărora uraganul le pricinuise mari stricăciuni. Uneia îi smulsese acoperişul, zvîrlindu-l cît colo, în larg.

Ce mai uimire produse apariţia mea! Se zgîiră oamenii la mine ca la o fantomă. Oceanul încă vuia bezmetic, aşa că numai răcnind ne puteam auzi unul pe altul. Erau pescari. Uraganul aruncase vasul nostru pe una din insulele Tortugas, unde se înălţa fortul Jefferson. În fort se aflau atunci închişi prizonierii de război ai Confederaţiei.

Pescarii mă primiră cît se poate de prietenos, îmi dădură rufărie uscată şi îmbrăcăminte — căci nu aveam pe mine decît pijamaua în care dormisem pe vapor. Apoi se împrăştiară să cerceteze coasta şi să descopere pe eventualii naufragiaţi. Pînă dimineaţa fură descoperite şaisprezece victime, dintre care trei, dînd semne de viaţă, au putut fi salvate. Ceilalţi muriseră. Ţărmul era semănat de epave; vasul sfărîmat, prova înfiptă în stînca de care o izbise uraganul.

Eram, aşadar, un naufragiat în cel mai deplin înţeles al cuvîntului, căci nu mai posedam nimic; banii pe care îi agonisisem zăceau în negura oceanului. Fireşte că regretam pierderea, dar mă şi consola faptul că eram unul dintre cei puţini — doar patru la număr — care scăpaserăm de moarte. Avusesem, fără îndoială, mare noroc.

Comandantul fortului se ocupă de noi. Primirăm toate cele necesare, iar mie mi se oferi ocazia să mă îmbarc pe un vapor care pleca spre New York. Astfel ajunsei acolo, în marele oraş, mai sărac chiar decît odinioară, cînd îl vizitasem pentru prima dată. Îmi lipsea pînă şi curajul de a o lua iarăşi de la capăt.

De ce am plecat la New York şi nu la Saint Louis, unde aveam cunoscuţi şi puteam să mă bizui cu toată încrederea în ajutorul bătrînului Henry? Pentru că îi eram atît de îndatorat, încît nu mai voiam să abuzez de bunăvoinţa lui. Ei da, să fi fost sigur că dau acolo de Winnetou! Însă goana lui după Santer putea să mai dureze luni de zile, dacă nu mai mult. Unde să-l fi căutat în tot acest răstimp? Eram, ce-i drept, ferm decis să-l regăsesc, dar asta presupunea să mă întorc în Vestul sălbatic, să vizitez iarăşi acel pueblo de lîngă Rio Pecos. Or, pentru a întreprinde o asemenea călătorie, trebuia mai întîi să-mi refac situaţia. În împrejurările date

— gîndeam eu — numai la New York aş fi reuşit să mă pun din nou pe picioare.

Speranţele nu mi-au fost înşelate. Am avut noroc. Am făcut cunoştinţa prea onorabilului mister Josy Taylor, care conducea un corp de detectivi, renumit pe atunci, şi mi-am oferit serviciile. Auzind cine sînt şi prin cîte trecusem în ultima vreme, dumnealui căzu de acord — deşi eram german — să mă angajeze de probă. Avea ideea preconcepută că germanii nu ar fi apţi pentru specialitatea lui. Totuşi, graţie cîtorva succese datorate mai curînd întîmplării decît perspicacităţii mele, am izbutit să-i inspir încredere şi să i-o sporesc treptat. Astfel, pînă la urmă, am ajuns să mă bucur de întreaga-i bunăvoinţă: îmi încredinţa unele misiuni cu şanse sigure de reuşită şi îndeobşte bine plătite.

Într-o zi, după apelul nominal, mă pofti în cabinetul său, unde aştepta un domn mai în vîrstă, cu înfăţişare îngrijorată. Se făcură prezentările şi aflai că e vorba de bancherul Ohlert, venit să ne ceară asistenţa într-o chestiune particulară. Cazul era pe cît de penibil pentru persoana lui, pe atît de periculos pentru afacerile sale.

Avea un singur copil, un fiu cu numele de William, în vîrstă de douăzeci şi cinci de ani, investit cu dreptul de a dispune în chestiunile financiare ale firmei ca şi tatăl său. Acesta din urmă era însurat cu o germană, fiind el însuşi de aceeaşi obîrşie. Tînărul, mai mult visător decît activ, se ocupa de preferinţă cu lecturi ştiinţifice, beletristice şi studia mai curînd metafizica decît registrele de contabilitate ale întreprinderii, considerîndu-se şi mare savant, şi poet desăvîrşit. Faptul că una din revistele newyorkeze de limbă germană îi publicase cîteva poezii l-a întărit şi mai mult în această convingere. Din una-n alta, îi trăsni prin cap ideea să scrie o tragedie al cărei principal erou să fie un poet nebun. Pentru a se documenta cît mai temeinic, îşi procură o grămadă de cărţi de specialitate şi se apucă să studieze bolile mintale. Consecinţele fură îngrozitoare: identificîndu-se treptat cu eroul său, tînărul Ohlert ajunse să se creadă el însuşi nebun. Nu de mult tatăl său făcuse cunoştinţa unui medic psihiatru care afirma că are intenţia să creeze o clinică particulară pentru alienaţi. Susţinea că fusese multă vreme asistentul unor specialişti celebri şi îi inspiră bancherului atîta încredere, încît acesta îl rugă să se ocupe de fiul său şi să încerce a-l vindeca.

Din acea zi o prietenie intimă se legă între medic şi Ohlert-junior pentru ca, la un moment dat, să dispară amîndoi în chip cu totul surprinzător. Abia atunci bancherul, devenit mai atent, descoperi că medicul în cauză nu era decît un cîrpaci şi un impostor cum sînt cu miile în Statele Unite, toleraţi să-şi facă mendrele pe spinarea bieţilor pacienţi.

Taylor, şeful meu, întrebă cum se numeşte acel pretins medic. Cînd îi află numele, adică Gibson, precum şi adresa, constată că aveam de-a face cu o veche cunoştinţă. Eu însumi îl supravegheasem multă vreme pentru o altă afacere necurată. Posedam şi o fotografie a lui. O ţineam în sertar şi cînd i-o arătai bancherului Ohlert, acesta recunoscu imediat pe dubiosul prieten şi medic al fiului său.

Acest Gibson era un escroc de prima clasă, care hoinărise mult timp prin Statele Unite şi prin Mexic, atribuindu-şi tot felul de titluri şi profesiuni. Bancherul, vizitînd-o în ajun pe gazda escrocului, află că acesta plătise tot ce-i datora şi plecase nu se ştie unde. William, fiul bancherului, luase cu sine o sumă apreciabilă de bani şi totuşi, chiar astăzi, tatăl său primi din partea unei bănci din Cincinnati, cu care întreţinea strînse legături de afaceri, o telegramă prin care era anunţat că William ridicase de la bancă cinci mii de dolari şi plecase mai departe, la Louisville, ca să-şi aducă de acolo logodnica. Afirmaţia din urmă era, desigur, mincinoasă.

Existau toate motivele să se presupună că falsul medic îşi răpise „pacientul" pentru a intra în posesia unor mari sume de bani. William cunoştea personal pe cei mai de seamă bancheri şi putea obţine de la ei orice sumă ar fi cerut. Era, deci, neapărat necesar ca escrocul să fie prins, iar bolnavul readus acasă.

Cazul mi-a fost încredinţat mie. Mă înarmai cu împuternicirile şi instrucţiunile de rigoare, precum şi cu o fotografie a lui William Ohlert şi mă îmbarcai pe un vapor, mai întîi spre Cincinnati. Cum Gibson mă ştia la faţă, îmi luai şi recuzita necesară pentru cazul că ar fi fost nevoie să mă deghizez.

La Cincinnati îi făcui o vizită bancherului cu pricina, care mă informă că Gibson se găsea într-adevăr în tovărăşia lui William Ohlert. Ajungînd apoi la Louisville, aflai că cei în cauză îşi luaseră bilete pentru Saint Louis. Mă dusei, fireşte,

într-acolo, dar abia după multe şi neslăbite cercetări dădui de urma lor. De mare folos mi-a fost şi de astă dată bătrînul mister Henry; cred că nu mai e nevoie să spun că l-am vizitat în atelierul său. Omul se arătă foarte surprins de faptul că devenisem detectiv, mă compătimi din toată inima pentru pierderea suferită de pe urma naufragiului şi, la despărţire, îmi ceru să-i făgăduiesc că, după ce-mi voi fi îndeplinit misiunea în curs, voi renunţa la slujbă şi mă voi întoarce în Vestul sălbatic. Urma să experimentez acolo noua lui armă cu repetiţie, iar pînă atunci dînsul avea să-mi ţină în păstrare doborîtorul de urşi.

William şi Gibson plecaseră cu vaporul pe Mississippi spre New Orleans şi trebuia să mă iau după ei. Ohlert-senior îmi dăduse o listă a tuturor băncilor cu care lucra. La Louisville şi la Saint Louis, informîndu-mă la băncile indicate pe listă, aflasem că William trecuse pe acolo şi ridicase diverse sume de bani. Acelaşi lucru îl făcuse şi la doi prieteni de afaceri din New Orleans. Pe ceilalţi i-am prevenit şi i-am rugat să mă anunţe de urgenţă în cazul că se va prezenta la ghişeele lor.

Asta e tot ce descoperisem şi mă găseam acum în mijlocul puhoiului de oameni care inundau străzile oraşului. Evident că sesizasem şi poliţia despre cazul ce mă interesa şi nu mai aveam altceva de făcut decît să aştept rezultatul cercetărilor. Pentru a nu sta degeaba, hoinăream prin mulţime, scrutînd cu atenţie trecătorii. Poate că o întîmplare fericită mi-ar fi putut veni în ajutor.

New Orleans are un aspect hotărît sudic, mai ales în vechile cartiere. Dai de uliţe strîmte şi murdare, de case învelite cu iederă şi prevăzute cu balcoane. Acolo se retrage un anume fel de viaţă care se teme de lumina zilei. Întîlneşti oameni cu tenurile cele mai diferite, de la galbenul-palid, bolnăvicios, pînă la tuciuriul cel mai întunecat al negrilor. Flaşnetari, cîntăreţi vocali ambulanţi şi chitarişti îţi împuie urechile cu producţiile lor artistice. Bărbaţii strigă, femeile ţipă. Aci un matroz înfuriat îl trage pe un chinez de smocul din creştet, în timp ce acesta înjură de mama focului; dincolo se încaieră doi negri spre hazul privitorilor adunaţi în jur. Pe la fiecare colţ de stradă hamalul dă nas în nas cu alt hamal, îşi leapădă amîndoi poverile şi se iau la bătaie. Intervine un al treilea, vrea să facă pace şi încasează pînă la urmă pumnii amîndurora.

O impresie mai bună fac micile aşezări suburbane, cu case rustice, cochete, împrejmuite cu grădini curate în care cresc trandafiri, coacăze, oleandri, peri, smochini, piersici, portocali, lămîi. Acolo îşi află cetăţeanul liniştea şi tihna mult dorite după zarva ameţitoare a oraşului.

Bineînţeles că în port agitaţia e cea mai intensă. Acolo mişună vapoarele şi ambarcaţiunile de tot soiul şi de toate mărimile. Pe chei stau grămadă munţi de baloturi şi stive de butoaie printre care foiesc sute de docheri. Te-ai crede într-unul din marile tîrguri de bumbac ale Indiei răsăritene.

Rătăceam deci prin oraş cu ochii atenţi — dar zadarnic! Se făcuse amiază şi era foarte cald. Mă aflam pe larga şi frumoasa Common-Street, cînd privirea îmi fu atrasă de firma unei berării germane. Un pahar de bere Pilsen nu strica pe o asemenea arşiţă, aşa că am intrat.

Cîtă trecere avea berea încă de pe atunci, se vedea din mulţimea de consumatori care umpleau localul. După multă căutare, am găsit un scaun liber, tocmai în fund, la o măsuţă cu numai două locuri, dintre care unul ocupat de un ins al cărui aspect ar fi tăiat oricui pofta de a se aşeza lîngă dînsul. Îi cerui totuşi îngăduinţa să-mi consum berea la măsuţa respectivă.

Pe chipul străinului se aşternu un zîmbet ca de milă. Mă privi cu stăruinţă şi cu oarecare dispreţ. Apoi întrebă:

— Da' parale aveţi, master?

— Fireşte! i-am răspuns mirat.

— Înseamnă că, pe lîngă bere, puteţi plăti şi locul pe care-l ocupaţi?

— Aşa cred.

— *Well*, atunci la ce bun îmi mai cereţi îngăduinţa să vă aşezaţi lîngă mine? După socotelile mele, sînteţi străin, un pripăşit prin partea locului, aşadar un *greenhorn*. Să-l văd eu pe acela care mi-ar interzice să mă aşez unde-mi place! L-aş face zob! Întinde-ţi, domnule, picioarele în voie, comandă-ţi berea şi, dacă te incomodează cineva, dă-i una după ceafă!

Mărturisesc sincer că purtarea lui mă cam intimida. Simţeam că roşesc. De fapt, omul mă luase peste picior şi aveam sentimentul vag că nu ar trebui să i-o trec cu vederea, că s-ar

cuveni să schițez cît de cît un protest. De aceea, în timp ce mă așezam, i-am răspuns :

— Ați ghicit, sînt străin, master. Dar expresia cealaltă v-o interzic, altminteri m-aș vedea obligat să vă conving că nu sînt de loc un *greenhorn*. A fi vulpoi șiret nu implică și lipsa de politețe.

— *Pshaw!* făcu el indiferent. În orice caz, dumneavoastră nu-mi prea faceți impresie de vulpoi. Iar pe orgoliosul n-are rost să-l jucați ; degeaba osteneala. N-am avut nici o intenție rea și, la urma urmei, mă întreb cum ați putea să vă impuneți față de mine. Old Death nu e omul care să se piardă cu firea.

Old Death ! Va să zică aveam de-a face cu Old Death ! Auzisem multe despre acest notoriu, ba chiar celebru *westman*. Despre isprăvile sale se vorbea la toate focurile de tabără dincolo de Mississippi și numele lui pătrunsese pînă în marile orașe din est. Dacă numai a zecea sau a douăzecea parte din cîte se povesteau despre el ar fi corespuns adevărului, încă ar fi însemnat să-ți scoți pălăria în fața unui vînător și cercetaș de asemenea anvergură. Și-a petrecut viața cutreierînd Vestul în lung și-n lat și scăpînd teafăr din toate primejdiile. Cei mai săraci cu duhul îl credeau pur și simplu imun la gloanțe.

Nimeni nu-i cunoștea numele adevărat. Old Death era porecla lui de *westman*, de războinic, și însemna „Moartea cea bătrînă". Și-o cîștigase datorită conformației sale neobișnuit de ciolănoase și deșirate. Avîndu-l acum în fața mea, înțelegeam de ce fusese poreclit astfel.

Era înalt, peste măsură de înalt, și trupul său încovoiat părea să nu fie decît piele și os. Pantalonii îi fluturau largi în jurul picioroangelor. Haina de vînătoare, croită din aceeași piele ca și pantalonii, se închircise cu timpul în așa hal, încît mînecile abia îi ajungeau la jumătatea brațelor, dure, descărnate, scheletice.

Sus, din gulerul cămășii, răsărea un gît interminabil, ca de mort, pe care mărul lui Adam atîrna ca într-un săculeț. Și apoi, capul ! Nici cinci grame de carne pe el ; ochii pierduți adînc în orbite, iar țeasta fără un fir de păr. Obrajii cumplit de uscați, fălcile puternice, pomeții proeminenți, nasul flasc și teșit, cu nările mari în vînt — leit hîrcă de care să fugi îngrozit, dacă îți iese cumva în drum. Capul acesta avea asupră-mi și un efect olfactiv : îmi părea că simt duhorile descompunerii, mirosul de acid sulfuric și de amoniac. Să-ți piară, zău, orice poftă de mîncare și băutură !...

Picioroangele și le purta în niște teci, un fel de cizme din piele de cal, croite dintr-o singură bucată. La călcîie — o pereche de pinteni uriași, avînd drept rotile două monede mexicane de argint.

Jos, lîngă măsuță, zăcea un harnașament complet de călărie, adică șaua cu toate dichisurile ei, de care omul își rezemase una din acele vechi flinte de Kentucky, lungi cît toate zilele, și astăzi rar întîlnite. Restul armamentului consta dintr-un cuțit „Bowie" și două pistoale ale căror prăsele ieșeau la iveală dintr-un fel de brîu garnisit cu o mulțime de scalpuri cît o palmă de mari fiecare. Cum scalpurile nu proveneau de la albi, era de presupus că posesorul lor jupuise, după obiceiul locului, țestele indienilor înfrînți de el.

Berarul îmi aduse comanda. Cînd să duc paharul la gură, Old Death mă opri cu un gest poruncitor și zise :

— Stai, nu te grăbi, *boy!* Mai întîi, să ciocnim. După cîte știu, cam așa se obișnuiește pe la dumneavoastră.

— Aveți dreptate, însă numai între prieteni — i-am răspuns, șovăind să-i urmez invitația.

— Ia nu mai faceți nazuri ! Stăm aici unul lîngă altul și n-avem nici un motiv, ba nici nu ne trece prin gînd să ne apucăm reciproc de beregată. Haide, să ciocnim ! Nu sînt spion, nici hingher ; puteți ședea liniștit un sfert de oră în tovărășia mea.

Vorbele acestea sunau cu totul altfel. Ciocnirăm deci paharele, apoi rostii, la rîndul meu :

— Știu prea bine, *sir*, cu ce fel de ins am de-a face. Dacă sînteți într-adevăr Old Death, nu mi-e teamă că m-aș afla într-o companie neplăcută.

— Mă cunoașteți, va să zică ? Păi, atunci să nu mai vorbim de mine, ci de dumneavoastră ! Ce gînd v-a îndemnat spre Statele Unite ?

— Același care-i îndeamnă și pe alții : am venit în căutarea norocului.

— Cred ! Dincolo, în bătrîna Europă, oamenii își închipuie că aici n-ai decît să-ți caști buzunarul ca să-l umpli cu dolari. Cum se pricopsește vreunul, gata, toate ziarele tabără pe el. Dar despre miile de oameni care sînt trași la fund și

dispar în valurile vieţii nimeni nu suflă o vorbă. Ei, v-aţi găsit norocul, i-aţi dat barem de urmă ?

— Mă aflu, oarecum, în cea de-a doua ipostază.

— Atunci fiţi atent, nu cumva să-l pierdeţi din ochi ! Eu ştiu din proprie experienţă cît de greu e să te ţii după el. Poate aţi auzit că sînt un *scout*, cercetaş de profesie, călăuză. Nici un *westman* nu se poate măsura cu mine. Şi, totuşi, degeaba m-am zbătut şi am alergat după noroc. De sute de ori mi s-a părut că, uite, întind numai mîna şi-l apuc ; dar de fiecare dată s-a năruit totul ca un castel de nisip, ca o himeră.

Vorbise pe un ton sumbru şi rămase apoi cu ochii în gol. Cum nu dădui nici o replică, mă privi după o vreme şi spuse :

— Master, încercaţi să fiţi mai deştept ca mine ! Vi se citeşte pe faţă că aţi putea s-o păţiţi.

— Zău ? Cum aşa ?

— Sînteţi prea delicat, prea subţire ; mirosiţi a parfum. Un indian, privindu-vă frizura, s-ar prăbuşi de spaimă. Costumul, fără o pată, fără un fir de praf pe el. Aşa, daţi-o naibii, n-o să găsiţi norocul în Vest !

— Nu am intenţia să-l caut numaidecît acolo.

— Fiţi atunci amabil şi povestiţi-mi cîte ceva despre condiţia dumneavoastră socială, profesie, ocupaţie.

— Am studii.

I-am răspuns cu oarecare mîndrie. Dar el îmi zîmbi alene — pe figura lui suptă zîmbetul părea mai curînd un rînjet sfidător — şi clătină din cap :

— Studii ! Vai şi amar ! Vă închipuiţi, probabil, că sînteţi grozav ? Aflaţi că tocmai oamenii de soiul dumneavoastră sînt cei mai neajutoraţi cînd e vorba să-şi caute norocul. Aveţi vreo slujbă ?

— Da, la New York.

— Ce fel ?

Avea un mod al lui de a întreba ; parcă te obliga la răspuns. Totuşi, de astă dată nu-i puteam spune adevărul.

— Sînt angajat la un bancher şi am venit încoace în interes de serviciu.

— Bancher ? Asta-i altă poveste. Înseamnă că drumul e mult mai neted decît credeam. Ţineţi-vă de slujbă, *sir !* Nu orice om cu studii se bucură de un angajament la băncile americane. Şi încă la New York ! În cazul acesta, vă bucuraţi de multă încredere, mai ales că sînteţi încă foarte tînăr. Cînd

trimiţi pe cineva de la New York spre sud, nu alegi pe un oareşicare, ci pe un om care prezintă toată siguranţa. Îmi pare bine că m-am înşelat în presupunerea mea ! Va să zică, aveţi de rezolvat o chestiune financiară ?

— Cam aşa ceva.

— Hm !

Mă cîntări iarăşi din ochi şi, cu zîmbetu-i ştiut, continuă :

— Şi, totuşi, cred că m-aş face forte să ghicesc adevăratul scop al prezenţei dumneavoastră aici.

— Mă îndoiesc.

— Fie ! Vă dau însă un sfat. Cînd nu vreţi să se observe că vă aflaţi aici în căutarea cuiva, atunci stăpîniţi-vă bine ochii. I-aţi măsurat cu atîta interes pe clienţii localului şi i-aţi cercetat prin geam pe trecători, încît nu încape îndoială că urmăriţi pe cineva. Am ghicit ?

— Da, master. Vreau să întîlnesc o persoană căreia nu-i ştiu adresa.

— Întrebaţi pe la hoteluri.

— N-am obţinut nimic ; chiar şi osteneala poliţiei a fost zadarnică.

Din nou se instală pe chipul lui acel zîmbet pe care-l voia amabil. Îmi dădu un bobîrnac, amuzîndu-se :

— Master, sînteţi totuşi un *greenhorn*, un *greenhorn* desăvîrşit. Nu mi-o luaţi în nume de rău, dar ăsta-i adevărul.

Atunci îmi dădui, fireşte, seama că vorbisem prea mult. Ceea ce dînsul se grăbi să-mi confirme :

— Sînteţi aici într-o chestiune care seamănă oarecum cu o afacere financiară. După cum spuneaţi, omul în cauză e căutat şi de poliţie. Dumneavoastră înşivă cutreieraţi străzile şi localurile ca să-l depistaţi... Nu mi-ar spune lumea Old Death dacă nu aş şti cu cine am onoarea...

— Ei, cu cine, *sir ?*

— Cu un detectiv, cu un poliţist particular însărcinat să rezolve o chestiune mai mult de familie decît una penală.

Omul acesta era, într-adevăr, un psiholog îndrăcit. Să mă fi dat bătut recunoscîndu-mi identitatea ? Nu. Aşadar, am negat categoric :

— Preţuiesc, *sir*, agerimea dumneavoastră, dar în cazul de faţă aţi dat greş.

— N-aş crede !
— Cu siguranţă !
— *Well !* Vă priveşte dacă-mi spuneţi sau nu adevărul. Nu pot şi nici n-am de gînd să vă silesc. Dar dacă doriţi să nu vi se citească intenţiile, fiţi, vă rog, mai puţin străveziu. E vorba de bani. Şi iată că misiunea îi e încredinţată unui *greenhorn ;* se procedează deci cu discreţie ; aşadar, omul căutat este un prieten intim sau chiar rudă cu păgubitul. Ceva necurat e în orice caz la mijloc, altminteri poliţia nu v-ar fi făgăduit asistenţă. Probabil că respectivul a căzut în mrejele unui escroc care îl exploatează. Da, da, nu vă uitaţi aşa la mine, *sir !* Vă miră fantezia mea ? Păi, un *westman* iscusit reconstituie din două urme de paşi drumul de aici pînă-n Canada, şi rareori greşeşte.
— Ce să spun, master, dispuneţi de o imaginaţie formidabilă !
— *Pshaw !* Din partea mea, tăgăduiţi totul. N-am nimic de pierdut. Cunosc oraşul destul de bine şi v-aş fi un sfetnic bun. Dacă socotiţi însă că, procedînd după cum vă taie capul, veţi ajunge mai repede la ţintă, mă rog, foarte frumos ; dar nu ştiu, zău, dacă e şi util.
Se ridică de pe scaun şi scoase din buzunar o pungă veche de piele ca să-şi achite consumaţia. Mi-am zis că-l voi fi jignit cu neîncrederea mea, şi am încercat să şterg efectul :
— Sînt lucruri pe care nu e bine să le spui şi altora, cu atît mai puţin unui necunoscut. Totuşi, departe de mine intenţia de a vă indispune. Cred că...
— Ai-ai ! mă întrerupse el aruncînd o monedă pe masă. Nici vorbă de indispoziţie. Nu mă simt de loc jignit. Dar aveam cele mai bune gînduri pentru că, să zic aşa, un *ce* al persoanei dumneavoastră mi-a stîrnit interesul.
— Poate să ne revedem.
— Cam greu. Chiar astăzi plec în Texas şi de acolo în Mexic. Nu cred ca plimbarea dumneavoastră să se desfăşoare pe aceeaşi rută, aşa că... *farewell, sir !* Rămas bun ! Şi la o adică, mă rog, amintiţi-vă că v-am făcut de *greenhorn.* Din partea lui Old Death, puteţi s-o acceptaţi cu tot calmul. N-am spus-o ca să vă insult şi, dacă nu greşesc, unui novice îi şade foarte bine să nu se încreadă în propriile-i calităţi.

Luă din cuier pălăria cu boruri largi, îşi aruncă în spinare harnaşamentul şi, apucînd flinta, dădu să plece. Dar nu făcu nici trei paşi, că se întoarse grăbit.
— Să nu vă fie cu supărare, *sir !* îmi şopti. Am şi eu studii şi îmi amintesc, ca să zic aşa, cu mare haz, ce dobitoc înfumurat am fost pe vremuri. *Good bye !*
De data aceasta părăsi într-adevăr localul. Îl urmării cu privirea pînă ce făptura-i deşirată, amuzîndu-i pe trecători, se pierdu în mulţime. Mă sileam să-i port pică, dar, în ciuda străduinţei, nu izbuteam. Înfăţişarea lui deşteptase în mine un fel de compasiune. Rostea vorbe dure, în schimb, glasul îi era blînd şi binevoitor. Ascultîndu-l, mi-am dat seama că nu-mi dorea decît binele. Cu toată urîţenia lui, îmi plăcuse. Şi, totuşi, a-i mărturisi intenţiile mele ar fi fost mai mult decît imprudent, deşi nu mă îndoiam că mi-ar fi putut veni în ajutor cu vreo idee ingenioasă. Chestia cu *greenhorn*-ul nu i-o luam în nume de rău : Sam Hawkens mă obişnuise într-atît cu porecla, încît nu mă mai simţii ofensat şi nici nu găsii de cuviinţă să-l informez că fusesem şi eu cîndva în Vestul sălbatic.
Şedeam la masă îngîndurat, cu capul sprijinit în palmă şi privind ţintă înaintea mea. Cînd, deodată, uşa se deschise şi în cadrul ei apăru însuşi... Gibson !
Se opri în prag, plimbîndu-şi ochii peste cei prezenţi. Cînd să-i îndrepte spre mine, mă răsucii cu spatele la uşă. În local nu era nici un alt scaun liber afară de cel pe care şezuse adineauri Old Death. Aşadar, Gibson avea să vină la masa mea. Mă şi bucuram în sinea mea de groaza ce-o să-l apuce cînd se va trezi faţă în faţă cu mine.
Dar nu veni. Auzii uşa scîrţîind din ţîţîni şi mă întorsei. Probabil că, recunoscîndu-mă, a şters-o imediat. Îl zării tocmai cînd ieşea în mare grabă. Smulsei pălăria din cuier, aruncai berarului o monedă şi ţîşnii afară ca din puşcă. Iată-l acolo, în dreapta, căutînd să dispară îndărătul unui grup masiv de trecători ! Întoarce capul, mă vede şi îşi lungeşte paşii. Îl urmez în acelaşi ritm. Depăşesc grupul acela de oameni şi observ cum individul coteşte într-o stradă laterală. Ajung şi eu la colţ, în timp ce el, tocmai la capătul opus al străzii, dă să intre în altă stradă. Şi, culmea culmilor — se mai şi opreşte locului, mă scrutează de departe, îşi scoate

pălăria și o flutură în bătaie de joc. Natural că gestul mă scoate din sărite și, fără a ține cont de mirarea trecătorilor, o iau pur și simplu la trap. Pe stradă, nici urmă de polițist. Să apelez la sprijinul cetățenilor? Inutil. Nu mi-ar sări nimeni în ajutor.

În sfîrșit, mă pomenesc într-o mică piață. De ambele părți, înghesuite, se înșiră case mici, bătrîne; în față, vile cu grădini multicolore. Piața e destul de animată, dar nici pomeneală de Gibson. A dispărut.

Un negru stă sprijinit de ușa unei frizerii. Pare că stă de multă vreme acolo; imposibil să nu-l fi văzut pe fugar. Mă apropii, îmi scot politicos pălăria și-l întreb dacă n-a observat cumva un gentleman care a trecut grăbit prin piață. Omul își dezvelește dinții lungi, galbeni, și răspunde:

— *Yes, sir!* Văzut. Fugit repede, foarte. Intrat acolo.

Și îmi arătă una din vile. Îi mulțumesc și o iau spre poarta din fața grădinii. E încuiată. Sun vreo cinci minute în șir pînă ce un bărbat, negru și el, vine să-mi deschidă. Îi cer permisiunea să intru, dar îmi trîntește poarta în nas:

— Întîi întrebam *massa*. Dacă *massa* nu dai voie, nu deschide.

Pleacă, și eu stau și aștept ca pe jar cel puțin alte zece minute. În sfîrșit, se întoarce.

— Eu nu deschide — zice. *Massa* nu dai voie. Nimeni azi nu i intră. Poarta tot timp încuiată. Plecați repede. Dacă gard săriți, *massa* ai drept trage cu pistol.

Eu stau ca vițelul la poartă nouă. Ce să fac? Să intru cu forța, nu se poate; în acest caz, proprietarul nu ar ezita să tragă în mine; cînd e vorba de căminul său, americanul nu știe de glumă. Nu-mi rămîne altceva de făcut decît să merg la poliție.

Necăjit peste măsură, dau să traversez piața, cînd, iată, văd un băiețaș ce aleargă spre mine, cu un bilețel în mînă.

— *Sir, sir!* mă strigă. Stați nițel! Îmi datorați zece cenți pentru bilețelul ăsta.

— De la cine?

— De la un gentleman care a ieșit din casa aceea — răspunde băiatul, arătîndu-mi cu totul altă clădire. V-a scris ceva pe bilet și m-a rugat să vi-l dau. Zece cenți, *sir!*

Îi întind banii și iau răvașul. Puștiul o ia repede din loc. Pe afurisita de foaie scria:

„Prea stimabile master! Ați venit cumva după mine la New Orleans? Așa-mi închipui, doar mă urmăriți. Știam eu că sînteți un guguman, totuși nu vă credeam atît de prost încît să nădăjduiți că veți pune mîna pe mine. De-ați avea măcar un dram de minte, nu v-ați angaja într-o astfel de aventură. Plecați frumușel înapoi, la New York, și transmiteți din parte-mi complimente lui master Ohlert! Am luat toate măsurile ca să nu mă uite cît va trăi. Sper, de asemenea, să vă amintiți cînd și cînd de această întîlnire, care, de bună seamă, nu a decurs prea glorios pentru persoana dumneavoastră. Gibson".

Vă imaginați ce plăcere mi-a făcut amabila epistolă. Împăturii bilețelul, îl băgai în buzunar și-mi văzui de drum. Nu era exclus ca escrocul să mă pîndească dindărătul vreunui geam. De ce să-i ofer satisfacția de a mă vedea fîstîcit!

Totuși, nu pierdeam din ochi piața. Individul, nicăieri. Plecase și negrul din fața frizeriei; nici pe băiețaș nu-l mai zăream ca să-l întreb de Gibson. Desigur că primise indicații să dispară.

Pe cînd sunam la poartă și așteptam în fața vilei, Gibson avusese tot timpul să-mi scrie acele rînduri. Negrul mă trăsese pe sfoară, Gibson își bătuse joc de mine, iar puștiul afișase un zîmbet, ca și cînd ar fi știut de festa ce mi s-a jucat.

Eram într-o dispoziție cum nu se poate mai proastă; eșuasem în chip lamentabil. Mai mare rușinea! Nici măcar poliției nu trebuia să-i suflu vreo vorbă despre această întîlnire cu Gibson. Mă depărtai deci tăcut și amărît.

Părăsind piața, mă apucai să cercetez toate străzile laterale, fără să întrevăd, de fapt, nici o șansă de succes; era doar la mintea cocoșului că Gibson avusese grijă să părăsească acel cartier primejdios; era chiar de bănuit că se va folosi de prima ocazie pentru a pleca din New Orleans.

Mă fulgeră acest gînd, cu toate că nu posedam — vorba escrocului — decît un „dram de minte". Am coborît repede în port, unde așteptau vasele ce urmau să plece în ziua respectivă. Am cerut și ajutorul a doi polițiști, dar fără nici un folos. Cutreierai toate restaurantele și tavernele, pînă tîrziu noaptea. Apoi, frînt de oboseală, revenii la hotel și mă culcai.

Dormeam şi visam că mă aflu într-un ospiciu. Sute de nebuni ce se credeau poeţi îmi întindeau fiecare nişte manuscrise uriaşe ca să le citesc. Fireşte că erau numai tragedii şi toate aveau ca erou principal cîte un poet dement. Trebuia să le citesc pe nerăsuflate, din scoarţă în scoarţă, căci Gibson veghea lîngă mine, gata să tragă cu pistolul dacă m-aş fi oprit din lectură. Citii aşa într-una, pînă mă trecură năduşelile. La un moment dat făcui totuşi o pauză ca să-mi scot batista din buzunar şi să-mi şterg fruntea îmbrobonată de sudoare. Atunci Gibson, nici una nici două, trase.

Detunătura mă trezi aievea din somn, căci nu fusese doar o părere. Zvîrcolindu-mă în pat şi repezindu-mă să smulg pistolul din mîna lui Gibson, lovisem lampa de pe noptieră şi o spărsesem. Dimineaţa, paguba — adică opt dolari — mi-a fost pusă la socoteală.

După ce mă deşteptai leoarcă de sudoare, îmi băui ceaiul şi ieşii în oraş. În sfîrşit, o baie în minunatul lac Pontchartrain mă învioră de-a binelea şi mă pusei din nou pe căutat. Deşi fără vreo nădejde de a da aici de urma individului, intrai în berăria unde îl întîlnisem pe Old Death. Localul era mai puţin populat ca în ajun. Atunci zadarnic ai fi căutat vreun jurnal liber pe care să-ţi arunci ochii ; acum, pe toate mesele găseai diferite ziare. Mi-am ales pe cel mai interesant din cîte apăreau pe atunci la New Orleans, anume „Deutsche Zeitung", care mai apare şi astăzi, deşi, după moda americană, şi-a schimbat de atunci în cîteva rînduri editorul şi redactorii.

Fără intenţia de a citi cu prea mult zel jurnalul, l-am despăturit şi primul text care-mi atrase atenţia era un poem. Cînd citesc o gazetă, las de obicei la urmă versurile, sau le trec cu vederea. Dar titlul acestui poem parcă aparţinea unui roman de groază : „Cea mai cumplită dintre nopţi". Eram gata să întorc pagina, cînd îmi săriră în ochi iniţialele din josul poeziei : „W.O.". Păi, aceasta s-ar putea să însemne William Ohlert ! Numele îmi stăruise în gînd atîta vreme, încît făcui instantaneu legătura între cele două iniţiale şi tînărul pe care-l căutam. Doar Ohlert-junior se credea poet. Să-şi fi folosit popasul la New Orleans pentru a oferi cititorilor aşa-zisele sale versuri ? Poate că poezia îi fusese tipărită atît de prompt în schimbul unei sume de bani. Dacă nu greşeam, atunci materialul acesta putea să constituie pentru mine un preţios indiciu. Aşadar, citii :

„Cea mai cumplită dintre nopţi"

Cunoşti tu noaptea ce-n văzduh se lasă
  Pe vînt turbat şi-n răpăit de ploi,
Cînd nu e stea pe bolta-ntunecoasă
  Şi nici un ochi nu vede prin puhoi ?
Oricît de neagră-i noaptea, zi se face ;
  Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace !

Cunoşti tu noaptea ce pe vieţi se lasă
  Cînd moartea-ţi dă culcuşul cel de veci,
Nemărginirea cînd te cheamă-acasă
  Şi sîngele zvîcneşte-n spaime reci ?
Oricît de neagră-i noaptea, zi se face ;
  Deci culcă-te în tihnă, dormi în pace.

Cunoşti tu noaptea ce în gînd se lasă
  Şi nu-i poţi smulge vălu-ntunecat,
Şi sufletu-i pierdut, ca strîns în plasă,
  Şi mii de diavoli creierii-ţi străbat ?
Atunci nu-ţi afli tihnă, şi nici pace,
  Căci niciodată ziuă nu se face !

W.O."

Mărturisesc că lectura acestor versuri m-a emoţionat profund. Oricît de îndoielnică ar fi fost valoarea lor literară, ele conţineau totuşi strigătul de groază al unui om oarecum înzestrat, care luptă neputincios împotriva forţelor sumbre ale nebuniei şi îşi presimte inevitabila prăbuşire. Mi-am stăpînit însă repede emoţia : trebuia să acţionez. Eram convins că autorul poemului era William Ohlert. După ce am găsit în anuar adresa redacţiei, m-am grăbit s-o vizitez.

Redacţia şi administraţia se aflau în aceeaşi clădire. Cumpărai de la biroul de expediţie numărul respectiv al jurnalului şi îmi începui investigaţia. Presupunerea mea se con-

firmă întocmai. Un anume William Ohlert venise în ajun cu poezia şi rugase să-i fie tipărită cît mai curînd. La refuzul redactorului, oferise zece dolari pentru ca poezia să apară chiar în primul număr. Totodată, îşi exprimase dorinţa să i se trimită şpaltul. Se purtase cît se poate de corect, doar că avea ochii tulburi şi sublinia mereu că şi-ar fi scris poemul cu sîngele inimii — la urma urmei un mod de a vorbi al multor poeţi şi scriitori cu sau fără talent. Indicase unde să-i fie trimisă corectura : locuia — sau locuise — într-o pensiune de prim rang, foarte scumpă, situată în noul cartier al oraşului.

Căutai adresa respectivă, după ce în prealabil trecusem pe la hotel şi mă deghizasem — operaţie care, după părerea mea, îmi reuşi excelent. Avui grijă să iau cu mine doi poliţişti care să supravegheze casa cîtă vreme voi fi înăuntru.

Eram aproape convins că escrocul cît şi victima îmi vor cădea în mînă şi, bine dispus, sunai la uşa pe care o plăcuţă de alamă anunţa : *„First-class pension for Ladies and Gentlemen“*, pensiune de prim rang pentru doamne şi domni. Iată dar pensiunea căutată. Era proprietatea unei cucoane. Portarul deschise uşa, întrebîndu-mă ce doresc ; cerui să fiu primit de stăpîna casei. Îi dădui şi o carte de vizită, fireşte, pe alt nume. Slujitorul mă introduse în „vorbitor“, şi aşteptai să apară gazda.

Femeia, cam de cincizeci de ani, era grasă şi elegant îmbrăcată. Cu părul ei creţ şi cu unghiile uşor umbrite, părea să mai poarte în vine o rămăşiţă de sînge negru ; făcea impresia unei persoane oneste şi mă primi extrem de amabil.

Mă recomandai ca redactor al pomenitului ziar german, îi arătai exemplarul cu poezia şi îmi exprimai dorinţa de a vorbi cu autorul. Versurile — adăugai — se bucuraseră de un asemenea ecou, încît voiam să-i achit onorariul şi să-i propun continuarea colaborării.

Doamna mă ascultă cu politeţe, apoi spuse :

— Va să zică, dumnealui a publicat la dumneavoastră o poezie ? Foarte interesant ! Păcat că nu înţeleg germana, altminteri v-aş fi rugat să mi-o citiţi. E frumoasă ?

— Admirabilă, după cum v-am mărturisit de la bun început. A făcut vîlvă.

— Extrem de interesant ! De altfel, domnul Ohlert mi-a făcut impresia unui bărbat foarte cult şi a unui gentleman

desăvîrşit. Din păcate, era cam tăcut şi nici nu avea relaţii cu nimeni. Nu a ieşit din casă decît o singură dată, probabil cînd v-a adus versurile.

— Da ? Din scurta mea discuţie cu el am înţeles că a ridicat în oraş nişte sume de bani ; trebuie deci să fi ieşit şi altă dată.

— Doar dacă o fi plecat în lipsa mea de acasă ; ori, poate, că secretarul să-i fi rezolvat problema banilor.

— Are şi secretar ? Despre asta nu mi-a vorbit. Înseamnă că e un om cu stare.

— Desigur ! Plătea bine şi comanda cele mai scumpe mîncăruri. Consumaţia o achita master Clinton, secretarul.

— Clinton ! Ah, dacă-l cheamă aşa, trebuie să-l fi cunoscut la club. E din New York sau, în orice caz, vine de acolo... Admirabil om de lume ! Ne-am întîlnit chiar ieri la prînz...

— Se poate. A ieşit, într-adevăr, ieri în oraş.

— Am petrecut atît de bine împreună — continuai eu — încît mi-a dăruit şi o fotografie de-a lui. Din păcate, nu i-am putut oferi una în schimb, dar i-am promis să ne revedem chiar azi. Poftiţi !

Îi arătai fotografia lui Gibson, pe care o purtam în buzunar.

— Da, chiar el e, secretarul — confirmă doamna după ce-şi aruncase ochii asupra fotografiei. Dar cu regret trebuie să vă informez că nu-l veţi întîlni prea curînd. Şi nici master Ohlert nu va putea să satisfacă cererea redacţiei. Sînt plecaţi amîndoi.

Am tresărit. Dar m-am recules repede :

— Îmi pare foarte rău. Plecarea trebuie să fi intervenit pe neaşteptate, nu-i aşa ?

— Exact. E o poveste profund emoţionantă. Bineînţeles că master Ohlert nu mi-a mărturisit nimic în această privinţă : oamenii se feresc să-şi răscolească propriile răni. Dar secretarul mi-a destăinuit povestea cu condiţia celei mai stricte discreţii. Trebuie să ştiţi că m-am bucurat întotdeauna de încrederea locatarilor mei.

— Nu mă îndoiesc. Manierele dumneavoastră elegante, comportarea delicată cu oamenii justifică pe deplin încrederea de care vă bucuraţi — trăncănii eu fără să clipesc.

— Ah, vă rog! protestă ea măgulită de complimentele mele. Povestea aceea m-a mişcat pînă la lacrimi. Bietul om! Bine că a reuşit să fugă la timp!

— Să fugă? Asta sună de parc-ar fi urmărit!

— Aşa şi este.

— Ciudat lucru! Tocmai el, un poet atît de înzestrat, aş zice genial! În calitatea mea de redactor, oarecum de coleg al lui, sînt extrem de interesat să aflu despre ce-i vorba. Presa e o forţă de loc neglijabilă. Poate aş putea să-i vin în ajutor printr-un articol. Mare păcat că trebuie să păstraţi atîta discreţie!

Doamna se încinse la faţă. Îşi pregăti o batistă nu tocmai imaculată, ca s-o aibă la îndemînă pentru momentele cheie şi zise:

— În privinţa discreţiei, *sir*, nu e chiar atît de grav, avînd în vedere că domnii s-au pus în siguranţă. Presa, după cum se spune, e o mare putere şi aş fi fericită să-l ajut pe sărmanul poet.

— La rîndul meu, voi face tot ce-mi stă în putinţă; bineînţeles, dacă voi afla cele necesare.

Mărturisesc că-mi stăpîneam cu greu curiozitatea.

— Le veţi afla. Inima îmi spune să nu vă ascund nimic. E vorba de o dragoste pe cît de fidelă, pe atît de tristă.

— Mi-am închipuit; nimic nu e mai greu, mai sfîşietor, decît o dragoste fără noroc.

Subliniasem aceasta, deşi pe atunci nu prea aveam idee ce înseamnă a iubi cu adevărat.

— Prin cuvintele dumneavoastră mi-aţi cucerit simpatia, *sir!* Aţi trecut oare prin asemenea zbucium?

— Încă nu, doamnă.

— Atunci, vă puteţi considera un om fericit. Eu am sorbit din paharul amărăciunilor, mai-mai să mă coste viaţa. Mama mea era mulatră. M-am logodit cu un creol, fiul unui plantator francez. Dar fericirea noastră a fost distrusă, pentru că tatăl logodnicului nu voia să admită în familia lui o fată de culoare. Vă închipuiţi, aşadar, cît de mult mă înduioşează soarta bietului poet care suferă din acelaşi motiv.

— Vreţi să spuneţi că e îndrăgostit de o fată de culoare?

— Da, de o mulatră. Tatăl lui i-a interzis această legătură şi, folosindu-se de tertipuri, a obţinut un document semnat de fată, prin care aceasta renunţă la unirea ei cu William Ohlert.

— Tată denaturat! exclamai eu plin de revoltă, ceea ce îmi atrase din partea gazdei o privire caldă, binevoitoare.

Suferea, pare-se, aievea de pe urma basmului scornit de Gibson. Pesemne că, limbută cum era, femeia îi istorisise propriul ei amor nefericit, iar dînsul îi îndrugase o poveste aidoma, ca să-i topească sufletul de milă şi să justifice, totodată, plecarea lor subită. Pentru mine, faptul că aflasem noul nume de împrumut — Clinton — al escrocului era deosebit de important.

— Într-adevăr, un tată denaturat! aprobă doamna. Însă William nu s-a dezis de iubita lui şi s-au refugiat amîndoi în oraşul nostru. A dat-o aici în pensiune.

— Atunci nu văd de ce a părăsit New Orleans.

— Din pricina urmăritorului. Sosise în oraş.

— E vorba de tatăl său?

— N-a venit chiar el personal. A trimis un detectiv. Acest copoi ticălos, prevăzut cu un mandat, i-a hărţuit pretutindeni. (Îmi venea să rîd de indignarea onorabilei doamne împotriva copoiului cu care, de fapt, se întreţinea atît de amical.) Vrea să-l prindă pe William şi să-l aducă înapoi la New York.

— Nu vi l-a descris, cumva, domnul Clinton pe individul acela infam? mă interesai, curios să mai aflu amănunte în legătură cu persoana mea.

— Mi l-a zugrăvit la perfecţie, domnule, căci n-ar fi exclus ca nemernicul să descopere adresa lui William şi să mă trezesc faţă-n faţă cu el. Dar nici o grijă! Mi-am pregătit cuvînt cu cuvînt răspunsurile. N-o să-i spun cu nici un chip încotro a plecat William. O să-l expediez exact în direcţia opusă.

Şi doamna îmi descrise, la rîndul ei, pe „nemernic". Îl ştia chiar pe nume — adică pe numele meu. Caracterizările păreau destul de obiective, corecte; în schimb, le rostea într-o manieră de loc măgulitoare pentru mine.

— Îl aştept să apară din clipă în clipă — şopti femeia. Cînd aţi sunat, eram aproape sigură că-i el. Din fericire, m-am înşelat. Nu sînteţi dumneavoastră duşmanul acestor îndrăgostiţi, neomul care să lovească în fericirea lor. Dimpotrivă, ghicesc din emoţia dumneavoastră că veţi scrie la

gazetă un articol în apărarea tinerei perechi și-l veți demasca pe copoi, să-i piară pofta.

— Desigur, aș face-o din toată inima, dar trebuie să aflu unde se găsește acum William Ohlert. Sînt obligat să-l anunț în prealabil. Îi cunoașteți adresa, sper.

— Știu încotro a plecat, însă n-am habar dacă scrisoarea dumneavoastră îl va mai găsi acolo. Pe detectiv l-aș fi îndreptat spre nord-vest; dumneavoastră vă pot spune cinstit că a plecat spre sud, cu intenția de a ajunge în Texas. Avea de gînd să debarce la Veracruz, în Mexic. Negăsind însă nici un vapor care să ridice imediat ancora și grăbit din cauza primejdiei ce-l pîndea, s-a îmbarcat pe „Delfinul" în direcția Quintana.

— Precis?

— Absolut precis. N-a mai întîrziat nici un minut, doar cît să-și urce bagajele pe bord. Portarul meu i-a dat o mînă de ajutor și l-a condus chiar pe covertă. Acolo, marinarii l-au informat că „Delfinul" nu merge decît pînă la Quintana, cu escală la Galveston. Prin urmare, master Ohlert a plecat cu acest vapor; portarul a stat pe chei pînă la plecarea vasului.

— Dacă am înțeles bine, William Ohlert a plecat împreună cu logodnica și cu secretarul, nu-i așa?

— Desigur. Tustrei împreună. Adevărat că portarul n-a văzut-o pe logodnică, pentru că aceasta se retrăsese într-o cabină rezervată femeilor. Și firește că nu și-a permis să întrebe de ea. Personalul meu, țin s-o subliniez, e foarte discret și stilat. Dar se înțelege că William nu-și va fi părăsit logodnica expunînd-o primejdiei de a fi găsită de copoi. Abia aștept să se prezinte individul! Va fi o scenă nostimă. Mai întîi am să încerc să-i moi inima, pe urmă, dacă nu reușesc, îi spun de la obraz niște vorbe de-l vîr în pămînt.

Femeie naivă și de treabă, gazda se enervă de-a binelea. Prea își pusese povestea la suflet. Se ridică de pe scaun, își strînse pumnii grăsuți și, îndreptîndu-i spre ușă, exclamă:

— Hai, ticălosule, să te învăț minte! Am să te strivesc numai cu vorba și cu ochii!

Era suficient. Puteam să plec. Altul și-ar fi luat rămas bun și ar fi lăsat-o să stăruie în eroarea ei. Dar eu mă simții dator s-o lămuresc și să-i scot din cap că escrocul ar fi un om cumsecade. Îi spusei așadar:

— Nu cred că veți avea ocazia să-l striviți pe copoi, precum sperați.

— De ce nu?

— Fiindcă dînsul va proceda împotriva tuturor așteptărilor. Și nici n-are s-o apuce spre nord-vest, cum ați vrea dumneavoastră. Dimpotrivă, va pleca direct la Quintana, ca să-i ajungă din urmă pe William și pe așa-zisul secretar.

— Păi, de unde să știe încotro s-au dus?

— Știe! L-ați informat dumneavoastră!

— Eu? Imposibil! Doar sînt conștientă de mine! Cînd să-i fi spus?

— Chiar acum.

— *Sir*, nu vă înțeleg! izbucni femeia, mirată la culme.

— Vă voi lămuri imediat. Îngăduiți-mi să procedez mai întîi la o mică transformare a fizionomiei mele.

Îmi scosei repede peruca de culoare închisă, barba și ochelarii. Doamna sări din loc speriată:

— Pentru Dumnezeu! Nu sînteți redactor! Sînteți copoiul! M-ați mințit!

— A trebuit să mă prefac, doamnă, pentru că ați fost de la bun început victima unei minciuni. Povestea cu mulatra e pe de-a-ntregul plăsmuită. Ați fost înșelată în chip ridicol, mizîndu-se pe sensibilitatea dumneavoastră. Nici Clinton nu e secretarul lui William. În realitate, îl cheamă Gibson; e un escroc dintre cei mai odioși, care trebuie pus la punct.

Femeia se prăbuși pe un scaun și rosti adînc tulburată:

— Nu, nu! Peste putință! Un bărbat atît de drăguț, atent, încîntător! Nu poate fi escroc. Nu vă cred!

— Mă veți crede dacă-mi permiteți să vă istorisesc totul.

Îi arătai adevărata față a lucrurilor și izbutii să transform simpatia ce i-o purta acelui bărbat „drăguț, atent, încîntător" într-o mînie violentă. Recunoscu că fusese înșelată în modul cel mai mîrșav și, pînă la urmă, își exprimă satisfacția că mă deghizasem.

— Altminteri — sublinie dînsa — n-ați fi aflat de la mine adevărul și ați fi plecat spre nord, la Nebraska sau Dakota. Acest Gibson-Clinton merită cea mai aspră pedeapsă. Sper că veți porni imediat în urmărirea lui. Vă rog să-mi comunicați din Quintana dacă ați reușit să-l prindeți. Iar la întoarcere, în drum spre New York, aduceți-l aici, la mine, ca să-l fac de două parale.

— Asta cu greu aş putea-o face. Nu e uşor să prinzi un individ în Texas şi să-l aduci la New York. M-aş mulţumi să-l smulg pe William Ohlert din ghearele escrocului şi să salvez măcar o parte din sumele pe care le-au încasat amîndoi în cursul călătoriei. Deocamdată, m-ar încînta să aud din gura dumneavoastră că nu sînt chiar atît de nemernic pe cît m-aţi crezut...

Scuzîndu-se, femeia îmi dădu toate asigurările că şi-a revizuit părerea. Ne despărţirăm cordial, după care îi anunţai pe cei doi poliţişti postaţi la poartă că totul e în ordine. Le strecurai în palmă cîte un bacşiş şi-mi văzui de drum.

Trebuia să mă îmbarc urgent pe un vapor. Mă interesai deci dacă pleacă vreunul spre Quintana. Situaţia nu era favorabilă. Un cargobot urma să plece la Tampico, dar în cursă directă, fără escală. Alte ocazii spre Quintana s-ar fi găsit abia peste cîteva zile. Pînă la urmă, descoperii un vas rapid cu pînze, care transporta mărfuri la Galveston; acesta ridica ancora după prînz. Puteam să mă îmbarc şi eu. La Galveston speram să găsesc numaidecît o legătură spre Quintana. Îmi adusei repede bagajul şi urcai pe bord.

Din păcate, speranţa de a găsi la Galveston un mijloc de transport pînă la Quintana nu se realiză. Mi se oferi, ce-i drept, o ocazie, dar vasul respectiv naviga pînă dincolo de ţinta mea, către Matagorda, la vărsarea braţului estic al fluviului Colorado. Totuşi, primind asigurări că de acolo îmi va fi uşor să ajung la Quintana, mă hotărîi să profit de prilej. Ulterior, nu aveam să regret de loc această hotărîre.

Pe atunci atenţia guvernului de la Washington era îndreptată spre Mexic, unde mai bîntuiau luptele sîngeroase dintre partizanii republicii şi cei ai împăratului.

Statele Unite îl recunoscuseră pe Benito Juarez[1] ca preşedinte al republicii mexicane şi se opuneau cu fermitate împăratului Maximilian, considerîndu-l, ca şi pînă atunci, uzurpator. Se exercitau presiuni asupra lui Napoleon al III-lea, care aveau să ducă pînă la urmă la hotărîrea acestuia de

[1] Benito Juarez (1806—1872), om politic mexican, participant la revoluţia burgheză din secolul XIX, preşedinte al Mexicului din 1858 pînă în 1872. În timpul preşedinţiei sale au fost adoptate măsuri economice şi politice care au contribuit la dezvoltarea capitalistă a Mexicului şi au fost respinse intervenţiile armate ale Spaniei (1861—62), ale Angliei (1862), şi Franţei (1862—67).

a-şi retrage trupele din Mexic... Astfel, soarta lui Maximilian era pecetluită.

La izbucnirea războiului civil, statul Texas se declarase de partea Secesiunii, alăturîndu-se forţelor sclavagiste. Înfrîngerea acestora din urmă nu a dus, fireşte, la calmarea peste noapte a populaţiei, îndîrjită împotriva Nordului şi ostilă politicii lui. De fapt, populaţia din Texas nutrea sentimente sincer republicane. Îl aclama cu entuziasm pe Juarez, „eroul indian“, care nu a pregetat să-l înfrunte pe Napoleon şi pe un vlăstar al puternicii dinastii habsburgice. Dar pentru că avea sprijinul Washingtonului, se urzeau împotrivă-i tot soiul de conspiraţii. Populaţia din Texas se împărţise astfel în două. Unii erau pe faţă pentru Juarez; alţii acţionau împotriva lui, nu din convingere, ci doar din spirit de opoziţie. Din pricina acestei încordări, nu era uşor să călătoreşti prin ţară. Orice încercare de a-ţi camufla culoarea politică era zadarnică. Trebuia pur şi simplu să te declari pentru o parte sau alta...

Aşa era situaţia pe cînd se arătă înainte-mi acea prelungă fîşie de pămînt care desparte golful Matagorda de cel mexican. Navigarăm prin Paso Caballo, dar furăm siliţi să ancorăm repede, pentru că apa golfului era foarte puţin adîncă şi riscam să ne împotmolim.

Se opriseră acolo cîteva ambarcaţiuni mărunte, iar mai departe, în larg, o seamă de vase mari cu cîte trei catarge, şi chiar un transatlantic. Mă deplasai, fireşte, în mare grabă, cu o barcă, la Matagorda, ca să mă informez dacă există o ocazie pentru Quintana. Spre regretul meu, abia a treia zi avea să plece o goeletă. Eram deci imobilizat. Mă necăjea faptul că Gibson, asigurîndu-şi un avans de patru zile, ar fi putut să dispară fără urmă. Dar îmi ziceam, spre consolare, că făcusem tot posibilul în împrejurările date.

Acum trebuia să am răbdare şi să aştept. Trăsei la un hotel şi cerui să mi se aducă bagajele rămase pe vapor.

Pe atunci Matagorda era o localitate mai mică decît azi. Situată în partea de răsărit a golfului, portul avea o însemnătate secundară prin comparaţie cu Galveston, de pildă. Ca pretutindeni în Texas, regiunea coastei e foarte nesănătoasă, din pricina umezelii. Aici te poţi alege uşor cu o malarie. Iată de ce popasul acesta nu-mi făcea de loc plăcere.

„Hotelul" semăna cu un han de mîna a treia sau a patra, odaia părea o cabină de vapor și patul era atît de scurt, încît îmi atîrnau afară ba capul, ba picioarele.

După ce-mi văzui la adăpost bagajele, ieșii să vizitez localitatea. Ca să ajung de la odaia mea pînă la scară, trebuia să trec prin fața unei uși deschise. Mă uitai în treacăt înăuntru. Odaia semăna cu a mea, doar că în perete atîrna un harnașament de călărie și capătul frîului mătura dușumeaua. Lîngă fereastră, zării o flintă de Kentucky. Mă gîndii pe loc la Old Death. Totuși, nu eram sigur. Lucrurile ar fi putut să aparțină altcuiva.

Părăsii clădirea hotelului și o luai pe o stradă în jos. Cînd, deodată, la o cotitură, mă ciocnii de un bărbat care venea în sens opus.

— *Thunder-storm!* Mii de trăsnete! mă certă omul. Fiți atent, *sir*, nu vă năpustiți ca furtuna!

— Dacă plimbarea mea de melc vă pare o furtună, atunci stridia e un cargobot — îl calmai, rîzînd.

Se dădu un pas înapoi și exclamă:

— Păi ăsta e nătăflețul care se crede detectiv! Pe cine căutați în Texas, și tocmai la Matagorda?

— În orice caz, nu pe dumneavoastră, master Death!

— Cred și eu! S-ar părea că sînteți chiar dintre acei oameni care niciodată nu găsesc ceea ce caută, în schimb se ciocnesc de semenii care nu-i interesează. Cum stați cu setea, cu foamea? Haidem la o bere! V-ați găsit locuință?

— Da, la *Uncle Sam*.

— Foarte bine! Am tras la același hotel.

— Nu cumva ocupați odaia de lîngă scară, unde am văzut un harnașament și o flintă?

— Chiar așa. Trebuie să știți că nu mă despart niciodată de ele. Lucrurile astea mi-s dragi. Un cal se mai găsește, dar o șa bună, greu de tot. Ei, haide! Tocmai ieșisem dintr-o maghérniță unde se vinde bere rece, adevărat balsam pe căldurile astea de iunie. Sînt gata să mă jertfesc și să mai beau un pahar cu dumneavoastră.

Mă introduse într-un birt sărăcăcios, unde se servea bere la sticle, la un preț considerabil umflat. Eram singurii consumatori. Îi oferii o țigară de foi, dar o refuză. În schimb, scoase din buzunar o roată de tutun de mestecat, din care

își tăie o porțioară ca pentru cinci matrozi luați laolaltă. Și-o potrivi cu satisfacție într-un cotlon al gurii, apoi zise:

— Așa! Acum vă stau la dispoziție. Sînt curios ce vînt v-a mînat așa de repede pe urmele mele. Prielnic?

— Din contră, foarte neprielnic.

— Atunci probabil că nici n-ați avut intenția să vă opriți aici.

— Nu. Ținta mea e Quintana, însă n-am găsit o ocazie imediată. De aceea m-am trambalat pînă aici, de unde, cică, s-ar găsi mai ușor un vas care să mă ducă la destinație. Din păcate, trebuie să mai aștept două zile.

— Răbdați, master, răbdați! Eu, unul, pot să vă consolez cu dulcea idee că sînteți un ghinionist!

— Frumos! Credeți că pentru asemenea consolări veți primi din parte-mi un răvaș de mulțumire?

— Vă rog, eu dau sfaturi dezinteresate — rîse el. De altfel, și mie îmi merge anapoda; stau aici, fără nici o treabă, fiindcă m-am mișcat prea încet. Voiam să ajung la Austin și de acolo, peste Rio Grande-del-Norte. Anotimpul e favorabil. A plouat, fluviul a crescut și navigația se desfășoară normal. Pentru că trebuie să știți că altminteri acest Colorado e cam sărac în apă.

— Am auzit, totuși, că drumul ar fi barat.

— Nu chiar barat. O îngrămădire de plute silește apele să se despartă în mai multe brațe pe un parcurs de opt mile engleze. Apoi navigația e iarăși liberă pînă la Austin și chiar mai departe. Totuși, e preferabil să te deplasezi pînă acolo pe jos și abia pe urmă să te îmbarci. De altfel, acesta fusese și planul meu, dar berea mi-a jucat renghiul. Am tot băut aici, la Matagorda, și pînă am ajuns la plutele cu pricina, vaporul se și punea în mișcare. Așa că mi-am dus iarăși șaua la hotel și acuma trebuie să aștept pînă mîine dimineață ca să apuc vasul următor.

— Sînteți, așadar, ghinionist ca și mine. E o consolare, vorba dumneavoastră.

— Ba să-mi fie cu iertare, eu nu sînt ghinionist. Eu nu urmăresc pe nimeni! Ce mi-e dacă ajung la Austin azi sau peste o săptămînă! M-a supărat însă un dobitoc, un obraznic care, fiind mai sprinten ca mine și văzînd cum am rămas lîngă plute, amărît și cu șaua alături, mă fluieră de pe covertă în bătaie de joc. Dacă-l mai întîlnesc vreodată, îi trag niște

palme mai acătării decît cele pe care le-a încasat la bordul vasului.

— Va să zică, s-a lăsat cu păruială ?

— Păruială ? Nu mă cunoaşteţi, *sir!* Old Death nu se ocupă cu de-alde astea. Însă călătorind încoace pe „Delfinul", am dat de un tip care rîdea într-una de mine. L-am întrebat de ce anume îi par atît de caraghios. Şi ce credeţi că mi-a răspuns ? ! Cică îl amuză scheletul meu ! Atunci i-am trîntit o pereche de palme de-a căzut în dos. A vrut să-şi scoată pistolul, dar căpitanul vasului a intervenit cu autoritate, ordonîndu-i s-o şteargă imediat. Se şi cuvenea. Doar mă ofensase. Şi uite că, de ciudă, dobitocul şi-a rîs iarăşi de mine, mai pe urmă, cînd m-a văzut în dreptul plutelor. Păcat de tovarăşul lui ! Părea un gentleman tare mîhnit, închis în sine, bătut de gînduri negre. Toată vremea se uita în neştire, ca un om care şi-ar fi pierdut minţile.

Îl ascultam cu o încordare maximă.

— Şi ziceţi că părea nebun ? l-am întrebat. I-aţi aflat cumva şi numele ?

— Căpitanul îi zicea master Ohlert.

Parcă mi-ar fi dat cineva cu o măciucă în cap.

— Ah ! Şi pe celălalt, obraznicul, cum îl chema ?

— Clinton, dacă nu greşesc.

— E posibil oare ? Nu zău, e posibil ? exclamai, ţîşnind de pe scaun. Va să zică, oamenii aceştia se aflau pe bordul „Delfinului", împreună cu dumneavoastră ?

— Ce v-a venit, *sir?* se miră Old Death. Aţi sărit de pe scaun ca o rachetă ! Vă interesează cumva persoanele respective ?

— Dacă mă interesează ? ! Sînt chiar oamenii pe care îi caut !

Iarăşi se ivi pe chipul lui zîmbetul pe care-l cunoşteam de mai înainte, amical şi sarcastic în acelaşi timp.

— Bine, bine ! dădu el din cap. Recunoaşteţi, în sfîrşit, că urmăriţi nişte brăbaţi. Şi tocmai pe ăştia doi ! Zău că sînteţi un *greenhorn*, domnule ! Aţi pierdut şansa din proprie vină.

— Fiţi mai limpede, vă rog !

— De ce nu mi-aţi vorbit pe şleau la New Orleans ?

— Nu puteam.

— Totul e permis, dacă te ajută să atingi ţinta. Numai să-mi fi spus mie adevărul, şi vi-i ofeream plocon pe amîndoi.

I-aş fi recunoscut încă la urcarea pe bord şi v-aş fi anunţat numaidecît. Este ?

— Cine ar fi bănuit că-i veţi întîlni ? De altfel, eram informat că se îmbarcaseră pentru Quintana, nu pentru Matagorda.

— Aşa ziceau ei. Nici prin gînd nu le trecea să plece la Quintana. Ei, şi acum, dacă v-aţi cuminţit, spuneţi-mi, vă rog, toată istoria. Poate găsesc eu o cale să vă ajut.

Era clar că omul îmi voia binele. Nici nu încerca măcar să mă tachineze. Şi, totuşi, mă simţeam prost. Încă în ajun refuzasem să-i dau o cît de vagă informaţie şi acuma mă vedeam obligat să etalez totul. Orgoliul mă îndemna să tac, însă raţiunea era mai tare. Scosei din buzunar fotografiile persoanelor în cauză. I le arătai :

— Înainte de toate, uitaţi-vă la fotografii. Sînt ei ?

— Da, chiar ei — confirmă Old Death, după ce aruncă o privire asupra pozelor. Nu încape îndoială.

Îi relatai sincer şi deschis întreaga poveste. Mă ascultă atent şi, în cele din urmă, spuse îngîndurat :

— Totul e limpede ca bună-ziua. Numai un lucru nu înţeleg. Este William Ohlert într-adevăr nebun ?

— Nu. Deşi sînt destul de nepriceput în materie, totuşi înclin să cred că e vorba numai de monomanie. Făcînd abstracţie de un singur punct, Ohlert e pe deplin stăpîn pe facultăţile sale.

— Atunci îmi e şi mai neclar de ce a căzut sub influenţa totală a lui Gibson. Pare să i se supună oricînd şi în orice problemă. Iar Gibson ştie să-i exploateze din plin monomania. Dar să sperăm că-i vom dejuca planurile.

— Sînteţi sigur că vor coborî la Austin ? Nu cumva intenţionează să rămînă undeva, pe parcurs ?

— Nu, Ohlert i-a declarat căpitanului că pleacă la Austin.

— M-ar mira. Doar n-o să spună chiar adevărul.

— Şi de ce nu ? Poate că Ohlert nici nu-şi dă seama că e urmărit, că umblă pe căi greşite. Ba dimpotrivă, e convins că procedează just că se dăruie exclusiv ideii sale, restul fiind treaba lui Gibson. Bolnavul n-a socotit necesar să ascundă că pleacă la Austin... Ei, ce aveţi de gînd să faceţi ?

— Fireşte că trebuie să plec imediat pe urmele lor.

— Numai că, oricît de grăbit aţi fi, situaţia vă obligă să aşteptaţi pînă mîine. Mai devreme nu găsiţi nici un vapor.

— Şi cînd ajungem ?
— După starea timpului, cred că abia poimîine.
— Tare tîrziu !
— Nu uitaţi că, din aceleaşi motive, vor ajunge şi ei cu întîrziere. În plus, vasul dă inevitabil şi peste bancuri de nisip ; pînă se despotmoleşte, mai trece vreme.
— De-am şti măcar ce are de gînd escrocul şi încotro îl tot tîrăşte pe Ohlert !
— Deh, asta e o enigmă, cum se zice. O fi avînd el un plan. Banii pe care i-au ridicat pînă acum sînt suficienţi ca să-l înavuţească. N-are decît să şi-i bage în buzunar şi pe Ohlert să-l lase undeva, în plata Domnului. Dacă n-a făcut-o pînă acum, înseamnă că vrea să-şi sporească suma. Nici nu bănuiţi cît mă pasionează cazul. Barem deocamdată, cît călătorim împreună, vă ofer întregul meu sprijin. Folosiţi-vă de el dacă aveţi nevoie.
— Cu recunoştinţă, *sir !* Îmi inspiraţi multă încredere. Ajutorul dumneavoastră sper să-mi fie de mare folos.
Ne strînserăm mîinile şi traserăm cîte o duşcă de bere. De ce nu-i mărturisisem omului acesta, încă din ajun, toată povestea ?
Abia ne umplurăm din nou paharele, că de afară se auzi mare tărăboi, vociferări, chiote şi lătrat de cîini. Uşile se izbiră de perete şi în prag apărură şase vlăjgani pe ale căror feţe se vedea cît de colo că băuseră zdravăn ; toţi erau afumaţi. Chipurile lor brutale, straiele subţiri, caracteristice Sudului, armele impresionante — toate îţi atrăgeau luarea-aminte. Purtau fiecare puşcă, pumnal, revolver sau pistol şi, în plus, atîrnată la cingătoare, cîte o cravaşă din acelea cu care erau bătuţi sclavii negri. Şi fiecare ducea de zgardă cîte o namilă de dulău dintr-o rasă crescută cu grijă în statele sudice şi dresată pentru prinderea negrilor fugari. Acestor dulăi li se spunea „băutori de sînge".
Fără să dea bună ziua, derbedeii ne aruncară nişte priviri încruntate, se tolăniră pe scaune făcîndu-le să trosnească, îşi trîntiră picioarele pe masă şi, bocănind cu tocurile cizmelor, îl somară pe birtaş să se ocupe de ei.
— Ai bere bună, mă ? strigă unul.
Birtaşul confirmă, speriat.
— Adu să bem ! comandă individul.

Birtaşul se retrase grăbit, ca să-i servească pe nobilii săi clienţi. Fără nici o intenţie, îl priveam pe haidăul care vorbise. Acesta mă observă. Sînt convins că privirea mea nu avea nimic provocator ; însă dumnealui căuta numaidecît pricină să se agaţe de cineva. Îmi strigă :
— Ce te zgîieşti aşa la mine ?
Îi întorsei spatele, fără să răspund.
— Băgaţi de seamă ! îmi şopti Old Death. Aştia-s *rowdy*, nişte scandalagii de pomină, probabil vătafi concediaţi de pe urma desfiinţării sclavajului şi ajunşi fără căpătîi. S-au adunat în bandă ca să se ţină de blestemăţii. Mai bine nu le dăm nici o atenţie. Golim paharele şi plecăm.
Dar tocmai şuşoteala îi displăcu individului. Răcni spre noi :
— Ce tot sufli acolo, în secret, mortăciune bătrînă ? Dacă ai ceva de spus, apoi zi-i cu glas tare ! Ori vrei să-ţi căscăm noi gura ?
Old Death sorbi din pahar şi nu răspunse. Derbedeii îşi duseră şi ei paharele la gură. Berea era cît se poate de gustoasă, dar dumnealor, aflîndu-se într-o veritabilă dispoziţie de *rowdy*, o vărsară pe jos. Cel care vorbise adineauri întîrzie cu paharul plin în mînă.
— Nu vărsaţi pe jos ! îi sfătui el pe ceilalţi. Uite colea doi puişori cărora poşirca asta pare să le placă. Să le-o pasăm lor !
Vărsă paharul şi ne împroşcă. Old Death se şterse calm cu mîneca. Eu, însă, nu reuşii să mă stăpînesc. Pălăria, gulerul, haina — pe toate mi le udase. Mă adresai găliganului :
— Vă rog, *sir*, să nu se mai repete ! Amuzaţi-vă în familie, dacă aveţi chef. Dar pe noi lăsaţi-ne în pace !
— Nu zău ! Şi adică, ce-ar fi dacă v-aş mai boteza o dată ?
— Asta s-ar vedea.
— S-ar vedea ? Uite că vreau s-o văd chiar acum ! Birtaş, încă un rînd !
Ceilalţi rînjeau, aprobîndu-l pe matador. Era clar că nu va ezita să repete provocarea.
— Pentru Dumnezeu, *sir*, nu vă puneţi cu ei ! căută Old Death să mă tempereze.
— Vă temeţi ?
— Ţi-ai găsit ! Dar ăştia, nici una, nici două, pun mîna pe armă. Şi curajul, oricît de mare ar fi, nu te apără împotriva unui glonţ mişel. Apoi, puneţi la socoteală şi dulăii.

Indivizii își legaseră cîinii de picioarele mesei. Ca să nu mă împroaște iarăși pe la spate, îmi părăsii locul și mă așezai pieziș, cu cotul drept spre ei.

— Aha, și-a schimbat poziția ! scrîșni derbedeul cel guraliv. Va să zică, vrea să se apere. Să-l văd eu numai că mișcă ! Îl slobod numaidecît pe Pluto al meu. Doar nu l-am dresat degeaba !

Dezlegă cîinele, ținîndu-l numai de lesă. Birtașul încă nu venise cu berea ; mai era vreme să lăsăm pe masă banii pentru consumație și să ieșim. Dar bănuiam că haimanalele ne-ar fi tăiat drumul și, în plus, aveam mîndria mea : nu-mi convenea s-o șterg din fața acestui tip dezgustător. „Vitejii" ăștia sînt în fond niște lași.

Băgai mîna în buzunar și desfăcui piedica revolverului. De bătaie nu-mi păsa ; știam să pun la respect pe oricine. Mă îngrijorau, în schimb, cîinii, deși mai avusesem de-a face cu asemenea dulăi, învățați să sară la om. Oricum, cu unul singur știam s-o scot la capăt.

Sosi și birtașul. Așeză sticlele pe masă și, plin de umilință, se adresă bătăioșilor săi musafiri :

— Gentlemeni, vizita dumneavoastră mi-e cît se poate de plăcută, dar, vă rog din suflet, lăsați pe domnii aceștia în pace. Sînt și ei clienți, nu-i așa ?

— Mișelule ! îl repezi unul. Te apucași să ne dai lecții de purtare ? Stai că-ți potolesc eu febra !

Și vărsă în obrazul birtașului vreo două sau trei pahare. Acesta nu zise nici pîs, socotind că e mai sănătos să dispară din ochii lor.

— Și acuma, ia să-l vedem pe lăudărosul de colo ! hohoti adversarul meu. Să-i dăm și lui porția !

Ținîndu-și cu stînga dulăul de curea, dădu să-mi verse paharul în cap. Dar eu mă ferii și, ridicîndu-mă de pe scaun, îl amenințai cu pumnul.

— Pluto, *go on !* Șo pe el ! arătă dînsul în direcția mea, și slobozi cîinele din lesă.

Într-o clipă, tocmai cînd dulăul făcuse un salt ca de panteră, mă făcui una cu peretele și mă ferii în lături. Cîinele, năvălind orbește să-mi sfîșie beregata, se izbi cu botul în zid. Venise cu atîta forță, încît izbitura îl ameți. Îl apucai la iuțeală de picioarele dindărăt, îl ridicai în aer și, proiectîndu-l de perete, îi zdrobii căpățîna.

Se stîrni atunci un scandal nemaipomenit. Dulăii lătrau și se zbăteau să rupă curelele, bețivanii înjurau de mama-focului, iar stăpînul potăii ucise dădu să sară la mine. Însă Old Death, în picioare, își îndreptă amîndouă pistoalele asupra bandei dezlănțuite :

— Stop ! Ajunge, *boys !* Nici o mișcare ! Nu vă atingeți de arme că trag ! V-ați înșelat în privința noastră. Eu sînt Old Death, cercetașul. Cred că-mi cunoașteți numele. Iar acest tînăr prieten al meu se teme de voi tot atît de puțin ca și mine. Luați loc și beți în liniște. Nu vîrîți mîna în buzunar că, pe legea mea, vă împușc !

Acest din urmă avertisment se adresa unuia din găligani care dăduse semne că vrea să apeleze la revolver. Îmi scosesem la rîndul meu pistolul. Împreună cu Old Death dispuneam de optsprezece gloanțe. Pînă ce vreunul din netrebnici ar fi apucat arma, l-am fi cumințit. Bătrînul *westman* devenise parcă alt om. Statura lui, de obicei încovoiată, se îndreptase de-a binelea ; ochii îi scăpărau și toată făptura lui exprima o dîrzenie capabilă să te vîre în pămînt. Era de-a dreptul comic cît de mititei se făcuseră deodată provocatorii. Ce-i drept, mai mormăiau cîte ceva în bărbi, dar se retraseră cu toții, cuminți, la locurile lor. Bătăiosul de adineauri nici nu îndrăznea măcar să se apropie de cîinele ucis, ca nu cumva să treacă prin dreptul meu.

Stăteam încă așa, cu pistoalele pe masă, cînd apăru în prag un nou client — un indian.

Purta o haină de piele albă, cu cusături roșii tipic indiene și pantaloni din același material, garnisiți cu ciucuri bogați și cu păr de scalp. Nici o pată, nici urmă de murdărie pe veșmîntul lui. Picioarele-i fine erau încălțate în mocasini împodobiți cu perle și cu țepi de mistreț. De gît îi atîrnau punguța cu „medicamente", luleaua păcii artistic crestată și o salbă în trei șiruri de gheare de urs cenușiu, dobîndite, desigur, cu ocazia vînătorilor prin Munții Stîncoși. Un brîu lat, croit dintr-o pătură scumpă de Santillo, îi încingea mijlocul subțire. Din brîu se iveau prăseaua cuțitului și două tocuri de pistol. În mîna dreaptă ținea o pușcă cu două țevi și cu patul bătut în ținte de argint. Capul îi era descoperit, părul lung, des, de un negru-albăstrui, împletit cu cordelușe din piele de șarpe, se aduna într-o chică în formă de coif. Nici o pană de vultur, nici un semn distinctiv nu-i împodobea creștetul ; și totuși se

vedea cît de colo că tînărul acesta trebuia să fie o căpetenie, un războinic vestit. Profilul său grav, de o frumusețe autentic virilă, semăna cu al unui roman ; doar că umerii obrajilor erau ușor ieșiți în afară. Avea fața complet rasă, buzele pline, frumos desenate, iar pielea bătea într-un cafeniu mat, deschis, cu o discretă suflare de bronz. Pe scurt, indianul acesta nu era altul decît Winnetou, căpetenia apașilor și fratele meu prin legămînt.

Stătu o clipă în cadrul ușii. Privirea-i ageră, întunecată, se plimbă prin încăpere și pe fețele celor prezenți. Apoi tînărul se așeză în vecinătatea noastră, cît mai departe de bețivanii care nu-l scăpau din ochi.

Gata-gata să-i sar înainte, dar el — deși mă observase și, desigur, mă recunoscuse — făcu pe indiferentul. Pesemne că avea motive serioase să se poarte astfel ; de aceea mă oprii, arborînd o nepăsare totală.

Citeam pe fața lui că înțelesese numaidecît situația. Privirea-i lunecă iarăși, cu oarecare dispreț, asupra găliganilor ; iar cînd ne virîrăm la loc pistoalele și ne așezarăm din nou, un zîmbet satisfăcut, abia vizibil, i se așternu pe buze.

Personalitatea lui impunea atît de mult, încît se făcu liniște ca în biserică ; ceea ce trebuie să-l fi convins pe birtaș că pericolul trecuse. Își iți mai întîi capul pe ușă, apoi — după ce se asigură că nu are motive de teamă — apăru întreg.

— Vă rog, o bere ! i se adresă Winnetou, cu glasul lui plăcut, sonor și cu cel mai bun accent englezesc.

Găliganilor faptul li se păru curios. Își apropiară capetele șușotind între ei și trăgînd cu coada ochiului spre indian. Se vedea că nu-l prea vorbesc de bine.

Sosi și berea comandată de Winnetou. Acesta ridică paharul în dreptul geamului, îl studie ca un cunoscător în materie și sorbi cu sete.

— *Well !* se adresă birtașului, plescăind din limbă. Bună bere ! Marele Manitu al albilor i-a învățat multe meșteșuguri, și între acestea, fabricarea berii nu e chiar cel din urmă.

— Să fie oare indian adevărat ? îl întrebai în șoaptă pe Old Death, ca și cînd habar nu aveam cine-i clientul cel nou.

— Este ! Și încă ce indian ! răspunse bătrînul cu glas reținut, dar cu multă convingere.

— Îl știți cumva ? L-ați mai văzut ?

— De văzut, nu. Dar îl recunosc după înfățișare, după vîrstă și îmbrăcăminte. Și mai ales pușca ! Faimoasa pușcă de argint, care nu bate niciodată pe alături ! Aveți norocul să-l vedeți pe un șef indian, cum nu e altul în întreaga Americă de Nord. E vorba de Winnetou, căpetenia apașilor, cel mai nobil și mai de seamă om dintre pieile-roșii. Numele lui circulă pretutindeni, prin palate și colibe, pe la toate focurile de tabără. Inteligent și drept, cinstit și devotat, mîndru, viteaz fără pereche, meșter în mînuirea armelor, prieten sincer și ocrotitor al mulțimii nevoiașe, al oropsiților, indiferent de neam și culoare, Winnetou e cunoscut de-a lungul și de-a latul Statelor Unite și chiar hăt-dincolo peste graniță, ca erou slăvit și glorios al Vestului sălbatic.

— Dar de unde englezeasca lui perfectă și ținuta de gentleman ?

— Călătorește adeseori prin est. În plus, se spune că un învățat european, căzînd prizonier la apași și fiind tratat cu multă omenie, a hotărît să rămînă printre ei și să-i educe. Acesta cică i-a fost dascăl lui Winnetou. Însă cu vederile lui filantropice nu cred s-o fi scos la capăt. Probabil c-o fi renunțat și decăzut cu vremea.

Bătrînul vorbea foarte încet. Abia înțelegeam ce-mi spune. Și totuși Winnetou, așezat la vreo trei metri distanță, se adresă noului meu amic :

— Old Death greșește. Dascălul alb venise la apași din propria lui dorință și fusese primit cu toată dragostea... Nici vorbă să fi decăzut ; dimpotrivă, s-a simțit atît de bine, încît n-a mai vrut să se întoarcă printre albi. Cînd a murit, i s-a înălțat un monument în jurul căruia străjuiesc stejarii vieții. A trecut dincolo, în plaiurile de-a pururi verzi, unde cei duși nu cunosc ura și se desfată privindu-l pe Manitu, Marele Spirit. Acolo îl va revedea odată Winnetou, uitînd mizeria și răutatea care domnesc aici, pe pămînt.

Old Death nu mai putea de bucurie că Winnetou îl recunoscuse. Fața îi radia :

— Cum, *sir*, mă cunoașteți, știți cine sînt ?

— Nu v-am mai văzut pînă acum, dar v-am ghicit din prima clipă. Sînteți un *scout* al cărui nume zboară pînă dincolo de Las Animas.

Şi Winnetou îşi întoarse iarăşi ochii de la noi. Nici măcar cu o tresărire pe chipu-i dîrz nu arătase că ne-am cunoaşte. Acum şedea liniştit şi medita ; doar urechile parcă-i zvîcneau uneori, trădînd atenţia încordată.

Între timp, cei şase derbedei continuau să şuşotească, să se întrebe din ochi, să se aprobe reciproc. Pînă la urmă, păru că luaseră o hotărîre. Nu-l cunoşteau pe Winnetou şi nici din vorbele sale nu-i ghiciră identitatea. În acelaşi timp, ca să repare ruşinea de adineauri, voiau să arunce asupra lui toată ura lor nestăpînită împotriva indienilor. Îşi imaginau, probabil, că mie şi lui Old Death nici prin gînd nu ne va trece să-i luăm apărarea ; nefiind direct provocaţi, trebuia, după obiceiul locului, să stăm deoparte şi să asistăm impasibili la maltratarea morală a unui om paşnic. Aşadar, unul dintre găligani — acelaşi care mă apostrofase pe mine — se îndreptă agale şi sfidător spre indian. Eu îmi scosei repede pistolul şi îl aşezai pe masă, ca să-l am la îndemînă.

— Nu e nevoie — îmi şopti Old Death. Un Winnetou ştie să dea de-a berbeleacul chiar şi de două ori pe-atîţia derbedei.

Individul se proţăpi în faţa apaşului, îşi puse mîinile în şold şi răcni :

— Ce te plimbi prin Matagorda, mă, piele-roşie ? Sălbaticii n-au ce căuta printre noi !

Winnetou nici nu-l privi, îşi duse paharul la gură, bău niţel şi îl aşeză la loc, plescăind din limbă.

— N-auzişi ce-am spus, roşu afurisit ? stărui mînios scandalagiul. Vreau să ştiu ce cauţi aici ! Umbli să ne iscodeşti, spionule ? Sînteţi de-ai lui Juarez, javra aceea cu piele roşie ca şi a voastră. Noi, însă, ţinem cu Max, cu împăratul. Iar pe voi spînzurătoarea o să vă mănînce. Dacă nu strigi cu noi „Trăiască împăratul Max !" îţi punem laţul de gît !

Nici acum Winnetou nu-i răspunse. Nici o fibră nu se clinti pe faţa lui.

— Mă-nţelegi, cîine, ori ba ? Răspunde imediat ! se răsti derbedeul scos din răbdări şi îi propti pumnul în umăr.

Atunci trupul zvelt al indianului ţîşni ca un fulger.

— Şterge-o ! porunci el cu glas tunător. Nu permit coioţilor să latre la mine !

„Coiot" e denumirea unui lup de prerie foarte laş şi socotit îndeobşte drept cel mai dezgustător dintre animale. Indienii îi folosesc numele drept ocară exprimînd dispreţul nelimitat.

— Cum ai spus ? Coiot ? urlă provocatorul. Asta mi-o plăteşti chiar acum !

Cît ai clipi, îşi scoase pistolul. Dar atunci se petrecu ceva la care bătăuşul nu se aşteptase : Winnetou îl pocni peste mînă, arma sări cît colo şi scandalagiul se trezi umflat de mijloc, ridicat în aer şi zvîrlit ca o minge prin fereastra care se făcu ţăndări. „Viteazul" zbură tocmai în stradă.

Lucrurile se petrecură cu o rapiditate pe care nu sînt în stare s-o descriu. Zdrăngănitul cioburilor, gălăgia cîinilor, strigătele turbate ale derbedeilor — toate la un loc iscară un tărăboi infernal, pe deasupra căruia se auzi totuşi glasul limpede şi puternic al lui Winnetou. Arătînd spre geam, apaşul rosti către haita furibundă :

— Mai doreşte careva ? N-are decît să se anunţe !

Apropiindu-se prea mult de unul din dulăi, acesta dădu să-l muşte, dar apaşul îi trînti un picior, încît animalul se vîrî schelălăind sub masă. Bătăioşii vătafi se retraseră intimidaţi şi tăcuţi. Winnetou îi supraveghea cu mîinile goale, fără nici o armă. Singură persoana lui impunea tuturor. Nimeni nu îndrăznea să sufle o vorbă. Apaşul semăna cu un îmblînzitor care intră în cuşca plină de fiare şi le domină doar cu ochii săi teribili.

Deodată, uşa sări în lături şi în prag răsări „eroul" proiectat prin fereastră ; avea pe alocuri obrazul zgîriat şi lovit. Răcnind de furie, năvăli cu cuţitul asupra lui Winnetou. Apaşul nu făcu decît o uşoară fentă şi, fulgerător, îi prinse ca într-o menghine mîna înarmată. Apoi îl strînse ca şi adineauri de mijloc şi, săltîndu-l în sus, bufni cu el de podea. Găliganul rămase lat, fără cunoştinţă. Nimeni dintre ai lui nu îndrăzni să-i sară în ajutor. Winnetou, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, apucă liniştit paharul şi îl goli dintr-o sorbitură. Făcu apoi semn birtaşului care se pitise speriat după tejghea, scoase de la brîu o pungă de piele şi-i puse în palmă un bob cît aluna, galben şi lucios :

— Poftim, pentru bere şi pentru geamul spart, master ! După cum vedeţi, „sălbaticul" nu ezită să-şi achite datoriile. Să sperăm că şi domnii „civilizaţi" îşi vor plăti consumaţia. Ei, cică, interzic unui „roşu" să şadă aici. Dar Winnetou, căpetenia apaşilor, nu pleacă de teama lor, ci pentru că ştie că,

din păcate, numai fața li-e albă, nu și sufletul. Pe scurt, mi-e scîrbă de o asemenea societate.

Își luă pușca de argint și, fără a se uita la nimeni, părăsi birtul. Nici măcar spre mine nu-și întoarse ochii.

Acum, derbedeii se însuflețiră din nou. Dar păreau mai mult curioși decît supărați pentru hapul ce-l înghițiseră ; nu le păsa nici de camaradul lor întins pe jos. Îi interesa mai ales bobul din palma birtașului.

— Un nugget — lămuri acesta, arătîndu-le bucățica de aur. Pe puțin doisprezece dolari. Mi-a plătit geamul împărătește ; de altfel, sticla era cam șubredă și cîrpită. Ce să spun, indianul pare doldora de nuggeți.

Banda de *rowdy* comenta cu invidie faptul că o piele roșie posedă atîta aur. Își treceau nuggetul din mînă-n mînă, cîntărindu-l în fel și chip. Iar noi, profitînd de ocazie, plătirăm consumația și plecarăm.

— Ei, master, ce ziceți de apașul nostru ? mă întrebă Old Death după ce ne văzurăm în siguranță. Oare-i mai găsești pereche în lume ? S-au speriat de el ca vrăbiile de erete. Îmi pare rău că nu-l mai zăresc nicăieri. L-am fi putut însoți o vreme. Tare aș vrea să știu ce treburi are pe-aici și dacă a tras la vreun hotel ! În orice caz, trebuie să-și fi priponit undeva calul ; nu se poate apaș fără cal, cu atît mai puțin cînd e vorba de Winnetou. În ce vă privește, *sir*, v-ați descurcat binișor, n-am ce zice. Era cît pe-aci să intru la griji. Indivizii de soiul ăsta sînt ai dracului de primejdioși. Dar modul în care ați dat gata cîinele mă face să sper că veți ieși curînd din tagma *greenhorn*-ilor. Ia te uită că am și ajuns la hotel ! Vreți să intrăm ? Eu, unul, n-aș avea poftă. Un *traper* bătrîn ca mine nu se închide cu plăcere între patru pereți ; prefer să stau sub cerul liber. Haideți să mai admirăm Matagorda. Altfel nu prea știu cum să ne omorîm vremea. Sau poate v-ar ispiti vreun joc ?

— Nu. Nu sînt jucător, nici nu am intenția să ajung.

— Prea bine, tinere ! Aici mai toată lumea joacă. În Mexic e și mai și. Acolo joacă și bărbat, și femeie, și pisică, și șoarece, iar cuțitele nu ruginesc în teacă. Așadar, să hoinărim nițel. Pe urmă luăm masa și tragem un pui de somn. În țara asta binecuvîntată nu poți să știi unde și cum ai să te odihnești a doua zi.

— Chiar așa de rău să fie ?

— Uitați, *sir*, că ne găsim în Texas, unde lucrurile încă nu s-au liniștit nici pe departe ! Să luăm, de pildă, cazul nostru. Noi vrem să ajungem la Austin ; dar e foarte problematic dacă vom ajunge. Furtuna din Mexic s-a rostogolit și peste Rio Grande. Se petrec evenimente neobișnuite și, în plus, trebuie să ținem seama și de toanele lui Gibson. Dacă i-a venit cumva în minte să-și întrerupă voiajul spre Austin și să coboare mai știi unde ? Atunci vom fi nevoiți să-l imităm.

— Dar cum vom afla dacă a coborît de pe vas ?

— Va trebui să întrebăm din om în om. Vaporul nu se prea grăbește pe Colorado, ca de pildă pe Mississippi sau pe alte fluvii. Avem la fiecare oprire un scurt răgaz pentru cercetări. Nu strică să ne deprindem și cu ideea că va trebui, poate, să coborîm pe mal în vreo pustietate fără orașe și hoteluri.

— Într-un asemenea caz, ce mă fac cu bagajele mele ?

Întrebarea îl făcu să rîdă copios.

— Bagaje ! Ha-ha-ha ! Geamantanul e o rămășiță preistorică. Oamenii cu scaun la cap nu cară după ei asemenea balast. Dacă m-aș fi apucat să-mi complic existența cu toate nimicurile necesare în călătoriile și hoinărelile mele, atunci n-aș fi ajuns prea departe. Luați numai ce vă trebuie pentru moment, restul vi-l cumpărați pe parcurs. Dar ce lucruri grozave duceți în drăcia aia de geamantan ?

— Haine, rufe, obiecte de toaletă, recuzită pentru deghizare și altele.

— Astea-s foarte bune, dar le poți cumpăra peste tot. Iar unde nu se găsesc, înseamnă că nu e nevoie de ele. Porți cămașa pînă o faci praf și apoi îți iei una nouă. Obiecte de toaletă ? Nu mi-o luați în nume de rău, *sir*, însă peria de cap sau de unghii, pomezile sau lipiciul pentru mustăți și alte asemenea bazaconii îl dezonorează pe bărbat. Recuzită pentru deghizare ? Haida-de ! Poate să vă fi folosit pe unde ați trecut, dar aici nu mai are rost să vă ascundeți identitatea sub perucă. Asemenea romantice naivități nu vă apropie de țel. Aici se cere să-l dibuiți pe Gibson și să operați rapid. Și...

Se opri și, măsurîndu-mă din creștet pînă-n tălpi, observă amuzat :

— Aşa cum arătaţi acum, vă puteţi prezenta fără sfială în salonul celei mai elegante lady, sau la teatru. Dar Texasul nu seamănă cu un budoar sau cu o lojă. E foarte posibil ca peste vreo două-trei zile frumosul dumneavoastră costum să ajungă zdrenţe şi jobenul de pe cap să se transforme în armonică. Parcă ştiţi ce vrea Gibson, încotro se va duce ? Nici vorbă să rămînă în Texas ! Intenţia lui e să dispară, să iasă dintre graniţele Statelor Unite. Faptul că a apucat direcţia cunoscută ne arată limpede că are de gînd să treacă în Mexic. În zăpăceala de acolo te pierzi uşor prin mulţime şi nimeni, nici chiar poliţia, nu e în stare să te dibuie.

— S-ar putea să aveţi dreptate. Cred însă că, dacă voia să treacă în Mexic, îi era mai comod să plece direct spre un port mexican.

— Absurd ! Trebuia să fugă atît de repede din New Orleans, încît s-a repezit la primul vapor care ridica ancora. Şi apoi nu uitaţi că porturile mexicane sînt ocupate de francezi. De unde ştiţi că lui Gibson i-ar conveni să dea ochii cu ei ? N-are alegere. Trebuie să călătorească pe uscat şi, în orice caz, va fi destul de deştept să nu se foiască în văzul lumii prin oraşele mari. De aceea e posibil să ocolească şi Austinul, debarcînd pe traseu în vreun alt port. Va să zică, el se îndreaptă spre Rio Grande, călare, fireşte, printr-o regiune puţin populată. Iar dumneavoastră, nu-i aşa, o să-l urmăriţi în costumul acesta impecabil, cu joben şi geamantan ? Daţi-mi voie să rîd !

Îl aprobam în sinea mea, dar nu-mi făcea de loc plăcere că îşi rîde de frumosul meu costum. El zîmbi şi mă bătu cu palma pe umăr :

— Nu regretaţi, *sir*. Fiţi cuminte şi despărţiţi-vă de aceste haine nepractice. Căutaţi un negustor, vindeţi-i tot calabalîcul inutil şi cumpăraţi alte haine. Procuraţi-vă neapărat un costum trainic de vînătoare. Cred că banii nu sînt o problemă, nu-i aşa ? Înseamnă că totul e în ordine. Daţi-le naibii de şiretlicuri poliţiste ! Sînteţi călăreţ ? Ştiţi să trageţi cu arma ? Atunci vă trebuie şi un cal. Dar aici, lîngă coastă, nu face să-ţi cumperi unul. Aici caii sînt scumpi şi proşti. Mai în interiorul ţării orice fermier îţi vinde un animal cumsecade. Şaua însă trebuie să v-o luaţi de aici.

— Aoleu ! Să umblu şi eu cu şaua-n spinare ?

— De ce nu ? E ruşinos ? Cui ce-i pasă că mă car cu şaua ? Nimănui ! Dacă-mi place, tîrăsc după mine şi o canapea, ca să dorm pe moale în prerie sau în pădurile neumblate. Rîde careva, îi dau una, de vede stele verzi. Numai ticăloşia şi tîmpenia sînt ruşinoase. Presupuneţi, de pildă, că Gibson a coborît undeva împreună cu William, a făcut rost de cai şi s-a tot dus. Să vedeţi atunci ce înseamnă să ai o şa la îndemînă ! Mă rog, faceţi cum doriţi, dar dacă vă convine tovărăşia mea, ascultaţi ce vă spun şi hotărîţi-vă repede !

Fără să mai aştepte răspuns, mă apucă de braţ, mă răsuci şi îmi arătă clădirea unei prăvălii purtînd, sus, firma cu litere de un cot : *„Store for all things"*, magazin universal. Mă trase după el pînă la intrare, îmi dădu brînci înăuntru mai-mai să încalec nişte butoaie cu scrumbii, şi mă urmă zîmbind pe sub mustaţă.

Inscripţia de pe firmă nu minţea. Magazinul era foarte mare şi avea într-adevăr de toate, inclusiv şei şi puşti.

Se desfăşură apoi o scenă originală. Parcă eram un şcolar însoţit de tatăl său, stînd înaintea tarabei de bîlci şi abia cutezînd să-şi exprime dorinţele. Vrînd-nevrînd, băiatul trebuia să accepte alegerea ce o face bătrînul potrivit experienţei sale. De la bun început, Old Death pusese condiţia ca negustorul să primească drept plată costumul meu, plus conţinutul geamantanului. Omul se declară de acord şi trimise un vînzător să-mi aducă bagajul. Apoi lucrurile mele fură evaluate şi Old Death porni prin magazin să aleagă cele de trebuinţă. Îmi alese nişte pantaloni din piele neagră, o pereche de cizme înalte cu pinteni, o cămaşă roşie de lînă, vestă de aceeaşi culoare, prevăzută cu o mulţime de buzunare şi buzunăraşe, un fular negru, călduros, un surtuc vînătoresc din piele de cerb nevopsită, un brîu de piele lat de două palme, cartuşieră, pungă de tutun, busolă, pipă şi încă vreo douăzeci de alte obiecte — călţuni în locul ciorapilor, un sombrero uriaş, o pătură de lînă cu spintecătură pentru respiraţie, un lasso, un cornet cu pulbere, o scăpărătoare, un cuţit, o şa cu coburi şi frîu. Trecurăm apoi la alegerea puştii. Old Death nu era amator de noutăţi. Neglijă produsele mai recente şi se opri la o carabină veche pe care eu, în nici un caz, n-aş fi pus ochii. Cercetînd-o atent, cu morgă de mare specialist, o încărcă, ieşi în stradă şi ochi de la mare distanţă titirezul de pe acoperişul unei case. Glonţul nimeri.

— *Well!* aprobă el satisfăcut. Asta își va face datoria. A fost cîndva pe mîini bune, și face mai mult decît toate plesnitorile onorate astăzi cu numele de pușcă. După mine, arma asta e lucrată de un meșter serios și sper că-l veți cinsti cum se cuvine. Acuma ne mai trebuie o matriță pentru turnat plumbul și gata! Plumb se găsește. O să facem la gloanțe să băgăm tot Mexicul în sperieți!

Cumpărai și alte mărunțișuri, ca, de pildă, batiste, pe care Old Death firește că le găsi de prisos, apoi trecui într-o încăpere alăturată ca să mă schimb. Cînd revenii, bătrînul mă măsură cu vădită satisfacție.

Sperasem întrucîtva că se va oferi să-mi ducă el șaua, dar nici prin gînd nu-i trecu. Mi-o urcă în spinare, înghiontindu-mă pe ușă afară.

— S-a făcut! mă tachină el în fața prăvăliei. Vedeți și dumneavoastră dacă e cazul să vă rușinați! Orice om sănătos la cap vă va lua drept un foarte onorabil gentleman. Iar de ceilalți ce vă pasă?

Acum nu mai aveam nici un avantaj față de Old Death: trebuia să-mi port cu răbdare ponosul pînă la hotel, în timp ce dînsul pășea lîngă mine fudul și, probabil, foarte amuzat că ajunsesem în postură de hamal al propriului meu calabalîc.

La hotel, Old Death se puse pe somn. Eu însă plecai în căutarea lui Winnetou. Vă imaginați cîtă bucurie îmi provocase neașteptata revedere. Mă stăpînisem anevoie ca să nu-i sar de gît. Cum de ajunsese la Matagorda și ce treburi l-au mînat încoace? De ce se prefăcuse că nu mă cunoaște? Avea, desigur, vreun motiv. Dar care anume?

Fără îndoială că dorea, ca și mine, să ne întîlnim și să discutăm. Poate că mă aștepta chiar undeva. Cunoscîndu-i obiceiurile, nu era exclus să dau de el. Imposibil să nu fi descoperit la ce hotel am tras. Acuma va fi pîndind prin preajmă. Ocolii deci clădirea și dădui în spatele ei de un cîmp deschis. Și, într-adevăr, Winnetou era acolo, la cîteva sute de pași de mine. Sta rezemat de un arbore. Cînd mă zări, o luă agale spre pădure. Îl urmai. Acolo, sub rămuriș, mă întîmpină cu brațele întinse și cu fața luminată de bucurie:

— Șarli, dragul meu frate! Ce fericire pentru inima mea că te-am regăsit! Așa se bucură dimineața cînd, după trecerea nopții, răsare soarele!

Mă strînse la piept și mă sărută.

— Dimineața știe că soarele trebuie să răsară — îi vorbii la rîndul meu — noi însă nici n-am bănuit că ne vom întîlni pe aceste meleaguri. Sînt și eu fericit că te văd!

— Ce cauți, ce vînt te aduce? Ai vreo treabă la Matagorda, sau ești în trecere spre Rio Pecos?

— Am venit încoace cu o misiune.

— Oare fratele meu alb nu-mi poate spune și mie despre ce-i vorba? N-ai vrea să-mi povestești pe unde ai umblat de cînd ne-am despărțit la Red River?

Mă conduse mai în adîncul pădurii. Ne așezarăm pe niște buturugi. Și stînd așa, umăr lîngă umăr, îi povestii toate pățaniile mele. Winnetou mă ascultă cu toată atenția și apoi rosti:

— Cînd te-am ajutat să termini măsurătorile pentru calul de foc, am făcut-o numai ca să poți încasa banii ce ți se cuveneau. Și iată că uraganul ți-a răpit toată averea! De-ai vrea să rămîi printre războinicii apași, care te îndrăgesc și te stimează, n-ai mai duce niciodată lipsă de bani. În orice caz, ai făcut bine că nu m-ai așteptat la Saint Louis, la meșterul și prietenul Henry. Eu n-aș fi venit acolo și nu ne-am fi întîlnit.

— L-ai prins cumva pe ucigaș, pe Santer?

— Nu. Spiritul rău l-a ocrotit, iar Manitu nu mi-a stat în ajutor. Santer s-a refugiat la militarii din sud și a dispărut fără urme. Dar ochiul meu îl va găsi și atunci nu-mi mai scapă! M-am întors la Rio Pecos fără să-l fi pedepsit pe ucigaș. Toată iarna războinicii noștri au jelit moartea lui Inciu-Ciuna și a surorii mele. A trebuit apoi să străbat călare mari depărtări, să trec pe la toate triburile apașilor și să-i împiedic de la acțiuni pripite, căci voiau să treacă în Mexic și să ia parte la luptele de acolo. Ai auzit de Juarez, președintele din neamul indienilor?

— Da.

— Și cine crezi că are dreptate, el sau Napoleon?

— El.

— Sîntem într-un gînd. Dar să nu mă întrebi ce caut aici, în Matagorda. Va trebui să păstrez taina chiar și față de mine. I-am făgăduit personal lui Juarez, cu care m-am văzut la El Paso del Norte. Spune-mi, vrei să mai continui urmărirea celor două fețe palide, deși ne-am regăsit aici?

— Trebuie! M-ar bucura nespus dacă ai veni și tu cu mine. Ce zici, e posibil?

— Nu. Sarcina mea e tot atît de însemnată ca și a ta. Mai rămîn aici pînă mîine, cînd iau vaporul spre La Grange. De acolo, trecînd pe la Fortul Inge, ajung la Rio Grande del Norte.

— Înseamnă că plecăm cu același vapor : numai nu știu pînă unde. Oricum, mîine vom mai fi împreună.

— Asta nu.

— Cum așa ?

— Nu vreau să-mi amestec fratele în treburile mele ; de aceea m-am și purtat adineauri ca și cînd am fi străini. Și pe urmă, n-am vrut să-ți vorbesc în fața lui Old Death.

— Dar ce ai cu el ?

— I-ai spus că ești Old Shatterhand ?

— Nu. Nici nu s-a pomenit între noi de numele acesta.

— Totuși, îl cunoaște cu siguranță. Tu ai lipsit mult timp și nu știi cît se discută despre tine în Vest. Nici vorbă ca Old Death să nu fi auzit de Old Shatterhand. Numai că te-a luat drept un *greenhorn*, nu-i așa ?

— Exact.

— Ce mai surpriză va fi pentru el cînd va afla cine este *greenhorn*-ul ! Ei bine, plăcerea asta n-aș vrea să ți-o stric. De aceea să nu ne vorbim nici pe vapor : nu ne cunoaștem și gata ! Las' că discutăm noi pe îndelete după ce-l găsești pe William Ohlert și pe escrocul care l-a răpit. Dar te întorci pe urmă la noi, așa cred ? !

— Desigur.

— Atunci, dragă Șarli, să ne despărțim ! Mai sînt așteptat de niște fețe palide.

Se ridică. Trebuia să-i respect secretul. Ne luarăm rămas bun în speranța unei revederi apropiate.

A doua zi, închiriind doi catîri, străbătui împreună cu Old Death drumul pînă la vapor. Animalele ne scutiră de povara cea mai grea : transportul șeilor.

Vasul nostru era construit după sistemul american, care permite plutirea ușoară la suprafața apei. Numeroși pasageri se și aflau pe bord. Urcarăm și noi traversînd pasarela cu șeile în spinare. Atunci auzirăm un glas apăsat :

— *By Jove !* Pe Jupiter ! Uite niște catîri înșăuați, care umblă în două picioare ! Cine-a mai văzut așa drăcie ? Faceți loc, oameni buni ! Vîrîți-i în cală ! Dobitoacele n-au ce căuta printre gentlemeni !

Glasul ne era cunoscut. Pe locurile cele mai bune, la clasa întîi, protejate de un acoperiș de sticlă, ședeau derbedeii aceia *rowdy* cu care ne întîlnisem în ajun. Iar injuriile le rostise chiar scandalagiul de ieri, care părea să fie conducătorul bandei. Mă dirijai după Old Death. Cum dînsul nu reacționă de fel, făcui și eu ca și cînd n-aș fi auzit insulta. Ne așezarăm în fața lor împingînd șeile sub banchetă.

Bătrînul se făcu comod, scoase pistolul, îi trase piedica și îl puse alături. Eu îi urmai exemplul.

Indivizii șușoteau între ei, fără să mai ridice glasul către noi. Dulăii erau și ei prezenți, minus unul, firește. Șeful scandalagiilor ne tot privea dușmănos pe sub sprîncene. Ședea cam încovrigat, pesemne din cauza zborului său original prin fereastră și a modului puțin amabil în care îl tratase Winnetou. I se mai cunoșteau pe obraz zgîrieturile provocate de sticlă.

Cînd controlorul ne întrebă de ținta călătoriei, Old Death îl lămuri că plecăm la Columbus ; de fapt, așa scria și pe biletele noastre. La nevoie, puteam plăti diferența ca să plecăm mai departe. Însă bătrînul Death era convins că Gibson nu s-a deplasat chiar pînă la Austin.

Tocmai la cel de-al doilea semnal de plecare, apăru un nou pasager : Winnetou. Călărea un armăsar negru, de o rară frumusețe, dichisit cu căpăstru indian. Trecu pasarela și, ajuns pe bord, descălecă ducîndu-și calul spre partea din față a covertei, în spațiul rezervat animalelor și prevăzut cu un paravan înalt de scînduri. Apoi, ca și cum n-ar fi luat pe nimeni în seamă, se așeză lîngă parapet. Derbedeii îl priveau chiondărîș. Se tot vînzoleau pe locurile lor, tușeau tare, doar-doar îi vor atrage atenția. Dar în zadar. Winnetou, sprijinit în țeava puștii, ședea ca și absent, pe jumătate întors cu spatele la ei.

Se dădu și al treilea semnal. Vasul mai întîrzie puțin, în așteptarea vreunui pasager de ultimă clipă, apoi roțile se puseră în mișcare și pornirăm în larg.

Călătoria noastră decurgea normal, în deplină pace. Ajunserăm la Wharton, unde coborîră cîțiva pasageri și se urcară în schimb alții, mult mai numeroși. Old Death ieși pentru cîteva minute pe chei ca să se informeze la administrația portului dacă nu cumva Gibson trecuse pe acolo. Răspunsul fu negativ. Același răspuns îl primirăm mai apoi și la Columbus, ceea ce ne determină să ne prelungim biletele de drum pînă

la portul La Grange. De la Matagorda la Columbus vasul parcursese o distanţă echivalentă cu vreo cincizeci de ore de mers pe jos. Aici ajunserăm către seară. În tot acest timp Winnetou nu se mişcase din loc decît o singură dată, cînd îşi adăpă armăsarul şi îi dădu grăunţe de porumb.

Cei şase *rowdy* păreau să se fi calmat în privinţa noastră. Încercară să intre în vorbă cu noii călători, dar aceştia îi tratau cu destulă indiferenţă. Găliganii se băteau în piept, fălindu-se cu convingerile lor antiaboliţioniste, interesîndu-se de opinia celorlalţi şi bruftuluindu-i cînd dădeau de vreo altă părere. Curgeau din gura lor expresii ca „republican afurisit", „slugoi" şi altele încă mai tari. Astfel, scîrbiţi, oamenii se retraseră în sine şi nu le mai dădură nici o atenţie. Probabil că de aceea zurbagiii renunţară să se mai lege de noi: vedeau că vor fi lipsiţi de sprijinul celorlalţi pasageri. Dac-ar mai fi găsit pe bord şi alţi secesionişti, atunci, hotărît lucru, ar fi făcut-o lată.

Dar iată că la Columbus coborîră mulţi dintre călătorii paşnici şi se urcară nişte indivizi penibili. Între alţii se iviră pe pasarelă, clătinîndu-se, vreo cincisprezece-douăzeci de beţivani care nu prevesteau nimic bun. Cei şase *rowdy* îi întîmpinară cu exclamaţii de bucurie. Acestora li se asociară şi alţi noi veniţi pînă cînd, în cele din urmă, forţele turbulente deveniră majoritare. Zurbagiii tropăiau, se tolăneau pe bănci, se îmbrînceau fără să le pese de nimeni, făcînd totul ca şi cînd ei ar fi fost stăpînii absoluţi ai vasului. Căpitanul îi lăsa în pace. Găsea, probabil, că lucrul cel mai bun e să nu-i bage în seamă cîtă vreme nu-l stingheresc în treburile lui. Pasagerii n-aveau decît să se descurce şi să se apere cum or şti. Acest căpitan nu avea nimic din înfăţişarea yankeilor. Era cam corpolent, lucru rar la americani, iar pe obrajii lui bucălaţi, rumeni, stăruia un surîs de bonomie...

Cei mai mulţi dintre secesionişti trecură în restaurantul vasului. Răzbătea de acolo un zgomot infernal. Se spărgeau sticle. Deodată năvăli afară un negru văitîndu-se. Era, probabil, chelner. Se căţără sus, pe puntea de comandă, şi raportă căpitanului că zurbagiii îl bătuseră cu cravaşa şi că ameninţau să-l spînzure de coşul vaporului.

Abia acum situaţia începu să-l îngrijoreze pe căpitan. Se convinse mai întîi că vasul înainta pe direcţia justă, coborî apoi scăriţa şi dădu să intre în restaurant. Chiar atunci îi

ieşi în cale cîrmaciul. Se opriră lîngă noi, încît auzii toată discuţia.

— Căpitane — raportă subalternul — nu mai putem sta nepăsători. Ăştia pun la cale blestemăţii. Spuneţi, vă rog, indianului să coboare în primul port. Au de gînd să-l spînzure. Se pare că ieri s-a cam răfuit cu unul din ei. Afară de asta, e vorba şi de doi albi, nu ştiu care anume. Vor să-i linşeze. Cică au fost de faţă şi ei la bătaia de ieri şi ar fi spioni de-ai lui Juarez.

— Ei drăcia dracului! Nu-i glumă! Care or fi albii aceia?

Şi căpitanul îşi roti ochii în jur.

— De noi e vorba, *sir!* îl lămurii, ridicîndu-mă de pe banchetă şi apropiindu-mă de el.

— Aşa? Păi dacă dumneavoastră sînteţi spion de-al lui Juarez, atunci eu sînt gata să înghit vaporul cu pasageri cu tot! exclamă el cîntărindu-mă cu toată competenţa.

— Nici prin vis nu mi-a trecut să fiu spion! Eu nu mă sinchisesc de politică...

— Trebuie să vă puneţi în siguranţă. Acostez chiar acum şi dumneavoastră părăsiţi vasul.

— În nici un caz! Sînt obligat să-mi continui drumul şi n-am timp de pierdut.

— Neplăcută afacere! Dar, staţi niţel!

Se apropie de Winnetou şi-i spuse ceva. Apaşul ascultă şi, refuzînd din cap, îi întoarse spatele. Căpitanul veni iarăşi spre noi, necăjit.

— Ştiam eu că indienii ăştia sînt tare încăpăţînaţi. Nu vrea nici el să coboare.

— Înseamnă că domnii vor păţi-o rău de tot — interveni îngrijorat cîrmaciul. Bezmeticii aceia nu glumesc. Iar noi, o mînă de oameni, nu le putem face faţă.

Căpitanul căzu pe gînduri. Apoi chipul i se lumină: se cunoştea că-i venise o idee fericită.

— Am să le joc măgarilor un renghi de care să-şi amintească multă vreme. Dumneavoastră procedaţi cum vă spun eu. Întîi de toate, nu vă folosiţi de puşti. Băgaţi-le sub banchetă, lîngă şei. Orice apel la armă n-ar face decît să strice lucrurile.

— *All devils!* Pe toţi dracii! îşi ieşi din fire Old Death. Adică să ne lăsăm linşaţi?

— Nicidecum. Dumneavoastră vă apăraţi şi atît. Staţi în defensivă. La momentul oportun, intervin eu şi le aplic o metodă cu efect sigur. Las' că-i răcorim noi pe aceşti netrebnici ! Îi îmbăiem. Bizuiţi-vă pe mine ! N-avem timp de prea multe explicaţii. Iată-i, vin încoace !

Într-adevăr, derbedeii urcau scara spre covertă. Căpitanul plecă în grabă de lîngă noi şi, în şoaptă, dădu dispoziţii cîrmaciului. Acesta alergă la şeful echipajului, în preajma căruia se aflau doi timonieri. După cîteva momente, îl văzui şuşotind cu călătorii paşnici : le comunica nişte instrucţiuni. Dar nu mai trăsei cu urechea, deoarece, împreună cu Old Death, îmi îndreptasem toată atenţia asupra secesioniştilor. Observai doar că, în mai puţin de zece minute toţi pasagerii se mutară în partea din faţă a covertei.

Cum ieşiră din restaurant, derbedeii ne şi înconjurară. Noi, respectînd indicaţiile căpitanului, nici nu ne atinserăm de arme.

— Uite tipul ! strigă şeful scandalagiilor arătîndu-mă pe mine. Spion al Nordului, omul lui Juarez ! Ieri era îmbrăcat ca un gentleman ; acum o face pe vînătorul. De ce-şi schimbă costumele, hai ? Mi-a ucis cîinele şi, alături de ăstalalt, m-a ameninţat cu pistolul !

— Spion, spion ! urlară toţi, făcînd un tărăboi grozav. Se vede după cum se deghizează... Să constituim un tribunal ! Să le punem ştreangul de gît ! Jos cu Statele din Nord ! Jos cu iscoadele lor !

— Ce faceţi, gentlemeni ? interveni atunci căpitanul, strigînd de sus, de pe puntea de comandă. Păstraţi ordinea pe bord ! Nu vă legaţi de pasageri !

— Ia ţine-ţi gura, *sir !* îi răspunse unul din haită. Parcă noi nu vrem ordine ? ! Asta şi facem ! Ori intră cumva în obligaţiile dumitale să-i ocroteşti pe spioni ?

— Obligaţia mea e să-i transport pe toţi pasagerii care sînt în regulă cu biletele. Chiar şi secesioniştii pot călători pe vasul meu dacă au bilete şi se poartă cuviincios. Asta e datoria mea. Însă dacă tulburaţi ordinea, vă scot la mal şi n-aveţi decît să înotaţi pe uscat pînă la Austin.

Derbedeii izbucniră în rîs. Parcă nechezau cu toţii. Old Death şi cu mine eram atît de înghesuiţi, încît abia ne mai puteam mişca. Protestam, fireşte, dar vocile noastre se pierdeau în urletul dezlănţuit al bandei. Furăm împinşi pînă hăt spre

coşul fumegînd al vasului. Voiau să ne spînzure. Coşul era prevăzut din loc în loc cu cîrlige de fier prin care treceau funii solide. Aşadar, un dispozitiv cît se poate de adecvat pentru intenţiile lor. Nu aveau decît să slobozească un pic funiile, şi, făcîndu-le laţ, să ni le petreacă pe după gît. Acolo ne îngrămădiră huliganii şi alcătuiră la repezeală un tribunal, care atingea culmea ridicolului. Cred că nici nu se întrebară măcar de ce nu schiţam vreun gest de apărare. Vedeau doar că purtăm cuţite şi pistoale asupra noastră şi că, totuşi, nu ne servim de ele.

Old Death făcea eforturi uriaşe ca să pară liniştit. Mai-mai să pună mîna pe pistol, dar privirea căpitanului îl readuse la realitate.

— Ascultaţi ! zbieră capul bandei către ai săi. E limpede că avem de-a face cu nişte blestemaţi care subminează Statele din Sud. Ce caută ei aici, în Texas ? Sînt spioni şi trădători. Să-i lichidăm, scurt pe doi !

Propunerea fu aprobată gălăgios. Căpitanul vasului îi mai avertiză o dată în mod serios, dar nu obţinu nimic. Derbedeii îşi rîseră de el. Îşi puseră apoi întrebarea dacă să-l judece concomitent şi pe indian, sau să ne spînzure mai întîi pe noi. Deciseră să fie chemat şi Winnetou. „Preşedintele" tribunalului trimise doi „membri" să-l aducă.

Împresuraţi cum eram, nici nu-l văzurăm pe tînărul apaş. Auzirăm doar un strigăt puternic. Winnetou doborîse pe unul din găliganii trimişi după el, iar pe al doilea îl aruncase peste bord. Apoi dispăru în cabina cîrmaciului, construită din plăci de fier şi situată lîngă carcasa roţilor. Printr-un ochi al cabinei miji curînd ţeava dublă a puştii sale de argint.

Fireşte că întîmplarea stîrni mare tămbălău. Se repeziră toţi la parapetul vasului, rugîndu-l pe căpitan să trimită o barcă de salvare după camaradul lor expediat în apă. Căpitanul le îndeplini rugămintea. Un matroz sări în barca fixată la pupa, o dezlegă şi vîsli către găliganul care se zbătea în valuri. Din fericire, acesta ştia oarecum să înoate şi se menţinea la suprafaţă.

Old Death şi cu mine rămaserăm singuri. Deocamdată, scăpasem de spînzurătoare. Cîrmaciul şi ceilalţi matrozi stăteau cu ochii ţintă la căpitan. Acesta ne făcu semn să venim mai aproape şi ne spuse cu glas reţinut :

— Atenţie, domnilor! Îi îmbăiem îndată. Dumneavoastră rămîneţi fără nici o grijă pe bord. Şi faceţi gălăgie, cît mai multă gălăgie!

Dădu ordin să se oprească maşinile şi vasul pluti încet către malul drept. Era acolo un banc de nisip, pe care îl lingea leneş apa destul de săracă a fluviului. Un semn al căpitanului — şi cîrmaciul, zîmbind complice, îndreptă vasul spre banc. Un scrîşnet dedesubt, o izbitură încît unii din pasageri se treziră pe jos — şi iată-ne proptiţi în mal. Acum toată atenţia celor ce urmăreau barca de salvare îşi schimbă obiectul. Călătorii paşnici, informaţi şi instruiţi din vreme, ţipau de mama-focului, ca şi cînd le-ar fi sunat ceasul morţii. Iar derbedeii, crezînd că e vorba de un accident, strigau la rîndul lor ca din gură de şarpe. Atunci veni fuga unul din matrozi şi, făcîndu-l pe speriatul, îi raportă căpitanului:

— Apă în cală, domnule căpitan! Prova s-a rupt în două! Cîteva minute, şi vasul se scufundă!

— Sîntem pierduţi! exclamă căpitanul. Se salvează cine poate! Apa nu e adîncă. Repede, spre mal!

Coborî de pe punte, îşi scoase la iuţeală haina, vesta, chipiul, îşi trase cizmele din picioare şi sări peste bord. Apa îi ajungea numai pînă la gît.

— Jos! Săriţi! strigă el. Mai e încă vreme. Dacă vaporul se scufundă, s-a zis cu noi!

Secesioniştii nici nu înregistrară ciudăţenia că tocmai căpitanul vasului îl părăsise cel dintîi. Erau prea îngroziţi ca să mai cîntărească lucrurile. Se aruncau peste bord şi înotau gîfîind spre mal, fără să observe cum căpitanul, luînd-o pe la spatele vaporului, se căţără frumuşel pe scara pregătită dinainte. Astfel, vasul fu curăţat şi unde cu o clipă înainte domnise spaima răsunară acum hohote de rîs.

Pe cînd primii „salvaţi" atingeau malul, căpitanul ordonă presiune maximă. Avînd fundul plat şi rezistent, vasul nu suferise nici cea mai mică avarie şi se supuse docil comandei. Fluturîndu-şi haina ca pe un drapel, căpitanul strigă spre mal:

— *Farewell!* Rămîneţi cu bine, gentlemeni! Dacă vă mai vine pofta, spînzuraţi-vă între voi. Bagajele, cîte au rămas aici, le voi preda în portul La Grange. Ridicaţi-le de acolo!

Vă puteţi imagina ce impresie făcură toate acestea asupra derbedeilor păcăliţi. Răgeau desperaţi, îl somau pe căpitan să oprească şi să-i ia pe bord, ameninţau cu reclamaţii, cu moartea, ba se folosiră chiar şi de puşti în măsura în care acestea nu se umeziseră de tot. În cele din urmă, unul din ei, cuprins de turbare şi neputinţă, răcni spre căpitan:

— Potaie! Te aşteptăm noi aici la întoarcere şi te spînzurăm pe propriul tău vas!

— *Well, sir!* N-aveţi decît! Vă vom pofti pe bord! Dar pînă atunci, transmiteţi salutări generalilor voştri din Sud!

Vaporul îşi luă toată viteza şi navigarăm cît se poate de repede, ca să recuperăm timpul pierdut...

KU-KLUX-KLAN

Acest cuvînt mai e și azi o enigmă lexicală căreia i s-au dat diferite explicații contradictorii. Numele faimosului Kuklux-klan sau, altfel ortografiat, Ku-klux-klan — ar fi, după unii, onomatopeic, imitînd țăcănitul puștii cînd o încarci. Alții îl descompun în cuc, adică avertisment, gluck, adică gîlgîit, și clan, cuvînt de origine scoțiană care înseamnă trib, seminție sau bandă. Creadă fiecare ce vrea. Probabil că nici membrii Ku-klux-klanului nu știu de unde vine acest nume și ce înțeles are. La urma urmei, puțin le pasă. Poate că vreun ins a clănțănit pur și simplu din gură, iar alții l-au imitat, fără să se sinchisească de sensul sau nonsensul expresiei.

Nu la fel de obscur era însă și scopul urmărit de această asociație, care a apărut mai întîi în Carolina de sud, Georgia, Alabama, Mississippi, Kentucky și Tennessee și, în sfîrșit, întinzîndu-și tentaculele către Texas. Se alcătuia dintr-o adunătură de dușmani înveterați ai Nordului, care își puseseră drept țel combaterea prin toate mijloacele, chiar și cele mai criminale, a ordinii noi, instaurate după încheierea războiului civil. Într-adevăr, ani de-a rîndul Ku-klux-klanul a menținut în statele sudice o continuă tulburare, primejduind proprietatea, frînînd industria și comerțul. Și nici cele mai drastice măsuri nu au izbutit să pună capăt nefastei sale activități.

Organizația secretă, înființată în urma restricțiilor pe care guvernul fusese silit să le aplice față de Sudul învins, Ku-klux-klanul își recruta membri dintre partizanii sclavajului, adversari ai Uniunii și ai partidului republican. Prestînd jurăminte fanatice, aceștia se legau să execute orbește prevederile statutului și să păstreze, sub amenințarea pedepsei cu moartea, toate secretele organizației. Nu se dădeau înapoi de la nici un act de violență, nici chiar de la incendieri și asasinate ; se întruneau periodic și săvîrșeau crimele umblînd totdeauna călare și mascați. Împușcau preoții în amvon și judecătorii în exercițiul funcțiunii, atacau gospodari pașnici, lăsîndu-i să zacă sub ochii familiei, cu spinările sfîșiate pînă la os. Toți criminalii și bătăușii din lume luați la un loc nu răspîndeau atîta groază cît acest Ku-klux-klan, pentru combaterea căruia guvernatorul Carolinei de sud se văzuse nevoit să ceară președintelui Grant [1] ajutor militar. Asociația luase asemenea proporții, încît, fără acest ajutor, nu i se putea ține piept. Grant a supus chestiunea Congresului. A fost promulgată o lege împotriva Ku-klux-klanului, conferind președintelui puteri excepționale, mergînd pînă la nimicirea bandei. Însăși nevoia de a recurge la astfel de măsuri extreme dovedește din plin pericolul grav pe care Ku-klux-klanul îl reprezenta nu numai pentru indivizii luați în parte, dar și pentru întreaga națiune...

Se înserase cînd vaporul nostru sosi în portul La Grange și cînd căpitanul ne anunță că, din cauza condițiilor nesigure de navigație, călătoria nu mai poate fi continuată. Ne văzurăm deci obligați să debarcăm. Winnetou o luă înainte, traversînd călare pasarela și topindu-se apoi în întunericul portului.

Old Death îl căută deîndată pe funcționarul de serviciu al agenției de navigație.

— Mă interesează, *sir*, cînd a sosit aici ultimul transport de călători din Matagorda și dacă toți pasagerii au coborît de pe vas.

— Ultimul transport ? Alaltăieri, cam la ora asta. Iar pasagerii au coborît pînă la unul, deoarece vasul avea să-și continue cursa abia a doua zi dimineața.

— Ați fost de față și la reîmbarcarea lor ?

— Firește, *sir*.

— Atunci, v-aș ruga să ne dați o informație. Sîntem în căutarea a doi prieteni care au călătorit cu vasul respectiv și trebuie să fi poposit aici, laolaltă cu ceilalți pasageri. Am vrea să știm dacă și-au reluat călătoria.

[1] Ulysses Simpson Grant (1822—1885), om politic și general american. A fost comandant suprem al forțelor armate ale Statelor din Nord în timpul războiului de secesiune (1864—1865). Președinte al S.U.A. între anii 1869 și 1877.

— Hm, nu-i uşor de ştiut. Nici nu se crăpase bine de ziuă, era încă întuneric şi pe bord era mare înghesuială. În astfel de condiţii, cum să observi pe fiecare în parte ? Probabil că toată lumea a plecat mai departe, exceptînd pe un domn Clinton.

— Clinton ? Păi, chiar de dumnealui e vorba. Veniţi, vă rog, mai la lumină ! Prietenul meu are o fotografie a lui Clinton. Să vedem dacă-l recunoaşteţi.

Într-adevăr, funcţionarul confirmă cu toată siguranţa că acesta e domnul cu pricina.

— Ştiţi, cumva, unde a tras în gazdă ? întrebă Old Death.

— Nu ştiu precis, dar pesemne că la senor Cortesio, ai cărui oameni l-au întîmpinat şi i-au dus bagajele. E vorba de un spaniol care se ocupă cu tot felul de comisioane. Acuma se pare că livrează în secret arme pentru Mexic.

— Sper că e un gentleman ?

— Ce să vă spun, *sir*, astăzi oricine se crede gentleman, chiar dacă-şi cară şaua în spinare.

Aluzia se referea, fireşte, la noi, dar omul n-o făcuse cu răutate. De aceea Old Death reluă prietenos :

— Vreun han se găseşte oare în acest port binecuvîntat, unde, cu excepţia lanternei dumneavoastră, nu se vede nicăieri măcar un fir de lumină ? Adică un han acceptabil, unde să te poţi odihni fără a fi molestat de oameni sau de... alte insecte ?

— Nu e decît unul singur. Dar aţi cam lungit discuţia cu mine şi pasagerii ceilalţi trebuie să fi ocupat între timp cele cîteva odăi disponibile.

— Destul de neplăcut — constată Old Death, trecînd calm şi peste această impoliteţe. În casele particulare probabil că nu trebuie să ne aşteptăm la prea multă bunăvoinţă, nu-i aşa ?

— *Sir*, eu nu vă cunosc : nu ştiu. La mine nu vă pot găzdui din lipsă de loc. Dar e cineva care n-o să vă refuze, vreau să spun dacă sînteţi oameni cumsecade. E un fierar care s-a mutat aici venind din Missouri.

— Perfect ! se bucură Old Death. Doar nu sîntem răufăcători. Îi plătim cinstit şi poate să ne găzduiască fără grijă. N-aţi vrea să ne daţi adresa ?

— Nu-i nevoie de nici o adresă. V-aş conduce chiar eu, dar mai am nişte treburi cu vaporul. De altfel, master Lange, aşa îi zice fierarului, nu e încă acasă. La ora asta se află de obicei la cîrciumă. Aşa e tradiţia pe-aici. Ajunge să întrebaţi de master Lange din Missouri. Îi spuneţi că v-a trimis la el reprezentantul

agenţiei. Va să zică o luaţi drept înainte şi vă opriţi la a doua clădire pe stînga. Veţi recunoaşte uşor cîrciuma : e luminată. Prăvăliile încă nu s-au închis.

Dădui omului un bacşiş şi plecarăm ducînd şeile cu noi. Cîrciuma o recunoscurăm nu numai după geamurile luminate, ci şi după larma ce răzbătea dinăuntru. Pe firmă, închipuind un soi de broască ţestoasă uriaşă, prevăzută cu aripi şi numai cu două picioare, scria : „Hawks Inn“. Deci broasca, în intenţia zugravului, trebuie să fie de fapt o pasăre de pradă, ospătăria numindu-se „Vulturul“.

Cum am deschis uşa, năvăli asupra noastră un nor de fum gros şi înecăcios. Consumatorii erau pesemne înzestraţi cu nişte plămîni excepţionali ca să nu se sufoce, ba să se simtă chiar bine în această atmosferă. Excelenta stare a bojocilor se vădea şi din vorbăria neobişnuit de sonoră. Aici nu se discuta cu glas normal. Toţi pălăvrăgeau în gura mare, de-ai fi zis că nici nu-şi ascultă interlocutorii. Văzînd această plăcută ambianţă, stăturăm cîteva clipe în pragul cîrciumii, ca să ne mai obişnuim ochii cu fumul şi să ajungem a deosebi persoanele şi lucrurile. În cele din urmă, constatarăm că există două încăperi, una spaţioasă pentru clienţii de rînd, şi alta mai mică pentru oamenii mai cu vază — fapt nu numai neobişnuit în America, dar şi primejdios, dacă avem în vedere că nici un cetăţean al statelor libere n-ar fi admis vreo discriminare socială sau morală în dauna lui.

Cum în sala din faţă toate locurile erau ocupate, ne îndreptarăm spre încăperea din fund, fără să ne bage nimeni în seamă. Acolo găsirăm două scaune libere la o masă. Lepădarăm şeile într-un ungher şi luarăm loc. La masa cu pricina mai şedeau cîţiva bărbaţi, care beau bere şi discutau între ei. Ne priviră scurt, pătrunzător, şi schimbară brusc vorba, fapt pe care îl sesizai după oarecare semne ale lor de stînjeneală. Doi dintre comeseni semănau leit unul cu altul. Se vedea cît de colo că sînt tată şi fiu. Erau înalţi, viguroşi, cu trăsături puternic conturate, cu mîini mari şi grele — mărturii ale unei munci aspre, sîrguincioase. Păreau în fond nişte oameni blajini, dar care tocmai trecuseră printr-un moment de enervare, ca şi cînd ar fi discutat un subiect neplăcut.

De altfel, se şi mutară puţin mai încolo, sugerîndu-ne cu discreţie că n-au poftă să intre în vorbă cu noi.

— Stați pe loc, domnilor ! li se adresă Old Death. N-o să vă devorăm, deși de azi-dimineață n-am pus mai nimic în gură. Se găsește pe-aici ceva de mestecat care să nu cadă prea greu la mațe ?

Cel pe care îl bănuiam a fi tatăl tînărului clipi din ochiul stîng și răspunse vesel :

— În ce privește integritatea persoanelor noastre, *sir*, cred că ne-am apăra nițel înainte de a fi înghițiți. De altfel, sînteți leit Old Death. Sper că nu vă supără comparația.

— Old Death ? Ăsta cine-o mai fi ? se miră prietenul meu, făcînd o mutră cît se poate de mirată.

— În tot cazul, e un tip mai acătării ca dumneavoastră, un *westman*, un cercetaș cu mare faimă. Într-o lună de zile omul acela înfruntă mai multe primejdii decît alții în toată viața lor. Băiatul meu, Will, îl știe la față, l-a văzut.

„Băiatul" număra de bună seamă vreo douăzeci și șase de ani. Avea fața bronzată și făcea impresia unui ins gata să se încaiere cu o duzină de adversari. Old Death îl privi pieziș și-l descusu pe bătrîn :

— Ziceți că l-a văzut ? Cînd ?

— În șaizeci și doi, dincolo, în Arkansas, puțin înaintea bătăliei de la Pea Ridge. Dar dumneavoastră probabil că nici n-ați auzit de această bătălie.

— De ce nu ? Am pribegit nu o dată prin Arkansas și cred că atunci mă aflam chiar în apropiere de Pea Ridge.

— Și de partea cui erați, dacă-mi permiteți întrebarea ? Împrejurările sînt așa fel, încît nu strică să știi ce hram poartă persoana cu care stai la aceeași masă.

— Nu vă faceți griji, master ! Sper că nu sînteți partizanul sclavagiștilor bătuți. Or, în acest caz, sînt cu totul de părerea dumneavoastră...

— Atunci fiți binevenit ! Dar să revenim la Arkansas și la Old Death. Știți, probabil, că acest stat, cînd a izbucnit războiul civil, înclina să treacă de partea Uniunii. Pe neașteptate, însă, lucrurile s-au schimbat. Mulți oameni destoinici, care priveau cu oroare sclavajul și purtarea aristocrației sudice, s-au strîns laolaltă declarîndu-se împotriva secesiunii. Totuși, forțele conservatoare, printre care și acei baroni din Sud, au pus mîna pe cîrmă. Elementele cu judecata sănătoasă au fost intimidate și astfel Arkansas se alătură Sudului. Firește că faptul acesta a provocat mare amărăciune. Dar pentru moment nu era nimic de

făcut. Oamenii au fost nevoiți să rabde și să privească neputincioși cum țara aceea frumoasă, mai ales în partea ei de miazănoapte, era pustiită de război. Eu locuiam pe atunci la Missouri, la Poplar Bluff, aproape de granița cu Arkansas. Băiatul meu, aci de față, s-a înrolat, bineînțeles, într-unul din regimentele unioniste care intenționau să vină în ajutorul celor din Arkansas. O coloană, din care făcea parte și Will, a fost trimisă în recunoaștere peste graniță. Acolo a dat peste un număr covîrșitor de trupe inamice și, după o luptă eroică, ai noștri au fost înfrînți.

— Va să zică, au căzut prizonieri ? Îmi închipui că nu le-a mers tocmai bine. Se știe cum se purtau statele din sud cu prizonierii. Dintr-o sută de oameni, pe puțin optzeci mureau din cauza tratamentului inuman. Dar de împușcat nu-i prea împușcau.

— Oho ! Aici vă înșelați amarnic. Băieții noștri s-au ținut tare, au consumat toată muniția și s-au bătut apoi corp la corp, provocînd secesioniștilor pierderi grele. Aceștia, furioși, erau gata să se răzbune pe prizonieri și să-i măcelărească. Will, singurul meu fecior, se afla în mare primejdie. Și dacă-l vedeți aici întreg și teafăr, pentru asta numai Old Death merită mulțumiri.

— Cum așa, master ? Mă faceți din ce în ce mai curios. Te pomenești că cercetașul acela va fi adus niște trupe în ajutorul prizonierilor ?

— Ar fi fost prea tîrziu. Pînă să sosească asemenea trupe, fiul meu s-ar fi prăpădit. Însă Old Death a procedat ca un *westman* care știe ce și cum. Adică, de unul singur, i-a eliberat pe toți prizonierii.

— Grozav ! Asta zic și eu lovitură !

— Și ce lovitură ! S-a tîrît pe burtă pînă în lagăr, cum fac indienii. Era seară și-i venise în ajutor și o ploaie torențială, care stinsese toate focurile. Se înțelege că vreo cîteva santinele i-au simțit vîrful cuțitului. Altfel nu se putea. Secesioniștii se aflau într-o fermă, un batalion întreg. Ofițerii ocupaseră camerele de locuit, iar trupa se adăpostise la întîmplare. Pe prizonieri, vreo douăzeci la număr, îi îngrămădiseră într-o șandrama unde era instalat teascul de zahăr, păzit de patru santinele, cîte una pe fiecare latură a clădirii. Chiar în dimineața următoare, sărmanii băieți aveau să fie puși la zid. În timpul nopții, însă, după schimbarea santinelelor, prizonierii auziră un zgomot pe acoperiș. Nu era ropotul ploii, era un alt

fel de zgomot. Stătură liniştiţi şi traseră cu urechea. Deodată, o trosnitură. Şindrila cedă şi cineva tot lărgea spărtura, pînă ce ploaia năvăli peste teasc. Timp de zece minute nu se mai auzi nimic. Dar pe urmă necunoscutul slobozi prin spărtură trunchiul unui copac tînăr, cioturos şi destul de rezistent ca să suporte greutatea unui om. Pe acest trunchi se căţărară prizonierii pînă pe acoperişul nu prea înalt al şandramalei şi de acolo se lăsară în jos, pe pămînt. Afară, cele patru santinele din schimb zăceau în nesimţire. Băieţii le luară armele şi, cu multă dibăcie, salvatorul îi scoase dincolo de lagăr, în drumul ce duce la frontieră şi pe care-l cunoşteau cu toţii. Abia aici aflară ei că omul care îşi riscase viaţa ca să-i salveze era Old Death, cercetaşul.

— Şi i-a însoţit mai departe ? se prefăcu a nu şti Old Death.

— Nu. Spunea că-l aşteaptă nişte treburi urgente şi se mistui repede în bezna nopţii ploioase. Băieţii nici nu apucaseră măcar să-i mulţumească şi să-i reţină trăsăturile feţei. Era un întuneric de nu se vedea om cu om. Will al meu abia de-i ghici statura înaltă şi deşirată. Dar pe parcurs a schimbat cu el cîteva vorbe de care îşi aminteşte la perfecţie. Eh, de l-am întîlni odată pe acest Old Death ! Ar şti şi el cum arată nişte oameni recunoscători !

— O fi ştiind el şi aşa. Îmi închipui că fiul dumneavoastră nu e singurul om cu care s-a întîlnit în viaţă. Dar spuneţi-mi, *sir*, nu cunoaşteţi cumva pe un anume master Lange din Missouri ?

Celălalt îşi înălţă atent capul.

— Lange ? îngînă el. De ce vă interesează ?

— Ne temeam că aici, la „Vulturul", n-o să mai găsim loc şi ne-am informat la reprezentantul agenţiei de navigaţie dacă nu cunoaşte pe cineva care ne-ar putea găzdui, şi dînsul ni l-a recomandat pe master Lange, sfătuindu-ne totodată să ne referim la bunele lui oficii. De altfel, tot el ne-a trimis încoace, la restaurant.

Tatăl lui Will îşi trecu din nou privirea cercetătoare peste feţele noastre.

— Ei bine, *sir*, eu însumi sînt Lange. Pentru că ştiu cine v-a trimis şi păreţi nişte oameni cumsecade, îngăduiţi-mi să vă strîng mîna şi să vă spun bine aţi venit. Sper că nu-mi veţi înşela încrederea. Dar cine-i amicul dumneavoastră, că n-a scos o vorbuliţă pînă acum ?

— E un german, om cu studii înalte. A venit să-şi caute norocul pe aceste meleaguri.

— Vai, vai ! Dumneavoastră, cei de dincolo, vă închipuiţi că aici umblă cîinii cu covrigii în coadă. Aflaţi, *sir*, că aici se munceşte din greu, iar amărăciunile vin cu toptanul pînă să ajungi la o situaţie. Dar, mă rog, să nu fie cu supărare ! Vă urez succes şi fiţi binevenit !

De astă dată îmi întinse şi mie mîna. Old Death i-o strînse pentru a doua oară.

— Şi dacă vă mai îndoiţi că merităm încrederea — adăugă el — mă voi adresa fiului dumneavoastră, care va depune mărturie în privinţa mea.

— Will ?! întrebă mirat Lange.

— Chiar dînsul. Spuneaţi adineauri că a stat de vorbă cu Old Death şi că-şi aminteşte totul la perfecţie. N-ai vrea, tinere, să-mi povesteşti şi mie ce anume aţi discutat ? Mă interesează grozav.

Will, căruia îi fusese adresată întrebarea, rosti cu însufleţire :

— Old Death păşea în fruntea noastră. Fusesem rănit la braţ de un glonţ şi mă durea foarte tare ; nu aveam pansament, mîneca mi se lipise de rană. Tocmai treceam printr-un crîng şi Old Death stîrni fără voie o creangă. Aceasta îmi lovi braţul şi mă fulgeră o durere atît de vie, încît am ţipat şi...

— ...şi bătrînul cercetaş v-a făcut de măgar ! îl întrerupse Old Death.

— De unde ştiţi ? se minună Will.

Bătrînul continuă fără să-i răspundă :

— Şi atunci i-ai spus că eşti rănit la braţ şi că rana s-a inflamat, iar Old Death te-a sfătuit să-ţi moi mîneca în apă ca să se dezlipească, şi să-ţi răcoreşti apoi rana cu zeamă de pătlagină, care înlătură pericolul gangrenei.

— Da, da, exact aşa ! confirmă uimit tînărul Lange. Dar de unde ştiţi toate astea, *sir* ?

— Mai întrebi ? Doar eu sînt omul cu care ai stat atunci de vorbă. Tatăl dumitale găsea adineauri că semănăm leit Old Death şi cu mine. Şi uite că nu s-a înşelat. Semănăm într-adevăr, cum seamănă, de pildă, nevasta bărbatului cu soţia lui.

— Adică... asta... cum s-ar spune... Sînteţi Old Death ! izbucni Will în culmea bucuriei, sărind de la locul lui şi dînd să-l strîngă în braţe pe bătrînul cercetaş, dar mîna viguroasă a tatălui îl opri şi-l făcu să se aşeze :

— Ho, băiete ! Dacă e să se lase cu duioşii, apoi îmi revine mie, ca tată, primul drept şi prima datorie de a-l îmbrăţişa pe salvatorul tău. Numai că, deocamdată, trebuie să ne abţinem ; nu uita unde ne aflăm şi cîţi ochi ne pîndesc. Prin urmare, stai la locul tău şi fii cuminte !

Şi, adresîndu-se lui Old Death, adăugă :

— Nu mi-o luaţi în nume de rău, *sir*, dar am temeiuri serioase. Aici, la noi, şi-a cam băgat dracul coada. Să nu vă îndoiţi de recunoştinţa mea, dar tocmai de aceea sînt obligat să evit tot ce v-ar pune în primejdie. După cîte ştiu, lumea vă cunoaşte drept partizan al aboliţioniştilor. În timpul războiului, aţi pus la cale nişte acţiuni care v-au sporit faima şi au provocat grele pierderi celor din Sud. V-aţi ataşat unor unităţi din armata Nordului în calitate de călăuză şi cercetaş, conducîndu-le pînă în spatele duşmanilor, pe drumuri pe care nimeni altul nu s-ar fi încumetat. Iată de ce vă bucuraţi la noi de atîta preţuire. În schimb, cei din Sud v-au declarat spion. Ştiţi, desigur, cum stau lucrurile. Dacă aţi cădea pe mîna unor secesionişti, v-aţi alege cu ştreangul.

— Ştiu totul, master Lange, şi puţin îmi pasă — ripostă cît se poate de calm Old Death. Ce-i drept, nu ţin cu tot dinadinsul să atîrn în ştreang, dar am fost de repetate ori ameninţat cu spînzurătoarea, şi uite că mai sînt viu. Nu mai departe decît azi nişte *rowdy* plănuiau să ne spînzure pe amîndoi de coşul vaporului şi n-au apucat să-şi realizeze opera.

Şi Old Death istorisi întîmplarea de pe vapor. După ce-l ascultă cu atenţie, bătrînul Lange comentă îngîndurat :

— Căpitanul a procedat foarte curajos, dar s-a expus unei mari primejdii. Dînsul trebuie să rămînă aici, în La Grange, pînă dimineaţa — iar huliganii pot sosi şi ei în cursul nopţii. Şi atunci, cu siguranţă că vor căuta să se răzbune. De altfel, şi dumneavoastră o puteţi păţi, chiar mai rău decît căpitanul.

— Da' de unde ! Nu mă tem eu de cîţiva măgari ! Am avut de-a face cu destui indivizi de teapa lor.

— Nu fiţi uşuratic, *sir* ! Ăştia pot strînge aici destule ajutoare. De cîtva timp se petrec la noi lucruri nu prea curate. Din toate părţile ne vin străini pe care nimeni nu-i cunoaşte ; se adună prin locuri dosnice şi se tot sfătuiesc între ei. De afaceri nu e vorba, căci toată ziua umblă creanga pe străzi. Se vede că n-au nici o treabă. Acum şed dincolo şi urlă, şi cască nişte guri, de-ar încăpea ursul în ele. Au şi încercat să ne provoace. O vorbă să le fi răspuns, ar fi ieşit cu bătaie şi omor ! De altfel, nu am nici un chef să mai stau mult aici ; veţi fi avînd şi dumneavoastră nevoie de odihnă. Cu cina însă, nu prea stăm pe roze. Eu sînt văduv şi duc, împreună cu feciorul, viaţă de holtei. Luăm masa la restaurant, îndeobşte prînzul. Şi plus de asta, simţind că aici cam arde pămîntul sub picioare, ne-am vîndut casa mai zilele trecute. Nu vreau să spun că nu-mi plac oamenii de prin partea locului. Sînt, ca orişiunde, mai răi sau mai buni. Dar urmările războiului mai apasă greu asupra Nordului, iar dincoace, în Mexic, măcelul încă mai continuă. Noi, în Texas, ne aflăm tocmai la mijloc, şi cazanul s-a încins de-a binelea. Toate haimanalele năvălesc de peste graniţă şi asta îmi taie pofta să rămîn aici. Am hotărît să-mi vînd gospodăria şi să mă mut la fiica mea, căsătorită cu un om serios. Acolo îmi voi găsi un adăpost cumsecade. Am găsit cumpărător chiar aici, în localitate, i-a plăcut gospodăria şi, alaltăieri, mi-a şi achitat toată suma în bani peşin. Aşa că pot să plec cînd îmi convine. Mă mut în Mexic.

— Ce v-a apucat ? sări Old Death.

— Pe mine ?! De ce ?

— Păi chiar dumneavoastră vă plîngeaţi adineauri de Mexic. Ziceaţi că acolo mai continuă măcelul. Şi vreţi să vă aruncaţi în gura lupului !

— N-am altă cale, *sir*. De altminteri, nu peste tot în Mexic e aceeaşi situaţie. Unde mă duc eu, adică niţel dincolo de Chihuahua, războiul s-a stins. E adevărat că Juarez a fost nevoit să se retragă la El Paso, dar s-a descurcat repede şi i-a respins pe francuji spre miazăzi. Ceasurile lor sînt numărate. Soarta se va hotărî în jurul capitalei. Sus, în provinciile de la nord, cred că va fi linişte. Acolo ne aşteaptă o situaţie cît se poate de bună. Ginerele meu posedă o mină de argint : e foarte bogat. Locuieşte de mai bine de un an şi jumătate în Mexic şi, în ultima lui scrisoare, îmi aduce la cunoştinţă că „regele argintului", adică el, a devenit tată şi că moştenitorul îşi reclamă cu energie bunicul. Spuneţi şi dumneavoastră, face să mai rămîn aici ? E vorba să fiu angajat la mină împreună cu Will... Aşadar, totul e în regulă şi nimic nu mă mai poate reţine. Bunicul trebuie să stea lîngă nepoţel ; acolo îi e locul, nu aiurea. Dacă v-ar plăcea să ne însoţiţi, aş fi extrem de bucuros.

— Hm ! cugetă Old Death. Nu glumiţi, *sir !* S-ar putea întîmpla şi asta.

— Zău ? Aveţi de gînd să plecaţi cu noi ? Ar fi minunat ! Bateţi palma, *sir* ! Mergem împreună.

Şi ne întinse mîna.

— Uşurel, uşurel ! rîse Old Death. Cred că ne vom duce şi noi în Mexic, dar nu e încă sigur. Şi chiar dacă ar fi să ne hotărîm, nu se ştie dinainte pe care drum vom apuca.

— Dacă e numai pe-atîta, *sir*, atunci plec cu dumneavoastră pe unde voiţi. De aici toate drumurile duc la Chihuahua şi mi-e indiferent dacă ajung la destinaţie astăzi sau mîine. Sînt egoist şi îmi văd de interesul meu. Călătorind cu un *westman* şi cercetaş ca dumneavoastră, mă asigur că ajung dincolo nevătămat, ceea ce, pe vremurile astea tulburi, nu e puţin lucru. Ce credeţi, *sir*, unde vă puteţi informa mai precis în legătură cu drumul ?

— La un anume senor Cortesio. Poate că-l cunoaşteţi ?

— Cum să nu-l cunosc ! La Grange e atît de mic, încît toate pisicile se tutuiesc între ele. Aflaţi că tocmai acestui senor i-am vîndut casa.

— Întîi de toate, mă interesează dacă e om de treabă sau lichea.

— Om de onoare, *sir*. Culoarea lui politică nu mă priveşte. Puţin îmi pasă dacă cineva preferă să fie condus de un împărat sau de un preşedinte de republică. Numai datoria să şi-o facă. Senor Cortesio are legături strînse cu cei de peste graniţă. Noaptea se adună la el tot felul de oameni ; convoaie de catîri încărcaţi cu lăzi grele sînt dirijate spre Rio del Norte. Eu unul bănuiesc că e vorba de arme şi muniţii destinate partizanilor lui Juarez. Dar e posibil să plece şi voluntari de-ai noştri împotriva francezilor. În orice caz, omul lucrează din plin, ceea ce înseamnă că afacerea îşi merită riscul.

— Unde locuieşte ? Aş vrea să-i vorbesc încă azi.

— Îl găsiţi pe la zece. Intenţionam să tratez ceva cu el şi mă poftise acasă pentru ora asta. Între timp, însă, lucrurile s-au aranjat.

— Mai era cineva la dînsul cînd l-aţi vizitat ultima oară ?

— Da. Erau doi bărbaţi, un tînăr şi altul mai în vîrstă.

— Ştiţi cum îi cheamă ? intervenii eu, curios.

— Am stat aproape o oră împreună şi am avut destul timp să le aflu numele. Tînărului îi zice Ohlert, iar celuilalt senor Gavilano. Acesta din urmă pare să fie un vechi cunoscut al

lui Cortesio ; vorbeau despre o întîlnire a lor de acum cîţiva ani în capitala Mexicului.

— Gavilano ? N-am auzit. N-o fi vreun nume nou de împrumut al lui Gibson ? mă făcu atent Old Death. Am scos fotografiile din buzunar şi le-am arătat fierarului. I-a recunoscut pe loc :

— Ăştia sînt, *sir*. Cel slab şi negricios ca un creol e senor Gavilano ; celălalt e master Ohlert, care m-a pus de altfel în mare încurcătură. Mă tot întreba de nişte gentlemeni pe care nu i-am văzut de cînd trăiesc, de un negru, Othello, de o tînără din Orleans pe nume Ioana, care la început păştea oile şi apoi l-a însoţit pe rege în război, de o nefericită lady Maria Stuart, căreia i-au tăiat capul în Anglia, de un clopot pe care l-ar fi cîntat Schiller [1] şi chiar de un domn poet Ludwig Uhland [2], care ar fi blestemat doi trubaduri, iar regina i-ar fi aruncat din balcon trandafirul ce-l purta la piept. Scotea la iveală o grămadă de nume, de poezii şi de poveşti, din care n-am reţinut decît cele ce vă spun. Mi se învîrteau toate în cap ca roata morii. Acest master Ohlert pare să fie un om tare bun, dar aş face prinsoare că e niţel scrîntit. Pînă la urmă a scos o hîrtie şi mi-a citit din ea. Era vorba de nişte nopţi îngrozitoare, de ploaie şi stele, de negură şi veşnicie, de sînge, de un duh care cheamă mîntuirea, de un diavol în creier şi de o duzină de şerpi, mă rog, tot lucruri învălmăşite, care nu se potrivesc între ele. Zău că nu ştiam ce să fac, să rîd sau să plîng.

Nu mai încăpea îndoială : vorbise cu William Ohlert, iar escrocul de Gibson îşi schimbase iarăşi numele. Probabil că nici Gibson nu era numele lui autentic. Ticălosul era într-adevăr cam smead la faţă ca un creol ; doar îl văzusem cu ochii mei. Poate că era chiar din Mexic şi îl chema Gavilano, nume sub care îl cunoscuse Cortesio. În limba spaniolă „gavilano" înseamnă uliu, ceea ce i se potrivea de minune.

Voiam să ştiu înainte de toate ce pretext folosise escrocul ca să-l aducă pe William încoace. Trebuie să fi născocit ceva foarte ispititor pentru tînărul monoman, ceva în legătură cu ideea ce-l obseda de a scrie o dramă despre un poet nebun.

[1] E vorba de poezia „Clopotele" a poetului german Schiller.
[2] Ludwig Uhland (1787—1862), poet şi istoric literar german, liberal-burghez, aparţinînd romantismului tîrziu.

Poate că Ohlert i-a vorbit fierarului şi despre această chestiune. Întrebai, deci :

— În ce limbă v-aţi întreţinut cu Ohlert ?

— În germană. Stăruia foarte mult asupra unei tragedii pe care voia s-o scrie. Cică era nevoie să treacă el însuşi prin toate întîmplările ce urma să le povestească.

— De necrezut !

— De ce adică de necrezut, *sir* ? Ţicneala constă tocmai în faptul că te urmăresc nişte gînduri care nici nu i-ar trece prin cap unui om sănătos. La fiecare trei vorbe pomenea de o senorita Felisa Perilla, pe care, cică, o va răpi cu ajutorul prietenului său.

— Ei, asta e într-adevăr nebunie ! Dacă omul şi-a vîrît în cap că trebuie să trăiască aievea tragedia eroilor săi, atunci e cazul să fie împiedicat. Sper că se mai află aici, în La Grange ?

— Nu. A plecat ieri, împreună cu senor Cortesio, la ferma lui Hopkins. De colo, ia drumul spre Rio Grande.

— Neplăcută afacere, foarte neplăcută ! Trebuie să mergem pe urmele sale. Dacă se poate, încă azi. Ştiţi cumva unde ne putem face rost de nişte cai buni ?

— Chiar la senor Cortesio. Are în permanenţă cai pregătiţi pentru oamenii ce urmează să treacă la Juarez. Dar nu v-aş sfătui să porniţi noaptea. Nu cunoaşteţi drumul şi aţi avea nevoie de o călăuză greu de găsit la ora asta.

— Totuşi, poate găsim. Să facem pe dracu-n patru şi să nu mai întîrziem. Mai întîi, să vorbim cu Cortesio. A trecut de zece, trebuie să se fi întors acasă. V-aş ruga să ne arătaţi locuinţa lui.

— Cum doriţi, *sir*, cu plăcere.

Cînd să ne ridicăm de pe scaune, auzirăm tropot de copite în faţa localului şi, după cîteva momente, apărură noi clienţi. Spre mirarea mea şi, desigur, cu destulă nelinişte, recunoscui în acei oameni vreo nouă sau zece din indivizii cărora căpitanul vasului le oferise plăcuta ocazie de a se „salva“ pe mal. Păreau să-i cunoască pe ceilalţi cheflii, care îi salutară zgomotos. Din schimbul lor de cuvinte aflarăm că erau aşteptaţi. Cum toată lumea îi asalta cu întrebări, nici nu avură cînd să ne bage în seamă, ceea ce, fireşte, ne convenea foarte mult. Nu doream de fel să le atragem atenţia asupra noastră. Rămaserăm deocamdată tot la masa lui Lange. Ca să ieşim, ar fi trebuit să trecem pe lîngă ei şi, fără îndoială, am fi fost provocaţi. Aflînd cine sînt indivizii, bătrînul Lange împinse uşa ce ne despărţea de odaia cea mare, lăsînd-o numai niţel crăpată, cît să putem auzi discuţia lor. Ca o măsură de precauţie în plus, schimbarăm între noi locurile ; eu mă aşezai cu spatele spre odaia vecină.

— E mai bine să nu vă vadă la faţă — sublinie fierarul. Las' că nici pînă acum atmosfera nu era prea simpatică pentru noi ; dar dacă ăştia vă observă şi pe dumneavoastră, „spionii“, atunci scandalul e gata.

— Toate bune — răspunse Old Death — numai că nu ne prea convine să stăm aici pînă după plecarea lor ! Trebuie să ajungem cît mai repede la Cortesio.

— O facem şi pe asta, *sir*. Vă arăt eu o ieşire dosnică.

Old Death îşi roti ochii prin încăpere, apoi întrebă :

— Cum aşa ? Nu văd altă ieşire decît prin odaia din faţă.

— Pe aici — lămuri Lange arătînd fereastra. Pe aici o să ieşim mai comod.

— Vorbiţi serios ? se miră bătrînul cercetaş. Sau v-aţi speriat chiar de-a binelea ? S-o ştergem englezeşte ? Dar ce sîntem noi, şoareci care dispar în găuri de frica pisicii ? Ne-am face de rîs !

— Eu nu prea ştiu ce-i frica. Totuşi, ţin minte zicala din bătrîni cum că fuga-i ruşinoasă, dar sănătoasă. Nu e vorba de teamă, ci de prevedere. Gaşca de dincolo ne întrece de zece ori ca număr. Derbedeii sînt dezlănţuiţi, porniţi pe scandal, ne-ar bara trecerea. Şi cum nici eu, nici dumneavoastră nu ne-am lăsa călcaţi pe coadă, ar ieşi o scărmăneală cumplită. Mă descurc eu, nu-i vorbă, şi cu o liotă întreagă, dacă e pe bătaie, pe pumni, pe ciomăgeală. Nu uitaţi că sînt fierar şi ştiu să izbesc cu ciocanul în moalele capului. Dar pistolul e o armă perfidă. Orice sfrijit şi laş te poate ucide cu un glonţ cît un bob de mazăre, chiar dacă ai fi cel mai curajos dintre uriaşi. De aceea, e mult mai înţelept s-o ştergem pe fereastră şi să-i lăsăm cu buzele umflate...

Mă gîndeam în sinea mea că omul acesta cumpănit judecă bine. Şi Old Death recunoscu, după o scurtă pauză :

— În sfîrşit, ideea nu e dintre cele mai proaste. Accept propunerea. Sînt gata să-mi strecor prin fereastră lăboaiele cu

toate anexele lor. I-auzi cum mai zbiară păcătoșii ! Cred că istorisesc pățania de pe vapor.

Așa era. Noii veniți vorbeau de călătoria lor, de Old Death, de Winnetou, de mine, de căpitan și de stratagema lui. Numai că nu erau încă hotărîți asupra modului cum aveau să se răzbune. Cei șase *rowdy* și unii partizani de-ai lor voiseră să aștepte pe mal întoarcerea vaporului, în schimb, alții se opuseseră acestui plan.

— Doar nu era să stăm acolo pînă la paștele-cailor — explică unul dintre aceștia. Trebuia să venim încoace. Eram așteptați. Noroc că am găsit în apropiere o fermă și am luat caii cu împrumut.

— Cu împrumut ? rîse altul.

— Da, în felul nostru, firește. Dar erau prea puțini. Am fost nevoiți să călărim cîte doi pe un cal. Mai tîrziu s-au îndreptat lucrurile. Am dat și de alte ferme, așa că, pînă la urmă, ne-am putut cocoța fiecare pe gloaba lui.

Un hohot general salută isprava cu furtul cailor. Apoi povestitorul schimbă vorba :

— Și aici ? E totul în regulă ? I-ați găsi pe... ?

— Găsit.

— Și hainele ?

— Am adus două lăzi pline ; cred că e de ajuns.

— Va fi o plăcere ! Dar și spionii aceia, și căpitanul trebuie să-și primească porția. Vasul a acostat aici pentru noapte, deci căpitanul va fi ușor de găsit. De altfel, nici dibuirea celor doi spioni și a indianului nu ne va cere prea mult timp. Îi recunoști de la o poștă. Unul poartă costum nou de vînătoare. Umblă amîndoi pe jos, n-au cai, însă duc cîte o șa în spinare.

— Cîte o șa ? răsună un glas entuziast. N-or fi ăia doi care au intrat adineauri și... ?

Restul nu se mai auzi. Discuția continuă aproape în șoaptă.

— Domnilor — constată fierarul Lange — e cazul s-o luăm din loc. În cîteva minute haimanalele vor veni peste noi. Ieșiți mai întîi dumneavoastră. Șeile vi le dăm prin geam.

Omul avea dreptate. Fără nici o jenă, mă grăbii să sar afară ; Old Death mă urmă. Apoi Lange și fiul său ne deteră lucrurile, sărind și ei pe fereastră.

Ne găseam în fața clădirii, într-o grădiniță împrejmuită cu un gard. Pășirăm peste el și numaidecît observarăm că și

ceilalți cetățeni care șezuseră în odăița din fund se strecoară afară pe fereastră. Probabil că nici ei nu se așteptaseră la un tratament prea amabil din partea secesioniștilor, preferind să ne urmeze exemplul.

— Ai-ai — se bucură Lange — ce mai guri or să caște dumnealor cînd vor constata că păsărelele au zburat din colivie ! Le-am făcut-o, pe onoarea mea !

— Totuși, mare rușine ! bombăni Old Death. Parcă-mi și sună în urechi rîsul și batjocurile lor !

— Lăsați-i să se veselească acum ! Cine rîde la urmă rîde mai bine. Vor mai fi ocazii să vă dovedesc că nu mă tem de ei, dar păruiala în cîrciumă nu-mi convine.

Cei doi fierari stăruiră să ne ducă ei șeile ; nu înțelegeau ca musafirii lor să care asemenea poveri.

După puțin, ne oprirăm între două case. Ușa din stînga era învăluită în beznă ; dincolo mijea lumină prin crăpătura oblonului.

— Senor Cortesio s-a întors — constată Lange. Casa de colo, unde se vede lumină, e a lui. Bateți în ușă și vă va deschide. După ce terminați discuția, veniți dincoace, la noi, și bateți la geamul de lîngă ușă. Pînă atunci vă pregătim o gustare.

Plecară spre casa lor, iar Old Death și cu mine o cotirăm la dreapta. La primul nostru semnal ușa se crăpă puțin și cineva întrebă :

— Acolo cine ?

— Doi prieteni — răspunse Old Death. Senor Cortesio e acasă ?

— Ce dorim de la senor ?

După vorbă, omul de la ușă părea să fie un negru.

— Am venit în legătură cu o afacere.

— Ce fel afacere ? Spune, altfel nu intră.

— Ne-a trimis master Lange.

— Massa Lange ? Atunci bun. Putem intra. Stai puțin ! Închise ușa, dar reveni în scurt timp :

— Poftim, intră ! Senor spune vrea vorbit cu străini.

Printr-un coridor îngust pășirăm într-o mică încăpere care putea fi odaia de lucru. Un birou-pupitru, o masă și cîteva scaune de lemn alcătuiau mobilierul. Lîngă pupitru, privind

spre uşă, stătea un bărbat înalt şi uscăţiv. Se vedea cît de colo că e spaniol.

— *Buenos tardes!* Bună seara! răspunse el politicos la salutul nostru. V-a trimis senor Lange? Pot să ştiu ce vă aduce la mine, senores?

Eram curios ce va răspunde Old Death. Îmi spusese încă de afară să las convorbirea pe seama lui.

— Ar putea să fie o afacere, sau, eventual, numai o informaţie, senor. Nici noi nu ştim încă precis — spuse bătrînul.

— Vom vedea. Luaţi loc şi serviţi cîte un *cigarillo.*

Ne întinse tabachera cu ţigări şi scăpără bricheta. Nu-l puturăm refuza. Un mexican nu concepe o discuţie, mai ales una de afaceri, fără fum de ţigară. Old Death, căruia o priză de tabac i-ar fi fost înzecit mai plăcută decît cea mai fină havană, trase din acel *cigarillo* subţire şi-l dădu gata din cîteva fumuri. Eu, în schimb, fumam mai pe îndelete.

— De fapt, ceea ce ne aduce aici — începu Old Death — nu prezintă cine ştie ce importanţă. Am ales această oră tîrzie numai pentru că mai devreme nu eraţi de găsit şi nu ne-ar fi convenit să amînăm vizita noastră pînă mîine. Situaţia de aici nu ne îmbie la un popas mai lung. Avem intenţia să trecem în Mexic şi să ne punem la dispoziţia lui Juarez. Bineînţeles că aşa ceva nu se face fără măsuri prealabile. Trebuie să ne asigurăm întrucîtva că vom fi primiţi cu bunăvoinţă. De aceea am luat unele informaţii discrete şi astfel am aflat că aici, în La Grange, se fac recrutări. Ne-a fost pomenit numele dumneavoastră, senor, şi de aceea am ţinut să vă vedem. Poate aveţi amabilitatea să ne spuneţi dacă ne aflăm pe drumul cel bun.

Mexicanul nu răspunse imediat. Ne cîntări o vreme şi ochii lui parcă se opriră cu satisfacţie asupra mea; eram tînăr şi voinic. Old Death trebuie să-i fi plăcut mai puţin. Trupul lui costeliv, aplecat, nu părea să reziste la mari eforturi. În cele din urmă, Cortesio întrebă:

— Cine v-a indicat numele meu, senor?

— Un bărbat cu care ne-am întîlnit pe vapor — minţi Old Death. Am dat apoi, din întîmplare, peste master Lange, care ne-a informat că nu vă putem găsi acasă înainte de ora zece. Noi sîntem din Nord şi am luptat împotriva Sudului. Avem, aşadar, destulă experienţă militară ca să putem fi de folos domnului preşedinte al Mexicului.

— Hm! Toate-s bune, senor, dar vă spun cinstit că nu-mi faceţi impresia unui om care ar putea înfrunta greutăţile şi privaţiunile ce vă aşteaptă.

— Aţi vorbit foarte sincer, senor — zîmbi Old Death. Cred însă că ar fi suficient să-mi spun numele pentru a vă convinge că sînt cît se poate de apt pentru o asemenea sarcină. Mi se spune îndeobşte Old Death.

— Old Death! exclamă surprins Cortesio. E posibil? Sînteţi într-adevăr faimosul cercetaş care le-a dat atîta de furcă celor din Sud?

— Eu sînt. Mă puteţi recunoaşte după fizionomie.

— Desigur, desigur, senor! Eu sînt, în general, foarte prudent. Nimeni dinafară nu trebuie să afle că fac recrutări pentru Juarez; mai ales acum mă păzesc înzecit. Totuşi, în cazul lui Old Death, nu văd de ce m-aş ţine în rezervă. De aceea, vă răspund sincer că aţi fost îndreptaţi pe calea cea bună. Sînt bucuros să vă recrutez imediat; vă pot asigura chiar un rang corespunzător; un om ca Old Death trebuie, fireşte, apreciat la valoarea lui; doar nu-l vom înrola ca ostaş de rînd!

— Sper şi eu, senor. Iar în ce-l priveşte pe tovarăşul meu, chiar dacă pentru început va fi simplu soldat, sînt sigur că va avansa rapid. În ciuda tinereţii sale, a ajuns printre aboliţionişti la rangul de căpitan. Numele, Müller, nu spune mult, dar e foarte probabil că aţi auzit de el. A luptat sub comanda lui Sheridan şi, în calitate de sublocotenent, a condus primul eşalon al avangărzii în faimosul marş peste Missionary-Ridge. Ştiţi, desigur, ce acţiuni temerare s-au întreprins atunci. Müller era foarte apreciat de Sheridan care îl folosea în cele mai teribile misiuni. Dînsul e una şi aceeaşi persoană cu mult lăudatul ofiţer de cavalerie care, în sîngeroasa şi decisiva bătălie de la Five-Forks, l-a eliberat din captivitate pe generalul Sheridan. Iată de ce cred, senor, că nu faceţi o achiziţie proastă.

Bătrînul minţea de îngheţau apele. Dar puteam oare să-l dau de gol? Simţeam că, de ruşine, mi se urcă tot sîngele în obraz; în schimb, bravul Cortesio interpretă îmbujorarea mea

drept dovadă de modestie. Îmi strînse mîna şi, minţind la rîndu-i, ca un reporter de fapte senzaţionale, rosti :

— Laudă meritată nu trebuie să vă indispună, senor Müller. Am auzit şi eu de numele şi de isprăvile dumneavoastră. Vă urez din inimă bun venit printre noi. Bineînţeles că veţi fi înrolat ca ofiţer. Vă pot pune de pe acum la dispoziţie o sumă de bani pentru procurarea celor necesare.

Old Death era gata să accepte. I-o citeam pe faţă. De aceea, mă grăbii să intervin :

— Mulţumim, senor. N-avem de gînd să ne echipăm pe socoteala dumneavoastră. Ceea ce ne trebuie la început sînt doi cai. Am fi bucuroşi dacă ne-aţi putea servi. Dar fără harnaşament ; îl avem pe-al nostru.

— Perfect. Vă pot oferi nişte cai foarte buni ; iar dacă vreţi numaidecît să-i plătiţi, poftim, vi-i dau la preţul de cost. Mîine dimineaţă mergem la grajduri şi vă arăt exemplarele. Sînt cei mai buni cai din cîţi posed. Cum staţi cu cazarea ?

— Sîntem invitaţi la master Lange.

— Excelent ! Altminteri, v-aş fi poftit să dormiţi aici, deşi locuinţa mea e cam strîmtă. Ce părere aveţi : să aranjăm restul chiar acum, sau lăsăm pe mîine dimineaţă ?

— Mai bine acum — răspunse Old Death. Ce formalităţi se cer ?

— Deocamdată, nici una. Avînd în vedere că vă echipaţi din fondurile dumneavoastră, veţi depune doar jurămîntul şi veţi pleca să vă preluaţi funcţiile. Tot ce rămîne de făcut e să vă procur legitimaţii şi să vă dau o scrisoare de recomandaţie care să vă asigure acordarea gradului corespunzător. Fireşte că e mai bine să vă întocmesc deîndată aceste acte. Aici nu se ştie niciodată ce aduce clipa următoare. Îngăduiţi-mi, deci, un sfert de ceas. Voi aranja totul repede. Serviţi-vă cu *cigarillos*. Am şi o băuturică din care nu prea dau la nimeni. Păcat că e numai o singură sticlă !

Ne oferi ţigări şi aduse o sticlă de vin. Apoi luă loc la pupitru şi se apucă de scris. Old Death îmi făcu discret cu ochiul ; era cît se poate de satisfăcut. Îşi umplu paharul şi, închinînd în sănătatea gazdei, îl dădu pe gît. Eu, însă, nu eram nici pe departe atît de mulţumit, deoarece nu se pomenise nimic în legătură cu cei doi oameni pe care-i căutam. Îi atrăsei atenţia, în şoaptă, bătrînului. El făcu un gest care voia să însemne că n-a uitat problema şi că are el grijă.

Într-un sfert de ceas, Old Death goli de unul singur sticla, iar Cortesio termină de scris. Înainte de a sigila plicul, ne citi scrisorile de recomandaţie, care nu puteau decît să ne măgulească. Apoi completă patru legitimaţii, dîndu-ne fiecăruia cîte două. Spre marea mea surpriză, observai că sînt paşapoarte : unul tipărit în franceză, altul în spaniolă. Primul purta semnătura lui Bazaine [1], iar celălalt al lui Juarez. Înţelegîndu-mi, probabil, mirarea, Cortesio zîmbi cu o satisfacţie rău ascunsă :

— Vedeţi, senor, că sîntem în măsură să prevenim orice eventual incident ! Cum am ajuns în posesia formularelor franceze e, desigur, secretul meu. Nu se ştie ce se mai întîmplă pe drum ; de aceea e bine să fiţi înarmaţi pentru orice împrejurare. Altor persoane aş ezita să le încredinţez asemenea legitimaţii duble. Le acordăm numai în cazuri cu totul excepţionale ; de altfel, cei care pleacă de aici însoţiţi de militari nu primesc nici un fel de act.

Old Death se folosi, în sfîrşit, de prilej ca să atace chestiunea care mă interesa atît de mult :

— Cînd au trecut ultimii oameni dincolo ?

— Ieri. Am condus personal un grup de treizeci de recruţi pînă la ferma lui Hopkins. Se aflau printre ei şi doi senores civili.

— Ah, transportaţi şi civili ? făcu Old Death pe miratul.

— Nu. Ar fi să ne complicăm existenţa. Ieri am făcut o excepţie, fiindcă unul din aceşti domni e o veche cunoştinţă a mea. Aşadar, veţi avea cai cumsecade ; dacă porniţi mîine în zori, puteţi ajunge eşalonul încă înainte de Rio Grande.

— În ce punct urmează să treacă apa ?

— Ei se îndreaptă spre trecătoarea Eagle. Dar pentru ca acolo să nu fie observaţi, vor coti mai spre nord. Între Rio Nuertes şi Rio Grande vor apuca pe drumul de catîri ce vine de la San Antonio, vor depăşi fortul Inge care de asemenea trebuie ocolit şi, între cei doi afluenţi, La Moras şi Moral, vor traversa Rio Grande într-un loc uşor de trecut pe care-l

[1] Achille Bazaine (1811—1888), mareşal francez, comandant al armatei franceze în timpul intervenţiei din Mexic din anii 1862—67.

știu numai călăuzele noastre. De acolo vor continua drumul spre vest, pentru a ajunge, prin Baya, Cruces, San Vinzente, Tabal și San Carlos, în orașul Chihuahua.

Toate aceste denumiri mie îmi sunau ca din altă lume. În schimb, Old Death aproba din cap și le repeta cu glas tare, de parc-ar fi cunoscut regiunea ca în palmă. Apoi zise :

— Dacă avem într-adevăr cai buni, îi ajungem sigur din urmă ; ai lor pesemne că nu-s prea grozavi. Dar ni se va îngădui oare să ne alăturăm eșalonului ?

Cortesio îi dădu toate asigurările că vom fi primiți. Totuși, Old Death stărui :

— Mă întreb dacă domnii aceia doi, adică civilii de care vorbeați, vor fi și ei de acord...

— Cum să nu fie ? De altminteri, ei n-au nici un cuvînt de spus ; să fie bucuroși că au ocazia să se deplaseze sub ocrotirea detașamentului. În orice caz, vă recomand să-i tratați ca pe niște gentlemeni. Pe unul din ei, Gavilano, mexican de origine, îl cunosc mai demult. Am petrecut cu el destule ceasuri plăcute în capitală. Are o soră mai tînără care sucește capul tuturor seniorilor ce-i ies în cale.

— Probabil că e și dînsul bărbat frumos ?

— Nu, nu seamănă de loc între ei. De fapt, e sora lui vitregă. O cheamă Felisa Perillo și, fiind o *cantora*, o cîntăreață, și pe deasupra balerină de talent, s-a bucurat de acces în cea mai bună societate. Pe urmă, însă, a dispărut și am aflat abia acum de la fratele ei că locuiește în împrejurimile orașului Chihuahua. Mai mult n-a știut să-mi spună ; urmează să se informeze mai amănunțit de soarta ei la fața locului.

— Îmi permiteți să vă întreb cu ce s-a ocupat sau se ocupă acest senor ?

— E poet.

Old Death făcu o mutră ciudată, frizînd disprețul, încît Cortesio ținu să adauge :

— Senor Gavilano scrie numai din pasiune. Posedînd o avere frumoasă, el nu urmărește nici un cîștig cu versurile sale.

— Atunci, firește că merită să fie invidiat.

— Ei, da, tocmai invidia și multele intrigi țesute în jurul lui l-au silit la un moment dat să-și părăsească țara. Acum se întoarce împreună cu un yankeu care vrea să cunoască

Mexicul și să se introducă în tainele poeziei. Vor să înființeze în capitală un teatru.

— Din parte-mi, le doresc mult succes ! Va să zică, Gavilano știa că vă aflați în La Grange ?

— Da' de unde ! Eram întîmplător în port, cînd a acostat vaporul pentru a da posibilitate pasagerilor să înnopteze în oraș. L-am recunoscut numaidecît și, firește, l-am invitat să tragă la mine împreună cu tînărul american. Din una-n alta, am înțeles că voiau să plece la Austin și să treacă frontiera. Ei, și atunci le-am oferit prilejul cel mai sigur și mai rapid ca să ajungă dincolo. Știți doar că pentru un străin nu e recomandabil să zăbovească prea mult aici, mai ales dacă nu colaborează cu sudiștii. În Texas își fac de cap o mulțime de pescuitori în apă tulbure, apăruți nu se știe de unde și cu ce scop, indivizi fără căpătîi și certați cu legile. Din toate părțile sosesc știri despre acte de violență, asasinate, atacuri mișelești, ale căror pricini nimeni nu le știe. Făptașii dispar fără urmă, iar poliția se dovedește neputincioasă.

— Nu cumva e vorba de Ku-klux-klan ? întrebă Old Death.

— Mulți și-au pus aceeași întrebare. De curînd s-au descoperit unele fapte care par să confirme că avem de-a face cu această bandă. Alaltăieri, s-au găsit la Hallesville două cadavre de care era prinsă cu bolduri cîte o etichetă cu inscripția „cîini yankei". Dincolo de Shelby, o familie întreagă a fost omorîtă prin biciuire, fiindcă tatăl luptase sub comanda generalului Grant. Iar astăzi am aflat că lîngă Lyons s-a găsit o cagulă neagră pe care sînt cusute două șopîrle din stofă albă.

— Mii de trăsnete ! Chiar așa arată măștile pe care le poartă bandiții din Ku-klux-klan !

— Da, își camuflează chipul sub niște cagule negre, împodobite cu tot felul de figuri. Se pare că acestea diferă de la om la om, pentru ca indivizii să se recunoască fără a se ști pe nume.

— E de așteptat ca banda să se dezlănțuie și aici. Păziți-vă, don Cortesio ! Vor veni cu siguranță. Mai întîi au fost, va să zică, la Hallesville, apoi s-a găsit o cagulă la Lyons. După cîte știu, această din urmă localitate e mult mai aproape de La Grange decît prima.

— Într-adevăr, senor, aşa e. Voi avea grijă să ferec bine uşile şi obloanele de la ferestre. Puştile am să le ţin în permanenţă încărcate.

— Foarte bine. Indivizii ăştia nu trebuiesc menajaţi ; nici ei nu cruţă pe nimeni. Cine contează pe omenia lor şi li se predă de bunăvoie, acela se înşală rău de tot. Eu, unul, n-aş discuta cu ei decît prin ţeava puştii. De altfel, se pare că nici în cîrciuma de aici lucrurile nu stau prea bine : am văzut acolo nişte tipi de la care te poţi aştepta la surprize. Aţi face bine să ştergeţi orice semn care ar dovedi apartenenţa dumneavoastră la cauza lui Juarez. Luaţi imediat măsuri serioase ! Mai bine prudenţă, chiar şi exagerată, decît să vă expuneţi biciului şi gloanţelor. Ei, mi se pare că am terminat. Ne revedem mîine dimineaţă. Sau mai aveţi ceva de spus ?

— Nu, senores. Pentru astăzi atît. Sînt bucuros că v-am cunoscut şi sper să aud despre dumneavoastră numai lucruri bune. Am convingerea că, dincolo, la Juarez, vă aşteaptă succesul şi că veţi avansa foarte repede.

Cu aceasta încheiarăm discuţia. Cortesio ne strînse prieteneşte mîinile şi ne despărţirăm. Pe cînd uşa se închidea în urma noastră şi ne îndreptam spre locuinţa lui Lange, nu mă putui reţine să nu-l înghiontesc pe bătrînul Death :

— Dar, master, i-aţi turnat la minciuni cu sacul, nu alta ! Ce v-a apucat ?

— Asta, hm, e cam greu s-o înţelegeţi, *sir* ! S-ar fi putut, nu-i aşa, să ne refuze. De aceea m-am străduit să-i inspir cît mai mult interes pentru persoanele noastre.

— Şi eraţi gata-gata să-i luaţi şi banii ! Ar fi fost curată escrocherie !

— Ei, nu exageraţi ! De ce să nu-i primesc, cînd mi-i oferă din proprie iniţiativă ?

— Fiindcă nu avem de gînd să justificăm cu nimic cheltuiala.

— Mă rog, poate că acuma nu avem de gînd. Dar de unde ştiţi că nu se va ivi prilejul să servim într-adevăr cauza lui Juarez ? S-ar putea să fim chiar obligaţi la aceasta în propriul nostru interes. Totuşi, nu contest că aveţi dreptate. Foarte bine că n-am acceptat banii. Am făcut impresie ! Numai aşa ne-am ales cu paşapoartele şi cu scrisorile de recomandaţie. Dar lucrul cel mai important e că am aflat încotro se îndreaptă Gibson. Cunosc perfect drumul. Mîine pornim la prima oră şi sînt sigur că-l ajungem din urmă. Cînd ne va vedea documentele, şeful eşalonului n-o să ezite să ni-i predea pe amîndoi.

Nici n-a mai fost nevoie să batem în geamul de lîngă intrarea în casa lui Lange. Omul ne aştepta în prag şi ne pofti înăuntru. Cele trei ferestre erau camuflate cu scoarţe groase.

— Să nu vă mire perdelele, domnilor ! zîmbi fierarul. Le-am pus dinadins. Şi vă rog, vorbiţi încet. Indivizii din Ku-klux-klan nu trebuie să afle că sînteţi aici.

— I-aţi zărit, cumva, pe derbedei ?

— Am observat în orice caz nişte tipi care ne dau tîrcoale. Pe cînd eraţi dincolo, la senor Cortesio, mă plictisisem în aşteptare şi am ieşit în faţa casei. Deodată, zăresc nişte umbre care se apropie pe furiş dinspre cîrciumă. Trag uşa după mine, dar nu de tot, şi, privind prin crăpătură, văd trei inşi cum se opresc chiar în apropierea uşii. În ciuda întunericului, am observat că poartă pantaloni lungi, foarte largi, şi vestoane la fel de încăpătoare. Pe faţă au cagule negre cu nişte semne de culoare deschisă.

— Exact după moda Ku-klux-klanului.

— Exact ! Doi inşi s-au oprit în faţa uşii, iar al treilea s-a strecurat pînă în dreptul ferestrei. S-a întors apoi către ceilalţi şi le-a comunicat că nu vede înăuntru decît un tînăr, probabil feciorul lui Lange, şi că bătrînul nu-i nicăieri, dar că masa e pregătită. Atunci altul a tras concluzia că ne vom aşeza la cină şi pe urmă ne vom culca. Veniseră să dea ocol casei, să vadă pe unde-i mai lesne de pătruns. Apoi au dispărut după colţ. Cînd aţi sosit dumneavoastră, tocmai terminasem de camuflat ferestrele. Asta-i tot. Dar haide, să-i lăsăm naibii pe bandiţi ! Doar n-o să uit din cauza lor că avem musafiri ! Luaţi loc, mîncaţi, beţi ! Nu-i decît o gustare de colonist pribeag, însă v-o ofer din toată inima. Despre cele ce ne aşteaptă putem discuta şi în timpul mesei.

— Se înţelege că n-o să vă părăsim la primejdie — făgădui Old Death. Unde-i fiul dumneavoastră ?

— A plecat să-i aducă încoace pe cîţiva prieteni de-ai mei, oameni de nădejde. Pe doi dintr-înşii îi cunoaşteţi : şedeau chiar la masa noastră, în restaurant.

— Cred că or să fie destul de atenţi şi or să intre neobservaţi. Ar fi bine să-i păcălim pe kukluxişti ; să creadă că în casă nu sînteţi decît dumneavoastră şi fiul.

— Nici o grijă ! Oamenii mei ştiu ce trebuie făcut ; afară de asta, l-am instruit şi pe Will cum să procedeze.

Cina se compunea din pîine, şuncă şi bere. Numai ce ne aşezarăm la masă, că şi auzirăm schelălăit de cîine cam la cîteva case mai încolo.

— Ăsta-i semnalul ! explică Lange ridicîndu-se de pe scaun. Vin prietenii.

Ieşi din încăpere ca să deschidă uşa dinspre stradă. Apoi se întoarse împreună cu fiul său şi cu cinci bărbaţi înarmaţi cu puşti, pistoale şi cuţite. Fără a scoate o vorbă, se aşezară pe unde era loc. Tăcuţi, cercetară cu ochii dacă geamurile sînt bine camuflate. Erau nişte zdrahoni tot unul şi unul. Oameni de acţiune, nu palavragii. Printre ei se afla şi un bărbat în vîrstă, cărunt, cu barba albă. Acesta nu-şi lua ochii de la Old Death. În sfîrşit, rupse tăcerea şi se adresă acestuia :

— Iertare, master ! Will m-a informat pe cine voi întîlni aici şi am fost peste măsură de bucuros, pentru că, dacă nu greşesc, noi doi ne-am mai văzut undeva.

— Se poate ! răspunse cercetaşul. Am întîlnit în viaţă foarte mulţi oameni.

— Nu vă amintiţi de mine ?

Old Death îl scrută o vreme şi răspunse nesigur :

— Parcă-parcă ne-am mai întîlnit undeva, dar nu-mi amintesc în ce împrejurare.

— Dincolo, în California, acum douăzeci de ani. În cartierul chinezesc. Nu vă amintiţi ? Se juca tare şi se fuma opiu. Pierdusem toţi banii la cărţi, aproape o mie de dolari. Nu-mi rămăsese decît o singură monedă şi renunţasem să mai mizez cu ea. Gîndeam să-mi cumpăr nişte opiu şi apoi să-mi zbor creierii. Eram un jucător pătimaş, ajuns la capătul puterilor. Atunci...

— Bine-bine ! îi tăie vorba Old Death. Îmi amintesc ! Ce nevoie să mai povestiţi totul ?

— Ba e nevoie, *sir* ! Dumneavoastră mi-aţi salvat viaţa. Aţi cîştigat la joc o sumă cît jumătate din pierderea mea. M-aţi luat deoparte şi mi-aţi dăruit banii, cerîndu-mi, în schimb, să făgăduiesc solemn că n-am să mai joc niciodată şi, mai presus de toate, că am să renunţ la tovărăşia drăcească

a opiului. V-am făgăduit, şi, în ciuda ispitelor, m-am ţinut de cuvînt. Sînteţi salvatorul meu. Între timp, am ajuns destul de bogat. Vă rog, faceţi-mi plăcerea şi îngăduiţi-mi să vă restitui banii.

— Nu sînt chiar atît de prost ! rîse Old Death. De ani şi ani port în mine satisfacţia că am săvîrşit şi eu odată o faptă bună şi mă feresc ca de foc să-mi vînd această satisfacţie. Cu ce alta să mă prezint Alui de Sus cînd voi muri, dacă nu cu această unică faptă ? De aceea n-o schimb pe nimic în lume ! Să lăsăm asta. Avem de discutat chestiuni mult mai importante. De altfel, dacă aţi scăpat atunci din ghearele a doi diavoli pe care, din păcate, îi cunoşteam şi eu prea bine, să ştiţi că salvarea o datoraţi în primul rînd propriei voinţe. Prin urmare, să nu mai vorbim !

Ascultîndu-l pe bătrînul *westman*, pe acest atît de faimos prieten al meu, mă încercă o bănuială. Old Death îmi spusese încă la New Orleans că mama lui îi arătase drumul spre fericire, dar că el a apucat-o pe alături. Acum se mărturisea drept bun cunoscător al celor două vicii cumplite : jocul de noroc şi fumatul opiului. Să le fi cunoscut doar din observaţie ? Cam greu de crezut. Mai curînd se impunea concluzia că fusese el însuşi un jucător pătimaş şi că mai e, poate, şi acum. Cît despre opiu, făptura lui scheletică sugera din plin că-i încercase gustul ucigător. Nu cumva fumează şi acum opiu în ascuns ? Poate că, totuşi, l-a abandonat. Îndeletnicirea asta cu fumatul opiului necesită timp, or, călătoria noastră nu-i oferea nici un răgaz. Şi dacă mestecă otrava ? În orice caz, părea să mai fie şi acum sub stăpînirea vechii sale patimi. Dacă s-ar fi debarasat complet de viciu, atunci şi făptura i s-ar fi înzdrăvenit, s-ar fi refăcut. Stimei pe care i-o purtam i se adăuga acum un simţămînt de milă. Cu ce eforturi trebuie să fi luptat bietul om împotriva acestei duble terori ! Ce trup şi ce spirit sănătos trebuie să fi avut, dacă nici pînă azi otrava nu l-a dărîmat cu totul ! Toate încercările prin care trecuse, toate oboselile şi privaţiunile vieţii sale de *westman* — ce însemnau ele pe lîngă drama sa lăuntrică ! A luptat, poate, tot atît de crîncen cu cele două patimi, cum se bate indianul sortit pieirii împotriva albilor care îi covîrşesc ca număr şi forţă... Old Death... Numele avea de aci încolo pentru mine o rezonanţă sumbră. Pe acest bărbat vestit îl

amenința o descompunere înceată, cruntă, față de care simpla moarte fizică e o binefacere.

Ultimele cuvinte ale lui Old Death: „Să nu mai vorbim!" fuseseră rostite pe un astfel de ton, încît bătrînul cu barba albă renunță să mai stăruie. Se mulțumi să răspundă:

— *Well, sir!* Avem acum de-a face cu un dușman tot atît de înverșunat și necruțător ca jocul și opiul. Din fericire, însă, e mai ușor de înfrînt decît cele două vicii și noi sîntem hotărîți să-l înfrîngem. Ku-klux-klanul este un adversar declarat al poporului și în contra lui trebuie să ne apărăm toți, nu numai cei care sînt primii și cel mai fățiș atacați. E o bestie cu mii și mii de gheare. Orice slăbiciune a noastră ne-ar costa scump. Din capul locului trebuie să ne arătăm neînduplecați. Dacă bandiții reușesc să se instaleze aci, atunci nu mai avem scăpare. Se vor ține de capul nostru și ne vor lichida pe rînd. De aceea să le pregătim o primire cît se poate de tare, ca să le vîrîm frica în oase și să nu mai cuteze o nouă lovitură. Cred că sînteți de acord.

Ceilalți încuviințară.

— Bine! urmă el, ca fiind cel mai în vîrstă. Trebuie să facem în așa fel, încît atacul nu numai să eșueze, dar să se și întoarcă împotriva lor. Aveți careva o propunere, o idee potrivită? S-auzim!

Privirile lui, ca și ale celorlalți, se îndreptară spre Old Death. Ca *westman* încercat, cunoștea mai bine metodele de apărare împotriva unor astfel de bandiți. Văzînd că toți îl țintesc cu privirea și așteaptă cu evlavie părerea lui, Old Death luă, ca de obicei, o expresie de om calm și flegmatic. Înclină ușor capul și rosti:

— Bine, domnilor, dacă dumneavoastră tăceți, atunci să spun eu cîteva cuvinte. Se pare că indivizii vor veni abia după ce master Lange se va fi culcat. Cu ce se încuie ușa din dos? Cu zăvorul?

— Nu. La toate ușile avem broaște solide.

— *Well!* Probabil că asta o știu și ei. Vor fi avînd și chei false. Fără ele, s-ar face de baftă. Oricum, printre membrii bandei trebuie să fie și lăcătuși care se pricep să mînuiască un șperaclu. Vor intra, deci, cu siguranță în casă și depinde de noi cum vom ști să-i întîmpinăm.

— Cu puștile, firește. Tragem!

— Atunci trag și ei, *sir*! Scăpărînd, puștile voastre le vor arăta exact locul unde vă aflați. Nu, nu e bine așa. Mă gîndesc că ar fi o adevărată plăcere să-i prindem fără a ne expune gloanțelor.

— Dar e posibil?

— Chiar destul de ușor. Ne ascundem în casă și-i lăsăm să intre. Cum vor fi pătruns, ieșim, închidem ușile și le încuiem pe dinafară. Unii din noi vor veghea la uși, alții la ferestre. Astfel, nu vor mai putea să iasă și vor fi nevoiți să se predea.

Bătrînul care vorbise adineauri clătină din cap manifestîndu-și dezacordul. Stărui cu energie ca bandiții să fie împușcați. Ascultîndu-l, Old Death închise un ochi și realiză o strîmbătură care, în împrejurări mai puțin serioase, ar fi stîrnit rîsul unanim.

— De ce vă strîmbați așa, *sir*! întrebă Lange. Nu vă surîde de loc ideea?

— De loc, master. Ideea prietenului nostru pare, într-adevăr, foarte atrăgătoare și ușor de aplicat, numai că, după judecata mea, lucrurile se vor petrece altfel. Derbedeii ar merita pur și simplu bătuți dacă ar proceda conform imaginației dumisale. Credeți că vor intra cu toții buluc și se vor oferi gloanțelor noastre? Cine-ar face așa decît niște tîmpiți?! Dimpotrivă, sînt convins că bandiții vor descuia încet ușa din dos și vor trimite unul sau doi inși în recunoaștere. Pe ăștia, fără discuție că i-am putea împușca; dar atunci ceilalți ar șterge-o repede și ar aduce întăriri. Nu, *sir*, planul acesta nu valorează doi bani. Trebuie să-i lăsăm să intre și să-i prindem în capcană. Și am încă un argument, și mai temeinic. Presupunînd că planul dumneavoastră ar fi aplicabil, vă declar că mi-ar fi silă de mine însumi dacă i-aș ucide așa, cu grămada, fără a le lăsa măcar timpul cuvenit ca să mediteze la păcatele lor. Sîntem oameni, domnilor, și buni creștini. E drept că trebuie să ne apărăm împotriva lor și să le tăiem pofta de a mai reveni, dar asta se poate realiza și cu mai puțină vărsare de sînge. Dacă stăruiți în ideea de a-i împușca pe toți ca pe o haită de fiare, n-aveți decît s-o faceți; dar nici eu, nici tovarășul meu nu vom fi părtași la această faptă. Plecăm și înnoptăm în altă parte, ca să nu ne urmărească mai tîrziu remușcările.

Îi dădeam într-adevăr dreptate. De altfel, cuvintele lui avură efect şi asupra celorlalţi. Oamenii se uitară unul la altul, aprobînd în tăcere. Apoi, cel mai în vîrstă rosti :

— Părerea dumneavoastră, *sir*, e cît se poate de întemeiată. Credeam că o asemenea primire i-ar învăţa minte pe toţi kukluxiştii, odată pentru totdeauna, ca să nu-şi mai facă de cap în La Grange ; dar nu am pus în cumpănă răspunderea ce ne-o luăm. De aceea, m-aş împăca bucuros cu planul dumneavoastră, dac-aş întrezări o cît de mică şansă de reuşită.

— Orice plan, *sir*, chiar şi cel mai bine chibzuit, poate da greş. Este şi mai uman, şi mai înţelept să le tăiem ieşirea şi să-i prindem de vii. Vă rog să mă credeţi că e mult mai bine decît dacă i-am împuşca. Nu uitaţi că, împuşcînd atîţia inşi, vă puteţi atrage răzbunarea întregii bande. Nu numai că nu-i veţi ţine pe kukluxişti departe de La Grange, ci, dimpotrivă, îi veţi stîrni şi vor căuta să v-o plătească cu vîrf şi îndesat. Vă propun, deci, să acceptaţi planul meu. E tot ce se poate mai bun. Ca să nu scăpăm din vedere nici un amănunt, am să dau un ocol casei chiar acum. Poate descopăr ceva care ne-ar putea folosi.

— N-aţi vrea să renunţaţi, *sir*, la operaţia asta ? interveni Lange. Spuneaţi chiar dumneavoastră adineauri că bandiţii trebuie să fi lăsat un om de pază. Ar putea să vă simtă.

— Pe mine ?! rîse Old Death. Asemenea lucru încă nu mi l-a spus nimeni ! Să-l simtă cineva pe Old Death cînd acesta se furişează în preajma unei clădiri sau a unui om ?! Haide, să nu mai glumim ! Dacă aveţi la îndemînă o cretă, desenaţi-mi aici, pe masă, planul casei şi al curţii, ca să mă pot orienta. Îmi daţi drumul pe din dos şi aşteptaţi pînă mă înapoiez. N-am să ciocănesc în uşă ; am să zgîrii cu unghia. Prin urmare, dacă auziţi bătăi în uşă, să ştiţi că nu sînt eu şi să nu deschideţi.

Lange luă o cretă şi schiţă pe masă planul. Old Death îl studie atent şi zîmbi satisfăcut.

Se îndreptară amîndoi spre uşă. Old Death se opri şi mă întrebă :

— *Sir*, v-aţi mai apropiat vreodată de un om pe furiş ?

— Nu — minţii eu, potrivit înţelegerii pe care o aveam cu Winnetou.

— Ei, vi se oferă acum un prilej minunat să vedeţi cum se procedează. Dacă vă ispiteşte, poftiţi cu mine.

— Staţi niţel, *sir* ! protestă Lange. Asta-i prea din cale afară ! Dumnealui recunoaşte deschis că nu se pricepe în asemenea treburi. O greşeală cît de mică, şi banditul care pîndeşte vă poate observa. S-ar duce de rîpă tot planul nostru.

— Prostii ! Ce-i drept, nu-l cunosc decît de scurtă vreme pe acest tînăr master, dar ştiu că arde de nerăbdare să ajungă un *westman* destoinic. O să-şi dea toată osteneala să nu greşească... Haideţi, *sir* ! Dar faceţi ca mine şi lăsaţi-vă aici pălăria. Împletitura asta de paie cam bate la ochi şi ne poate trăda. Daţi-vă părul pe frunte şi ridicaţi gulerul, ca să nu vi se vadă bine faţa. Vă ţineţi în spatele meu şi mă imitaţi întocmai...

Nimeni nu-l mai contrazise. Trecurăm în coridor şi de acolo pînă la uşa din dos. Fierarul o deschise încet şi, după ce ieşirăm, puse iarăşi lacătul.

Cum ne văzurăm afară, Old Death se ghemui la pămînt. Făcui la fel. Bătrînul părea că străpunge întunericul cu ochii. Îl auzeam cum adulmecă şi trage aerul pe nări.

— După cît îmi dau seama, nu e nimeni pe aproape — îmi şopti, arătînd spre grajd. Aţi încercat vreodată, cînd eraţi copil, să imitaţi ţîrîitul greierului frecînd un fir de iarbă între degete ?

Confirmai în şoaptă.

— Acolo, în faţa uşii, creşte iarbă. Smulgeţi un fir şi aşteptaţi pînă mă întorc. Nu cumva să vă mişcaţi din loc. Dacă se întîmplă ceva, faceţi ca greierul şi vin imediat.

Se culcă la pămînt şi se tîrî de-a buşilea prin beznă. Să tot fi trecut zece minute pînă se întoarse. Şi aş putea să jur că nu văzusem şi nu auzisem nimic ; doar instinctul îmi spunea că se apropie.

— Aşa cum am bănuit — şopti el. În curte nu-i nimeni şi nici aici, după colţ. Dar dincolo, în dreptul geamului dinspre dormitor, cred că pîndeşte cineva. Culcaţi-vă la pămînt şi haideţi tîrîş după mine. Dar nu pe burtă ca şerpii, ci ca şopîrla. Vă sprijiniţi în degetele de la mîini şi de la picioare, numai în vîrfuri. Pipăiţi terenul cu palmele ca nu cumva să frîngeţi vreo uscătură. Încheiaţi-vă bine la haină să nu vi se agaţe de ceva. Hai !

Înaintarăm tîrîş pînă-n colţ şi ne oprirăm. După un răstimp, Old Death întoarse capul spre mine şi-mi spuse încet de tot :

— Sînt doi. Fiţi atent !

Se strecură mai departe. Eu în urma lui. Nu ne ţinurăm pe lîngă zid, ci o luarăm spre gardul de şipci din jurul grădiniţei, năpădit de viţă sălbatică sau de nu ştiu ce altă plantă agăţătoare. Merserăm apoi pe lîngă gard, paralel cu faţada clădirii, cam la vreo zece paşi depărtare de ea. În acest spaţiu zării prin întuneric un fel de ridicătură de forma unui cort. După cum am aflat mai tîrziu, erau nişte araci pentru fasole şi hamei, pe care se îngrămădiseră o mulţime de vrejuri. De acolo, de lîngă umbra aceea ciudată, veneau nişte şoapte. Old Death întinse mîna spre mine, mă apucă de guler, mă trase lîngă el şi îmi suflă la ureche :

— Sînt ei ! Să ascultăm ce discută ! De fapt, ar trebui să mă apropii numai eu singur, pentru că, vedeţi, un *greenhorn* ca dumneavoastră ar putea să-mi strice toată plăcerea. Dar patru urechi aud mai bine decît două. Aţi fi în stare să vă apropiaţi într-atît, încît să le auziţi discuţia ?

— Da — i-am răspuns.

— Bine, să încercăm. Dumneavoastră o luaţi pe-aici, iar eu pe după araci. Cum ajungeţi, vă lipiţi faţa de pămînt, ca să nu vă observe luciul ochilor. Dacă totuşi vă dibuiesc, poate din cauza respiraţiei prea grele, atunci trebuie să-i facem imediat inofensivi.

— Îi ucidem ? întrebai în şoaptă.

— Nu. Totul va trebui făcut în deplină linişte, fără zgomot, deci cu cuţitul ; dar pentru asta nu cred că aveţi îndemînare. Oricum, de pistol să nu vă atingeţi. Dacă vreunul din noi e descoperit, luăm în primire fiecare pe cîte un ins. Îi săriţi de gît şi îl strîngeţi cu ambele mîini, ca nici să nu crîcnească. În aceeaşi clipă, îl doborîţi la pămînt. Pe urmă vă spun eu ce mai facem. Fiţi atent : nici un zgomot ! De voinic, sînteţi voinic, dar mă întreb dacă puteţi răpune fără nici o larmă pe un tîrîie-brîu din ăştia ?

— Nu mă îndoiesc !

— Atunci, daţi-i drumul, *sir* !

El se strecură pe o parte, eu pe cealaltă. Ajunserăm astfel la piramida de verdeaţă. Cei doi găligani şedeau alături, cu ochii la casă. Izbutii să mă apropii de unul din ei pînă la o distanţă de un cot. Acolo mă lipii cu burta şi cu fruntea de pămînt şi îmi acoperii faţa cu mîinile. Îmi ziceam că lucrul era necesar din două motive. Mai întîi, evitam ca albeaţa feţei să îmi trădeze eventual prezenţa ; apoi, în această poziţie auzeam mai bine decît cu capul ridicat. Indivizii vorbeau în şoaptă, dar cam repezit, ceea ce făcea ca discuţia lor să fie auzită relativ destul de departe.

— Pe căpitanul vasului îl lăsăm naibii — vorbi cel din imediata mea apropiere. Chiar dacă s-a descotorosit de voi, în fond nu şi-a făcut decît datoria. O fi el un afurisit, însă te întreb eu, măi Locksmith, cu ce ne-am alege dacă l-am lichida ? Vrem să ne stabilim aici în Texas şi să ne menţinem ? Atunci n-are rost să ne stricăm cu cei de la navigaţie.

— Bine, fie cum doriţi, căpitane. Şi indianul acela ne-a scăpat, după cîte văd ; nici o piele-roşie nu va sta toată noaptea în La Grange ca să aştepte plecarea vaporului. Dar cîinii pe care am vrut să-i spînzurăm se mai află aici. Aştia sînt spioni şi trebuiesc linşaţi. Numai de-am dibui unde au tras peste noapte ! Au şters-o din cîrciumă ca nişte laşi, au sărit pe geam !

— Las' că-i găsim ! I-am ordonat „Melcului" să rămînă în local. N-are el pace pînă nu le află ascunzătoarea. E şiret, al naibii ! N-a dibăcit tot el că Lange şi-a vîndut casa şi a încasat parale de la mexican ? Ne aşteaptă dar o bună afacere. Se lasă cu distracţie. Fiul lui Lange a luptat ca ofiţer împotriva noastră, şi va plăti cu ştreangul. Bătrînul îşi va primi pedeapsa pentru că l-a băgat pe fiu-su în armată. Nu-l spînzurăm, dar îl batem pînă-i crapă dosul. Îl aruncăm apoi afară şi dăm foc şandramalei.

— Cu asta nu-i provocăm nici o pagubă. Casa e vîndută — replică celălalt.

— În schimb, îl plesnim pe mexican. Cu siguranţă că n-o să mai trimită oameni peste Rio, ca să-l slujească pe Juarez. Facem noi curăţenie pe-aici şi-i dăm o lecţie să n-o uite niciodată. Ştiu oamenii noştri ce au de făcut. Dar, spune-mi, Locksmith, eşti sigur că se potrivesc cheile ?

— Nu mă jigniţi, căpitane ! Doar îmi cunosc meseria. Nici un lacăt de aici nu rezistă şperaclului meu.

— Bun. Numai de s-ar culca odată, blestemaţii ! Ai noştri şi-or fi pierdut răbdarea. Nu-i nici o plăcere să stai cu nasul în tufele de soc din spatele grajdului. Lange ăştia au aruncat acolo toate cioburile şi murdăriile din casă. Tare-aş vrea să dăm mai curînd semnalul convenit cu ai noştri ! Mă duc să trag cu urechea la oblon şi să văd dacă s-au culcat, bufniţele dracului.

Individul se sculă şi se îndreptă încetişor spre oblon. I se spune deci „căpitan". Titulatura, ca şi convorbirea pe care tocmai o surprinsesem mă făceau să presupun că dînsul conduce operaţia. Celuilalt îi spunea Locksmith, adică „lăcătuş". Poate că aşa se şi numea, dar bănuiam că mai curînd era vorba de meseria lui ; doar se lăudase că ştie să mînuiască şperaclul. Şi chiar în clipa aceea Locksmith făcu o mişcare şi auzii un clinchet. Avea deci sculele la el.

O ciupitură la picior mă smulse din gînduri. Mă tîrîi niţel mai înapoi. Old Death stătea lungit lîngă araci. Îmi apropiai obrazul de al lui. Bătrînul, abia şoptind, se interesă dacă am auzit şi înţeles discuţia.

— Va să zică, ştim cum stăm. Las' că le joc acestor băieţi un renghi, să mă ţină minte ! Numai să mă pot bizui pe dumneavoastră !

— Încercaţi. Ce am de făcut ?

— Să-l prindeţi pe „căpitan" de beregată.

— *Well, sir !*

— Ca să mergeţi la sigur, staţi să vă explic eu cum trebuie procedat. Ascultaţi ! Individul n-o să se întoarcă prin spatele aracilor. Asta e clar...

Tocmai atunci „căpitanul" se întoarse. Din fericire se aşeză imediat la locul lui.

Old Death socoti că nu mai e necesar să-l iscodim. Reluă în şoaptă :

— Aşadar, iată cum : Vă tîrîţi pînă ajungeţi exact în spatele lui. Cînd auziţi o exclamaţie a mea, îl prindeţi de gît. Dar ştiţi, sănătos de tot. Înţelegeţi ? Cele două degete mari, împreunate, i le înfigeţi în ceafă, iar celelalte opt, cîte patru de fiecare parte, îi apăsaţi beregata cît de tare puteţi.

— Păi, atunci se înăbuşă.

— Da' de unde ! Nu se sufocă atît de repede ! Canaliile astea fac parte din categoria fiarelor care au şapte vieţi în ele. După ce-l imobilizaţi, trîntiţi-l la pămînt ca să veniţi peste el. Dar să nu greşiţi ! Vă aflaţi, cum spuneam, în spatele lui. Nu cumva să-l trageţi spre dumneavoastră, ci să-l forţaţi lateral spre stînga, obligîndu-l să cadă pe o parte şi apoi pe burtă. Aşa e cel mai sigur. Cum însă nu aveţi deprindere în asemenea luptă, s-ar putea să-i scape totuşi un răcnet. Nu-i nimic. Va fi, de fapt, numai un horcăit scurt, desperat.

Apoi va amuţi, iar dumneavoastră îl ţineţi strîns pînă vin eu. Credeţi că va merge treaba ?

— Cu siguranţă. M-am mai luat eu la trîntă şi în alte ocazii.

— Trîntă ? mă luă în rîs bătrînul. Asta nu spune nimic. Şi nu uitaţi că şeful ăsta e mai matahală decît celălalt. De aceea, vă rog, oferiţi-i o satisfacţie meşterului, adică mie, şi nu vă expuneţi blamului celor din casă ! Hai, înainte ! Aşteptaţi semnalul meu.

Plecă tîrîş de lîngă mine, iar eu mă strecurai la locul meu de adineauri, ba chiar şi mai aproape de „căpitan". Aşteptam cu genunchii încordaţi, gata să ţîşnesc în orice clipă.

Cei doi terorişti îşi reluaseră discuţia. Erau nemulţumiţi că atît ei cît şi camarazii lor trebuie să aştepte prea mult. Pomeniră şi de noi, exprimîndu-şi speranţa că „Melcul" ne va descoperi adăpostul. Deodată, auzii vocea lui Old Death :

— Atenţie, domnilor ! Sîntem aici !

Sării drept în spinarea „căpitanului" şi-l strînsei de gît cu ambele mîini, aşa cum mă învăţase bătrînul *westman*. Cu vîrfurile degetelor înfipte în beregată îl striveam în acelaşi timp sub greutatea trupului meu, pînă ce omul cedă şi se întinse la pămînt, cu faţa în jos. Nu scoase nici un strigăt ; se zbătu cîteva clipe bîţîind din mîini şi din picioare, apoi se linişti. Atunci apăru lîngă noi, strînsă ghem, făptura lui Old Death. Bătrînul îl lovi pe „căpitan" în cap cu mînerul pistolului şi zise :

— Daţi-i drumul, *sir*, altminteri se sufocă de-a binelea ! Pentru început n-aţi lucrat rău. S-ar zice că aveţi aptitudini. Cred că veţi ajunge cîndva ori un mare răufăcător, ori un *westman* destoinic. Luaţi-l în cîrcă şi veniţi după mine !

Şi-l săltă în spinare pe celălalt individ, iar eu pe „căpitan". La uşa din dosul casei, Old Death, conform înţelegerii, începu să rîcîie cu unghia. Lange deschise uşa şi intrarăm.

— Dar ce căraţi în spinare ? întrebă el încetişor, cînd, cu tot întunericul, observă poverile noastre.

— Las' că vedeţi — răspunse vesel Old Death. Încuiaţi uşa şi veniţi dincolo, în odaie.

Cum se mai minunară toţi cînd ne depuserăm prada pe duşumea !

— Formidabil! exclamă cetățeanul cu barbă albă. Păi ăștia sînt kukluxiști. Morți?

— Să sperăm că nu! răspunse Old Death. Vedeți ce inspirație bună am avut cînd l-am luat pe acest tînăr master cu mine? S-a ținut tare, l-a doborît chiar pe șeful bandei.

— Pe șef? Colosal! Dar oamenii lui unde sînt? Și pe ăștia de ce i-ați băgat în casă?

— Mai e nevoie să explic? Nu ghiciți? Eu și tînărul nostru *sir* ne vom travesti în hainele acestor doi golani și vom aduce încoace toată banda care așteaptă ascunsă după grajd.

— Sînteți dați dracului! Vă puneți viața-n joc! Și dacă vă simt că nu sînteți de-ai lor?

— Tocmai asta e, că n-or să ne simtă — hotărî cu calm bătrînul *westman*. Old Death e un șmecher calificat, iar acest tînăr master nu e nici el chiar atît de prost precum arată.

Old Death le istorisi apoi cele petrecute, după care își expuse planul: eu mă voi da drept Locksmith, voi merge în spatele grajdului și-i voi aduce de acolo pe bandiți — iar dînsul, îmbrăcat în hainele șefului, care i se potrivesc ca măsură, va juca rolul acestuia.

— Se înțelege — adăugă el — că vom vorbi numai în șoaptă, ca să nu ne trădeze timbrul străin al glasului.

— Mă rog, dacă îndrăzniți și asta, vă privește! se resemnă Lange. Doar nu e în joc pielea noastră, ci a voastră! Și noi ce facem între timp?

— Întîi de toate, ieșiți acum ușurel afară și aduceți niște bîrne sau pari solizi cu care să imobilizăm celelalte uși, ca să nu poată fi deschise pe dinăuntru. Apoi stingeți lumina și vă ascundeți prin casă. Asta-i tot. Restul încă nu se poate prevedea.

Lange și fiul său ieșiră în curte să aducă parii, în timp ce noi îi dezbrăcam pe cei doi prizonieri de hainele lor negre cu insemne albe. Șeful purta pe glugă, pe piept și la șolduri cîte un petic alb închipuind un pumnal, iar Locksmith niște chei. Pumnalul era deci semnul distinctiv al șefului. Individul care zăbovea în cîrciumă ca să afle unde sîntem găzduiți se numea „Melcul". Probabil că semnul lui distinctiv era un melc.

Tocmai cînd îi scoteam „căpitanului" pantalonii, croiți după modelul braconierilor elvețieni și îmbrăcați peste altă pereche de pantaloni obișnuiți, banditul se trezi. Aruncă în

jur o privire mirată, rătăcită, și încercă să se scoale, ducînd în același timp mîna la șold, unde ar fi trebuit să se afle pistolul. Dar Old Death îl trînti din nou la pămînt, îi lipi de piept vîrful cuțitului său de vînătoare și-l avertiză:

— Stai liniștit, băiețaș! Dacă scoți o vorbă sau te miști nu știu cum, uite-aici, vîr cuțitul ăsta frumos în tine!

Șeful era un bărbat de vreo treizeci de ani și purta barbă militărească. Fața lui cam trecută, ușor măslinie și cu trăsături severe, părea a unui meridional. Își duse mîinile la cap, în locul unde fusese lovit, și întrebă:

— Unde mă aflu? Cine sînteți?

— Asta-i casa lui Lange, băiatule, cel pe care ați vrut să-l atacați. Iar eu și acest tînăr sîntem „spionii" pe care „Melcul" are misiunea să-i descopere. Te afli deci exact unde doreai să ajungi.

Omul își mușcă buzele și privi în jurul său speriat, sălbatic. În clipa aceea se întoarse Lange cu fiul său. Aduceau cîțiva pari și un ferăstrău.

— Frînghie avem destulă. Ajunge să legăm și douăzeci de inși — zise tatăl.

— Dați-ne, deocamdată, numai pentru ăștia doi.

— Nu! Nu permit să mă legați! izbucni „căpitanul", încercînd din nou să se ridice.

Old Death îi mai arătă o dată vîrful cuțitului:

— Stai și nu te rățoi! Desigur că nu știi încă pe cine ai în față. Mă cheamă Old Death! Sper că înțelegi ce înseamnă asta. Ori crezi că aș fi prietenul sudiștilor și al celor din Ku-klux-klan?

— Old... Old Death! îngăimă „căpitanul", speriat la culme.

— Da, băiete, chiar eu sînt! Așadar, să nu-ți faci iluzii deșarte. Știu că ai fi vrut să-l spînzuri pe tînărul Lange, să-l biciuiești pe bătrîn pînă la sînge, să incendiezi casa. Dacă mai speri să fii cruțat, atunci fii cuminte și lasă-te în voia soartei.

— Old Death, Old Death! repetă găliganul livid la față. S-a terminat cu mine!

— Încă nu. Nu sîntem bestii ca voi. Predați-vă fără luptă și veți rămîne în viață. Altminteri, leșurile voastre vor pluti mîine pe apele fluviului. Îți comunic de pe acum ce ai de făcut. Dacă te supui, puteți părăsi regiunea și, dinspre partea mea, și Texasul, ca să nu mai reveniți cît lumea. În schimb,

dacă neglijezi sfatul, s-a zis cu voi. Eu am să ies afară şi am să-i aduc încoace pe oamenii tăi. Vor fi, ca şi tine, prizonieri. Ordonă-le să se predea. De nu, vă împuşcăm ca pe nişte hulubi sălbatici.

Kukluxistul fu legat zdravăn şi îi îndesarăm în gură o batistă. Între timp, îşi revenise şi camaradul lui, dar prefera să nu sufle o vorbă. Îl legarăm şi pe acesta şi îi astuparăm gura. Apoi îi culcarăm în cele două paturi ale lui Lange, mai strînserăm o dată bine de tot legăturile şi îi acoperirăm pînă sub bărbie.

— Aşa ! rîse mulţumit Old Death. Acum comedia poate să înceapă. Ce-o să se mai mire lepădăturile cînd îşi vor vedea fîrtaţii întinşi în pat ! Ce plăcere pe capul lor ! Dar ia spuneţi, master Lange, cum facem ca să discutăm cu indivizii după ce-i vom aduce în casă şi să-i ţinem în şah fără ca ei să ne vadă sau să ne căşuneze vreun rău ?

— Hm ! făcu cel întrebat, arătînd în sus. Ne instalăm în pod. Tavanul e din scînduri. Putem să scoatem una.

— Atunci luaţi puştile şi haideţi cu toţii afară. Veţi urca scara şi veţi sta în pod pînă la momentul potrivit. Dar, mai întîi, să pregătim proptelele.

Scurtarăm cu ferăstrăul cîţiva pari pe măsura potrivită şi-i puserăm deoparte. În timp ce Old Death se vîrî în costumul „căpitanului", eu îmbrăcai pantalonii şi haina lui Locksmith. O legătură mare de şperacluri îmi zornăi în fundul buzunarului.

— N-aveţi nevoie de ele — stabili Old Death. Nu sînteţi nici lăcătuş, nici spărgător şi v-aţi trăda prin stîngăcie. Mai bine luaţi cheile adevărate şi, cînd o fi, vă prefaceţi că deschideţi uşa cu şperaclul. Băgaţi-vă pistolul şi cuţitul prin buzunare ca şi mine, iar puştile noastre să le ia dumnealor ; în timp ce noi operăm afară, dînşii vor desface o scîndură din tavan. Apoi trebuie stinsă lumina.

Lucrurile se petrecură întocmai. Luai cu mine cheile pentru toate cele trei uşi. Old Death mă instrui mai abitir ca pe un ucenic. În clipa cînd auzirăm zgomotul din tavan, provocat de scoaterea scîndurii, plecarăm fiecare în misiunea lui. Bătrînul avea să aştepte în faţa casei, avînd parii la îndemînă, iar eu — străbătînd curtea — urma să-i chem pe drăguţii mei „camarazi". O luai spre grajd fără să-mi moi paşii prea mult ; ţineam să fiu auzit, pentru ca vreunul din bandiţi

să mi se adreseze ; mă temeam ca, vorbind primul, să nu greşesc cumva în legătură cu consemnul lor.

Cînd să trec colţul, se sculă de jos o mogîldeaţă de care era cît pe-aci să mă poticnesc.

— Stop ! sună un glas. Tu eşti, Locksmith ?

— *Yes !* Puteţi veni, însă fără zgomot.

— Aşteaptă aici ! Să-i spun locotenentului.

Dispăru ca o părere. Exista, va să zică, şi un „locotenent" ! Ku-klux-klanul părea să fie organizat ca o armată.

Nu trecu un minut şi se ivi o altă persoană. Îmi spuse cu glas reţinut :

— Dar mult a mai durat ! S-au dus la culcare, afurisiţii ?

— S-au dus, în sfîrşit ! Acuma dorm buştean. Au golit în doi un ulcior întreg cu rachiu.

— Atunci va fi treabă uşoară. Cum stăm cu uşile ?

— În regulă !

— Bine, să mergem. A trecut de miezul nopţii şi pe la unu, cum am stabilit, vine rîndul lui Cortesio. Hai, condu-ne !

Îndărătul lui apăru un grup de indivizi camuflaţi sub cagule ; ne urmară şi ei. În faţa casei ne întîmpină Old Death. Prin întuneric, statura lui nu se deosebea de a „căpitanului".

— Aveţi vreun ordin, căpitane ? întrebă celălalt ofiţer.

— Nu ! răspunse bătrînul sigur şi firesc. Ne orientăm înăuntru. Hai, Locksmith, deschide uşa !

Cu cheia cea adevărată zgîndării o vreme broasca, prefăcîndu-mă că nu merge şi că trebuie să încerc altă cheie. În cele din urmă, reuşii, pasămite, să descui. Old Death şi cu mine rămaserăm locului, lăsîndu-i pe ceilalţi să intre. Locotenentul întîrzie şi dînsul lîngă noi. După ce intră pe uşă ultimul om, acesta întrebă :

— Aprindem lanternele ?

— Deocamdată numai dumneata.

Trecurăm şi noi pragul. Trăsei uşa după mine, fără s-o încui — iar „locotenentul" scoase din buzunarul pantalonilor săi largi o lanternă gata aprinsă, orbitoare. Însemnul de pe hainele lui era un cuţit de vînătoare. La lumina lanternei numărăm în casă cincisprezece inşi. Fiecare purta alte semne distinctive : sfere, semiluni, cruci, şerpi, stele, broaşte, roţi, inimi, foarfeci, păsări, patrupede şi altele. „Locotenentului" părea că-i place să comande. Îşi plimbă lanterna în jur şi hotărî :

— Trebuie o santinelă aici, la uşă !
— Pentru ce ? rosti Old Death. Nu e necesar. Locksmith n-are decît să încuie, şi nu mai intră nimeni.
Mă executai pe loc, pentru a nu da de gîndit „locotenentului", avînd grijă să las cheia în uşă.
— Intrăm toţi deodată — ordonă Old Death. Fierarii ăştia sînt ai dracului de vînjoşi !
— Azi vă purtaţi altfel ca de obicei, căpitane !
— Şi împrejurările sînt altele. Hai !
Mă împinse spre uşa ce dădea în prima odaie. Aici îmi repetai jocul, prefăcîndu-mă cîteva clipe că nu găsesc un şperaclu potrivit. Apoi intrarăm. Old Death luă lanterna din mîna „locotenentului" şi îndreptă fascicolul de lumină spre uşa dormitorului.
— Pe acolo ! zise el. Dar încet, fără zgomot !
— Nu aprindem şi celelalte lanterne ?
— Nu, abia după ce intrăm.
În felul acesta Old Death voia să evite ca „somnoroşii" din pat să fie recunoscuţi prea devreme. Dormitorul era destul de mare ca să încapă în el toţi cei cincisprezece inşi. Numai că trebuia să şi intre toţi în această odaie, pentru ca asediul să nu se extindă şi asupra încăperii alăturate.
De astă dată lucrai cu şi mai multă încetineală şi, în aparenţă, mai precaut. În fine, deschisei uşa. Old Death îşi plimbă lumina lanternei prin dormitor, cercetă interiorul şi şopti :
— Dorm. Intraţi repede ! Fără nici un zgomot ! Întîi „locotenentul" !
Nu-i dădu răgaz nici să se opună, nici să mai chibzuiască ; îl împinse de la spate. Ceilalţi îl urmară în vîrful picioarelor. Cînd trecu şi ultimul, închisei repede uşa pe dinafară şi o încuiai.
— Haide, parii ! porunci Old Death.
Parii erau acolo, tocmai potriviţi ca să-i putem fixa între pervazul ferestrei şi rama uşii. Treaba reuşi pe deplin. Ar fi fost nevoie de forţa unui elefant pentru a face să sară uşa. În sfîrşit, urcai în fugă scara.
— Sînteţi aici ? întrebai. I-am prins în capcană. Puteţi coborî !
Oamenii săriră jos unul după altul.

— Sînt înăuntru, în dormitor. Ieşiţi afară, trei inşi, şi înţepeniţi oblonul de la geam cu nişte pari. Cum încearcă vreunul să scape cu fuga, îl împuşcăm.
Deschisei uşa din dos şi trei dintre oamenii noştri se repeziră afară. Ceilalţi mă urmară în odaia de locuit.
Între timp, o larmă drăcească se stîrni în dormitor. Bandiţii păcăliţi îşi dădură seama de situaţie, aprinseră lanternele şi, la lumina lor, îi recunoscură pe indivizii din pat. Acum blestemau şi zbierau de mama-focului, bătînd cu pumnii în uşă.
— Daţi drumul la uşă ! Deschideţi, că dărîmăm totul ! se auzea de dincolo.
Văzînd că ameninţările nu au nici un efect, se apucară să forţeze uşa, care, însă, nu ceda din cauza proptelelor cît se poate de solide.
Îi auzirăm apoi cum deschid fereastra şi încearcă să deschidă oblonul.
— Nu merge ! rosti cineva mînios. L-au înţepenit pe dinafară.
În clipa aceea tună o voce din curte :
— Jos mîna de pe oblon ! Sînteţi prinşi ! Cine sparge oblonul se alege cu un glonţ în cap !
— Da — strigă Old Death, care se afla alături de noi în odaia de locuit. Şi uşa e barată ! Iar noi, aici, sîntem destui la număr ca să vă trimitem urgent pe lumea cealaltă. Întrebaţi-l pe „căpitanul" vostru ce aveţi de făcut.
Şi apoi, încet, către mine :
— Haide sus, în pod ! Luaţi-vă lanterna şi puşca. Ceilalţi, care rămîn aici, pot aprinde lampa.
Urcarăm sus, deasupra dormitorului, unde era un fel de mansardă. Găsirăm uşor scîndura desprinsă. După ce Old Death îşi camuflă lanterna şi ne lepădarăm glugile, scoaserăm scîndura de la locul ei. Astfel puteam urmări de sus tot ce se petrece în dormitorul puternic luminat de cîteva lanterne.
Stăteau toţi grămadă. Primii doi prizonieri fuseseră dezlegaţi, li se scoseseră căluşurile din gură. „Căpitanul" vorbea cu glas coborît şi, după cît se pare, foarte stăruitor.
— Oho ! protestă „locotenentul" pe un ton puţin mai ridicat. Să ne predăm ?! Dar, în fond, cu cîţi inşi avem de-a face ?

— Cu mai mulţi decît e nevoie ca să vă lichideze pe toţi în cinci secunde! răspunse de sus Old Death.

Toate privirile se ridicară spre tavan. Şi în aceeaşi clipă răsună afară o împuşcătură, apoi încă una. Old Death înţelese imediat ce se întîmplă şi cum s-ar putea folosi de împrejurare.

— Auziţi ce păţesc camarazii voştri dincolo, la Cortesio? zise el. Sînt primiţi cu gloanţe! Întregul La Grange e împotriva voastră. Se ştie că vă aflaţi aici şi v-am pregătit o primire pe cinste. Nu ne trebuie nici un Ku-klux-klan! În odaia de alături veghează doisprezece oameni de-ai noştri; afară, sub fereastră, pîndesc alţi şase, iar noi aici, sus, tot şase sîntem. Şi ca să vă lămuriţi mai bine, aflaţi că eu sînt Old Death. Aţi priceput? Vă dau un răgaz de zece minute. Dacă depuneţi armele, vom fi generoşi cu voi. Dacă nu, vă împuşcăm pînă la unul. Am terminat, nu mai am nimic de spus. Acum staţi şi judecaţi!

Aşeză la loc scîndura şi-mi şopti:

— Şi acum repede jos, să-i venim în ajutor lui Cortesio!

Luarăm cu noi pe cei doi oameni care rămăseseră în odaia unde se afla Lange cu fiul său, şi mai luarăm încă doi inşi de afară, de lîngă oblon, lăsînd doar o singură strajă. Socoteam că pentru moment era de ajuns. Între timp, răsună o nouă împuşcătură. Ieşirăm în stradă şi zărirăm patru sau cinci găligani deghizaţi. Cam tot atîţia veneau fuga din spatele casei lui Cortesio; unul din ei strigă mai tare decît s-ar fi cuvenit:

— Trag şi de dincolo. N-o să putem intra!

Eu mă lungisem la pămînt şi mă apropiasem tîrîş. Auzii un alt glas:

— Afurisită treabă! Cine-ar fi crezut? Mexicanul a prins de veste şi acum îi trezeşte pe toţi vecinii cu împuşcăturile lui. Mai peste tot s-au aprins lămpile. De dincoace se aud chiar paşi. Cîteva minute, şi vor fi pe urmele noastre! Nu e timp de pierdut! Să spargem uşa! De acord?

Nu mai aşteptai să aud răspunsul. Mă strecurai în grabă lîngă tovarăşii mei:

— Repede, domnilor, să sărim şi să-i pocnim cu patul puştii! Vor să spargă uşa la Cortesio.

— *Well, well*! Să le tragem una zdravănă!

Loviturile căzură ca din senin. Dezorientaţi, teroriştii o luară la goană icnind şi lăsară în urmă patru dintre complicii lor, loviţi în aşa hal, încît nu mai puteau fugi. Pe aceştia îi dezarmarăm. Apoi Old Death se duse să bată la uşa lui Cortesio.

— Cine-i? întrebă o voce din casă.

— Old Death, senor. V-am scăpat de lichelele astea. S-au dus învîrtindu-se. Deschideţi, vă rog!

Uşa fu deschisă cu precauţie. Mexicanul îl recunoscu pe Old Death, deşi acesta mai purta pantalonii şi vestonul „căpitanului".

— Au plecat, într-adevăr? întrebă Cortesio.

— Au luat-o la sănătoasa. Avem şi patru prizonieri. Dumneavoastră aţi tras cu puşca?

— Eu. Mare noroc că m-aţi prevenit, altminteri nu ştiu ce se alegea de noi. Eu am tras de-aici, din faţă, iar negrul meu din spatele casei. Astfel i-am ţinut la distanţă. Pe urmă, fireşte, am observat cum aţi tăbărît peste ei.

— Da, v-am salvat. Acuma însă, e rîndul dumneavoastră să ne ajutaţi. Ăştia nu se mai întorc încoace; în schimb, noi am prins dincolo cincisprezece indivizi care nu trebuie să ne scape. Negrul dumneavoastră să meargă repede din casă-n casă şi să dea alarma. Întregul La Grange trebuie mobilizat ca să-i trimitem pe aceşti băieţi la plimbare.

— Atunci să-l anunţe mai întîi pe şerif. Auziţi? Vecinii încep să se adune. Vin şi eu îndată dincolo, senor!

Se retrase în locuinţă. Din dreapta apărură doi oameni înarmaţi interesîndu-se de pricina împuşcăturilor. După ce-i lămurirăm asupra celor petrecute, ni se alăturară fără şovăire. Pînă şi locuitorii cu oarecari simpatii secesioniste se lepădau de Ku-klux-klan, ale cărui isprăvi inspiraseră oroare cetăţenilor, indiferent de credinţele lor politice.

Îi luarăm de guler pe cei patru răniţi şi îi duserăm în casa lui Lange. Acesta ne informă că prizonierii stătuseră liniştiţi.

Sosi apoi şi senor Cortesio, iar în urma lui tot alţi şi alţi cetăţeni din La Grange umplură pînă la refuz odaia. Din lipsă de spaţiu, unii trebuiră să stea afară. Era un asemenea vălmăşag de glasuri şi tropăit de paşi alergînd în toate sensurile, încît bandiţii din Ku-klux-klan se puteau lămuri perfect cum stau lucrurile.

Old Death mă chemă din nou sus, în podul casei. Ridicarăm scîndura de la locul ei și înaintea ochilor noștri se ivi imaginea unei mînii surde și neputincioase. Prizonierii stăteau rezemați de pereți, ori ședeau pe pat și pe podea, cu capetele lor mascate atîrnînd în cel mai strict înțeles al cuvîntului.

— Ei — rosti Old Death — cele zece minute au trecut. Ce-ați hotărît ?

Nimeni nu răspunse. Doar unul din derbedei trase o înjurătură.

— Tăceți ? Bine ! Va să zică nu vreți să vă predați și putem trage.

Duserăm amîndoi puștile la ochi. Era ciudat că nici unuia dintre bandiți nu-i trecea prin gînd să îndrepte pistolul asupra noastră. Pe lîngă toate, mai erau și lași ; curajul lor se manifesta doar în acte de violență împotriva celor fără apărare.

— Haide, răspundeți odată, sau trag ! amenință bătrînul. E ultimul meu cuvînt !

Nici un răspuns... Atunci Old Death îmi șopti :

— Trageți și dumneavoastră. Trebuie să-i pocnim, altminteri nu le impunem respectul cuvenit. Răniți-l pe „locotenent" la mînă, iar eu îl ating pe „căpitan".

Gloanțele porniră în același timp și nimeriră cu precizie. Cei doi ofițeri scoaseră un țipăt avan și, într-o clipă, izbucniră toți într-un concert desperat și asurzitor.

Oamenii de afară și din odaia vecină, auzind împușcăturile și crezîndu-ne încăierați cu kukluxiștii, începură și ei să tragă. Gloanțele treceau prin ușă și oblon de-a dreptul în dormitor. Cîțiva bandiți se aleseră chiar cu răni. Spre mai multă siguranță, toată liota se lungise pe jos urlînd ca din gură de șarpe. „Căpitanul", îngenunchind lîngă pat, își înfășură în cearșaf mîna sîngerîndă. Apoi, cu ochii spre tavan, strigă :

— Opriți ! Ne predăm !

— Bine ! răspunse Old Death. Aruncați toate armele pe pat și depărtați-vă. Pe urmă o să vă dăm drumul afară. Dar vai de acela care va păstra la el vreo armă. Îl împușcăm pe loc. În jurul casei vă așteaptă sute de oameni. Puteți scăpa numai cu condiția să vă predați cinstit.

Situația teroriștilor era deznădăjduită, evadarea imposibilă. Asta o știau și ei. Dacă se predau, ce li se mai putea întîmpla ? Intențiile nu și le realizaseră, deci nu puteau fi acuzați de nici o crimă. Era, în orice caz, mai convenabil să se supună decît să încerce o evadare fără șansă, dar cu urmări grave pentru ei. Așadar, își îngrămădiră la moment toate pistoalele și cuțitele pe pat.

— Perfect, domnilor ! le strigă de sus Old Death. Și acum, încă un cuvînt : vă vom deschide ușa, dar cine face cel mai mic gest ca să pună mîna pe armă, poate să-și ia rămas bun de la viață ! Așteptați nițel !

Mă trimise jos ca să-i comunic lui Lange dispoziția : va deschide ușa spre dormitor și-i va lua în primire pe kukluxiști. Numai că, în practică, lucrurile se dovediră mai puțin simple decît ne închipuiam. Coridorul, luminat de cîteva lanterne rechiziționate în grabă, era ticsit de lume. Eu încă mai purtam — cu excepția cagulei — costumul „împrumutat" și oamenii mă luară drept unul din banda secretă. Nici nu voiau să-mi asculte protestele ; mă înghesuiau și-mi cărau la pumni cu nemiluita. Multă vreme după aceea aveau să mă mai doară coastele. Bravii cetățeni dădeau să mă scoată din casă și să mă linșeze.

Mă aflam la mare ananghie, căci oamenii nu știau de loc cine sînt. Era mai ales unul înalt, ciolănos, care mă toca mereu și striga :

— Afară cu el, afară ! Avem copaci cu rămuriș des, vînjos, minunat ! Crăcile sînt tari de tot ; nu se rup ele dacă spînzurăm pramatia asta.

Și mă tot împingea către ușa din dos.

— Dar, *sir*, pentru numele lui Dumnezeu — îi strigai — nu sînt kukluxist ! Întrebați-l pe master Lange !

— Las' că avem crăci minunate, potrivite ! mă asigură el, învinețindu-mi coastele.

— Cer să mă duceți în odaie, la master Lange ! Nu înțelegeți că m-am travestit numai ca să... ?

— Ai, și ce crăci grozave avem ! Găsim noi și funie aici, în La Grange, funie fină, elegantă, din cea mai bună cînepă !

Mă împingea mereu și mă izbea cu pumnul, încît îmi pierdui pînă la urmă răbdarea. Tipul era în stare să-i întărîte și pe ceilalți ca să mă linșeze. Dacă ajungeam afară, în curte, nu mă aștepta nimic bun.

— Domnule — îi strigai — nu permit să vă mai atingeţi de mine! Vreau să vorbesc cu master Lange! Aţi înţeles?
— Ce mai crăci avem! Şi ce funii formidabile! zbieră el şi mă boxă iarăşi în coaste.
Dar acum paharul se umpluse. Îi repezii un pumn în nas încît, dac-ar fi fost destul spaţiu împrejur, cu siguranţă că s-ar fi prăbuşit la pămînt. Era o înghesuială cumplită. Totuşi, înaintai cu forţa, strigînd din răsputeri şi lovind orbeşte în toate părţile. Năuciţi, oamenii se mai feriră din calea mea şi reuşii să-mi croiesc drum către încăperea unde se afla Lange. Dar, în timp ce înaintam astfel, golul se umplea iarăşi îndărătul meu şi pumnii îmi cădeau în spinare ca grindina. Vai şi amar de un veritabil kukluxist, dacă pînă şi o imitaţie se alege cu atîtea vînătăi!
Cetăţeanul acela ciolănos şi agresiv mă urmări cît putu de repede. Ca un mistreţ rănit se năpusti în odaie aproape o dată cu mine. Urla din toţi bojocii. Văzîndu-l, Lange întrebă:
— Doamne iartă-mă, ce vi s-a întîmplat, *sir*? De ce strigaţi aşa? De ce sîngeraţi?
— La spînzurătoare cu banditul! răspunse acesta furios. Mi-a zdrobit nasul, mi-a făcut praf doi dinţi, ba mi se pare chiar patru! Şi ce dinţi, domnule! Singurii pe care-i mai aveam în faţă! La spînzurătoare cu el!
Acum, ce-i drept, furia lui era mai întemeiată; omul sîngera serios.
— Ce-aveţi cu dumnealui? se miră Lange arătînd spre mine. Vai, vai, stimate *sir*, acesta nu e kukluxist! E prieten de-al nostru; chiar lui îi datorăm în bună parte reuşita acţiunii. Fără dînsul, nici noi, nici senor Cortesio n-am mai fi în viaţă, iar gospodăriile noastre ar fi mistuite de foc!
Ciolănosul holbă ochii şi-şi căscă gura însîngerată. Apoi arătă spre mine şi întrebă:
— Fără... fără... ăsta de-aici?
Amuzant tablou! Toată asistenţa izbucni în rîs. Scoţîndu-şi batista, omul se tot ştergea de sudoare şi sînge, în timp ce eu îmi frecam de zor diversele părţi maltratate ale corpului, împodobite pentru mult timp cu instantaneele fotografice ale degetelor sale.
— Ascultaţi, *sir* — îl certai — eraţi gata să mă spînzuraţi de o cracă, iar cu pumnii dumneavoastră afurisiţi mi-aţi

muiat os cu os. Mă simt ca un tîlhar jefuit de propria sa bandă.
Omul nu mai ştia ce să zică. Stătea cu gura căscată şi ţinea în palmă ultimii săi dinţi din faţă, care, pînă adineauri, locuiseră atît de paşnic şi sigur în gura lui. Nu-mi mai stăpînii nici eu rîsul; prea arăta jalnic şi caraghios. În sfîrşit, izbutii să-mi îndeplinesc sarcina.
Între timp, ca măsură de prevedere, fuseseră aduse frînghiile şi curelele disponibile. Zăceau toate grămadă într-un ungher.
— Şi acum, poftiţi-i afară din dormitor! zisei către Lange. Dar unul cîte unul. Cum ies, îi legaţi pe rînd. Old Death se va mira de ce am întîrziat atîta. De fapt, s-ar fi cuvenit ca şeriful să fie aici, printre noi. Doar negrul lui Cortesio l-a anunţat!
— Şeriful?! făcu mirat Lange. Păi e de mult aici! Nici nu ştiţi cui îi datoraţi ghionturile. Chiar dumnealui e şeriful!
Şi-l arătă cu mîna pe ciolănos.
— Mii de trăsnete, *sir!* îl luai eu în primire. Dumneavoastră sînteţi şeriful, adică reprezentantul suprem al puterii executive în această regiune? Dumneavoastră aveţi misiunea să menţineţi aici ordinea şi legalitatea? Asta-i bună! Atunci nu e de mirare că domnii din Ku-klux-klan se lăfăie aici ca la ei acasă.
Mustrarea mea îl puse în mare încurcătură. Nu găsi altceva de făcut decît să-mi arate iarăşi dinţii din palmă. Apoi bîigui:
— Scuzaţi, *sir!* M-a înşelat înfăţişarea dumneavoastră de criminal.
— Vă foarte mulţumesc! În schimb, dumneavoastră arătaţi cu atît mai jalnic. Dar făceţi-vă datoria măcar de-aci încolo, dacă nu vreţi să stîrniţi bănuiala că încercarea de a linşa oameni cumsecade ascunde de fapt simpatia dumneavoastră pentru Ku-klux-klan!
Aceste cuvinte avură darul să-i redea conştiinţa rangului său oficial.
— Na-na! făcu el, umflîndu-şi pieptul. Eu, şeriful onorabilului district Fayetta, să fiu suspectat că sînt kukluxist?! Am să vă dovedesc numaidecît contrariul. Chiar în noaptea asta îi vom judeca pe ticăloşi. Faceţi loc, domnilor, pentru trecere! Duceţi-vă dincolo, în coridor, şi staţi cu puştile în-

tinse spre uşă, ca să vadă domnişorii cine e stăpîn aici ! Pregătiţi funiile şi deschideţi uşa !

Ordinul fu executat. O jumătate duzină de puşti cu două ţevi pîndeau ameninţătoare dinspre coridor. În odaie se aflau acum şeriful, cei doi Lange, Cortesio, doi dintre cetăţenii care ne întovărăşiseră de la început şi eu. Mulţimea de afară ne îndemna să grăbim lucrurile. Desfăcurăm deci obloanele pentru ca oamenii din curte să poată constata că nu stăm degeaba. Scoaserăm apoi proptelele şi deschiserăm uşa de la dormitor.

Nimeni dintre terorişti nu se hotăra să iasă cel dintîi. Îl somai pe „căpitan", apoi pe „locotenent". Amîndoi îşi înfăşuraseră mîinile în batiste. În afară de ei, mai erau vreo trei sau patru răniţi, care sîngerau. Sus, la deschizătura din pod, pîndea Old Death, cu ţeava puştii îndreptată spre bandiţi.

Toţi păcătoşii aceştia căzuţi în capcana lui Old Death fură legaţi cu mîinile la spate şi alăturaţi celor patru complici ai lor pe care îi adusesem, tot legaţi, de la casa lui Cortesio. Oamenii din curte, urmărind operaţia, izbucneau mereu în urale. Toată banda fu lăsată cu glugile pe faţă, în afară de „căpitan" şi „locotenent".

La stăruinţele mele, oamenii îl anunţară pe un aşa-zis felcer care sosi la faţa locului. Susţinea că pansează rapid orice fel de răni, ba chiar le operează şi le vindecă. După ce-i cercetă pe răniţi, trimise vreo treizeci de localnici să cutreiere oraşul şi să facă rost de vată, feşe, plasturi, vaselină, săpun şi alte asemenea lucruri necesare îndeletnicirii sale nobile.

Cînd, în fine, puseserăm în afară de primejdie pe toţi kukluxiştii, se ridică întrebarea unde să-i adăpostim, căci o închisoare pentru nouăsprezece inşi nu exista în La Grange.

— Băgaţi-i în salonul restaurantului ! porunci şeriful. Trebuie să rezolvăm chestiunea cît mai repede. Constituim o curte cu juri şi pronunţăm pe loc sentinţa. Ne aflăm în faţa unui caz care impune măsuri excepţionale.

Ştirea se răspîndi peste tot cu iuţeala fulgerului. Mulţimea venea în valuri şi zorea spre restaurant ca să-şi asigure un loc cît mai bun. Cei care nu mai încăpeau înăuntru stăteau pe scări, în tindă sau în ogradă. Teroriştii fură întîmpinaţi cu ameninţări teribile, încît escorta avu serios de lucru pentru a-i apăra de brutalităţi. Cu mare greu intrară în aşa-zisul

salon, adică într-o încăpere largă dar scundă, destinată balurilor. Estrada fu eliberată de tot calabalîcul orchestrei şi ocupată de prizonieri. Cînd le scoaserăm cagulele, se dovedi că toţi erau străini, nici unul măcar nu locuia prin vecinătate.

Se formă apoi tribunalul sub preşedinţia şerifului, cu procuror, avocat al apărării, grefier şi un număr de juraţi. Caracterul tribunalului mai că mă îngrozea, dar ţinînd seama de împrejurări, ca şi de cazul în speţă, faptul trebuia oarecum scuzat.

Ca martori figurau cei doi Lange, Cortesio, alţi cinci cetăţeni, Old Death şi cu mine. Corpul delict consta din diversele arme ale acuzaţilor, expuse pe masă... Se constată că puştile erau încărcate pe ambele ţevi.

Şeriful declară şedinţa deschisă, cu observaţia că depunerea jurămîntului de către martori este inutilă, deoarece „calitatea morală a acuzaţilor nu justifică împovărarea unor martori atît de onorabili cu formalităţile respective". El constată că, în afara kukluxiştilor, se găsesc în salon numai persoane a căror „conştiinţă şi simţ de justiţie sînt deasupra oricăror bănuieli". Tocmai acest fapt — adăugă şeriful — „trebuie subliniat aici cu mare bucurie şi satisfacţie". Un „bravo" unanim răsplăti complimentul, iar şeriful mulţumi printr-o foarte demnă închinăciune. Eu însă vedeam în jur destui inşi care, după înfăţişarea lor, nu prea meritau elogiile atît de patetice ale şerifului.

Se procedă mai întîi la audierea martorilor. Old Death expuse amănunţit întîmplarea. Noi, ceilalţi, ne mărginirăm să-i confirmăm declaraţia. Apoi se ridică procurorul. El repetă depoziţiile noastre şi stabili că acuzaţii aparţin unei asociaţii interzise care urmăreşte funestul scop de a submina ordinea legală, de a dărîma temelia statului şi de a organiza crime monstruoase ce se pedepsesc cu închisoare pe termen lung, cu muncă silnică pe viaţă şi chiar cu moartea. Însăşi calitatea de membru al acestei asociaţii este suficientă pentru a justifica o întemniţare pe zece sau douăzeci de ani. În plus, s-a mai dovedit că acuzaţii plănuiseră asasinarea unui fost ofiţer al Republicii, biciuirea cruntă a doi dintre cei mai stimaţi gentlemeni şi incendierea unei case din acest binecuvîntat oraş. Şi, în fine, nutriseră intenţia să-i spînzure pe nişte oameni străini de oraş, doi bărbaţi extrem de paşnici şi de stimaţi (la aceste cuvinte, procurorul se înclină

în fața lui Old Death și a mea), fapt care mai mult ca sigur le-ar fi cauzat moartea și, în consecință, trebuie pedepsit exemplar — cu atît mai vîrtos, cu cît tocmai acestor doi bărbați li se datorează salvarea întregului La Grange de năpasta ce-l amenința. Iată de ce el, procurorul, trebuie să stăruie asupra unei sentințe cît se poate de aspre și propune ca unii acuzați, pe care perspicacitatea onoratei curți va ști să-i aleagă, să fie spînzurați, iar ceilalți, pentru „îndreptarea lor morală", să fie biciuiți fără milă și întemnițați pe viață, răpindu-li-se astfel posibilitatea de a mai primejdui simțul și existența unor cetățeni demni de toată cinstea.

Rechizitoriul procurorului fu, de asemenea, lăudat cu strigăte de „bravo!", cărora el le mulțumi, înclinîndu-se foarte solemn.

Luă apoi cuvîntul avocatul apărării, care făcu dintru început constatarea că președintele s-a abătut grav de la procedură, neglijînd să ia datele personale ale acuzaților. În consecință, avocatul recomandă respectuos ca greșeala să fie pe loc reparată, nu de alta, dar pentru a se cunoaște măcar cine anume va fi spînzurat sau întemnițat, ca și pentru întocmirea cuvenitelor acte de deces și a celorlalte scripte — observație plină de duh, care primi și din parte-mi o aprobare totală, deși tacită. Avocatul recunoscu în totul pomenitele intenții ale kukluxiștilor, datoria sa fiind de a nu tăgădui adevărul, dar sublinie că nici una din ele nu a fost dusă la îndeplinire, toate rămînînd doar în stadiul de tentativă. Nu putea să fie vorba deci nici de ștreang și nici de temniță pe viață. El adresă întregii asistențe întrebarea dacă o simplă încercare neizbutită i-a căşunat sau îi poate cășuna cuiva vreun rău. Fără îndoială că nu! Prin urmare, nimeni n-a suferit prejudicii, fapt care justifică pe deplin achitarea tuturor acuzaților. Astfel, membrii înaltului tribunal, cît și onorații cetățeni din sală se vor dovedi niște gentlemeni iubitori de oameni și buni creștini.

Avocatul se bucură de aplauze sporadice. Se înclină și el adînc, de cîteva ori, ca și cum lumea l-ar fi răsplătit cu ovații.

Asupra acestora, președintele se ridică din nou. Înainte de toate declară că trecuse dinadins peste formalitatea înregistrării datelor personale, fiind convins că acuzații ar fi mințit. Pentru cei condamnați la ștreang propuse, spre simplificare,

încheierea unui act sumar de deces conținînd aproximativ următoarele: „Nouăsprezece membri ai Ku-klux-klanului spînzurați din propria lor vină". El recunoscu apoi că e vorba, într-adevăr, de o tentativă și dădu asigurări că va formula chestiunea vinovăției în acest sens. Dar, pe de altă parte — susținu el — numai celor doi gentlemeni străini li se datorează faptul că tentativa n-a reușit. Intenția fusese extrem de primejdioasă și acest lucru trebuie pedepsit. În ce-l privește, n-are nici timp și nici chef să penduleze ore întregi între opiniile procurorului și cele ale apărării; și apoi, nu consideră necesar să se ocupe prea mult de niște indivizi, nouăsprezece la număr, care — constituiți într-o bandă puternică și foarte bine înarmați — s-au lăsat prinși de numai doi oameni. Asemenea „eroi" nu merită nici măcar atenția ce o acorzi unui canar sau unei vrăbii. El, șeriful, a fost pus în situația să audă că ar simpatiza cu Ku-klux-klanul; această bănuială e intolerabilă și de aceea va avea el grijă ca dumnealor să plece rușinați din acest district și să nu le mai treacă prin gînd o nouă vizită. În concluzie, se adresează domnilor jurați cu întrebarea dacă acuzații s-au făcut sau nu vinovați de tentativă de omor, tîlhărie, rănire, incendiere — și roagă să nu se amîne cumva răspunsul pînă la finele lui decembrie viitor, deoarece în fața tribunalului s-a adunat un public numeros, extrem de stimabil și nerăbdător să afle sentința.

Acest discurs cu nuanțe de ironie fu puternic aplaudat. Juriul se retrase într-un colț și, după o consfătuire de cel mult două minute, primul jurat îi și comunică președintelui hotărîrea pe care acesta o împărtăși asistenței. Era un verdict de vinovăție.

Urmă o discuție în șoaptă între șerif și asistenții lui. Atrăgea atenția faptul că, în timpul discuției, șeriful dădu ordin ca buzunarele acuzaților să fie golite de conținutul lor, în special de bani. După executarea acestui ordin, se făcu numărătoarea banilor. Șeriful dădu satisfăcut din cap, apoi se ridică pentru a rosti sentința.

— Domnilor — spuse el — vinovăția a fost stabilită. Cred că sînt în asentimentul dumneavoastră dacă voi comunica pe scurt în ce constă pedeapsa pe care am hotărît s-o pronunțăm și s-o aplicăm cu toată energia. Crimele proiectate n-au fost săvîrșite în fapt; de aceea, de acord cu domnul avocat al apărării, care a făcut apel la senti-

mentele noastre umanitare și creștinești, am decis să renunțăm la o sancțiune directă...

Acuzații răsuflară ușurați și se înseninară. Din asistență se auziră cîteva exclamații de protest. Șeriful continuă:

— Am mai spus că o tentativă de crimă poate fi de asemenea primejdioasă. Dacă astăzi nu-i pedepsim pe acești oameni ai Ku-klux-klanului, să avem cel puțin grijă ca să nu mai reprezinte nici un pericol pe viitor. Așadar, am hotărît să-i expediem cît mai departe de statul Texas și anume într-un chip atît de rușinos, încît să le piară orice poftă de întoarcere. În primul rînd, le vom tăia părul de pe cap și bărbile. Desigur că se vor găsi printre dumneavoastră gentlemeni care să execute cu plăcere această treabă. Cei care locuiesc pe aproape sînt rugați să meargă acasă și să aducă foarfeci. Onoratul juriu va da preferință acelor scule care nu taie prea bine.

Izbucni un rîs unanim. Cineva deschise fereastra și le strigă celor din curte:

— Fuga după foarfece! Îi tundem pe kukluxiști. Cine aduce foarfece poate să intre în salon.

Eram convins că oamenii de afară vor alerga numaidecît spre casele lor. Și, într-adevăr, așa se petrecu. Toți fugeau și strigau către ai lor să caute instrumentele cu pricina. Se auziră chiar voci care cereau să se aducă *shears for cliping trees și shears for cliping sheeps*, adică foarfece de grădinar și foarfece de tuns oile.

— Am mai hotărît — reluă șeriful — să-i îmbarcăm pe condamnați pe vaporul care a sosit din Austin la ora unsprezece și pleacă în zorii zilei la Matagorda. Sosiți acolo, vor fi preluați de primul vas care părăsește definitiv Texasul, vor fi aduși cu toții pe bord, indiferent de identitatea și de domiciliul lor, ca și de destinația vaporului. Din clipa de față și pînă la reîmbarcarea lor pe acest ultim vas, osîndiții n-au voie să-și scoată deghizamentul, pentru ca toți pasagerii să vadă cum procedăm noi, aici în Texas, cu membrii Ku-klux-klanului. Nu li se vor desface nici legăturile. Apă și pîine vor primi abia la Matagorda. Cheltuielile vor fi acoperite din banii găsiți asupra lor și care se ridică la frumoasa sumă de trei mii de dolari, realizată probabil din furt. În plus, li se confiscă toate lucrurile, îndeosebi armele, care vor fi scoase la licitație chiar acum. Juriul a hotărît ca încasările de pe urma licitației să fie investite în bere și coniac, iar băutura să stea la dispoziția onorabililor participanți la această dezbatere și a soțiilor lor cu prilejul balului care va urma. La ivirea zorilor îi vom conduce pe kukluxiști pînă la debarcader în sunetele unei muzici grave și în cîntece de inimă rea. Condamnații vor asista la balul nostru stînd nemișcați chiar pe estrada unde se află acum. Aceasta e sentința. Dacă apărarea are ceva de obiectat, o ascultăm cu plăcere, dar și cu condiția să nu vorbească prea lung. Pînă a începe balul trebuie să-i tundem pe condamnați și să organizăm licitația. Ne așteaptă deci destule treburi.

De astă dată obținu, într-adevăr, ovații furtunoase. Președintele cît și avocatul apărării trebuiră să facă eforturi mari ca să restabilească liniștea. În sfîrșit, apărătorul se rosti:

— Aș mai avea de spus în favoarea condamnaților următoarele: găsesc sentința înaltului tribunal cam aspră; dar asprimea este mai mult decît compensată prin ultima parte a hotărîrii care se referă la coniac, la bere, la dans și muzică. De aceea, în numele clienților mei, ale căror interese le reprezint aici, mă declar în totul de acord cu sentința și sper că ea va servi acestor oameni drept îndemn pentru o viață nouă, mai frumoasă și mai folositoare. Îi avertizez totodată, că întoarcerea le este interzisă și că în caz contrar voi refuza să le mai iau apărarea, lipsindu-i astfel de o strălucită asistență juridică. Din punct de vedere profesional, mai observ că mi se cuvine un onorariu de cîte doi dolari per client, ceea ce, înmulțit cu nouăsprezece, înseamnă treizeci și opt de dolari, sumă pentru care nu e nevoie să dau chitanță în scris, fiindu-mi achitată în fața atîtor martori. Eu rețin pentru mine optsprezece dolari, iar douăzeci îi donez pentru iluminatul și chiria sălii. Pentru plata muzicanților propun o taxă de intrare de cincisprezece cenți de gentleman. Firește că doamnele sînt scutite.

Se așeză, iar șeriful se declară absolut de acord cu propunerile lui.

Stăteam acolo și îmi părea că visez. Oare toate acestea se petreceau aievea? Și, totuși, nu era vis! Apărătorul încasă banii și o mulțime de bărbați din asistență alergară acasă

ca să-şi aducă soţiile; alţii veneau de afară cu tot soiul de foarfece. Deşi era cazul, nici nu izbuteam măcar să mă mînii; rîdeam şi eu alături de Old Death, pe care acest epilog al aventurii părea să-l amuze grozav.

Kukluxiştii fură într-adevăr tunşi pînă la piele. Începu apoi licitaţia. Puştile găsiră repede amatori la preţuri bune. Şi celelalte obiecte fură aproape toate vîndute. Gălăgia, foiala veşnică pe uşă, înghesuiala, îmbrîncelile erau de nedescris. Toţi dădeau să intre în salon, deşi nici a zecea parte n-ar fi încăput. Sosiră apoi muzicanţii: un clarinetist, un viorist, un trompetist şi unul cu un fagot prăpădit. Acest ansamblu ciudat se instală într-un ungher şi începu să-şi acordeze instrumentele astmatice într-un fel care nu prea anunţa virtuozitate. Aş fi vrut să ies din înghesuială, mai ales că apăruseră în sală şi femeile; dar Old Death mă opri. Îmi declară că noi doi, de fapt eroii principali ai serii, aveam datoria să ne desfătăm după atîta primejdie şi efort. Şeriful îl auzi şi-l aprobă, susţinînd chiar că ar fi o ofensă pentru toţi cetăţenii din La Grange dacă am refuza să conducem primul cadril. În acest scop, îi oferea lui Old Death pe soţia lui, iar mie pe fiică, ambele dansatoare de prima mînă. Cum eu îi scosesem doi dinţi, iar dînsul îmi zdruncinase serios coastele, se cuvenea, fireşte, să fim amici şi să nu-l jignesc refuzînd invitaţia. De altfel, omul ne invită la o masă separată.

Ce puteam să mai fac? Din păcate, cele două lady se şi apropiaseră de noi. După recomandările de rigoare, intrai în joc vrînd-nevrînd. Trebuia să risc un faimos cadril şi poate un vals sau o polcă pe deasupra. Eu, unul din eroii serii, şi... detectiv particular!

Pesemne că simpaticul şerif nu mai putea de satisfacţie dăruindu-ne cu cele două zeiţe ale căminului său. Reţinuse o masă care avea cusurul de a nu ajunge decît pentru patru persoane, astfel că — fără milă şi îndurare — furăm abandonaţi celor două lady.

Doamnele se purtau măreţ. Poziţia oficială a soţului şi respectiv a tatălui le impunea cea mai riguroasă ţinută. Mama, trecută de cincizeci de ani, tricota o jachetă de lînă. Ea deschise o singură dată gura, referindu-se la Codul lui Napoleon. Apoi tăcu definitiv. Domnişoara, trecută şi ea

de treizeci, adusese de acasă un volum de poezii pe care, în ciuda spectacolului din jur, părea să-l citească. Ea îl onoră pe Old Death cu o observaţie ce se voia spirituală despre Pierre Jean de Béranger [1], şi, după ce bătrînul cercetaş o asigură cu deplină sinceritate că nu l-a văzut în viaţa lui pe acel gentleman, se cufundă într-o adîncă şi demnă muţenie. Cînd se servi berea, partenerele noastre nu se atinseră de ea; dar cînd şeriful aduse două pahare cu coniac, chipurile lor ascuţite şi ursuze se însufleţiră.

Cu acest prilej, onorabilul funcţionar îmi trînti unul din cunoscutele lui ghionturi în coastă şi-mi şopti la ureche:

— Începe cadrilul. Grăbiţi-vă!

— Dar n-are să ne refuze? întrebai eu pe un ton prea puţin vesel.

— Nu. Doamnele au fost informate.

Mă înclinai deci în faţa fiicei, bîlbîii cîte ceva despre onoare, plăcere şi favor şi mă alesei, în sfîrşit, cu... volumul de versuri care părea să facă parte integrantă din trupul duduii.

Old Death, în schimb, procedă mai practic. El îi strigă mamei:

— Haide, cucoană! Vreţi pe dreapta, pe stînga, mă rog, cum vă place! Eu ţopăi pe toate picioarele.

Ce mai dans făcurăm, ce mai trîntă mîncă Old Death împreună cu partenera lui, cum se mai puseră pe băut gentlemenii din salon — toate astea le las deoparte. Destul că, la ivirea zorilor, proviziile erau pe sfîrşite, deşi domnul şerif ne asigura că a mai rămas cîte ceva din banii realizaţi la licitaţie; se mai putea organiza mîine sau chiar deseară încă un mic bal. În ambele încăperi de jos, în curte, în grădină, peste tot oameni cherchelţi, ba unii chiar zdrobiţi în toată regula. Dar cum se răspîndi vestea că alaiul e gata să pornească spre debarcader, toţi se repuseră pe picioare. Coloana se formă astfel: în faţă orchestra, apoi membrii tribunalului, apoi condamnaţii în straiele lor ciudate, după care martorii, urmaţi la nimereală de toţi ceilalţi siri, masteri şi gentlemeni.

[1] Pierre Jean de Béranger (1780—1857), poet francez, autor de cîntece satirice populare, foarte răspîndite în prima jumătate a sec. XIX. A publicat mai multe culegeri de cîntece apărute între anii 1812 şi 1830.

Americanul e un tip original. Găseşte totdeauna ce-i trebuie. Mă miram de unde vor fi scos oamenii aceştia, cît ai clipi, atîtea obiecte sonore din cele mai diverse! Mai toată populaţia din oraş, cu excepţia cuvioşilor predicatori şi a distinselor lady se alăturaseră alaiului şi fiecare venise cu cîte un instrument capabil să sporească hărmălaia „muzicală".

După ce toată lumea se încolonă, şeriful dădu semnalul. Alaiul se puse în mişcare şi „virtuoşii" muzicieni începură să schingiuiască celebrul cîntec Yankee-Doodle. Apoi se porni tămbălăul general. Greu de spus ce anume se fluiera, se urla, se cînta. Parcă ne-am fi găsit între nişte nebuni de balamuc. Mărşăluirăm astfel cu pas încet, de înmormîntare, pînă la debarcader. Acolo prizonierii fură predaţi căpitanului care — după cum ne-am convins — îi luă în păstrare sigură. Evadarea — garantă el — ar fi exclusă. De altfel, şi călătorii paşnici de pe bord nu-i scăpau din ochi pe kukluxişti.

La plecarea vaporului muzicanţii intonară cea mai frumoasă melodie din repertoriul lor şi tărăboiul se dezlănţui iarăşi cu vigoarea cuvenită. În timp ce toată lumea stătea cu ochii la vapor, eu îl luai de braţ pe Old Death şi ne cărăbănirăm acasă, împreună cu cei doi Lange. Hotărîrăm să ne odihnim niţel, dar somnul meu se prelungi peste măsură. Cînd mă deşteptai, Old Death era deja în picioare. Nu putuse dormi. Îl durea un şold. Spre marele meu regret, îmi aduse la cunoştinţă că astăzi e exclus să se urce pe cal. Bietul om suporta acum efectul neplăcut al trîntei din timpul dansului.

Trimiserăm după felcer. Acesta sosi, îl examină pe pacient şi declară că e vorba de o scrîntitură. Osul trebuia readus în poziţie normală. Îmi venea să-l iau la palme pe şarlatan care trăgea de zor piciorul lui Old Death, asigurîndu-ne că vom auzi curînd pocnitura.

Noi ascultam cu atenţie, dar degeaba. Smuciturile nici măcar nu-l dureau pe pacient. Atunci îl dădui la o parte pe felcer şi cercetai la rîndul meu situaţia. Se vedea cît de colo pe şold o vînătaie cu marginile gălbui. Aşadar, bătrînul Death suferise o contuzie.

— Vă facem o frecţie cu muştar sau cu alcool — hotărîi eu. Fireşte că trebuie să staţi liniştit toată ziua. Păcat că, între timp, o să ne scape Gibson!

— Gibson? replică acesta. Să nu vă îngrijoreze de fel! Cînd un copoi ca mine miroase o urmă, nu se lasă pînă nu prinde vînatul. Aveţi toată încrederea.

— Ştiu, nu mă îndoiesc. Numai că escrocul şi bietul Ohlert ne-o iau prea mult înainte.

— Îi ajungem noi. În fond, cred că n-are importanţă dacă-i găsim cu o zi mai devreme sau mai tîrziu. Sus capul! Acest prea onorabil şerif, cu balul şi cu cele două lady ale lui, ne-a cam stricat socotelile; dar fiţi pe pace, contuzia se vindecă repede. Şi nu uitaţi că mă cheamă Old Death. Pricepeţi, nu-i aşa?

Desigur că toate astea sunau foarte frumos şi, cum aveam încredere în bătrîn, mă silii să nu par îngrijorat. În orice caz, nu puteam pleca de unul singur. De aceea, mă bucurai din toată inima cînd, în timpul prînzului, master Lange mă informă că e decis să ne însoţească, avînd deocamdată acelaşi drum cu noi.

— Cred că nu veţi regreta prezenţa noastră, adică a mea şi a lui Will — căută să mă convingă fierarul. Ştiu să strunesc un cal şi să manipulez o armă. Iar dacă ne iese în cale vreun răufăcător, fie alb, fie piele-roşie, vă asigur că nu ne apucă strechea. Sînteţi de acord să mergem împreună? Bateţi palma!

Ne învoirăm, fireşte. Mai tîrziu sosi şi Cortesio, care se odihnise cam multişor şi zorea acum să ne arate caii. În ciuda durerii, Old Death ieşi afară şchiopătînd. Voia să vadă caii cu proprii lui ochi.

— Acest june master afirmă, ce-i drept, că ar fi călăreţ — zise bătrînul. Dar noi cam ştim cît valorează asemenea afirmaţii. Pe urmă, nici nu prea cred că se pricepe la cai. Eu, la o adică, pot să aleg calul cel mai prăpădit în aparenţă, ştiind însă că de fapt e cel mai bun dintre toţi. Astfel de cazuri mi s-au întîmplat nu o dată.

Am fost nevoit să scot pe rînd toţi caii din grajd şi să-i încalec, în timp ce Old Death — după ce se interesa de preţ — le urmărea mişcările ca un specialist de mare clasă. Şi, într-adevăr, lucrurile se petrecură aşa cum a prezis: nu alese nici un cal din cei oferiţi de Cortesio.

— Par mai grozavi decît sînt — constată el. După cîteva zile, îi vezi istoviţi. Mai bine îi luăm pe roibii ăştia bătrîiori care, lucru de mirare, sînt şi foarte ieftini.

— Păi, aţi ales nişte gloabe nenorocite ! interveni Cortesio.

— Senor, îngăduiţi-mi să vă declar deschis că nu vă pricepeţi la cai. Ăştia doi sînt animale de prerie, dar au căzut pe mîini proaste. Au suflu bun, nu se înăbuşă la tăvăleală. Îi luăm şi basta ! S-a făcut !

PESTE GRANIŢĂ

O săptămînă mai tîrziu, cinci călăreţi — patru albi şi un negru — atingeau punctul unde se întîlnesc meleagurile sudice a două districte din Texas : Medina şi Uvalde. Albii călăreau alături doi cîte doi, iar negrul venea în urmă. Perechea din faţă purta îmbrăcăminte aproape identică, numai că hainele tînărului erau mai noi decît ale tovarăşului său mai în vîrstă şi neobişnuit de slab. Roibii lor călcau în trap sprinten şi nechezau din cînd în cînd cu voioşie — dovadă că drumurile lungi şi grele din acel ţinut le priau destul de bine. Cei doi călăreţi din spate se vedeau că sînt tată şi fiu. Erau şi ei îmbrăcaţi la fel, dar nu în haine de piele ca perechea din faţă, ci în costume de stofă de lînă. Aveau pe cap pălării de pîslă cu boruri largi. Armele lor, cîte o puşcă cu două ţevi, cuţite şi pistoale. Negrul, un flăcău deosebit de vînjos, purta îmbrăcăminte dintr-o ţesătură uşoară, de bumbac, de culoare închisă, iar pe capul lui creţ trona un joben aproape nou, strălucitor. În mînă ţinea o flintă mare cu două ţevi, iar la brîu o „macheta", una din acele lame lungi, încovoiate, nici cuţit nici sabie — folosite mai ales în Mexic.

Numele celor patru albi ne sînt cunoscute : Old Death, fierarul Lange, fiul său şi eu. Negrul era omul lui Cortesio din La Grange, acelaşi care în seara memorabilă ne introdusese în casa mexicanului.

Trei zile îi trebuiseră lui Old Death pentru a-şi vindeca stupida lui contuzie. Bănuiam că păţania îl cam ruşina. Să fii rănit în luptă e o cinste ; dar să cazi în timpul dansului şi să-ţi striveşti jumătate din şold, e tare neplăcut pentru un *westman* cu faima lui Old Death. Asta îl şi necăjea pe

bătrînul cercetaş. Desigur că îndurase în taină dureri mult mai mari decît cele mărturisite — altminteri n-ar fi acceptat să amînăm cu trei zile plecarea noastră. Desele sale strîmbături dovedeau că nici acum durerea nu-i trecuse cu totul. Cortesio aflînd, fireşte, de hotărîrea celor doi Lange de a ne însoţi, ne vizitase în preziua plecării şi ne rugase să-i facem un serviciu, adică să-l luăm cu noi şi pe negrul Sam. Rugămintea ne-a cam surprins, deşi n-am lăsat să se vadă acest lucru. În plus, nu mi se părea o plăcere să tîrăşti după tine, săptămîni întregi, un negru cu care n-ai nici în clin, nici în mînecă. Dar Cortesio ne-a lămurit că primise de la Washington o depeşă importantă, în urma căreia trebuia să expedieze la Chihuahua un plic nu mai puţin important. Ar fi putut să ni-l încredinţeze nouă, dar aştepta un răspuns pe care noi nu i-l mai puteam aduce. De aceea se vedea nevoit să trimită un curier şi drept cel mai potrivit pentru această misiune îl socotea pe Sam. Era un om simplu, un negru de rînd, dar îi întrecea cu mult pe semenii săi. Îl slujea pe Cortesio de multă vreme, îi era devotat şi făcuse nu o dată primejdiosul drum pînă peste graniţa mexicană, dovedindu-se plin de curaj în momentele grele. Cortesio ne-a asigurat că Sam nu ne va stingheri cîtuşi de puţin şi că, dimpotrivă, ne va fi de un real ajutor. Drept care ne-am dat consimţămîntul. Şi trebuie spus că pînă acum nu aveam motiv să regretăm. Sam era un călăreţ remarcabil. Deprinsese această artă de pe vremea cînd, împreună cu stăpînul său, mai locuia în Mexic şi trebuia să mîie cirezile mergînd călare. Era sprinten şi foarte îndatoritor, se ţinea mereu respectuos la distanţă şi, dintre toţi cei patru albi, părea să mă simpatizeze cel mai mult pe mine. Mă copleşea cu tot felul de atenţii care îmi dovedeau ataşamentul său.

Old Death considerase inutil să ne pierdem vremea tot căutînd urmele lui Gibson şi luîndu-ne pas cu pas după ele. Ştiam precis în ce direcţie o apucase detaşamentul de care s-a alăturat şi prin ce localităţi avea să treacă. De aceea, bătrînul *westman* opinase să călărim direct spre Rio Nueces şi mai departe — spre trecătoarea Eagle. Acolo era foarte probabil să întîlnim detaşamentul. Bineînţeles că trebuia să ne grăbim pentru a recîştiga atîta timp pierdut. Eu, unul, refuzasem să cred că ar fi posibil să-l ajungem din urmă. Dar Old Death îmi dăduse asigurări că escorta mexicană care-i însoţea pe

recruţi se va feri de ochii observatorilor nedoriţi şi va fi, deci, nevoită să facă ocoluri mari, în timp ce noi vom merge în linie dreaptă, ceea ce ar compensa pe deplin avansul de cîteva zile al detaşamentului.

Roibii noştri parcurseseră în şase zile aproape două sute de mile engleze, performanţă de care nimeni, afară de Old Death, nu i-ar fi crezut capabili. Caii aceştia bătrînei păreau să fi întinerit aici, pe drumurile Vestului. Iarba bogată, aerul curat, ritmul susţinut — toate le priau de minune; deveneau din zi în zi mai zdraveni şi mai vioi, iar bătrînul cercetaş nu mai putea de bucurie: se dovedise un excelent cunoscător în materie.

Lăsasem în urma noastră San Antonio şi Castroville, străbătusem districtul Medina, cel cu ape îmbelşugate, şi ne apropiam de ţinutul din ce în ce mai arid care se pierde apoi în trista nisipărie texană, a cărei dezolare culminează între Rio Nueces şi Rio Grande. Voiam să ajungem mai întîi la Rio Leona, braţul principal al lui Rio Frio, şi apoi la vărsarea lui Turkey Creek în Rio Nueces. La nord-vest de noi se înalţă Leona, muntele semeţ din vecinătatea fortului Inge. Presupuneam că pe acolo trebuie să fi trecut detaşamentul, desigur fără a fi fost observat de garnizoana fortului. Ne aşteptam deci să descoperim vreo urmă a lui Gibson şi a celor de care se alăturase.

Terenul era cît se poate de bun pentru călărie. Ne găseam într-o prerie vastă, cu iarbă măruntă. Caii aproape că zburau pe netezimea ei. Aerul era pur şi, în faţa ochilor noştri, zarea se desfăşura limpede şi luminoasă. Cînd călăream drept spre sud-vest, nici nu ne uitam în altă direcţie. Aşa se explică faptul că nu observarăm decît destul de tîrziu apariţia unor călăreţi. Old Death îi zări primul şi ne atrase luarea aminte arătînd spre dreapta:

— Priviţi, domnilor! Ce părere aveţi?

Un punct întunecos parcă se mişca şi se apropia încet-încet de noi.

— Hm! medită Lange ducîndu-şi palma streaşină la ochi. O fi vreun animal care paşte.

— Aşa! zîmbi Old Death. Un animal! Şi încă unul care ronţăie iarbă! Frumos! Ochii dumneavoastră par să nu se împace prea bine cu perspectiva. Punctul acela se află cam la două mile engleze de noi. La o asemenea distanţă, pînă

și un punctuleț ca ăsta nu poate reprezenta un singur animal. Ar trebui să fie un bizon cît cinci elefanți la un loc ; or, pe aici nu se află bizoni, cu excepția cîte unui exemplar rătăcit. Dar și acela, nici gînd să hoinărească în alt anotimp afară de primăvară sau toamnă. În plus de asta dacă nu ai ochi format, mișcările unui punct atît de depărtat te înșală foarte lesne. În timp ce pasc, bivolul și calul înaintează extrem de încet, cu cîte un pas. Iar eu pun rămășag pe orice că punctul acela se deplasează în galop îndrăcit.

— Imposibil ! exclamă Lange.

— Păi, dacă dumneata, ca alb, nu te dumerești — reluă Old Death — să auzim ce părere are negrul. Ia spune, Sam, ce crezi tu că se vede acolo ?

Negrul, în modestia lui, tăcuse pînă atunci. Dar, interpelat direct, răspunse :

— Călăreți este. Patru, cinci sau șase.

— Așa văd și eu. Să fie oare indieni ?

— O, nu, sirra ! Indian nu așa drept la alb vine. Indian se ascunde ca să vede cine este alb, apoi vorbește la el. Asta călăreți drept la noi vine. Asta alb.

— Foarte adevărat, Sam. Constat, spre bucuria mea, că mintea ți-e mai luminoasă decît culoarea feței.

— O, sirra, o ! își stici dinții bravul nostru flăcău.

Laudele lui Old Death reprezentau pentru el o rară cinste.

— Dacă oamenii aceia au într-adevăr intenția să se apropie de noi — zise Lange — atunci să-i așteptăm.

— Nici să nu vă gîndiți la așa ceva ! îl corectă bătrînul *westman*. Vedeți doar că nu vin chiar în direcția noastră, ci mai degrabă tind spre miazăzi. Au observat încotro ne îndreptăm și, ca să ne iasă în drum, au luat-o în diagonală. Așadar, înainte ! Nu e timp să stăm pe loc. S-ar putea să fie soldați din fortul Inge, plecați în recunoaștere. În cazul acesta, întîlnirea n-ar avea de ce să ne bucure.

— Și de ce nu ?

— Fiindcă am afla lucruri neplăcute, master. Fortul Inge e destul de departe de aici, la nord-vest. Cînd comandantul fortului trimite patrule la o asemenea distanță, înseamnă că situația nu e tocmai roză. O să vă lămuriți în curînd.

Ne continuarăm drumul în același tempo. Punctul se apropia acum văzînd cu ochii, divizîndu-se treptat în șase punctulețe care se măreau din ce în ce. Nu aveam nici o îndoială

că e vorba de călăreți. După cîteva minute, recunoscurăm și uniformele militare. Călăreții se apropiară atît de mult, încît auzirăm și un glas care ne somă să ne oprim. În fața noastră se afla un sergent de dragoni însoțit de cinci ostași.

— Încotro așa de grăbiți ? întrebă el, strunindu-și calul. N-ați văzut că ne apropiem ?

— Ba da — răspunse calm Olt Death. Numai că nu înțeleg de ce ar fi trebuit să așteptăm.

— Pentru că aveți obligația să vă prezentați.

— Ei, uite, sîntem albi și mergem spre sud. Sper că ajunge atît.

— La dracu' ! se răsti sergentul. Să nu credeți că vom permite să ne luați în bășcălie !

— *Pshaw !* făcu Old Death zîmbind cu superioritate. Parcă mie îmi arde de glume ? ! Dar ne aflăm aici în prerie și nu la vreo școală unde dumneavoastră să ne-o faceți pe dascălul înarmat cu nuiaua, iar noi să răspundem înfricoșați la întrebări.

— Eu execut ordinele pe care le-am primit. Vă somez să ne spuneți pe rînd numele !

— Și dacă n-am avea poftă ?

— Vedeți doar că ne-am putea face ascultați : avem arme !

— Va să zică, așa ! Îmi pare nespus de bine. Numai că nu vă sfătuim să încercați. Noi, domnule sergent, sîntem oameni liberi ! Ia să-l văd eu pe acela care ne-ar sili să-i dăm ascultare ! Rețineți : ne-ar s i l i ! L-aș vîrî în pămînt, l-aș strivi sub copitele calului !

Ochii îi scăpărau. Strîns cu genunchii, roibul său se cabră și făcu un salt în direcția sergentului. Acesta se dădu repede îndărăt, gata de ripostă. Dar Old Death nu-i lăsă răgaz și vorbi supărat :

— Nici nu pun la socoteală că sînt de două ori mai bătrîn decît dumneavoastră și că am trecut deci în viață prin mai multe decît veți avea vreodată dumneavoastră prilejul. Vreau numai să răspund amenințării cu armele. Vă imaginați că aceste cuțite ale noastre sînt de marțipan, că țevile puștilor sînt de zahăr și gloanțele de ciocolată ? Luați seama, dulciurile astea vă pot veni de hac ! Spuneți că executați ordinele primite. *Well*, așa se și cuvine, n-am nimic împotrivă. Dar vă cere, oare, ordinul să vă răstiți la niște *westmeni* încercați și să adoptați un ton de care se servește generalul față de

recrut ? Sîntem gata să stăm de vorbă. Dar noi nu v-am poftit încoace şi vă pretindem să fiţi politicoşi !

Subofiţerul se cam fîstîci. Old Death părea transfigurat, şi atitudinea lui nu rămase fără efect.

— De ce vă supăraţi degeaba, *sir ?* întrebă sergentul. N-am avut intenţia să fiu grosolan.

— Iar eu n-am simţit nici în tonul, nici în expresiile dumneavoastră prea multă delicateţe.

— Înţelegeţi, desigur, că nu ne aflăm în salonul unei lady. Bîntuie pe aici tot felul de vagabonzi şi trebuie să fim cu ochii în patru. Sîntem într-un post înaintat.

— Vagabonzi ? Ne număraţi oare şi pe noi printre aceşti gentlemeni dubioşi ? se burzului bătrînul.

— Nu pot spune în nici un fel. Dar un om cu conştiinţa curată nu refuză să se recomande. Circulă pe aici destui afurisiţi care vor să treacă dincolo, la Juarez. În asemenea canalii nu poţi avea nici o încredere.

— Sînteţi, aşadar, de partea secesioniştilor, a statelor din Sud ?

— Da. Sper că şi dumneavoastră.

— Eu sînt totdeauna de partea oamenilor de treabă şi împotriva mişeilor. În ce priveşte numele şi originea noastră, nu văd nici un motiv să le trecem sub tăcere. Venim din La Grange.

— Sînteţi, va să zică, din Texas. Şi Texasul a mers împreună cu Sudul. Înseamnă că am de-a face cu oameni de aceleaşi convingeri politice.

— Convingeri politice ! *All devils !* Vă exprimaţi prea subţire pentru un simplu sergent. Dar decît să vă înşirăm cele cinci nume ale noastre, pe care, desigur că le veţi uita imediat, mai bine vi-l spun numai pe-al meu. Sînt un vechi cercetaş de prerie şi cei care mă cunosc îmi spun de obicei Old Death.

Numele făcu impresie. Sergentul se înălţă în şa şi se uită ţintă la bătrîn. Ceilalţi militari îl priveau surprinşi, dar prietenoşi. Subofiţerul, în schimb, îşi încruntă sprîncenele şi vorbi sever :

— Old Death ? Sînteţi, va să zică, Old Death, spionul Statelor din Nord !

— Domnule ! îi răspunse indignat bătrînul. Luaţi seama cum vorbiţi ! Dacă aţi auzit de mine, veţi şti, desigur, că

nu sînt omul care se lasă jignit ! Mi-am pus în joc pentru Uniune toată averea, sîngele şi viaţa, fiindcă aşa mi-a plăcut şi fiindcă am considerat şi consider că principiile Nordului sînt juste. Prin spion se înţelege cu totul altceva. Iar dacă un ţingău ca dumneavoastră aruncă asemenea vorbă şi eu, vezi bine, nu-l altoiesc cu pumnul, înseamnă că mi-e milă de el ! Old Death nu se teme nici de şase dragoni, nici de zece, nici de mai mulţi. Din fericire, soldaţii dumneavoastră par mai deştepţi. S-ar putea să raporteze ei comandantului de la fortul Inge cum l-aţi întîmpinat pe Old Death şi cum l-aţi tratat ca pe un mucos. Sînt convins că aţi încasa-o pe cinste. V-ar scădea nasul într-atît, încît nici cu binoclul nu i-aţi mai da de urmă.

Ultimele cuvinte îşi atinseră scopul. Comandantul fortului probabil că era un om mai inteligent decît sergentul său. În raportul lui, acesta din urmă trebuia, bineînţeles, să pomenească de întîlnirea cu noi. De fapt, pentru un şef de patrulă e un eveniment fericit să dea peste un vînător cu atîta faimă, care îi poate împărtăşi sumedenie de idei şi sfaturi folositoare. *Westmenii* de soiul lui Old Death sînt trataţi de către ofiţeri cu cea mai mare consideraţie şi stimă, ca nişte egali ai lor. Aşadar, ce avea să raporteze sergentul după ce s-a comportat ca un mojic în faţa viteazului cercetaş ? Desigur că în sinea lui îşi punea această întrebare. Nu degeaba se îmbujorase la faţă. Pentru a-l intimida şi mai mult, Old Death adăugă :

— Toată cinstea uniformei ce-o purtaţi, dar nici hainele mele nu valorează mai puţin. La vîrsta dumneavoastră, nu strică să ascultaţi cîteva sfaturi din gura lui Old Death. Cine e comandantul fortului Inge ?

— Maiorul Webster.

— Cel care acum doi ani era căpitan în fortul Ripley ? continuă Old Death cu întrebările.

— Chiar el.

— Atunci transmiteţi-i salutări din partea mea. Mă cunoaşte bine. Am tras adeseori la ţintă amîndoi şi, dintr-un foc, am bătut cuiul drept în centru. Daţi-mi carnetul dumneavoastră, să-i scriu cîteva rînduri. Cred că o să-l bucure nespus cînd va afla că un subaltern al lui m-a făcut spion.

Descumpănit de-a binelea, sergentul nu mai știa ce să facă. Înghiți în sec și, în cele din urmă, îngăimă cu vizibilă neliniște :

— Dar, *sir*, vă asigur că n-am avut nici un gînd rău! Pentru alde noi, serviciul nu e o joacă. Avem necazuri destule și nu e de mirare dacă uneori ne scapă cîte un cuvînt nelalocul lui.

— Mă rog ! Asta sună ceva mai politicos. Să presupunem, deci, că abia acum începe convorbirea. Sînteți bine aprovizionați cu țigări în fortul dumneavoastră ?

— Acum nu. S-au terminat.

— Asta-i rău. Ostașul fără tutun n-are chef de nimic. Prietenul meu și-a umplut coburul cu țigări de foi. Poate că vă cedează ceva din rezervele sale.

Ochii sergentului și ai celorlalți militari se îndreptară curioși spre mine. Scosei un pumn de țigări și le împărții între ei, oferindu-le și foc. Subofițerul trase cîteva fumuri și fața i se lumină de încîntare. Îmi mulțumi din cap și zise :

— O havană ca asta e o adevărată pipă a păcii. Cred că l-aș ierta pe cel mai înverșunat dușman dacă aici, în prerie, după săptămîni de renunțare, mi-ar oferi un asemenea deliciu.

— Păi, dacă havana e mai tare decît cea mai rea vrăjmășie, atunci se cheamă că nu sînteți chiar atît de crunt — rîse Old Death.

— Firește că nu sînt. Dar, *sir*, trebuie să ne vedem de drum și să nu discutăm decît strictul necesar. Ați observat cumva urme de indieni pe unde ați trecut ?

Old Death răspunse negativ și se interesă la rîndul lui dacă există indicii că s-ar afla indieni prin partea locului.

— Ba bine că nu ! Avem toate motivele să bănuim că indienii se foiesc pe-aici. Bestiile au dezgropat din nou securea războiului !

— La naiba ! Înseamnă că-i grav ! Despre ce triburi e vorba ?

— Comanși și apași.

— Așadar, cei mai periculoși ! Și ne aflăm tocmai între cele două teritorii ale lor ! Vai de capul celui pe care-l prind în foarfecă !

— Da. Fiți cu băgare de seamă. Noi am luat toate măsurile ; am și trimis curieri după întăriri și provizii. Zi și noapte cutreierăm regiunea în lung și-n lat. Pe oricine ne iese în cale îl cercetăm ca să știm ce hram poartă. De aceea, se cade să-mi scuzați purtarea de adineauri.

— Ce-a fost s-a uitat. Dar cine și ce îi determină pe indieni să se bată între ei ?

— Vinovat e tocmai blestematul acela de... Pardon, *sir!* Poate că aveți altă părere despre... vreau să zic președintele Juarez. Sînteți, desigur, informat că Juarez a fost nevoit să se retragă pînă la El Paso. Bineînțeles că francezii îl urmăresc. Au ajuns la Chihuahua și la Cohahuela. A trebuit să se ascundă de ei ca ursul hăituit de cîini. L-au fugărit pînă la Rio Grande și l-ar fi urmărit încă mai departe sau l-ar fi prins pur și simplu, dacă președintele nostru de la Washington n-ar fi fost atît de prost să-i oprească. Toată lumea era împotriva lui Juarez ; s-au dezis de el pînă și indienii din care face parte prin obîrșie.

— Și apașii ?

— Nu. Aștia n-au fost nici pentru, nici contra. N-au luat nici o atitudine și au stat liniștiți în bîrlog. Așa i-a sfătuit Winnetou, tînărul și vestitul lor șef. În schimb, agentul trimis de Bazaine i-a stîrnit pe comanși împotriva „președintelui roșu". Au venit în cete compacte, firește, pe ascuns, cum e felul lor, și au trecut în Mexic, pentru a face de petrecanie partizanilor lui Juarez.

— Hm ! Adică pentru a jefui și ucide, pentru a distruge și pîrjoli. Dar mă întreb, ce interes ar avea comanșii în Mexic ? Doar nu acolo se afla așezările și domeniile lor de vînătoare, ci dincoace de Rio Grande. Ce le pasă lor, dacă în Mexic guvernează Juarez, Maximilian sau Napoleon ? Nu, vinovații sînt cei care îi agită și îi asmut împotriva unor oameni pașnici. Nu putem condamna un trib înapoiat, dacă se lasă ispitit și profită de prilej ca să se înavuțească. Dar îi cunoaștem noi pe cei ce poartă vina... Nu vreau să intru în amănunte.

— Nici eu. În fond, nu mă privește. Și, cum ziceam, cetele comanșilor au trecut granița, au executat, firește, toate ordinele primite și, ca urmare, s-au izbit de apași. Comanșii sînt dintotdeauna dușmanii neîmpăcați ai apașilor. De astă dată au năvălit în tabăra lor, au semănat moarte, au capturat prizonieri, le-au luat corturile și caii.

— Şi pe urmă ?
— Şi pe urmă, *sir?* Toţi prizonierii bărbaţi, aşa cum e obiceiul la indieni, au fost legaţi la stîlpul torturii.
— Bănuiesc că obiceiul acesta nu e prea plăcut pentru victimele ciopîrţite cu cuţitul şi fripte de vii... Ei, şi atunci, probabil că apaşii au hotărît să se răzbune.
— Nu. Sînt nişte fricoşi.
— Asta o aud pentru întîia oară. Oricum, nu-mi închipui să fi acceptat în linişte această fărădelege.
— Au trimis cîţiva războinici să trateze cu căpeteniile cele mai în vîrstă ale comanşilor. Întîlnirea a avut loc la noi.
— În fortul Inge ? De ce tocmai acolo ?
— Au ales un teren neutru.
— Aha, înţeleg. Va să zică, şefii comanşilor s-au prezentat la întîlnire ?
— Au venit cinci căpetenii, însoţite de douăzeci de războinici.
— Şi cîţi apaşi ?
— Trei.
— Cu ce escortă ?
— Singuri.
— Hm ! Şi mai susţineţi că sînt fricoşi ! Trei oameni fără nici o gardă au curajul să străbată teritoriul inamic pentru a se întîlni cu douăzeci şi cinci de adversari ! Domnule, dacă-i cunoaşteţi cît de cît pe indieni, trebuie să admiteţi că e un act eroic. Şi cum s-a terminat întrevederea ?
— Nu prea bine. Neînţelegerile s-au adîncit şi mai mult. Pînă la urmă, comanşii au tăbărît pe solii apaşilor. Doi au fost ucişi, iar al treilea, deşi rănit, a reuşit să ajungă la calul său şi să sară un gard de trei coţi înălţime. Comanşii l-au urmărit, dar fără rezultat.
— Şi asta se întîmplă pe teren neutru, sub protecţia unui fort comandat de un maior din trupele Uniunii ! Ce perfidie din partea comanşilor ! Mai e de mirare dacă, în urma celor întîmplate, apaşii au dezgropat securea războiului ? Solul lor, care a scăpat din ghearele morţii, le va fi adus ştirea, şi acuma, fireşte că au pornit să se răzbune. Şi cum crima s-a petrecut într-un fort al albilor, se vor ridica şi împotriva acestora. Dar cum credeţi, ce atitudine vor avea comanşii faţă de noi ?

— Amicale. Înainte de a părăsi fortul, căpeteniile lor ne-au asigurat că se vor bate numai cu apaşii ; feţele palide, ziceau ei, sînt prieteni.
— Cînd a avut loc această întîlnire sîngeroasă ?
— Luni.
— Astăzi e vineri. Au trecut, aşadar, patru zile. Cît au mai zăbovit comanşii în fort după fuga apaşului ?
— Foarte puţin. Preţ de un ceas.
— Şi i-aţi lăsat să plece ? De ce nu i-aţi reţinut ca să dea socoteală de fapta lor ? Trădarea şi crima au fost săvîrşite pe teritoriul Statelor Unite. Maiorul avea datoria să-i ia prizonieri şi să raporteze cazul la Washington. Nu-l înţeleg !
— Plecase în ziua aceea la vînătoare şi s-a întors abia către seară.
— Ca să nu asiste la tratative şi la crimă ! Cunosc eu şmecheria. Dacă apaşii află că li s-a permis comanşilor să părăsească fortul, atunci vai de albii ce vor cădea în mîinile lor ! N-or să cruţe pe nimeni.
— Vă alarmaţi degeaba, *sir!* Au profitat şi apaşii de pe urma acestei măsuri. Dacă solii comanşilor ar mai fi rămas numai o oră în plus, atunci apaşii ar mai fi pierdut încă o căpetenie de-a lor.
Old Death se arătă surprins.
— Încă o căpetenie ? Ah, încep să înţeleg ! Au trecut patru zile de atunci. Or, dînsul avea un cal minunat, galopa mai repede ca noi. Da, da ! Cu siguranţă că...
— De cine vorbiţi ? întrebă mirat sergentul.
— De Winnetou.
— Da, el a fost. Nu apucaseră bine comanşii să dispară spre apus, că şi zărirăm un călăreţ. Venea dinspre răsărit, din direcţia lui Rio Frio şi căuta să cumpere în fort nişte praf de puşcă şi gloanţe de pistol. Nu purta nici un semn al vreunui trib şi nu-l cunoşteam. În timp ce-şi lua în primire muniţia, ofiţerul de serviciu, care se afla întîmplător acolo, îi povesti cele petrecute.
— Foarte, foarte interesant ! exclamă Old Death agitat la culme. Păcat că n-am fost şi eu de faţă. Şi ce i-a răspuns ofiţerului ?
— Doar atît : „Mulţi albi vor ispăşi această fărădelege comisă sub ochii voştri şi nepedepsită !" Apoi a ieşit din depozit şi a încălecat. Ofiţerul s-a luat după el ca să-i admire

murgul, un cal într-adevăr splendid. Atunci indianul i-a spus : „Vreau să fiu mai cinstit cu voi decît aţi fost voi cu mine. Vă declar că de astăzi începe bătălia între războinicii apaşi şi feţele palide. Oamenii noştri stăteau liniştiţi în corturile lor ; au venit comanşii, i-au atacat mişeleşte, le-au luat femeile, copiii, caii şi corturile, pe mulţi i-au ucis, pe alţii i-au făcut prizonieri şi i-au dus departe ca să-i pună la stîlpul caznelor. Dar şi atunci înţelepţii noştri, ascultînd de glasul marelui spirit, şi-au păstrat răbdarea. Nu au dezgropat pe loc securea războiului, ci au trimis încoace, la voi, pe solii neamului lor pentru a se înţelege cu comanşii. Şi solii au fost omorîţi aici, în faţa voastră. I-aţi lăsat pe ucigaşi să plece şi v-aţi arătat a fi duşmanii apaşilor. Nu asupra noastră, ci asupra voastră cadă în valuri sîngele acestui război !"

— Da, da, aşa e dînsul ! Parcă-l aud vorbind ! comentă Old Death. Şi ofiţerul ce-a făcut ?

— L-a întrebat cine e. Şi abia atunci indianul îşi spuse numele : Winnetou, căpetenia apaşilor. Aflînd cu cine are de-a face, ofiţerul a dat ordin să se închidă poarta şi indianul să fie luat prizonier. Avea tot dreptul să procedeze aşa, deoarece Winnetou declarase războiul şi nu se afla în misiune de parlamentar. Însă indianul i-a rîs în nas, a dat pinteni calului, a trecut ca un fulger printre militari şi, ca şi apaşul dinaintea lui, a sărit peste gard. Detaşamentul trimis în urmărire s-a întors fără nici o ispravă.

— Aţi dat de belea ! Acum se dezlănţuie iadul. Vai de fort şi de garnizoana lui dacă nu înving comanşii ! Veţi fi măcelăriţi cu toţii... Spuneţi-mi, n-aţi mai avut şi altă vizită ?

— A trecut unul călare, alaltăieri, către seară. Pleca spre Sabinal şi-şi spunea Clinton. Asta o ştiu precis : eram tocmai de gardă la poartă.

— Clinton ! Hm ! Să vi-l descriu un pic, poate se potriveşte.

Îl zugrăvi pe Gibson care, după cum se ştie, îşi luase numele de Clinton. Sergentul confirmă. În plus, Old Death îi arătă şi fotografia, în care sergentul recunoscu fără nici o rezervă pe omul cu pricina.

— V-aţi lăsat duşi de nas — zise Old Death. Individul nu mergea la Sabinal, ci a trecut pe la voi ca să spioneze cum stau lucrurile. E unul din păcătoşii de care vorbeaţi adineauri.

Desigur că s-a întors la banda lui, care-l aştepta. Altceva important nu s-a mai întîmplat ?

— Nu mai ştiu nimic.

— Atunci am terminat. Să-i raportaţi maiorului că m-aţi întîlnit. Ca subordonat, nu e nevoie să-i comunicaţi părerea mea despre ultimele întîmplări, dar vă spun că aţi fi putut evita mari nenorociri şi multă vărsare de sînge dacă v-aţi fi făcut datoria cum trebuie. *Good bye, boys!* La revedere, băieţi !

Îşi îndemnă calul şi porni. Îl urmarăm şi noi, salutîndu-i scurt pe dragonii care se îndreptau spre nord. Galoparăm apoi în tăcere o bună bucată de drum. Old Death era necăjit, căzuse pe gînduri. Soarele se pregătea să apună. Rămăsese cel mult o oră pînă să se însereze şi totuşi la miazăzi orizontul mai arăta ca o linie subţire. Voiam să ajungem încă în aceeaşi zi la Rio Leone ; or, pădurile de acolo ar fi trebuit să apară la orizont ca o dungă mult mai vizibilă. Însemna, deci, că ne aflam încă departe de ţinta noastră. Şi Old Death îşi dădu, desigur, seama de situaţie ; nu-şi slăbea de loc calul ; zorea într-una.

Graba noastră se dovedi pînă la urmă utilă. Tocmai cînd discul dilatat al soarelui se cufunda în apus, zărirăm la miazăzi o dungă întunecată. Pe cît ne apropiam, pe atît dunga devenea mai clară. Pămîntul, pînă atunci nisipos, se acoperea din nou cu iarbă. În sfîrşit, desluşirăm limpede şi arborii. După ce făcuserăm atîta drum obositor, ni se părea că vîrfurile copacilor ne îmbie şi ne cheamă la odihnă. Old Death îşi lăsă calul la pas şi zise :

— Unde cresc arbori, musai să fie şi apă prin apropiere. În faţa noastră e rîul Leona. Vom poposi pe malul lui.

Ajunserăm curînd la un crîng care se întindea ca o fîşie îngustă pe ambele maluri ale rîului. Pe lîngă arbori creşteau tufe multe şi dese. Albia rîului era largă, apa în schimb destul de mică. Totuşi, la punctul unde ajunsesem, nu era vad ; de aceea o luarăm încet în sus, de-a lungul malului. După o scurtă cercetare, găsirăm un loc unde apa, nu prea adîncă, unduia limpede peste prundişul lucios. Într-acolo ne mînarăm caii ca să trecem pe malul celălalt. Old Death călărea în frunte. Cînd să intre în apă, bătrînul opri, descălecă şi privi atent albia rîului.

— *Well!* dădu el din cap. Îmi închipuiam eu! Iată aici o urmă pe care n-am fi putut-o descoperi în pietrişul de pe mal. Uitaţi-vă şi voi!

Descălecarăm la rîndul nostru şi observarăm într-adevăr nişte adîncituri mai mari de o palmă şi ducînd spre largul apei.

— Să fie asta o urmă? întrebă Lange. În sfîrşit, s-ar putea să aveţi dreptate, *sir*. O fi trecut vreun cal, adică un călăreţ.

— Să vină şi Sam. Să-i auzim părerea.

Negrul se ţine cuviincios îndărătul nostru. Veni în faţă, se uită în fundul apei şi declară:

— Asta doi călăreţi; trecut apa încolo.

— De unde ştii că au fost călăreţi şi nu nişte cai slobozi?

— Fiindcă asta cai cu fier la picior, nu sălbatic. Asta cai blînzi, merge pe ei călăreţi. Urma este adînc. Cai avut greutate, adică om. Cai singuri nu trece alături apă, merge unul după altul. Întîi opreşte la mal şi bei, după aceea trece. Dar asta aici nu stat, ci trecut drept înainte. Ai mers şi alături. Asta calul faci numai dacă vine poruncă de la frîu. Şi unde frîu, înseamnă că este şa. Şi pe şa este călăreţi.

— Bravo, Sam! îl lăudă din nou bătrînul. Nici eu n-aş şti s-o spun mai bine. Vedeţi, domnilor, că sînt cazuri în care un alb poate învăţa destule de la un negru. Prin urmare, cei doi călăreţi erau grăbiţi; nici n-au lăsat răgaz cailor să-şi moaie botul în apă. Cum însă bietele animale vor fi fost însetate şi orice călăreţ are în primul rînd grijă de calul său, îmi vine să cred că s-au adăpat la malul celălalt. Oricum, oamenii aceştia trebuie să fi avut motive serioase de s-au grăbit atîta să ajungă dincolo. Să sperăm că le vom afla.

În timp ce noi cercetam urmele, caii se adăpară pe îndelete. Ne săltarăm iarăşi în şei şi atinserăm malul opus fără să ne udăm măcar cizmele; apa era acolo atît de mică, încît nu ne ajungea nici pînă la scări.

Abia urcarăm pe uscat că Old Death, al cărui ochi atent nu scăpa nici un amănunt, zise:

— Iată de ce erau grăbiţi. Uitaţi-vă la teiul acesta: e descojit cam pînă la înălţimea unui om. Şi cu astea de-aici ce-o fi?

Ne arătă două rînduri de ţăruşi înfipţi în pămînt, nu mai mari ca nişte creioane.

— Ce rost vor fi avînd ţăruşii? continuă Old Death. Ce legătură e între ei şi scoarţa teiului? Vedeţi pe jos nişte răzătură de coajă, uscată, împrăştiată jur împrejur? Ţăruşii, domnilor, au fost folosiţi la împletituri. Aţi văzut vreodată un dispozitiv de lemn pentru împletit plase şi alte lucruri asemănătoare? Ei, un asemenea dispozitiv se află acum în faţa noastră, numai că nu e din lemn şi nu e prins în cuie. Cei doi călăreţi au împletit din scoarţă de copac o legătură de doi coţi lungime şi doi lăţime. Asta se vede din felul cum sînt dispuşi ţăruşii. După cîte ştiu, asemenea legături sau feşe din scoarţă proaspătă le folosesc indienii pentru bandajarea rănilor. Scoarţa umedă răcoreşte rana şi apoi, uscîndu-se, se contractă atît de tare, încît face să reziste chiar şi un os beteag. Înseamnă că cel puţin unul din cei doi călăreţi era rănit. Şi acum priviţi fundul apei. Observaţi în nisip două adîncituri mari de tot ca de la nişte scoici gigantice? Aici s-au bălăcit caii. Aşa nu fac decît caii indieni. Au fost deşeuaţi ca să se poată odihni şi răcori, ceea ce înseamnă că-i mai aştepta un drum obositor. Sînt aproape sigur că cei doi călăreţi n-au zăbovit aici decît pentru a confecţiona feşele, apoi şi-au continuat în grabă drumul. Iată deci concluzia cercetărilor noastre: doi călăreţi pe cai indieni, din care cel puţin unul era rănit, au trecut apa în mare grabă fără să-şi adape mai întîi caii; zăriseră teiul acesta şi au dat zor încoace ca să bandajeze rana. Apoi au pornit mai departe. Ce rezultă de aici, domnule? Frămîntaţi-vă un pic creierul! mă îndemnă bătrînul pe mine.

— Am să încerc. Dar să nu rîdeţi dacă voi nimeri cu bîta în baltă!

— Nici gînd! Vă consider ucenicul meu şi de aceea nici nu mă aştept încă la o judecată matură.

— Ei bine, luînd în considerare rasa cailor, presupun că stăpînii lor erau indieni, ceea ce mă trimite cu gîndul la întîmplările din fortul Inge. Unul dintre solii apaşilor, deşi rănit, s-a salvat prin fugă. Winnetou a părăsit şi el mai apoi fortul, s-a luat în toată graba după omul lui şi, avînd un cal foarte sprinten, l-a ajuns curînd din urmă.

— Nu e rău! aprobă Old Death. Şi altceva?

— Cei doi apaşi trebuiau să ajungă repede la ai lor, ca să-i informeze despre crima săvîrşită de comanşi la fortul Inge şi să-i pună în gardă asupra unui eventual atac din

partea acestora. De aci şi graba lor. Abia după ce au trecut dincoace, şi-au îngăduit răgazul de a se ocupa de bandajarea rănii ; ştiau, probabil, dinainte că aici vor putea face rost de coajă de tei. Au lăsat caii să se mai înviorezc şi pe urmă şi-au reluat cursa.

— Aşa e ! Sînt mulţumit de răspuns. Nici o îndoială că e vorba de Winnetou şi de solul scăpat din mîinile comanşilor. Fireşte că urmele lăsate în iarbă s-au şters pînă acum, dar îmi închipui ce direcţie au apucat. Vor fi traversat Rio Grande, continuîndu-şi apoi drumul în linie dreaptă. Aşa vom merge şi noi. Sper că vom da de vreun semn al lor. Deocamdată, să ne căutăm un loc de popas ; mîine va trebui s-o pornim foarte devreme.

Ochiul lui ager găsi curînd un loc potrivit, un mic luminiş cu iarbă deasă şi înconjurat de tufe, unde caii noştri se puteau ospăta din belşug. Le scoaserăm şeile şi îi priponirăm cu ajutorul lasso-urilor pe care le luasem din La Grange. Apoi, din ultimele rezerve alimentare, pregătirăm o cină modestă. Întrebîndu-l pe Old Death dacă n-ar fi cazul să aprindem un foc de tabără, acesta mă măsură ironic şi răspunse :

— Mă aşteptam, *sir*, la o astfel de întrebare din partea dumneavoastră. Veţi fi citit, desigur, vreo dulceagă istorioară cu indieni, din cele ale lui Cooper[1] sau ale altor autori. Îmi închipui că v-au plăcut, nu-i aşa ?

— Oarecum.

— Păi da ! Toate astea se citesc cu plăcere ; lucrurile merg strună, fără greutăţi. Îţi aprinzi pipa sau ţigara, te lungeşti pe canapea, îţi rezemi picioarele pe spetează şi te scufunzi în lectura cărţii împrumutate de la bibliotecă. Dar ia încearcă să intri aievea în pădurile virgine, în Vestul sălbatic ! O fi fost Cooper un foarte iscusit romancier, nu zic ba, de altfel am savurat şi eu cărţile lui cu mohicani şi cu alte drăcovenii, dar în Vest nu i-a călcat vreodată piciorul. S-a priceput de minune să amestece poezia cu realitatea, numai că în Vest n-ai de-a face decît cu faptul concret. Eu, unul, n-am descoperit nici strop de poezie. Citeşti în volumele lui despre nişte splendide focuri de tabără, la flacăra cărora se frig pulpe suculente de bizon. Eu, însă, atîta vă spun, dacă

[1] E vorba de Fenimore Cooper, scriitor american (1789—1851), autor al unor romane de aventuri din viaţa pieilor-roşii.

aprindem un foculeţ cît de mic, orice indian aflat la două mile engleze de aici i-ar simţi mirosul.

— Va să zică la distanţă de aproape un ceas călare ? E cu putinţă ?

— Veţi mai avea prilejul să descoperiţi cum lucrează nasul indienilor. Şi nu numai ei, dar şi caii lor adulmecă orice miros şi îl semnalează cu acel nechezat specific în urma căruia destui albi şi-au pierdut viaţa. Iată de ce cred că va trebui să renunţăm astăzi la farmecul focului de tabără.

— Bănuiesc, totuşi, că nu sînt indieni prin apropiere : comanşii încă nu pot fi pe drum. Pînă să se fi întors parlamentarii, pînă să fi dat curierii alarma în diferitele triburi, trebuie să fi trecut destul timp.

— Hm ! Ce mai vorbe deştepte poate să înşire un *greenhorn !* Aţi uitat, din păcate, trei lucruri. Întîi, că ne aflăm chiar pe teritoriul comanşilor ; al doilea, că războinicii lor mişună pînă şi dincolo, în Mexic ; al treilea, că nici cei rămaşi acasă nu aşteaptă să fie mobilizaţi cu toba, ci sînt de mult gata de luptă. Sau credeţi cumva că comanşii sînt atît de proşti încît să-i ucidă pe solii apaşilor, fără să se fi pregătit pentru o bătălie în stil mare ? Aflaţi că acţiunea împotriva solilor apaşi nu s-a produs în urma unui simplu impuls de mînie : totul a fost dinainte chibzuit şi hotărît. Pun rămăşag că încă de pe acum comanşii se află la Rio Grande. Şi mă tem că n-o să-i fie uşor lui Winnetou să treacă rîul pe ascuns.

— Sînteţi, aşadar, de partea apaşilor ?

— În sinea mea, sînt. Li s-a făcut o nedreptate. Au fost atacaţi mişeleşte. În plus, am o simpatie deosebită pentru Winnetou. Dar prudenţa ne obligă să nu luăm atitudine pe faţă. Să fim bucuroşi dacă vom ajunge teferi la ţintă ; să nu cedăm cumva ispitei de a face ochi dulci vreuneia din părţi. De altfel, nu prea am motive să mă tem de comanşi. Ei mă cunosc. Nu le-am făcut niciodată cu bună ştiinţă vreun rău. I-am vizitat adeseori şi m-au primit prieteneşte. Una din cele mai cunoscute căpetenii ale lor, Oyo-coltsa, adică „Biberul alb“, mi-e chiar prieten. I-am făcut cîndva un serviciu pe care a promis să nu-l uite nicicînd. Asta s-a întîmplat sus, lîngă Red River ; fusese atacat de o trupă de cicazaşi şi, dacă nu soseam eu, şi-ar fi pierdut, desigur, scalpul şi viaţa. Acum prietenia asta poate fi de mare însemnătate pentru noi. Dacă-i întîlnim pe comanşi şi vedem că ne întîmpină

cu duşmănie, atunci fac apel la prietenia cu şeful. Şi, la urma urmei, sîntem cinci oameni în toată firea şi sper că toţi ştim să tragem cu puşca. Pînă să-mi jupoaie vreun indian pielea de pe cap, vă asigur că o duzină de-ai lui vor primi bilete de călătorie spre veşnicele plaiuri ale vînătoarei. Oricum, să fim pregătiţi ca şi cînd ne-am afla pe teritoriu inamic. Nu ne culcăm toţi deodată ; trebuie să avem mereu cîte un om de gardă ; ne schimbăm din oră în oră ; tragem la sorţi cu cinci fire de iarbă şi stabilim schimbul fiecăruia. Vom dormi deci fiecare cîte cinci ore. E suficient.

Smulse firele de iarbă şi traserăm la sorţi. Eu căzui în ultimul schimb. Între timp se înnoptase şi domnea un întuneric de nepătruns. Cît eram încă treji, nu trebuia nici o gardă. Şi se părea că nici nu aveam poftă de somn. Ne aprinserăm cîte o ţigară şi ne aşezarăm la taclale. Mai cu seamă Old Death ne antrena cu istorisirile lui. Alegea cu bună ştiinţă întîmplări din care să avem ceva de învăţat. Astfel, trecu o bună parte din timp. Cînd să-mi reglez deşteptătorul de la ceasul meu de buzunar, constatai că se făcuse ora zece şi jumătate.

Deodată, Old Death tăcu şi trase cu urechea. Unul din caii noştri sforăise într-un fel aparte, ca de nelinişte sau teamă.

— Hm ! făcu bătrînul. Asta ce-o fi ? Ştiam eu ce ştiam cînd i-am declarat lui Cortesio că gloabele astea trebuie să fi trăit cîndva în prerie ! Numai un cal obişnuit cu Vestul sforăie aşa. Pesemne că a simţit ceva suspect prin apropiere. Dar, domnilor, nu mai căscaţi degeaba ochii ca să descoperiţi cauza neliniştii sale ! Aici, între tufe, e întuneric beznă şi, dacă vă concentraţi privirea, ochii capătă o strălucire care poate fi observată de duşman. Mai bine uitaţi-vă în pămînt şi lăsaţi că scrutez eu întunericul ; îmi trag pălăria pe ochi ca să nu se vadă licărul... Atenţie ! Nu vă mişcaţi !

Sforăitul se repetă. Unul din cai — probabil al meu — tropăia de parc-ar fi vrut să se smulgă din lasso. Amuţirăm cu toţii, dar Old Death şopti, mustrîndu-ne :

— Ce dracu' aţi amuţit ? Dacă e cineva prin preajmă şi ne-a iscodit, atunci ştie că stăteam la taifas ; şi tocmai tăcerea noastră de acum îl va face să priceapă că sforăitul calului ne-a trezit bănuieli. Ei, hai, discutaţi ! Vorbiţi ce vă trece prin cap !

Atunci negrul anunţă în şoaptă :

— Sam ştie unde este om. Sam ai văzut doi ochi.

— Bine ! Dar nu te mai uita încolo, că te vede şi el. Unde zici că e omul ?

— Unde Sam legat cal, dreapta de corcoduş. Jos, la pămînt, văzut doi scîntei slab.

— Am înţeles ! Mă strecor eu în spatele lui şi-l iau de ceafă. Nu cred să fie mai mulţi, deoarece caii noştri s-ar comporta în alt chip. Hai, vorbiţi, discutaţi cu glas tare ! Asta ne aduce un dublu folos : întîi de toate, îl faceţi pe individ să creadă că nu bănuim nimic şi, în al doilea rînd, îmi acoperiţi zgomotul paşilor care, pe asemenea întuneric, e greu de evitat.

Lange mă întrebă ceva în gura mare şi eu îi dădui un răspuns sonor. De aci se porni un dialog susţinut în care ne căzneam să picurăm cît mai mult umor, pentru a crea o atmosferă de veselie şi voie bună. Rîsul degajat era, desigur, cel mai potrivit spre a-l convinge pe spion de totala noastră nepăsare şi a-i abate atenţia de la zgomotul provocat de apropierea lui Old Death. Will, fiul lui Lange, ca şi negrul Sam ni se alăturară şi sporovăirăm aşa, fără nici o reţinere, timp de vreo zece minute, pînă cînd ne întrerupse glasul lui Old Death :

— Ei, ăia de colo ! Nu mai turuiţi atîta ! Nu mai e nevoie. L-am prins. Vi-l aduc plocon !

Dinspre partea unde era priponit calul negrului veni mai întîi ca un foşnet şi apoi se ivi bătrînul călcînd apăsat. Depuse în faţa noastră povara pe care o cărase în spinare.

— Aşa ! zise el. A fost o luptă uşoară ; larma voastră l-ar fi făcut pe indian să nu audă nici huruitul unui cutremur de pămînt !

— Indian ? Atunci înseamnă că sînt şi alţii prin apropiere ?

— Se poate, dar nu cred. Deocamdată, să facem un pic de lumină şi să-l vedem la faţă. Am văzut aici destule frunze uscate, ba şi nişte vreascuri. Staţi să le aduc. Între timp, aveţi grijă de dumnealui.

— Văd că nu mişcă. L-aţi ucis ?

— Nu. Doar conştiinţa i-am trimis-o la plimbare. I-am legat mîinile la spate chiar cu brîul lui. Pînă îşi vine în fire, mă întorc.

Se duse după vreascurile cu pricina şi se înapoie curînd. Ne apucarăm să le mărunţim. Chibrituri aveam. Încinserăm astfel

un crîmpei de foc pentru a desluşi chipul prizonierului. Vreascurile erau atît de uscate, încît aproape că nici nu scoteau fum.

Acum îl vedeam bine pe indian. Purta pantaloni de piele cu ciucuri, cămaşă vînătorească tot din piele şi mocasini simpli, fără nici o podoabă. Părul îi era tuns mărunt. Numai în creştet păstrase un smoc. Avea faţa vopsită : dungi negre, pe fond galben. Armele, adică un cuţit, un arc şi o tolbă de piele pentru săgeţi, precum şi alte lucruri pe care le purta la brîu i le luase Old Death. Indianul zăcea fără simţire, nemişcat, cu ochii închişi. Parcă era mort.

— Un războinic de rînd — constată Old Death. Nu poartă nici un semn că ar fi răpus vreun inamic : nici un scalp la brîu, iar încălţările îi sînt simple, fără ciucuri de păr de om. Îi lipseşte pînă şi punga cu „medicamente". Pare să n-aibă nume, sau poate şi l-a pierdut în luptă o dată cu amuletele. Acum l-au trimis ca iscoadă ; e o misiune plină de primejdii, în care se poate evidenţia doborînd vreun duşman şi redobîndindu-şi astfel numele. Aha, uitaţi-vă ! Începe să mişte. Îşi revine. Staţi liniştiţi !

Prizonierul încercă să-şi destindă mădularele şi respiră adînc. Dîndu-şi seama că are mîinile legate, un fior de groază îi străbătu fiinţa. Deschise ochii, dădu să se salte, dar căzu la loc. Ne privi apoi cu ochii injectaţi. Zărindu-l pe Old Death, exclamă :

— Coşa-pehve !

Aceasta e o expresie din graiul comanşilor, însemnînd „bătrîna moarte", adică exact înţelesul numelui „Old Death".

— Chiar eu — răspunse bătrînul cercetaş. Războinicul roşu mă cunoaşte ?

— Fiii comanşilor îl cunosc foarte bine pe omul cu acest nume şi care a fost oaspetele lor.

— Eşti comanş. Se vede după vopseaua de pe obrazul tău. Cum te cheamă ?

— Fiul comanşilor şi-a pierdut numele şi n-o să-l mai poarte niciodată. Credeam că-l recuceresc, dar căzînd acum în mîinile feţelor palide, m-am acoperit iarăşi de ocară şi ruşine. Vă rog, luaţi-mi viaţa ! Voi înălţa cîntece de luptă şi nu-mi va scăpa nici un geamăt cînd mă veţi arde la stîlpul caznelor !

— Nu putem să-ţi îndeplinim rugămintea ; doar îţi sîntem prieteni ! Numai întunericul e de vină că te-am luat prizonier ;

nu am ştiut că eşti un fiu al comanşilor cu care trăim în bună pace. Vei rămîne în viaţă şi vei săvîrşi fapte mari ca să-ţi cucereşti un nume, iar duşmanii or să tremure înaintea ta. Eşti liber !

Şi Old Death îi dezlegă mîinile. Mă aşteptam ca indianul să nu mai poată de bucurie ; dar el nici nu se mişcă din loc :

— Nu, fiul comanşilor nu e liber ! El vrea să moară. Bagă-i cuţitul în inimă !

— N-am pentru ce, şi nici nu-mi face vreo bucurie. De ce, adică, te-aş omorî ?

— Pentru că m-ai prins. Dacă războinicii noştri află adevărul, voi fi alungat. Ei vor spune despre mine : „Mai întîi şi-a pierdut punga cu medicamente şi numele, apoi a căzut în mîinile feţelor palide ; înseamnă că e orb şi surd şi nu va mai purta niciodată semne de războinic".

Omul vorbea sfîşietor de trist. Ce-i drept, nu-l înţelegeam cuvînt cu cuvînt, pentru că vorbea în graiul comanşilor amestecat cu expresii englezeşti. Dar ceea ce nu înţelegeam mă sileam să ghicesc.

— Fratele roşu să nu-şi simtă fruntea întinată şi sufletul apăsat de ruşine — intervenii eu, înainte ca Old Death să-i răspundă. Nu e de fel ruşinos să fii prins de un alb cum e Coşa-pehve. De altfel, războinicii comanşilor nu vor afla niciodată că ai căzut prizonier. Vom şti să păstrăm taina.

— Şi Coşa-pehve întăreşte oare acest legămînt ? întrebă indianul.

— Bucuros ! încuviinţă Old Death. Vom spune doar că ne-am întîlnit, atît. Tu m-ai recunoscut şi, ştiindu-mă prieten, ai venit paşnic în întîmpinarea mea... Asta nu mai e nici o greşeală.

— Vorbele fratelui meu alb, atît de vestit, mă bucură. Acum mă pot ridica de jos ; am încredere în cuvîntul lui şi nu mă mai întorc printre războinicii comanşilor ca un blestemat. Cîtă vreme ochii mei or să vadă soarele, voi purta recunoştinţa feţelor palide pentru tăcerea lor.

Se ridică în capul oaselor, rămase un timp aşa şi răsuflă uşurat. Pe faţa lui vopsită, zadarnic ai fi căutat să-i desluşeşti starea sufletească ; dar se simţea cît de colo că i se luase o piatră de pe inimă.

Fireşte că lăsai în seama bătrînului *westman* să continue discuţia. Ceea ce dînsul nu întîrzie să facă :

— Prietenul nostru roşu a văzut că-i dorim binele. Sperăm că şi el ni-e prieten şi va răspunde cinstit întrebărilor mele.

— Coşa-pehve să întrebe. Voi spune numai adevărul.

— A pornit oare fratele meu de unul singur şi din voia lui, ca să răpună vreun duşman sau vreo fiară sălbatică, pentru ca pe urmă să se întoarcă la el, în wigwam, cu un nume nou ? Sau poate că mai sînt şi alţi războinici pe-aici ?

— Cîtă frunză şi iarbă.

— Înseamnă că toţi războinicii voştri sînt plecaţi de la wigwamurile lor ?

— Da, au pornit să le ia duşmanilor scalpul.

— Despre ce duşmani vorbeşti ?

— Despre cîinii de apaşi. Au împrăştiat o putoare, de-a pătruns pînă în corturile noastre. Şi atunci războinicii comanşilor au pornit împotriva acestor coioţi, făgăduind să-i şteargă de pe faţa pămîntului.

— Şi n-au cerut mai întîi sfatul înţeleptelor căpetenii ?

— Ba da. Căpeteniile s-au adunat şi au hotărît războiul. Apoi vracii l-au întrebat pe Manitu, marele spirit, şi răspunsul a fost mulţumitor. Începînd de la taberele comanşilor şi pînă la marele fluviu pe care albii îl numesc Rio Grande del Norte, pretutindeni mişună războinicii noştri. De patru ori a asfinţit soarele de cînd securea războiului a fost purtată din cort în cort.

— Fratele meu roşu face şi el parte dintr-o ceată de răboinici ?

— Da. Am poposit mai sus de aici, pe malul rîului, şi iscoadele au plecat să cerceteze dacă ţinutul e singur. Eu m-am îndreptat încoace ; mirosisem că se află aici nişte cai străini, ai feţelor palide. M-am strecurat printre tufe ca să-i număr ; dar m-a prins Coşa-pehve şi m-a omorît pentru cîtva timp.

— Să uităm ce-a fost şi să nu mai pomenim de întîmplarea asta. Cîţi războinici ai comanşilor se află acolo sus ?

— De zece ori zece.

— Şi cine îi comandă ?

— Avat-vila, tînăra căpetenie.

„Avat-vila" înseamnă Marele urs. Old Death îşi controlă memoria şi rosti :

— Nu-l cunosc. Nici n-am auzit de el.

— Şi-a primit numele abia de cîteva luni, fiindcă a doborît în munţi un urs cenuşiu şi a adus acasă blana şi ghearele

ursului. E feciorul lui Oyo-coltsa, căruia feţele palide îi spun „Biberul alb".

— O, pe acela îl cunosc ! Sîntem prieteni.

— Ştiu. Am văzut cu ochii mei cînd ai fost la el. Fiul său, „Marele urs", va fi bucuros să te întîlnească.

— Şi unde îl găsesc ? Departe ?

— După socoteala noastră, ar fi cam o jumătate de oră călare.

— Atunci se cade să-l vedem. Îl vom ruga să ne primească în ospeţie. Fratele meu roşu să ne arate drumul.

După nici cinci minute încălecarăm şi pornirăm ; indianul mergea înainte. Ne conduse mai întîi prin crîng, ne scoase în cîmp deschis şi o luă apoi în susul malului.

Nu dură decît un sfert de oră şi observarăm prin întuneric cîteva siluete de oameni. Erau străjile. Călăuza noastră schimbă cu ele cîteva vorbe şi se depărtă. Noi ceilalţi rămaserăm locului. După un timp, comanşul se înapoie şi ne călăuzi mai departe. Era beznă s-o tai cu cuţitul. Cerul se înnourase ; pe boltă — nici un licăr de stea. Ne uitam atent ba la dreapta, ba la stînga, dar nu desluşeam nimic. Ne oprirăm din nou.

— Fraţii mei albi să nu mai înainteze — ne sfătui călăuza. Pe timp de război fiii comanşilor nu aprind focul, dar acum îl vor aprinde, fiindcă sînt convinşi că nu se află nici un duşman prin preajmă.

Plecă iarăşi de lîngă noi. La un moment dat, zării prin noapte o luminiţă cît o gămălie de ac.

— Asta-i punka — ne lămuri Old Death.

— Ce anume ? mă interesai, prefăcîndu-mă că nu ştiu.

— Scăpărătoarea preriei. Două bucăţi de lemn, una lată, alta subţire, rotundă. Cea lată e prevăzută cu o mică crestătură care se umple cu punka, adică putregai uscat de prin scorburile copacilor. E cea mai bună iască din cîte se cunosc. Beţişorul subţire se potriveşte apoi în scobitura umplută cu putregai şi se freacă repede-repede, cu amîndouă mîinile. Prin frecare, iasca se încinge şi ia foc. Uitaţi-vă !

Pîlpîi mai întîi o flăcăruie, apoi — alimentată cu frunziş uscat — crescu pălălaie. Curînd, focul scăzu din nou, căci indienii temperează de obicei lumina ca să nu se întindă prea departe. Ei cară uscături şi le aşază jur împrejur, cu vîrfurile îndreptate spre flacără. Astfel, apropiind sau depărtînd

vreascurile de foc, lumina poate fi înteţită sau domolită după voie.

Cînd, la un moment dat, flacăra izbucni mai tare, mă dumerii unde ne aflăm. Ne opriserăm sub nişte arbori şi eram împresuraţi din toate părţile de indieni. Numai puţini erau înarmaţi cu puşti ; majoritatea purtau suliţe, arcuri şi săgeţi. Dar fiece ins îşi avea tomahawkul său, acea teribilă secure a indienilor care, mînuită de oameni iscusiţi, e cu mult mai primejdioasă decît pare.

După ce comanşii îşi reglară focul, ni se transmise invitaţia să descălecăm. Caii noştri fură duşi în altă parte ; ne aflam astfel în puterea indienilor, căci în aceste locuri omul fără cal e ca şi paralizat. Ce-i drept, nimeni nu ne ceru să depunem armele, dar cinci oameni — fie şi înarmaţi — contra o sută de războinici nu înseamnă un raport de forţe prea plăcut.

Ni se îngădui să venim lîngă foc, unde nu şedea decît un singur indian. Avea obrazul atît de vopsit (în aceleaşi culori ca şi călăuza noastră), încît nu desluşeam de loc dacă e tînăr sau bătrîn. Părul îi era împletit şi adunat într-o chică înaltă. O pană de vultur alb îi flutura pe creştet. La brîu îi atîrnau două scalpuri, la gît — punga cu „medicamente" şi pipa păcii. De-a curmezişul genunchilor ţinea o flintă veche de prin anii douăzeci sau treizeci. Omul ne măsură pe rînd din creştet pînă-n tălpi. Pe negrul nostru parcă nici nu-l luă în seamă, căci indienii îi dispreţuiesc total pe semenii noştri de rasă neagră.

— Face pe grozavul — îmi strecură Old Death în nemţeşte, pentru ca indianul să nu priceapă. Ia să-i arătăm că şi noi sîntem şefi ! Luaţi loc şi lăsaţi-mă pe mine să vorbesc !

Se aşeză în faţa căpeteniei şi noi îi urmarăm exemplul. Numai Sam rămase în picioare. Ştia că, fiind un negru, nu-i era îngăduit să se aşeze lîngă foc şi că, abuzînd de o favoare rezervată numai căpeteniilor, ar fi putut să-şi rişte viaţa.

— Iuf ! făcu morocănos indianul şi pronunţă nişte cuvinte neînţelese.

— Pricepi limba feţelor palide ? întrebă Old Death.

— Avat-vila o pricepe. Dar nu vrea s-o folosească, nu-i place ! rosti căpetenia şi Old Death ne tălmăci pe loc răspunsul.

— Te rog eu să vorbeşti de astă dată !

— De ce ?

— Fiindcă tovarăşii mei nu cunosc limba comanşilor şi trebuie să înţeleagă ce vorbim.

— Voi sînteţi aici la comanşi ; se cade deci să vorbiţi în limba noastră. Aşa cere buna-cuviinţă.

— Te înşeli. Cum să se folosească cineva de o limbă pe care n-o cunoaşte ? Afară de asta, însoţitorii mei sînt aici musafiri şi îţi pot cere aceeaşi bună-cuviinţă. Doar zici că ştii englezeşte ! Vrei să creadă că, de fapt, nu ştii ?

— Iuf ! exclamă el. Apoi vorbi într-o englezească stricată : Eu nu mint. Dacă nu mă cred pe cuvînt, înseamnă că mă jignesc şi am să dau ordin să fie ucişi ! Cum de-aţi îndrăznit să vă aşezaţi lîngă mine ?

— E dreptul nostru de căpetenii.

— A cui căpetenie eşti tu ?

— A cercetaşilor.

— Şi dînsul ? se interesă indianul arătînd spre Lange.

— Dînsul e căpetenia meşterilor care fac arme.

— Şi ăsta ? continuă indianul fixîndu-l pe Will.

— Acesta e fiul său. Lucrează săbii şi tomahawkuri care sparg ţeasta duşmanilor.

Faptul părea să-i impună indianului.

— Dacă face aşa ceva, înseamnă că e o căpetenie foarte pricepută. Dar ăla de colo ? mă arătă roşul pe mine.

— Bărbatul acesta renumit e tocmai de dincolo de apa cea mare. A venit din ţara lui depărtată ca să-i cunoască pe războinicii comanşi. Dînsul e o căpetenie a înţelepţilor, a învăţaţilor. Cînd se va întoarce la el acasă, va povesti mulţimii ce bărbaţi destoinici sînteţi.

Acestea parcă depăşeau puterea de înţelegere a indianului. Mă privi foarte atent, apoi rosti :

— Va să zică, face parte dintre bărbaţii cei mai înţelepţi şi încercaţi ? Dar nici nu i-a albit măcar părul !

— În ţara lui tinerii sînt înţelepţi ca şi bătrînii voştri.

— Atunci Marele Spirit o fi iubind foarte mult acea ţară. Numai că fiii comanşilor n-au nevoie de înţelepciune străină ; ei au destulă minte ca să ştie unde şi cum să-şi afle norocul. De altfel, se pare că tînărul acesta şi-a cam pierdut înţelepciunea, de vreme ce cutează să vină încoace în timp de război. După ce am dezgropat securea războiului, oamenii albi nu mai au ce căuta în ţinuturile noastre.

— Pesemne că nu ştii ce au făgăduit solii voştri la fortul Inge. Ei au spus că veţi porni război împotriva apaşilor, dar cu feţele palide veţi rămîne prieteni.

— N-au decît să se ţină ei de cuvînt. Eu n-am fost de faţă !

Vorbise tot timpul pe un ton cît se poate de sever, în schimb, Old Death se menţinuse calm şi prietenos. Acum, însă, bătrînul socoti necesar să-şi schimbe atitudinea şi se răsti la indian :

— Aşa ştii tu să vorbeşti ? Dar cine eşti tu, la urma urmelor, de îndrăzneşti să arunci astfel de vorbe în obrazul lui Coşa-pehve ? De ce nu mi-ai spus numele tău ? Ori nici nu ai vreunul ? Dacă n-ai, atunci spune cum îl cheamă pe tatăl tău !

Indianul, mirat de atîta îndrăzneală, îl ţintui cu privirea pe Old Death şi rosti :

— Omule ! Vrei să te pun la cazne şi să te omor ?

— N-ai s-o faci !

— Eu sînt Avat-vila, căpetenia comanşilor !

— Avat-vila ? „Marele urs" ! Află că eu, cînd am răpus pentru prima oară un urs, nu eram decît un băieţandru. De atunci am ucis atîţia grizzly, că aş putea să-mi îmbrac tot trupul cu ghearele lor. Pe cine a doborît abia un urs, încă nu-l socotesc viteaz fără pereche.

— Atunci, uite aici, la brîu, scalpurile !

— *Pshaw !* Dacă i-aş fi jupuit pe toţi duşmanii înfrînţi de mine, aş avea scalpuri să-ţi împodobesc toată ceata de războinici. Nici asta nu-mi spune nimic !

— Sînt fiul lui Oyo-coltsa, marea căpetenie !

— Ei, acum se mai schimbă lucrurile. Cu tatăl tău, „Biberul alb", am fumat cîndva pipa păcii. Atunci ne-am legat ca prietenii lui să fie şi ai mei, după cum prietenii mei să fie şi ai lui. Şi ne-am ţinut totdeauna de cuvînt. Nădăjduiesc că fiul său va face la fel !

— Eşti tare îndrăzneţ la vorbă ! Îţi închipui, pesemne, că războinicii comanşi sînt şoareci la care poate lătra orice cîine ?

— Cîine ai spus ? Crezi că Old Death e o javră care se lasă ciomăgită de oricine ? Dacă aşa ţi-e gîndul, află că te pot trimite numaidecît în veşnicele plaiuri ale vînătoarei !

— Iuf ! Am aici o sută de oameni !

Şi Avat-vila descrise un cerc cu braţul.

— Mă rog ! răspunse bătrînul. Dar crezi că noi nu valorăm cît o sută de comanşi laolaltă ? ! Toată ceata ta de războinici nu mă poate opri să-ţi reped un glonţ în piept. Şi pe urmă mai vorbim şi cu ei. Ia uite-ncoace ! Am două pistoale şi în fiecare cîte şase gloanţe. Cei patru tovarăşi ai mei sînt tot atît de bine înarmaţi. Asta face la un loc şaizeci de gloanţe. Ei, şi mai adaugă, te rog, puştile şi cuţitele. Pînă să ne răpuneţi, ar cădea jumătate din războinicii voştri !

Nimeni încă nu-i vorbise astfel acestui tînăr şef indian. Cinci contra o sută ! Şi, totuşi, Old Death şedea înaintea lui, plin de siguranţă ! Ciudat lucru ! Avat-vila i se adresă cu oarecare şovăială :

— Se vede că ai leacuri tari !

— Da, am un „medicament" care pînă acum i-a trimis la moarte pe toţi duşmanii mei. Aşa va fi şi de-aci încolo. Răspunde : vrei să fii prieten cu noi, ori ba ?

— Trebuie să mă sfătuiesc cu războinicii mei.

— O căpetenie a comanşilor mai are nevoie de asemenea sfat ? Asta n-aş fi crezut-o. Dar dacă spui tu, hai să te cred. Noi, în calitate de şefi, hotărîm toate după gîndurile noastre. Înseamnă, deci, că avem mai multă trecere şi putere. De aceea, nu se cade să stăm aici împreună cu tine. Ne luăm caii şi plecăm.

Bătrînul se ridică ţinînd ambele pistoale în mîini. Ne sculărăm şi noi, la rîndul nostru. „Marele urs" sări de la locul lui ca muşcat de năpîrcă. Ochii îi fulgerau şi dinţii albi îi scăpărau prin buzele întredeschise. Era vădit că ducea o luptă crîncenă cu sine însuşi. Dacă ne-ar fi atacat, desigur că am fi plătit cu viaţa curajul lui Old Death ; dar tot atît de sigur era că mulţi comanşi ar fi fost ucişi sau răniţi. Tînărul şef ştia ce armă teribilă e un pistol din acesta cu repetiţie şi că dînsul ar fi fost prima lui victimă. Pe de altă parte, era răspunzător faţă de tatăl său în ce priveşte întregul detaşament. Şi chiar dacă la indieni nu funcţionează obligaţia de a deveni războinic — totuşi, odată investit cu această calitate, trebuie să te supui unei discipline de fier şi unor legi necruţătoare. Potrivit acestor legi, tatăl îşi trimite la moarte chiar propriul fiu. Cine se dovedeşte laş, inapt sau prea puţin rezistent în luptă, incapabil de a se stăpîni şi de a ţine seama de interesul general — se expune dispreţului tuturor şi nici un alt trib, fie şi inamic, nu-l mai primeşte în sînul lui. Proscris, omul rătăceşte prin locuri pustii şi sălbatice şi îşi

poate redobîndi un nume cît de cît onorabil numai dacă se întoarce în preajma tribului său şi se sinucide lent, în cele mai groaznice chinuri, demonstrînd astfel că ştie măcar să îndure suferinţa. Aceasta e singura cale pentru a avea din nou acces în veşnicele plaiuri ale vînătoarei. Şi în acest scop, indianul, spre deosebire de orice altă rasă, nu se dă îndărăt de la nimic.

Asemenea simţăminte frămîntau, probabil, şi sufletul tînărului şef. Să poruncească oare ca să fim omorîţi şi abia pe urmă să-l anunţe pe tatăl său? Şi dacă va cădea chiar el ucis şi tatăl său va afla de la alţii cum n-a fost în stare să se stăpînească şi cum, pentru a-şi da aere de căpetenie, a refuzat dreptul la ospitalitate unui prieten, cum s-a răstit la dînsul şi la tovarăşii lui ca la nişte potăi?

Pe astfel de ezitări conta, desigur, Old Death. Chipul său nu trăda nici cea mai mică îngrijorare. Stătea în faţa indianului, cu ambele pistoale gata să tragă şi privindu-l ţintă în ochii bîntuiţi de mînie.

— Vreţi să plecaţi? strigă indianul. Unde vă sînt caii? Nu-i puteţi lua! Sînteţi încercuiţi!

— Şi tu laolaltă cu noi! Gîndeşte-te la „Biberul alb"! Dacă te împuşc, tatăl tău nu-şi va înveli capul şi nu va îngîna pentru tine rugăciunea morţilor, ci va spune: „N-am avut nici un fiu. Cel pe care l-a împuşcat Old Death era un băieţaş fără minte; nu mi-a respectat prietenii şi a dat ascultare numai prostiei sale". Umbrele celor pe care îi vom ucide o dată cu tine îţi vor închide intrarea în veşnicele plaiuri ale vînătoarei, şi babele ştirbe îl vor batjocori pe conducătorul care n-a ştiut să cruţe viaţa războinicilor săi, fiindcă nici pe sine însuşi n-a ştiut să se conducă. Priveşte cum stau în faţa ta! Am eu mutră de fricos? Nu de teamă îţi vorbesc aşa, ci pentru că eşti fiul fratelui meu roşu şi aş vrea ca dînsul să fie mîndru de tine. Acum n-ai decît să hotărăşti! Un singur cuvînt necugetat spus alor tăi, o singură mişcare pripită, şi trag! Lupta începe!

Căpetenia mai rămase preţ de un minut pe gînduri... Apoi se aşeză încet la loc, desprinse calumetul de la gît şi zise:

— „Marele urs" va fuma pipa păcii cu feţele palide.

— Bine faci! Cine vrea să lupte cu apaşii nu trebuie să se duşmănească şi cu albii.

Ne aşezarăm cu toţii.

„Marele urs" îşi scoase punga de la brîu şi îşi umplu pipa cu kinnikinnik, acel tutun amestecat cu frunze de cînepă sălbatică. Îi dădu foc, rosti o scurtă cuvîntare din care nu mai reţin decît numeroasele referiri la pace, la prietenie şi la fraţii albi, trase cîteva fumuri, le slobozi apoi în sus, în jos şi în cele patru puncte cardinale, după care îi trecu pipa lui Old Death. Acesta, la rîndul lui, improviză o foarte amicală cuvîntare în numele întregului nostru grup, trase şi el şase fumuri procedînd aidoma cu indianul şi îmi întinse pipa mie, cu observaţia că noi, ceştilalţi, nu avem decît să repetăm jocul cu fumul. Apoi calumetul trecu la bătrînul Lange şi, în fine, la fiul său. Sam al nostru fu trecut cu vederea, căci niciodată un indian nu s-ar mai folosi de o pipă care a poposit între buzele unui negru. Totuşi, Sam era şi el cuprins în legămîntul nostru de prietenie.

În sfîrşit, după ce încheiarăm pactul, comanşii care stătuseră pînă atunci în picioare, formînd un cerc larg, se aşezară şi ei, iar iscoada fu chemată să raporteze despre întîlnirea noastră. Bietul indian nu pomeni nici o vorbă despre păţania lui cu Old Death. Rugai pe urmă ca Sam să fie condus pînă la caii noştri, ca să-mi aducă ţigări. Fireşte că nu oferii ţigări decît „Marelui urs", avînd în vedere că ar fi fost incompatibil cu rangul meu de „căpetenie" dacă m-aş fi purtat prea familiar cu războinicii de rînd. „Marele urs" părea să preţuiască mult ţigara de foi. După ce aprinse havana şi simţi gustul fumului, chipul i se transfigură de plăcere... Pe urmă, ne întrebă cît se poate de prietenos ce anume scop are de fapt călătoria noastră. Old Death evită să-i mărturisească adevărul. Îl informă doar că vrea să-i ajungă din urmă pe nişte albi aflaţi la Rio Grande şi să trecem apoi în Mexic.

— Atunci fraţii mei albi ne-ar putea însoţi — propuse indianul. Noi sîntem în căutarea unui apaş. Îndată ce ne cade în mînă, pornim la drum.

— Şi din ce direcţie îl aşteptaţi?

— A trecut şi el pe-acolo, unde solii noştri s-au întîlnit cu ereţii mîncători de stîrvuri. În limba albilor, locul acela se cheamă fortul Inge. Ticălosul era să fie ucis, dar a scăpat numai cu cîteva răni. În orice caz, nu se poate ţine multă vreme în şa. Trebuie să se fi ascuns pe-aici, prin împrejurimi. Oare fraţii mei albi nu i-au dat de urmă?

Evident că vorbea de apaşul cu care Winnetou trecuse apa ca să-l bandajeze. Despre căpetenia apaşilor, însă, „Marele urs“ nu ştia nimic.

— Nu, n-am văzut nici o urmă — răspunse Old Death şi, de fapt, nu minţea, fiindcă nu zărisem alt semn decît adînciturile acelea pe fundul rîului. Bineînţeles că nu ne-ar fi trecut prin minte să-l trădăm pe Winnetou.

— Atunci cîinele trebuie să zacă undeva mai la vale. Cu rănile lui, nu putea să ajungă prea departe. Şi apoi, războinicii noştri l-ar fi prins numaidecît dac-ar fi venit dinspre fortul Inge, de partea astălaltă a rîului. Doar erau pregătiţi să-i iasă în drum.

Vorbele lui anunţau serioase primejdii pentru Winnetou. Eram, ce-i drept, convins că semnele de pe fundul apei nu au putut fi descoperite de comanşi, deoarece caii noştri trecuseră peste ele, dar aflîndu-se de patru zile prin aceste locuri, nu era exclus ca Winnetou şi omul său să fi căzut în mîinile unei cete de comanşi. Faptul că „Marele urs“ nu era informat încă nu era o dovadă concludentă. Old Death, care nu scăpa nimic din vedere, observă :

— Cercetînd cu atenţie, fraţii roşii vor găsi locul pe unde am trecut apa şi am descojit un tei. Mi s-a deschis o rană veche şi am avut nevoie de coajă cu care să mi-o leg. E un leac minunat. Fratele meu roşu n-ar face rău să-l ţină minte.

— Războinicii comanşilor îl cunosc şi se folosesc de el cînd se află vreo pădure în preajmă. Fratele meu alb nu-mi spune nimic nou.

— Sper ca războinicii comanşilor să nu aibă trebuinţă de acest leac. Ca prieten, vă doresc izbîndă şi slavă şi îmi pare rău că nu pot rămîne cu voi ; ştiu că veţi pierde încă timp cu căutarea urmelor, pe cînd noi sîntem grăbiţi să-i ajungem pe albii noştri.

— În cazul acesta, fraţii mei îl vor vedea pe „Biberul alb“. Tatăl meu va fi bucuros de întîlnire. Vă dau o călăuză care să vă conducă pînă la el.

— Unde se află tatăl tău, vestita căpetenie a comanşilor ?

— Ca să răspund întrebării, trebuie să numesc toate locurile cu numele pe care i le-au dat feţele palide. Dacă fraţii mei pornesc călare spre asfinţit, vor ajunge la afluentul lui Rio Nueces, căruia îi zice Turkey-Creek, adică Braţul curcanului. După aceea vor trece peste Chico-Creek, de unde se întinde

un mare deşert pînă la Elm-Creek. Acest deşert e cutreierat de războinicii tatălui meu, care veghează ca nimeni să nu pătrundă prin vadul ce duce peste Rio del Norte, mai sus de trecătoarea Eagle.

— Fir-ar să fie ! îi scăpă lui Old Death, dar se grăbi să adauge : E tocmai drumul pe care vrem să apucăm şi noi. Fratele meu roşu ne-a făcut o mare bucurie. Sînt fericit că-l voi revedea pe „Biberul alb“. Dar acum cată să mergem la culcare, ca să ne putem scula în zori.

— Vă arăt eu un loc bun pentru odihnă.

Indianul se ridică şi ne conduse pînă la un arbore masiv, cu coroana bogată. Trimise apoi după şeile şi păturile noastre. De cînd fumase cu noi pipa păcii, parcă era alt om. După ce plecă, ne controlarăm coburii. Nu lipsea absolut nimic, lucru vrednic de toată lauda. Ne puserăm şeile căpătîi şi ne culcarăm, învelindu-ne cu păturile. După puţin veniră şi comanşii ; în ciuda întunericului, observarăm cum se rînduiesc şi se culcă în jurul nostru.

— Să nu cădeţi la bănuială — ne linişti Old Death. Oamenii ne iau sub ocrotirea lor, asta-i tot. După ce ai fumat cu un indian pipa păcii, poţi să te bizui pe el. Mai pe urmă vom căuta s-o ştergem de-aici cît mai departe posibil. I-am ameţit frumos în ce-l priveşte pe Winnetou ; trebuia, nu-i aşa, să le abat atenţia. Mă tem doar că-i va fi extrem de greu să ajungă dincolo de Rio Grande. Altcineva nici vorbă să izbutească. Pe el, ce-i drept, îl cred în stare, dar mă nelinişteşte faptul că mai duce cu sine şi un rănit. La tratative se trimit, de obicei, războinicii cei mai înţelepţi. Înseamnă că apaşul cu pricina trebuie să fie un om în vîrstă. Dacă mai adaug şi frigurile provocate de rană, care, îndeosebi la un asemenea ritm de călărie sînt inevitabile, atunci mă cam înspăimîntă soarta amîndurora. Ei, să lăsăm deoparte gîndurile şi să dormim. Noapte bună !

Ne urase noapte bună ! Dar nu avui parte de linişte. Nici vorbă să adorm. Grija pentru Winnetou nu-mi dădea pace. Zorile mă găsiră treaz, adică *tot* treaz.

Îi deşteptai şi pe ceilalţi. Se sculară uşurel, fără nici un zgomot. Dar în aceeaşi clipă şi indienii erau în picioare. Acum, la lumina zilei, îi puteam deosebi mult mai clar. Mă înfiorau desenul şi coloritul straniu al feţelor, ca, de altfel, întregul lor aspect. Doar puţini îşi acoperiseră pe de-a-ntregul goli-

ciunea. Majoritatea purtau nişte zdrenţe jalnice, probabil pline de paraziţi, dar erau flăcăi înalţi, chipeşi, comanşii fiind renumiţi pentru frumuseţea lor bărbătească. În schimb, femeile lor nici nu sînt băgate în seamă. Femeia, *squaw*, cum o numesc ei, este o roabă tratată cu dispreţ.

Căpetenia se interesă dacă n-am vrea să ne „ospătăm" şi, într-adevăr, ne aduse cîteva porţii de carne de cal, vînoasă, bătătorită sub şa. Îi mulţumirăm şi scăparăm de „ospăţ" sub pretextul că avem destule provizii proprii, deşi acestea se rezumau de fapt la o rămăşiţă de şuncă. „Marele urs" ni-l prezentă pe omul care urma să ne însoţească, iar Old Death îşi epuiză toată arta diplomatică pentru a-l face să renunţe în cele din urmă la această idee. Căpetenia acceptă abia după ce bătrînul *westman* îi declară că ar fi o jignire pentru nişte războinici albi atît de sus-puşi, dacă li s-ar afecta o călăuză De aşa ceva n-au nevoie decît copiii sau oamenii fără experienţă. Îl vom găsi noi singuri pe „Biberul alb".

Ne umplurăm burdufurile cu apă, pregătirăm cîteva legături de iarbă pentru hrana cailor şi plecarăm după un scurt schimb de amabilităţi. Ceasul meu arăta ora patru.

Mai întîi o luarăm încet, la pas, ca să se mai dezmorţească animalele. Călcam încă pe iarbă, dar vegetaţia devenea tot mai rară, mai seacă, pînă dispăru cu totul şi lăsă loc nisipului.

După ce arborii de pe mal se pierdură în urma noastră, s-ar fi zis că ne aflăm în plină Sahara. Un şes întins, fără o colină cît de mică, se desfăşura în faţa noastră : nisip, nimic decît nisip şi deasupra soarele care, în pofida orei matinale, începuse să dogorească.

— Acuşi o luăm la trap — hotărî Old Death. Trebuie să ne grăbim, mai ales înainte de amiază, cînd avem soarele în spate. Drumul duce exact spre apus şi după-amiază, cu soarele în ochi, va fi mult mai greu.

— Nu cumva o să pierdem direcţia în şesul acesta monoton, fără nici un punct de reper ? întrebai eu, făcînd pe *greenhorn*-ul.

Old Death rîse cu duioasă compasiune :

— Iarăşi una din celebrele dumneavoastră întrebări, *sir* ! Soarele e cel mai sigur ghid din cîte există. Ţinta noastră imediată e Turkey-Creek, la vreo şaisprezece mile de aici. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, vom ajunge în mai puţin de două ore.

Bătrînul îşi porni calul la trap, apoi la galop. Făcurăm şi noi la fel. De aci încolo, amuţirăm cu toţii. Căutam fiecare să ne menajăm caii, scutindu-i de zdruncinături şi de eforturi inutile.

Trecu o oră, trecură două. Pe parcurs mai lăsarăm uneori caii la pas, să răsufle. Deodată, Old Death arătă drept înainte şi-mi spuse :

— Uitaţi-vă la ceas, *sir* ! Am călărit două ore şi cinci minute. Şi iată, în faţa noastră e Rio Nueces ! Este ?

Într-adevăr, aşa era.

— Ei, vedeţi — continuă el — noi, ăştia, avem, ca să zic aşa, ceasul în mădulare. Chiar şi noaptea, pe cel mai grozav întuneric, vă pot spune aproape cu precizie cît e ora. Nu greşesc decît cel mult cu cîteva minute. Veţi învăţa şi dumneavoastră, încet-încet.

O dungă întunecată desena cursul rîului, dar nu zăream nici un copac, doar nişte tufişuri. Găsirăm uşor un loc de trecere şi ajunserăm apoi la vărsarea lui Turkey-Creek în Rio Nueces. Puţin după ora nouă ne aflam pe malul lui Chico-Creek. Şi aici albia era secată. Doar pe alocuri, din cîte o băltoacă murdară, se prelingea la vale un firicel subţire de apă. Nici urmă de arbore, de arbust. Pînă şi iarba puţină era uscată ca iasca.

Descălecarăm pe celălalt mal şi adăparăm caii cu apă din burduf. Pălăria lui Will Lange făcea oficiu de găleată. Sarcinile de iarbă pe care le luasem cu noi se topiră repede în burţile cailor şi, după un popas de jumătate de oră, pornirăm mai departe, spre Elm-Creek, ultima ţintă a călătoriei noastre.

Pe drum, animalele începură să dea semne de oboseală. Popasul şi odihna fuseseră prea scurte pentru refacerea forţelor. De aceea călăream la pas.

Se făcuse amiază. Soarele dogorea ca focul şi nisipul era atît de adînc, încît caii parcă înotau în valurile sale fierbinţi. Înaintam cu greu. Către ora două, descălecarăm din nou pentru a adăpa caii cu apa ce mai rămăsese pe fundul burdufurilor. Noi nu băurăm nici un strop. Old Death ne oprise să bem. Zicea că noi, oamenii, putem îndura setea cu mult mai uşor decît caii care ne poartă în spinare pe nisipul încins.

— De altfel — zîmbi bătrînul pe sub mustaţă — v-aţi ţinut foarte bine. Nici nu vă daţi seama ce distanţă am parcurs. Spuneam că vom ajunge la Elm-Creek abia deseară,

dar o să-l atingem în cel mult două ore. E un succes pe care nu mulţi l-ar putea obţine cu asemenea cai.

În fine, Old Death o coti niţel spre sud şi se miră :

— E pur şi simplu un miracol că n-am dat încă de urmele nici unui comanş ! Se vede că s-au ţinut mereu pe lîngă apă. Auzi prostie, să pierzi atîta vreme în căutarea unui apaş fugar ! Dac-ar fi mers drept peste Rio Grande, i-ar fi surprins cu siguranţă pe cei urmăriţi.

— Îşi vor fi zicînd că nici acum nu-i prea tîrziu — raţionă bătrînul Lange. Dacă n-au trecut încă dincolo, Winnetou şi rănitul nici n-au de unde bănui că trupele comanşilor sînt atît de aproape.

— Hm ! E un pic de adevăr în ceea ce spuneţi, *sir*. Faptul că nu-i întîlnim pe comanşi îmi sporeşte îngrijorarea în legătură cu Winnetou. Ăştia nu mai cutreieră regiunea, cum spunea „Marele urs". Dimpotrivă, se pare că s-au repliat undeva. Semn rău pentru cei doi apaşi : te pomeneşti că i-au şi prins !

— Şi în acest caz, ce-l aşteaptă pe Winnetou ?

— Cea mai cruntă soartă din cîte se pot imagina. Să nu credeţi că va fi torturat sau ucis în timpul campaniei. A-l captura pe cel mai de seamă conducător al apaşilor e un eveniment excepţional, pe care comanşii l-ar sărbători cu cea mai mare pompă, adică în chip oribil. Aceştia l-ar pune sub pază sigură şi l-ar duce pînă la ei acasă, unde n-au rămas decît femeile, copiii şi bătrînii. Acolo l-ar îngriji cum nu se poate mai bine, lipsindu-l numai de libertate. Femeile i-ar citi din ochi orice dorinţă. Dar dacă apreciaţi cumva că tratamentul acesta aplicat unui prizonier e frumos şi uman, atunci vă înşelaţi sută la sută. Ei nu urmăresc decît să-l fortifice, ca să poată rezista mai tîrziu chinurilor şi să nu-şi dea sufletul de la primele încercări. Ascultaţi ce vă spun : dacă-l prind pe Winnetou, comanşii îl omoară cu siguranţă, dar nu pe moment, nici după un ceas, nici a doua zi. Trupul i-ar fi sfîşiat bucată cu bucată, cu o meticulozitate aproape ştiinţifică. Ar trece multe zile pînă să-l izbăvească moartea. După credinţa lor, asta înseamnă o moarte demnă de un şef. Şi sînt convins că, îndurînd toate aceste cazne rafinate, victima nici nu s-ar strîmba măcar de durere ; mai curînd şi-ar rîde de călăi, i-ar batjocori. Pe mine unul m-ar durea nespus soarta lui Winnetou şi vă spun cinstit că, într-un asemenea caz, mi-aş risca fără preget viaţa ca să-l scap din mîinile duşmanilor. În sfîrşit, comanşii se află, va să zică, la vest de noi. Hai s-o apucăm mai spre sud. Mă gîndesc să ajungem la un vechi prieten al meu, unde vom căpăta, probabil, informaţii despre situaţia de la Rio Grande. Înnoptăm la dînsul.

— Dar va fi bucuros de oaspeţi ?

— Fără îndoială ! Altminteri, nici nu l-aş număra printre prieteni. E vorba de un *ranchero*, un agricultor mexican de cea mai curată obîrşie spaniolă. Unul din strămoşii lui a fost ridicat de nu ştiu cine la rangul de cavaler, aşa că-şi spune şi el *caballero*. Iar ferma şi-a botezat-o cu răsunătorul nume de *Estanzia del Caballero*. Dumneavoastră să-i spuneţi „Senor Atanasio".

Ne continuarăm apoi drumul în linişte. De galop nu putea fi vorba : caii înotau în nisip pînă aproape de genunchi. Dar încet-încet, stratul de nisip scăzu şi, către ora patru, salutarăm primele smocuri de iarbă. Dădurăm apoi într-o prerie, unde nişte *vaqueros*, adică văcari, îşi supravegheau cornutele, caii şi oile. Bietele noastre animale se însufleţiră pe dată şi îşi iuţiră pasul. Mai în fund apărură primii arbori şi, în fine, în mijlocul decorului verde, licări silueta albă a unei clădiri.

— Asta e *Estanzia del Caballero* — explică Old Death. E o construcţie foarte curioasă, exact în stilul clădirilor „Moqui" şi „Zunni". O adevărată fortăreaţă, ceea ce prin partea locului e cît se poate de necesar.

Ne apropiarăm de acest edificiu şi-l examinarăm mai în amănunt. Casa era împrejmuită cu un zid înalt cît două staturi de om şi prevăzut cu o poartă mare, masivă. La poartă se ajungea trecînd un podeţ boltit peste un şanţ adînc de apă — acum secat. Întreaga construcţie avea formă de cub. Parterul nu se vedea, fiind pe de-a-ntregul mascat de zid. Etajul era mai retras şi jur împrejurul lui se întindea o terasă acoperită cu foaie albă de cort. Nu descoperisem nicăieri nici o ferestruie. Deasupra etajului întîi se ridica un al doilea, în aceeaşi formă cubică, avînd baza mai mică decît cel de dedesubt şi împrejmuit, la rîndul lui, de o terasă umbrită şi ea cu foaie de cort. În felul acesta, clădirea se compunea din trei cuburi suprapuse — adică parterul şi cele două etaje — avînd dimensiuni din ce în ce mai reduse. Pereţii

erau albi, ca şi pînza de cort. De aceea, întreaga casă parcă lumina de departe. Abia cînd ajunserăm aproape de tot, zărirăm la fiecare etaj cîte un rînd de creneluri care probabil slujeau şi ca ferestre.

— Frumos palat ! zîmbi Old Death. O să vă mire şi interiorul. Mă întreb căruia dintre şefii indieni i-ar trece măcar prin minte să ia cu asalt o asemenea casă !

Trecurăm călare podeţul pînă la poarta prevăzută cu un ochi discret. La o margine atîrna un clopot cît un cap de om. Old Death trase de clopot şi stîrni un sunet care putea fi auzit pe puţin la o jumătate de ceas depărtare. Foarte curînd se iviră în deschizătura porţii un nas indian şi nişte buze groase.

— Cine-i ? întrebă omul în spaniolă.

— Prieteni ai stăpînului — răspunse Old Death. E acasă senor Atanasio ?

Nasul şi buzele dispărură şi în locul lor sclipiră doi ochi negri.

— Ce bucurie ! Senor Death ! Vă deschid numaidecît. Poftiţi, senores ! Mă duc să vă anunţ.

Se auzi zăvorul. Apoi poarta se dădu în lături şi intrarăm de-a călare. Paznicul era un indian voluminos, îmbrăcat în haine de pînză albă ; era unul din acei *indios fideles*, adică indieni supuşi, credincioşi, care, spre deosebire de temerarii *indios bravos*, s-au împăcat cu normele civilizaţiei moderne. El închise poarta după noi, făcu o plecăciune adîncă, străbătu solemn curtea şi trase de o sîrmă atîrnată de zid.

— Mai avem vreme să ocolim casa călare — zise Old Death. Haide s-o admirăm !

Vedeam acum şi parterul, înzestrat cu creneluri jur împrejur. Clădirea se înălţa în mijlocul unei ogrăzi înconjurată de ziduri, largă, nepavată, crescută cu iarbă. În afara crenelurilor — nici o fereastră. Făcurăm ocolul şi revenirăm în faţa casei, fără să fi descoperit nici o uşă de intrare. Indianul ne aştepta.

— Dar cum se intră în casă ? întrebă Lange.

— Veţi vedea numaidecît — răspunse Old Death.

Pe terasa parterului apăru cineva şi, aplecîndu-se peste balustradă, ne cercetă din ochi. Zărindu-l pe indian, dispăru îndată şi slobozi de sus o scară îngustă pe care ne urcarăm pînă la primul etaj. Cine ar fi crezut că găseşte barem aici o

uşă, ar fi rămas cu buzele umflate. La etajul al doilea ne aştepta un alt servitor, îmbrăcat de asemenea în alb. Acesta potrivi încă o scară şi astfel ajunserăm tocmai sus, pe o platformă de tablă acoperită cu nisip. În centrul platformei se căsca o deschizătură pătrată prin care cobora o scară în interior.

— Vedeţi, aşa construiau indienii încă de mult, cu secole în urmă — ne lămuri Old Death. Nimeni nu e în stare să pătrundă în curte. Şi dacă, prin absurd, vreun duşman reuşeşte să treacă totuşi zidul, scara e retrasă imediat şi omul rămîne neputincios în faţa pereţilor masivi, fără intrări. În timp de pace, fireşte că ai putea să intri şi să ieşi de aici fără să te foloseşti nici de poartă, nici de scară. Te ridici în picioare pe spinarea calului şi te salţi peste zid în sus, pe galerie. Dar în timp de război n-aş sfătui pe nimeni să încerce experienţa. Cum vedeţi, de pe această platformă şi de pe terase, prin creneluri poate fi semănată cu gloanţe toată curtea, ca şi terenul dimprejurul zidului. Senor Atanasio dispune de vreo douăzeci de *vaqueros* şi de alţi slujitori înarmaţi cu puşti. Cînd aceşti douăzeci de flăcăi trag de sus, atunci sute de indieni trebuie să cadă pînă ce vreunul mai norocos izbuteşte să treacă peste zid. Aici, la graniţă, o asemenea construcţie e de mare preţ. Datorită ei, stăpînul fermei a rezistat nu o dată unor asedii serioase.

De sus, de pe casă, puteam cuprinde cu ochii întreaga împrejurime. Observai că la mică distanţă, în spatele clădirii, curgea Elm-Creek. Apa era clară, abundentă şi fertiliza ambele maluri. Atît de ispititoare şi limpede era apa, încît îmi trezi dorinţa de a face o baie.

Conduşi de un slujitor, coborîrăm scara şi ajunserăm într-un coridor lung, îngust, luminat la fiecare capăt prin două creneluri. De ambele laturi ale coridorului erau uşi, iar în fund o scară conducea spre catul de jos. Aşadar, pentru a ajunge aici dinspre curte trebuia să urci mai întîi două rînduri de scări şi apoi, înăuntru, să cobori alte două. Lucrul mi se păru foarte complicat, dar împrejurările îl justificau pe deplin.

Servitorul dispăru îndărătul unei uşi şi reveni abia după un răstimp, anunţîndu-ne că sîntem aşteptaţi de către senor Capitano de Caballeria. Pînă atunci, Old Death avusese grijă să ne pună în gardă :

— Nu-i luaţi în nume de rău bătrînului senor Atanasio dacă vă primeşte excesiv de ceremonios. Spaniolul nu poate fără etichetă, iar mexicanul de obîrşie spaniolă a păstrat uzanţele. Dacă eram singur, mi-ar fi ieşit de mult în întîmpinare. Aşa însă primirea căpătă un caracter oficial. Să nu zîmbiţi dacă îl veţi vedea în uniformă. În tinereţe a avut gradul de căpitan în cavaleria mexicană şi a rămas cu obiceiul de a se arăta în uniforma lui veche, aş zice antică. Plăcerea lui, ce vreţi ! Altminteri, e un om de zahăr.

În sfîrşit, servitorul ne conduse într-o odaie răcoroasă, plăcută, cu mobilier cîndva preţios, însă degradat în toată legea. Trei ferestrui, cu perdelele trase pe jumătate, răspîndeau o lumină dulce şi primitoare. În mijlocul odăii stătea un bărbat înalt, uscăţiv, cu părul şi mustaţa albe ca zăpada. Purta pantaloni roşii cu lampasuri late, aurii, cizme de lac, înalte, de cavalerie şi pinteni cu rotile mari, cît două carboave. Tunica era albastră şi semăna cu un frac, împodobit cu brandenburguri strălucitoare. Pe epoleţii, de asemenea auriţi, nu purta grade de căpitan, ci de general. La şold, într-o teacă de oţel, îi atîrna sabia cu mînerul suflat în aur. În mîna stîngă ţinea un tricorn cu ciucuri de aur şi cu agrafă lucioasă în penajul multicolor. Pe scurt, parcă era îmbrăcat într-un costum de mascaradă. Privindu-l pe omul acesta cărunt, grav, semeţ, cu ochii încă tineri şi blajini, trebuia să zîmbeşti măcar pe ascuns. Cînd păşirăm pragul, omul îşi pocni călcîiele şi pintenii zornăiră milităreşte. Apoi senor Atanasio rosti :

— Bună ziua, domnii mei ! Fiţi bineveniţi !

Cuvintele sunau marţial. Ne înclinarăm tăcuţi. Old Death răspunse în englezeşte :

— Mulţumim, senor Capitano de Caballeria ! Aflîndu-mă în acest ţinut, am voit să ofer însoţitorilor mei plăcerea de a face cunoştinţă cu eroicul luptător pentru independenţa Mexicului. Îngăduiţi-mi să vi-i prezint.

Un zîmbet măgulit se aşternu pe faţa bătrînului *haciendero*. Aprobă din cap şi zise :

— Cu dragă inimă, senor Death ! Sînt încîntat să-i cunosc pe aceşti senores !

Old Death îi înşiră numele noastre, iar caballero ne strînse tuturor mîna, chiar şi negrului Sam. Apoi ne pofti să luăm loc. Old Death se interesă de senora şi senorita, la care stăpînul casei deschise o uşă şi amîndouă femeile — pregătite din timp şi aşteptînd invitaţia — intrară în odaie. Senora era o matroană foarte frumoasă, cu privirea caldă şi sinceră ; iar senorita — o fată drăgălaşă — era de fapt nepoata ei, după cum aflarăm mai tîrziu. Amîndouă purtau rochii negre de mătase, gătite ca pentru o recepţie la curtea regală. Old Death se grăbi să le întîmpine şi le scutură mîinile atît de viguros, încît mi-era teamă să nu le strivească. Lange şi fiul său încropiră o închinăciune, iar Sam exclamă arătîndu-şi toţi dinţii :

— O, missis, missis, ce frumos, ce mătase !

Mă apropiai la rîndul meu de senora, îi luai mîna cu vîrful degetelor, mă aplecai şi o dusei la buze. Doamna primi cu atîta emoţie gestul, încît îmi oferi şi obrazul ca să depun acel *beso de cortesia*, sărutul stimei — ceea ce însemna o mare cinste acordată persoanei mele. La fel au decurs lucrurile şi cu senorita. În sfîrşit, ne aşezarăm din nou. Fireşte că veni vorba de scopul călătoriei noastre. Le povestirăm cît socoteam necesar despre întîlnirea noastră cu comanşii. Toţi ascultară cu cea mai mare atenţie, schimbînd priviri semnificative. Încheindu-mi relatarea, senor Atanasio ne pofti să-i descriem pe cei doi oameni căutaţi de noi. Atunci scosei din buzunar fotografiile şi le arătai întregii familii. Cum îşi aruncă ochii asupra lor, senora izbucni :

— Ei sînt, ei sînt ! Cu siguranţă ! Nu-i aşa, dragă Atanasio ?

— Într-adevăr — confirmă *caballero*. Senores, aceşti doi domni au dormit azi-noapte la mine.

— Cînd au sosit şi cînd au plecat ? se interesă Old Death.

— Au venit tîrziu seara, obosiţi de drum, istoviţi. Un *vaquero* de-al meu i-a observat şi i-a condus pînă la mine. Au dormit adînc şi s-au deşteptat abia către prînz. Acum trei ore au plecat mai departe.

— Perfect ! Înseamnă că-i găsim mîine cu siguranţă. Urmele, în tot cazul, le vom descoperi.

— Da, da, fireşte, senor. Aveau de gînd s-o apuce spre Rio Grande şi să-l traverseze mai sus de trecătoarea Eagle, cam între Rio Moral şi Rio las Moras. De altfel, vom mai afla noutăţi. Am trimis după ei cîţiva *vaqueros* şi aceştia ne vor spune precis încotro au luat-o.

— De ce i-aţi mai trimis pe slujitori ?

— Vedeţi, „musafirii" mi-au răsplătit ospitalitatea în chip mîrşav. După ce-au ieşit pe poartă, l-au expediat la

mine cu o aşa-zisă scrisoare pe paznicul de acolo şi, în lipsa lui, au şters-o furîndu-mi şase cai.

— Ce ruşine ! Înseamnă că nu erau singuri ?

— Nu. Erau împreună cu nişte militari camuflaţi care escortează un detaşament de recruţi pentru Mexic.

— Atunci nu cred că oamenii dumneavoastră vor mai pune mîna pe caii furaţi. Sînt prea puţini în raport cu numărul tîlharilor.

— O, n-aveţi grijă, oamenii mei ştiu să-şi folosească puştile ! Am trimis băieţi din cei mai curajoşi.

— V-au vorbit cumva Gibson şi Ohlert despre situaţia şi planurile lor ?

— Nici un cuvînt. Primul era, de altfel, foarte volubil, în timp ce al doilea tăcea într-una. Eu le-am acordat toată încrederea. Mi-au solicitat să le arăt încăperile şi aranjamentul casei. N-am refuzat. I-am condus peste tot. L-au văzut chiar şi pe indianul rănit pe care îl ţin ascuns la mine.

— Un indian rănit ? ! Cine-i ? Cum a ajuns la dumneavoastră ?

Caballero zîmbi superior şi răspunse :

— Da, fireşte, asta vă interesează foarte mult, senores ! Aflaţi că-l adăpostesc aici pe solul apaşilor, despre care mi-aţi povestit adineauri şi căruia Winnetou i-a bandajat rănile sus, la Rio Lena. E vorba de căpetenia Inda-nişo.

— Inda-nişo, „Omul bun", care-şi merită pe deplin numele ! Cel mai în vîrstă, mai chibzuit şi mai paşnic dintre şefii apaşi ! Trebuie să-l văd şi eu !

— Am să vi-l arăt. Cînd a venit încoace, era într-un hal fără de hal. Trebuie să ştiţi că Winnetou, faimosul Winnetou, mă cunoaşte şi trage la mine ori de cîte ori se află prin apropiere. Dînsul e sigur că poate avea oricînd încredere în ospitalitatea mea. De data asta, a venit cu Inda-nişo de la fortul Inge, unde solul apaşilor fusese rănit la braţ şi la coapsă. Ajunşi la Rio Lena, Winnetou i-a pansat rănile, apoi au călărit în grabă mai departe. Dar pe bătrînul sol l-au năpădit la un moment dat nişte friguri crunte, în timp ce comanşii cutreierau deşertul ca să-l prindă pe fugar. E o minune cum de-a reuşit Winnetou, înfruntînd atîtea piedici, să-l aducă pînă aici, la *Estancia del Caballero*. Numai un Winnetou e în stare de aşa ceva. Însă de aici, ar fi fost cu neputinţă să mai continue drumul împreună cu bătrînul rănit şi bolnav. Inda-nişo nu se mai putea ţine pe cal. Era tare slăbit şi-l scuturau groaznic frigurile. Pierduse o mare cantitate de sînge şi, să nu uităm, a trecut de şaizeci de ani.

— Cine-ar crede ! Să fii rănit şi să călăreşti, la vîrsta lui, tocmai de la fortul Inge pînă aici, peste o sută şaizeci de mile engleze ! Numai un indian poate rezista atîta. Continuaţi, vă rog !

— Aşadar, au sosit seara. Auzind clopotul de la poartă, am coborît chiar eu şi l-am recunoscut pe Winnetou care îmi istorisi tot ce s-a întîmplat şi mă rugă să-i acord rănitului ocrotirea mea pînă va veni cineva să-l scoată de aici. În ce-l priveşte, trebuia să treacă repede Rio Grande şi să anunţe triburilor trădarea şi operaţiile ostile ale comanşilor. I-am dat pe cei mai buni *vaqueros* ai mei ca să-l însoţească şi, întorcîndu-se apoi în grabă, să-mi raporteze dacă Winnetou a reuşit să se strecoare neobservat.

— Şi ? întrebă încordat Old Death. A trecut ?

— Da. Şi lucrul acesta m-a liniştit pe deplin. A fost foarte prevăzător. Nu s-a deplasat în sus de Rio Moral, unde se află comanşii, ci a traversat Rio Grande mult mai la vale. Bineînţeles că acolo nu există vad de trecere. Apa e sălbatică şi, dacă încerci s-o treci înot, îţi rişti serios viaţa. Totuşi oamenii mei au trecut dincolo împreună cu Winnetou şi l-au mai însoţit o bucată, pînă s-au încredinţat că nu-l ameninţă primejdia unei întîlniri cu comanşii. Acum apaşii sînt puşi în gardă şi îi vor primi pe duşmani cum se cuvine. Dar, senores, dacă doriţi, putem să mergem la bătrînul Inda-nişo.

Ne ridicarăm cu toţii şi, înclinîndu-ne în faţa doamnelor, coborîrăm la parter. Jos, ne pomenirăm într-un coridor identic cu cel de sus. Intrarăm printr-o uşă pe partea stîngă a coridorului.

Bătrîna căpetenie a apaşilor zăcea într-o odaie cu aer proaspăt, răcoros. Frigurile se domoliseră, dar omul era atît de istovit, încît cu greu reuşea să vorbească. Avea ochii adînciţi în orbite şi obrajii căzuţi. Medici nu existau. Dar *caballero* ne asigură că Winnetou e un mare meşter în tratarea rănilor. Îl oblojise pe bătrîn cu nişte buruieni de leac şi stăruise să nu i se desfacă bandajele. După trecerea frigurilor, bolnavul va scăpa de primejdie. Ar fi însă grav dacă ar mai pierde sînge şi febra s-ar întoarce.

După ce ieşirăm din odaie şi scara se ivi din nou în faţa noastră, îmi exprimai dorinţa să mă scald în apa rîului.

— Dacă vreţi, nici nu mai e nevoie să coborîţi scările — mă lămuri senor Atanasio. Puteţi ieşi de aici de-a dreptul în curte.

— Credeam că nu există uşi.

— Ba există, dar secrete. Le-am construit ca să-mi asigur o ieşire pentru cazul cînd, totuşi, nişte bandiţi ar izbuti, în cele din urmă, să intre în casă. O să le vedeţi imediat.

Lîngă zid era un dulăpior. Îl împinse în lături şi apăru o deschizătură prin care se putea ajunge în curte. Afară, deschizătura era camuflată cu arbuşti plantaţi în acest scop.

Senor Atanasio mă conduse pînă afară, îmi arătă zidul din partea opusă a clădirii, unde se aflau arbuşti asemănători, şi reluă explicaţiile :

— Pe acolo se iese în cîmp, fără ca vreun ochi străin s-o bănuiască. Vreţi să vă folosiţi de această trecere ? Duce de-a dreptul spre rîu. Dar staţi niţel să vă trimit un costum mai comod.

În clipa aceea sună clopotul la poartă. Senor Atanasio se duse să deschidă. Erau cinci călăreţi, nişte bărbaţi splendizi, viguroşi, pe care stăpînul fermei îi trimisese pe urma hoţilor de cai.

— Ei ? întrebă el. Aţi adus caii ?

— Nu — răspunse unul. Era gata-gata să-i ajungem. Tocmai trecuserăm peste apa de aici, le descoperisem urmele. I-am fi prins în cel mult un sfert de oră. Dar deodată urmele lor se amestecară cu altele, multe la număr, venind dinspre dreapta. Se întîlniseră cu comanşii. Ne-am luat imediat după ei şi, peste puţin, i-am şi zărit înaintea noastră. Erau peste cinci sute de comanşi şi, faţă de numărul lor atît de mare, am renunţat să ne aventurăm.

— Foarte bine. Doar n-o să vă riscaţi viaţa pentru cîţiva cai ! Şi comanşii ce-au făcut ? Cum i-au tratat pe albi ?

— Ar fi trebuit să ne apropiem prea mult ca să desluşim ce se petrece.

— Încotro călăreau ?

— Spre Rio Grande.

— Adică tot înainte. Deci n-ar fi nici un motiv de nelinişte. În regulă. Mergeţi la cirezile voastre !

Călăreţii se depărtară. Dar bunul *caballero* se înşela amarnic. Pericolul era iminent. Comanşii — după cum aveam să aflu mai tîrziu — fusese informaţi de Gibson că bătrînul apaş rănit se află în *hacienda* lui Atanasio. Drept care, un grup de războinici s-au detaşat numaidecît de grosul trupei şi au luat drumul îndărăt, galopînd nebuneşte. Primiseră sarcina să-l smulgă din adăpost pe Inda-nişo şi să-l pedepsească pe senor Atanasio pentru gestul său amical faţă de duşmanii comanşilor.

Dar, deocamdată, acesta urcă liniştit în casă şi, după puţin, se ivi un peon rugîndu-mă să-l urmez. Mă scoase pe poartă afară şi mă conduse la rîu. Mai sus de *hacienda* era un vad uşor de ghicit după jocul undelor. Lîngă vad, însă, apa era foarte adîncă. Acolo se opri peonul. Ţinea pe braţ un costum de pînză albă.

— Aici, senor ! mă invită el. După baie, îmbrăcaţi acest costum. Hainele dumneavoastră, dacă-mi îngăduiţi, le iau cu mine. Cînd terminaţi cu scăldatul, trageţi clopotul de la poartă şi vă vom deschide.

Plecă cu hainele mele, iar eu sării în apă. După arşiţa zilei şi după atîta călărit era o adevărată desfătare să te afunzi într-o asemenea răcoare şi să înoţi.

Cred că mă bălăcii în apă cam o jumătate de oră, apoi urcai pe mal şi-mi pusei costumul. Eram tocmai gata, cînd privirea îmi căzu pe malul opus. De aici, dintre copaci, vedeam bine pînă la cotul rîului, unde se mişca un şir lung de călăreţi indieni. Se apropiau de casă. Dădui fuga la poartă şi trăsei de clopot. Peonul mă aştepta. Îmi deschise imediat.

— Du-mă repede la *caballero* ! îi poruncii. Vin indienii !

— Cîţi ?

— Peste cincizeci.

În prima clipă omul se cam sperie. Dar după ce află numărul indienilor, se însenină numaidecît.

— Numai atîţia ? comentă el. Ei, atunci nu-i mare lucru. O scoatem noi la capăt cu cincizeci de piei-roşii, chiar şi cu mai mulţi. Sîntem pregătiţi pentru asemenea vizite. Acum nu pot să urc la *caballero* ; trebuie să-i vestesc mai întîi pe paznici. Poftiţi hainele, senor. Eu ies afară, dumneavoastră închideţi poarta pe dinăuntru şi alergaţi la senor Atanasio. Dar, pe măsură ce urcaţi, aveţi grijă să trageţi scările !

— Cum stăm cu caii noştri ? Sînt în siguranţă ?

— Da, senor. I-am dus afară, la păscut, sub pază bună. Harnaşamentul l-am adăpostit în casă. Să n-aveţi nici o grijă în privinţa cailor.

Închisei poarta şi urcai în toată graba ambele scări, trăgîndu-le pe rînd după mine.

Cînd ajunsei sus, pe platformă, senor Atanasio şi Old Death tocmai ieşeau din interiorul casei. Gazda nu se sperie de loc cînd îi comunicai apariţia indienilor şi numărul lor. Se mărgini să mă întrebe calm :

— Cărui trib aparţin ?

— Nu ştiu. N-am putut recunoaşte vopselele de pe faţa lor.

— Ei, o să aflăm noi curînd. Ori sînt apaşi pe care Winnetou i-a întîlnit în drum şi i-a trimis după Inda-nişo, ori sînt comanşi. Dacă-s comanşi, sînt, desigur, un grup de recunoaştere ; ne vor întreba dacă n-am văzut nişte apaşi. Aflînd răspunsul nostru, vor pleca deîndată.

— Mie îmi face totuşi impresia că vin cu gînduri rele — interveni Old Death. Vă sfătuiesc să luaţi urgente măsuri de apărare.

— S-a şi făcut. Oamenii mei îşi ştiu fiecare sarcina într-un asemenea caz. Priviţi, peonul de colo aleargă de pe acum la caii cei mai apropiaţi. Va sări în spinarea unuia şi va pune în gardă pe *vaqueros*. Aceştia, în cel mult zece minute, vor aduna cirezile, lăsîndu-le în paza a doi oameni. Pe urmă, vor face front împotriva duşmanilor. Lasso-urile sînt arme teribile ; un *vaquero* le mînuieşte şi mai abil decît indienii. În plus, puştile noastre trag mai departe decît arcurile sau flintele învechite ale pieilor-roşii. Nu se sperie flăcăii mei de cincizeci de indieni ! Iar noi aici, în *estanzia*, sîntem bine apăraţi. Nici picior de roşu nu poate să treacă dincoace, peste zid. De altfel, contez şi pe dumneavoastră. Dacă-l socotim şi pe negru, sînteţi cinci la număr, bine înarmaţi. Mai sînt şi eu cu cei opt peoni aflaţi în casă. Deci, în total paisprezece inşi. Să-i văd şi eu pe indienii care ar izbuti să-mi forţeze poarta ! O, nu, senor ! Pieile-roşii vor trage de clopot, ne vor spune ce-i interesează şi vor pleca iarăşi cum au venit. Cînd cercetaşul lor va zări aici sus paisprezece bărbaţi hotărîţi, se va retrage respectuos. Situaţia nu e de loc dificilă.

Chipul lui Old Death exprima îndoială. Bătrînul *westman* clătină din cap şi zise :

— Pe mine, însă, mă bat alte gînduri. Sînt convins că nu de apaşi e vorba, ci de comanşi. Ce caută ei aici ? O simplă acţiune de recunoaştere ? Nu cred. Dac-ar fi intrat la bănuială că apaşii se află prin împrejurimi, le-ar fi căutat urmele şi le-ar fi găsit. Într-un asemenea caz, nu mai umblă ei după informaţii. Nu, banda urmăreşte un alt scop. Vrea să pătrundă în casa dumneavoastră, senor, ca să-l răpească pe apaşul rănit.

— Dar ei nu ştiu nimic ! Cine să le fi spus ?

— Chiar Gibson, omul pe care-l căutăm şi care a dormit la dumneavoastră. I-aţi arătat pe apaş, iar dînsul v-a vîndut comanşilor pentru a se pune bine cu ei. Dacă nu-i aşa, să nu-mi spuneţi pe nume !

— Se poate. În cazul acesta, mă vor sili să-l predau pe apaş.

— Fără îndoială. Şi aveţi de gînd să-l predaţi ?

— Nici în ruptul capului ! Winnetou mi-e prieten. El mi l-a încredinţat pe Inda-nişo şi n-am să-i înşel prietenia. Comanşii se vor zbate în zadar. Ne vom apăra.

— Vă expuneţi unui mare pericol. E adevărat că putem să le ţinem piept acestor cincizeci de inşi, dar pe urmă vor aduce întăriri serioase şi mă tem că veţi pierde partida.

— Asta e în mîna sorţii. Eu, însă, fie ce-o fi, îmi respect cuvîntul dat.

Old Death îi strînse mîna spaniolului şi rosti :

— Sînteţi un om de onoare şi vă puteţi bizui pe ajutorul nostru. Eu îl cunosc pe şeful comanşilor ; sîntem prieteni. Poate reuşesc să-l abat de la acte ostile. I-aţi arătat lui Gibson şi uşile secrete ?

— Nu, senor.

— Foarte bine. Cîtă vreme pieile-roşii nu cunosc aceste intrări, ne vom apăra. Acum să coborîm, să ne luăm armele.

În timpul absenţei mele, ni se repartizaseră odăi în care fusese adăpostit bagajul nostru. Pentru mine se nimerise o odaie din faţă, luminată prin două ferestrui. Acolo îmi găsii agăţată arma. Cînd s-o desprind din cui, zării printr-un crenel pe indienii care se apropiau dinspre vadul de lîngă *hacienda*. Trecuseră dincoace şi goneau în galop către noi. Nu ţipau, după cum le era obiceiul, ci păstrau o tăcere perfidă, care mi se păru şi mai periculoasă. Erau comanşi. Îi recunoscui după culoarea vopselelor de pe obraz. Cît ai clipi,

ajunseră lîngă zid, care — masiv și înalt — îi ascundea vederii noastre. Erau înarmați cu sulițe, arcuri și săgeți. Numai călărețul din frunte, probabil conducătorul, purta pe umăr o flintă. Unii tîrau niște pari lungi, solizi, legați în spatele cailor. La început crezui că e vorba de bețe de cort, mai groase, dar îmi dădui curînd seama că greșesc. Firește că alergai să-i anunț pe ai noștri. Pe coridor mă întîlnii cu Old Death, care tocmai ieșea din camera lui situată față-n față cu a mea.

— Atenție ! strigă el. Comanșii trec zidul ! Au adus trunchiuri de copaci tineri. Se servesc de ele în loc de scări. Repede sus, pe platformă !

Dar lucrurile nu merseră chiar atît de repede. Peonii se aflau jos, la primul etaj, rezervat servitorilor. Nici Old Death și cu mine nu puturăm urca imediat, deoarece o dată cu *caballero* ieșiseră pe coridor și cele două doamne, speriate în toată legea și copleșindu-ne cu lamentările lor. Trecură deci pe puțin două minute pînă să urcăm scara — timp prețios într-o asemenea situație. Consecința nu întîrzie să se arate. În clipa cînd ajunserăm pe platformă, primul indian se și sălta pe bordura ei, urmat de alții. Aveam armele pregătite, dar nu-i mai puteam opri decît dacă ne-am fi hotărît să-i împușcăm. Folosindu-se de trunchiurile de copaci, indienii escaladaseră zidul exterior și, traversînd curtea, se cățăraseră cu o viteză uluitoare pe ambele etaje. Noi stam acum în centrul platformei de sus, pe cînd comanșii se mai aflau la marginea ei.

— Îndreptați armele asupra lor ! porunci Old Death. În primul rînd, trebuie să cîștigăm timp.

Numărai cincizeci și doi de indieni. Operaseră fără o vorbă, fără un strigăt, luîndu-ne prin surprindere. Totuși, nu se hotărau încă să ne atace. Stăteau la bordură cu arcurile și săgețile în mîini. Sulițele, fiind prea lungi, i-ar fi stînjenit la cățărat. De aceea le lăsaseră jos.

Caballero înaintă cîțiva pași și, într-un amestec de spaniolă, engleză și indiană folosit în acel ținut de graniță — întrebă :

— Ce doresc oamenii roșii de la mine ? De ce au pătruns în casa mea fără să-mi ceară voie ?

Șeful, care între timp își scosese flinta de pe umăr, înaintă și el cîțiva pași, apoi răspunse :

— Războinicii comanșilor s-au convins că le ești dușman. De aceea îți vei lua astăzi rămas bun de la lumina soarelui.

— Ba nu sînt dușmanul vostru. Mie îmi sînt dragi toți oamenii roșii ; nici măcar nu-i întreb din care trib fac parte.

— Fața palidă minte ! Aici, în casă, se află ascunsă o căpetenie a apașilor. Cîinii de apași îi dușmănesc pe comanși. Iar cel care ascunde pe un apaș înseamnă că e dușmanul nostru și trebuie să moară.

— *Caramba* ! Vreți să-mi interziceți să dau adăpost cui îmi place ? Dar cine-i stăpîn aici, voi sau eu ?

— Războinicii comanșilor au ocupat casa. Acum ei sînt stăpînii. Predă-ni-l pe apaș ! Sau tăgăduiești că se află la tine ?

— Nici prin gînd nu-mi trece să tăgăduiesc. Numai fricoșii se folosesc de minciuni. Eu însă nu mă tem. Pot să vă spun deschis că...

— Stați ! îl întrerupse Old Death mai mult în șoaptă. Nu faceți prostii, senor !

— Credeți că e mai bine să neg ? întrebă mexicanul.

— Bineînțeles. Minciuna e un păcat, recunosc. Dar adevărul ar fi în cazul acesta curată sinucidere. Și vă întreb : ce păcat e mai mare : să minți sau să te sinucizi ?

— Sinucidere ? Ce sînt în stare să facă indienii împotriva celor paisprezece puști ale noastre ?

— Multe pot face ! Doar îi vedeți aici, sus. Majoritatea vor cădea, desigur, dar ne-am alege și noi cu cîteva săgeți și cuțite în piept. Și dacă-i alungăm, vor aduce altă ceată și va porni din nou măcelul. Lăsați-mă pe mine ! Vorbesc eu !

Se întoarse către șeful indienilor :

— Vorbele fratelui nostru ne miră foarte. Cum de vă trece prin gînd că s-ar afla aici un apaș ?

— Știm ! răspunse scurt comanșul.

— Atunci știți mai mult decît știm noi.

— Vrei să zici că ne înșelăm ? Minți !

— Iar tu, dacă mai spui o dată cuvîntul acesta, o plătești cu viața ! Nu îngădui să fiu făcut de mincinos. Uite cum te pîndesc armele noastre ! Un semn al meu, și de fiecare pușcă ar cădea un comanș.

— În schimb, ceilalți v-ar trimite pe urmele celor uciși. Colo, afară, sînt încă mulți războinici de-ai noștri, mai mulți decît de zece ori zece ori cinci. Vor sări și vor dărîma casa.

— Nici măcar zidul n-au să-l treacă! Acum știm totul și sîntem pregătiți. Îi vom saluta cu gloanțe de n-o să rămînă unul viu.

— Fratele meu alb e bun de gură. Dar de ce vorbește dînsul? E cumva stăpînul casei? Ia să-mi spui cum te cheamă și cum de grăiești astfel cu un șef al comanșilor?

Old Death dădu din mînă cu dispreț.

— Și cine-i, mă rog, șeful ăsta al comanșilor? E cumva un războinic vestit, sau face parte din sfatul înțelepților? Nu văd să poarte pană de vultur sau de cerb, nici vreun alt semn al rangului. În schimb, eu sînt o căpetenie a fețelor palide. Mă întreb din ce trib veți fi fiind, dacă nici măcar nu mă cunoașteți! Eu sînt Coșa-pehve și am fumat pipa păcii cu Oyo-coltsa, căpetenia voastră. Nu mai departe decît ieri am stat de vorbă cu fiul său, cu Avat-vila, și am înnoptat în tabăra lui. Va să zică, e limpede că sînt prietenul vostru, al comanșilor. Dar dacă mă faceți de mincinos, răspund cu arma.

Un murmur străbătu rîndurile indienilor. Șeful se întoarse spre ei și le vorbi în șoaptă. Felul cum îl priveau pe Old Death vădea că numele lui făcuse impresie.

După o scurtă deliberare, șeful se adresă din nou bătrînului *westman*:

— Războinicii comanșilor știu că „Bătrîna moarte“ este prieten cu „Biberul alb“; dar vorbele tale nu sînt vorbe de prieten. De ce tăinuiești că în casa asta se ascunde un apaș?

— N-am ce tăinui. Vă spun cinstit că nu e nimeni.

— Noi însă am aflat că Inda-nișo e aici. Ne-a spus-o chiar o față palidă, care ne-a cerut ocrotire.

— Cum se numește acea față palidă?

— Are un nume pe care gura comanșilor nu-l prea poate rosti, ceva ca Ta-hi-ha-no.

— Nu cumva Gavilano?

— Da, da, așa-i spune.

— În cazul acesta, ați făcut o mare greșeală. Eu îl cunosc pe Gavilano. E un ticălos fără pereche și pe limbă nu are decît minciuni. Războinicii comanșilor se vor căi că l-au luat sub scutul lor.

— Fratele meu se înșală. Fața palidă ne-a spus adevărul. Noi știm că Winnetou l-a adus încoace pe Inda-nișo și că a fugit apoi peste Avat-hono, adică Rio Grande. Dar o să-l

găsim, o să-l prindem și o să-l legăm la stîlpul caznelor. Mai știm că Inda-nișo e rănit la braț și la picior. Știm chiar și locul unde stă ascuns.

— Dacă-i așa, atunci spune-mi și mie locul.

— Cobori de aici pe două scări, în casă, pînă dai de o trecătoare îngustă, lungă, cu o mulțime de uși pe amîndouă părțile. Deschizi ultima ușă pe stînga și acolo zace Inda-nișo. N-are putere nici să se dea jos din pat.

— Fața palidă te-a mințit. În locul acela n-ai să găsești nici un apaș.

— Atunci lasă-ne să coborîm și să vedem cine spune adevărul: tu sau fața aceea palidă.

— Asta n-am s-o îngădui, firește. Casa e deschisă numai pentru oamenii care vin aici cu voia stăpînului, nu și pentru cei care năvălesc cu dușmănie asupra ei.

— Cuvintele tale dau de înțeles că apașul se află totuși aici. „Biberul alb“ ne-a poruncit să i-l aducem și vom împlini porunca.

— Te înșeli și acum. Dacă nu te las să intri, n-o fac pentru că apașul ar fi aici, ci pentru că pretenția ta mă jignește. Cînd Old Death vă spune că ați fost mințiți, trebuie să-l credeți. Dar dacă vreți, totuși, să intrați cu de-a sila, mă rog, n-aveți decît! Încercați! Nouă ne ajunge un singur om ca să apărăm intrarea! Stînd jos, pe scară, omul nostru poate împușca pe oricine ar îndrăzni să coboare. V-ați urcat aici, sus, ca niște vrăjmași. De aceea nu vă dau drumul. Întoarceți-vă jos, la poartă, și rugați prietenește să vă deschidem. Atunci vă vom primi și noi ca prieteni!

— „Bătrîna moarte“ știe să dea sfaturi foarte bune, dar care nu se potrivesc pentru noi. Dacă n-ai nimic pe cuget, lasă-ne să intrăm. Dacă nu, atunci stăm aici și trimitem un om să aducă întreaga oaste a comanșilor. Veți fi nevoiți să ne lăsați înăuntru.

— Nicidecum! O mie de comanși de-ar veni, tot numai cîte unul poate să treacă, iar noi îi vom ucide pe rînd. De altfel, nici trimisul tău n-o să facă vreo ispravă; cum se depărtează de zid și iese în bătaia puștii mele, îl și culc la pămînt. Eu vă sînt prieten, dar pentru că ați venit cu gînduri de vrăjmășie, n-am să vă cruț de fel.

În tot timpul discuției, puștile noastre erau îndreptate asupra indienilor. Deși izbutiseră să escaladeze zidul și să se

cațăre pînă pe platformă, aceștia se aflau totuși în dezavantaj față de noi — lucru de care își dădea seama șeful. De aceea începu iarăși consultațiile cu ai lui. Ce-i drept, nici poziția noastră nu era de invidiat. Old Death se scărpină după ureche și zise :

— Încurcată treabă, zău așa ! Prudența ne cere să nu-i tratăm cu ostilitate. Dar dacă-i aduc și pe ceilalți împotriva noastră, atunci o pățim ! Da, da, ar fi bine să-l ascundem pe apaș, pentru ca dumnealor să-l caute fără nici un rezultat ! Mă tot gîndesc la casa asta, pe care o cunosc la perfecție, și nu văd nici o ascunzătoare ca lumea.

— Să-l scoatem afară — propusei eu.

— Afară ? rîse bătrînul. Sînteți într-o ureche, *sir ?* Cum să-l scoatem ?

— Ați uitat cele două uși secrete ? Sînt în spate, pe cînd comanșii stau în fața casei și nu pot observa nimic. Îl duc eu afară, în tufărișul de pe mal ; să rămînă acolo pînă se depărtează primejdia.

— Știți că nu-i rea ideea ! admise Old Death. Nici nu m-am gîndit la ușile din dos. Dar ce ne facem dacă au postat afară o santinelă ?

— Asta nu cred. Numărul lor nu trece cu mult peste cincizeci. Dintre aceștia, unii au trebuit să rămînă lîngă cai, dincolo de zid. Greu de presupus ca să fi rînduit oameni și în spatele casei.

— Bine, hai să încercăm, *sir.* Preluați sarcina, împreună cu unul din peoni. Noi vom avea grijă ca indienii să nu vă observe cînd coborîți și să nu sesizeze lipsa dumneavoastră. S-ar putea ca și doamnele să vă ajute ; după ce ieșiți pe ușă, să împingă la loc dulăpiorul.

— Mai am o propunere : Ce-ar fi să le instalăm pe doamne în odaia rănitului ? Comanșii vor crede că acolo stau într-adevăr femeile și că nu e vorba de nici un indian.

— Foarte just ! observă senor Atanasio. E nevoie numai de niște cuverturi și de hamacurile din odăile soției și nepoatei mele. Cîrlige se află peste tot. Doamnele să se culce, iar dumneavoastră căutați o ascunzătoare pentru apaș ; cel mai bine ar fi să-l duceți nițel mai la vale de locul unde v-ați îmbăiat adineauri. O mulțime de petunii în floare atîrnă acolo pînă deasupra apei ; acolo veți găsi și barca noastră. Culcați-l pe apaș în barcă și n-o să-l descopere nimeni. Luați-l și pe Petro cu dumneavoastră. Pînă vă întoarceți, îl ținem pe comanș aici ; apoi îl lăsăm să intre în casă.

Împreună cu peonul căruia îi zicea Petro, coborîi scara pînă jos, unde femeile așteptau îngrijorate desfășurarea evenimentelor. Aflînd care-i situația, se arătară gata să ne ajute. Aduseră chiar ele cuverturile și hamacurile. Apoi îl înfășurai pe apaș într-o pătură. La vestea că e căutat de comanși, „Omul bun" rosti anevoie :

— Inda-nișo a văzut multe ierni și zilele lui sînt numărate. De ce bunele fețe palide să-și pună în joc viața din pricina lui ? Mai bine să-l ucidă și să-l predea comanșilor. Ascultați-i rugămintea !

Refuzai ideea, clătinînd doar energic din cap. Apoi îl scosei în coridor. Dădui la o parte dulăpiorul, ieșii cu rănitul și-l dusei fără nici o greutate pînă dincolo de zid.

Pînă atunci nimeni nu ne observase. Arbuștii ne serviseră de camuflaj. Însă mai departe, către rîu, se întindea o fîșie de teren neacoperit, pe care trebuia s-o tăiem de-a latul. Prudent, mă uitai de după rămuriș dacă nu se află nimeni prin apropiere. Spre marea mea dezamăgire, zării un comanș care ședea ghemuit lîngă sulița, tolba și arcul lui. Supraveghea zidul din spatele casei. Această împrejurare părea să ne dea peste cap întregul plan.

— Trebuie să ne întoarcem, senor — zise peonul după ce i-l arătasem pe indian. Am putea, ce-i drept, să-l omorîm, dar ne-am atrage răzbunarea celorlalți.

— Nu-l omorîm în nici un caz. Poate găsim o soluție mai bună : îl scoatem de-aici, îl ademenim în altă parte.

— Dar nu văd cum s-o facem. Santinela nu-și părăsește postul fără ordin.

— Am eu un plan care ne poate salva. Tu ascunde-te aici, iar eu îi voi atrage atenția asupra mea. Cînd mă observă, fac pe speriatul și o iau la fugă. Firește că dînsul se va lua după mine.

— Sau va trage cu arcul.

— Mă rog, trebuie să risc.

— Să nu riscați, senor ! E prea periculos ! Comanșii trag cu arcul cum tragem noi cu pușca, la sigur. Ca să fugiți, trebuie să-i întoarceți spatele, și nu vă puteți feri de săgeată.

— Sar în apă și înot pe spate; atunci văd cum țintește și mă dau repede la fund. El, închipuindu-și că plănuiesc ceva împotriva comanșilor, va grăbi, probabil, înot după mine. Și pe urmă, pe malul celălalt, mă descurc eu; îi izbesc un pumn și gata. Pînă mă întorc stai aici, nu-ți părăsi locul! Adineauri mă scăldam, am văzut locul acela cu petuniile. Știu și unde se află barca. O trag eu pînă aici.

Peonul se strădui cît putu să mă abată de la ideea mea — dar cum era să-l ascult dacă nu vedeam altă soluție ca să ne îndeplinim misiunea! Plecai, așadar. Pentru a deruta santinela, mă strecurai mai întîi printre tufișuri, pe lîngă zid, ivindu-mă apoi de după colț. Comanșul nu mă zări numaidecît. Abia mai pe urmă își îndreptă privirea spre mine și sări ca ars. Îmi întorsei pe jumătate fața, ca să nu fiu recunoscut mai tîrziu. Omul strigă, mă somă — dar nu-i dădui ascultare. Atunci apucă arcul, scoase din tolbă o săgeată și ochi. Cîteva salturi — și ajunsei pe mal, înainte ca el să tragă. Sării în apă și cîrmii, pe spate, spre malul opus. Imediat ajunse și comanșul pe mal. Mă zări și trase cu arcul. Eu mă scufundai pe moment. Săgeata nu-și atinse ținta. Cînd ieșii iarăși la suprafață, îl văzui pe comanș cum pîndește, ghemuit pe mal. Își dădea seama că nu m-a rănit. Altă săgeată nu avea, fiindcă nu-și luase tolba. Atunci lepădă arcul și sări în apă. Era exact ceea ce prevăzusem. Pentru a-l înșela, mă prefăcui că sînt un prost înotător și îl lăsai să se apropie. Apoi mă dădui la fund și înotai cît putui de repede în josul rîului. Cînd mă ridicai din nou, eram în imediata apropiere a malului. Comanșul, mult mai sus, departe, se ținea pe apă și aștepta să ies la vedere. Acum aveam avansul dorit. Înotai deci spre mal, mă săltai pe uscat și fugii printre copaci, de data asta în susul apei. La un moment dat, zării un arbore al vieții, solid de tot și acoperit cu mușchi. Îl depășii în fugă și apoi, ocolind, mă întorsei iarăși, pitindu-mă în dosul trunchiului său masiv. Astfel așteptam ivirea indianului care, fără îndoială, grăbea pe urmele mele. Iată-l că sosește, cu sufletul la gură, șiroind de apă — ca și mine, de altfel — gîfîind și cu ochii ațintiți asupra urmelor. Trece în dreptul meu, cu privirea în pămînt, iar eu — în vîrful picioarelor — după el. Respirația grea îl împiedică să-mi audă pașii.

Îmi trebuiră cîteva salturi ca să-l ajung. Mă năpustii asupra lui și-l doborîi. Apoi, îngenunchind lîngă el, îl apucai de beregată. Doi pumni în cap — și omul se liniști.

Nu departe se afla un platan frînt, culcat în direcția rîului; apa trecea la vreo doi coți sub crengile lui veștede. Copacul acesta îmi oferea o cale minunată ca să ajung iarăși la rîu, fără a lăsa nici o urmă. Mă săltai pe trunchiul lui, alergai așa o bucată și sării apoi în apă. Drept în față, pe celălalt mal, străluceau petuniile. Înotai într-acolo, dezlegai barca și vîslii spre locul unde aștepta Petro cu apașul rănit. Prinsei iarăși barca de o rădăcină și sării pe mal. Trebuia să ne grăbim, să terminăm toată operația pînă comanșul își va fi venit în fire. Îl culcarăm pe Inda-nișo în barcă, după ce-i încropirăm un așternut bunicel din pături și din propriile-i veșminte.

Peonul se întoarse numaidecît la zid. Eu mînai barca pînă sub petunii, o legai bine și apoi, înot, făcui cale întoarsă. Pe cînd îmi storceam hainele de apă și le îmbrăcam din nou, tot scrutam cu privirea malul opus. Mă interesa dacă indianul își revenise și dacă nu cumva observase apariția noastră. Dar, nimic. Omul nu era nicăieri de văzut.

Intrarăm în casă prin ușa secretă. Totul nu durase decît un sfert de oră. Senora îmi oferi alte haine, uscate, și astfel puteam să-i rîd în nas oricărui comanș care ar fi îndrăznit să afirme că eu, inocentul, am fost pe afară, sau, mai ales, că am făcut o partidă de înot.

Femeile se tolăniră în hamacurile lor, iar noi urcarăm iarăși pe platformă, fără să uităm, bineînțeles, puștile.

Sus, tratativele mai continuau. Old Death susținea punctul de vedere că percheziționarea casei ar fi o insultă grea pentru el și pentru *haciendero*. După ce-l informai repede că apașul e pus în siguranță, bătrînul *westman* catadicsi să cedeze încet-încet și, pînă la urmă, declară că va permite unui număr de cinci comanși să se convingă cu ochii lor că Inda-nișo nu se află în casă.

— De ce numai cinci? întreba șeful. Nu sîntem egali cu toții? Lucrăm toți laolaltă. Old Death poate avea încredere în noi. N-o să ne atingem de nimic, nici de cel mai mărunt lucru.

— Bine ! Să vedeţi şi voi cît de largi sîntem la inimă. Puteţi intra toţi : toată lumea să se convingă de adevăr. Dar vă cer, la rîndul meu, să depuneţi armele şi să ne daţi dreptul de a reţine şi pedepsi pe cei care s-ar atinge de vreo persoană sau de vreun obiect fără permisiunea noastră.

Comanşii se sfătuiră între ei şi, în cele din urmă, căzură de acord. Îşi lepădară arcurile, tolbele, cuţitele şi urcară apoi în şir, unul după altul.

Încă înainte de a mă fi depărtat cu Petro, slujitorii *vaqueros*, înarmaţi şi călare pe cai buni, se postaseră afară, în cîmp, cu privirile aţintite în sus, spre noi. Aşteptau semnalul stăpînului şi deocamdată se ţineau liniştiţi.

Din cei paisprezece cîţi eram, numai *haciendero* şi Old Death urmau să-i conducă pe comanşi prin încăperile casei. Doi oameni rămaseră pe platformă, iar două grupuri de cîte cinci păzeau înăuntru, cu armele în mîini, ambele coridoare, pentru a preîntîmpina orice excese din partea pieilor-roşii. Eu mă aflam pe coridorul de jos, în faţa odăii unde zăcuse apaşul. Comanşii se duseră de-a dreptul acolo. Old Death deschise uşa. Se citea pe chipurile indienilor cît de convinşi erau că-l vor găsi pe Inda-nişo. Dar în locul lui dădură de cele două femei culcate în hamacuri şi citind.

— Uf ! exclamă conducătorul. Aici sînt femei !

— Întocmai ! rîse Old Death. Dac-ar fi după minciunile cu care v-a îmbrobodit faţa aceea palidă, ar trebui să-l găsiţi aici pe apaş. Poftiţi, căutaţi-l ! Intraţi !

Privirea comanşului făcu ocolul camerei. Apoi omul răspunse :

— Un războinic nu intră în wigwamul femeilor. Aici nu e nici un apaş. Ochiul meu l-ar zări.

— Atunci căutaţi în celelalte odăi !

Dură mai bine de o oră pînă ce indienii terminară percheziţia. Văzînd că nu găsesc pe nimeni, o luară iar de la început. Femeile izbutiră să părăsească odaia, iar comanşii cotrobăiră peste tot cu cea mai mare atenţie. Se ridicară chiar cuverturile şi saltelele, deşi acestea erau întinse de-a dreptul pe podea. Cercetară şi duşumeaua, dacă n-are cumva vreo deschizătură. În fine, se convinseră că apaşul nu se află în *estanzia*.

Cînd şeful se dădu bătut, Old Death îl mustră :

— Eu v-am spus adevărul şi nu m-aţi crezut. Aţi avut mai multă încredere într-un mincinos decît în mine, care sînt prieten cu comanşii. Să ştiţi că la prima ocazie am să mă plîng căpeteniei voastre, „Biberul alb".

— Dacă fratele meu alb vrea să-l vadă, poftească împreună cu noi.

— Nu pot. Calul mi-e obosit. Ar fi să plec abia mîine dimineaţă. Or, războinicii comanşilor vor trebui să plece încă astăzi de-aici.

— Ba rămînem. Soarele dă în asfinţit şi nu ne convine să călărim noaptea. Vom porni în zori ; atunci fratele meu poate să ne însoţească.

— Bine ! Dar nu plec singur. Mai am patru tovarăşi.

— Vor fi şi ei bineveniţi la „Biberul alb". Fraţii mei ne vor îngădui să petrecem noaptea în preajma casei.

— N-am nimic împotrivă — răspunse mexicanul. V-am mai spus că sînt prieten cu toţi oamenii roşii care vin la mine cu gînduri paşnice. Şi, drept dovadă, vă dăruiesc şi o vită ca s-o tăiaţi. Puteţi să aprindeţi focul şi să puneţi carnea la fript.

Această promisiune făcu o deosebită impresie asupra comanşilor. Acum erau pe deplin convinşi că ne făcuseră o nedreptate. De aceea se purtau cît se poate de frumos. Desigur că, în bună măsură, trebuie să fi contribuit la această schimbare de atitudine şi prestigiul de care se bucura printre ei Old Death. Într-adevăr, nu se atinseră de nici un lucru şi părăsiră casa fără măcar să fie somaţi. Scările erau lăsate şi poarta deschisă. Cîţiva peoni înarmaţi rămaseră de gardă pe platformă. În ciuda comportării prieteneşti a comanşilor, vigilenţa nu era de prisos.

Noi, ceilalţi, coborîrăm în urma lor, iar slujitorii *vaqueros* primiră ordin să prindă o vită. Caii comanşilor aşteptau în faţa casei, dincolo de zid. Erau păziţi de trei războinici. O santinelă a pieilor-roşii veghea în spatele casei. Toţi oamenii aceştia fură numaidecît rechemaţi din posturi. Printre ei se afla şi comanşul pe care-l ademenisem pînă dincolo, pe malul opus. Veşmintele lui, foarte sumare, erau încă ude. Întors la postul său, nu avusese încă prilejul să raporteze cele întîmplate. Acum se apropie de şef şi-i vorbi, avînd grijă ca noi, albii, să nu auzim nimic. Părea să-şi fi încheiat raportul, cînd dădu cu ochii de mine. Vopsit cum era, nu observai vreo schimbare pe faţa lui, dar văzui că gesticulează furios. Arăta spre mine şi-i striga superiorului său nişte vorbe neînţelese. Şeful mă privi cu ochi injectaţi şi veni mai aproape :

— Albul acesta tînăr a trecut adineauri prin apă. L-a doborît el oare pe războinicul meu ?

Old Death interveni imediat, interesîndu-se ce anume vrea să spună indianul. Acesta îi relată cele petrecute, la care bătrînul *westman* se porni pe un rîs grozav.

— Războinicii roșii par să nu se descurce prea bine cînd e vorba de chipurile albilor. Mă întreb chiar dacă omul pe care l-a văzut fiul comanșilor a fost într-adevăr un alb.

— A fost un alb ! răspunse hotărît santinela. Chiar ăsta de aici ! L-am văzut cînd înota pe spate. Era îmbrăcat în hainele astea albe.

— Așa ! Va să zică a înotat cu hainele pe el ? Văd că ale tale sînt ude leoarcă. Înseamnă că și ale lui ar trebui să fie la fel. N-ai decît să le pipăi și ai să vezi că sînt uscate.

— S-a strecurat în casă și a îmbrăcat altele.

— Și pe unde naiba să fi intrat ? Nu stăteau oare străjile voastre la poartă ? Nimeni nu poate urca sau coborî din casă fără scară. Or, acolo pîndea toată ceata voastră de războinici. Și atunci, cum ar fi reușit tînărul meu tovarăș să se plimbe pe afară ?

Trebuiră să recunoască și ei justețea raționamentului, iar paznicul păcălit se resemnă și el în cele din urmă. Ultima umbră de îndoială o risipi *haciendero*, afirmînd că de cîtva timp bîntuie prin împrejurimi o bandă de hoți de cai și că, desigur, omul cu pricina face parte din această bandă. Misterios rămînea doar faptul că nu exista nici o urmă care să indice pe unde dispăruse individul.

Pentru a dezlega enigma, șeful, împreună cu santinela în cauză și cu alți războinici, porni călare prin vad și apoi către locul unde se petrecuse tărășenia. Noroc că se înserase și o cercetare atentă nu mai era posibilă. Vicleanul de Old Death mă pofti la plimbare de-a lungul malului. Cu ochii țintă la călăreții de pe malul opus, prefăcîndu-ne că nu avem alt scop decît să-i urmărim cu privirea, ne depărtarăm agale și ne oprirăm lîngă petunii. Acolo, bătrînul *westman* vorbi încetișor, ca să nu-l audă decît omul din barcă :

— Aici e Old Death și tînara față palidă care l-a adus încoace pe Inda-nișo. Oare cinstita căpetenie a apașilor îmi recunoaște glasul ?

— Da — se auzi răspunsul abia șoptit.

— Comanșii cred, în sfîrșit, că „Omul bun" nu se află aici. Ei vor pleca în zori. Va putea fratele meu alb să mai rămînă atîta vreme în barcă ?

— Apașul va răbda. Răcoarea apei îl înviorează, frigurile i-au trecut. Dar aș vrea să știu cît mai rămîne aici Old Death cu tovarășii lui.

— Plecăm mîine, o dată cu comanșii.

— Iuf ! De ce se însoțește prietenul meu alb cu dușmanii noștri ?

— Căutăm niște oameni care se află acum la ei.

— Dar pe războinicii apașilor nu-i veți vedea ?

— S-ar putea să-i întîlnim, firește.

— Atunci, îngăduiți-mi să-i dau ceva tînărului războinic care și-a primejduit viața pentru mine. E vorba de un totem pe care, arătîndu-l, va fi totdeauna binevenit în mijlocul apașilor. Old Death e un om iscusit și încercat ; cîinii de comanși nu-l vor prinde dacă, după lăsarea nopții, îmi va aduce o bucată de piele albă și un cuțit ; iar în zori poate să vină iarăși ca să-i dau totemul pe care-l voi pregăti.

— Îți voi aduce pielea și cuțitul. Mai dorești ceva ?

— Nu. Apașul e mulțumit. Fie ca bunul Manitu să vegheze pururea căile lui Old Death și ale tînărului prieten alb !

Ne înapoiarăm. Nimeni nu observase absența noastră de un minut. Bătrînul *westman* îmi lămuri gestul apașului :

— Se întîmplă foarte rar ca un alb să capete un totem de la o căpetenie indiană. Aveți baftă, *sir*. „Manuscrisul" acesta al lui Inda-nișo poate să vă fie de mare folos.

— Vreți, într-adevăr, să-i procurați pielea și cuțitul ? Dacă vă prind comanșii, v-ați ars și dumneavoastră, și apașul ! S-a zis cu amîndoi.

— Aș ! Mă credeți un școlar neisprăvit ? Știu eu ce se poate, și ce nu.

Conducătorul comanșilor se întoarse fără nici o ispravă. Urma nu mai putea fi recunoscută.

Seara trecu fără alte întîmplări, noaptea la fel. În zori mă trezi Old Death. Îmi dădu un pătrățel de piele tăbăcită, albă. O întorsei pe ambele fețe și nu descoperii decît pe partea netedă niște crestături subțiri, ce-mi păreau fără însemnătate.

— Acesta-i totemul ? întrebai. Nu văd nimic extraordinar.

— Nici nu-i nevoie să vedeţi. Arătaţi-l primului apaş care vă iese în drum şi vă veţi lămuri. Aveţi în mînă o comoară. Mesajul de pe totem e deocamdată invizibil, deoarece „Omul bun" nu a avut vopsele la dispoziţie. Dar orice apaş poate colora crestăturile şi atunci iese la iveală desenul cu tot tîlcul lui. Vă conjur, însă, nu-l lăsaţi cumva pe mîna vreunui comanş ! Vă veţi demasca numaidecît ca prieten al apaşilor. Şi acum, haide, îmbrăcaţi-vă şi coborîţi. Peste puţin comanşii vor fi gata de plecare.

Indienii tocmai îşi ameţeau stomacul cu rămăşiţele friptu-rii din ajun. Apoi îşi duseră caii la adăpat, din fericire hăt-dincolo de ascunzătoarea apaşului. Apăru şi *haciendero* cu cele două femei, bucuroase că scăpaseră de primejdie.

Cînd slujitorii aduseră caii noştri, senor Atanasio clătină din cap şi rosti către Old Death :

— Aceştia nu sînt cai potriviţi, senor. Ştiţi ce înseamnă, nu-i aşa, un cal bun. Domnul Lange şi fiul său, ca şi negrul, de altfel, nu mă privesc. Dar dumneavoastră îmi sînteţi vechi prieten. Şi văzînd cît îl îndrăgiţi pe acest tînăr senor, mărturisesc că mi-a devenit şi mie simpatic. Veţi primi amîndoi nişte cai mai cumsecade.

Întîmpinarăm cu satisfacţie oferta mexicanului. La porunca lui, slujitorii prinseră doi cai, pe jumătate sălbatici, cu care îi înlocuirăm pe-ai noştri. Apoi ne luarăm rămas bun de la gazde şi plecarăm în tovărăşia comanşilor.

Soarele încă nu se ridicase deasupra orizontului că şi trecurăm peste Elm-Creek şi ne continuarăm galopul spre vest. Noi, cinci la număr, călăream în faţă, împreună cu şeful comanşilor ; trupa venea în urmă. Mă simţeam mereu în nesiguranţă ; îmi era de parcă din clipă în clipă m-aş fi putut pomeni cu o suliţă sau cu o săgeată în spate. Aceşti indieni, pe caii lor mărunţi, slabi, zbîrliţi şi totuşi atît de rezistenţi, aceşti indieni, zic, cu armele, vopselele şi întreg felul lor de a se purta, nu aveau darul să-mi inspire prea multă încredere. Dar împărtăşindu-i lui Old Death îndoielile mele, acesta mă linişti. Încă nu venise pînă atunci vorba nici de momentul, nici de locul unde urma să ne întîlnim cu grosul trupelor. Abia acum aflarăm că acestea nu se opriseră aşteptînd întoarcerea detaşamentului. Şeful de lîngă noi primise, de fapt, ordin să pună mîna pe „Omul bun" şi să-l trimită în spatele comanşilor sub paza a zece războinici. Acolo, prizonierul avea să fie ucis la stîlpul torturii. Ceilalţi patruzeci de oameni din detaşament trebuiau să se îndrepte în mare grabă spre Rio Grande şi să ajungă din urmă grosul trupei. „Biberul alb", aflînd de la Gibson că Winnetou traversase rîul şi bănuind că acesta va da alarma printre apaşi, socotise necesar să se deplaseze cu toată viteza ca să-i surprindă pe duşmani înainte de a-şi fi luat măsurile de apărare. Pentru noi ţelul principal era să ajungem în tabăra comanşilor şi să-l găsim pe Gibson.

După vreo două ore sosirăm în punctul unde detaşamentul celor cincizeci de războinici se despărţise de grosul trupei. În direcţia sud, la Rio Grande, se afla trecătoarea Eagle cu fortul Duncan pe care comanşii trebuiau să-l evite. După alte două ore dădurăm în sfîrşit peste ceva iarbă săracă ; deşertul Nueces rămase îndărătul nostru. Urmele după care ne orientam mergeau în linie dreaptă, fără nici o încrucişare cu alte urme. Aceasta însemna că trupa comanşilor trecuse neobservată de nimeni. Pămîntul se colora treptat într-un verde intens şi, în fine, zărirăm la apus pădurea. Ajunsesem deci în apropierea lui Rio Grande del Norte.

— Iuf ! făcu uşurat conducătorul comanşilor. Nu ne-am întîlnit cu nici o faţă palidă ; prin urmare, putem să trecem numaidecît apa. Cîinii de apaşi se vor pomeni în curînd cu noi şi vor urla de spaimă.

Călărirăm cîtva timp la pas pe sub platani şi ulmi, pe sub frasini şi arbori de cauciuc, pînă atinserăm malul rîului. „Biberul alb" era un comandant şi călăuză pricepută. Urmele, deşi străbătuserăm cîteva mile, duceau exact pînă în dreptul unui vad. Acolo albia lui Rio Grande era foarte largă, apa, în schimb, săracă. Din loc în loc se iveau bancuri de nisip moale, afînat, în care uşor te puteai împotmoli. Semnele arătau că aici, pe mal, poposiseră comanşii în cursul nopţii. Era de presupus că au pornit, ca şi noi, devreme — dar fără să se poată deplasa cu aceeaşi viteză, dat fiindcă intraseră pe un teritoriu cutreierat de patrulele apaşilor. Această împrejurare impunea măsuri de precauţie care, la rîndul lor, încetineau deplasarea. Se vedea că şi trecerea rîului o realizaseră cu foarte multă prudenţă. Numeroase urme de paşi arătau că o seamă de războinici descălecaseră pentru a cerceta înşelătoarele bancuri de nisip. Locurile de aceea fuseseră marcate cu crengi înfipte în fundul albiei. Pentru noi era mai

lesne să trecem dincolo ; n-aveam decît să ne luăm după semnele lor. Bancurile de nisip despicau apa în mai multe șuvoaie pe care caii noștri le trecură înot. Dincolo, traversarăm o fîșie îngustă de teren bogat în arbori și mărăciniș, după care dădurăm de iarbă și, în sfîrșit, iarăși de nisip. Ne aflam în ținutul dintre Rio Grande și Bolson de Mapimi, unde indienii făceau dese incursiuni. Era o întindere largă, nisipoasă, punctată pe alocuri de niște oaze de cactuși. O urmă clară străbătea șesul în direcția vest cu o vagă deviere spre sud. Dar mă înșelasem serios crezînd că vom ajunge pînă-n seară la tabăra comanșilor. Nisipul răscolit de copitele cailor și aruncat departe îndărăt dovedea că trupa comanșilor călărise în galop forțat. Către prînz depășirăm un lanț de dealuri joase, după care ne aștepta iar aceeași monotonie netedă, fără viață.

Nu puteam să nu admir rezistența cailor indieni. Deși trecuse mult de amiază, totuși animalele nu dădeau nici un semn de oboseală. Caii celor doi Lange și al negrului călcau mai anevoie. Al meu, însă, și al lui Old Death ne demonstrau că făcusem un schimb excelent.

La primul scăpătat al soarelui, deslușirăm, spre mirarea noastră, că urmele coteau brusc în altă direcție. Cu un sfert de ceas mai înainte, tăiaserăm drumul dintre San Fernando și Baya ; acum însă urma o lua spre sud-vest. De ce ? Căutam motivul. Old Death ne lămuri și de astă dată. Semnele arătau că aici comanșii făcuseră o haltă. Într-un anume punct, urmele a doi călăreți, venind dinspre nord, se întîlneau cu cele ale indienilor. Old Death descălecă, le cercetă cu atenție, și zise :

— Aici doi călăreți, desigur, tot indieni, le-au ieșit în drum comanșilor. Se vede că le-au adus o veste care i-a silit pe războinicii „Biberului alb“ să-și schimbe direcția. Nu ne rămîne decît să ne-o schimbăm și noi.

Conducătorul comanșilor descălecă la rîndul lui și, examinînd urmele, confirmă părerea lui Old Death. O luarăm, așadar, spre sud. Călărirăm într-una cît mai deslușeam urmele : eram deciși să mai străbatem pînă la căderea nopții o bună parte de drum. Chiar și pe înserate încă se mai puteau distinge amprentele copitelor. Apoi nu mai deosebirăm nimic. Eram gata să ne oprim. Dar calul meu, umflîndu-și nările, necheza mereu și ne îndemna înainte. Simțise,

probabil, apă. Îi făcui hatîrul și, peste cîteva minute, poposirăm într-adevăr pe malul unui rîu.

După atîta drum și osteneală sub dogoarea soarelui, apa era un dar neprețuit pentru oameni și cai. Ne aleserăm apoi un loc de popas. Comanșii rînduiră santinele, și caii, puși sub pază bună, se apucară de păscut. Noi, albii, ne grupărăm laolaltă. Old Death se cufundă în tot soiul de calcule, încercînd să stabilească denumirea rîului la care ajunsesem în chip neprevăzut. Pînă la urmă, trase concluzia că ar fi rîul Morelos care se varsă lîngă fortul Duncan în Rio Grande.

Dimineața, cercetările ne arătară că ne aflăm lîngă un curs de apă frumos, pitoresc, pe care, nu departe de noi, comanșii îl traversaseră înot. Îl trecurăm și noi, continuîndu-ne apoi drumul pe urmele comanșilor. Către amiază, aceștia își schimbară direcția către vest, spre niște munți pleșuvi. Old Death avea o mină îngîndurată. Întrebîndu-l ce are, bătrînul *westman* mărturisi :

— Nu-mi place istoria asta. Nu înțeleg cum de s-a vîrît „Biberul alb“ tocmai aici. Știți cum se cheamă ispititorul ținut din fața noastră ?

— Da, Bolson de Mapimi.

— Și cunoașteți acest deșert ?

— Nu.

— Mapimi, domnule, e un adevărat mușuroi de triburi sălbatice, renumite încă din timpuri vechi pentru jafurile pe care le săvîrșeau în regiunile megieșe. Dar să nu credeți că e vorba de un pămînt fertil care ar favoriza existența atîtor oameni. S-a făcut de mult constatarea că ținuturile sterpe constituie puncte de pornire ale migrațiunii popoarelor. De triburile acestea, care locuiesc sus pe platou, prin văgăuni ca și în văile din jur, nu te poți apropia. Știu precis că acolo s-au stabilit și numeroase hoarde de apași. Dacă intenția comanșilor e să-i atace, atunci le plîng de milă, nu apașilor, ci comanșilor. Apașii cutreieră regiunea dintre Rio del Norte și Rio Pecos, și controlează întregul ținut din nord-vest pînă dincolo de Gila. Prin urmare, comanșii pot cădea într-o capcană din care să n-aibă șanse de scăpare.

— Vai ! Atunci cădem și noi !

— Da, numai că nu prea văd de ce ne-am teme. Noi nu le-am făcut nici un rău apașilor. S-ar cuveni, deci, să ne tra-

teze fără duşmănie. La nevoie, totemul dumneavoastră îşi va face efectul.

— N-ar trebui să-i prevenim pe comanşi ?

— Dacă vreţi să încercaţi, poftim ! Zi-i prostului că-i prost, că tot nu te crede. Adineauri i-am mărturisit şefului părerea mea. Şi ştiţi ce-a făcut ? S-a răstit la mine. Cică el trebuie să meargă pe urmele „Biberului alb“, iar noi, dacă nu ne convine, n-avem decît s-o apucăm în altă parte !

— Urît din partea lui !

— Într-adevăr, comanşii nu frecventează cursuri de bună-cuviinţă şi de conversaţie. Dar să vedem ce ne mai aşteaptă. M-aş mira dacă acolo sus nu se cloceşte ceva împotriva noastră. Graniţa, mă rog, am trecut-o. Faptul s-a consumat. Însă dacă şi cum ne vom întoarce, astea sînt lucruri scrise într-o carte pe care n-am citit-o încă...

C A P I T O L U L IV

PRIN MAPIMI

Fusesem convins că voi pune mîna pe Gibson încă în Statele Unite. Şi iată că eram nevoit să-l urmăresc tocmai în Mexic, şi încă în cea mai primejdioasă dintre regiuni. Drumul ce m-ar fi dus la Chihuahua atinge nordul acelei pustietăţi numită Mapimi şi trece îndeosebi prin cîmp deschis. Dar acum trebuie să ne îndreptăm spre sud, unde se anunţau primejdii extrem de serioase. Gîndurilor sumbre li se adăugau oboseala trupului de care nici comanşii nu mai erau cruţaţi. Încă de la *Hacienda del Caballero* o ţinuserăm mereu într-un ritm cît se poate de intens. Comanşii îşi epuizaseră rezervele de pastramă, în timp ce noi mai dispuneam de foarte puţine provizii din cele oferite nouă de *haciendero*. Terenul urca mereu în pantă. Atinseserăm şi munţii pe care îi observasem de departe la amiază : nişte coloşi de piatră, fără pic de vegetaţie. Trecurăm printre munţi, păstrînd mereu direcţia sud. Între povîrnişurile abrupte soarele dogorea şi mai tare decît pe cîmp. Caii înaintau din ce în ce mai greu. De altfel, după cum arătau urmele, şi grosul trupei comanşilor călărise pe aici foarte încet. Deasupra noastră se roteau vulturii, însoţindu-ne ore întregi, de parc-ar fi aşteptat să cădem istoviţi şi să le oferim un ospăţ regal.

Deodată, pe cînd coteam după o stîncă, orizontul se întunecă spre miazăzi. Acolo parcă se înălţau nişte munţi împăduriţi şi caii, ca şi cum ar fi simţit apropierea, grăbiră pasul. Old Death se însenină la faţă şi vorbi :

— În sfîrşit încep să-mi dau seama încotro ne îndreptăm ! Cred că am ajuns în preajma lui Rio Sabinas care coboară din Mapimi. Dacă „Biberul alb“ şi comanşii lui s-au hotărît să meargă în susul rîului, înseamnă că mizeria s-a sfîrşit.

Chiar şi în ţinutul acesta nenorocit nu se poate ca, pe lîngă un curs de apă, să nu crească iarbă şi să nu fie pădure, poate chiar vînat. Hai să dăm pinteni calului. Cu cît vor face eforturi mai mari, cu atît mai repede se vor odihni.

Urmele se îndreptau acum spre răsărit. Ajunserăm într-un defileu lung şi îngust, care, lărgindu-se treptat, ne oferi din ce în ce mai clar priveliştea unei văi înverzite, străbătută de un firicel de apă. Ne repezirăm în goana mare pînă la pîrîu şi descălecarăm. La rîndul lor, comanşii — chiar dac-ar fi preferat să mai rabde de sete — trebuiră să facă pe voia cailor. Dar nici nu se adăpostiră încă bine ultimii cai — că şi pornirăm mai departe. Ceva mai încolo, pîrîul se vărsa într-o apă mai mărişoară. Ne continuarăm drumul pe mal în sus, trecînd printr-o văgăună cu pereţi aproape verticali şi năpădiţi din loc în loc de buruieni. Apoi ajunserăm sub coasta unor dealuri verzi, a căror umbră ne odihni cît de cît ochii orbiţi de soare. Între timp începu să se întunece. Trebuia să ne gîndim la popas. Şeful comanşilor stărui să mai mergem o bucată pînă vom da de nişte arbori. Îl ascultarăm. Caii — obosiţi — se poticneau de pietrele din drum. Se făcu aproape noapte cînd, deodată, auzirăm un glas, un semnal, căruia şeful comanşilor îi răspunse cu mare bucurie. Ne oprirăm locului. Old Death plecă împreună cu şeful şi se întoarse numaidecît :

— În faţa noastră e tabăra comanşilor — ne informă el. Judecînd după urme, n-aş fi crezut să-i întîlnim atît de repede. Se vede că nu s-au încumetat mai departe fără ca, mai întîi, să facă o recunoaştere a terenului. De aceea s-au oprit aici şi, încă la amiază, şi-au trimis iscoadele care, probabil, nu s-au întors nici pînă acum. Se întîmplă ! Curînd vom zări focurile.

— Ştiam că într-o asemenea situaţie nu se aprind focuri de tabără — obiectai eu.

— Pesemne că terenul le-o permite. Bizuindu-se pe vigilenţa cercetaşilor aflaţi în acţiune, ei sînt siguri că nu se găseşte prin preajmă nici un duşman.

Pornirăm mai departe. De la capătul defileului observarăm într-adevăr vreo zece focuri arzînd — ca de obicei în taberele indiene — cu flacără potolită. Tabăra se afla într-o vale închisă, circulară, ca o căldare. Nu exista nici pădure, nu se vedeau nici arbori izolaţi. Înălţimile, atît cît puteam

desluşi prin întuneric, urcau prăvălatice jur împrejur. Probabil că această poziţie li se păruse indienilor mai avantajoasă şi mai sigură.

Comanşii cu care sosiserăm o luară drept spre tabără, în timp ce noi urmam să aşteptăm pînă vom fi chemaţi. Trecu cîtva timp pînă ce unul din războinici se întoarse, invitîndu-ne la căpetenia lor. „Biberul alb“ şedea la focul din centrul taberei, flancat de doi bărbaţi, probabil războinici de frunte. Avea părul înspicat, lung şi adunat într-un coc cu trei pene de vultur. Purta mocasini, pantaloni din postav negru, vestă şi surtuc mai deschis la culoare. Alături odihnea o armă cu două ţevi ; la brîu purta un pistol învechit. Căpetenia tocmai se aşezase la cină, dar, zărindu-ne, puse la o parte cuţitul şi halca de carne. Friptura de cal răspîndea un miros puternic. Prin preajmă se auzea murmur de izvor. Nici nu descălecarăm bine, că se şi formă în jurul nostru un cerc larg de războinici, printre care se zăreau şi cîţiva albi. Caii noştri fură imediat duşi în altă parte. Cum Old Death nu protestă de loc, însemna că faptul nu prezintă nici un pericol. Căpetenia şi ceilalţi doi se ridicară în picioare venind în întîmpinarea lui Old Death. Îi strînseră mîna după obiceiul albilor, apoi Oyo-coltsa, adică „Biberul alb“, vorbi solemn şi amical :

— Fratele meu Old Death ne-a făcut o bucurie neaşteptată. Cine-ar fi bănuit să-l întîlnească tocmai aici ? Fie deci binevenit ca prieten în lupta noastră contra cîinilor de apaşi.

Vorbise anume în jargonul acela amestecat, spre a se face înţeles şi de noi. Old Death îi răspunse tot în jargon :

— Înţeleptul Manitu îşi călăuzeşte copiii, roşii sau albi, pe drumuri minunate. Fericit acela care întîlneşte prieteni în cuvîntul cărora poate avea încredere. Oare „Biberul alb“ va binevoi să fumeze pipa păcii şi cu însoţitorii mei ?

— Prietenii tăi sînt şi prietenii mei ; oamenii pe care îi iubeşti se vor bucura şi de dragostea inimii mele. Să se aşeze lîngă mine şi să soarbă pacea din calumetul meu, căpetenia comanşilor.

Old Death luă loc. Noi îi urmarăm exemplul. Numai negrul se trase mai la o parte şi se aşeză în iarbă. Indienii stăteau jur împrejur, muţi, nemişcaţi ca statuele. În ce-i priveşte pe albi, îmi era imposibil să le disting trăsăturile. Focul lumina prea slab.

Oyo-coltsa își desprinse calumetul de la gît, îl umplu cu tutun din punga atîrnată la brîu și-l aprinse. Se repetă aproape identic ceremonia la care participasem în tabăra fiului său. Abia acum puteam fi siguri că nu trebuia să ne mai temem de vrăjmășia comanșilor.

Încă înainte de a pătrunde noi în tabără, șeful celor cincizeci de războinici îl informase pe „Biberul alb" în ce ne privește. Acum, căpetenia îl pofti pe Old Death să-i relateze personal cele petrecute. Bătrînul *westman* zugrăvi întîmplarea în așa fel, încît să nu provoace bănuieli nici împotriva noastră, nici împotriva lui senor Atanasio.

„Biberul alb" își adună cîtva timp gîndurile, apoi rosti:

— Fratele meu e vrednic de crezare. Din cele istorisite de el, văd că nu umblă cu șiretlicuri. Dar și cealaltă față palidă trebuie crezută, pentru că mă întreb de ce i-ar minți pe războinicii comanși, de vreme ce minciuna l-ar duce la moarte. Albul acela se mai găsește aici, printre noi. Dacă ne-ar fi mințit, desigur că ar fi căutat s-o șteargă cît mai repede. Va să zică, nu-mi rămîne decît să cred că unul din voi s-a înșelat.

Judecase foarte logic din punctul său de vedere. Old Death trebuia să fie atent. Nu era exclus ca „Biberul alb" să mai trimită o ceată de războinici și să-l atace pe *haciendero* în timpul nopții! Cel mai bine ar fi fost să i se dea presupusei erori o explicație plauzibilă. Așa gîndea și bătrînul *westman*. De aceea răspunse:

— Trebuie să fi fost o neînțelegere la mijloc. Eu, însă, în orice caz, nu m-am înșelat. Greșeala e de cealaltă parte. Fratele meu roșu știe doar că nu s-a găsit încă omul care să-l înșele pe Old Death!

— Atunci lămurește-mă cum s-au petrecut lucrurile!

— Mai întîi trebuie să-ți spun că însăși căpetenia comanșilor a fost dusă de nas.

— De cine? se interesă „Biberul alb", devenind deodată foarte serios.

— Bănuiesc că a fost mințit de toți albii aceștia pe care îi adăpostește în tabără.

— Eu nu-mi plec urechea la o simplă bănuială. Vreau dovezi! Oamenii care mă mint după ce au fumat cu mine pipa păcii trebuie să piară!

— Așadar, pe lîngă că le-ai întins o mînă prietenească, ai fumat cu ei și pipa păcii? Să fi fost eu de față, te-aș fi prevenit. Uite, am să-ți dau dovada pe care mi-o ceri. Spune-mi, al cui prieten te socoți? Nu cumva al președintelui Juarez?

Indianul răspunse cu dezgust:

— Juarez e un roșu care și-a părăsit neamul și datina. Stă în case de zid și trăiește ca și fețele palide. Eu îl disprețuiesc. Războinicii comanși și-au pus vitejia în slujba marelui Napoleon care le dă în schimb arme, cai și pături, ajutîndu-i în lupta cu apașii. Fețele palide pe care le adăpostesc sînt și ele de partea lui Napoleon.

— Vezi, tocmai asta-i minciuna cu care te-au îmbrobodit. Albii aceștia au trecut în Mexic ca să-l sprijine pe Juarez. Tovarășii mei sînt martori. Știi pe cine îl ocrotește părintele alb de la Washington?

— Știu, pe Juarez.

— Mai știi, desigur, că dincolo se recrutează pentru Juarez soldați, care sînt trimiși pe ascuns peste graniță. Ei, în La Grange locuiește un mexican pe nume Cortesio. Noi doi l-am vizitat deunăzi, iar însoțitorii noștri i-au fost chiar vecini și prieteni. Omul acela ne-a spus-o pe șleau că face recrutări și că în ajunul sosirii noastre cîțiva dintre albii care se află acum la tine intraseră în solda lui Juarez. În ce-i privește pe ceilalți, nu sînt decît militari travestiți care-i însoțesc pe recruți. Iată, așadar, că, mințit și înșelat, ai ajuns să fumezi pipa păcii cu oamenii lui Juarez, tocmai tu, care îl dușmănești atîta!

Ochii căpeteniei scînteiau de mînie. Dădu să vorbească, dar Old Death îl opri:

— Ascultă mai întîi pînă la capăt! După cum am spus, aceste fețe palide sînt ostași de-ai lui Juarez. Alaltăseară ei au tras la *hacienda* lui senor Atanasio care ține cu Napoleon. Acesta tocmai primise vizita unui bătrîn și vestit conducător francez. Dac-ar fi aflat cine-i musafirul, albii l-ar fi ucis. De aceea, omul a fost nevoit să se prefacă bolnav și să se vîre în pat. Slujitorii lui Cortesio i-au vopsit repede fața ca să pară indian. Cînd fețele palide l-au văzut și au întrebat cum îl cheamă, li s-a spus că e un șef al apașilor, pe nume Inda-nișo.

„Biberul alb" ridică sprîncenele a mirare. Credea în povestea născocită de Old Death, dar mai stărui totuși, din precauție:

— Şi de ce Atanasio le-a spus tocmai acest nume ?

— Pentru că apaşii sînt de partea lui Juarez şi astfel albii puteau fi convinşi că „bolnavul“ cu pricina e un prieten. Se mai adaugă faptul că francezul era bătrîn şi cărunt, deci se potrivea cu vîrsta şi înfăţişarea lui Inda-nişo. Iată de ce i-au dat tocmai numele apaşului.

— Iuf ! Acum înţeleg. Acest senor trebuie să fie tare deştept, dacă a găsit în mintea lui asemenea răspuns. Dar unde era francezul cînd au sosit războinicii mei ? Că doar nu l-au văzut !

— Plecase între timp. Aşadar, faptul că Winnetou l-ar fi ascuns pe „Omul bun“ la Atanasio nu e decît o poveste ticluită de nevoie. Iar albii au crezut-o. Pe urmă, întîlnindu-vă pe voi şi ştiind cu cine sînteţi, s-au dat şi ei drept prieteni ai francezilor.

— Te cred, dar îmi trebuie o dovadă sigură că oamenii aceştia sînt cu Juarez. Altfel n-am cum să-i judec. Doar au fumat din pipa noastră !

— Repet că am să-ţi dau şi dovada. Trebuie să ştii însă că, printre aceste feţe palide, se află doi inşi pe care vreau să-i iau prizonieri.

— De ce ?

— Sînt duşmanii noştri. De multă vreme ne ostenim caii pe urmele lor.

Era cel mai bun răspuns. Dacă Old Death s-ar fi apucat să depene toată istoria cu Gibson şi William Ohlert, n-ar fi obţinut nici pe departe rezultatul la care îl conduseră aceste trei cuvinte : „Sînt duşmanii noştri“.

Căpetenia declară imediat, fără ezitare :

— Dacă sînt duşmanii voştri, atunci, de îndată ce vom desface legămîntul, îi vom socoti şi noi drept duşmani. Am să ţi-i dau pe amîndoi.

— Bine ! Trimite dar după conducătorul feţelor palide : am să vorbesc cu el şi vei înţelege numaidecît că e de partea lui Juarez.

Căpetenia făcu semn unui războinic şi-i dădu ordinul cuvenit. Acesta plecă în grabă, se opri în faţa unuia dintre albi şi-i transmise invitaţia. Albul — un bărbat înalt, bărbos, cu trăsături soldăţeşti — se apropie de noi.

— Ce doriţi ? întrebă el, măsurîndu-ne cu ochii întunecaţi, ostili.

Probabil că Gibson mă recunoscuse şi îl prevenise asupra primejdiei. Eram curios cum se va descurca Old Death. Bătrînul, şiretul *westman* îl privi amical şi vorbi cu cea mai aleasă politeţe :

— Senor, îngăduiţi-mi să vă salut din partea lui Cortesio din La Grange.

— Îl cunoaşteţi ? întrebă repede omul, fără a bănui că muşcă dintr-o nadă extrem de primejdioasă.

— Fireşte că-l cunosc — răspunse Old Death. Sîntem vechi prieteni. Din păcate, am sosit prea tîrziu ca să vă mai întîlnesc în casa lui, dar mi-a indicat direcţia în care vă pot găsi.

— Aşa ? Înseamnă că sînteţi într-adevăr buni prieteni. Şi ce drum v-a indicat ?

— Trecătoarea dintre Las Moras şi Rio Moral, apoi peste Baya şi Tabal spre Chihuahua. După cum văd, v-aţi abătut însă niţel de la această rută.

— Da, pentru că ne-am întîlnit cu prietenii comanşi.

— Prieteni ? Cred, dimpotrivă, că e vorba de adversarii voştri !

Omul se afla într-o serioasă dilemă ; tuşea în sec, se lăsa ba pe un picior, ba pe altul şi încerca să-i facă semne discrete lui Old Death, care se prefăcea însă a nu le observa. Bătrînul *westman* reluă :

— Dumneavoastră sînteţi doar partizanii lui Juarez, în timp ce comanşii luptă de partea francezilor.

Acum, mexicanul deveni iarăşi stăpîn pe sine.

— Senor — răspunse el — vă înşelaţi. Şi noi luptăm alături de francezi.

— Şi-i însoţiţi pe voluntarii care vin din Statele Unite în Mexic ?

— Da, însă pentru Napoleon.

— Aşa ? Va să zică senor Cortesio lucrează pentru Napoleon ?

— Fireşte. Pentru cine altul ar lucra ?

— Eu cred că pentru Juarez.

— Nici gînd !

— Bine ! Vă mulţumesc pentru lămuriri, senor ! Vă puteţi întoarce la locul dumneavoastră.

Pe chipul omului zvîcni o undă de mînie. Să se lase tratat ca un subaltern de către un ins oarecare ?

— Senor — exclamă el — cine v-a dat dreptul să-mi porunciţi ?

— V-am ordonat să vă retrageţi, pentru că aici, la focul acesta, nu iau loc decît căpetenii şi persoane de vază.

— Eu sînt ofiţer !

— Al lui Juarez ? întrebă repede Old Death, sărind în picioare.

— Da, adică al lui Napoleon, cum am mai spus.

— Ei, v-a luat gura pe dinainte. Un ofiţer, mai ales cînd se află în asemenea împrejurări, ar trebui să-şi controleze mai bine vorbele. Am terminat. Puteţi pleca.

Ofiţerul ar fi voit să mai spună ceva, dar căpetenia tăie cu braţul un gest de concediere.

— Ei, ce părere are acum fratele meu ? întrebă Old Death.

— Chiar propria lui faţă îl învinuieşte — răspunse „Biberul alb". Dar aceasta încă nu-i o dovadă.

— Te-ai convins, totuşi, că e ofiţer şi că a fost la Cortesio ?

— Da.

— Aşadar, trebuie să lucreze cu Cortesio pentru acelaşi scop ?

— Aşa e. Dar ca să mă convingi pe deplin, dă-mi o dovadă că acest Cortesio recrutează oameni pentru Juarez.

— Ei bine, iată !

Old Death vîrî mîna în buzunar şi scoase documentul semnat „Juarez". Despături hîrtia şi rosti :

— Pentru a ne convinge pe noi înşine că senor Cortesio lucrează pentru Juarez şi că feţele palide care îl vizitează sînt prietenii acestuia, ne-am prefăcut că am vrea să fim recrutaţi. Cortesio ne-a împlinit rugămintea şi ne-a dat cîte un paşaport semnat cu numele lui Juarez. Tovarăşul meu îţi poate arăta şi el o astfel de hîrtie.

Căpetenia luă paşaportul şi îl examină cu atenţie. Apoi spuse cu un zîmbet amar :

— „Biberul alb" nu a învăţat meşteşugul albilor şi nu ştie să vorbească pe hîrtie — declară el. Cunosc însă prea bine un semn care e zugrăvit şi aici : e totemul lui Juarez. De altfel, printre războinicii mei se numără un tînăr, un metis, care

a trăit de mic printre feţele palide şi se pricepe să culeagă asemenea vorbe. Am să-l chem.

Strigă un nume. De îndată apăru un tînăr, mai alb la faţă şi — după ce ascultă porunca şefului — se aşeză lîngă foc. Traduse apoi documentul cuvînt cu cuvînt. Eu nu înţelegeam ce vorbeşte, dar chipul lui Old Death se lumina din ce în ce mai mult. Încheind, tînărul — vizibil satisfăcut de propriile-i cunoştinţe — înapoie paşaportul şi se retrase. Old Death băgă hîrtia în buzunar şi întrebă :

— Vrea „Biberul alb" să vadă şi paşaportul tovarăşului meu ?

Căpetenia refuză din cap.

— Crede acum fratele meu roşu — continuă Old Death — că aceste feţe palide l-au minţit şi că sînt nişte duşmani ?

— Crede şi nu se mai îndoieşte. Voi chema numaidecît pe cei mai înţelepţi războinici şi vom ţine sfat.

— Să vin şi eu ?

— Nu. Fratele meu are gînduri mari şi multă vitejie în fapte ; dar la sfat nu e nevoie să vină : spusele lui au fost dovedite. Ceea ce urmează e numai treaba comanşilor. Noi am fost cei minţiţi.

— Mai am ceva. E drept că n-are legătură cu cele de pînă acum, în schimb, e de mare însemnătate pentru noi. De ce fratele meu roşu s-a abătut atît de mult spre miazăzi ? De ce vrea să urce tocmai sus, pe înălţimile acestei pustietăţi ?

— La început, gîndeam că tot mergem înainte, spre miazănoapte ; dar am aflat că Winnetou a pornit cu cete mari către Rio Conchos şi că satele apaşilor au rămas fără pază. De aceea am cotit repede către miazăzi. Vom căra acasă la prăzi, cum nicicînd n-am cărat.

— Winnetou la Rio Conchos ? Hm ! Oare te poţi încrede în această ştire ? De la cine o ai ? Nu cumva de la cei doi indieni cu care v-aţi întîlnit ceva mai la miazănoapte ?

— Da. Le-aţi zărit urmele ?

— Le-am zărit. Ce fel de indieni erau aceia ?

— Din neamul Topia, tată şi fiu.

— Se mai află aici, în tabără ? Aş putea să vorbesc cu ei ?

— Fratele meu e liber să facă tot ce pofteşte.

— Îmi îngădui să vorbesc şi eu cu cele două feţe palide pe care urmează să mi le predai ?

— De ce nu ? !

— Atunci am o singură rugăminte : dă-mi voie să fac un ocol în jurul taberei ! Sîntem aici în ţară duşmană şi vreau să mă conving că s-au luat toate măsurile pentru siguranţa noastră, deci totul e în bună regulă.

Mare trebuie să fi fost stima lui pentru Old Death, dacă nu-l jignise rugămintea acestuia de a controla măsurile de siguranţă luate de comanşi. Cei doi fruntaşi ai comanşilor, care stătuseră toată vremea lîngă şeful lor fără să scoată o vorbă, se ridicară acum şi, cu paşi rari, apăsaţi, plecară să organizeze consfătuirea. Ceilalţi războinici se risipiră pe la focurile lor. Fierarul Lange, fiul său Will şi negrul Sam fură invitaţi să se aşeze la unul din focuri. Li se oferea cîte o porţie de carne de cal. Pe mine Old Death mă luă de braţ şi mă conduse către focul în jurul căruia şedeau albii. Cum ne zări, ofiţerul se sculă în picioare pînă la doi paşi de noi şi întrebă în englezeşte, foarte indignat :

— Ce-a vrut să însemne examenul la care v-aţi permis să mă supuneţi adineauri, master ?

Bătrînul îi rîse în nas şi răspunse :

— Asta o veţi afla mai tîrziu de la comanşi, nu e cazul să-mi bat eu gura. De altfel, printre dumneavoastră se află nişte hoţi de cai. De aceea s-ar cuveni să nu-i vorbiţi lui Old Death pe un ton atît de arogant ! Toţi comanşii sînt alături de noi şi împotriva voastră. Ajunge un semn cît de mic din partea mea, şi sînteţi pierduţi !

Îi întoarse hotărît spatele, dar nu se urni din loc, pentru a-mi da şi mie ocazia să intru în vorbă. Gibson şi William Ohlert şedeau printre ceilalţi. Fiul bancherului arăta bolnav şi întregul său aspect era jalnic. Hainele îi erau zdrenţuite, părul vîlvoi. Obrajii îi căzuseră, ochii se adînciseră în orbite. S-ar fi zis că nu vede şi nu aude nimic din ceea ce se petrece în jur. Ţinea în mîini un creion şi o hîrtie de pe care nu-şi lua ochii. Deocamdată, nu-i dădui nici o atenţie. Era cu desăvîrşire absent. M-am adresat deci escrocului care îl răpise :

— Ei, ne-am găsit în cele din urmă, master Gibson ? Să sperăm că de azi înainte vom rămîne mai mult timp împreună.

Individul pufni într-un rîs cinic şi răspunse :

— Cu cine vorbiţi, *sir* ?

— Cu dumneavoastră, natural !

— Nu mi se pare chiar atît de natural. Singură privirea dumneavoastră mă face să ghicesc că vă adresaţi persoanei mele. Mi-aţi spus, dacă nu mă-nşel, Gibson ?

— Exact.

— Numai că pe mine nu mă cheamă aşa.

— Oare n-aţi şters-o de frica mea atunci, la New Orleans ?

— Cred, master, că vă cam umblă şoarecii sub pălărie ! Pe mine nu mă cheamă Gibson !

— Ei da, cine posedă atîtea nume se poate uşor dispensa de unul din ele. Oare la New Orleans nu eraţi Clinton ? Şi în La Grange nu v-aţi dat drept senor Gavilano ?

— Vedeţi, acesta din urmă e într-adevăr numele meu. Dar, în definitiv, ce doriţi de la mine ? N-am nimic comun cu dumneavoastră. Nici nu vă cunosc. Lăsaţi-mă în pace !

— Cred şi eu că nu mă cunoaşteţi ! Se întîmplă, nu-i aşa, că poliţiştii să rămînă anonimi. Dar cu tăgada n-o să vă meargă. Rolul dumneavoastră s-a încheiat. Doar n-am bătut drumul de la New York pînă aici ca să fiu luat peste picior ! De aici încolo mă veţi urma unde vreau eu.

— Oho ! Şi dacă refuz ?

— Atunci vă leg frumuşel de spinarea unui cal şi sper că animalul mi se va supune.

Gibson sări în sus, îşi smulse pistolul din teacă şi strigă :

— Omule, încă un cuvînt şi dracu te...

Nu mai apucă să termine. Old Death trecuse îndărătul lui şi îl pocni peste braţ cu patul puştii. Gibson scăpă pistolul din mînă.

— Nu face pe grozavul, Gibson ! îl repezi bătrînul *westman*. Se găsesc pe aici destui oameni în stare să-ţi astupe gura !

Gibson, ţinîndu-se de braţ, strigă :

— Domnule, vrei cumva să-ţi înfig cuţitul în coaste ? Crezi că dacă eşti Old Death, mi-e frică de dumneata ?

— Nu, băiatule, să nu-ţi fie frică. Dar te vei supune ! Dacă mai rosteşti o vorbă care să-mi gîdile nasul, află, stimabile, că strănut cu gloanţe de nu te vezi ! Să sperăm că gentlemenii aci de faţă vor fi bucuroşi să scape de o puşlama ca tine.

Tonul și atitudinea lui nu rămaseră fără efect asupra lui Gibson. Acesta răspunse mai potolit :

— Dar nici nu știu ce vreți de la mine ! Mă confundați, probabil, cu altcineva.

— Ba de loc. Ai o mutră de pungaș atît de autentică, încît nu poți fi confundat. De altfel, martorul principal al acuzării șade chiar aici, lîngă tine.

Și arătă spre William Ohlert.

— Asta ? Martor al acuzării ? ! se miră Gibson. Iată încă o dovadă că mă confundați. N-aveți decît să-l trageți de limbă !

Pusei mîna pe umărul lui William și îl chemai pe nume. El ridică încet capul, mă privi ca pe o nălucă și nu răspunse.

— Master Ohlert, *sir* William, nu mă auziți ? repetai eu. Vin din partea tatălui dumneavoastră.

Ochii lui goi rămaseră ațintiți asupra mea într-o tăcere stranie. Atunci Gibson se răsti la el :

— Vrem să auzim numele tău ! Spune-l imediat !

Bietul William întoarse capul spre Gibson și rosti cu jumătate de glas, ca un copil speriat :

— Mă cheamă Guillemo.

— Și cine ești tu ?

— Sînt poet.

Atunci îl întrebai, la rîndul meu :

— Îți zice Ohlert, nu-i așa ? Ești din New York ? Ai tată ?

Fără să judece măcar o clipă, tînărul răspunse negativ la toate întrebările mele. Era clar că fusese dresat și că, de cînd se găsea în mîinile acelui om nefast, mintea i se întunecase din ce în ce mai mult.

— Iată-l pe martorul dumneavoastră ! rîse escrocul. V-a demonstrat și el eroarea în care vă aflați. Așadar, fiți amabil și vedeți-vă de drum !

— Vreau, totuși, să-l întreb ceva — stăruii eu. Poate că memoria lui e mai tare decît bazaconiile pe care i le-ați vîrît în cap.

Îmi venise o idee. Scosei din buzunar portvizitul în care purtam foaia de ziar cu poezia lui Ohlert. O despăturii și citii rar, răspicat, prima strofă. Credeam că, la auzul propriilor sale versuri, tînărul se va smulge din starea lui de

prostrație. Dar el continua să se uite fix în hîrtia lui și să tacă. Citii și strofa următoare, dar fără nici un rezultat. Trecui la a treia :

Cunoști tu noaptea ce în gînd se lasă
Și nu-i poți smulge vălu-ntunecat,
Și sufletu-i pierdut, ca strîns în plasă,
Și mii de diavoli creierii-ți străbat ?

Ultimele două versuri le rostii cu patos sporit. Ohlert deveni atent, înălță capul, se ridică în picioare. Eu continuai :

Atunci nu-ți afli tihna și nici pace
Căci niciodată ziuă nu se face !

William scoase un chiot și se repezi cu mîna întinsă spre foaia de ziar. I-o dădui. Se aplecă lîngă foc și citi cu glas tare toată poezia. Apoi se îndreptă și exclamă triumfător, sfîșiind liniștea noptatică a văii :

— Versuri de Ohlert, de William Ohlert ! De mine ! Chiar de mine ! Chiar eu sînt William Ohlert ! Eu ! Nu tu, m-auzi ? Nu tu !

Protestul acesta i se adresa lui Gibson. O bănuială gravă încolți în mintea mea. Nu cumva Gibson, aflîndu-se în posesia documentelor personale ale lui William, se substituia — deși mai bătrîn — nefericitei sale victime ? Oare... ? Dar nu avui timp să-mi duc pînă la capăt raționamentul, deoarece căpetenia comanșilor, uitînd și de consfătuirea cu înțelepții, și de propria-i demnitate, veni într-o goană și-l doborî pe William la pămînt :

— Taci, cîine ! Vrei să audă apașii că sîntem aici ? Cu glasul tău ascuțit chemi bătălia și moartea asupra noastră !

William Ohlert gemu de durere. Năuc, își ridică ochii spre indianul înfuriat. Scînteia de o clipă se stinse din nou în mintea lui. Îi luai din mînă ziarul și-l pusei la loc în portvizit. Poate că mai tîrziu — mă gîndeam — să-l pot readuce la stare normală cu ajutorul acestor versuri.

— Nu-l certa ! stărui Old Death pe lîngă șeful comanșilor. Mintea lui e întunecată. De-acum încolo, nu va mai deschide gura. Dar, spune-mi, te rog, nu cumva aceștia doi de colo sînt oamenii din tribul Topia de care mi-ai vorbit ?

El îi arătă doi inşi îmbrăcaţi în veşminte indiene, care şedeau şi ei la focul albilor.

— Da, ăştia sînt — răspunse „Biberul alb". Ei nu înţeleg prea bine graiul comanşilor. Trebuie să le vorbeşti în limba de la graniţă. Dar fii atent ca albul acesta, a cărui minte a cam luat-o razna, să nu mai ţipe, altminteri va trebui să-i astupăm gura.

Căpetenia se întoarse la focul unde îl aştepta sfatul înţelepţilor. Old Death tăcu un timp, măsurîndu-i stăruitor pe cei doi indieni. Apoi se adresă celui mai vîrstnic dintre ei:

— Fraţii mei roşii vin din ţara tribului Topia ? Oare războinicii care trăiesc acolo, în munţi, sînt prieteni cu comanşii ?

— Da — răspunse indianul. Noi îi ajutăm pe comanşi cu tomahawkurile noastre.

— Cum se face atunci că, după cum arată urmele, aţi venit dinspre miazănoapte ? Doar acolo nu locuiesc fraţii voştri, ci duşmanii comanşilor, adică apaşii Llanero şi Taracon !

Întrebarea îl cam puse în încurcătură pe indian. Nici el, nici fiul său nu erau vopsiţi, de aceea dilema se citea pe feţele lor. În cele din urmă, omul răspunse :

— Fratele meu alb ar putea să-ţi răspundă singur şi foarte uşor la întrebare. Tribul nostru a dezgropat securea războiului, iar noi am călărit spre miazănoapte, ca să iscodim unde se află apaşii.

— Şi i-aţi găsit ?

— L-am văzut pe Winnetou, cea mai mare căpetenie a apaşilor. Dînsul i-a adunat pe toţi războinicii şi i-a dus la luptă dincolo de Rio Conchos. Iar noi, după ce am văzut ce-am văzut, am apucat repede calea îndărăt ca să-i înştiinţăm pe ai noştri şi să-i grăbim la năvală în satele apaşilor. Întîlnindu-i în drum pe războinicii comanşi, i-am călăuzit încoace ca să tabere şi ei asupra duşmanilor.

— Comanşii vă vor purta recunoştinţă. Dar ia spune, de cînd războinicii tribului Topia au uitat să mai fie oameni cinstiţi ?

Era clar că bătrînul *westman* îi suspecta. Deşi prietenos, glasul lui avea unele inflexiuni ciudate. Aşa îi suna totdeauna glasul cînd avea de gînd să demaşte pe cineva. Întrebările lui Old Death erau, desigur, supărătoare pentru aceşti presupuşi Topia. Tînărul îi aruncă priviri duşmănoase. Tatăl căuta să răspundă calm, dar nu izbutea.

— De ce vorbeşte de cinste fratele meu alb ? spuse el în sfîrşit. Ce-l face să se îndoiască de noi ?

— Nu vreau de loc să vă jignesc, dar mă întreb de ce nu staţi împreună cu războinicii comanşilor, ci vă ţineţi aici, lîngă feţele palide ?

— Old Death întreabă prea multe. Dacă şedem aici, înseamnă că aşa ne place !

— Dar asta arată ca şi cînd războinicii comanşilor v-ar dispreţui şi, în ciuda faptului că se folosesc de serviciile voastre, nu v-ar îngădui să vă aşezaţi la focurile lor.

Era o insultă. Indianul se supără :

— Nu rosti asemenea vorbe, altminteri vei avea de furcă cu noi. Am stat împreună cu comanşii, apoi ne-am mutat aici, lîngă feţele palide, să mai învăţăm cîte ceva. Ori nu-i îngăduit cumva să ascultăm şi noi ce se întîmplă în oraşele şi pe meleagurile albilor ?

— Ba e îngăduit. Însă eu, în locul vostru, aş fi cu mai multă băgare de seamă. Ochiul tău a văzut multe ierni. Ar trebui să înţelegi ce vreau să spun.

— Dacă nu înţeleg, n-ai decît să mă lămureşti ! sună răspunsul cam în doi peri.

Atunci Old Death se apropie de indian, se aplecă puţin şi-l întrebă aspru :

— Aţi fumat oare pipa păcii cu războinicii comanşilor ? Aţi scos fumul pe nas ?

— Da !

— Dacă-i aşa, aveţi datoria să faceţi totul numai spre binele lor.

— Şi crezi că n-am vrea s-o facem ?

Interlocutorii se fixau ţintă în ochi. S-ar fi zis, după privirile lor, că sînt gata să se încaiere. Old Death răspunse :

— Citesc în ochii tăi că m-ai înţeles şi că mi-ai ghicit gîndul. Dacă l-aş tălmăci în cuvinte, aţi fi pierduţi amîndoi.

— Iuf ! făcu indianul sărind în picioare şi punînd mîna pe cuţit. Fiul său se ridică de asemenea furios, scoţîndu-şi tomahawkul de la brîu. Dar Old Death se mulţumi să clatine din cap cu gravitate, şi rosti :

— Sînt convins că nu veţi rămîne multă vreme printre comanşi. Cînd vă întoarceţi la ai voştri, spuneţi-le că sîntem prietenii lor. Old Death îi preţuieşte pe toţi oamenii roşii şi nu-i întreabă din care trib fac parte.

Indianul şuieră printre dinţi :

— Vrei să zici că nu ţinem de tribul Topia ?

— Fratele meu roşu ar fi trebuit să se gîndească niţeluş înainte de a pune această întrebare nesocotită. Eu mi-am ascuns anume gîndurile, fiindcă nu sînt şi nu vreau să-ţi fiu duşman. De ce te trădezi tu însuţi ? Nu-ţi dai seama că te pîndeşte moartea ?

Mîna indianului zvîcni, ca şi cum ar fi vrut să repeadă cuţitul.

— Haide, spune odată drept cine ne iei ! îl somă el pe Old Death.

Acesta îl apucă de braţ, îl trase deoparte pînă lîngă mine şi îi spuse încet, dar în aşa fel ca să aud şi eu :

— Sînteţi apaşi !

Indianul sări un pas înapoi şi, smulgîndu-şi braţul din strînsoarea lui Old Death, se repezi să-l lovească :

— Minţi, cîine !

Old Death nu se mişcă, nu schiţă nici un gest de apărare, ci doar îi şopti în grabă :

— Vrei să-l ucizi pe prietenul lui Winnetou ?

Nu ştiu ce anume nimerise drept la ţintă : cuvintele acestea sau privirea semeaţă, hotărîtă a bătrînului *westman* ? Destul că indianul îşi lăsă braţul în jos. Se apropie apoi de urechea lui Old Death şi îl avertiză :

— Să-ţi ţii gura !

În sfîrşit, se întoarse şi se aşeză la locul lui. Părea de un calm desăvîrşit, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Deşi se ştia demascat, nu dădea nici un semn de frică sau şovăială. Îl cunoştea oare atît de bine pe Old Death, încît era sigur că nu va fi trădat ? Sau poate erau alte motive care îi dădeau atîta siguranţă ? Fiul său se aşeză, de asemenea, liniştit, şi îşi vîrî tomahawkul în brîu. Aceşti doi apaşi îndrăzniseră să iasă în calea comanşilor, duşmanii lor de moarte — şi s-o facă pe călăuzele. Ce curaj demn de admiraţie ! Dacă planul lor izbutea, comanşii erau sortiţi pieirii.

Cît pe-aci să-i părăsim, cînd o mişcare în rîndurile comanşilor ne opri locului. Sfatul se încheiase. Participanţii la sfat se ridicaseră în picioare, iar mulţimea, la un semn al căpeteniei, formă un cerc masiv în jurul focului nostru. Albii fură împresuraţi. Căpetenia păşi solemn în mijlocul cercului şi, ridicînd braţul, îşi anunţă intenţia de a vorbi. O tăcere adîncă se făcu jur împrejur. Albii încă nu bănuiau ce avea să urmeze. Se sculară şi ei în picioare. Numai cei doi presupuşi Topia continuau să şadă şi se uitau în gol, ca şi cînd nimic nu i-ar fi interesat. Şi William Ohlert rămăsese inert la locul lui, cu ochii ţintă la creionul pe care-l ţinea între degete.

„Biberul alb“ începu rar şi solemn :

— Feţele palide au venit la războinicii comanşilor şi i-au asigurat că le sînt prieteni. De aceea au fost bine primiţi şi au fumat cu ei pipa păcii. Dar acum comanşii ştiu că aceste feţe palide i-au minţit. Eu, „Biberul alb“, am cumpănit cu luare aminte tot ce vorbeşte pentru ei sau împotriva lor. M-am sfătuit cu cei mai încercaţi războinici pentru a hotărî calea de urmat. Am ajuns împreună cu ei la convingerea că feţele palide ne-au minţit şi că nu mai au dreptul la prietenia şi ocrotirea noastră. De aceea, chiar din clipa asta, legămîntul nostru e desfăcut şi duşmănia ia locul prieteniei.

Tăcu un moment. Ofiţerul care se dăduse drept partizan al francezilor se folosi de prilej şi interveni :

— Cine ne-a bîrfit ? Cu siguranţă că cei patru albi, care au venit aici împreună cu negrul lor, caută să ne arunce într-o primejdie nemeritată. Noi am dovedit şi repetăm : sîntem prietenii comanşilor. Poftească şi aceşti străini să aducă vreo dovadă că sînt sinceri faţă de fraţii noştri roşii ! Cine sînt ei ? Cine-i cunoaşte ? Dacă au clevetit pe seama noastră, atunci cerem să ni se spună şi nouă minciunile lor, ca să ne putem apăra. Dacă nu sîntem ascultaţi, atunci nu ne supunem judecăţii! Eu sînt ofiţer, aşadar o căpetenie. De aceea pot să pretind şi am dreptul să iau parte la orice sfat în care se hotărăşte soarta noastră !

— Dar cine ţi-a dat voie să dai din gură ? întrebă „Biberul alb“ cu asprime. Cînd vorbesc eu, toată lumea trebuie să aştepte pînă termin ce am de spus ! Ceri să fii ascultat ? Te-am ascultat adineauri, cînd ai vorbit cu Old Death. E

limpede că sînteţi de partea lui Juarez. Noi, însă, sîntem cu Napoleon. Prin urmare, voi sînteţi duşmanii noştri. Mă întrebi cine sînt aceste patru feţe palide şi eu îţi răspund : sînt nişte războinici viteji şi cinstiţi. Noi îl cunoaştem pe Old Death de multe ierni ; în schimb, pe voi v-am întîlnit acuma pentru întîia oară. Vrei să iei parte la sfatul nostru ? Îţi spun ca să ştii : nici măcar Old Death nu a primit asemenea învoire. Războinicii comanşilor sînt bărbaţi în toată firea. Ei n-au nevoie de viclenia feţelor palide ca să înţeleagă ce-i bine şi ce nu, ce-i adevăr şi ce-i minciună. Am venit acum ca să vă vestesc hotărîrea noastră. Nu vă rămîne decît să ascultaţi în linişte şi să nu scoateţi o vorbă. Altminteri...

— Am fumat cu voi pipa păcii — îl întrerupse ofiţerul. Dacă vă purtaţi ca vrăjmaşii, atunci...

— Taci, cîine ! tună căpetenia. Te şi repezi să ne jigneşti ! Nu uita că sînteţi împresuraţi de cinci sute şi mai bine de războinici gata să răzbune orice jignire ! V-am întins pipa păcii numai datorită vicleniei şi minciunilor voastre. Totuşi, războinicii comanşilor cunosc porunca Marelui Spirit. Ei ştiu că vă mai aflaţi încă sub scutul legămîntului şi că deocamdată, cîtă vreme vă mai ocroteşte acest scut, trebuie să se poarte cu voi prieteneşte. Roşu e lutul sfînt din care a fost plămădit calumetul. Roşie e culoarea luminii, a zilei şi a flăcării cu care se aprinde calumetul. Cînd flacăra se stinge, atunci pacea mai dăinuie pînă la ivirea zorilor. O dată cu zorii, încetează pacea şi legămîntul. Pînă atunci mai sînteţi oaspeţii noştri. Pe urmă, va fi duşmănie. Puteţi şedea şi dormi aici. Nimeni nu se va atinge de voi. Dar cum se crapă de ziuă trebuie să plecaţi în direcţia de unde aţi venit cu noi. Vă lăsăm să călăriţi cinci minute după măsura voastră. Apoi vă gonim din urmă. Puteţi căra cu voi toate lucrurile ; numai că, după ce vă ucidem, vi le luăm pe toate. Şi acum, în ce-i priveşte pe cei doi albi ceruţi de Old Death, îi vom socoti şi pe ei oaspeţii noştri, fiindcă am fumat împreună calumetul; dar ei nu vor pleca în zori cu ceilalţi, ci vor rămîne aici ca prizonieri ai lui Old Death. Să facă ce-o vrea cu ei. Aceasta e hotărîrea şi vă veţi supune întocmai. „Biberul alb", căpetenia comanşilor, a vorbit !

După care se depărtă.

— Ce ? izbucni Gibson. Eu să fiu captivul acestui boşorog? Păi am să...

— Nu vă pierdeţi cumpătul ! îl întrerupse ofiţerul. Hotărîrea căpeteniei e inatacabilă. Îi cunosc eu pe indieni. Dar sînt convins că lovitura pregătită nouă se va întoarce împotriva calomniatorilor. Pînă dimineaţa se mai pot întîmpla multe. Poate că răzbunarea e mai aproape decît s-ar crede.

Se aşezară din nou. Comanşii însă nu se mai înapoiară la locurile lor. Stinseră repede focurile şi se culcară formînd patru cercuri concentrice şi înconjurîndu-i astfel pe albi. Old Death mă scoase din mijlocul cercului. Intenţiona să meargă în recunoaştere.

— Credeţi, *sir*, că sîntem acum siguri în privinţa lui Gibson şi a lui William ? îl întrebai.

— Dacă nu se întîmplă ceva neaşteptat, atunci putem fi siguri — îmi răspunse el.

— N-ar fi mai bine să-i luăm de pe acum în seama noastră ?

— Imposibil ! Cu afurisita aceea de pipă nu-i chip să te joci. Comanşii n-ar îngădui să ne atingem de Gibson înainte de revărsarea zorilor. Pe urmă, putem să-l fierbem, să-l frigem, să-l mîncăm cu furculiţa sau fără, nu importă.

— Vorbeaţi de „ceva neaşteptat". Bănuiţi vreo primejdie ?

— Din păcate, da ! Am în vedere faptul că cei doi apaşi îi vor atrage pe comanşi într-o capcană teribilă.

— Credeţi că sînt într-adevăr apaşi ?

— Dacă nu sînt, mă las spînzurat. Chiar de la bun început nu prea mi-a venit să cred ca doi indieni Topia să se deplaseze încoace, tocmai de la Rio Conchos. Asta i-o poţi spune unui comanş, dar nu unui *westman* ca mine. Apoi, cînd i-am văzut, m-am convins imediat că nu mă înşelasem. Topia e un trib de indieni semicivilizat, cu o fizionomie mai ştearsă, mai blajină. Priviţi, în schimb, trăsăturile aspre, ascuţite, voluntare ale acestor doi indieni ! Şi pe urmă, cînd i-am auzit vorbind ! S-au trădat numaidecît prin pronunţia lor specifică. Iar cînd le-am spus în faţă că sînt apaşi, nu mi-au confirmat-o chiar ei prin felul cum s-au comportat ?

— Sînteţi, va să zică, sigur ?

— Fireşte. Cînd a pomenit de Winnetou, indianul a adăugat „cea mai mare căpetenie". Care duşman al apaşilor s-ar folosi de această expresie plină de respect şi adoraţie ? Pun rămăşag pe viaţa mea că nu mă-nşel !

— Într-adevăr, argumentele sînt puternice. Dar dacă e aşa, atunci oamenii aceştia sînt pur şi simplu de admirat. Doi apaşi care se încumetă să înfrunte cinci sute de războinici comanşi ! E mai mult decît eroic !

— Ehei, Winnetou îşi cunoaşte oamenii !

— Credeţi că i-a trimis chiar dînsul personal ?

— Fără îndoială. Ştim de la senor Atanasio cînd şi unde a trecut Winnetou peste Rio Grande. E cu neputinţă să fi ajuns de pe acum la Rio Conchos, şi încă împreună cu toţi războinicii săi. După cum îl cunosc, trebuie să se fi dus mai întîi la Bolson de Mapimi spre a-şi aduna oamenii. Între timp, a trimis iscoade pentru a-i căuta pe comanşi şi a-i atrage la Mapimi. Acum comanşii cred că apaşii s-ar afla la Rio Conchos şi că satele lor au fost lăsate fără apărare. De fapt, însă, Winnetou îi pîndeşte aici ca să-i nimicească dintr-o lovitură.

— Ei, drăcie ! Atunci nu stăm pe roze : cei doi apaşi ne consideră duşmani !

— Nu. Ei ştiu că nu trebuie decît să-i suflu o vorbă „Biberului alb" şi amîndoi ar fi fost ucişi în chinuri groaznice. Faptul că n-am făcut-o e cea mai sigură dovadă că nu le sînt duşman, ba chiar că le sînt prieten.

— Totuşi, nu înţeleg un lucru, *sir*. Nu e oare de datoria dumneavoastră să-i preveniţi pe comanşi ?

— Hm ! Aţi atins aci un punct nevralgic. Adevărul e că aceşti comanşi sînt nişte trădători. Ei îl sprijină pe Napoleon. S-au năpustit în plină pace asupra apaşilor şi i-au măcelărit mişeleşte. După orice drept, asemenea faptă trebuie pedepsită. Dar pentru că am fumat cu ei pipa păcii, nu se poate să-i dăm pe mîna adversarilor.

— Aveţi, fireşte, dreptate. Totuşi, întreaga mea simpatie se îndreaptă spre Winnetou.

— Şi a mea. Îi doresc numai bine, lui, ca şi întregului său neam. Desigur că pe aceşti doi apaşi nu trebuie să-i trădăm, ceea ce înseamnă, de fapt, pieirea comanşilor. Or, noi, potrivit legămîntului, avem datoria să fim de partea lor. Şi atunci, ce-i de făcut ? Dar dacă i-am avea de pe acum în mînă pe

Gibson şi Ohlert, alta ar fi situaţia. Am şterge-o de aici şi am lăsa ca taberele să se răfuiască între ele.

— Păi, mîine dimineaţă Gibson şi Ohlert vor fi ai noştri !

— Da sau ba. E foarte posibil ca mîine pe vremea asta să ne plimbăm, laolaltă cu apaşii şi comanşii, duşi dintre cei vii, prin veşnicele plaiuri ale vînătoarei şi să vînăm împreună cîteva duzini de biberi sau poate vreun taur din ăia bătrîni.

— Să fie oare pericolul atît de iminent ?

— Aşa cred, şi anume din două motive. Mai întîi că sîntem aici destul de aproape de satele apaşilor şi Winnetou nu-i va lăsa pe comanşi să se apropie şi mai mult. În al doilea rînd, ofiţerul acela mexican a rostit nişte vorbe din care reiese că lovitura s-ar pregăti chiar astăzi.

— Foarte posibil. Noi, însă, ne putem bizui nu numai pe calumetul comanşilor, ci şi pe totemul meu ; mai ales că Winnetou vă cunoaşte personal, iar pe mine mă ştie din vedere. Şi, totuşi, stau şi mă gîndesc că, între două pietre de moară, chiar dacă nu-ţi pasă de fiecare în parte, tot sfîrşeşti prin a fi măcinat.

— Aşadar, nu rămîne decît să ne ferim de ele sau să împiedicăm ca moara să pornească. Haideţi în recunoaştere ! Poate că, în ciuda întunericului, vom descoperi cît de cît ceva care să-mi alunge îngrijorarea. Urmaţi-mă încet, fără zgomot ! Dacă nu mă înşel, am mai fost cîndva prin valea asta ; sper să ne descurcăm uşor.

Peisajul era într-adevăr aşa cum îl bănuisem. Ne aflam într-o vîlcea aproape închisă, circulară, pe care o puteai parcurge în cinci minute de fugă. Amîndouă, şi intrarea prin care trecusem, şi ieşirea erau la fel de strîmte. Prin aceasta din urmă plecaseră iscoadele. Tabăra se afla în mijlocul vîlcelei, ai cărei pereţi de piatră, abrupţi, păreau inaccesibili pentru urcuş sau coborîş. Ocolirăm toată această căldare, trecînd pe lîngă străjile postate la intrare şi la ieşire. Apoi ne îndreptarăm din nou spre tabără.

— Ce soartă nenorocită ! bombăni bătrînul *westman*. Ne aflăm într-o capcană şi n-am idee cum să scăpăm de aici. Ar trebui să procedăm ca vulpea care-şi retează cu dinţii piciorul prins între ghearele de fier ale cursei.

— Oare nu l-am putea convinge pe „Biberul alb" să părăsească imediat tabăra şi să-şi caute alt loc ?

— E singura soluţie vrednică de încercat. Dar mă îndoiesc că va fi de acord, dacă nu-l informăm despre prezenţa celor doi apaşi. Or, asta trebuie evitat cu orice preţ.

— Ei, dar prea vedeţi totul în negru, *sir* ! Te pomeneşti că ne aflăm aici în deplină siguranţă. Cele două puncte de acces sînt doar destul de bine păzite.

— Într-adevăr, cîte zece santinele de fiecare parte. S-ar părea că-i suficient. Dar să nu uităm că avem de-a face cu Winnetou. Mă mir cum de-a putut „Biberul alb", altminteri deştept şi prevăzător, să se instaleze într-o asemenea căldare ! Cele două iscoade ale apaşilor trebuie să-i fi înşirat la gogoşi, nu glumă. Am să discut cu el. Dacă nu acceptă să se mute şi se întîmplă ceva, ne ţinem pe cît posibil deoparte. Sîntem noi, cum s-ar zice, prieteni cu comanşii, dar trebuie să facem aşa fel, încît să nu fie ucis nici un apaş. În fine, iată că am ajuns în tabără. Uite-l şi pe „Biberul alb". Hai să-i vorbim !

Căpetenia şedea lîngă focul mocnit. Îl recunoşteai de departe, după penele de vultur din păr. Cînd ne apropiarăm, întrebă :

— S-a convins fratele meu alb că ne aflăm în siguranţă ?

— Nu ! răspunse bătrînul *westman*.

— Şi ce anume nu-i place ?

— Sîntem aici ca într-o capcană.

— Fratele meu greşeşte. Locul acesta nu-i o capcană, ci seamănă întocmai, cum spun feţele palide, cu un fort. Aici nu e în stare să pătrundă nici un duşman.

— Ai dreptate. Jos, prin cele două intrări, e greu de pătruns, pentru că sînt foarte strîmte şi zece războinici le pot apăra cu succes. Dar dacă apaşii vin de sus, de pe înălţimi ?

— Nu se poate. Pereţii sînt prea drepţi.

— Fratele meu roşu s-a convins chiar cu ochii lui ?

— Fiii comanşilor au venit încoace în plină zi şi au cercetat peste tot. Au încercat chiar să se caţăre pe stînci şi n-au izbutit.

— Dar poate că la coborîre e mai uşor decît la urcare. Eu ştiu că Winnetou se caţără mai abitir decît capra neagră din munţi.

— Winnetou e departe. Mi-au spus-o cei doi oameni din tribul Topia.

— Şi dacă s-au înşelat, ori au aflat-o de la alţii care nu cunosc bine situaţia ?

— Mi-au spus-o răspicat, iar eu îi cred, fiindcă şi ei îl duşmănesc pe Winnetou.

— După cît se ştie, Winnetou a trecut pe la fortul Inge. În cazul acesta putea el oare, într-un timp atît de scurt, să facă drumul pînă aici, să-şi adune războinicii şi să ajungă de cealaltă parte a lui Rio Conchos ? Fratele meu să judece.

Căpetenia căzu pe gînduri. Observaţiile lui Old Death păreau să-l convingă. În sfîrşit, zise :

— Da, timpul a fost scurt şi drumul lung. Să-i mai întrebăm o dată pe bărbaţii din tribul Topia.

Se îndreptă spre locul unde se odihneau albii. Noi îl urmarăm. Acolo oamenii ne priviră cu ostilitate. Lange, fiul său şi negrul Sam şedeau ceva mai încolo, izolaţi. William Ohlert mîngălea hîrtia, surd şi orb la tot ce se petrece în jur. Pretinşii Topia îşi ridicară ochii abia cînd căpetenia li se adresă :

— Sînt fraţii mei într-adevăr siguri că...

Se opri. Pe înălţimi răsună ca un piuit de pasăre măruntă, speriată, urmată de un ţipăt de cucuvaie. „Biberul alb" deveni extrem de atent. Old Death la fel. Ca în joacă, Gibson apucă o crenguţă pe care o ţinea lîngă el şi scormoni jarul, stîrnind o flacără scurtă şi vie. Se pregătea să repete gestul, în timp ce albii ceilalţi îl priveau mulţumiţi — dar Old Death se repezi şi-i smulse creanga din mînă.

— Lăsaţi asta, *sir !* Vă interzic ! strigă el ameninţător.

— De ce ? întrebă mînios Gibson. N-am voie să zgîndăresc niţel jarul ?

— Nu ! Cînd bufniţa ţipă sus, nu se cade să faceţi aici, jos, semnul convenit.

— Ce semn ? Aţi înnebunit de-a binelea ?

— Da, am înnebunit în aşa hal, încît sînt gata să-i trag un glonţ în cap individului care ar încerca să mai aţîţe o dată focul !

— Ei, drăcia dracului ! Vă purtaţi aici de parc-aţi fi stăpîn !

— Păi sînt ! Iar dumneata, pînă m-oi sătura de mutra dumitale, şi te-oi lichida, eşti prizonierul meu. Să nu-ţi închipui că ai să-l tragi pe sfoară pe Old Death !

— S-o înghiţim şi pe-asta? Ce părere aveţi, domnilor? Putem oare să mai răbdăm?

Întrebarea fusese adresată celorlalţi albi. Old Death îşi scoase fulgerător ambele pistoale. Eu la fel. Cît ai clipi, cei doi Lange şi Sam săriră de la locurile lor cu pistoalele în mîini. Dac-ar fi întins cineva braţul după armă, ar fi tras în el fără ezitare. În plus, căpetenia ordonă oamenilor săi:

— Săgeţile!

Comanşii executară ordinul pe dată. Cîteva duzini de săgeţi ţinteau ameninţător asupra albilor.

— Vedeţi? rîse Old Death. Acum vă mai aflaţi sub ocrotirea legămîntului. Pînă şi armele vă stau la dispoziţie. Dar puneţi mîna barem pe vreun cuţit, şi s-a zis cu ocrotirea!

Din nou se auzi un piuit, apoi ţipătul cucuvelei. Veneau de sus, ca din tăriile cerului. Gibson tresări, de parc-ar fi vrut să aţîţe iarăşi focul, dar se lăsă păgubaş.

Căpetenia reluă întrebarea întreruptă adineauri:

— Sînt oare siguri fraţii mei Topia că Winnetou se află dincolo de Rio Conchos?

— Da, ştim sigur — răspunse cel mai în vîrstă.

— Gîndiţi-vă bine!

— Fraţii tăi nu se înşală. Eram ascunşi printre tufe şi l-am văzut cum trecea dincolo.

Căpetenia continuă interogatoriul primind răspunsuri cît se poate de categorice. În sfîrşit, declară:

— Răspunsurile m-au liniştit. Fraţii mei albi poftească după mine!

Invitaţia era destinată lui Old Death şi mie, dar bătrînul *westman* făcu semn celor doi Lange să vină şi ei. Aceştia ne urmară, luîndu-l şi pe Sam.

— De ce fratele meu i-a chemat şi pe ceilalţi? întrebă căpetenia.

— Fiindcă mi se pare că voi avea nevoie de ei. Vreau ca primejdia să ne găsească laolaltă.

— Nu e nici o primejdie.

— Te înşeli. Nu-ţi spune nimic ţipătul acela de cucuvea? După mine, e vorba de un semnal.

— „Biberul alb" cunoaşte glasurile tuturor păsărilor şi dobitoacelor. El ştie să le deosebească de orice sunet prefăcut scos din gura omului. A fost o cucuvea!

— Iar eu ştiu că Winnetou se pricepe atît de bine să imite glasurile diferitelor animale, încît seamănă aidoma cu cele adevărate. De aceea, te rog să fii prevăzător. Gîndeşte-te numai: de ce albul acela s-a apucat să zgîndărească jarul? Avea sarcina să dea un semn.

— Atunci ar fi trebuit să fie înţeles cu apaşii. Or, el nici nu i-a întîlnit.

— Şi dacă s-a înţeles altcineva cu ei, iar albul acesta s-a oferit să-l ajute, adică să facă el semnul, ca să nu cadă cumva bănuiala asupra adevăratului trădător?

— Crezi că avem trădători printre noi? Eu nu cred. Şi chiar dac-ar fi aşa, nu trebuie să ne temem de apaşi. Ei nu pot nici să treacă de străjile noastre, nici să coboare de sus.

— Mă îndoiesc. Dacă, de pildă, coboară puţin cîte puţin, folosindu-se de lasso-uri şi... Ascultă!

Iarăşi se auzi cucuveaua, însă de astă dată mult mai jos.

— E pasărea — constată comanşul, fără să manifeste nici o nelinişte. Nu-ţi face griji!

— Pe toţi dracii! Apaşii sînt aici, în vale. Nu-i auzi?

La gura văii izbucni un strigăt puternic, ascuţit, înfiorător. Şi numaidecît văzduhul, pînă atunci netulburat, se cutremură de urletele războinice ale apaşilor. Asemenea urlet, dacă l-ai auzit o dată, nu-l mai uiţi pînă în mormînt.

Într-o secundă, albii săriră în picioare.

— Iată-i acolo, cîinii! exclamă ofiţerul, arătînd în direcţia noastră. Pe ei!

— Da, pe ei! cîrîi Gibson. Omorîţi-i!

Noi eram în întuneric şi ofeream o ţintă foarte nesigură. De aceea oamenii, în loc să tragă, se năpustiră asupra noastră cu armele ridicate. În orice caz, îşi pregătiseră planul dinainte, căci prea se mişcau repede şi coordonat ca să fi fost vorba numai de o acţiune spontană. Stăteam la cel mult treizeci de paşi de ei. Totuşi, Old Death mai găsi răgazul să spună:

— Ei, n-am avut dreptate? Repede, sus armele! Să-i primim cum se cuvine!

Îndreptarăm toate cele şase puşti asupra agresorilor, socotind-o şi pe a „Biberului alb" care se afla cu noi. Puştile trosniră de cîte două ori fiecare. Nu era timp să număr cîţi oameni fură culcaţi la pămînt. Comanşii ne săriră şi ei în

ajutor, slobozind o ploaie de săgeţi în coasta şi în spatele atacatorilor. Mai putui observa să Gibson, în ciuda îndemnului pe care-l lansase împotriva noastră, nu se repezi înainte, ci rămase pe loc. Stătea lîngă foc şi-l trăgea pe Ohlert de braţ, silindu-l să se scoale. O clipă doar, şi imaginea dispăru din ochii mei. Apaşii se apropiaseră vertiginos şi, umplînd cerul cu urlete, îi atacară pe comanşi.

Pe întuneric, apaşii nu puteau şti cu cîţi adversari au de-a face. Comanşii mai stăteau în cerc, dar acesta fu străpuns şi spulberat într-o clipă. Puştile detunau, suliţele vîjîiau, săgeţile şuierau, cuţitele scăpărau. Unde mai pui strigătele celor două tabere duşmane şi vălmăşagul de trupuri încăierate asemenea unor diavoli furioşi. Luînd-o înaintea cetei sale, unul dintre apaşi pătrunse în rîndurile inamice ţinînd în mîna stîngă un pistol şi rotindu-şi cu dreapta tomahawkul. În timp ce gloanţele sale nimereau în plin, securea fulgera peste capetele comanşilor. Apaşul nu purta nici un semn distinctiv, nici faţa nu-i era vopsită. Aceasta se vedea clar. Dar fie şi numai după curajul lui, şi după faptul că poseda pistol — nu era greu de identificat. „Biberul alb“ îl recunoscu tot atît de repede ca şi noi.

— Winnetou ! exclamă el. În sfîrşit, am să-l prind ! Îl iau pe seama mea !

Ne părăsi în grabă şi se aruncă în vîltoarea luptei. Comanşii se bulucîră în urma lui, încît ne scăpă din ochi.

— Ei, ce facem ? îl întrebai pe Old Death. Apaşii sînt mai puţini la număr şi, dacă nu se retrag repede, vor fi decimaţi. Trebuie să-i prevenim. Mă duc să-l scot pe Winnetou din împresurare !

Voiam să mă reped, dar bătrînul *westman* mă apucă de braţ :

— Nu faceţi prostii ! Noi nu avem dreptul să-i trădăm pe comanşi ; doar am fumat cu ei pipa păcii ! De altfel, Winnetou n-are nevoie de ajutor. Se descurcă el şi singur. Nu-l auziţi ?

Într-adevăr, recunoscui glasul prietenului meu. Striga :

— Am fost înşelaţi ! Înapoi ! Retragerea !

În timpul acestei lupte scurte şi crîncene, singurul nostru foc de tabără aproape că se stinsese şi el, mai licărea totuşi suficient ca să pot urmări ceea ce se petrecea. Apaşii se retrăgeau. Winnetou îşi dăduse seama că inamicul e mult prea puternic. Mă mira însă faptul că el, împotriva bunului său obicei, nu fusese mai întîi în recunoaştere pentru a stabili forţa duşmanului. Motivul aveam să-l aflu curînd.

Comanşii încercau acum să-i urmărească pe apaşi, dar gloanţele îi ciocăneau într-una. Cel mai des se auzea puşca de argint a lui Winnetou, moştenită de la tatăl său.

„Biberul alb“ puse să se înteţească focul şi lumina spori din nou. Apoi, căpetenia se apropie de noi şi ne spuse :

— I-am scăpat. Dar mîine, în zori, îi urmărim şi îi nimicim.

— Crezi că se poate ? întrebă Old Death.

— Sînt sigur ! Oare fratele meu are îndoieli ? Se înşală !

— Nu mi-ai spus şi adineauri că mă înşel, cînd te-am prevenit asupra situaţiei ? Ziceam că vîlceaua este o capcană. S-ar putea să nu mai ieşi de aici.

— Să se crape numai de ziuă şi să-i vedem la faţă, că-i zdrobim numaidecît. Pînă acum, pe cei ce-au rămas i-a ocrotit întunericul.

— Înseamnă că acum nici n-ar mai trebui să trageţi în ei ; n-are rost să vă irosiţi săgeţile. Ce-i drept, lemn se găseşte aici berechet pentru altele noi, dar ce te faci dacă n-ai vîrfuri de fier ?... Ia spune-mi, cum stăm cu cei zece războinici care străjuiau intrarea văii ? Mai sînt acolo ?

— Nu. Au venit şi ei încoace ca să ia parte la bătălie.

— Trimite-i imediat înapoi la postul lor. Trebuie să-ţi asiguri barem o cale de retragere.

— Fratele meu se teme fără rost. Apaşii au fugit pe dincolo, iar de intrat, nu mai intră nimeni.

— Ascultă-mi, totuşi, sfatul ! Cei zece oameni nu-ţi sînt de nici un folos aici. În schimb, acolo sînt necesari.

Căpetenia îi acceptă sfatul, desigur, mai mult din stimă decît din convingere. Curînd se văzu cîtă dreptate avea Old Death. Abia ajunseră cele zece străji la posturile lor, că şi răsunară acolo două împuşcături, însoţite de un urlet crunt. După cîteva minute, doi dintre războinici se întoarseră fuga raportînd că fuseseră întîmpinaţi la intrare de două focuri de armă şi o mulţime de săgeţi şi că, din toţi cei zece, doar ei scăpaseră cu viaţă.

— Ei, m-am înşelat şi de astă dată ? întrebă Old Death. Acum capcana e închisă de amîndouă părţile, iar noi sîntem prinşi !

„Biberul alb" nu găsea nici o explicaţie. Întrebă dezolat :

— Iuf ! Ce să fac ?

— Nu-ţi risipi oamenii şi armele ! Aşază cîte douăzeci sau treizeci de războinici la ieşire şi la intrare. Să păzească măcar aceste două puncte. Ceilalţi să se odihnească şi să prindă puteri pentru dimineaţa. Acesta e singurul lucru ce-ţi rămîne de făcut.

De astă dată, căpetenia îi urmă fără şovăire sfatul. Ne apucarăm apoi să-i numărăm pe cei căzuţi. În ce-i priveşte pe albi, dispăruseră toţi, adică Gibson, William şi încă opt inşi. Nu rămăseseră decît morţii.

— Foarte rău ! exclamai. Indivizii s-au refugiat dincolo, la apaşi.

— Da. Şi au fost, desigur, bine primiţi, fiindcă au lucrat împreună cu cei doi cercetaşi, aşa-zişii Topia.

— Înseamnă că Gibson ne-a scăpat din nou !

— Ba nu. Nu uitaţi că avem totemul lui Inda-nişo. Pe de altă parte, apaşii mă cunosc. Aşadar, vom fi priviţi ca prieteni. Pe urmă, aranjez eu lucrurile ca să ni-i predea pe Gibson şi pe Ohlert. Pierdem o singură zi, asta-i tot.

— Şi dacă cei doi spală putina ?

— Nu cred s-o facă. Ar trebui să străbată întregul Mapimi, şi nu vor avea curaj... Dar asta ce mai e ?

Un număr de comanşi se strînseseră grămadă. Din mijlocul lor răzbăteau gemete şi vaiete sfîşietoare. Ne apropiarăm de ei şi văzurăm un alb grav rănit, care tocmai îşi revenise în simţiri. O suliţă îl spintecase pe la spate ieşind prin burtă. Aşadar, îl lovise un comanş, în clipa cînd albii năvăleau asupra noastră.

Old Death îngenunche, cercetă rana şi-i vorbi :

— Omule, ţi-au mai rămas poate zece minute de trăit. Uşurează-ţi sufletul, nu căra minciuna cu tine pe lumea cealaltă. Spune cinstit : aţi fost de partea apaşilor ?

— Da — gemu rănitul.

— Ştiaţi că vom fi atacaţi în noaptea asta ?

— Da. Tocmai de aceea oamenii din tribul Topia i-au condus încoace pe comanşi.

— Şi Gibson trebuia să semnalizeze înteţind focul ?

— Da, *sir*. De fapt, trebuia să dea cîte un semnal din acesta pentru fiecare sută de comanşi prezenţi în tabără. Dacă apuca s-o facă, atunci Winnetou n-ar mai fi atacat imediat, ci abia mîine, şi din altă parte, pentru că, deocamdată, nu dispune decît de o sută de războinici. Mîine, însă, îi vin întăriri.

— Mi-am închipuit. Împiedicîndu-l eu pe Gibson să stîrnească focul încă de patru ori, apaşii au crezut că inamicul e slab şi că-l pot ataca numaidecît. Acum, însă, au ocupat ambele ieşiri şi nu putem răzbi pe nicăieri. Mîine, vîlceaua noastră se va transforma într-un mormînt deschis, în care vom fi căsăpiţi sistematic.

— Ne vom apăra ! scrîşni mînios căpetenia, care se afla de faţă. Iar acest trădător ducă-se pe plaiurile vînătoarei ca un cîine rîios şi să-l hăituiască lupii şi să-i curgă balele din gură în vecii vecilor !

Scoase cuţitul şi-l înfipse adînc în inima rănitului.

— Neghiobule ! exclamă Old Death revoltat. Nu trebuia să-l ucizi !

— Uite că l-am ucis ! De-acum sufletul lui e robul sufletului meu. Haide, să ţinem sfat de război. Vitejii comanşilor nu vor să aştepte pînă ce cîinii de apaşi vor năvăli în haite asupra lor. Am putea să ne croim drum şi să ieşim din vîlcea încă în noaptea asta.

Se aşeză lîngă foc, împreună cu sfetnicii lui. Şi Old Death fu invitat să participe. Eu, cei doi Lange şi negrul rămaserăm mult prea departe de foc ca să putem trage cu urechea la discuţia lor ; mai ales că se discuta aproape în şoaptă. Deslușeam totuşi, din expresia feţei şi din gesturile lui Old Death, că acesta era în divergenţă cu indienii. Părea să-şi apere cu energie părerile, dar fără rezultat. În cele din urmă, sări mînios de la locul lui şi rosti cu glas tare, încît îl auzirăm cu toţii :

— N-aveţi decît să vă duceţi la pieire ! V-am prevenit nu o dată, dar n-am fost ascultat. Şi de fiecare dată dreptatea a fost de partea mea. Va fi şi de-aci încolo. Faceţi, aşadar, după cum vă taie capul. Eu şi tovarăşii mei vom rămîne aici.

— Cum adică, eşti atît de laş, încît te fereşti să lupţi alături de noi ? întrebă unul din sfetnici.

Old Death îşi repezi braţul înainte, gata să-i dea un răspuns usturător. Dar se răzgîndi şi vorbi calm :

— Ar trebui ca fratele roşu să-şi dovedească propria vitejie, pînă a se îndoi de curajul meu. Mă numesc Old Death şi cu asta am spus totul.

Se întoarse şi se aşeză lîngă noi, în timp ce comanşii îşi continuau sfatul. În sfîrşit, ajunseră la o hotărîre şi se ridicară de la locurile lor. Deodată, de după cercul comanşilor care înconjurau focul, se înălţă un glas puternic :

— „Biberul alb" să-şi caşte bine ochii ! Puşca mea nu mai poate de dorul lui !

Toate privirile se îndreptară într-acolo. Cu arma întinsă, Winnetou stătea drept şi neînfricat în tabăra comanşilor. Puşca lui fulgeră de două ori. „Biberul alb" se prăbuşi la pămînt împreună cu sfetnicul de lîngă el.

— Aşa vor pieri toţi făţarnicii şi trădătorii ! mai spuse Winnetou.

Apoi dispăru în noapte.

Totul se petrecu atît de repede, încît comanşii nici nu apucaseră sau, mai bine zis, nu avură timp să intervină. Abia pe urmă ţîşniră în picioare repezindu-se după Winnetou. Numai noi rămaserăm pe loc. Old Death se aplecă asupra celor doi comanşi. Erau morţi.

— Ce curaj ! se minună Lange. Winnetou ăsta e dracul gol !

— Ei, aş ! rîse Old Death. Fiţi atenţi, să vedeţi ce mai urmează !

Nu isprăvi bine vorba, că şi auzirăm un urlet înspăimîntător.

— V-am spus eu ! sublinie bătrînul *westman*. Nu numai că i-a pedepsit pe trădători, pe „Biberul alb" şi pe sfetnicul său, dar i-a mai şi atras pe comanşi în gura lupului. Săgeţile apaşilor nu-şi vor cruţa victimele. Ascultaţi !

Un pistol detună de opt ori la rînd, cu ecou scurt, subţire.

— Acesta e pistolul lui Winnetou — constată Old Death. Cred că pezevenghiul a sărit drept în grămada comanşilor şi nimeni nu e în stare să-l strunească.

Pentru bătrînul *westman* asemenea întîmplări erau destul de obişnuite. Stătea atît de calm, încît ai fi zis că urmăreşte

desfăşurarea unui spectacol de teatru, al cărui deznodămînt îi e dinainte cunoscut.

Comanşii se retraseră, fără să-l fi putut răpune pe Winnetou. În schimb, aduseră pe braţe mai mulţi camarazi de-ai lor, morţi şi răniţi. Într-o asemenea împrejurare, s-ar fi cuvenit, fie din compasiune pentru victime, fie din prudenţă, să păstreze linişte. Dar comanşii urlau şi zbierau de parc-ar fi fost traşi în ţeapă şi îşi agitau securile, ţopăind în jurul cadavrelor.

— În locul lor, aş stinge focul şi aş tăcea mîlc — zise Old Death. Aşa însă, nefericiţii îşi cîntă propriul prohod.

— De fapt, ce se hotărîse în sfatul lor de război ? întrebă Lange.

— Să-şi croiască imediat ieşire spre vest.

— Ce prostie ! Ar însemna să iasă drept în calea celorlalţi apaşi, care urmează să sosească.

— Nu prea, master, pentru că nici nu vor izbuti să treacă. Şi chiar dac-ar izbuti, l-ar avea în spate pe Winnetou, iar în faţă s-ar lovi de rezervele sale, ceea ce înseamnă moarte sigură. Ei cred însă că apaşii le sînt inferiori ca număr şi, drept urmare, vor fi înfrînţi. De altfel, comanşii mai ştiu că fiul „Biberului alb", cu care am avut ocazia să ne întîlnim, se îndreaptă încoace, împreună cu trupa lui. Faptul acesta le sporeşte şi mai mult încrederea în victorie. Arde în ei dorinţa de a răzbuna moartea celor două căpetenii. După mine, comanşii ar trebui să aştepte zorile, şi abia atunci să treacă la acţiune şi să spargă împresurarea. La lumină îl observi mai bine pe inamic şi vezi toate obstacolele. Eu i-am sfătuit în acest sens, dar degeaba. Acum, descurcă-se după mintea lor. Pentru noi e cu totul indiferent ce şi cum vor face. Nu luăm parte la nimic.

— Dar pasivitatea noastră va fi luată în nume de rău !

— Treaba lor ! Eu, unul, n-am chef să-mi pun inutil pielea în joc. Atenţie ! Ce-a fost asta ?

Se auzi un zgomot. Dar comanşii continuau să urle atît de tare, încît era cu neputinţă să distingem natura şi semnificaţia lui.

— Proştii dracului ! se mînie Old Death. Winnetou nu e omul care să nu folosească din plin gălăgia lor. Pesemne că a doborît nişte copaci ca să baricadeze ieşirea. Mie aşa mi-a

sunat la ureche. Aş putea să jur că nici un comanş nu va scăpa de aici. E o lecţie dură, dar dreaptă. Să nu uităm că, în plină pace, au năvălit în aşezările apaşilor. Pînă şi pe solii acestora i-au ucis. Dacă Winnetou izbuteşte să închidă ambele ieşiri, îşi poate aduna în linişte oamenii şi să cadă apoi în spatele inamicului. Eu îl cred capabil de o asemenea manevră.

Într-un sfîrşit, urletele comanşilor se potoliră. Oamenii se adunară laolaltă şi cel mai mare în rang, care preluase între timp comanda, le repartiză sarcinile de luptă.

— Cred că vor să pornească neîntîrziat — constată Old Death. Trebuie să avem grijă de caii noştri. Nu cumva să pună mîna pe ei. Master Lange, mergeţi împreună cu fiul dumneavoastră şi cu Sam şi aduceţi caii încoace. Noi rămînem locului ; prevăd că noul şef se pregăteşte să ne ţină un scurt discurs.

Într-adevăr, cum plecară cei trei tovarăşi ai noştri, noua căpetenie se şi apropie cu paşi mari de noi :

— Văd că dumneavoastră, feţele palide, staţi pe loc, în bună linişte, în timp ce comanşii aleargă la caii lor. De ce aţi înţepenit aici ?

— Păi, nici nu ştim ce-aţi hotărît.

— Părăsim vîlceaua.

— N-o să puteţi ieşi.

— Old Death e ca o cioară care cîrîie urît. Comanşii vor trece peste orice stavilă şi-i vor călca pe duşmani în copitele cailor.

— Nu veţi călca pe nimeni ; acolo vă aşteaptă prăpădul. Noi rămînem pe loc.

— Oare Old Death nu mi-e prieten ? Oare n-am fumat împreună pipa păcii ? Nu e de datoria lui să lupte alături de comanşi ? Feţele palide sînt luptători buni şi curajoşi. Să vină în fruntea noastră !

Atunci Old Death se ridică şi, apropiindu-se de indian, îi rîse în obraz :

— Fratele meu e foarte şiret. Feţele palide să meargă în faţă şi să piară deschizîndu-vă vouă drumul ! Sîntem, ce-i drept, prietenii comanşilor, dar nu ne aflăm sub ordinele căpeteniei lor. Ne-am întîlnit din întîmplare şi nu ne-am obligat să luăm parte la luptă. Că avem curaj şi pricepere

în război, asta se ştie, şi fratele meu roşu n-a făcut decît să spună adevărul. Ne ajutăm prietenii cînd lupta e dusă cu cap şi cu bună judecată. Dar ca să ne batem după nişte planuri care ştim că nu vor izbuti, asta nu !

— Prin urmare, albii nu vor să meargă alături de noi ? Vă credeam mai viteji !

— Viteji vom fi fiind, însă nu şi uşuratici. Şi apoi, nu uitaţi că sîntem oaspeţii voştri. Mă întreb de cînd aţi luat obiceiul ca, în loc de a-i ocroti pe musafiri, cu toată grija, să-i trimiteţi la moarte ? Fratele meu e deştept, dar nici noi nu sîntem proşti. Fratele meu este, desigur, un războinic foarte viteaz şi va merge el însuşi în frunte. Acolo îi e locul.

Intenţia indianului de a ne jertfi pe noi pentru a se salva pe sine era cît se poate de sfruntată. Cînd văzu că nu-i merge, se simţi oarecum încurcat şi-l cuprinse furia. Tonul lui, pînă atunci măsurat, se înăspri.

— Şi ce vor face feţele palide după ce vom pleca de-aici ? Nu cumva vor trece de partea apaşilor ?

— Cum adică, să facem una ca asta ? Doar fratele meu vrea să-i nimicească pe toţi apaşii ! Nici n-am mai avea la cine să trecem !

— Dar pe urmă, le vor veni întăriri... Nu ! Nu veţi rămîne aici ! Trebuie să veniţi cu noi !

— Ţi-am mai spus o dată : nu ne mişcăm din loc !

— Dacă albii nu ne însoţesc, va trebui să-i privim ca duşmani.

— Şi dacă roşii ne socotesc duşmani, îi socotim şi noi la fel.

— Nu vă dăm înapoi caii !

— Prea tîrziu ! I-am şi luat ! Uite-i !

Într-adevăr, cei doi Lange şi Sam tocmai se întorceau cu caii noştri. Căpetenia îşi încruntă sprîncenele şi zise :

— Va să zică, albii şi-au făcut din timp pregătirile. Înseamnă că ne duşmănesc. Voi da poruncă să fie luaţi prizonieri.

Old Death rîse scurt şi cam acru :

— Căpetenia comanşilor se înşală grozav în privinţa noastră. I-am spus şi „Biberului alb" că rămînem aici. Dacă ne îndeplinim acum hotărîrea, nu facem decît să ne ţinem de

cuvînt, nicidecum să vă arătăm dușmănie. Nu văd de ce ne-ați lua prizonieri.

— Totuși, așa vom face dacă albii nu făgăduiesc imediat că vin cu noi și vor merge în frunte.

Old Death își plimbă privirea în jur. Zîmbea răutăcios — semn că în gîndul lui punea la cale o festă. Discuția la care asistam se desfășura lîngă foc. La cîțiva pași de noi stăteau cei doi Lange și Sam cu caii noștri. Nici un alt indian nu se găsea prin preajmă. Plecaseră toți după cai.

Old Death ne vorbi în nemțește, pentru ca roșu să nu înțeleagă :

— Dacă-l dobor, săriți pe cai și goniți după mine spre gura văii ; comanșii sînt dincolo, la ieșire.

— Fratele meu să nu vorbească în limbă străină. Vreau să știu și eu ce anume are de spus.

— Vei afla imediat. Voi ați nesocotit astăzi în cîteva rînduri sfaturile mele și acum, după cîte ați pățit, tot nu vă vine mintea la cap. Vă duceți la pieire și vreți să ne aruncați și pe noi în brațele morții. Pesemne că încă nu-l cunoașteți bine pe Old Death ! Îți închipui că mă poți sili să fac ceva împotriva voinței mele ? Află că nu mă tem nici de tine, nici de toți comanșii tăi. Zici că ne iei prizonieri ? Nu-ți dai seama că ești, de fapt, în mîna mea ? Uită-te la arma asta ! La cea mai mică mișcare, te trăsnesc !

Întinse repede pistolul. Indianul încercă să pună mîna pe cuțit, dar în aceeași clipă Old Death îi lipi țeava de piept.

— Jos mîna ! tună el.

Indianul se execută speriat.

— Așa ! Să știi că nu glumesc. Ai arătat că ne ești dușman. De aceea, ori te supui imediat, ori te împușc !

Fața vopsită a indianului se crispă. Privirea îi lunecă primprejur, cercetătoare, dar Old Death îl preveni :

— Nu căuta ajutorul nimănui. Chiar dacă oamenii tăi ar fi de față, tot te-aș împușca. Ți-e mintea slabă și veștedă ca de muiere bătrînă. Ești împresurat de dușmani, înfrîngerea se apropie, și tu stîrnești noi dușmănii, încă și mai rele. Cu armele noastre nu te joci ! Pînă să ne zgîrie o săgeată, ucidem o sută de comanși. Vrei să-ți duci oamenii la pieire ? Treaba ta ! Dar pentru noi poruncile tale nu valorează nimic !

După ce se gîndi un timp, indianul începu să retracteze :

— Fratele meu nu trebuie să înțeleagă pe dos vorbele mele.

— Le înțeleg așa cum le aud. Că oi fi vrut să spui altceva, mă rog, te privește !

— Lasă arma jos și să rămînem prieteni !

— Asta se poate. Dar mai întîi, trebuie să mă asigur că ai de gînd să ne fii prieten cinstit.

— Mi-am rostit cuvîntul. Asta ajunge.

— Păi nu spuneai chiar tu, adineauri, că într-un fel îți sună vorba și într-altfel gîndești ? Cum să mai avem încredere în cuvintele și în făgăduielile tale ?

— Dacă nu mă crezi pe cuvînt, n-am ce face, n-am altă chezășie.

— Ba da. Dă-mi calumetul tău și...

— Iuf ! făcu acesta speriat. Calumetul nu se dă nimănui.

— Mie, de fapt, nici pipa nu-mi ajunge. Vreau și punga ta cu „medicamente".

— Iuf-iuf-iuf ! Nu se poate !

— Nu ți le cer pentru totdeauna. La despărțire ți le dau înapoi, bineînțeles, dacă rămînem prieteni.

— Nici un războinic nu se desparte de „medicamentul" său !

— Și, totuși, va trebui să te desparți. Eu cunosc datinile voastre. Din clipa cînd îmi dai calumetul și „medicamentul", sufletul tău trece în mine. Și atunci, dacă mi-ai face vreun rău, te-ai lipsi tu însuți de bucuria din veșnicele plaiuri ale vînătoarei.

— Nu ți le dau !

— Ei, atunci am terminat ! Te împușc și-ți iau scalpul, ca să ajungi cîinele și robul meu. Uite, ridic mîna stîngă de trei ori. La a treia oară, dacă nu te supui, trag în tine !

Și ridică mîna o dată, de două ori, apăsîndu-i într-una pieptul cu țeava pistolului. Cînd să facă al treilea gest, indianul strigă :

— Stai puțin ! Mă asiguri că le primesc înapoi ?

— Da.

— Atunci ne-am înțeles. Am să...

Își ridică mîinile, ca și cînd ar fi vrut să le ducă la gît, unde atîrnau calumetul și punga cu „medicamente".

— Stai! îl opri Old Death. Jos mîinile, că trag! Nu te cred pînă nu am lucrurile în stăpînirea mea. Tovarășii mei le vor desprinde și le vor atîrna la gîtul meu.

Comanșul se supuse. Eu executai operația, după care Old Death își retrase mîna înarmată cu pistolul.

— Așa! zise el. Acum sîntem prieteni și fratele meu n-are decît să facă ce-i place. Noi rămînem aici și așteptăm sfîrșitul luptei.

Căpetenia de bună seamă că nu mai trecuse niciodată printr-o furie atît de cumplită. Mîna îi zvîcni spre cuțit, dar nu îndrăzni să-l tragă de la brîu. Se mulțumi să scrîșnească din dinți:

— Fețele palide sînt acum sigure că nu li se poate întîmpla nimic rău. Dar cînd voi fi iarăși în stăpînirea calumetului și a medicamentului, atunci va fi vai de voi. Dușmănia mea se va aprinde ca un foc grozav și nu se va stinge pînă nu veți pieri la stîlpul caznelor!

Ne întoarse spatele și plecă.

— Ei, acum putem viețui ca în sînul lui Avraam! conchise bătrînul *westman*. Totuși, să nu uităm nici o măsură de precauție. Nu stăm aici, lîngă foc; ne retragem în fundul văii și așteptăm acolo desfășurarea lucrurilor. Haideți, domnii mei! Luați și caii!

Pornirăm spre locul indicat, priponirăm acolo caii și ne așezarăm la poalele dealului, sub niște copaci. Focul lumina dinspre tabăra pustie. Peste tot domnea pacea.

— Stăm aici pînă la deznodămînt — hotărî Old Death. Presupun că vînzoleala o să înceapă foarte repede. Comanșii vor porni cu urlete drăcești, dar mulți își vor pierde pentru vecie glasul. Aha! Iată că încep!

Se dezlănțui un urlet și un țipăt ca de fiare sălbatice.

— Fiți atenți! Auziți vreun răspuns al apașilor? întrebă bătrînul. Bineînțeles că nu. Sînt deștepți și-și văd de treabă.

Clocotind, strigătul de luptă ricoșă de pereții stîncoși. Trosniră deodată două împușcături.

— Tot Winnetou, cu pușca lui de argint — stabili Old Death. Semn sigur că tentativa comanșilor a dat greș.

Dacă s-ar fi auzit și zbîrnîitul săgeților și al lăncilor, valea toată s-ar fi umplut de un zgomot neverosimil. Dar nu răzbăteau decît vocile comanșilor și detunăturile puștii lui

Winnetou. Toate astea nu durară mai mult de două minute. Apoi un țipăt strident: „Ivivivivivivi!" spintecă văzduhul și ne înfioră.

— Este apași! constată cu bucurie negrul Sam. Ai învins și bătut comanși.

Avea dreptate. După ce strigătul de izbîndă se stinse, tăcerea deplină învălui vîlceaua. Numaidecît apărură lîngă foc siluetele unor călăreți cărora li se adăugau mereu alții. Erau comanșii. Evadarea eșuase. O învălmășeală grozavă domni un timp în jurul focului. Mulțime de morți și răniți erau aduși pe brațe. Și iarăși se porni un bocet prelung.

Old Death nu avea astîmpăr. Era supărat foc și înjura în fel și chip pe comanși pentru nechibzuința lor. Un singur lucru îl aproba și anume că postaseră mai întîi un număr de războinici la ambele ieșiri. Asta da, fusese o măsură absolut necesară.

Cînd, după un răstimp destul de lung, bocetele amuțiră, comanșii păreau să se adune la sfat. Mai trecu vreo jumătate de oră; apoi zărirăm un grup de războinici părăsind tabăra și venind răzleți în direcția noastră, spre fundul văii.

— Ne caută — zise Old Death. S-au convins, pesemne, ce prostie au făcut și, lăsînd mîndria la o parte, vor să ne ceară sfatul.

Unul din războinici ajunse lîngă noi. Old Death tuși ușor. Omul îl auzi și se apropie.

— Sînt fețele palide aici? întrebă indianul. Să poftească lîngă foc.

— Cine te-a trimis?

— Căpetenia.

— Și ce să facem acolo?

— Vrem să ținem sfat și s-a îngăduit ca și fețele palide să ia parte.

— S-a îngăduit? Ce drăguț din partea voastră! În sfîrșit, merităm să fim ascultați de către înțelepții războinici ai comanșilor? Noi însă vrem să ne odihnim, ni-e somn. Spune căpeteniei voastre că dușmănia dintre voi și apași nu ne interesează.

Indianul trecu la rugăminți, ceea ce muie inima generoasă a lui Old Death. Acesta răspunse:

— Ei haide, fie. Dacă nu găsiți mîntuire fără sfatul nostru, atunci să vi-l dăm. Dar un lucru să fie limpede: nu ne su-

punem nici unui ordin al şefului vostru. Anunţă-l, deci, că dacă are nevoie de noi, să vină încoace.

— Asta n-are s-o facă : e căpetenie.

— Ascultă, omule, eu sînt o căpetenie mult mai mare şi mai vestită. Pe dînsul nici nu-l ştiu măcar pe nume. Spune-i şi asta !

— Chiar dac-ar vrea să vină, tot n-ar putea : e rănit la braţ.

— Dar ce, fiii comanşilor nu mai merg pe picioare, ci pe mîini ? Mă rog, n-are decît să rămînă locului. Noi n-avem trebuinţă nici de el, nici de voi toţi !

Vorbise cu atîta hotărîre, încît indianul nu mai stărui şi dădu să se retragă.

— Am să-i duc căpeteniei vorbele lui Old Death. Poate că totuşi va veni.

— Dar spune-i să vină singur. N-am chef să mai ascult şi vorbăria altora. Hai !

Omul plecă. Îl văzurăm cum se apropie de foc şi intră în cercul războinicilor.

Trecu apoi destulă vreme fără să zărim nici o mişcare. În fine, o siluetă se desprinse dintre războinici şi veni către noi. Purta pene de vultur în chică.

— Ia uitaţi-vă, astea sînt penele „Biberului alb" ! S-a şi împopoţonat cu însemnele răposatului ! Acum o să se poarte cu şi mai mare trufie.

Observarăm că, într-adevăr, braţul stîng îi atîrna legat cu o curea. Probabil că i se indicase exact locul unde ne aflam, căci păşea drept spre noi. Se opri apoi tăcut în faţa noastră, aşteptînd, se vede, să deschidem noi vorba. Dar Old Death nu se clinti din loc şi nu rosti nici un cuvînt. Noi, la fel.

— Fratele meu alb m-a rugat să vin încoace ? întrebă în cele din urmă indianul.

— Old Death n-are de ce să roage şi să se închine în faţa oricui. Tu ai dorit să-mi vorbeşti. Prin urmare, dacă e vorba de rugăminte, aceasta vine din partea ta. Şi acum, te-aş ruga totuşi foarte respectuos să-mi spui şi mie cum te cheamă, pentru că nu-ţi cunosc numele.

— Îl ştie toată preria. Îmi zice „Cerbul sprinten".

— Eu am cutreierat toate ţinuturile, dar n-am auzit de numele tău. Se vede că l-ai tăinuit. Însă de vreme ce nouă ni l-ai spus, îţi îngăduim să te aşezi aici.

Căpetenia se dădu un pas îndărăt. N-ar fi dat curs unei astfel de „invitaţii" umilitoare, dar înţelegea că situaţia îl obliga să cedeze. Se aşeză deci încruntat, fără grabă, drept în faţa lui Old Death. Acesta însă nu deschise nici acum discuţia. Şedea nepăsător, ca şi cum de nimic nu-i păsa. Văzînd că aşteptarea e zadarnică, indianul se hotărî să spargă el gheaţa :

— Războinicii comanşilor gîndesc să ţină un mare sfat, la care să vină şi feţele palide şi să-şi spună părerea.

— N-are nici un rost. Eu v-am spus nu o dată părerea şi nu v-aţi sinchisit de ea. Or, află de la mine că Old Death s-a deprins ca părerile sale să fie luate în serios. De aceea nu vă mai spun nimic.

— Fratele meu să înţeleagă, totuşi, că avem nevoie de priceperea lui !

— Ah, da ! V-au dat apaşii o lecţie ca să vedeţi, în sfîrşit, că Old Death are mai multă minte în cap decît toţi cei cinci sute de comanşi ai tăi ? Şi, mă rog, cu ce v-aţi ales din atacul vostru ?

— N-am reuşit să spargem împresurarea. Apaşii ne-au închis ieşirea cu bolovani şi cu copaci retezaţi.

— Ştiam ! Apaşii doborau copacii cu tomahawkurile, iar voi nici gînd să-i auziţi : tot urlaţi într-una şi acopereaţi cu gura voastră toate zgomotele ! De ce n-aţi stins focul ? Nu vă daţi seama ce primejdie vă paşte ?

— Războinicii noştri au făcut precum hotărîse sfatul. Acuma, însă, vrem să hotărîm altceva, mai înţelept. Îţi vei spune cuvîntul, nu-i aşa ?

— Sînt convins că nici de data asta n-o să-l urmaţi.

— Ba da.

— Dacă-mi făgăduieşti, atunci sînt gata să vă ajut.

— Atunci, haide ! Să mergem la focul de tabără.

— Mulţumesc ! Acolo nu mă duc. Faceţi o mare greşeală că ţineţi focul aprins şi le arătaţi astfel apaşilor ce se petrece la voi. Pe de altă parte, nu am poftă să mă cert cu oamenii tăi. Îţi spun pe loc părerea mea şi tu n-ai decît să faci ce-ţi place !

— Spune !

— Apaşii nu se găsesc numai afară, la amîndouă ieşirile, ci şi înăuntru. Ei s-au cuibărit aici şi au baricadat trecerile.

Se pot mişca deci în voie, după cum vor găsi de cuviinţă. Iar ca să-i alungi, nu se poate.

— Dar sîntem mult mai numeroşi ca ei!

— Cîţi războinici aţi pierdut?

— Marele Spirit i-a chemat pe mulţi sus, la El. Au murit mai bine de zece ori cîte zece. S-au prăpădit şi destui cai.

— Prin urmare, în noaptea asta nu trebuie să mai întreprindem nimic, altminteri v-ar merge ca şi pînă acum, de-a-ndoaselea. Pe de altă parte, nici ziua nu e prielnică. Apaşii se vor orîndui astfel încît să vă doboare cu armele lor, în schimb voi nu-i veţi putea nimeri. Între timp, vor sosi şi întăririle după care a trimis Winnetou. Astfel, o să ajungeţi mai puţini la număr decît apaşii. Ce să mai vorbim, sînteţi condamnaţi!

— Oare crezi că stăm aşa de prost? Atunci spune, cum să scăpăm de aici, şi-ţi vom urma sfatul.

— Dacă te gîndeşti cum să scapi, înseamnă că recunoşti ceea ce ţi-am spus dintru început: vîlceaua asta e o capcană. Chibzuind bine, aş vedea două căi pe care să încerci o scăpare. Fireşte că nu sînt sigur dacă veţi izbuti sau nu. Una din ele ar fi să vă căţăraţi sus, pe stînci. Dar asta înseamnă să aşteptaţi pînă se luminează de ziuă. Or, atunci apaşii v-ar zări şi s-ar năpusti asupra voastră, dincolo de vîlcea. Şi cum ei ar fi călare, iar voi, fireşte, nu v-aţi putea căţăra împreună cu caii, judecă şi tu ce s-ar alege. Va să zică, nu mai rămîne decît o singură cale: intraţi în vorbă cu apaşii!

— Nicicum! protestă căpetenia. Apaşii ar hotărî moartea noastră.

— Tot ce se poate. Eu, unul, nici nu le-aş lua-o în nume de rău. Aţi atacat satele lor paşnice, le-aţi jefuit avutul, le-aţi răpit nevestele şi fiicele, aţi ucis mulţime de războinici sau i-aţi supus la chinuri pînă şi-au dat sufletul. Apoi v-aţi călcat cuvîntul şi le-aţi omorît solii. Asemenea ticăloşii se cer răzbunate. De aceea nu vă puteţi aştepta la blîndeţe din partea apaşilor. Asta o ştii şi tu. Înseamnă că recunoşti ce păcate mari v-aţi făcut cu ei.

Old Death vorbise cît se poate de deschis, fără ocolişuri, încît căpetenia amuţi pentru o vreme.

— Iuf! exclamă în cele din urmă indianul. Şi toate astea mi le spui mie, mie, căpetenia comanşilor!

— Ţi le-aş spune chiar dac-ai fi Marele Spirit în persoană. Felul cum v-aţi purtat cu apaşii, care nu vă făcuseră nici un rău, a fost o mişelie. Cu ce-au greşit solii lor că i-aţi ucis? Pe ce temei aţi pornit acest război ca să semănaţi moarte şi jale? Răspunde!

Abia după o lungă tăcere, indianul izbucni mînios:

— Ei sînt duşmanii noştri!

— Nu-i adevărat! Ei au trăit în pace cu voi. Nici măcar nu le-aţi dat de ştire cînd aţi dezgropat securea războiului. De fapt, voi vă cunoaşteţi vinovăţia; de aceea nici nu aveţi nădejde că veţi fi iertaţi. Şi totuşi, aţi putea obţine o pace cît de cît blîndă. Aveţi mare noroc că şeful lor e Winnetou, care nu doreşte niciodată vărsare de sînge. El e singura căpetenie a apaşilor care s-ar arăta, poate, mai îndurător cu voi. Trimiteţi un om să-l caute pe Winnetou şi să pregătească o întîlnire. Uite, pot să mă duc chiar eu şi să-l rog din partea voastră.

— Comanşii mai bine mor decît să ceară îndurare apaşilor!

— Mă rog, asta nu mă priveşte. Ţi-am dat un sfat şi atît. Îl urmezi sau nu, treaba ta.

— Fratele meu nu mai ştie şi altă cale? Văd că el îi vorbeşte de bine pe apaşi, va să zică, e prietenul lor!

— Eu sînt prieten cu toţi oamenii roşii cît timp nu mă tratează cu duşmănie. Dinspre partea apaşilor n-am avut nicicînd de suferit. Aşadar, de ce le-aş fi duşman? În schimb, voi eraţi gata să vă revărsaţi ura asupra noastră. Îţi venise în gînd să ne faci chiar prizonieri. Acum judecă şi tu cine merită mai mult prietenia noastră, voi sau apaşii?

— Tu porţi asupra ta calumetul şi punga mea cu „medicamente". Înseamnă că vorbele tale sînt ca şi cum ar fi ale mele. Iată de ce nu-ţi pot răspunde precum aş vrea. Dar sfatul tău nu-i bun la nimic. Urmăreşti să ne dai pe mîna apaşilor. Lasă, ne descurcăm noi şi singuri!

— Dacă-i aşa, mă mir de ce-mi mai ceri sfatul! Am terminat! Nu mai avem ce vorbi!

— Da, am terminat — sublinie comanşul. Dar nu uita că, deşi te afli încă sub ocrotire, te numărăm printre duşmani. Nu-ţi mai îngădui să păstrezi calumetul şi „medicamentul" meu. Trebuie să mi le înapoiezi înainte de a ieşi noi din vîlceaua asta. Pe urmă, ţi-o plătim după merit.

— *Well!* Sînt de acord. Oi păţi, n-oi păţi, eu unul aştept în toată liniştea. Deci, să fie limpede: l-ai ameninţat pe Old Death. Repet, că nu mai avem ce discuta. Poţi să pleci!

— Iuf! făcu sălbatic căpetenia.

Apoi ne întoarse spatele şi se înapoie cu paşi hotărîţi la focul de tabără.

— Păcătoşii ăştia parcă-s loviţi cu leuca în cap! îmi spuse Old Death mînios. Nu se mai pot salva decît cerînd pace, dar în loc s-o ceară, îşi pun încă nădejdea în superioritatea lor numerică. Situaţia e însă de aşa natură, încît singur Winnetou face cît o sută de comanşi. Dumneavoastră, ca novice în Vestul sălbatic, vi se pare desigur că exagerez. Nici nu vă daţi seama însă cît valorează în anumite împrejurări un om priceput. Spre exemplu, v-aş povesti isprăvile pe care acest tînăr apaş le-a săvîrşit împreună cu prietenul său alb, Old Shatterhand. Nu v-am istorisit încă nimic despre ei?

Astfel, Old Death îmi rosti pentru întîia oară numele.

— Nu! i-am răspuns. Cine-i Old Shatterhand?

— Un tînăr ca şi dumneavoastră, dar cu totul alt tip. Dintr-un pumn îl dă gata pe orice adversar, trage cu puşca de parc-ar avea pe dracul în el şi, pe deasupra, e un şmecher fără pereche.

Deodată, se auzi îndărătul nostru un foşnet, apoi un glas reţinut:

— Iuf! Old Death aici? N-am bănuit. Mă bucur grozav!

Bătrînul apucă repede cuţitul şi întoarse speriat capul. Întrebă:

— Cine-i acolo? Cine îndrăzneşte să mă spioneze?

— Bătrînul meu prieten să lase cuţitul în pace. Doar n-o să-l înfigă în Winnetou!

— Winnetou! Nemaipomenit! Păi sigur, numai Winnetou putea să se strecoare pînă în spatele lui Old Death, fără ca acesta să-l simtă! E o ispravă pe care nu m-aş încumeta s-o imit.

Apaşul apăru acum întreg lîngă noi şi, fără a se trăda că mă cunoaşte, vorbi:

— Căpetenia apaşilor habar n-a avut că Old Death se află aici. Altminteri, ar fi venit mai devreme ca să mai stea de vorbă.

— Dar te expui unei mari primejdii! Te-ai furişat printre străjile comanşilor, apoi te-ai tîrît pînă aici; unde mai pui că va trebui să te întorci...

— Ba nu e nimic din toate astea. Feţele palide îmi sînt prieteni şi le pot spune adevărul. Vîlceaua e situată pe teritoriul nostru, al apaşilor, iar eu am orînduit-o ca să servească de capcană pentru năvălitori. Aceşti pereţi de stîncă nu sînt chiar de netrecut, cum s-ar crede. Apaşii au croit sus o cărare ce înconjoară vîlceaua la o înălţime de cîteva staturi de om. Folosind lasso-ul, urci şi cobori destul de lesne. Comanşii s-au lăsat atraşi în această cursă de către iscoadele mele. Acum vor pieri aci pînă la unul.

— Adică, le-aţi hotărît pieirea?

— Da. Winnetou a ascultat discuţia ce ai purtat-o cu căpetenia comanşilor şi a înţeles că ne ţii partea. I-ai arătat ce mare vină au comanşii şi cu drept cuvînt i-ai spus că avem de răzbunat crimele lor mişeleşti.

— Dar crezi că e nevoie ca, pentru aceste pricini, să curgă valuri de sînge?

— Oare n-ai auzit cu urechile tale că ei nu-şi recunosc vina? Nici nu vor să ia în seamă sfatul tău, nici să judece ca oamenii. Curgă, deci, sîngele! Vom da astfel o pildă de felul cum pedepsim trădarea. N-avem încotro. Trebuie să luăm măsuri ca asemenea ticăloşii să nu se mai repete.

— Îngrozitor! Dar nu-mi arde să mai stărui cu sfaturile mele, de vreme ce n-au urechi să audă.

— Nu ţi le-ar lua în seamă nici acum. După cîte am înţeles, porţi la tine lucrurile sfinte ale căpeteniei, calumetul şi punga cu „medicamente". Cum de-au ajuns în mîna ta?

Old Death îi povesti întîmplarea. După ce-l ascultă, Winnetou zise:

— I-ai promis să i le înapoiezi, deci trebuie să te ţii de cuvînt. Dă-i-le chiar acum şi treci la noi. Veţi fi primiţi cu toţii ca prieteni.

— Adică să trecem chiar imediat?

— Da. În trei ore vor fi aici peste şase sute de războinici apaşi. Mulţi dintre ei sînt înarmaţi cu puşti. Gloanţele lor vor mătura toată vîlceaua şi veţi fi în primejdie.

— Dar cum să ajungem la voi?

— Mă miră că Old Death întreabă asemenea lucruri.

— Hm, da! Încălecăm și mergem la focul de tabără. Acolo îi înapoiez căpeteniei lucrurile sfinte. Pe urmă dăm pinteni cailor și mînăm în direcția voastră, trecînd în galop peste străjile care ne stau în drum. Toate bune, dar cum escaladăm baricadele?

— Foarte ușor. După ce voi fi plecat, mai stați încă zece minute, pînă să începeți acțiunea. Între timp, eu ajung la gura văii și vă întîmpin acolo.

Acestea zise, Winnetou dispăru.

— Ei, ce părere aveți? ne întrebă Old Death.

— Formidabil bărbat! se entuziasmă Lange.

— Fără îndoială. Dac-ar fi alb și, să zicem, militar, ar putea să urce pînă la funcția de comandant suprem. Nu-i invidiez pe albii care l-ar aduce în situația să mobilizeze toate triburile roșii la lupta pentru apărarea drepturilor strămoșești! Dar Winnetou e un om al păcii. De altminteri, el își dă limpede seama că indienii, oricîtă rezistență ar opune, sînt sortiți pieirii. Numai că tace și nu-și divulgă convingerea. O tăinuiește în adîncul inimii. Ei, să ne mai așezăm un pic: avem zece minute răgaz.

Vîlceaua se scufundase într-o liniște dulce. Comanșii încă nu-și terminaseră sfatul. După zece minute, Old Death se sculă de jos și încălecă.

— Hai după mine! ne îndemnă el.

Călărirăm la pas pînă la focul de tabără. Comanșii deschiseră cercul și ne făcură loc. Dacă fețele lor n-ar fi fost vopsite, cu siguranță că am fi citit pe ele o uimire fără margini.

— Ce vreți? ne întîmpină căpetenia sărind în picioare. De ce v-ați urcat pe cai?

— Venim călare pentru a cinsti cum se cuvine pe vitejii și înțelepții războinici ai comanșilor. Ei, ce aveți de gînd să faceți?

— Sfatul nu s-a încheiat încă. Descălecați imediat! Sînteți vrăjmași și nu putem răbda să ne vorbiți de sus, de pe cai. Ori ați venit să-mi înapoiați lucrurile?

— Nu crezi că ar fi o prostie din partea mea? Doar ne-ai amenințat că, din clipa cînd vei ajunge din nou în stăpînirea acestor lucruri, dușmănia își va spune cuvîntul și vom fi sortiți să murim la stîlpul caznelor?

— Și așa va fi! Eu nu arunc vorbe în vînt, veți pieri de mînia comanșilor!

— Și, totuși, ca să te convingi cît de puțin ne pasă de mînia voastră, iată-ți lucrurile! Vreau să văd ce-o să ne faceți!

Își smulse cele două obiecte de la gît și le zvîrli cît colo. În aceeași clipă, își îndemnă calul și, dintr-un salt, trecu peste foc, tăind o breșă în rîndurile comanșilor. Sam, negrul, îl urmă primul și-l răsturnă pe șef. Noi, ceilalți, sărirăm după ei. Vreo zece-cincisprezece comanși fură călcați de cai, printre care și un străjer ce se afla în calea lui Old Death. Zburarăm apoi peste vîlcea, petrecuți de urletul turbat al așa-zișilor noștri prieteni de pînă atunci.

— Iuf! ne întîmpină o voce. Stați! Aici e Winnetou!

Strunirăm caii, pe care ni-i luară imediat în primire cîțiva războinici apași. Împreună cu Winnetou, ne continuarăm drumul pe jos, pînă la ieșirea din vîlcea. Acolo totul era pregătit. Chiar și caii putură trece în șir, unul cîte unul.

Cum depășirăm baricada, priveliștea se lărgi. Nu prea departe, doi indieni ședeau ghemuiți lîngă un foc slab, răsucind o frigare. Văzîndu-ne, se ridicară respectuoși și se dădură în lături. La fel procedară și ceilalți apași, retrăgîndu-se după ce ne priponiră caii. La oarecare distanță, pășteau o mulțime de cai ai apașilor sub paza unor străjeri. Totul avea aspect de bivuac. Mișcările erau sigure, precise, ca și cînd toți oamenii aceștia ar fi fost îndelung și minuțios instruiți.

— Frații mei să poftească lîngă foc — ne invită Winnetou. Am pus să se frigă o ciozvîrtă de bivol. Ospătați-vă pînă mă întorc.

— Vei lipsi mult? se interesă Old Death.

— Nu. Trebuie doar să văd ce se mai întîmplă în vîlcea. Te pomenești că, furioși de a vă fi scăpat din mînă, comanșii se vor lega de războinicii mei. Vreau să le expediez cîteva gloanțe.

Se depărtă. Așezîndu-se tacticos lîngă foc, Old Death își scoase cuțitul și tăie din friptură. Era excelentă. Amîndoi nu mîncaserăm cam de multișor. De altfel, și ceilalți trei abia dacă gustaseră din carnea de cal a comanșilor.

Friptura dispărea văzînd cu ochii. În scurt timp, se întoarse și Winnetou, privindu-mă cercetător. Voia să afle dacă

mai e cazul să ne tăinuim prietenia în fața celorlalți. Drept răspuns, mă ridicai de la foc și-l prinsei de amîndouă mîinile.

— Așadar, n-a mai fost nevoie să bat drumul pînă la Rio Peco spre a-l întîlni pe fratele meu Winnetou! Sînt nespus de bucuros să te văd aici!

Ne îmbrățișarăm. Old Death înlemni de mirare. Apoi izbucni:

— Dar asta ce-o fi însemnînd? Vă cunoașteți?

— Cum să nu ne cunoaștem! răspunse apașul. E fratele meu, Old Shatterhand!

— Old... Shat... ter... hand! silabisi bătrînul, făcînd o mutră grozav de caraghioasă.

Și după ce eu, rîzînd, confirmai adevărul, bravul Old Death bombăni supărat:

— Va să zică, m-ați mințit, m-ați dus de nas! Pe mine, Old Death! Auzi! Old Shatterhand! Și dumnealui mi-o juca pe novicele, ba înghițea chiar porecla de *greenhorn!*

Îi lăsarăm pe toți să se mire singuri, căci Winnetou avea să-mi spună multe.

— Fratele meu știe că am fost la fortul Inge. Acolo am aflat că...

— Știu totul. Cînd vom avea mai mult răgaz, îți voi povesti cum am aflat întîmplarea. Acuma, însă, mă interesează ce s-a făcut cu cei zece albi care au poposit printre comanși și pe urmă au șters-o cu iscoadele tale, așa-zișii Topia?

— Au plecat.

— Încotro?

— Spre Chihuahua, la Juarez.

— Prin urmare, au și plecat?

— Da. Erau foarte grăbiți. Ziceau că întîrziaseră din pricina ocolului făcut împreună cu comanșii.

— Mare păcat! Printre ei se aflau și cei doi inși pe care vreau să pun mîna.

— Iuf, iuf! Asta n-o știam. Ei mi-au spus că trebuie să fie într-o anume zi la Chihuahua și că se grăbesc pentru că au pierdut o mulțime de timp. Ca prieten al lui Juarez, i-am ajutat să plece cît mai repede. Le-am dat cai odihniți, alimente și, drept călăuze, pe cei doi Topia, care cunosc bine drumul prin Mapimi spre Chihuahua. Spuneau că nu mai au nici un minut de pierdut.

— Asta mai lipsea! Provizii, cai odihniți, călăuze pricepute! Îl și aveam pe Gibson în mînă! Acum îmi scapă iarăși!

Winnetou se gîndi o clipă, apoi spuse:

— Fără să vreau, am săvîrșit într-adevăr o mare greșeală. Dar am s-o repar. Îl voi prinde pe Gibson. Misiunea pe care o aveam în Matagorda s-a încheiat; îndată ce-i voi învăța minte pe comanși, voi fi liber și te voi însoți. Vă dau caii cei mai buni și, dacă nu se întîmplă ceva neprevăzut, îi ajungem pe albi pînă a doua zi la prînz.

Deodată, un apaș veni în goană dinspre vîlcea și raportă:

— Cîinii de comanși au stins focul și au ieșit din tabăra lor. Se pregătesc să ne atace.

— Vor păți-o ca și pînă acum — răspunse Winnetou. Dacă frații mei albi doresc să mă urmeze, îi conduc într-un loc de unde vor auzi totul.

Ne ridicarăm imediat în picioare. Winnetou ne conduse înapoi, pînă aproape de baricade. Acolo îi întinse lui Old Death capătul de jos al unui lasso agățat de stîncă și rosti:

— Urcați pînă la vreo două staturi de om. Acolo vedeți niște copăcei. Îndărătul lor e poteca pe care au tăiat-o războinicii apași. Eu nu vă pot însoți; trebuie să alerg la oamenii mei.

Între timp, desprinse un obiect spînzurat de peretele stîncii. Era pușca lui.

— Hm! bodogăni Old Death. Să te sui vreo douăsprezece picioare pe un lasso subțirel ca ăsta! Doar n-oi fi maimuță care se cațără pe liane! În sfîrșit, hai să încerc.

Totuși izbuti. Îl urmai și eu, apoi ceilalți, desigur, nu fără eforturi. Ajunserăm la un copac cu rădăcinile înfipte în stîncă, de trunchiul căruia era legat lasso-ul. Alături, niște arbuști camuflau poteca. Era întuneric beznă, așa că mai degrabă pipăiam decît vedeam locul. Înaintarăm astfel cîte puțin, orbecăind, pînă ce Old Death se opri. Rezemați de stîncă, ne puserăm pe așteptare. Îmi făcea impresia că peste vîlcea coborîse liniștea de plumb a morții. Oricît îmi încordam auzul, nu deslușeam decît zbîrnîitul ușor al nărilor lui Old Death care adulmeca aerul.

— Nişte nătărăi comanşii ăştia, nu-i aşa ? mi se adresă el. De acolo, dinspre dreapta, simt că vine miros de cai aflaţi în mişcare. Da, da, în mişcare ! Pentru că atunci cînd caii stau pe loc, mirosul e cu totul altul, gros, leneş ca să zic aşa ; poţi să-ţi vîri nasul în el. Cînd caii merg, mirosul devine mai rar, mai fluid, se răspîndeşte uşor. Oricît de curios ar părea, totuşi un *westman* desluşeşte după densitatea mirosului dacă e vorba de nişte cai în repaus sau în deplasare. Bineînţeles, cu condiţia ca atmosfera să fie liniştită. Acum, iată că-mi vine dinspre dreapta un asemenea iz de cai în mişcare, iar bătrînele mele urechi parcă aud călcătură de copite, uşoară, înăbuşită, ca pe iarbă. Cred că acum comanşii se îndreaptă încetişor spre fundul vîlcelei, ca să forţeze ieşirea.

Deodată răsună un glas limpede :

— Ntsa-ho !

Cuvîntul acesta înseamnă „acum". În clipa următoare, puşca de argint a lui Winnetou trosni de două ori. Urmară focuri de pistol. O larmă nemaipomenită urcă pînă la noi. Ţipetele indienilor răscoleau toată valea. Tomahawkurile vîjîiau prin văzduh. Lupta se încinse.

Nu durǎ mult. Peste sforăitul şi nechezatul cailor, peste vacarmul pe care îl produceau comanşii se înălţa victoriosul „Ivivivivi" strigat de apaşi. Auzeam cum comanşii se retrag în goană nebună. Oameni şi cai fugeau de-a valma spre inima vîlcelei.

— N-am spus eu ? triumfă Old Death. Apaşii luptă admirabil. Stau pitiţi, trag cu arcul şi aruncă suliţele de ţi-e mai mare dragul ! În schimb, comanşii sînt toţi grămadă ; săgeţile, suliţele, gloanţele lui Winnetou, toate nimeresc în plin. Apoi, cînd duşmanul se retrage, apaşii sînt destul de deştepţi să nu-l urmărească. Ei rămîn frumuşel ascunşi. Ce rost ar avea să iasă în cîmp deschis, cînd şi aşa nimeni nu poate să le scape ?

După noul lor eşec, comanşii, parcă amintindu-şi de sfatul lui Old Death, rămaseră liniştiţi. Urletul încetă, focul dispăru, şi astfel apaşii nu mai ştiau ce se întîmplă în tabăra adversă. Mai pîndirăm cîtva timp, dar nici o mişcare nu se produse. Deodată, auzirăm glasul reţinut al lui Winnetou :

— Fraţii mei albi să coboare. Lupta s-a încheiat şi nu mai începe din nou.

Ne întoarserăm la copacul de care era legat lasso-ul şi ne lăsarăm în jos. De acolo, împreună cu Winnetou, revenirăm la micul foc de tabără şi ne aşezarăm în jurul lui.

— Au încercat de cealaltă parte — zise apaşul. Dar nici acum nu le-a mers. Sînt supravegheaţi cu atenţie şi nu mai pot face un pas fără să-i simţim. Războinicii mei au pătruns pînă în preajma lor şi s-au pitit în iarbă, înşiraţi de la un capăt la altul al vîlcelei. Orice mişcare a duşmanului e pusă sub control.

Vorbind, îşi aplecă puţin capul spre dreapta, ca şi cînd ar fi auzit ceva. Sări apoi brusc în picioare şi statura lui se înălţă măreaţă în lumina focului.

— Ce s-a întîmplat ? întrebai.

— Aud copite de cal pe drum pietros. Vine un călăreţ, un războinic de-al meu şi o să vrea, desigur, să descalece, ca să cerceteze cine şade aici, lîngă foc. De aceea m-am ridicat în picioare ; să vadă de departe că e vorba de Winnetou.

Auzul lui fin nu-l înşelase. Un călăreţ se apropie de noi la trap, îşi struni calul şi sări din şa. Căpetenia îl întîmpină oarecum sever. Îl mustră pentru călcătura zgomotoasă a calului.

Războinicul ascultă mustrarea într-o atitudine demnă, respectuoasă. Părea un om mîndru şi liber, care recunoaşte cu satisfacţie înaltele însuşiri ale şefului său.

— Sosesc — raportă el.

— Cîţi ?

— Toţi pînă la unul. Cînd aud chemarea lui Winnetou, războinicii apaşi nu mai întîrzie în preajma femeilor.

— La ce depărtare se află acum ?

— Vor fi aici o dată cu zorile.

— Bine. Leagă-ţi calul şi culcă-te lîngă străji. Caută de te odihneşte.

Omul făcu întocmai. Winnetou se aşeză iarăşi lîngă noi. Îi povestirăm despre popasul nostru la *Hacienda del Caballero*, apoi, despre întîmplările din La Grange. Timpul înainta mereu, dar nouă nu ne ardea de somn. Căpetenia asculta cu atenţie relatările noastre, intercalînd cîte o scurtă observaţie sau întrebare. În felul acesta, noaptea trecu pe nesimţite şi începu să se crape de ziuă.

La un moment dat, Winnetou întinse braţul şi arătă spre apus:

— Fraţii mei albi se pot convinge încă o dată cît de punctuali sînt războinicii apaşi. Iată-i!

Ceaţa vălurea în văzduh ca o apă cenuşie, lină, şi îşi strecura trîmbele opace printre culmile munţilor. Din acest ocean lăptos se iviră mai întîi unul, apoi o coloană lungă de călăreţi. Zărindu-ne, capul coloanei se opri pentru un moment şi, recunoscîndu-l numaidecît pe Winnetou, se apropie în trap mărunt de noi. Era o căpetenie; purta două pene de vultur înfipte în chică. De fapt, călăreţii nu posedau ceea ce se cheamă harnaşament. Îşi conduceau caii din căpăstru, şi atît. Totuşi, cum se apropiară în galop elegant şi luară poziţie în cinci şiruri paralele, ai fi zis că fac parte dintr-o unitate de cavalerie europeană de prim rang. Majoritatea războinicilor aveau puşti; doar cîţiva erau înarmaţi cu arc, săgeţi şi suliţă. Comandantul unităţii se întreţinu cîtva timp cu Winnetou, după care acesta făcu un semn şi, într-o clipă toţi descălecară. Cei fără puşti luară în grija lor caii. Ceilalţi se îndreptară spre potecă, urcînd unul după altul cu ajutorul lasso-ului pe care ne căţăraserăm adineauri. Operaţia se desfăşura într-o linişte totală şi atît de precis, de ordonat, încît părea că fiecare îşi învăţase dinainte rostul şi locul. Winnetou stătea calm, urmărind cu atenţie mişcarea. După ce dispăru şi ultimul războinic, căpetenia apaşilor se întoarse spre noi:

— Fraţii mei albi îşi dau, desigur, seama că, la un ordin al meu, comanşii ar fi făcuţi una cu pămîntul.

— Fără îndoială, sîntem convinşi — replică Old Death. Dar vrea Winnetou să verse sîngele atîtor oameni?

— Iar eu vă întreb: merită ei altceva? Ce fac albii cînd un semen de-al lor e omorît? Nu-l caută pe ucigaş? Şi după ce-l găsesc, nu se adună căpeteniile lor la sfat, pentru a-l judeca şi a-l osîndi la moarte? De ce le-aţi reproşa apaşilor dacă fac şi ei la fel?

— Dar vezi că lucrurile nu seamănă întru totul!

— Şi care-i deosebirea?

— Noi îl pedepsim chiar pe ucigaş. Voi, însă, aveţi de gînd să ucideţi nişte oameni care nici n-au fost de faţă la pustiirea satelor voastre.

— Vina e aceeaşi. Ei au încuviinţat crima. Ei au stat şi au privit cum apaşii noştri pier la stîlpul caznelor. Ei au pus

stăpînire pe soţiile şi pe fiicele noastre, pe caii şi pe averea prădată.

— Oricum, nu-i poţi numi ucigaşi!

— Nu înţeleg ce vrea Old Death! Doar voi pedepsiţi cu moartea nu numai pe ucigaşi, ci şi tot soiul de alţi răufăcători. De pildă, orice *westman* îi împuşcă pe hoţii de cai. Dacă cineva răpeşte soţia sau fiica unui alb, e omorît împreună cu toţi părtaşii la această faptă. Şi iată că aici, în vîlcea, se află blestemaţii care ne-au răpit femeile şi fetele, ne-au furat caii. Nu cumva să-i mai împodobim pe deasupra cu ceea ce albii numesc distincţie sau ordin?

— Fireşte că nu! În schimb, puteţi să-i iertaţi şi să vă luaţi avutul înapoi.

— Caii îi putem lua, nu însă şi femeile. Cît priveşte iertarea, de ce vrea fratele meu să ne purtăm cu totul altfel decît bunii lui creştini? Oare pe noi ne iartă creştinii? Şi, la urma urmei, pentru ce să ne ierte cînd ei sînt aceia care ne cotropesc pămîntul? Cînd la voi cineva mută o piatră de hotar sau doboară în taină vreo sălbăticiune, îl şi aruncaţi după zidurile temniţei. În schimb, aici ce faceţi? Unde sînt preriile şi savanele noastre? Unde sînt hergheliile de cai, cirezile de bizoni şi atîtea alte vite care ne aparţineau? Aţi venit hoarde peste hoarde şi orice băieţandru cu puşcă şi-a luat dreptul să ne fure hrana noastră zilnică. Fără nici un temei ne-aţi răpit ţinut după ţinut. Şi cînd omul roşu îşi apără glia, îi ziceţi ucigaş şi-l împuşcaţi laolaltă cu ai săi. Ai vrea să-i iertăm pe nişte răufăcători cărora noi niciodată nu le-am făcut vreun rău! Atunci de ce nu ne iartă pe noi albii care, fără nici un motiv, seamănă jalea în inimile noastre? Dacă ne apărăm, e dreptul nostru; nu ne facem decît datoria. Şi pentru asta voi ne ucideţi. Vă întreb, ce-aţi zice dac-am veni la voi şi v-am sili să trăiţi ca indienii? Ne-aţi omorî pînă la unul, sau ne-aţi vîrî în case de nebuni. De ce n-am avea dreptul să procedăm şi noi la fel? Da, toată lumea ţipă că omul roşu e un sălbatic şi nu merită cruţare, că nu va învăţa niciodată ce înseamnă cultura şi de aceea trebuie nimicit. Dar judecaţi cinstit: oare purtarea voastră dovedeşte că aveţi ceea ce se cheamă cultură?... Mă rog, ajunge! Acesta mi-e răspunsul. N-o să-ţi placă, ştiu, dar, în locul meu, n-ai vorbi nici tu altfel. *Howgh!*

Rostind această expresie indiană, menită să întărească cele spuse, Winnetou ne întoarse spatele și se depărtă cîțiva pași. Se opri apoi, scrutînd depărtarea. Era bîntuit de propriile-i gînduri și făcea eforturi să se țină în frîu. Pe urmă reveni și se adresă lui Old Death :

— Am vorbit cam mult. Nădăjduiesc însă că fratele meu îmi va da dreptate, fiindcă are cugetul drept și sufletul cinstit. Și, totuși, inima mea nu dorește vărsare de sînge. Gîndul mi-e mai blînd decît vorbele. Credeam că dușmanii noștri, comanșii, vor trimite un sol ca să cădem la înțelegere. Cum n-au făcut-o, nici eu n-ar fi trebuit să-i cruț. Dar, uite, am să trimit eu un om să le vorbească în numele meu.

— Asta mă bucură mult — spuse Old Death. Aș fi plecat de aici foarte mîhnit dacă toți acești oameni ar fi fost omorîți, fără să încerc salvarea lor. Doar sînt și eu oarecum vinovat că au căzut în mîinile voastre.

— Nu trebuie să ai remușcări. I-aș fi înfrînt și fără ajutorul tău — replică Winnetou.

— Dar știi că alte sute de comanși se îndreaptă încoace.

— Știu. M-am furișat pînă la ei împreună cu Inda-nișo. Nu sînt decît o sută. Îi voi închide aici, în vîlcea, laolaltă cu cei vechi și, dacă nu se predau, îi omor pe toți.

— Vezi numai să nu vină prea devreme. Ar trebui să termini mai întîi cu cei de aici.

— Chiar dac-ar veni acum, tot nu mi-e teamă. Dar nu strică să mă grăbesc.

— Ai vreun om potrivit ca să vorbească cu comanșii ?

— Am destui, dar l-aș prefera pe fratele meu alb.

— Cu plăcere. Mă apropii de ei și-l chem la mine pe șef. Ce condiții să le pun ?

— Le cerem cîte cinci cai pentru fiecare om ucis în luptă și cîte zece pentru cei omorîți la stîlpul caznelor.

— Foarte puțin. Totuși, acuma, cînd au dispărut marile herghelii de mustangi, nu e prea lesne să faci rost de un cal.

— Să ne înapoieze întreg avutul. Totodată, să ne dea cîte o fată tînără pentru fiecare femeie sau copil ce ne-au răpit. Femei de-ale lor nu ne trebuiesc. Apoi să ne restituie copiii. Crezi că-i prea mult ?

— De loc.

— Și, în sfîrșit, să hotărîm împreună locul unde căpeteniile apașilor și ale comanșilor să se adune la sfat spre a statornici

pacea pentru cel puțin treizeci de veri și ierni.

— Dacă vor cădea la înțelegere, eu, unul, am să-i felicit.

— Propun ca sfatul să aibă loc chiar în vîlceaua asta unde-i ținem împresurați pe războinicii lor. Tot aici să aducă și cele hotărîte de noi. Deocamdată, pînă ce-or împlini toate cererile, comanșii să se predea și vor fi prizonieri.

— Găsesc că pretențiile tale nu sînt prea mari. Mă duc chiar acum să le vorbesc.

Old Death își petrecu pușca pe umăr și tăie o creangă, semn distinctiv al parlamentarului. Dispăru apoi împreună cu Winnetou. Nu era de loc lipsit de primejdie să te apropii de comanși ; dar bătrînul nu știa ce-i frica.

După ce constată personal că Old Death intrase în vorbă cu șeful comanșilor, Winnetou reveni și ne conduse la caii sosiți de curînd. Erau acolo și unii de rasă nobilă, aduși ca rezervă și cruțați pe drum de povara călărețului. Aceștia urmau să fie folosiți numai în situații cu totul excepționale. Restul erau cai de toată mîna, fără calități deosebite.

— Am făgăduit fraților mei să le ofer cai mai buni — zise Winnetou. Hai să alegem ! Lui Old Shatterhand îi dăruiesc un bidiviu de-al meu.

Alese cinci cai. Eram încîntat de frumusețea bidiviului. Cei doi Lange și Sam nu erau mai puțin bucuroși. Negrul își sticli dinții și exclamă :

— O-o, ce cal primit ! Negru cum și Sam ! Și voinic cum Sam ! Cal și Sam grozav potrivește !

Old Death se întoarse după aproximativ trei sferturi de oră. Era serios și grav. Fusesem convins că, dată fiind situația lor desperată, comanșii vor accepta condițiile lui Winnetou, dar chipul bătrînului *westman* arăta contrariul.

— Fratele meu îmi aduce, desigur, vestea ce o bănuiam — îl întîmpină Winnetou. Comanșii refuză.

— Din păcate, da.

— Marele Spirit le-a luat mintea, ca să-i pedepsească pentru faptele lor. El nu vrea ca ei să aibă parte de îndurare. Și de ce nu se învoiesc ?

— Încă mai speră că vor învinge.

— Le-ai comunicat că mi-au mai sosit peste cinci sute de războinici ? Le-ai spus și unde se află ?

— Le-am spus totul, dar nu vor să creadă. Ba m-au luat şi peste picior.

— Atunci, nu le rămîne decît moartea. Întăririle lor vor veni prea tîrziu.

— Cînd mă gîndesc cîţi vor pieri, zău dacă nu mi se face părul măciucă!

— Fratele meu are dreptate. Deşi nu mă încearcă vreo teamă, totuşi simt că inima mi-e grea la gîndul că va trebui să fac semnul pierzării. N-am decît să ridic un braţ şi toate puştile prind să trosnească. Dar hai să mai fac o ultimă încercare! Poate că Marele Spirit le va lumina pentru o clipă mintea. Mă voi duce chiar eu să le vorbesc. Fraţii mei să mă însoţească pînă la baricade. Dacă nici cuvîntul meu nu va găsi urechi care să-l audă, atunci Manitu va înţelege că nu fac decît să-i împlinesc voia.

Ne deplasarăm împreună pînă la baricade. Acolo Winnetou se săltă cu ajutorul lasso-ului pînă sus, pe poteca tăiată de apaşi — în aşa fel încît să fie văzut de războinicii comanşilor. De altfel, nici nu ajunse bine sus, că şi porni o ploaie de săgeţi. Dar bătaia lor era prea scurtă. Se auzi şi un foc de armă. Era puşca „Biberului alb" cu care noul şef al comanşilor trase asupra lui Winnetou. Glonţul se izbi de stîncă, în timp ce apaşul îşi văzu de drum ca şi cînd n-ar fi auzit nimic. Apoi se opri şi îşi înălţă glasul. Vorbi preţ de cinci minute pe un ton răspicat, energic. La un moment dat, în timpul vorbirii, făcu un semn cu braţul şi văzurăm cum toţi războinicii săi, pînă hăt-departe în jurul vîlcelei, se ridicau din ascunzişuri pentru a fi observaţi de duşmani. Aceştia nu puteau să nu priceapă că sînt împresuraţi de un inamic care dispune de forţe superioare. Încercarea lui Winnetou de a-i convinge că n-au nici o şansă de reuşită şi că e preferabil să depună armele era un gest cît se poate de leal şi de generos. Căpetenia apaşilor îşi reluă apoi discursul.

Deodată, dispăru fulgerător din ochii noştri şi, în aceeaşi clipă, răsună încă un foc.

— Şeful comanşilor trage iar asupra lui Winnetou — constată Old Death. Ăsta e răspunsul. Noroc că apaşul a sesizat la timp primejdia şi, într-o frîntură de secundă, s-a lăsat la pămînt. Acum însă... ia uitaţi-vă!

La fel de repede cum se pitise, Winnetou ţîşni iarăşi în sus, îşi potrivi la ochi puşca de argint şi trase. Un urlet prelung al comanşilor cutremură vîlceaua.

— L-a pocnit pe şef — zise Old Death.

Acum Winnetou tăie cu mîna un semn pe orizontală.

Apaşii, cîţi îi puteam cuprinde cu privirea, duseră toţi armele la ochi. Trosniră pe puţin vreo patru sute de puşti...

— Veniţi, domnilor! ne îndemnă bătrînul *westman*. Să nu asistăm la spectacol. E prea „indian" pentru ochii mei, deşi trebuie să recunosc că nătărăii de comanşi îşi merită soarta. Winnetou a făcut tot ce a putut ca să evite prăpădul.

Ne întoarserăm la cai, unde Old Death îşi cercetă pe îndelete darul. Mai răsună o salvă, apoi strigătul de victorie al apaşilor.

După cîteva minute se înapoie şi Winnetou. Pe chipul lui stăruia ca o umbră a suferinţei. El rosti:

— În corturile comanşilor va fi numai jale şi bocet. Nimeni dintre războinicii lor nu va mai veni acasă. Marele Spirit a vrut ca morţii noştri să fie răzbunaţi şi duşmanii m-au silit la neîndurare. Dar ochii mei nu mai pot privi această vale a morţii. Ce-a mai rămas de făcut, vor face războinicii mei. Las totul în seama lor. Eu plec numaidecît cu fraţii mei albi.

Într-o jumătate de oră pornirăm la drum, aprovizionaţi din belşug cu cele necesare. Winnetou mai luă cu el zece apaşi, dintre cei mai buni călăreţi. Cu cîtă bucurie părăseam, în sfîrşit, aceste locuri blestemate!

Mapimi se găseşte pe teritoriul celor două provincii mexicane Chihuahua şi Chohahuila. E o regiune de şes, foarte întinsă, aparţinînd platoului înălţat la peste o mie şi o sută de metri faţă de nivelul mării. Cu excepţia limitei de nord, regiunea e înconjurată de un lanţ de stînci abrupte, calcaroase, despărţite prin numeroase rîpe de ţinutul Mapimi propriu-zis. Acesta e alcătuit din terenuri ondulate, neîmpădurite, cu iarbă sărăcăcioasă, care alternează cu întinderi de nisip arareori punctate de mărăciniş. Ici-colo se înalţă în acest şes golaş cîte un deal singuratic. Adeseori pămîntul se cască pînă în străfund, iar călătorul e nevoit să facă drumuri lungi pentru a ocoli prăpăstiile. Totuşi, Mapimi nu este cu totul lipsit de apă cum îmi imaginasem eu. Există lacuri care, deşi cele mai

multe seacă pe vreme de arşiţă, dăruiesc totuşi umiditate aerului şi permit perpetuarea unei oarecare vegetaţii în preajma lor.

Către unul din aceste lacuri, Laguna de Santa Maria, ne îndreptam noi. Se afla la aproximativ zece mile germane, adică vreo 75 de kilometri, de vîlceaua unde se desfăşurase masacrul, deci o bună zi de marş după o noapte nedormită. Călăream aproape numai prin văgăuni, care se ţineau lanţ şi ne închideau orice perspectivă.

Soarele nu pătrundea la noi decît arareori, şi atunci doar pentru cîteva clipe. În plus, trebuia să cotim ba la dreapta, ba la stînga, ba să ne întoarcem înapoi, încît aproape că pierdeam orientarea în teren.

Cobora seara cînd atinserăm ţărmul lacului. Pămîntul era nisipos. În locul unde poposirăm, nu creştea nici un copac, doar nişte specii necunoscute de arbuşti. Apa se odihnea tulbure, înconjurată de mărăciniş sărac şi învecinîndu-se cu un şes mărginit spre apus de cîteva coline joase. Soarele se şi culcase îndărătul colinelor. Pe înălţimi, razele mai ardeau cu toată puterea ; în schimb, prin văgăunile strîmte şi adînci aproape că dîrdîiai de frig. Sus, unde poposeam, pămîntul radia o căldură la care puteai coace cozonaci. Dar în cursul nopţii, după ce aerul absorbi dogoarea, se făcu atît de rece, încît ne învelirăm temeinic în păturile noastre de lînă.

În zori ne reluarăm drumul, mai întîi exact spre vest. Dar apoi furăm nevoiţi să tot mergem în ocol din cauza rîpelor. Să cobori pe astfel de stînci prăpăstioase ar fi practic imposibil dacă natura n-ar fi avut grijă să formeze un fel de scări, deşi şi acestea pline de primejdie. Iar dacă ai coborît, cată să mai ieşi de-acolo ! Trebuie să treci călare un şir lung de văgăuni sumbre, întunecoase, şi de gropi prăvălatice, pînă ce, după multe peripeţii, ajungi în sfîrşit sus, pe teren mai deschis. Dar şi acolo nu e nici o plăcere. Călăreţ şi cal parcă sînt suspendaţi deasupra stîncilor. Sus, un petic de cer fierbinte ; jos prăpastie căscată ameninţător. Şi în acele adîncimi nu se găseşte strop de apă, numai bolovăniş, numai piatră seacă şi dezolantă. În văzduh rotesc vulturii, însoţindu-l pe drumeţ din zori pînă-n seară. Cînd omul se dă odihnei, coboară şi ei la mică depărtare, iar în zori îşi continuă urmărirea, avertizîndu-l cu glasuri aspre, flămînde, că nu aşteaptă decît

să-şi dea duhul sau să cadă în prăpastie cu cal cu tot. Altminteri, cel mult dacă zăreşti cîte un şacal jigărit, scheletic, dispărînd ca o fantomă după vreo stîncă, pentru ca să reapară apoi hămesit şi sperînd, asemenea vulturilor, într-un eventual ospăţ.

Către prînz trecurăm iarăşi printr-un fel de labirint fără sfîrşit, apoi străbăturăm în galop o cîmpie verde. Acolo descoperirăm urmele a cel puţin zece călăreţi venind dinspre dreapta în unghi ascuţit. Winnetou găsea că acestea sînt urmele ce ne interesează. Desluşi chiar, după tiparul copitei, caii potcoviţi ai albilor şi caii nepotcoviţi ai celor doi pretinşi Topia pe care dînsul îi trimisese ca însoţitori. Old Death susţinea, de asemenea, că ne aflăm pe drumul cel bun. Din păcate, constatarăm că Gibson cîştigase faţă de noi un avans de cel puţin şase ore. Bănuind că vor fi urmăriţi, el şi grupul lui călăriseră, probabil, fără ostenire, toată noaptea.

Spre seară, Old Death, care mergea în frunte şi se cam distanţase de noi, îşi struni calul şi aşteptă să ne apropiem. Pe acolo treceau dinspre sud alte urme, provenind de la vreo treizeci-patruzeci de călăreţi dispuşi în şir cîte unul, ceea ce îngreuia stabilirea exactă a numărului. Acest fel de a călări în monom, ca şi faptul că toţi caii erau nepotcoviţi, ne duse la concluzia că e vorba de indieni. Călăreţii cotiseră dinspre stînga în direcţia noastră. După ce, prin comparaţie, stabilirăm vechimea urmelor — aproape identică cu a celor întîlnite la prînz — se trezi în noi bănuiala că, de fapt, indienii aceştia se întîlniseră cu albii. Old Death se foi, se socoti, apoi spuse :

— Mă întreb ce fel de indieni or fi fost ? Apaşi nicidecum. Prin urmare, nu ne putem aştepta la nici o plăcere.

— Fratele meu alb are dreptate — îl aprobă Winnetou. Apaşi nu se mai găsesc acum pe-aici. Şi în afara lor, numai hoarde vrăjmaşe dacă mai circulă de obicei prin această vale din Mapimi. Să fim deci cu băgare de seamă.

Pornirăm iar şi ajunserăm curînd la punctul unde indienii îi întîlniseră pe albi. Probabil că ambele grupe se opriseră aici şi duseseră tratative. Rezultatul părea să fi fost favorabil albilor ; indienii îi luaseră sub ocrotirea lor. Aceasta reieşea din faptul că cele două călăuze, oamenii lui Winnetou, se desprinseseră de grup. Urmele lor duceau în altă parte.

După cîtva timp, sub nişte dealuri acoperite cu iarbă şi tufăriş, dădurăm — lucru rar în acele locuri — peste izvorul unui pîrîiaş unde fugarii îşi adăpaseră caii. Malurile pîrîului erau aproape golaşe, încît puteai urmări cursul apei pînă hăt-departe, spre nord-vest. Old Death îşi puse palma streaşină la ochi şi se uită lung în josul pîrîului.

— Văd în depărtare două puncte. Parc-ar fi lupi. Dar ce vor fi făcînd acolo ? Dac-ar fi cu adevărat lupi, ar şterge-o numaidecît ; nici o fiară nu e mai fricoasă ca lupul de prerie.

— Fraţii mei să tacă un pic ! interveni Winnetou. Parcă aud ceva.

Făcurăm linişte deplină şi, într-adevăr, dinspre cele două puncte venea ca o chemare stinsă, desperată.

— E glas de om ! stabili Old Death. Hai într-acolo !

Încălecarăm repede. Simţind că ne apropiem, cele două fiare care stătuseră pe mal o rupseră la fugă. Şi iată că din apă se iţea capul descoperit al unui om. Era asaltat de ţînţari. I se vîrau în ochi, în urechi, în nas, în gură.

— Salvare, senores, pentru Dumnezeu ! îngînă el în spaniolă. Mor, nu mai pot !

— Bineînţeles că sărirăm imediat din şei.

— Ce-i cu dumneata ? întrebă Old Death tot în spaniolă. Cum de-ai ajuns acolo ? De ce nu ieşi la mal ? Apa nu-i de loc adîncă. Nici două picioare.

— Sînt îngropat.

— Cum ? Pe toţi dracii ! Îngropat de viu ? Dar cine a făcut pozna asta ?

— Nişte indieni şi albi împreună.

Abia atunci băgarăm de seamă că urmele unor tălpi se înşirau pe mal în direcţia victimei.

— Să-l scoatem numaidecît ! Haidem, domnilor ! Cum n-avem unelte, îl despresurăm cu mîinile.

— Am o sapă aici, la spatele meu. Mi-au vîrît-o în nisip — rosti omul gemînd.

— O sapă ? Ce căuta la dumneata ?

— Eu sînt gambusino, căutător de aur. Oameni ca mine nu se despart de sapă şi tîrnăcop.

Găsirăm unealta, intrarăm în apă şi ne puserăm pe lucru. Fundul apei era moale, nisipos, încît săpatul nu ne ceru prea multă trudă. Descoperirăm abia acum că gîtul îi era legat de

o lance înfiptă bine în pămînt, în spatele său, astfel încît victima să nu-şi poată înclina de loc capul. Apa i se ridica pînă sub bărbie, dar imobilizat cum era, omul n-ar fi reuşit să soarbă măcar o picătură. Afară de aceasta, îi unseseră faţa cu carne proaspătă, sîngerîndă, ca să atragă insectele şi să-l chinuiască. O degajare din această poziţie i-ar fi fost imposibilă : mîinile şi picioarele îi erau legate. Groapa în care îl scufundaseră avea o adîncime de peste doi coţi. Cînd, în sfîrşit, îl scoaserăm la suprafaţă şi îi slobozirăm legăturile, omul leşină. Nici nu era de mirare. Fusese despuiat de haine şi biciuit pe spate pînă la sînge.

Dar omul îşi recăpătă curînd cunoştinţa şi-l duserăm spre locul unde aveam intenţia să poposim. Înainte de toate, îi dădurăm să mănînce. Scosei apoi o cămaşă din cobur şi încropirăm din ea un bandaj. În cele din urmă, omul porni să ne lămurească asupra celor întîmplate :

— Am lucrat ultima oară într-o bonanza, într-un zăcămînt de aur situat în munţi, la o zi depărtare de aici. Aveam acolo un camarad, un yankeu, pe nume Harton, care...

— Harton ? îl întrerupse Old Death. Şi mai cum ?

— Fred.

— Nu ştii unde s-a născut ? Cîţi ani are ?

— E din New York. Cred că numără vreo şaizeci de ani.

— Ţi-a spus cumva dacă are familie ?

— Nevasta i-a murit. Un fecior al lui lucrează la San Francisco, dar nu ştiu în ce meserie. Îl cunoaşteţi cumva ?

Old Death părea extrem de agitat. Ochii îi ardeau şi obrajii lui căzuţi se îmbujoraseră. Făcea însă eforturi să rămînă stăpîn pe sine. Răspunse pe un ton mai indiferent :

— Da, l-am cunoscut cîndva. Se pare că avea o situaţie foarte bună. Ţi-a vorbit şi de asta ?

— Mi-a spus că părinţii săi fuseseră oameni onorabili şi că dînsul apucase la început calea negustoriei. Cică treptat-treptat ajunsese la o poziţie excelentă, dar un frate ticălos se tot ţinea de capul lui şi-l sugea ca o lipitoare.

— Ştii şi numele fratelui ?

— Da, Henry.

— Exact. Sper că voi avea ocazia să-l revăd pe Harton al dumitale.

— Cam greu. Cred că nu mai are mult de trăit. L-au dus cu ei bandiţii care m-au îngropat aici.

Old Death se încordă ca un arc gata să sară. Dar se stăpîni din nou şi întrebă liniştit :

— Cum s-a ajuns la situaţia asta ?

— Tocmai voiam să vă spun. Harton fusese, aşadar, negustor, însă fratele său îi mîncase toată averea minţind şi escrocînd. Şi, totuşi, omul pare să-l mai iubească şi azi pe neisprăvitul de frate-său care l-a ruinat. După ce a sărăcit, s-a ocupat de una, de alta, însă fără noroc. Într-un timp, s-a angajat ca vaquero. Pe scurt : a încercat de toate şi fără succes, pînă ce s-a alăturat căutătorilor de aur. Numai că nu avea stofă de aventurier. În meseria asta de gambusino i-a mers tot pe dos.

— Nici n-ar fi trebuit să se apuce de ea !

— Dumneavoastră, senor, vă vine uşor să vorbiţi. Milioane de oameni nu ajung niciodată ceea ce ar dori sau pentru ceea ce ar avea chemare, ci se ocupă cu treburi pentru care n-au pic de talent. Poate că vreun motiv ascuns l-a determinat pe Harton să-şi încerce norocul printre căutătorii de aur. Fratele lui asta făcuse. Şi ce mai baftă a avut !

— Dar povestea e cam încurcată. Cum se face că destrăbălatul după ce ajunge un gambusino atît de norocos, îl despoaie totuşi pe fratele său de toată averea ? Păi, unul ca el trebuie să se fi scăldat în bani !

— Şi dacă i-a tocat mai repede decît i-a găsit ? Fratele lui Harton era un risipitor fără pereche. Bietul Fred, cînd a venit la Chihuahua, a căutat să se angajeze la patronul meu. Atunci l-am cunoscut şi l-am îndrăgit, un caz rar de altfel, pentru că pizma şi duşmănia domnesc aproape pretutindeni printre căutătorii de aur. De atunci am tot săpat împreună.

— Cum îi zice patronului dumitale ?

— Davis.

— Nu mai spune ! Ştii cumva engleza, senor ?

— Ca şi spaniola.

— Atunci fă-mi hatîrul să vorbim englezeşte, deoarece doi dintre tovarăşii mei nu înţeleg spaniola. Or, povestirea dumitale îi va interesa, desigur, extrem de mult.

Şi Old Death arătă spre cei doi Lange.

— De ce i-ar interesa chiar atît de mult ? întrebă străinul.

— Ai să vezi numaidecît. Auziţi, master Lange, omul acesta e căutător de aur şi se află în slujba unui anume Davis din Chihuahua.

— Cum ? Davis ? sări fierarul. Păi ăsta e patronul ginerelui meu !

— Nu vă grăbiţi, *sir* ! Poate că există mai mulţi inşi cu acelaşi nume.

— Dacă acest master se referă la domnul Davis care exploatează zăcăminte de aur şi de argint, atunci nu există decît unul singur — preciză omul pe care îl salvasem.

— Exact ! La el mă gîndeam ! se bucură Lange. Îl cunoaşteţi ?

— Cum să nu-l cunosc ! Doar mi-e patron !

— Şi pe ginerele meu ?

— Cine anume ?

— Un german. Îi zice Uhlmann. A studiat la Freiberg.

— Da, da. E director de mine şi cîştigă bani grei. De cîteva luni lucrurile s-au întors în aşa fel, încît e pe cale să ajungă chiar asociatul patronului. Sînteţi, va să zică, socrul lui Uhlmann ?

— Păi, cum ! E căsătorit cu fiica mea, Agnes.

— Noi îi spunem senora Inez. O cunoaştem bine, *sir* ! Auzisem că părinţii ei ar locui în Missouri. Vreţi să-i faceţi o vizită ?

— Da, da.

— Atunci nu e nevoie să mai mergeţi pînă la Chihuahua. O luaţi de-a dreptul spre bonanza de care am pomenit adineauri. Nu ştiaţi ? E proprietatea ginerelui dumneavoastră ! Nu de mult, la o excursie în munţi, a descoperit un zăcămînt de aur excepţional de bogat. Senor Davis i-a pus la dispoziţie lucrători ca să înceapă imediat exploatarea. Acum, munca se desfăşoară din plin şi rezultatele sînt atît de bune, încît senor Davis pare să se gîndească la o tovărăşie foarte rentabilă pentru amîndoi.

— Grozav ! Ai auzit, Will ?

Se adresase fiului său. Acesta tăcea şi plîngea de bucurie.

Fireşte că şi noi, ceilalţi, ne bucuram sincer de neaşteptata veste care îi fericea pe tovarăşii noştri. Old Death făcea tot soiul de grimase care, deşi foarte anapoda, nu reuşeau să as-

cundă tîlcul lor ; bătrînul *westman* era mişcat pînă în adîncul sufletului.

Trecu un timp pînă să se mai potolească emoţia produsă de această ştire senzaţională.

Apoi străinul îşi reluă povestirea :

— I-am ajutat lui Harton să pună în funcţiune bonanza. Pe urmă, ne-am pus în gînd să cercetăm dacă nu cumva există aur prin Mapimi. Timp de trei zile am cutreierat ţinutul călare, dar n-am găsit nici o urmă de zăcămînt. Azi, înainte de amiază, am poposit la pîrîul acesta. Nu dormisem aproape de loc toată noaptea şi eram obosiţi. Ne-a furat somnul. Cînd ne-am trezit, eram înconjuraţi de o mulţime de albi şi de indieni.

— Ce fel de indieni ?

— Din tribul Cimarra, patruzeci la număr. Şi zece albi.

— Cimarra ! Păi ăştia sînt cei mai periculoşi dintre banditii care vîntură regiunea. Şi toată haita asta a tăbărît pe doi bieţi oameni fără apărare ? De ce ? Oare se duşmănesc cu albii ?

— Nu se ştie niciodată de partea cui sînt ; nici tu prieteni, nici tu duşmani. Se feresc pe cît posibil să-şi dea pe faţă ostilitatea, de altfel sînt şi prea slabi pentru o luptă deschisă, dar nici nu ni se alătură vreodată în mod sincer, amical. Ceea ce implică primejdii şi mai mari decît duşmănia declarată ; nu ştii la ce să te aştepţi.

— Mă întreb ce i-a făcut, totuşi, să se poarte chiar atît de crunt cu voi. Poate i-aţi provocat...

— Cîtuşi de puţin. Dar senor Davis ne echipase excelent. Aveam cîte doi cai, arme bune, muniţii, hrană, unelte şi toate cele necesare pentru un popas mai îndelungat într-o regiune atît de pustie.

— Hm ! Fireşte că toate astea sînt foarte atrăgătoare pentru nişte indivizi puşi pe jaf.

— Ne-au înconjurat întrebîndu-ne cine sîntem şi ce căutăm. Le-am spus adevărul. Atunci s-au făcut foc, susţinînd că Mapimi, cu toate bogăţiile solului şi subsolului, le aparţine exclusiv lor. Apoi ne-au cerut să le dăm lucrurile noastre.

— Şi v-aţi supus ?

— Harton, mai deştept, le-a dat totul. Eu, însă, am pus mîna pe armă, nu ca să trag (faţă de numărul lor mare ar fi

fost o nebunie !), ci ca să-i intimidez. Atunci au sărit pe mine, m-au doborît şi m-au despuiat pînă la piele. Albii nu ne-au dat nici o mînă de ajutor ; în schimb, ne-au sîcîit cu tot felul de întrebări. Cum nu voiam să răspund, m-au biciuit cu lasso-urile. Şi de data asta Harton s-a descurcat mai bine. Le-a spus totul, pînă şi despre bonanza lui senor Uhlmann. Aici albii au devenit foarte atenţi. L-au obligat pe Harton să le descrie locul, dar am intervenit eu şi l-am sfătuit să tacă. Drept pedeapsă, m-au legat şi m-au îngropat aici, iar pe Harton l-au bătut pînă le-a mărturisit toate amănuntele. Totuşi, bănuind că i-ar fi putut induce în eroare, l-au dus cu ei sub ameninţarea că, dacă pînă mîine seară nu vor fi ajuns la mină, îl vor ucide în chinuri groaznice.

Deşi îl cunoşteam din atîtea împrejurări, Old Death mi se părea acum foarte straniu. O hotărîre crîncenă, sălbatică, neînduplecată i se întipări pe obraz. Arăta ca un om ferm decis să nu-şi cruţe de loc victima, să o şteargă de pe faţa pămîntului.

Cu o voce aspră, răguşită, întrebă :

— Şi crezi că s-au dus direct la bonanza ?

— Da. Vor să atace şi să jefuiască mina. Se află acolo mari rezerve de muniţie, provizii de alimente şi tot felul de obiecte valoroase, chiar şi cantităţi mari de argint.

— Pe toţi dracii ! Îşi vor împărţi prada. Albii vor lua metalul, indienii restul. Cît e pînă la mină ?

— O zi călare. Mîine seară ar putea ajunge acolo, dacă Harton nu-mi urmează sfatul.

— Ce sfat ?

— L-am îndemnat să-i poarte pe drum ocolit. Speram ca, între timp, să treacă cineva pe-aici şi să mă salveze. În acest caz, gîndeam să-l rog pe salvatorul meu ca să mîie la galop şi să-i prevină pe cei din bonanza. Eu însumi nu văd cum să-i anunţ, de vreme ce nu am cal.

Old Death căzu o clipă pe gînduri, apoi zise :

— De preferat ar fi să plecăm numaidecît şi să ne ţinem de urmele acestor canalii, însă numai pînă se întunecă. Apoi se schimbă situaţia. N-ai putea dumneata să ne descrii drumul încît să ne orientăm şi noaptea ?

Omul răspunse negativ, sfătuindu-ne categoric să nu ne deplasăm în cursul nopţii. Ca urmare, Old Death hotărî să aşteptăm pînă în zori.

— Va să zică noi, şaisprezece inşi — socoti el — am avea de-a face cu patruzeci de indieni şi zece albi ; cred că nu e cazul să ne temem. Cum erau înarmaţi indienii Cimarra ?

— Doar cu suliţe, arcuri şi săgeţi — răspunse străinul. Însă acum dispun şi de cele două puşti, precum şi de pistoalele noastre.

— Nu-i nimic. Ei nu se pricep să mînuiască asemenea arme. De altfel, vom căuta să ne folosim de orice împrejurare favorabilă. Oricum, primul lucru e să aflăm precis unde se află zăcămîntul. Ziceai că e atît de ascuns, încît nu poate fi descoperit decît întîmplător. Asta n-o pricep. Trebuie ca bonanza să fie totuşi în apropierea vreunei ape. Or, aceasta, desigur că izvorăşte dintr-o rîpă, să zicem, care nu se poate să nu bată la ochi dacă ţinutul e deschis şi neîmpădurit. Descrie-mi locul !

— Închipuiţi-vă o văgăună tăiată adînc în pădurea lăţită la centru şi împrejmuită de stînci înalte, calcaroase, foarte bogate în zăcăminte de argint, aramă şi plumb. Pădurea împresoară văgăuna din toate părţile ; pînă şi pe pereţii de piatră cresc arbori şi tufe. Din adînc izvorăşte un fir de apă care, lărgindu-se treptat, devine un pîrîiaş. Văgăuna, sau mai curînd valea aceasta are o lungime de vreo două mile engleze, dar nicăieri nu se arată vreo potecă, vreun coborîş. Singurul punct de trecere se află chiar pe albia pîrîului şi anume la ieşirea acestuia din vale. Dar acolo, între stînci şi firul apei, nu e loc decît pentru trei oameni umblînd pe jos sau doi călăreţi alăturaţi.

— Înseamnă că acolo e o foarte bună poziţie de apărare împotriva unui atac !

— Bineînţeles. Altă trecere nu există, cel puţin pentru oamenii care nu populează actualmente această vale. În inima ei se munceşte. Cum uneori drumul de o jumătate de ceas pînă la ieşire crea dificultăţi în muncă, senor Uhlmann a pus să se amenajeze într-un anume loc o altă trecere. Acolo peretele stîncos urcă mai lin. S-au tăiat trepte ascunse sub un fel de streaşină solidă de copaci doborîţi şi de crengăriş. Astfel, treptele sînt invizibile pentru orice ochi neavertizat.

— Oho ! Pun rămăşag că eu aş descoperi imediat aceste faimoase trepte. Chiar voi înşivă, doborînd arborii, v-aţi trădat secretul. Un loc despădurit indică prezenţa oamenilor.

— Nici n-aţi bănui că aceşti copaci sînt doborîţi. Oamenii au lucrat din greu, folosindu-se de lasso-uri şi riscîndu-şi viaţa. Să mă înţelegeţi bine ! Copacii n-au fost tăiaţi. Nu veţi întîlni nicăieri cioturi. Au fost desprinşi din rădăcini şi înclinaţi încet-încet peste văgăună. Cam la treizeci de oameni ţineau cu otgoane fiece copac pentru ca să nu se prăbuşească, ci să lunece treptat, oprindu-se sus, pe podişul de piatră.

— Aşa de mulţi lucrători are Uhlmann ?

— Acum sînt la vreo patruzeci.

— Ei, atunci nu trebuie să ne îngrijorăm în cazul unui atac. Şi legătura cu lumea de afară ?

— O dată la două săptămîni vin convoaie de catîri care aduc cele necesare şi încarcă în schimb minereul.

— Intrarea e păzită ?

— Numai noaptea, cînd majoritatea oamenilor se odihnesc. De altfel, a fost angajat şi un vînător care toată ziua cutreieră împrejurimile şi asigură aprovizionarea cu vînat. Astuia nimic nu-i scapă.

— S-au construit şi case ?

— Nu. Senor Uhlmann locuieşte într-un cort spaţios. Acolo se adună toată lumea după lucru. În alt cort învecinat e magazia de materiale. Amîndouă corturile se reazemă de peretele stîncos. În dreptul lor, rînduite în semicerc, se află nişte bordeie improvizate unde stau lucrătorii.

— Dar de sus, de pe muchea acestei clădiri, probabil că orice străin poate vedea corturile, nu-i aşa ?

— Nu. Corturile sînt ascunse sub nişte coroane de arbori şi, în plus, acoperişul nu e ca de obicei din foaie de cort albă, ci dintr-o pînză cauciucată şi de culoare închisă.

— Aşa da. Şi cum staţi cu armele ?

— Excelent. Toţi lucrătorii au cîte o armă cu două ţevi, cuţit şi pistol.

— Dacă-i aşa, atunci drăguţii de Cimarra n-au decît să poftească ! Bineînţeles, cu condiţia ca noi să sosim înaintea lor. Mîine va trebui să ne punem caii la grea încercare. Haideţi dar să ne culcăm, să ne odihnim cu toţii, oameni şi cai.

Dar iată că, deşi nu dormisem de loc în noaptea precedentă, somnul rîvnit mă ocolea. Gîndul că a doua zi voi pune, în sfîrşit, mîna pe Gibson, nu-mi dădea pace. Nici Old Death nu dormea. Se tot foia sub pătură. Era într-o stare neobişnuită.

Ba suspina, ba îşi spunea sieşi nişte vorbe pe care, deşi eram culcaţi alături, nu le desluşeam. Ceva îi împovăra inima. De altfel, nu-mi scăpase tulburarea lui în momentul cînd străinul dambusino adusese vorba despre Harton şi nu mi-o explicam decît prin faptul că bătrînul cercetaş îl cunoscuse într-adevăr pe omul în cauză. Sau poate va fi avut cu el relaţii care depăşeau o simplă cunoştinţă trecătoare ?

După vreo trei ore de veghe, Old Death se sculă. Cîteva clipe, stătu să ne asculte respiraţia şi să se convingă că dormim. Apoi se strecură pe tăcute, mergînd de-a lungul pîrîului. Straja, un indian, îl lăsă să treacă. Eu rămăsei pe loc în aşteptare. Se scurse astfel un sfert, două, trei sferturi de oră. Bătrînul tot nu venea. Atunci mă ridicai şi eu din culcuş, luînd-o pe urmele lui.

Se depărtase mult. Îl zării abia după vreo zece minute. Stătea la malul apei, întors cu spatele spre mine şi privind discul lunii. Deşi nu-mi dădeam osteneala să calc fără zgomot, totuşi iarba îmi înăbuşea paşii. Dar şi aşa Old Death m-ar fi simţit dacă n-ar fi fost atît de cufundat în gînduri. Abia cînd ajunsei aproape de tot, bătrînul tresări şi întoarse capul.

— La naiba ! Cine eşti ? Ce tot îmi dai tîrcoale ? Ţi-a venit poftă de glonţ...

Deodată, tăcu. Cine ştie unde-i fusese mintea — că mă recunoscu atît de tîrziu.

— Ah, dumneavoastră ! se miră el. Cît pe-aci să trag. Credeam că e vreun străin. De ce nu dormiţi ?

— Mă frămîntă gîndul la Gibson şi Ohlert.

— Aşa ? Îmi închipui. Dar lăsaţi că mîine ne pică, în sfîrşit, în mînă amîndoi. De nu, să nu-mi ziceţi Old Death. Pe urmă, gata, nu mă mai ţin de ei. Rămîn la bonanza.

— Dumneavoastră ? De ce ? Sau e secret ?

— Da.

— Atunci, nu mai stărui. Nu vreau să vă sîcîi cu curiozitatea mea. V-am auzit suspinînd şi mă gîndeam că mi-aţi putea împărtăşi şi mie cauza mîhnirii dumneavoastră. Noapte bună, *sir* !

Dădui să plec, dar Old Death mă opri :

— Staţi ! Aţi spus mîhnire. Într-adevăr, mi-e sufletul greu, sînt mîhnit. Vă ştiu ca pe un tînăr discret, cu inima caldă. Cred că nu mă veţi judeca prea aspru. Iată de ce am să vă

spun cîte ceva în legătură cu zbuciumul meu. Restul vi-l veţi imagina singur.

Mă luă de braţ şi o pornirăm încet de-a lungul malului.

— Cam ce părere v-aţi făcut despre mine ? mă întrebă el pe neaşteptate. De fapt, ce credeţi despre caracterul meu, despre... ei... despre moralitatea lui Old Death ?

— Sînteţi un om de onoare. De aceea vă stimez şi vă iubesc.

— Hm ! Dumneavoastră aţi comis vreodată o faptă rea ?

— Hm ! făcui la rîndul meu. Mi-am necăjit părinţii şi profesorii. Am sărit gardul în livada vecinului. Pe băieţii care se încontrau cu mine îi scărmănam serios şi... aşa mai departe.

— Nu mai îndrugaţi prostii ! Mă refer la vreo faptă gravă, pedepsită de codul penal, de pildă, o crimă.

— O, m-a ferit sfîntul !

— Atunci sînteţi un om fericit. Vă invidiez. Nu există pedeapsă mai grea decît o conştiinţă încărcată ! E mai rău decît ştreangul şi închisoarea !

Vorbise pe un ton care mă zgudui profund. Da, omul acesta purta povara unei fapte grave, altminteri n-ar fi atît de zbuciumat. Tăceam. Trecu un răstimp pînă să continue :

— Domnule, să nu uitaţi un lucru : există o justiţie imanentă, lăuntrică, faţă de care justiţia oficială, organizată de oameni, e un simplu joc de copii. Conştiinţa îşi are tribunalul ei care osîndeşte fără cruţare. Trebuie să vă mărturisesc vina mea. Trebuie ! De ce tocmai dumneavoastră ? Fiindcă, deşi sînteţi atît de tînăr, îmi inspiraţi multă încredere. Şi pentru că presimt că mîine mi se va întîmpla ceva ireparabil, ceva care nu-i va mai permite bătrînului cercetaş să-şi recunoască păcatele.

— Aţi înnebunit, *sir* ? Vă obsedează moartea ?

— Da — confirmă el. Aţi auzit ce-a povestit adineauri acel gambusino în legătură cu Harton. Ce părere aveţi despre fratele lui ?

Începeam să ghicesc adevărul ; de aceea dădui un răspuns evaziv :

— Era, probabil, cam uşuratic.

— *Pshaw !* Vreţi să fiţi indulgent ? Ascultaţi-mă pe mine : un om uşuratic e mai rău ca o canalie. Pe ticălos îl recunoşti de la distanţă ; în schimb, uşuraticul e de obicei băiat simpatic, şi de aceea mult mai primejdios. O mie de răufăcători pot fi îndreptaţi, educaţia îi poate schimba. Dar dintr-o mie de

uşuratici, de iresponsabili, abia dacă unul singur se corijează, fiindcă superficialitatea, lipsa de seriozitate şi de morală n-au contur, n-ai de unde să le apuci pentru a le combate. De fapt, n-am fost niciodată un ticălos, dar uşuratic am fost, fără margini de uşuratic, căci acel frate Henry, care i-a răpit lui Harton toată averea, absolut totul, acela era... adică eram eu !

— Dar îmi spuneaţi cîndva că numele dumneavoastră adevărat e altul !

— Fireşte ! Mi-am luat alt nume ; pe cel autentic l-am dezonorat. Nici un păcătos nu vorbeşte cu plăcere despre păcatul lui. Vă amintiţi ce v-am povestit la New Orleans şi anume că răposata mea mamă mă îndemnase pe drumul fericirii, dar că eu am apucat alt drum ?

— Da, îmi aduc aminte.

— Atunci, să mă spovedesc pe scurt. Cu limbă de moarte mama m-a îndemnat pe drumul virtuţii, dar n-am ascultat-o. Voiam să ajung bogat, milionar. Am negustorit fără pricepere şi mi-am pierdut partea din moştenire o dată cu cinstea de negustor. M-am dus apoi printre căutătorii de aur. Ce-i drept, mi-a mers bine, am găsit aur cu grămada, dar l-am risipit în jocuri de noroc. Trudeam luni de zile în căutarea aurului, pentru ca apoi să mizez totul pe un număr şi să-mi pierd în cinci minute întreaga avere. Dar nici asta nu-mi era de ajuns. Zăcămîntul meu de aur producea prea puţin faţă de lăcomia mea. Îmi pusesem în gînd, nebunul de mine, să mizez o sută de mii de dolari, să sparg banca de joc şi apoi toate băncile de acest gen din lume. Am plecat în Mexic, m-am angajat gambusino şi am avut parte de un noroc chior, dar şi de astă dată am risipit totul. Felul acesta de viaţă m-a ruinat fiziceşte. S-a mai adăugat şi faptul că am ajuns fumător de opiu. Fusesem cîndva un tînăr puternic, musculos, un atlet, şi am devenit cu vremea o zdreanţă. Nu mai puteam continua. Nimeni nu mă mai lua în seamă, doar cîinii se ţineau de mine şi mă lătrau. Atunci l-am căutat pe fratele meu care avea prăvălie în San Francisco. Cu toată starea mea deplorabilă, fratele m-a recunoscut şi m-a primit în casa lui. Mai bine n-ar fi făcut-o ! Să mă fi lăsat în voia sorţii ! Şi-ar fi cruţat lui suferinţa şi mie toate mustrările de cuget.

Tăcu un timp. Vedeam cum i se zbate pieptul şi mă simţeam cuprins de o adîncă milă.

— Eram nevoit să mă port bine — reluă el. Fratele credea că mă corijasem pe deplin şi mă angajă în întreprinderea lui. Dar demonul jocului dormita în mine şi, cînd se deşteptă, mă prinse în ghearele lui mai abitir ca înainte. Am sustras bani din casă ca să-mi încerc norocul. Am iscălit poliţe în fals. Dar pierdeam, pierdeam într-una, pînă n-a mai fost chip să mă salvez. Atunci am dispărut fără urmă. Fratele meu, obligat să-mi onoreze poliţele false, a ajuns sărac lipit pămîntului. A dispărut şi el împreună cu băieţaşul lui, după ce soţia îi murise de inimă rea. Toate astea le-am aflat abia după ani de zile, cînd am îndrăznit să revin la San Francisco. Atunci am încercat să repar răul. Lucrasem între timp iarăşi ca gambusino, avusesem din nou noroc, şi voiam să-l despăgubesc pe fratele meu. Dar ia-l de unde nu-i. L-am căutat peste tot şi nu l-am mai găsit. Această viaţă de pribegie veşnic agitată m-a făcut să devin cercetaş în vest, reuşind adeseori să fiu şi un sprijin moral pentru alţii. M-am lăsat de joc, dar nu şi de opiu. Nu-l mai fumez ; îl mănînc. Bag otrava în tutunul de mestecat, ce-i drept, în doze foarte mici. Iată mărturisirea mea. Şi acum scuipaţi-mă, călcaţi-mă în picioare ! Altceva nu merit.

Îşi desprinse braţul de al meu, se aşeză pe iarbă şi sprijinindu-şi coatele de genunchi, îşi îngropă obrazul în palme. Rămase aşa multă, multă vreme, încremenit într-o tăcere grea. Eu îl priveam covîrşit de gînduri ce nu se pot descrie. În cele din urmă, Old Death se ridică în picioare, mă fixă cu nişte ochi fantomatici şi mă întrebă :

— Mai sînteţi aici ? Nu vă e scîrbă de o zdreanţă ca mine ?

— De ce mi-ar fi scîrbă ? Vă compătimesc, *sir*. Aţi greşit mult, dar aţi şi suferit, iar regretul dumneavoastră e sincer şi profund...

— Da, am suferit mult, foarte mult. Ce sînt toate trîmbiţele din lume faţă de glasul mut şi veşnic răscolitor al unei conştiinţe încărcate ? Trebuie să ispăşesc şi să îndrept pe cît pot răul pe care l-am pricinuit. Mîine sper să-l revăd, în fine, pe fratele meu. Simt de parcă mi-ar răsări un soare nou în faţă, unul din alte văzduhuri. În sfîrşit, toate astea nu vă privesc. Altceva aş vrea să vă spun şi să vă rog. Puteţi să-mi îndepliniţi o dorinţă ?

— Fireşte, din tot sufletul !

— Atunci, ascultaţi : am un motiv temeinic să port cu mine şaua chiar şi atunci cînd umblu fără cal. Tăindu-i căptuşeala, dai de nişte lucruri destinate fratelui meu. Vreţi să reţineţi, *sir*, acest amănunt ?

— Îmi cereţi o nimica toată.

— Nu chiar. Poate că vă veţi convinge cîtă încredere vă acord. Şi acum, plecaţi ! Lăsaţi-mă singur ! Ceva mă îndeamnă ca în noaptea asta să-mi răsfoiesc registrul datoriilor. Mîine s-ar putea să nu mai am răgaz. Există presimţiri de care eşti conştient că anunţă o viitoare realitate. Vă rog, plecaţi ! Dormiţi liniştit ! Doar n-aveţi nimic pe conştiinţă ! Noapte bună, *sir* !

Mă întorsei fără grabă în tabără şi mă culcai. Abia într-un tîrziu adormii, cînd noaptea era pe sfîrşite. Bătrînul *westman* tot nu se înapoiase.

Cînd ne trezirăm, Old Death era în şa. Parcă un neastîmpăr febril îl gonea spre împlinirea presimţirii sale. Străinul gambusino ne asigură că se simte destul de bine ; doar spinarea îl cam durea. Îi dădurăm o pătură cu care îşi înfăşură mijlocul, iar cu alta îşi acoperi umerii. Un apaş îl săltă pe cal, în spatele său. Apoi pornirăm.

Pînă la amiază, străbăturăm din nou o mulţime de văgăuni şi rîpe, depăşind — cel puţin pentru ziua respectivă — unul din cele mai dificile terenuri. Trecurăm apoi şesuri bogate în iarbă şi punctate ici-colo cu dealuri şi coline. Ceasuri multe urmărăm astfel drumul marcat de caii indienilor Cimarra.

La un moment dat, mexicanul gambusino rosti, plin de satisfacţie :

— De aici încolo, părăsim urmele. Văd că Harton mi-a ascultat sfatul şi a luat-o pe drum ocolit. Noi, însă, vom coti la dreapta şi vom ţine drumul cel mai scurt.

— *Well !* Să mergem cum spui dumneata.

În direcţia pe care o urmam, spre nord-vest, zărirăm la orizont nişte mase albăstrii. Mexicanul susţinea că sînt munţi. Dar erau atît de departe, încît abia după cîteva ore de mers începurăm să le deosebim contururile. Imediat după-amiază făcurăm un scurt popas, după care ne continuarăm drumul cu viteză sporită. În sfîrşit, apăru primul copăcel, firav şi uscat, apoi tufăriş din ce în ce mai des. În cele din urmă, se deschise în faţa noastră preria verde, cu insule de arbuşti pe care trebuia să le ocolim. Respiram uşuraţi. Caii rezistau cît se poate de bine. Erau într-adevăr mult superiori celor pe care îi primisem de la senor Atanasio. Înaintau sprinten, de parcă abia ar fi ieşit din grajd.

Încet-încet, ne apropiam de munţi. Era şi timpul. Soarele coborîse mult, apropiindu-se de piscurile lor. Un copac straniu ne întîmpină în drum. Stătea stingher în largul preriei, cu crengile sfîşiate de vînt. Îl salutarăm însă ca pe un sol rîvnit al pădurii. În sfîrşit, după mici pîlcuri izolate de copaci, se alcătui o dumbravă luminoasă ce urca în pantă lină. Dincolo de pantă, terenul cobora brusc într-o vale nu prea adîncă, pe care trebuia s-o străbatem. Apoi ne aştepta urcuşul anevoios către culmea pleşuvă a unui deal, în spatele căruia creştea o pădurice. Drumul ducea cînd printre copaci, cînd peste coclauri sterpe. Pînă la urmă, urcarăm pe un mic platou acoperit de iarbă, fără altă vegetaţie. Dar abia ajunserăm acolo, că şi observarăm nişte dîre late căzînd perpendicular pe drumul nostru.

— Urme ! exclamă mexicanul. Cine să fi trecut pe-aici ?

Coborî de pe cal ca să le cerceteze.

— Le văd şi eu şi fără să descalec ! zise posomorît Old Death. Asemenea urme nu pot proveni decît de la o trupă de cel puţin patruzeci de călăreţi. Prin urmare, am întîrziat.

— Credeţi că e vorba de indienii Cimarra ?

— Fără îndoială !

Winnetou descălecă şi el. Examină urmele pe oarecare distanţă şi conchise :

— Da, zece feţe palide şi patruzeci de indieni ! Au trecut acum o oră şi mai bine.

— Ei, senor gambusino, ce mai zici acum ? întrebă Old Death.

— Chiar şi aşa, încă le-o putem lua înainte — răspunse omul. Pînă să atace, trebuie să facă o recunoaştere minuţioasă. Or, asta cere timp.

— L-or fi silit pe Harton să le descrie totul, ca să nu-şi mai piardă timpul cu recunoaşterea.

— Dar indienii nu atacă la orice oră. Ei aşteaptă totdeauna mijitul zorilor.

— Lasă-mă-n pace cu zorii dumitale ! Doar ştii că sînt şi albi printre ei ! O să-i doară-n cot de obiceiul indienilor. Pun

rămăşag că nu s-ar sfii să atace bonanza şi ziua-n amiaza mare. Haideţi mai departe!

Dădurăm pinteni cailor şi, ca în zbor, străbăturăm şesul în cu totul altă direcţie decît aceea a indienilor Cimarra. Harton nu-i condusese spre intrarea în bonanza, ci spre limita din spate a văii. În schimb, noi grăbeam să ajungem cît mai curînd la intrare. Din nefericire, întunericul se lăsa din ce în ce mai des. În cîmp deschis mai mergea. Dar prin pădure, printre copaci, pe un teren absolut neumblat, ba în urcuş, ba în coborîş, drumul era foarte dificil. Pînă la urmă, a trebuit să ne lăsăm cu totul în seama mexicanului care mergea înainte. Ne mai puneam nădejdea şi în privirea ageră a cailor. Dădeam mereu de cioturi şi crengărişul ne biciuia obrajii, ameninţînd să ne răstoarne de pe cai. De aceea descălecarăm şi ne continuarăm drumul pe jos, cu o mînă purtînd caii de dîrlogi, în cealaltă ţinînd pistolul încărcat — deoarece ne aşteptam ca, din clipă în clipă, să apară vreun inamic. În fine, auzirăm clipocit de apă.

— Am ajuns la intrare — ne şopti călăuza. Fiţi cu băgare de seamă! În dreapta e apă. Mergeţi în şir cîte unul şi ţineţi mereu pe stînga, lîngă stînci.

— Foarte bine! aprobă Old Death. Dar nu e nici o strajă pe aici?

— Acuma, nu. Încă nu e ora de culcare.

— Ce să zic, straşnică rînduială pentru o bonanza! Dar drumul cum e? Umblăm ca orbii.

— Mergeţi drept înainte. Terenul e neted. Pînă la cort nu mai e nici un obstacol.

Nu sesizam, prin întuneric, decît faptul că terenul era într-adevăr neted. În stînga se înălţa peretele de piatră al muntelui. În dreapta susura apa. Înaintam cu dîrlogii la mînă. Eu, Old Death şi mexicanul mergeam în frunte. Deodată, mi se păru că zăresc furişîndu-se pe lîngă stîncă o umbră ca de cîine; totul nu dură decît o clipă. Atrăsei atenţia celorlalţi. Ne oprirăm. Traserăm cu urechea. Era linişte.

— Întunericul înşală — zise călăuza. De altfel, scările camuflate se află îndărătul nostru.

— Atunci, poate că umbra venise de acolo.

— În acest caz, n-am avea motive de teamă. Ar fi vorba de un prieten. Cum însă, la ora asta, nici un locuitor al văii n-are ce căuta aici, cred că v-aţi înşelat.

Nu ne mai ocuparăm de această chestiune care, din păcate, avea să fie fatală pentru unul din noi. Mai trecu puţin şi o rază se strecură pînă în preajma noastră, venind dinspre cortul luminat de lămpi. Se auziră voci. Old Death, Winnetou şi cu mine merserăm înainte.

— Dumneata stai şi aşteaptă-i pe ceilalţi — îl rugă Old Death pe mexican. Rămîneţi lîngă cort pînă îl vom înştiinţa pe senor Uhlmann.

Zgomotul copitelor trebuie să fi pătruns în cort, dar nimeni nu se arătă.

— Veniţi, *sir*! mi se adresă Old Death. Să intrăm şi să împărtăşim cu cei dinăuntru bucuria surprizei.

Se vedea de afară perdeaua de la intrare. Old Death o dădu în lături.

— Iată-i, au şi sosit! exclamă cineva. Nu-i lăsaţi!

Şi, pe neaşteptate, trosni un foc de armă. Old Death se agăţă cu mîinile de cadrul perdelei, în timp ce cîteva puşti îl pîndeau ameninţătoare. Bătrînul se chirci şi căzu gemînd:

— Presimţirea... frate... iertare... în şaua mea...

— Pentru Dumnezeu, senor Uhlmann, nu trageţi! strigai eu, de afară. Sîntem prieteni! Socrul şi cumnatul dumneavoastră sînt aici. Venim să vă apărăm împotriva atacului pus la cale împotriva voastră!

— Doamne! se auzi dinăuntru un glas. Adevărat?

— Da, e adevărat, nu trageţi! Lăsaţi-mă să intru, barem eu singur!

— Intraţi! Dar numai unul!

Pătrunsei în cort. Se aflau acolo vreo douăzeci de oameni înarmaţi cu puşti. Trei lămpi agăţate sus luminau încăperea. Mă întîmpină un tînăr. Lîngă el stătea un om mai în vîrstă, cu înfăţişare jalnică.

— Era şi ăsta printre ei, Harton? îl întrebă tînărul, arătînd spre mine.

— Nu, senor!

— Absurd! exclamai eu. Nu mai umblaţi cu cercetări! Noi vă sîntem prieteni, duşmanii vin în urma noastră. Din clipă-n clipă pot fi aici. Pe acest om îl cheamă Harton? Va să zică, pe dînsul l-au cărat pe drumuri indienii Cimarra?

— Da. A reuşit să scape. Nu sînt nici zece minute de cînd a sosit.

— Atunci, chiar dumneavoastră v-aţi furişat adineauri pe lîngă noi, master Harton. Eu v-am zărit, însă tovarăşii mei nu mi-au dat crezare. Şi cine a tras ?

— Eu ! răspunse unul.

— Slavă Domnului ! răsuflai uşurat, căci mă temusem ca însuşi Harton să nu-şi fi împuşcat fratele. A fost ucis un om nevinovat, căruia îi datoraţi salvarea voastră !

În clipa aceea, intrară şi cei doi Lange, împreună cu mexicanul. Nu mai răbdaseră să aştepte. Revederea provocă o explozie de bucurie, care îi atrase şi pe locatarii corturilor din jur. A trebuit să strig din răsputeri ca să-i astîmpăr şi să impun linişte. Old Death era mort, lovit în inimă. Negrul Sam îl duse înăuntru şi, jelind cu glas tare, îl culcă la picioarele noastre. Dintr-o despărţitură a cortului, apărură două femei, dintre care una — îngrijitoarea — cu un băieţaş în braţe. Cealaltă abia se ţinea pe picioare. Era susţinută de tatăl şi de fratele ei.

În aceste împrejurări nu mai puteam să mă bizui decît pe propria mea luciditate. Îl întrebai pe Harton cum de a reuşit să scape. În timp ce oamenii se foiau care încotro şi trăncăneau într-una, Harton începu :

— I-am condus anume pe alt drum pînă sus, în pădurea din spatele văii. Acolo au poposit, în vreme ce căpetenia a făcut recunoaşterea. Apoi, pe întuneric, au pornit mai departe, lăsîndu-şi caii sub paza cîtorva oameni. Eu, cu mîinile şi picioarele legate, zăceam lîngă paznici. La un moment dat, am izbutit să-mi dezleg mîinile, apoi m-am eliberat de tot. M-am furişat repede pînă la scara secretă şi de acolo am coborît în vale. Zărindu-vă pe dumneavoastră şi crezîndu-vă duşmani, am dat fuga încoace, unde erau adunaţi majoritatea muncitorilor. I-am anunţat că se pregăteşte un atac asupra noastră. Aşa se explică de ce primul om care a dat să intre în cort a şi fost împuşcat.

— Mai bine v-aţi fi dus la dracu-n praznic ! Aţi provocat o mare nenorocire. În sfîrşit... Spuneaţi că ticăloşii aceia se pot ivi din moment în moment. Să luăm, deci, măsurile cuvenite.

Vorbii tare ca să mă audă Uhlmann, tînărul care — la apariţia mea — stătuse lîngă Harton. Îi dădui apoi cîteva detalii asupra situaţiei şi, cu ajutorul lui, luarăm la iuţeală măsurile de rigoare. Caii fură duşi departe, în fundul văii. Apaşii noştri se postaseră în spatele cortului, împreună cu lucrătorii lui Uhlmann. Old Death, sărmanul, fu scos din cort. Duserăm repede de pe malul apei un butoiaş cu gaz şi o sticlă cu benzină. După ce desfundarăm butoiaşul, dădurăm sarcină unui om să stea de veghe şi, la semnalul convenit, să toarne benzina peste gaz şi să-i dea foc. Îndată ce va fi izbucnit pălălaia, butoiaşul trebuia aruncat în pîrîu. Gazul aprins, revărsîndu-se la suprafaţa apei, avea să lumineze întreaga vale.

Stăteam acum mai bine de cincizeci de oameni în aşteptarea atacului. Eram egali ca număr cu duşmanul, dar mult mai bine înarmaţi. Cîţiva muncitori mai descurcăreţi şi mai cu experienţă fură trimişi la punctul de acces în bonanza, ca să ne dea de ştire cînd vor sosi răufăcătorii.

Avurăm, de asemenea, grijă să desprindem cîrligele de la spatele cortului, pregătindu-ne astfel o ieşire dosnică.

Femeile şi copilul se ascunseră în fundul văii.

Uhlmann, Winnetou, cei doi Lange şi cu mine rămaserăm singuri în cort. Negrul Sam aştepta afară, împreună cu apaşii.

Cred că stăturăm aşa vreo zece minute. Deodată, apăru unul dintre oamenii noştri trimişi în recunoaştere şi ne vesti că a adus doi albi care, cică, vor să-l viziteze pe senor Uhlmann. Totodată, ne atrase atenţia că îndărătul acestor „musafiri" observase o mişcare suspectă ; probabil că toată haita se află prin apropiere.

Albii fură poftiţi înăuntru. Între timp eu, amîndoi Lange şi Winnetou ne ascunserăm în cealaltă despărţitură a cortului.

Ei bine, cei doi „musafiri" erau chiar... Gibson şi William Ohlert. Fură primiţi cu politeţe şi invitaţi să ia loc. Gibson se recomandă Gavilano şi se dădu drept geograf care, împreună cu colegul său întreprind cercetări în această regiune de munte. Zicea că-şi aşezase tabăra prin apropiere, dar un gambusino, un anume Harton, trecînd pe acolo, îl informase că aici s-ar putea adăposti mai confortabil. Colegul lui e bolnav şi de aceea dînsul, Gavilano, acceptase propunerea lui Harton de a-i conduce pînă aici pentru ca senor Uhlmann — dacă va binevoi — să-l găzduiască în noaptea asta pe suferind.

Nu avui răbdare să stau şi să judec dacă spusele lui erau bine sau prost ticluite. Fără să mai aştept, ieşii la vedere. Gibson sări ca ars. Mă fixă cu nişte ochi plini de spaimă.

— Dar indienii Cimarra care vin în urma dumitale sînt şi ei bolnavi, master Gibson ? îl întrebai. Desigur, William Oh-

lert poate să rămînă aici. Ba îl şi iau cu mine. Pe dumneata la fel.

Ohlert era, ca de obicei, cu totul absent. Gibson, însă, îşi reveni repede.

— Mizerabile ! se răsti el la mine. Te-ai apucat să-i urmăreşti pînă şi aici pe oamenii cumsecade ? Am să te...

— Taci ! îi tăiai vorba. Eşti prizonierul meu !

— Încă nu ! replică el furios. Mai întîi, uite... !

Se repezi să mă lovească în cap cu patul puştii. Dar îi prinsei braţul răsucindu-l fulgerător, încît lovitura devie în capul lui Ohlert. Acesta se prăbuşi. Pe moment năvăliră din spate cîţiva lucrători şi îşi îndreptară armele asupra lui Gibson, pe care-l mai ţineam încă strîns de braţ.

— Nu trageţi ! le strigai, căci voiam să-l am viu la dispoziţia mea. Dar era prea tîrziu. Un glonţ îi găuri ţeasta, şi Gibson se prăbuşi.

— Nu ne-o luaţi în nume de rău, domnule, dar aşa e obiceiul pe la noi — mi se adresă muncitorul care trăsese.

Ca şi cînd împuşcătura ar fi fost un semnal, poate chiar cel convenit între Gibson şi complicii săi, în preajma bordeielor izbucni deodată urletul de luptă al indienilor. Iată cît de aproape ajunseseră împreună cu fîrtaţii lor albi !

Uhlmann se repezi afară, urmat de ceilalţi. Îi auzeam glasul. Se porni un schimb de focuri, exclamaţii, blesteme. Eu rămăsesem în cort, lîngă Ohlert. Îngenuncheai să văd dacă nu cumva murise. Mă liniştii însă numaidecît : pulsul bătea. Prin urmare, puteam să particip şi eu la luptă.

Ieşind din cort, îmi dădui seama că nici nu mai era nevoie de ajutorul meu. Valea se luminase toată de flăcările ce pluteau la suprafaţa apei. Banditilor li se făcuse o primire cu totul neprevăzută. Cei mai mulţi zăceau la pămînt ; alţii, urmăriţi, fugeau către ieşire. Ici şi colo mai rezista cîte unul, încolţit de doi sau trei dintre oamenii lui Uhlmann, dar, fireşte, fără speranţă de scăpare.

Uhlmann stătea lîngă cort şi trăgea foc după foc. Îl îndemnai să trimită un grup de oameni sub conducerea lui Harton, pe scara secretă, ca să pună stăpînire pe caii invadatorilor. Tot acolo ar putea fi lichidaţi şi cei din urmă fugari. Uhlmann îmi ascultă sfatul fără întîrziere.

Nu trecuseră nici trei minute de la primul foc de armă, şi terenul era complet curăţat.

Prefer să nu descriu aici amănuntele acestui carnagiu. Imagini care cutremură inima omului e mai bine să nu fie zugrăvite nici cu penelul, nici cu condeiul. Simţămîntul de omenie îi refuză învingătorului bucuria unui astfel de triumf.

Grupul trimis de Uhlmann puse uşor stăpînire pe cai. Oamenii rămaseră toată noaptea acolo. Singur Harton se întoarse. Nici nu bănuia cine e omul care fusese prima victimă a acelei seri, omul care, datorită pripelii, căzuse ucis de proprii săi tovarăşi. De altfel, Old Death era singura jertfă pe care o dăduse tabăra noastră. Ieşii cu Harton afară, în vale, unde între timp fuseseră aprinse cîteva focuri. Ne aşezarăm într-un loc retras şi îl informai asupra tragicului adevăr.

Bietul om plîngea în hohote, ca un copil. Îl iubise dintotdeauna pe Old Death, îl iertase de mult şi se făcuse căutător de aur numai în speranţa că această ocupaţie îi va da prilejul să-şi întîlnească undeva fratele dispărut.

A trebuit să-i povestesc totul, de la întîia mea întîlnire cu bătrînul *westman* pînă în clipa cînd glonţul pregătit pentru alţii i-a curmat firul vieţii. Voia să afle fiece cuvînt schimbat între noi. Şi cînd, după mai bine de un ceas, ne înapoiarăm în cort, mă rugă să-i găsesc loc în inima mea şi să-i fiu prieten cum fusesem cu fratele său.

Dimineaţa ni se aduse şaua lui Old Death. Fără nici un martor, Harton şi cu mine desfăcurăm căptuşeala şeii şi dădurăm de un portvizit. Era uşurel, în schimb foarte preţios. Decedatul lăsa fratelui său valori bancare importante şi, ceea ce era principalul, îi indica pe un plan, minuţios desenat, o bonanza cu mari resurse, descoperită de el la Sonora. Din clipa aceea Harton era, de fapt, un om bogat.

Fireşte că nu mai putui afla care anume fuseseră planurile lui Gibson în legătură cu William Ohlert. Nici chiar sora lui Gibson, Felisa Perillo, la care, probabil, intenţiona să ajungă, n-ar fi fost în stare să mă lămurească. Între lucrurile lui găsii toţi banii ridicaţi în contul bancherului Ohlert, minus cheltuielile de călătorie.

Tînărul Ohlert trăia, nu-i vorbă, dar nu-şi revenea în simţiri. Era deci de prevăzut că va trebui să mai întîrzii aici destulă vreme, ceea ce, la drept vorbind, nu-mi displăcea. Aveam prilejul să mă refac după atîtea osteneli şi să cunosc îndeaproape viaţa şi activitatea unei exploatări aurifere. Aceasta,

pînă ce starea lui Ohlert va fi îngăduit să-l transport la Chihuahua şi să-l dau în îngrijirea unui medic priceput.

Old Death fu înmormîntat cum se cuvine. Îi ridicarăm un monument cu o cruce cioplită din minereu de argint. Fratele său renunţă la slujba de pînă atunci la mina lui Uhlmann şi se pregăti să plece la Chihuahua. Dorea să se odihnească un timp după viaţa grea pe care o dusese ca gambusino.

De nedescris era bucuria ce o trăiau soţii Uhlmann datorită regăsirii cu bătrînul Lange şi cu fiul său. Erau o pereche amabilă, ospitalieră, care îşi meritau pe deplin fericirea.

Luîndu-şi rămas bun, Fred Harton mă invită să-l însoţesc în căutarea zăcămîntului din Sonora. Nu eram în situaţia de a-i da un răspuns definitiv, dar îi promisei că am să-l vizitez la Chihuahua.

În ce-l priveşte pe Winnetou, acesta se hotărî să rămînă cu mine. Pe cei zece apaşi îi trimise acasă, după ce Uhlmann îi răsplăti cu daruri bogate. Negrul Sam plecă şi el ca însoţitor al lui Harton. Am aflat mai tîrziu că şi-a făcut bine datoria. Nu ştiu însă dacă şi-a mai reluat slujba la senor Cortesio.

Şi iată că, peste două luni, mă aflam la bravul călugăr Benito din congregaţia *El buono Pater* de la Chihuahua. Era cel mai renumit medic din provinciile nordice. I-l dădui în grijă pe William Ohlert şi, pînă la urmă, călugărul reuşi, într-adevăr, să-l vindece pe deplin. Zic „pe deplin", fiindcă — ciudat lucru ! — pacientul reveni nu numai la bunăstare fizică, dar şi la o comportare normală. Părea că lovitura ce o primise în cap cu patul puştii i-ar fi spulberat ideea fixă cu poetul nebun. Se arăta vioi, sănătos, uneori chiar exuberant, şi dorea foarte mult să se întîlnească iarăşi cu tatăl său. De fapt, bătrînul bancher, înştiinţat de mine, urma să sosească în curînd ; dar tînărul nu ştia nimic despre această vizită. Tatăl primise din parte-mi un raport detaliat asupra tuturor peripeţiilor prin care trecusem şi mă asigurase, prin corespondenţă, că va veni personal ca să-şi ducă acasă fiul regăsit. Îl rugasem totodată să obţină de la master Josy Taylor eliberarea mea din funcţia de detectiv. Mă simţeam din ce în ce mai atras de propunerea lui Harton de a-l însoţi la Sonora. Acesta venea zilnic să mă vadă. Îmi arătă o prietenie cu adevărat emoţionantă şi se bucura din tot sufletul de însănătoşirea tînărului Ohlert.

În privinţa acestuia din urmă, trebuie să mărturisesc că se întîmplase pur şi simplu un miracol. William Ohlert refuza să audă pînă şi cuvîntul „poet". Îşi amintea de orice clipă a vieţii, excluzînd perioada dintre fuga cu Gibson şi revenirea lui la normal. Acest răstimp rămase în mintea lui ca o pagină goală.

Ne aflam, aşadar, într-o zi împreună : călugărul, eu, Ohlert şi Harton. Depănam diversele întîmplări şi speranţe ale vieţii noastre. Deodată, auzirăm bătăi în uşă. Servitorul deschise şi în prag îşi făcu apariţia un domn, la vederea căruia William scoase un strigăt de bucurie. Cîtă suferinţă şi cîte griji pricinuise părintelui său — aceasta o aflase încă înainte din gura mea. Acum se aruncă plîngînd în braţele bătrînului, în timp ce noi, ceilalţi, părăsirăm discret odaia.

Mai tîrziu, avurăm destul timp să ne deschidem inimile şi să ne povestim de toate. Tatăl şi fiul şedeau alături, mînă în mînă. Bătrînul bancher obţinuse de la Taylor eliberarea mea din post şi, fără să mai preget, mă angajai să-l însoţesc pe Harton. Fireşte că ne-ar fi bucurat să participe şi un al treilea la expediţie. Şi cînd spun „al treilea", mă gîndesc, bineînţeles, la sărmanul Old Death, faimosul cercetaş al Vestului sălbatic,

CAPITOLUL V

OLD FIREHAND

Multe, foarte multe ar fi de povestit despre întîmplările trăite alături de Harton. Dar cum urmăresc să-l înfăţişez în special pe Winnetou, care se afla atunci în altă parte — mă voi mărgini să spun că, după numeroase eforturi şi înfruntînd multe primejdii, descoperirăm pînă la urmă bonanza. Nefiind dispus să mă ocup de exploatarea părţii ce-mi revenea, hotărîi s-o vînd pe un preţ care îmi acoperi cu vîrf şi îndesat toate pagubele suferite în naufragiu. Pornii apoi călare spre Rio Peco, la apaşi. Acolo, în pueblo, apaşii mă primiră ca pe un frate; dar Winnetou lipsea. Făcea un tur de control pe la toate aşezările şi detaşamentele sale.

De fapt, îmi lăsase vorbă să-l aştept. Cum însă aşteptarea ar fi durat cel puţin o jumătate de an, nu mă lăsai convins să rămîn şi făcui o escapadă în Colorado, pentru ca apoi, prin Kansas, să mă întorc la Saint Louis. Pe drum, mi se alătură englezul Emery Bothwell, un bărbat extrem de instruit, întreprinzător şi curajos pe care — după cum stimaţii cititori vor afla cu alt prilej — aveam să-l regăsesc mai tîrziu în Sahara.

Toate întîmplările prin care trecusem alături de Winnetou, ca şi cele trăite împreună cu Harton şi acum, de curînd, cu Bothwell — deveniră repede cunoscute, încît, sosind la Saint Louis, fusei de-a dreptul surprins de cîte se discutau pretutindeni în legătură cu Old Shatterhand. Cînd bătrînul mister Henry îmi observă mirarea, zise, în felul său original:

— Al dracului om! Treceţi într-o lună prin mai multe aventuri decît altul în două decenii, scăpaţi din primejdii ca prin minune, vă luaţi, ia, un *greenhorn* tinerel, colea, la întrecere cu cei mai mari oameni ai Vestului, daţi peste cap toate obiceiurile sîngeroase de acolo, cruţîndu-i pînă şi pe duşmanii cei mai răi, şi pe urmă căscaţi gura de mirare că se discută peste tot de isprăvile lui Old Shatterhand! Eu atîta vă spun: în ce priveşte faima, l-aţi depăşit în scurtă vreme pînă şi pe marele Old Firehand, care numără de două ori atîţia ani ca dumneavoastră. Nici nu ştiţi cîtă bucurie îmi face cînd aud aceste discuţii! Doar eu, şi nimeni altul, v-am sfătuit să apucaţi drumul Vestului! Pentru bucuria ce-mi dăruiţi, se cade să-mi arăt recunoştinţa. Ia priviţi încoace!

Deschise scrinul în care îşi ţinea armele, scoase la iveală primul exemplar din carabina „Henry" făurită de el, îmi explică mecanismul, modul de întrebuinţare şi mă conduse apoi la poligonul de tir ca să încerc şi să apreciez neîntrecuta lui operă. Eram mai mult decît entuziasmat de carabină, dar, aşa cum procedasem şi altădată, îi atrăsei atenţia asupra faptului că răspîndirea unei asemenea arme cu repetiţie va avea cele mai grave urmări în ce priveşte fauna şi chiar existenţa populaţiei din Vest.

— Ştiu, ştiu — confirmă meşterul. Mi-aţi mai spus-o şi cu alt prilej. Eu, însă, nu fac decît puţine exemplare. Asta de aici, adică primul, vă aparţine dumneavoastră. I-aţi dus faima în lume doborîtorului meu de urşi; păstraţi-l, deci, împreună cu carabina. Cred că o să vă folosească pentru viitoarele expediţii dincolo de Mississippi.

— O, nu mă îndoiesc! Însă, pentru moment, nu pot să accept darul.

— De ce?

— Fiindcă, deocamdată, n-am intenţia să plec în Vest.

— Atunci, încotro?

— Întîi de toate, în patrie, apoi în Africa.

— Ha...? făcu mister Henry, uitînd să-şi închidă gura. Sînteţi într-o ureche? Vreţi să ajungeţi negru... hotentot?

— Ei, nu merg eu pînă acolo! Dar i-am promis domnului Bothwell să ne întîlnim în Algeria, unde locuiesc nişte rude ale sale. Şi ne bate gîndul să facem o călătorie în Sahara.

— Ca să vă înghită leii sau hipopotamii?

— *Pshaw!* Hipopotamilor nu le place carnea şi nu trăiesc în pustiu.

— Dar leii?

— Nici ăştia nu stau chiar în inima Saharei. Au şi fiarele nevoie de apă.

— Ştiu, stimabile, ştiu. Doar n-o să bea sirop ! E vorba însă de ceva mult mai complicat. Nu-i aşa că în Algeria se vorbeşte franceza ?
— Da.
— Şi ? Vă descurcaţi ?
— Mă descurc. Ştiu franţuzeşte.
— Dar în deşert ?
— Acolo e nevoie de arabă.
— Ei, asta-i problema ! O să aveţi dificultăţi.
— Ba nu. Profesorul meu de arabă trecea în Germania drept cel mai mare specialist în limbile orientale.
— Ei, bată-vă norocul ! Nimeni nu vă poate veni de hac ! Mă mai gîndesc însă la ceva care pesemne că v-ar scoate din cap ideea expediţiei.
— Ce anume ?
— Cheltuiala ! Vreau să zic, paralele.
— Am eu nişte economii.
— Ei, aş !...
— Vorbesc serios. Bonanza mi-a adus cîştiguri mari. În plus, bancherul Ohlert m-a onorat cu o gratificaţie considerabilă. Nu mai vorbesc de restul salariului pe care l-am încasat de la Josy Taylor pentru serviciile mele ca detectiv.
— Atunci, poftim, luaţi-o la picior, ştergeţi-o în Sahara ! izbucni meşterul supărat. Nu înţeleg ce poate să caute un om acolo ! Nisip, nisip şi iar nisip, şi, pe deasupra, milioane de purici ai deşertului ! Aici, la noi, aţi duce-o mult mai bine. În sfîrşit, aflaţi că între noi doi s-a declarat divorţul. Nici nu ştiu dacă ne vom mai vedea vreodată !
Se plimba cu paşi mari, grăbiţi, prin atelier, bombănea şi ocăra într-una, gesticulînd cu ambele mîini. Dar firea lui, în fond blîndă, răzbi repede. Se proţăpi în faţa mea şi mă întrebă :
— Acolo, prin pustiu, vă mai foloseşte la ceva doborîtorul meu de urşi ?
— Desigur.
— Şi carabina ?
— Mai ales !
— Atunci, luaţi-le în spinare şi căraţi-vă ! Hai, să nu vă mai prind pe-aici, că vă dau pe uşă afară, măgar de Sahara ce-mi sînteţi !

Îmi vîrî cu de-a sila armele în mîini, deschise uşa larg, mă îmbrînci şi trase zăvorul în urma mea. Dar pe cînd ieşeam în stradă, îşi scoase capul pe fereastră şi strigă :
— Deseară treceţi pe la mine, nu-i aşa ?
— Mai încape vorbă ?
— *Well !* Vă pregătesc o supă de bere, cina dumneavoastră preferată. Ei, ce mai staţi ? N-aţi şters-o ?
Cînd, după cîteva zile, îmi luam rămas bun de la bătrînul meşter, acesta îmi ceru cuvîntul că — dacă nici o piedică serioasă nu-mi va sta în cale — mă voi întoarce în cel mult şase luni. Şi, într-adevăr, am reuşit să mă ţin de cuvînt. Exact după o jumătate de an, mă aflam din nou la Saint Louis.
Bătrînul meşter se bucură din inimă auzind cît de mult îmi folosiseră cele două arme la stîrpirea faimoasei gum — acea mult temută caravană de tîlhari. Totodată, mă informă că Winnetou îl vizitase între timp.
Aflînd termenul cînd promisesem să mă întorc, Winnetou îl rugase pe meşter să mă îndrepte spre Rio Suanca unde, împreună cu un grup de războinici apaşi, avea să organizeze o mare vînătoare.
Pornii numaidecît la drum. Îmi trebuiră trei săptămîni încheiate pînă să ajung la rîul cu pricina şi, după o scurtă recunoaştere, dădui de tabăra vînătorilor. Winnetou admiră plin de entuziasm carabina lui Henry, dar nu-şi exprimă de loc dorinţa s-o încerce ; considera că arma e proprietatea mea exclusivă, sfîntă şi intangibilă. Spre plăcuta mea surpriză, tînărul apaş îmi oferi un armăsar murg pe care mi-l adusese în dar anume. Animalul, datorită vioiciunii sale, fusese botezat „Swallow", adică rîndunică sau rîndunel. Se bucurase de cea mai înaltă dresură indiană şi se obişnui cu mine foarte curînd.
După vînătoare, Winnetou intenţiona să viziteze tribul Navaio, ca să aplaneze conflictul ce izbucnise între acesta şi oamenii tribului Niora. L-aş fi însoţit cu dragă inimă, dar nu se putu. Cîteva zile înainte de proiectata noastră plecare, ne întîlnirăm cu un transport californian de aur. Călătorii se speriaseră cumplit văzîndu-se deodată înconjuraţi de indieni, dar se calmară curînd auzind de numele lui Winnetou şi al lui Old Shatterhand. Ce răsunet aveau aceste două nume se vădea şi din faptul că oamenii mă rugară, fireşte, contra unei remuneraţii corespunzătoare, să-i călăuzesc pînă la fortul Scott. Eu

refuzai din capul locului, pentru că nu voiam să mă despart de Winnetou, dar dînsul, ca fost dascăl al meu, măgulit de atenţia şi încrederea de care mă bucuram — mă sfătui să le fac serviciul cerut şi apoi, de la fortul Scott, să mă îndrept spre miazănoapte, către preria Gravel, la vest de Missouri, unde urma să ne regăsim. Avea intenţia să-l viziteze pe vechiul şi vestitul său prieten Old Firehand, care se afla în acele ţinuturi.

Despărţindu-ne, aşadar, din propria lui dorinţă, plecai împreună cu străinii aceia, conducîndu-i, nu fără a înfrunta destule primejdii, pînă la destinaţie. Trebuie spus că numai mulţumită carabinei Henry şi calului meu excelent reuşii să ies teafăr din toate încercările.

Trecui apoi prin Kansas şi Nebraska, străbătînd ţinutul siuxilor, de urmărirea cărora scăpai tot datorită lui Swallow, calul meu nemaipomenit de iute. Winnetou îmi explicase că acest drum mă va duce către un teren petrolifer proaspăt descoperit şi pus în exploatare de un anume Forster ; îmi spusese că ar exista acolo şi un magazin universal, unde puteam să-mi cumpăr de toate.

După calculele mele, trebuia să fi ajuns în preajma acelui teren petrolifer. Ştiam că-i spune New Venango şi că se află în una din acele văgăuni numite „bluffs", tăiate aproape vertical în prerie şi străbătute, de obicei, de un pîrîiaş care fie că dispare fără urmă sub stînci, fie că se scurge treptat în pămîntul avid sau — dacă volumul de apă e mai mare — se lărgeşte şi devine rîu în toată legea. Pînă aici, însă, cîmpul plin de floarea-soarelui nu vădea nici un semn care să indice apropierea unei astfel de depresiuni. Calul simţea nevoie de odihnă şi eu însumi, ostenit de lunga mea călătorie în necunoscut, rîvneam din ce în ce mai mult să ating odată ţelul ce mi-l fixasem pentru ziua respectivă. Acolo gîndeam să poposesc o zi, să mă odihnesc şi să-mi procur muniţia necesară, pentru că-mi epuizasem pe drum aproape toate rezervele.

Cînd să-mi pierd cu totul nădejdea că voi ajunge la ţintă, Swallow îşi înălţă capul şi scoase acel fornăit specific, prin care adevăratul cal de prerie anunţă prezenţa unei fiinţe. Îl oprii uşurel în loc şi mă răsucii în şa scrutînd împrejurimile.

Nu era nevoie de prea multă cercetare. La orizont, doi călăreţi care, probabil, mă văzuseră la rîndul lor, se apropiau de mine în galop. Distanţa dintre noi era încă prea mare ca să le pot desluşi chipurile, dusei la ochi luneta şi, spre surpriza mea, constatai că unul din călăreţi — fapt neobişnuit în acele ţinuturi — era un tînăr aproape nevîrstnic.

„Ciudat lucru ! comentai în sinea mea. Un copil călare prin prerie ! Şi îmbrăcat într-un autentic costum vînătoresc !" Cuprins de nerăbdare, îmi vîrîi la loc pistolul şi cuţitul pe care, din precauţie, le scosesem de la brîu.

„Şi bărbatul de alături să fie oare un yankeu din tagma celor care se dau în vînt după întîmplări excentrice ? Sau e vorba de acel *flats ghost*, duh al cîmpiei, care, după credinţa indienilor, călăreşte noaptea pe un cal de foc şi ziua, sub tot felul de înfăţişări înşelătoare, pribegeşte în preajma pădurilor, momindu-i pe albi şi ducîndu-i la pierzanie ? Sau e un ostatic alb capturat în regiunile de răsărit ?"

Îmi controlai, oarecum stînjenit, aspectul exterior, care nu semăna nici pe departe cu al unui gentleman ; jambierele erau numai noroi, pantalonii plini de jeg — deoarece respectam onorabilul obicei vînătoresc de a înlocui şervetul sau ştergarul cu postavul nădragilor, pătîndu-i din belşug cu grăsime de bizon şi de urs. Vesta, ca un sac de piele, care suportase cu stoicism atîtea intemperii şi calamităţi atmosferice, îmi dădea înfăţişarea unei sperietoare de ciori biciuită de furtuni. Iar căciuliţa de biber nu numai că se lăţise peste măsură, dar şi năpîrlise parcă după termen : părea să fi fost în foarte intime relaţii cu focurile de tabără.

Din fericire, nu mă aflam într-o lojă a Operei Mari, ci între Black-Hills — colinele negre — şi Munţii Stîncoşi. Şi nici timp n-aveam să mă necăjesc ; abia apucasem să-mi examinez ţinuta, că ciudaţii călăreţi şi ajunseră lîngă mine. Drept salut, băiatul îşi înălţă cravaşa cu mînerul în sus şi rosti cu glas pur, aproape copilăresc :

— *Good day, sir* ! Aţi pierdut ceva de vă uitaţi atît de atent la propria persoană ?

— *Your servant*, sluga dumneavoastră, domnişorule ! Îmi încheiam platoşa ca nu cumva privirea dumneavoastră ageră să-mi sfredelească pieptul.

— Va să zică, e strict interzis să vă privesc ?

— Nicidecum. Consider însă că şi mie mi-e îngăduit să vă măsor cu toată atenţia.

— Mă rog, cu un cavaler care poartă platoșă și coif de biber trebuie să te porți frumos. Ridicați-vă, deci, privirea cruntă și studiați-mă !

— Mulțumesc. Ne putem cîntări deci în toată voia, ceea ce pentru mine e, desigur, mai plăcut ; ținuta dumneavoastră impecabilă s-ar potrivi de minune cu orice salon.

Și, răsucindu-mi calul, adăugai :

— Așa, acum mă puteți vedea din toate părțile, călare și în mărime naturală ! Vă plac ?

— Stați nițel, uitați-vă și la mine ! răspunse băiatul rîzînd. Își cabră calul și se roti la rîndul lui. Acum prezentarea e completă. Binevoiți a vă exprima primul : vă plac ?

— Hm, nu e rău ! În orice caz, păreți destul de acceptabil pentru aceste locuri. Dar eu ?

— Așa și așa ! Numai că nu se cade să mă apropii de dumneavoastră mai mult decît îmi impune o anume prudență.

— Într-adevăr, făcînd abstracție de persoana ca atare, alura e destul de impozantă — adăugă însoțitorul lui pe un ton de zeflemea și privindu-l cu vădită admirație pe Swallow.

Neluînd în seamă jignirea, mă adresai băiatului, care, pentru vîrsta lui, dovedea excepțională bună-creștere :

— Rezerva dumneavoastră, *sir*, e îndreptățită. Cred însă că mă scuză însăși sălbăticia acestor locuri.

— Sălbăticie ! Va să zică, sînteți străin ?

— Atît de străin, încît caut de o zi întreagă o anume adresă și nu o găsesc.

— Atunci, dacă vreți să cunoașteți nemărginirea acestei sălbăticii, haideți cu noi !

Apucă în direcția pe care o urmasem eu și își îndemnă calul în toate felurile, de la trap ușor pînă la galopul cel mai vijelios. Swallow al meu îl imită fără greutate, deși nu se odihnise toată ziua. Da, bravul animal parcă înțelesese că e vorba de un mic concurs și o luă atît de repede înainte, încît băiatul, neputînd să se mai țină de el, își struni calul exclamînd :

— Extraordinar, *sir !* Nu aveți cumva de gînd să vindeți armăsarul ?

— Cu nici un preț, *sir* — răspunsei, mirat de propunere.

— Nu mă tot luați cu „*sir*“ !

— Cum doriți. Însă mustangul acesta, care m-a scos din atîtea primejdii, nu-l vînd pentru nimic în lume.

— A fost dresat de indieni — observă el cercetîndu-l cu ochi de cunoscător. De unde îl aveți ?

— De la Winnetou, căpetenia apașilor, cu care m-am văzut ultima oară la Rio Suanca.

Mă privi vădit surprins.

— De la Winnetou ? Păi ăsta e indianul cel mai vestit și mai temut dintre Sonora și Columbia ! Nu faceți de loc impresia că l-ați cunoaște, *sir !*

— Și de ce nu ? întrebai, zîmbind.

— Păreți mai degrabă vreun geometru ; veți fi măsurînd terenul sau cam așa ceva. Oamenii aceștia sînt de obicei destul de pricepuți și curajoși, dar nu-i văd să se aventureze tocmai printre apași, niori sau navaicași. Ar fi prea de tot. Pistolul dumneavoastră curățel, lucios, cuțitul prea delicat, pușca aceea de paradă prinsă în curea, pînă și poziția călărețului pe cal nu prea se potrivesc cu imaginea unui *squatter* sau vînător de prerie.

— Ce-i drept, e drept : nu sînt decît un vînător de duminică. Dar armele mele nu sînt chiar de lepădat. Le am din Saint Louis, de pe Front-Street. Și dacă, după cum se pare, sînteți aici ca și acasă, atunci trebuie să știți că la Saint Louis găsești pe preț bun marfă corespunzătoare.

— Mă rog, numai că marfa își dovedește calitatea abia după ce-a fost folosită cum trebuie. Ce părere aveți de pistolul acesta ?

Își vîrî mîna în coburul șeii și scoase un coșcogea pistol vechi și ruginit, care semăna mai degrabă cu un retevei uzat decît cu o armă.

— Deh ! E de pe vremea lui Pazvante, dar în mîna unui trăgător obișnuit cu astfel de arme s-ar putea dovedi destul de bună. Am văzut nu o dată indieni mînuind admirabil cele mai prăpădite puști.

— Atunci, spuneți-mi dacă atingeau și ei asemenea performanță ?

Își îndemnă calul, se roti apoi în trap întins împrejurul meu, înălță pistolul și, pînă să-mi dau seama de intenție, trase asupra mea. Căciulița îmi zvîcni ușor și, în același timp, floarea-soarelui cu care mi-o împodobisem zbură pe dinaintea ochilor mei. Pesemne că acest trăgător excelent voia să-mi vadă reac-

ţia şi să se convingă cîte parale fac în calitatea mea de vînător duminical. De aceea rostii foarte calm :

— Cred că oricine e capabil de asemenea performanţă. În schimb, nu oricui îi face plăcere să-şi expună astfel pălăria, sub care s-ar putea să se afle din întîmplare şi un cap. De aceea vă sfătuiesc să nu mai trageţi înainte de a-l fi convins pe interlocutor că mînuiţi într-adevăr fără greş stropitoarea asta de pulbere.

— *Wherefore ?* Şi de ce ? auzii întrebînd în spatele meu.

Însoţitorul tînărului călărea o mîrţoagă înaltă, greoaie, care nu reuşise să ţină pasul cu caii noştri şi ne ajunse din urmă abia cînd trosni pistolul.

— Capul unui vîntură-lume — reluă el — plus căciuliţa nu fac, în orice caz, mai mult decît o porţie de pulbere.

Era un bărbat înalt, uscăţiv, deşirat, cu gîtul subţire, cu o fizionomie de yankeu viclean. Din consideraţie pentru tovarăşul său, trecui şi peste această grosolănie, deşi mi se păru că atitudinea mea pasivă era atribuită de băiat unei alte cauze. Evident, tînărul nu-mi admira de loc lipsa de combativitate.

Toată această întîlnire mi se părea foarte stranie. Dac-aş fi găsit-o relatată într-un roman, l-aş fi bănuit cu siguranţă pe autor că dă imposibilul drept posibil. Oricum, un lucru era limpede ; trebuia să fie vreo aşezare omenească pe aproape şi, cum în aceste locuri de mult nu se mai desfăşuraseră bătălii între triburile sălbatice, chiar şi un adolescent putea să se plimbe fără teamă prin prerie.

Nu-mi era tot atît de limpede cum să mă port cu acest tînăr interesant. Dibăcia şi cunoştinţele lui asupra Vestului mă făceau să bănuiesc că-şi duce viaţa în condiţii cu totul speciale. Nu era, deci, de mirare că-l cercetam din ochi cu cea mai vie atenţie.

Călărea înaintea mea la o jumătate lungime de cal şi soarele, coborînd spre apus, îl scălda în razele-i de aur. Era „oacheş şi frumos", cum vorbeşte psalmul despre micul David. Trăsăturile lui nobile, cu toată frăgezimea specifică vîrstei, aveau accente hotărîte, dovedind o dezvoltare precoce a spiritului şi o voinţă dîrză. Întreaga-i ţinută, sigură, degajată,

parcă te obliga să nu-l tratezi ca pe un copil, deşi nu părea să aibă mai mult de şaisprezece ani.

Mă gîndeam fără voie la unele povestiri pe care le citisem odinioară, la istorisirile despre vitejia şi cutezanţa proprii pînă şi copiilor, aici, în *Far West*. Dar această dezinvoltură şi hotărîre nu puteau fi puse numai pe seama firii sale, ci şi a bunăstării materiale de care, probabil, se bucura. Altminteri, nici nu m-ar fi întrebat adineauri dacă vreau să vînd mustangul.

Deodată, băiatul strînse de frîu şi domoli trapul calului.

— Vreţi să ajungeţi la New Venango, *sir* ? mă întrebă el.

— Da.

— Şi veniţi din savană, nu-i aşa ?

— Exact. Se şi vede, de altfel, după înfăţişare.

— Dar *westman* nu sînteţi !

— Trebuie să aveţi nişte ochi foarte ageri, ca să mă pătrundeţi numai dintr-o privire !

— German ?

— Da. Pesemne că mă cam trădează engleza mea, adică accentul.

— Accentul nu e chiar atît de prost, însă destul de caracteristic ca să vă ghicesc obîrşia. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, putem vorbi în limba maternă.

— Cum, sîntem compatrioţi ? !

— Tata e german ; eu, însă, m-am născut la Quicourt. Mama era indiană, din tribul assineboinilor.

Abia acum îmi explicam profilul său caracteristic şi nuanţa închisă a pielii. Aşadar, mama îi murise şi tatăl trăia. Mă aflam în faţa unui caz neobişnuit şi curiozitatea mea se transformă dintr-o dată într-un interes profund.

— Uitaţi-vă în zare — mă îndemnă băiatul. Vedeţi fumul de colo, care se ridică din pămînt ?

— Ah, am ajuns, va să zică, la acel „bluff" pe care-l caut ! Acolo, cică, se află New Venango, aşezat ca într-o copaie. Îl cunoaşteţi pe Emery Forster, prinţul petrolului ?

— Oarecum. E tatăl cumnatei mele, adică a soţiei fratelui care locuieşte în Omaha. Tocmai le-am făcut o vizită, şi la înapoiere am tras aici, la o gazdă. Aveţi vreo treabă cu Forster, *sir* ?

— Nu. Mi-ar trebui doar să găsesc un magazin ca să-mi procur cîte ceva de acolo. De Forster n-am întrebat decît din

curiozitate, cum fac, desigur, toţi drumeţii care trec pe-aici. Nu se poate să nu te interesezi de unul din cei mai mari prinţi ai petrolului !

— L-aţi şi văzut ?

— O, habar n-am cum arată !

— Ba dimpotrivă ! Îl vedeţi şi acum. Călăreşte alături. Ce-i drept, nu am făcut prezentările, dar e de scuzat : în prerie nu se prea respectă normele bunei-cuviinţe.

— Nu sînt de aceeaşi părere — protestai, fără a-l onora pe yankeu măcar cu o privire. Socot chiar că preria are un mod al ei de a selecta oamenii, nu după criteriul bogăţiei, ci al valorii autentice. Daţi arogantului dumneavoastră prinţ al petrolului arma pe care o mînuiţi cu atîta precizie şi expediaţi-l de unul singur în Vest : cu toate milioanele lui, se va prăpădi. Şi, dimpotrivă, întrebaţi pe orice *westman* serios care, ca un stăpîn absolut, cutreieră cu puşca lui imensitatea preriei, cîţi bani posedă şi vă va rîde în nas. Acolo unde omul se măsoară după primejdiile pe care ştie să le înfrunte, căciuliţa mea, de pildă, face mai mult decît actul de proprietate asupra nu ştiu cîtor izvoare de ţiţei. În prerie nu profesorii de dans, ci cuţitele de vînătoare stabilesc regulile de conduită.

Tînărul îşi îndreptă privirea mai întîi asupra lui Forster, apoi asupra mea. Observai că vorbele mele îi merseseră la inimă. Totuşi, nu se putu abţine de la o rectificare :

— N-am să vă contrazic întru totul, *sir*. Cred însă că există pe ici, pe colo şi *trapperi* sau *squatteri* care nu mi-ar rîde în nas dacă i-aş întreba cît aur posedă. Aţi auzit vreodată de Old Firehand ?

— Cum să nu ! E unul din cei mai vestiţi vînători ai pădurilor ; îl cunosc, dar numai din auzite.

— Ei bine, el şi Winnetou, va să zică un alb şi un roşu, fac parte dintre oamenii la care mă refer. Ei ştiu toate hăţişurile, munţii, rîpele, pădurile şi vă pot conduce la zăcăminte de aur sau argint nebănuite de alţii. Mă îndoiesc că vreunul din ei ar face schimb cu un petrolist !

— *Pshaw*, Harry — interveni Forster — sper că nu vrei să mă jigneşti !

Tînărul evită să răspundă. Eu însă rostii glacial :

— Oricum, nu petrolistul a descoperit aceste comori şi cred că nici n-ar cuteza să le exploateze cu preţul scumpei

sale vieţi. De altfel, tinere master, veţi conveni că observaţia dumneavoastră confirmă, de fapt, cele spuse de mine. Un adevărat *westman*, chiar dac-ar descoperi cea mai bogată vînă de aur, nu şi-ar da pentru ea libertatea la care ţine mai presus de orice. Dar iată că am ajuns la „bluff", ţinta călătoriei noastre !

Ne oprirăm la marginea unei rîpe şi zării pe fundul ei o aşezare mai măruntă decît bănuisem. Terenul, jos, era relativ mic, străjuit jur împrejur de stînci prăpăstioase şi străbătut de un rîu destul de lat, ce-şi tăia drum prin bolovăniş. Peste tot — instalaţii de foraj. O sondă lucra din plin chiar pe malul apei. La centru, în vecinătatea unor hale, se afla o clădire cu locuinţe. Deşi improvizată, clădirea părea destul de confortabilă. Orişiunde îţi roteai privirea, vedeai doage, funduri de butoaie şi tot soiul de rezervoare, unele încă goale, altele pline cu mult rîvnitul carburant.

— Da, *sir*, acesta este „bluff"-ul — spuse Harry. Dincolo vedeţi magazinul, alături restaurantul, apoi un hotel şi altele. Iar aici e drumul cam povîrnit, pe care va trebui să coborîm, desigur, cu precauţie, ca să nu ne rupem gîtul. Veniţi şi dumneavoastră ?

Descălecarăm sprinten amîndoi.

— Luaţi calul de dîrlogi — mă sfătui băiatul.

— Swallow al meu mă urmează singur. Luaţi-o dumneavoastră înainte !

Într-adevăr, mustangul venea după mine fără nici un îndemn şi, în timp ce Forster cu gloaba lui ne urmau anevoie şi cu teamă, eu admiram viteza şi siguranţa băiatului la coborîş. Era exclus ca asemenea deprinderi să şi le fi însuşit în Est. Şi faptul acesta îmi sporea şi mai mult interesul pentru persoana lui. Jos, încălecarăm iarăşi. Eram pe punctul de a mă despărţi de ei, crezînd că se vor îndrepta spre clădirea cu locuinţe, în timp ce eu trebuia să caut magazinul. Dar Forster mi se adresă arogant :

— Fără grabă, stimabile ! Mergem şi noi pînă la magazin. Mai am o bagatelă de aranjat cu dumneavoastră.

Datorită interesului pe care mi-l stîrnise băiatul, mă ispitea într-adevăr gîndul să mai rămîn puţin în societatea lui. Dar pe Forster nici măcar nu-l întrebai ce anume „bagatelă" va fi avînd de aranjat cu mine. De altfel, aveam să mă lămuresc foarte curînd în această privinţă. Ajunşi la „Store and Boar-

dinghouse", magazin și hotel — precum scria cu cretă pe ușa acelei construcții simple ca o cabană — sărirăm de pe cai și Forster, nici una, nici două, îl prinse pe Swallow de dîrlogi.

— Cumpăr calul. Cît costă ?

— Nu-l vînd.

— Două sute de dolari !

Am pufnit în rîs, refuzînd categoric.

— Două sute cincizeci !

— Nu vă mai osteniți degeaba, *sir !*

— Trei sute !

— Nu-l vînd !

— Trei sute și, în plus, alegeți la magazin, în contul meu, tot ce vă trebuie.

— Credeți cu adevărat că un om al preriei își înstrăinează calul, fără care s-ar putea duce de rîpă ?

— Vă mai dau și calul meu pe deasupra.

— Păstrați-vă, domnule, gloaba ! Nu merită nici un fir de păr din căciula mea !

— Dar îmi place ! Trebuie să-mi dați calul ! își pierdu răbdarea Forster.

— Cred și eu că vă place, însă degeaba stăruiți. Sînteți prea sărac ca să-l puteți cumpăra.

— Prea sărac ?! repetă Forster, privindu-mă de sus, ca și cînd ar fi vrut să mă intimideze. N-ați aflat că mă cheamă Emery Forster ? Cei care mă cunosc știu bine că pot să cumpăr și o mie de mustangi ca ăsta !

— Banii dumneavoastră mă lasă rece. Dacă vă trebuie un cal, n-aveți decît să apelați la geambași. Dar armăsarul meu lăsați-l, vă rog, în pace ! Dați-i drumul !

— Ia te uită, neobrăzatul, neisprăvitul ! Asemenea individ, căruia îi ies degetele prin spărtura ghetei, ar trebui să se bucure nespus că i se oferă bani pentru o pereche de cizme și că-i agonisește barem o dată în chip cinstit !

— Emery Forster, ține-ți limba-n frîu ! Altfel te vei convinge îndată că omul care, după cum te-ai exprimat adineauri, nu face mai mult decît „o porție de pulbere", știe să ți-o plătească pe merit.

— Oho, băiete, aici nu ne aflăm în prerie, unde orice haimana își poate face mendrele ! În New Venango eu sînt stăpîn, eu poruncesc ! Iar pentru cel ce nu înțelege cu binele, găsim noi leacul ! Te mai întreb o singură dată : îmi dai calul, ori ba ?

Orice alt *westman* i-ar fi răspuns de mult cu pistolul. Dar pe mine, în loc să mă înfurie, purtarea lui Forster mă amuza. Pe de altă parte, simpatia pentru tînărul său însoțitor mă îndemna la răbdare. Așadar, refuzai încă o dată, liniștit :

— Nu-l dau ! Luați, vă rog, mîna de pe dîrlogi !

Dădui să-mi iau calul în primire, dar Forster mă împinse zdravăn și sări în șa.

— Așa, viteazule, ca să vezi că Emery Forster știe să cumpere chiar cînd i se refuză vînzarea ! Urcă-te pe calul meu, îți aparține. La magazin tîrguiește în contul meu. Iar dolarii îi capeți cînd dorești ! Vino, Harry ! Am terminat discuția !

Băiatul nu-l urmă imediat. Mai stătu cîteva clipe locului, privindu-mă țintă în ochi. Cum nu schițam nici un gest ca să-l pun la respect pe Forster, și să-mi reiau calul, o expresie de scîrbă se așternu pe chipul lui tînăr.

— Știți ce înseamnă coiot, *sir* ? mă întrebă el.

— Da — confirmai cu tot calmul.

— Ei ?

— Vă referiți la lupul preriei ? E un animal extrem de laș. Fuge la orice lătrat de cîine și nu merită decît dispreț.

— Ați răspuns bine. De altfel, nici nu era greu, fiindcă sînteți din același neam... un coiot !

Total decepționat, îmi întoarse spatele și plecă după individul care stăpînea și poruncea în New Venango.

Eu nu scosei nici o vorbă. Știam ce fac. Îl lăsam pe Forster să se legene cîtva timp în iluzii. În felul acesta îmi asiguram prilejul de a-l mai revedea pe Harry, ale cărui ultime cuvinte nici măcar nu mă jigniseră.

Cîțiva cetățeni ieșiseră între timp din magazin și asistaseră la penibila noastră tocmeală. Unul din aceștia legă mîrțoaga lui Forster de un stîlp și se apropie de mine. După părul său roșcat, îți dădeai seama de la o poștă că individul, cam cherchelit de altfel, era irlandez.

— Nu pierdeți ocazia, master — mă sfătui el. E o afacere bună. Aveți intenția să stați mai mult timp la New Venango ?

— N-am nici un chef ! Sînteți, cumva, proprietarul acestui renumit complex comercial ?

— Da, eu în persoană. Iar complexul, vorba dumneavoastră, e într-adevăr renumit. Aveţi întru totul dreptate. Unde mai pui că şi eu personal sînt cît se poate de faimos: nu-mi găsiţi pereche la suptul rachiului. Se pare că norocul v-a adus încoace.

— Cum aşa?

— Uite ce-i: aţi putea rămîne la mine nu o zi-două, ci definitiv. Am nevoie de un tejghetar căruia să nu-i sară ţandăra cînd se pomeneşte cu un picior în spate. În meseria noastră de negustor, orgoliul nu e rentabil, ba dimpotrivă. Or, am văzut adineauri că ştiţi să înghiţiţi chiar şi un brînci tărişor. Batem palma? E spre binele dumneavoastră!

De fapt, ar fi trebuit să-l plesnesc. Dar propunerea lui era mai curînd caraghioasă decît supărătoare. De aceea intrai în magazin, fără să-i dau nici un răspuns. Alesei o seamă de lucruri şi-l întrebai de preţ. Negustorul mă privi mirat.

— N-aţi înţeles că plăteşte Forster? Dumnealui e om de cuvînt. Puteţi lua tot ce vă trebuie. Nu-mi datoraţi nici un penny.

— Mulţumesc! Eu nu apelez la punga unui hoţ de cai. Îmi achit singur marfa.

Negustorul parc-ar fi vrut să mai stăruie. Dar cînd văzu monedele de aur din mîna mea, făcu subit o mutră extrem de amabilă şi tîrgul începu cu acel amestec de viclenie şi dîrzenie cu care, în orice parte a lumii, negustorii ştiu să-i buzunărească pe naivi.

Pînă la urmă, căzurăm la învoială. Intrai în posesia unui costum vînătoresc nou-nouţ, şi, în schimbul unei sume bunicele, îmi asigurai provizii de alimente şi muniţii pentru un răstimp destul de lung.

Între timp, seara coborî de-a binelea şi peste tot se aşternu un întuneric dens, opac. Odăile scunde ale hanului nu mă prea îmbiau. Îmi săltai deci pe umăr sacul cu tîrguieli bucşit pînă la refuz şi ieşii afară, la aer. Gîndeam să-l caut pe Forster şi să-i spun o vorbuliţă despre „drepturile“ sale de atotstăpîn.

Drumul ducea de-a lungul rîului şi, ceea ce nu observasem mai înainte, mi se preciză abia acum, cînd atenţia nu-mi mai era sustrasă de prezenţa însoţitorilor: mirosul de gaz răspîndit peste tot se înteţea şi mai mult cu cît te apropiai de

apă. Însemna, deci, că pe rîu se scurgea o mare cantitate de carburanţi.

Clădirile spre care mă îndreptam se înălţau sumbre, mohorîte. Dar după ce înaintai pe drumul uşor cotit, un val de lumină mă întîmpină dinspre veranda casei lui Forster. Îmi dădui seama că patronul avea musafiri. Mă apropiai de gardul ce împrejmuia curtea şi desluşii un fornăit pe care-l recunoscui deîndată.

Ştiam că Swallow al meu nu se lasă dus în grajd de nici o mînă străină. De aceea fusese lăsat afară şi priponit chiar sub verandă, de unde putea fi mai uşor de supravegheat. Mă strecurai tiptil în curte, pînă la zidul scund pe care se sprijinea terasa. Ajunsei astfel la mustangul meu şi iată că de acolo îl zării pe Harry întins într-un hamac. Era tocmai pe punctul de a se angaja într-o discuţie cu Forster care şedea alături. Fără să-mi iau ochii de la ei — legai sacul cu tîrguieli de şaua lui Swallow. Dragul de el, nici nu se lăsase măcar deşeuat. Cînd îl încălecase Forster, n-ar fi trebuit decît să fluier o dată şi mustangul ar fi dat cu el de pămînt şi s-ar fi întors la mine.

— Treabă inutilă şi urîtă, *dear uncle*, dragă unchiule — îl auzii pe băiat vorbind. Nici n-ai judecat bine ce faci, te-ai pripit.

— Doar n-oi fi vrînd să mă-nveţi tu cum să procedez! Afacerile sînt afaceri. Preţurile au scăzut din cauza debitului prea mare. Dacă lăsăm deci să se scurgă ţiţeiul timp de o lună, preţul va creşte, beneficiul va spori. Ascultă-mă pe mine! Lovitura trebuie dată pînă la capăt. Aşa s-a hotărît, şi aşa va fi! Prin spărtura aceea se duce totul pe Venango-River. Pînă urcă iarăşi preţurile, punem în funcţiune şi noua sondă. De butoaie nu ducem lipsă; peste cîteva zile, expediez un transport în Est şi pun mîna pe o sumă considerabilă, cîteva sute de mii.

— E o afacere necinstită. Şi, pe urmă, se pare că aţi uitat cu totul de existenţa zăcămintelor din vechiul continent şi din alte părţi ale lumii. Politica voastră îi va îndemna pe adversari la eforturi maxime, aşa că voi înşivă veţi pune în mîna concurenţei, deocamdată neinformate, armele de rigoare. De altfel, şi aici, în Statele Unite, stocurile sînt atît de mari, încît acoperă necesarul pentru multă vreme.

— Habar n-ai ce uriaşe sînt cererile ; de aceea nu eşti în măsură să apreciezi. Şi nici vîrsta nu te ajută.

— Asta rămîne de văzut.

— Ce să se mai vadă ? ! E limpede ca bună ziua. Nu mi-ai spus chiar tu, adineauri, că te-ai înşelat în legătură cu pădurarul acela, sau ce dracu' o mai fi ? Mie nici prin vis nu mi-ar fi trecut că te-ai putea complace într-o asemenea tovărăşie !

Îl văzui pe Harry că se simte jenat.

— Ştii doar că am crezut tocmai într-o asemenea tovărăşie — răspunse el cu fermitate. Ştii că mi-am trăit pînă acum viaţa în aşa-zisa „lume de jos". Ar fi să nu-mi iubesc tatăl nici atîtica, dacă aş dispreţui această lume numai pentru aspectul ei exterior. Găseşti acolo oameni cu care mulţi dintre nobilii voştri gentlemeni şi baroni putrezi de bogaţi nu se pot măsura în privinţa valorii. Iar în legătură cu cazul de astăzi, nu înseamnă că m-am înşelat. Ţi-am spus doar că la început omul mi se păruse altfel. Pentru mine nu e totuna să presupun sau să mă conving.

Forster îşi pregătea replica, dar nu apucă să deschidă gura că bubui ca un trăsnet infernal, de parcă pămîntul de sub noi ar fi crăpat în două. Văzduhul se cutremură pînă hăt-departe şi cînd îmi întorsei speriat privirile, constatai că mai în sus, pe mal, acolo unde funcţionase pînă adineauri sonda, se ridica o trîmbă incadescentă de vreo cincizeci de picioare înălţime, zbuciumîndu-se în aer, prăbuşindu-se apoi în adînc, şi inundînd cu o viteză uimitoare terenul înclinat în pantă. În acelaşi timp, năvăli asupră-mi un miros tare, înţepător de gaz. Aerul părea încins de un foc străveziu, fluid.

Cunoşteam fenomenul acesta teribil, căci mai asistasem la o asemenea catastrofă în valea Kanawha. Dintr-un salt, ţîşnii în faţa oamenilor adunaţi pe verandă şi împietriţi de groază.

— Stingeţi luminile ! strigai. Repede, stingeţi luminile ! A erupt sonda, năvăleşte gazul ! Stingeţi, că de nu, în două minute totul ia foc, m-auziţi ? !

Şi, nici una, nici două, mă apucai să sting lămpile. Dar şi în odaia de sus era lumină, ca şi dincolo, în prăvălie. Gazul se răspîndea cu o iuţeală fantastică. Trebuia pus totul în joc pentru salvarea oamenilor.

— Fugiţi de-aici ! Fugiţi, pentru numele lui Dumnezeu ! Urcaţi sus, cît mai sus, cocoţaţi-vă pe stînci ! strigam într-una.

Fără să mă mai sinchisesc de ceilalţi, îl înşfăcai pe Harry şi, cît ai clipi, îl urcai în şa, săltîndu-mă la spatele lui. Băiatul, interpretîndu-mi greşit gestul şi nebănuind cît de gravă e primejdia, se zbătea din răsputeri să scape din strînsoare. Dar cum în asemenea momente forţa fizică se manifestă la extrem, îl strînsei cu atîta tărie, încît rezistenţa lui slăbi curînd, în timp ce Swallow, al cărui instinct făcea de prisos zăbala şi pintenii, ne duse ca vîntul în jos, de-a lungul rîului.

Poteca pe care coborîsem din savană spre New Venango nu mai putea fi folosită. O năpădise focul. Abia la capătul văii puteam încerca o salvare. Ziua, cînd cercetasem locul, nu observasem nici un drum care să ducă pe acolo ; dimpotrivă, pereţii de piatră erau atît de apropiaţi, încît apa îşi croia anevoie cale printre ei, zbuciumîndu-se şi spumegînd.

— Spuneţi repede — mă adresai lui Harry — există vreun drum care să ne scoată din valea asta ?

— Nu, nu ! gemu băiatul, încercînd din nou să scape din strînsoarea mea. Lăsaţi-mă ! Daţi-mi pace !

Fireşte că nu puteam lua în seamă dorinţa lui. Măsurai cu atenţie peticul de cer care mijea printre cei doi pereţi abrupţi de piatră. Deodată, simţii o apăsare sub piept, însoţită de glasul hotărît al lui Harry :

— Daţi-mi drumul, că de nu, vă tai cu propriul dumneavoastră cuţit !

Zării cuţitul scînteind în mîna lui ; mi-l smulsese de la brîu. Nu mai era timp pentru explicaţii. Îi încleştai cu dreapta încheieturile ambelor mîini, iar cu braţul stîng îl strînsei şi mai tare.

Pericolul creştea cu fiece clipă ; valul arzător inundase depozitele şi butoaiele detunau ca nişte salve de artilerie. Conţinutul lor se revărsa ca un evantai de foc în oceanul arzînd care potopea totul în calea lui. Aerul se înfierbîntase. Aveam senzaţia că mă sufoc fierbînd într-un cazan cu apă. Dogoarea crescu atît de mult şi de repede, încît mi se părea că-mi frige măruntaiele. Mai-mai să-mi pierd cunoştinţa, dar îmi încordai toate fibrele corpului. Nu-mi era numai de mine : răspundeam şi de viaţa lui Harry.

— *Come on*, Swallow, înainte, înainte, *well...!*

Căldura ucigătoare îmi uscase gîtlejul; glasul nu mă mai asculta. Dar nici nu era nevoie de glas. Fără să aştepte îndemn, neînfricatul meu Swallow alerga cu o iuţeală fantastică. Iar eu nu mai vedeam cu ochii decît că dincoace de rîu nu era scăpare. Flăcările luminau suficient pereţii de piatră ca să mă pot convinge că escaladarea e imposibilă. Trebuia să sărim în apă! Trebuia să tot mergem prin apă pînă am fi putut ieşi undeva, pe partea cealaltă.

Strînsei uşor genunchi şi Swallow, dintr-un salt, despică valurile care ne înghiţiră apoi pentru o clipă. Simţeam că se nasc în mine puteri noi; sîngele îmi pulsa proaspăt în vine. Saltul fusese atît de puternic, încît mustangul, bunul meu Swallow, dispăru sub mine în adîncuri. Acum, însă, îmi era totuna. Trebuia să ajung dincolo, trebuia să ne tăiem cale! Swallow întrecuse în viteză focul ce ne gonea din urmă. Acum, pălălaia se înălţa pînă la cer şi învăluia rîul, alimentată de ţiţeiul scurs în şuvoaie. Într-un minut, în cîteva secunde, poate şi mai repede, putea să ne ajungă şi pe noi. Băiatul se lipise de mine, inert. Leşinase. Înotam ca niciodată în viaţa mea; de fapt, nu înotam, ci mă aruncam înainte, nebuneşte, prin fulgerele ce zvîcneau luminînd fundul apei. Mă stăpînea o groază cumplită, neîndurătoare, ca un coşmar. Deodată, auzii înaintea mea fornăitul lui Swallow. „Bravo, credinciosule, viteazule... tu eşti?" Malul era aproape... Repede, în şa!... Dar cum să mă salt? Parcă mi s-a uscat şi măduva din oase... Doamne, ajută-mă, nu mă lăsa!... Încă o încercare... sus... am izbutit!... „Swallow, înainte, înainte!... încotro vrei, numai să ieşim din iadul acesta!"

Înaintam, şi asta era tot; nici nu mă întrebam unde vom ajunge. Ochii orbiţi de lumină mă ardeau ca metalul topit; limba îmi atîrna între buzele crăpate; trupul parcă-mi era burete ars, cenuşă, gata să se destrame. Calul de sub mine icnea, gemea aproape omeneşte; alerga într-una, se sălta pe înălţimi, se căţăra, zbura cu iuţeală de tigru şi cu mlădieri de şarpe. Îi cuprinsesem gîtul cu braţul drept; cu stîngul îl strîngeam la piept pe Harry. O săritură, un salt lung, neverosimil şi, în sfîrşit, în sfîrşit trecurăm de peretele de piatră! Încă o sută-două de paşi şi iată-ne în prerie! Swallow se opri. Eu căzui din şa ca o cîrpă.

Totuşi, încordarea, emoţia dusă la culme alungară leşinul ce mă ameninţa. Mă ridicai cu greu, mă lipii de grumazul viteazului, devotatului animal care tremura din toate mădularele şi, stăpînit de un plîns convulsiv, îl sărutai cu atîta patimă, cum rareori vreun îndrăgostit îşi va fi sărutat aleasa inimii sale.

„Swallow, prieten minunat, îţi mulţumesc. Mi-ai salvat viaţa, ne-ai salvat pe amîndoi! Ceasul acesta n-am să-l uit niciodată!"

Cerul se colorase în sîngeriu şi aburii de ţiţei pluteau ca nişte valuri negre-purpurii peste aşezarea devastată. Dar nu era timp de contemplări; în faţa mea zăcea Harry, palid, rece, cu mîna înţepenită pe cuţit. Mă temeam că murise înecat în valuri, în timp ce eu încercam să-l salvez de năvala flăcărilor.

Hainele îi erau numai apă, lipite de trupul nevolnic. Pe faţa lui palidă jucau reflexele sinistre ale focului care lingeau pînă pe creştet înălţimile de piatră. Îl luai în braţe, îi dădui părul de pe frunte, îi frecai tîmplele, îmi lipii gura de buzele lui ca să-i trezesc răsuflarea, într-un cuvînt, făcui tot ce-mi stătea în puteri ca să-l readuc la viaţă.

Şi iată, în fine! îl străbătu un fior, mai întîi abia perceptibil, apoi din ce în ce mai tare; îi simţii bătaia inimii şi suflul respiraţiei. Se trezi, deschise ochii mari şi mă privi cu o expresie pe care n-aş putea-o descrie. Apoi se însufleţi brusc şi, sărind drept în picioare, strigă cu groază:

— Unde... cine eşti... ce s-a întîmplat?

— V-am smuls de jos, din prăpădul acela! Sînteţi salvat!

La auzul glasului meu şi observînd abia acum incendiul, băiatul îşi reveni pe deplin:

— Prăpăd?... Vai de mine, arde!... Şi Forster cu ai lui...

Ca şi cînd, pronunţînd numele lui Forster, ar fi înţeles dintr-o dată întreaga primejdie în care-şi lăsase rudele, băiatul mă apostrofă cu pumnii ridicaţi:

— Sînteţi un laş, domnule, un laş fără seamăn, un coiot, cum am mai spus! Puteaţi să-i salvaţi pe toţi, pe toţi! Dar aţi fugit cum fuge coiotul din faţa unei potăi. Vă... vă urăsc! Trebuie să mă întorc numaidecît!

Dădu să plece, dar îl ţinui strîns de mînă.

— Staţi! Nu mai e nimic de făcut! Vă duceţi la pieire!

— Lăsaţi-mă! Cu fricoşi ca dumneavoastră nu vreau să am de-a face!

Își smulse mîna din strînsoare și o luă la goană. Simții atunci în palmă un obiect fin, rotund. Era inelul lui, care, datorită smuciturii, i se desprinsese din deget.

Alergai să-l ajung, dar băiatul dispăru fulgerător printre stîncile povîrnite. N-aveam motive să mă supăr pe el. Era încă prea tînăr și catastrofa îi răpise calmul necesar pentru a judeca normal. Vîrîi deci inelul în buzunar și, trebuind să mă odihnesc după atîta trudă și zbucium, hotărîi să-mi petrec noaptea pe loc — firește că pînă la ivirea zorilor nici vorbă nu putea fi să mai cobor iarăși în valea pustiită.

Tremuram din toate fibrele trupului, iar valea, în care incendiul continua cu furie turbată, îmi părea un cazan al iadului din care izbutisem să scap. Hainele de pe mine se făcuseră ferfeniță ; mi le schimbai cu cele noi, care, deși îmbibate de apă, altminteri rămăseseră nevătămate.

Swallow se lungi în preajma mea. Iarbă era destulă, dar bravul meu mustang nu se atinse de nici un fir, fiind, probabil, și mai istovit ca mine. Iar eu stam și mă tot gîndeam ce vor fi ajuns oamenii din vale. Întrebarea aceasta mă obseda, mă chinuia, deși aveam atîta nevoie de odihnă.

Stătui astfel treaz întreaga noapte, deplasîndu-mă mereu pînă pe marginea „bluff"-ului pentru a cerceta situația. Incendiul scăzuse oarecum, totuși oferea o priveliște sinistră, de neuitat. Păcura țîșnea vertical, într-o coloană de vreo treizeci de coți, care ardea năprasnic, se pulveriza în jerbe și în puzderie de scîntei, cădea la pămînt pentru a se scurge apoi ca un brîu de foc înspre albia apei, acoperind-o pe toată lățimea ei.

Astfel, dezastrul continuă pînă dimineața și avea să mai dureze încă multă vreme. Lumina zilei estompă oarecum lumina orbitoare a flăcărilor. Cînd îmi aruncai din nou privirea în jos, constatai că, în afară de o căsuță izolată, unde focul nu ajunsese, totul, absolut totul fusese mistuit. Locuința, instalațiile industriale, ca și restul clădirilor și depozitele căzuseră pradă focului. Întregul „bluff", pînă sus, pe cea mai înaltă stîncă, era negru de funingine și semăna cu o tigaie uriașă pe care un bucătar neglijent a uitat-o pe plita încinsă.

În fața singurei căsuțe scăpate de la pieire stăteau cîțiva oameni, printre care și Harry. Mînat de un curaj excepțional, băiatul reușise să ajungă acolo în timpul nopții. Acum, ziua, drumul nu mai prezenta dificultăți. Apucai, așadar, poteca pe care coborîsem ieri, la sosire. La un moment dat, îl zării pe Harry arătînd în direcția mea. Un bărbat intră repede în casă și reveni cu o pușcă în mînă. Îmi ieși în întîmpinare pe malul opus al rîului și se opri, așteptînd să ajung în dreptul lui.

— Alo, dumneata de colo — îmi strigă el — ce te foiești într-una pe-aici ? Cară-te, dacă nu vrei să te trăsnesc imediat !

— Am rămas aici ca să vă dau, pe cît posibil, o mînă de ajutor.

— Las' că știm noi ! rîse el în bătaie de joc. Cunoaștem asemenea ajutoare !

— Vreau, totuși, să vorbesc cu tînărul Harry !

— Cam greu !

— Trebuie să-i dau ceva.

— Nu mă duce dumneata pe mine ! Adică ce-oi fi avînd să-i oferi, haimana păcătoasă ? După ce că ești laș, te mai și răzbuni și dai foc păcurii !

În prima clipă, nici nu fusei în stare să scot o vorbă. Eu și incendiator ! Eram stupefiat. Se vede însă că omul îmi interpreta tăcerea în alt chip. Credea că e o dovadă a vinovăției mele.

— Ia uitați-vă la el cum s-a speriat ! Păi da, ne pricepem noi la de-alde ăștia ! Dacă n-o ștergi imediat, te lichidez !

— Ce-ți veni, omule ? Cum adică, îmi pui în cîrcă asemenea crimă ?! Gazul emanat de la sondă a luat foc din cauza lămpilor voastre. Numai neglijența voastră a provocat întreaga nenorocire.

— Lasă, nu ne învăța tu ! Cărăbănește-te, că trag numaidecît !

— Oare dacă eram eu făptașul, l-aș mai fi salvat pe băiat cu riscul propriei mele vieți ?

— Gogoși ! Dacă n-o luai la goană, puteai să-i salvezi pe toți ! Dar așa, scrumul s-a ales de bieții oameni ! Ei bine, ia-ți răsplata !

Trase. Împietrit de mirare, nu făcui nici un gest pentru a mă feri de bătaia puștii. Spre norocul meu, glonțul dădu greș. Mă frigeau degetele să-i răspund cu aceeași monedă,

însă mergînd la sigur. Bineînţeles că n-am făcut-o. I-am întors pur şi simplu spatele şi am plecat fără să-i arunc o singură privire. Ajuns sus, încălecai şi-mi continuai drumul. Cînd, în loc de mulţumită pentru salvarea unei vieţi, te pomeneşti învinuit de crimă, nu-ţi rămîne altceva de făcut decît să pleci şi să-ţi vezi de treburile tale.

Peste cîteva zile, mă aflam în preria Graval, unde îl aşteptai o săptămînă întreagă pe Winnetou. În ce priveşte hrana, mă descurcam binişor ; se găsea acolo vînat din belşug. De altfel, regiunea nu mi se părea de loc părăsită şi plicticoasă. Mişunau peste tot cetele siuxilor, obligîndu-mă la vigilenţă ca să nu fiu descoperit. După ce, în sfîrşit, sosi Winnetou şi îl informai de prezenţa indienilor, căzurăm de acord să părăsim cît mai repede ţinutul.

Mă bucuram nespus la gîndul că-l voi vedea pe Old Firehand, şi mă pregăteam să învăţ multe, foarte multe de la faimosul *westman*. Drumul pînă la el nu era lipsit de primejdii. Chiar a doua zi ne dădurăm seama de această realitate, descoperind urmele unui cercetaş indian.

Studiai cu atenţie locul. Calul indianului fusese priponit şi retezase în jurul lui iarba veştedă a preriei ; călăreţul şezuse jos şi îşi deşertase, probabil, tolba cu săgeţi ; o tijă ruptă în două rămăsese acolo, uitată — neglijenţă aproape de necrezut cînd e vorba de un indian.

Ridicai bucăţile de jos şi constatai imediat că nu era o săgeată de vînătoare, ci una de campanie.

— Va să zică, indianul a trecut pe-aici, în misiune de luptă — comentai eu. Se vede însă că e tînăr şi lipsit de experienţă ; altminteri, ar fi strîns numaidecît cele două fragmente de tijă. Şi apoi, nici urmele tălpilor nu sînt ale unui bărbat în puterea vîrstei.

Dintr-o privire, ajunserăm la concluzia că omul plecase doar cu puţin înainte ; conturul urmelor era încă precis, iar firele de iarbă călcate încă nu se ridicaseră la loc.

O luarăm deci pe drumul bătut de iscoada indiană, pînă ce umbrele noastre se tot lungiră şi seara coborî de-a binelea. Trebuia să descălecăm ca să nu pierdem urma din ochi. Dar, pînă atunci, dădui să mai scrutez împrejurimile.

Ne aflam pe una din numeroasele coline ce se înalţă în acea parte a preriei ca valurile unei mări împietrite. De sus, dominam cu privirea întregul peisaj.

Nici nu-mi potrivisem bine luneta la ochi, că şi zării la nord o linie lungă, dreaptă, prelungindu-se în zare, dinspre răsărit pînă departe spre apus. Bucuros de descoperire, îi trecui luneta lui Winnetou. După ce privi cîteva clipe, acesta scoase acel „Iuf !", exclamaţie de surpriză sau mirare a indienilor.

— Ştie fratele meu ce drum e acela ? îl întrebai. Pe acolo nu cred să fi călcat nici bizoni, nici oameni roşii.

— Ştiu. Bizonul nu aleargă pe atîta întindere, iar omul roşu nu are cum să-şi taie asemenea drum prin prerie. Drumul acesta e al calului de foc, pe care îl vom zări chiar astăzi.

Ridică din nou luneta, privind cu deosebit interes linia ferată pe care lentila o apropia vederii. Apoi, pe neaşteptate, sărind din şa, îşi trase repede calul jos, într-o adîncitură.

Desigur că n-o făcuse fără vreun motiv serios ; de aceea îi urmai neîntîrziat exemplul.

— Lîngă drumul calului de foc se află nişte oameni roşii — mă lămuri Winnetou. Sînt ascunşi, dar am zărit un cal de-al lor.

Procedarăm just pitindu-ne cu atîta grabă. Dacă rămîneam sus, pe creasta colinei, puteam fi lesne observaţi. Ce-i drept, distanţa era mare chiar şi pentru ochii cei mai pătrunzători, dar în cursul expediţiilor mele văzusem nu o dată indieni folosindu-se de lunete. Civilizaţia înaintează cu paşi uriaşi, oferind chiar şi neamurilor năpăstuite de purtătorii ei mijloace de apărare împotriva agresiunii.

— Ce crede fratele meu, ce gînduri vor fi avînd aceşti oameni ? îl întrebai pe Winnetou.

— Vor să distrugă drumul calului de foc — răspunse acesta.

— Aşa mi se pare şi mie. Mă strecor pînă la ei să iscodesc.

Luîndu-i luneta din mînă, îl rugai să mă aştepte şi pornii în direcţia indienilor.

Deşi eram convins că aceştia nu bănuiesc de loc prezenţa noastră, înaintai cu mare precauţie, apropiindu-mă atît de mult, încît, culcat pe burtă, îi puteam observa şi număra.

Erau treizeci de inşi, toţi vopsiţi în culorile războiului, înarmaţi cu săgeţi şi cu arme de foc. Numărul cailor priponiţi era însă cu mult mai mare şi acest amănunt îmi întări convingerea că e vorba de o bandă pornită pe jaf.

Deodată, auzii îndărătul meu o respirație ușoară. Scosei repede cuțitul. Din fericire, era Winnetou. Nu mai avusese răbdare să-mi aștepte întoarcerea.

— Iuf ! Fratele meu prea se vîră pînă sub nasul dușmanilor. Ăștia sînt poncași, cei mai curajoși din neamul siuxilor, iar acolo iată-l pe Parranoh, căpetenia albă.

Îl privii mirat :

— Căpetenia albă ?

— N-a mai auzit fratele meu de Parranoh, crunta căpetenie a atabaskahilor ? Nimeni nu știe de unde a răsărit, dar fiind un războinic grozav, a fost primit în sfatul oamenilor roșii. Cînd căpeteniile cărunte s-au dus pe veci la Manitu, Marele Spirit, atunci Parranoh a ajuns căpetenie și a cucerit în războaie o mulțime de scalpuri. Pe urmă, însă, orbit de spiritul cel rău, a început să se poarte cu războinicii ca și cînd ar fi din neamul negrilor și aceștia, mînioși, l-au pus pe fugă. Acum face parte din neamul pancașilor și îi va conduce, desigur, la fapte cumplite.

— Fratele meu îl știe cum arată ?

— Ne-am și înfruntat cu tomahawkul. Dar căpetenia albă umblă cu viclenii, nu luptă cinstit.

— Pesemne că-i un ticălos. Vrea să oprească în drum calul de foc, să-i jefuiască și să-i ucidă pe frații mei.

— Pe albi ? ! se miră Winnetou. Doar e și dînsul de aceeași culoare ! Și ce-ai de gînd să faci ?

— Aștept să văd dacă într-adevăr se apucă să strice drumul și alerg înaintea calului de foc ca să-i previn pe călători.

Winnetou aprobă din cap. Pe atunci nu rareori se întîmpla ca bandiții albi sau indieni să provoace deraieri pentru a jefui trenurile. Despre asemenea nelegiuiri am să mai pomenesc în aceste pagini.

Noaptea devenea tot mai neagră. Îmi era din ce în ce mai greu să urmăresc mișcările dușmanilor. Trebuia să mai rămîn, totuși, ca să mă informez exact asupra intenției lor. Îl rugai pe Winnetou să se întoarcă la caii noștri și să mă aștepte acolo.

— Dacă fratele meu va fi în pericol — îmi spuse el — să țipe ca găinușa de prerie. Atunci am să-i vin în ajutor.

Plecă tîrîș, iar eu, evitînd orice zgomot, mă îndreptai spre terasamentul liniei ferate. Dură mult pînă să ajung acolo.

Rostogolindu-mă, trecui dincolo de linie și mă așezai la pîndă. Poncașii erau foarte aproape. Lucrau de zor. Fapt extrem de rar : tocmai acolo, în mijlocul preriei, se găseau o mulțime de bolovani. Probabil că de aceea indienii își aleseseră acest loc pentru punerea în aplicare a planului. Auzeam cum îngrămădesc bolovanii pe linie. Din icnelile și opintelile lor, înțelegeam că e vorba de pietroaie mari, nu glumă.

Nu mai era nici o clipă de pierdut. După ce mă tîrîi de-a-ndoaselea o bucată de drum, mă sculai în picioare și o pornii în goana mare îndărăt. Nu știam în ce punct al căii ferate ne aflam și nici ora cînd urma să treacă trenul ; bănuiam, totuși, direcția din care avea să vină. Oricum, dacă voiam să nu dau greș, trebuia să-mi asigur un avans important pentru a-l preveni pe mecanicul locomotivei. Eram atît de agitat și grăbit, încît nu lipsi mult să mor înjunghiat de Winnetou care, pînă a mă recunoaște, crezuse un moment că vine un dușman asupra lui.

Ne înțeleserăm din cîteva vorbe, apoi o luarăm călare spre răsărit, de-a lungul căii ferate. Firește că nu ne-ar fi stricat măcar un petic de lună, dar și la lumina stelelor distingeam drumul cît de cît.

Călărirăm în întîmpinarea trenului mai bine de o jumătate de oră. Așadar, dacă izbuteam să ne facem văzuți de mecanic, primejdia deraierii nu mai era chiar atît de mare. Distanța pînă la indieni era convenabilă. Aceștia nu mai puteau observa apariția și oprirea trenului, a cărui locomotivă americană, cu faruri puternice, străbătînd șesul neted și întins, se anunța vederii încă de la cîteva mile depărtare. Așadar, lăsarăm frîu liber cailor și, tăcuți, mai făcurăm încă o bună bucată de drum.

În sfîrșit, mi se păru că a sosit momentul să ne oprim. Descălecarăm amîndoi. După ce legarăm bine caii, făcurăm un șomoiog de iarbă uscată, semănînd cu o torță. Îl presărarăm cu pulbere, ca să se aprindă mai ușor și ne puserăm pe așteptat.

Lungiți pe pături, pipăiam cu auzul tăcerea neagră, privind încordați în direcția din care urma să sosească trenul.

În scurt timp — care ni se păru o veșnicie — o luminiță, la început abia vizibilă, apoi din ce în ce mai clară, se ivi din adîncul nopții. Pe urmă, se auzi un huruit, amplificîndu-se treptat ca un tunet în rostogol.

Sosise clipa. Trenul se apropia, duduind şi luminînd depărtările. Luai pistolul şi trăsei în şomoiogul de iarbă. Pulberea luă foc imediat şi torţa izbucni în flăcări. O agitam într-o mînă ; cu cealaltă făceam semne de oprire.

Mecanicul trebuie să mă fi observat repede prin gemuleţul locomotivei, căci numaidecît răsună un şuier ascuţit, repetat şi aproape în aceeaşi clipă, frînele se puseră în funcţiune şi vagoanele împiedicate scrîşniră asurzitor, trecînd prin faţa noastră. Îi făcui semn lui Winnetou să mă urmeze şi alergarăm după trenul care îşi încetinea mereu viteza.

În fine, trenul se opri. Fără a-i lua în seamă pe călătorii care îşi iţeau capetele prin ferestre, fugii de-a lungul vagoanelor pînă la locomotivă, acoperindu-i farurile cu pătura pe care avusesem grijă să o iau cu mine. Totodată, strigai din răsputeri :

— Stingeţi peste tot !

Felinarele se stinseră imediat. Personalul liniei „Pacific" era alcătuit din oameni energici şi cu prezenţă de spirit.

— *'adeath !* Fir-ar să fie ! se auzi de sus, de pe locomotivă. De ce-ai acoperit farurile, omule ? Sper că nu se întîmplă nimic grav pe traseu.

— Staţi aşa, pe întuneric, *sir* ! îl avertizai pe necunoscut. Nişte indieni vor să provoace deraierea trenului.

— Ei, drăcie ! Dacă-i aşa, înseamnă că sînteţi tipul cel mai curajos din cîţi a poposit prin aceste locuri blestemate !

Şi, sărind jos, îmi strînse mîna, de-mi veni să ţip de durere.

Cît ai clipi, ne trezirăm înconjuraţi de puţinii călători care populau trenul.

— Ce s-a întîmplat ? De ce-aţi oprit ?

Le explicarăm în puţine cuvinte situaţia şi se stîrni zarvă mare.

— Bine, foarte bine ! exclamă conductorul trenului. Chiar dacă tărăşenia asta ne cam încurcă treburile, avem, în schimb, prilejul să-i învăţăm minte pe bandiţi. Om fi noi puţini, dar în schimb sîntem înarmaţi cumsecade. Ştiţi cumva numărul indienilor ?

— După aprecierea mea, cam treizeci de poncaşi.

— *Well !* Atunci, ne batem cu plăcere. Dar ăla de colo cine-i ? Un roşu, pe onoarea mea !

Îşi duse repede mîna la pistol, gata să tragă în Winnetou care stătea mai la o parte, mîndru şi netemător.

— Calmaţi-vă, *sir !* E tovarăşul meu de vînătoare, care va fi foarte bucuros să-i cunoască pe vitejii călăreţi ai calului de foc !

— Aşa se mai schimbă situaţia. Chemaţi-l ! Cum îi spune ?

— Winnetou, căpetenia apaşilor.

— Winnetou ? se auzi un glas din spatele grupului ce ne înconjura, şi un bărbat îşi croi repede drum spre noi. E aici Winnetou, marea căpetenie a apaşilor ?

Omul, cum desluşeam prin întuneric, avea o statură de gigant şi nu purta nici haine obişnuite, nici uniformă de feroviar, ci un costum vînătoresc de prerie. Se opri în faţa lui Winnetou şi-l întrebă cu vădită bucurie :

— Să fi uitat oare Winnetou cum arată şi cum vorbeşte prietenul său ?

— Iuf ! izbucni atunci tînărul şef indian. Chiar dac-au trecut multe luni de cînd ne-am întîlnit ultima oară, Winnetou nu l-a uitat pe Old Firehand, cel mai mare dintre vînătorii albi !

— Te cred, te cred, frate ! Nici eu nu te-am uitat !

— Old Firehand ! Old Firehand ! se mirau în gura mare cei de faţă, privindu-l cu veneraţie pe faimosul *westman*, în jurul căruia se ţeseau legende de necrezut şi al cărui renume creştea mereu, alimentat de imaginaţia vînătorilor.

— Old Firehand ! exclamă şi conductorul. De ce nu mi-aţi spus numele dumneavoastră cînd v-aţi urcat în tren ? V-aş fi oferit locul cel mai bun !

— Mulţumesc, *sir*, călătoresc şi aşa destul de comod. Dar să nu ne pierdem vremea. Mai bine să vedem ce-i de făcut în chestiunea cu indienii.

Toţi se adunară în jurul lui, ca şi cînd ar fi fost de la sine înţeles că dînsul, şi nimeni altul, avea să decidă — iar eu fui obligat să mai prezint o dată toate amănuntele situaţiei.

— Sînteţi, aşadar, prieten cu Winnetou ? mă întrebă în cele din urmă Old Firehand. Nu-mi prea stă în obicei să fac tovărăşie tam-nisam cu persoane necunoscute ; dar cine se bucură de încrederea lui Winnetou, acela se poate bizui şi pe mine. Daţi-mi voie să vă strîng mîna !

— Sîntem prieteni şi fraţi — confirmă Winnetou. Am băut fiecare din sîngele celuilalt pentru veşnica noastră unire.

— Ah, v-aţi unit, aşadar, prin legămîntul sîngelui ! vorbi Old Firehand înfigîndu-şi privirea în mine. Înseamnă că e... da, da... e...

— Old Shatterhand, care doboară dintr-un pumn pe orice vrăjmaş — întregi Winnetou.

— Old Shatterhand ! Old Shatterhand ! repetară cu uimire cei din jur, zgîindu-se să-mi vadă mai bine faţa.

— Old Shatterhand ? se bucură conductorul. Ce întîlnire grozavă ! Old Firehand, Old Shatterhand şi Winnetou, tustrei laolaltă ! Cei mai renumiţi oameni ai Vestului, treimea invincibilă ! Ei, atunci ne-am asigurat ! Vai de banditţii aceia roşii ! Domnilor, vă stăm la dispoziţie. Spuneţi ce avem de făcut !

— Va să zică, treizeci de haimanale roşii — chibzui Old Firehand. Ei bine, îi lichidăm pe toţi fără multă vorbă.

— Dar, *sir*, sînt şi ei oameni ! intervenii eu.

— Oameni ? Poate. Însă nişte decăzuţi, nişte brute, sălbatici — obiectă el. Ştiu bine că şi în cele mai grave împrejurări dumneavoastră vă arătaţi indulgent cu asemenea indivizi ; numai că atitudinea mea e alta. Dac-aţi fi păţit cîte am păţit eu, atunci nu s-ar mai vorbi despre Old Shatterhand ca despre omul care îi menajează pe duşmani. Şi cum această bandă e condusă de Parranoh, renegat şi ucigaş notoriu, cine îmi poate lua dreptul de a-i lichida pe toţi, absolut pe toţi ? ! Am eu o veche socoteală cu el ! Scrisă cu sînge !

— *Howgh !* aprobă Winnetou, pe care îl ştiam atît de generos din fire. Avea, probabil, motive temeinice să adopte astăzi, în ciuda caracterului său paşnic, o atitudine atît de dură.

— Aveţi perfectă dreptate, *sir* — declară şi conductorul. În cazul nostru, cruţarea ar echivala cu o crimă. Aşadar, ce plan aveţi ?

— Personalul trenului va rămîne pe loc. Sînteţi funcţionari, nu trebuie să vă amestecaţi în luptă. Ceilalţi gentlemeni îşi pot îngădui plăcerea de a lua parte la acţiune şi de a-i învăţa minte pe bandiţi că e puţin rentabil să se ocupe de jefuirea trenurilor. Ne furişăm pînă la ei şi-i atacăm fulgerător. Astfel, surprinşi şi îngroziţi, nici nu vor apuca să se apere. După ce-i fugărim de la linia ferată, la un semnal trenul se va pune în mişcare, dar încet, cu precauţie, pentru că nu se ştie dacă, între timp, vom fi

fost în stare să înlăturăm toate obstacolele. Aşadar, cine merge cu noi ?

— Eu, eu, eu ! strigară toţi, în afară de feroviari.

Nimeni nu voia să rămînă cu braţele încrucişate.

— Atunci, luaţi-vă armele şi haidem ! Trebuie să acţionăm rapid. Indienii ştiu, desigur, cu aproximaţie, cînd ar trebui să sosească trenul. Dacă mai întîrziem, ar putea să cadă la bănuială.

Winnetou şi cu mine o luarăm înainte. Peste tot era o linişte adîncă, şi ne sileam să n-o tulburăm. Nimic, în această pace blîndă a preriei, nu trăda catastrofa atît de iminentă.

Mai întîi, străbăturăm o bună distanţă mergînd normal, fără prea mari eforturi, dar pe urmă o luarăm tîrîş, cîte unul, de-a lungul terasamentului, sprijinindu-ne numai în mîini şi în vîrful picioarelor.

Între timp, răsărise luna luminînd, calm şi familiar, depărtările. Ochii vedeau la o distanţă apreciabilă. Ce-i drept, lumina ne cam stingherea la furişat, dar în acelaşi timp ne ajuta, căci colinele, semănînd între ele şi peisajul repetîndu-se aidoma, ne-ar fi fost destul de greu să ne orientăm prin beznă şi să nu cădem în braţele poncaşilor.

Din cînd în cînd mă opream, mă săltam niţeluş de la pămînt şi îmi aruncam privirea dincolo de terasament. La un moment dat, văzui din partea cealaltă silueta unui om profilată pe orizont. Era o strajă. Dacă omul, care privea ţintă în direcţia de unde urma să sosească trenul, ar fi fost mai atent la ceea ce se petrecea în preajma lui, atunci desigur că ne-ar fi simţit.

După cîteva minute, îi zărirăm şi pe ceilalţi poncaşi. Aşteptau liniştiţi, întinşi la pămînt. Îşi priponiseră caii foarte aproape, chiar îndărătul lor, ceea ce ne cam încurca socotelile. În momentul cînd am fi pornit atacul, caii aceştia ne-ar fi putut trăda. Vedeam acum şi măsurile pe care indienii le luaseră pentru a provoca deraierea. Îngrămădiseră pe şine o cantitate şi mai mare de bolovani decît văzuserăm noi înainte. Mă îngrozeam, gîndindu-mă la soarta ce i-ar fi aşteptat pe călători dacă nu descopeream la timp tentativa.

Ne furişarăm apoi încă o bucată pînă exact în dreptul poncaşilor. Acolo ne oprirăm, întinşi pe burtă, cu armele pregătite.

În primul rînd, trebuia să scăpăm de străjer, misiune pe care cu greu aş fi încredinţat-o altuia decît lui Winnetou. La lumina

lunii, omul putea să deslușească ușor cea mai neînsemnată mișcare, și orice zgomot, cît de mic, se auzea amplificat în tăcerea din jur. Chiar dacă izbuteai să te apropii, era nevoie să te ridici de la pămînt, să sari în picioare ca să-i înfigi cuțitul. Or, lucrul acesta putea să atragă atenția celorlalți poncași. Totuși, Winnetou se oferi imediat să execute dificila sarcină. Se furișă ușor de tot și, într-o clipă, străjerul dispăru ca înghițit într-o genune, pentru ca, aproape simultan, să apară din nou, drept, neclintit, ca mai înainte. Totul se petrecu uimitor de repede. Winnetou stătea acum de... strajă în locul poncașului.

Făcuse iarăși una din acele operații specific indiene, care cer o iscusință neobișnuită. Liniștea nu fusese tulburată. Poncașii nu simțiseră nimic. Astfel, problema cea mai grea fusese rezolvată. Puteam trece la acțiune.

Dar iată că încă înaintea semnalului de atac, îndărătul meu răsună un foc de pistol. Cineva din grupul nostru, un imprudent, apăsase din neatenție pe trăgaci. Deși surprinși, poncașii nu-și pierdură cumpătul. Nouă, însă, nu ne mai rămînea nimic de făcut decît să sărim din ascunziș și să tăbărîm asupra lor. Indienii izbucniră într-un strigăt cumplit, alergînd spre cai. Voiau, deocamdată, s-o șteargă cît mai repede, punîndu-se la adăpost, să hotărască ce au de făcut.

— Fiți atenți ! ne strigă Old Firehand. Trageți asupra cailor, ca să nu ne scape, blestemații ! Apoi săriți pe ei !

Armele trosniră și numaidecît se produse o învălmășeală de oameni și cai rostogoliți, de călăreți care încercau să se salveze în goana mare și pe care nu-mi era de loc greu să-i opresc cu ajutorul carabinei „Henry". Cum dădea vreun poncaș să fugă, îi culcam calul la pămînt și omul se trezea aruncat cît colo.

Old Firehand și Winnetou se repeziră cu tomahawkurile în vălmășagul acela de oameni și animale. Ceilalți albi, după cum bănuisem, de altfel, nu ne puteau fi de folos. Trăgeau la întîmplare, nimerind cel mai adesea în gol și o luau la sănătoasa, ca niște lași, de cîte ori vreun indian se apropia de ei.

Isprăvindu-mi gloanțele, lepădai doborîtorul de urși și carabina, intrînd în acțiune cu tomahawkul, alături de Old Firehand și Winnetou. De fapt, nu rămăseserăm decît noi trei să continuăm lupta cu poncașii.

Winnetou, a cărui neînfricare îmi era cunoscută, nu mai constituia pentru mine o noutate. În schimb, mă uimea grozav

Old Firehand. Statura lui îmi evoca personaje din alte vremuri, despre care, ca adolescent, citisem atîtea povești eroice. Cu picioarele rășchirate, stătea drept, semeț, imbatabil, luîndu-i în primire pe dușmanii fugăriți de noi și zdrobindu-le țestele cu tomahawkul. Părul lung îi flutura în jurul tîmplelor, și pe chipul lui se citea, în bătaia lunii, acea siguranță a izbînzii care împrumută fizionomiei accente stranii.

Îl văzui pe Parranoh în mijlocul mulțimii învălmășite și încercai să ajung pînă la el. Dar șeful poncașilor, căutînd să-mi scape, fugi în direcția lui Winnetou pentru ca, sesizînd imediat pericolul, s-o ia iarăși la goană în altă parte. Atunci Winnetou se avîntă în urma lui strigînd :

— Parranoh, cîine de atabaskah, ai vrea să fugi de mînia lui Winnetou, căpetenia apașilor ? Trădătorule blestemat, fie ca pămîntul să-ți soarbă sîngele, vulturii să-ți mănînce trupul, iar scalpul tău să-mi împodobească cingătoarea !

Lepădă în grabă tomahawkul, smulse cuțitul de la brîul lui împodobit cu scalpuri și, cît ai clipi, îl prinse pe Parranoh de beregată. Dar nu-l omorî pe loc, fiind oprit de Old Firehand.

Tocmai în clipa cînd, împotriva obiceiului său, Winnetou se năpustise urlînd asupra adversarului, Old Firehand recunoscu pe neașteptate în șeful alb al poncașilor un individ pe care-l ura din toate fibrele ființei sale și pe care îl căutase cu o perseverență neînduplecată ani și ani de-a rîndul. Acum, în sfîrșit, îl avea în fața ochilor !

— Tim Finnetey ! exclamă el și, măturîndu-i pe indienii ce-i stăteau în drum, se repezi la Winnetou și-i încleștă brațul ridicat : Oprește, frate, nu lovi ! De omul acesta mă ocup eu !

O clipă, auzindu-se strigat pe adevăratul său nume, Parranoh împietri de spaimă. Dar cînd îl recunoscu pe Old Firehand, profită de un moment de neatenție, se smulse din strînsoarea lui Winnetou și, ca împins de un resort, o luă la goană. În acea clipă, mă descotorosii repede de adversarul meu și alergai cît putui de repede în urmărirea lui Parranoh...

Old Firehand și Winnetou țîșniră și ei, în aceeași secundă, pe urmele lui. Dar le-o luasem binișor înainte și-mi dădeam seama că nu vor putea să mai recupereze distanța. În plus, Parranoh se dovedea un alergător extrem de iute și de sprinten, pe cînd Old Firehand, deși mare meșter în toate deprinde-

rile specifice Vestului, nu mai era la vîrsta cea mai prielnică unei asemenea întreceri pe viaţă şi pe moarte ; cît despre Winnetou, acesta îmi mărturisise, nu o dată, că în ce priveşte fuga, nu e în stare să se măsoare cu mine.

Spre bucuria mea, observai că Parranoh, în loc să-şi economisească forţele, alerga desperat, fără noimă şi, în zăpăceala lui, nu aplica obişnuita tactică în zigzag a indienilor ; în schimb, eu îmi reglam respiraţia şi, drămuindu-mi puterile, mutam greutatea trupului cînd pe un picior, cînd pe altul — măsură care mi-a fost totdeauna de folos.

Cei doi tovarăşi ai mei rămîneau tot mai în urmă : le auzeam din ce în ce mai slab respiraţia, apoi de loc. În schimb, recunoscui, de la oarecare distanţă, glasul lui Winnetou :

— Old Firehand poate să se oprească fără grijă ! Fratele meu alb îl va prinde cu siguranţă pe ticălos şi-l va birui. Nu-i scapă nimeni. Are picioare iuţi ca vîntul !

Oricît de măgulit aş fi fost la auzul acelor vorbe, nu-mi puteam permite luxul să mă uit înapoi, ca să constat dacă înverşunatul *westman* se oprise într-adevăr locului. Ce-i drept, lumina lunii m-ar fi ajutat să desluşesc repede situaţia, dar mai important era să nu-l pierd din ochi pe fugarul din faţa mea.

O vreme, nu izbutii să mă apropii cu nici un pas de Parranoh, dar cînd observai că-şi domoleşte fuga, făcui un efort teribil şi, peste puţin, ajunsei atît de aproape, încît îi auzeam gîfîiala. Nu aveam altă armă decît cele două pistoale descărcate şi cuţitul meu de vînătoare, pe care-l ţineam gata de atac. Tomahawkul m-ar fi stingherit la fugă, de aceea îl lepădasem încă de la bun început.

Deodată, Parranoh sări în lături, crezînd că-l voi depăşi din plin avînt, iar dînsul îmi va cădea în spate. Fireşte că mă aşteptasem la o asemenea manevră. Fulgerător, sării şi eu în aceeaşi direcţie, încît ne izbirăm amîndoi şi băgai cuţitul în el pînă-n prăsele.

Din izbitură ne rostogolirăm amîndoi la pămînt, numai că dînsul rămase lat, în timp ce eu, nefiind sigur că-l omorîsem, ţîşnii numaidecît în picioare. Văzînd că nu mai mişcă, răsuflai uşurat şi scosei cuţitul din rană.

Nu era prima oară cînd biruiam un vrăjmaş. Corpul meu purta destule amintiri din încăierările, nu totdeauna favorabile

mie, cu băştinaşii stepelor americane, atît de căliţi în luptă ! Dar aici, iată, zăcea un alb omorît de mîna mea şi-l priveam cu oarecare strîngere de inimă. Îşi meritase totuşi pe deplin soarta ; de aceea nu aveam motive de regret.

Pe cînd stam şi cumpăneam ce trofeu să-mi aleg ca semn al victoriei, auzii îndărătul meu paşi grăbiţi de om. Mă culcai repede la pămînt, dar teama se risipi îndată : era Winnetou, care, în grija lui frăţească, alergase în urma mea.

— Fratele meu alb zboară ca săgeata apaşului, iar cuţitul nu-i nimereşte decît în plin — rosti el, uitîndu-se la Parranoh, care zăcea fără suflare.

— Dar Old Firehand unde a rămas ? întrebai.

— E puternic ca ursul cînd cad primii fulgi de nea ; numai că anii i s-au cam agăţat de picioare. Vrea fratele meu să-şi ia ca podoabă scalpul acestui atabşkah ?

— Ia-l tu, frate. Ţi-l dăruiesc !

Din trei tăieturi de cuţit, Winnetou desprinse pielea de pe ţeasta mortului. Cît de crunt trebuie să-l fi urît pe acest Tim Finnetey, dacă nici nu şovăia măcar — el, iubitorul de oameni — să-i jupoaie pielea de pe cap ! Operaţia mă scîrbea peste măsură. Îmi întorsei ochii în altă parte. Şi iată, parcă zării nişte puncte negre apropiindu-se încet de noi.

— Winnetou ar face bine să se culce la pămînt — îl prevenii pe tînărul apaş. Vom avea de apărat scalpul acestei căpetenii albe !

Poncaşii se apropiau de noi cu vădită prudenţă ; erau vreo şase la număr şi veneau încet, atent, ca şi cînd ar fi fost în căutarea unui obiect pierdut.

Cu burta lipită de pămînt, apaşul se tîrî într-o parte, iar eu, ghicindu-i intenţia, făcui la fel. În ce-l priveşte pe Old Firehand, acesta ar fi trebuit, după calculele mele, să ne fi ajuns de mult — însă, pierzîndu-l, probabil, din ochi pe Winnetou, apucase într-o direcţie greşită. Abia după cîtva timp observarăm că indienii avuseseră grijă să-şi ia şi caii ; animalele veneau în urma lor, duse de dîrlogi... Faptul acesta constituia pentru noi o primejdie în plus, iar pentru indieni — un avantaj considerabil : puteau să acţioneze călare şi, la nevoie, s-o ia la goană. Trebuia, deci, să-i deposedăm de cai. Făcurăm în acest scop un ocol care ne aduse exact în spatele animalelor. Poncaşii, nebănuind nimic, mergeau liniştiţi înainte.

Să dai peste un cadavru tocmai acolo, la o asemenea distanţă de locul bătăliei ?! Cuprinşi de mirare, poncaşii se repeziră şi se aplecară asupra mortului. Dacă le-ar fi trecut prin gînd că fusese ucis chiar acolo, pe loc, desigur că nu s-ar fi grăbit să se apropie. Dar ei credeau, pesemne, că omul, fiind rănit, se tîrîse departe de vălmăşagul luptei. Cînd colo — ce surpriză ! Chipul acela schimonosit de spasmele morţii era al lui Parranoh ! Recunoscîndu-l, poncaşii scoaseră o exclamaţie de furie şi groază.

Era un moment cît se poate de prielnic pentru noi. Cît ai clipi, smulserăm dîrlogii din mîinile poncaşilor încremeniţi de spaimă, încălecarăm şi o pornirăm la galop, trăgînd caii ceilalţi după noi. Goneam îndărăt, spre locul bătăliei. O încăierare cu cei şase poncaşi ar fi fost prea riscantă. Destul că, aproape neînarmaţi, izbutiserăm să scăpăm de un duşman întreit ca număr şi, pe lîngă scalpul lui Parranoh, să aducem cu noi şi caii. În orice caz, îi păcălisem zdravăn şi îmi imaginam cu satisfacţie mutrele lor pleoştite, caraghioase, după ce se vor fi trezit la realitate. Pînă şi veşnic gravul Winnetou nu-şi mai stăpînea rîsul. Eu, însă, mă gîndeam în acelaşi timp la Old Firehand. Nu cumva să fi dat şi peste el vreun grup răzleţ al poncaşilor !

Şi această grijă a mea se dovedi întemeiată. Întorşi pe cîmpul de luptă, nu-l găsirăm nicăieri pe faimosul vînător, deşi de la plecarea noastră trecuse destulă vreme.

Bătălia se sfîrşise. Albii, care ne ajutaseră sau, mai precis, nu ne ajutaseră la nimic, adunau cadavrele indienilor. Poncaşii scăpaţi teferi dispăruseră, cărînd cu ei pe răniţi. La linia ferată, lîngă locul unde fuseseră îngrămădiţi bolovanii, se zbuciumau acum două focuri mari, luminînd împrejurimile şi slujind de semnal pentru personalul trenului.

Înaintînd încet, trenul se apropia şi se opri apoi în faţa celor două semnale. Feroviarii săriră jos, interesîndu-se de rezultatele luptei. După ce aflară ce şi cum, se porniră pe laude la adresa noastră — lucru la care aş fi renunţat bucuros. Ba conductorul trenului ne făgădui chiar o menţiune specială în raportul pe care urma să-l prezinte administraţiei, adăugînd că va avea grijă ca numele şi faptele noastre să ajungă cunoscute peste tot.

— Nu e nevoie, *sir* — căutai să-l temperez. Sîntem *westmeni*, nimic mai mult, şi renunţăm cu plăcere la reclamă. Dar dacă vă simţiţi într-adevăr obligat la recunoştinţă, atunci popularizaţi pretutindeni în Statele Unite pe aceşti eroici gentlemeni care au consumat o grămadă de pulbere şi merită din plin elogiile noastre.

— Vorbiţi serios, *sir* ? întrebă conductorul trenului, bănuind în tonul meu oarecare ironie.

— Fireşte.

— Adică, s-au comportat eroic ?

— Peste aşteptări.

— Mă bucură nespus. Îmi voi nota numele dumnealor şi le voi da publicităţii. Da unde-i Old Firehand ? Nu-l văd nicăieri ! Sper că nu i s-a întîmplat vreo nenorocire !

La aceasta răspunse Winnetou :

— Fratele meu Old Firehand, pierzîndu-i urma lui Parranoh, trebuie să se fi izbit de vreun grup de poncaşi. Mă duc în căutarea lui, împreună cu Old Shatterhand.

— Bine, plecăm numaidecît — consimţii eu. Poate că se află în pericol. Pe dumneavoastră, domnilor, sperăm să vă mai găsim aici la întoarcere.

Ne luarăm puştile şi tomahawkurile abandonate cînd cu urmărirea lui Parranoh, şi pornirăm grăbiţi, apucînd direcţia de adineauri. Speram că pe drumul acesta vom da de Old Firehand.

Lumina era slabă, zgîrcită, nu vedeam decît la mică distanţă. Trebuia să ne bizuim în primul rînd pe auz, ceea ce deocamdată era imposibil, din cauza larmei din jurul trenului, care acoperea orice alt zgomot. Abia după ce ne depărtarăm suficient, liniştea nopţii, profundă, atotstăpînă, se aşternu peste tot. Cînd şi cînd ne opream din mers, ca să mai tragem cu urechea.

Multă vreme nu auzirăm şi nu văzurăm nimic, încît eram gata să ne lăsăm păgubaşi şi să facem cale-ntoarsă, nădăjduind că Old Firehand se va fi întors între timp la tren. Dar tocmai atunci ne ajunse de departe o chemare.

— Pesemne că e Old Firehand — observă Winnetou. Nu cred ca vreun poncaş, scăpat din ghearele morţii, să strige şi să atragă astfel atenţia asupra lui.

— Adevărat ! Hai să dăm fuga !

— Deşigur că se află în primejdie, altfel n-ar chema ! Să ne grăbim !

Pornirăm în mare grabă, dar — ciudat lucru ! — Winnetou o luă spre nord, eu spre est. Ne oprirăm amîndoi, nedumeriţi.

— De ce o apucă fratele meu spre răsărit ? Chemarea venea de dincoace.

— Ba nu. Ascultă !

Chemarea se repetă. Căutai să-l conving pe Winnetou :

— E limpede. Se aude de la răsărit.

— Ba de la miazănoapte. Fratele meu se înşală.

— Sînt convins că nu mă înşel. Însă nu avem timp de pierdut. Winnetou n-are decît s-o apuce spre nord, eu mă duc spre est ; unul din noi îl va găsi cu siguranţă pe Old Firehand.

— Bine !

Şi Winnetou, care în asemenea chestiuni nu greşea niciodată, dispăru în noapte, pe cînd eu o luai în direcţia aleasă de mine. În scurt timp, constatai că tot eu avusesem dreptate ; chemarea se auzi din nou, mai aproape, mai tare. Apoi deosebii înaintea mea un grup de oameni încăieraţi în luptă.

— Hei, Old Firehand, vin şi eu ! strigai, alergînd cît mă ţineau picioarele.

Tabloul devenea din ce în ce mai clar. Old Firehand, rănit, se lăsase în genunchi, dar se mai apăra eroic împotriva a trei duşmani, după ce alţi trei căzuseră doborîţi. Erau cei şase poncaşi pe care îi păcălisem, luîndu-le caii. Orice clipă putea fi fatală pentru viteazul *westman* ; iar eu mai aveam încă vreo cinci sute de paşi pînă să ajung la el. Mă oprii din fugă şi dusei la ochi carabina, pe care mi-o încărcasem între timp. Lumina şovăielnică, bătăile precipitate ale inimii, gîfîiala de pe urma alergăturii — toate acestea nu-mi dădeau siguranţă la ochit. Mă temeam să nu-l lovesc tocmai pe omul pentru salvarea căruia venisem încoace. Trebuia, totuşi, să încerc. Trei focuri consecutive, şi iată, tustrei indienii căzură laţi ! Din cîteva salturi, apărui înaintea lui Old Firehand.

— Slavă Domnului ! exclamă el. Aţi venit la ţanc, poate chiar în ultima clipă !

— Sînteţi rănit ? mă interesai în grabă. Sper că nu e nimic serios ?

— Într-adevăr, nu e mortal. Două lovituri de secure. Neputînd să mă atingă sus, m-au pocnit jos, la picioare, de am căzut în genunchi.

— Aţi pierdut, probabil, mult sînge. Daţi-mi voie să văd !

— Da, da, poftiţi ! Dar să vă spun o vorbă, *sir !* sînteţi un trăgător fenomenal ! Pe asemenea lumină şi după atîta fugă să-i nimeriţi pe tustrei în cap ! Numai un Old Shatterhand e în stare de aşa ceva. Adineauri, cînd alergaţi după Tim Finnetey, nu v-am putut ajunge din urmă ; am o rană de săgeată la picior, chestie veche. Mă pierdusem de voi şi vă tot căutam cînd, deodată, ca din pămînt, răsăriră în jurul meu aceşti şase indieni ; stătuseră ascunşi şi aşteptaseră să mă apropii. Nu aveam altă apărare decît pumnii şi cuţitul ; armele de foc şi tomahawkul le aruncasem cît colo, ca să pot fugi mai uşor. Ei, şi m-au plesnit peste picioare ! Trei inşi, ce-i drept, au pierit, dar ceilalţi m-ar fi ucis numaidecît, dacă nu veneaţi dumneavoastră. Old Shatterhand, vă asigur că voi ţine minte ajutorul ce mi l-aţi dat.

În timp ce povestea, îi cercetai rănile ; erau dureroase, dar nu prezentau mare pericol.

Sosi apoi şi Winnetou, care mă ajută la pansarea rănilor. Prietenul meu indian recunoscu deschis că, în ciuda auzului său excelent, greşise de astă dată.

Lăsarăm acolo cele şase leşuri ale poncaşilor şi ne întoarserăm la linia ferată. Drumul însă îl străbăturăm încet, din cauza lui Old Firehand, care se mişca greu de tot. De aceea, nici nu ne miră faptul că, între timp, trenul plecase. Garnitura nu mai putea aştepta : trebuia să recupereze întîrzierea.

Caii pe care îi luaserăm de la poncaşi stăteau priponiţi lîngă ai noştri şi aveau să ne prindă bine pentru deplasarea mai lesnicioasă a lui Old Firehand.

Fireşte că, din pricina stării acestuia, eram nevoiţi să facem un popas de o săptămînă, sau chiar şi mai lung, pînă ce ar fi fost capabil să se ţină singur în şa. Dînsul ne propuse un loc situat la jumătate zi călare, unde era şi pădure, şi apă, de care, bineînţeles, aveam neapărată nevoie atît noi cît şi animalele.

ÎN „FORTĂREAȚĂ"

Trecură destule zile pînă ce Old Firehand se încumetă să plece călare spre „fortăreața" lui, însoțit de Winnetou și de mine. Drumul ne duse printr-o regiune cu triburi vrăjmașe, pe care însă o străbăturăm netulburați. Acum, că primejdiile rămăseseră în urma noastră, puteam să ne dedăm, în sfîrșit, odihnei și să ne îngrijim.

Puștile se odihneau și ele în ultimul timp ; renunțarăm să le folosim, ca să nu atragem atenția pieilor-roșii. Totuși, nu duceam lipsă de hrană : vînam cu lasso-urile.

Într-o seară, ședeam cu Old Firehand lîngă focul nostru de tabără. Winnetou făcea de gardă și, într-unul din rondurile lui, se apropie de foc. Old Firehand îl îmbie :

— Haide, frate, poate vrei să te așezi ! Drumul celor din tribul Rapaho nu duce pe-aici. Sîntem, deci, în siguranță.

— Ochiul apașului trebuie să fie întotdeauna treaz — răspunse Winnetou. El nu se crede în noapte. Noaptea e ca femeia.

Și dispăru din nou în întuneric.

— Urăște femeile — insinuai eu, pentru a provoca vreo destăinuire intimă, care, șoptită sub licărul duios al stelelor, rămîne de obicei multă vreme în memorie.

Old Firehand desprinse punga ce o purta la gît, scoase luleaua, o îndesă pe îndelete cu tutun și-i dădu foc.

— Credeți ? Poate că nu le urăște decît aparent.

— În orice caz, vorbele lui lasă această impresie.

— Tocmai, vorbele. Dar în fond, nu-i chiar așa — preciză Old Firehand. A fost cîndva o femeie pentru care s-ar fi luptat și cu iadul ; de atunci, însă, nici nu mai rostește cuvîntul *squaw*.

— Și de ce n-a luat-o de soție ?

— Ea iubea pe altul.

— Indianul nu se dă bătut într-o asemenea situație.

— Dar era vorba de un prieten al său.

— Cum îi zicea ?

— Astăzi îi zice Old Firehand.

Îmi ridicai privirea, surprins. Mă aflam în fața uneia din multele drame care se desfășoară în Vestul sălbatic, imprimînd oamenilor și întîmplărilor acea violență atît de caracteristică. Firește că nu era cazul să insist. Probabil însă că pe chipul meu se citea dorința de a afla cît mai multe. De aceea, după o scurtă pauză, Old Firehand adăugă :

— Nu răscoliți trecutul, *sir !* Dar dacă m-aș hotărî vreodată să vorbesc despre trecut, vă asigur că, în ciuda tinereții dumneavoastră, ați fi singurul căruia m-aș destăinui. Și asta pentru că, în scurtul răstimp de cînd sîntem împreună, ați reușit să-mi cîștigați prietenia.

— Vă mulțumesc, *sir*. Și eu mă simt foarte legat de dumneavoastră.

— Știu, vă cred. Mi-ați dovedit-o cu prisosință. Fără ajutorul dumneavoastră, m-aș fi topit în noaptea veșniciei. Mă aflam într-o situație extrem de critică, sîngeram ca un bizon ciuruit de gloanțe, cînd ați apărut și m-ați salvat. Numai de un lucru îmi pare rău : am scăpat ocazia să mă răfuiesc personal cu Tim Finnetey. Mi-aș fi jertfit un braț, numai să simt această satisfacție : să-l iau pe mișel în vîrful cuțitului !

La aceste cuvinte, un rictus amar și sever se ivi pe chipul său, altfel atît de calm și deschis. Cum stătea în fața mea, cu ochii săgetînd, cu pumnii strînși, îmi imaginam cît de crîncenă ar fi fost răfuiala lui cu acel Parranoh sau Finnetey.

Mărturisesc că eram din ce în ce mai curios să aflu cele petrecute cîndva și nu mă îndoiesc că oricine în locul meu ar fi fost la fel de curios. Doar era vorba de un fapt cu totul nou pentru mine, și anume că Winnetou fusese cîndva îndrăgostit. Nici măcar mie, prietenul și fratele său prin jurămînt, tînărul apaș nu-mi încredințase taina ! Oricum, trebuia să am răbdare. Eram sigur că timpul îmi va dezvălui acest mister.

Old Firehand se întremase mai repede decît ne-am fi așteptat. Străbătuserăm astfel curînd ținutul rapahoșilor și al pawnseșilor, îndreptîndu-ne spre rîul Mankizila, pe malul căruia

Old Firehand îşi avea aşa-numita „fortăreaţă". Cum cu două zile în urmă trecuserăm înot rîul Kehupahan, nu mai rămînea mult pînă la ţintă.

Acolo intenţionam să mă alătur pentru cîtva timp vînătorilor de sub conducerea lui Old Firehand şi apoi, prin Dakota şi Preria Cîinelui, să ajung în regiunea lacurilor. Speram ca timpul ce urma să-l petrecem împreună să-mi ofere prilejul de a afla cîte ceva din trecutul celebrului *westman*. De aceea tăceam fără să-i tulbur deocamdată discreţia. Mă ridicam doar din cînd în cînd ca să aţîţ focul.

La un moment dat, inelul de aur ce-l purtam în deget scînteie puternic în jocul flăcărilor, atrăgînd atenţia lui Old Firehand. Acesta sări perplex de la locul lui.

— Ce inel purtaţi, *sir?* întrebă dînsul.

— E o amintire dintr-un ceas cumplit al vieţii mele.

— Vreţi să mi-l arătaţi ?

Îl scosei din deget şi i-l dădui. Omul apucă inelul cu o grabă nestăpînită şi, cum îl văzu mai de aproape, întrebă grav :

— De la cine îl aveţi ?

O emoţie teribilă îl cuprinsese. Îi dădui informaţii asupra provenienţei inelului :

— Îl am de la un băiat. Povestea s-a petrecut la New Venango.

— New Venango ? izbucni el. Aţi fost la Forster ? L-aţi văzut cumva pe Harry ? Vorbeaţi parcă de un ceas cumplit, probabil o nenorocire !...

— O împrejurare teribilă, în care eu şi bravul meu Swallow era să fim arşi de vii — îi explicai, întinzînd mîna după inel.

— Nu vi-l dau ! refuză Old Firehand. Mă interesează cum de a ajuns inelul în posesia dumneavoastră. Am asupra lui un drept sacru şi exclusiv al meu.

— Fiţi pe pace, *sir!* Dacă altcineva ar fi refuzat să mi-l înapoieze, aş fi ştiut să-l constrîng, dar pe dumneavoastră am să vă pun mai întîi la curent asupra celor întîmplate. Pe urmă n-aveţi decît să-mi demonstraţi ce drept aveţi asupra inelului.

— Poftim, vorbiţi ! Dar vă declar că, dac-aş avea de-a face cu un om în care n-am încredere, inelul acesta ar însemna condamnarea lui la moarte. Haide, spuneţi !

Aşadar, celebrul *westman* îl cunoştea pe Harry, îl ştia şi pe Forster. Neliniştea lui dovedea marele interes ce-l purta acestor persoane. Sute de întrebări îmi veneau în minte, dar nu rosteam nici una. În sfîrşit, dădui drumul povestirii.

Şedeam lîngă foc, faţă-n faţă. Old Firehand se rezemase într-un cot şi chipul lui vădea încordarea cu care mă asculta. Parcă-mi sorbea cuvintele. Relatîndu-i scena cînd îl înşfăcasem pe Harry şi-l urcasem în şa lîngă mine, omul se ridică, exclamînd :

— Aşa, aşa ! Era unica salvare ! Continuaţi, povestiţi totul ! Tremur pentru viaţa lui !

Retrăind la rîndul meu grava încercare prin care trecusem, mă sculai de jos şi-mi continuai istorisirea. Old Firehand se apropie tot mai mult de mine ; ţinea gura întredeschisă de parc-ar fi vrut să înghită silabă după silabă ; ochii dilataţi îmi urmăreau mişcarea buzelor ; trupul i se încrîncenase, ca şi cum s-ar fi aflat el însuşi în spinarea calului dezlănţuit şi s-ar fi aruncat aievea în valurile spumegînde, căţărîndu-se apoi pe stînca abruptă şi colţuroasă. Mă apucase de braţ şi mă strîngea atît de avan, încît îmi încleştam dinţii de durere ; asculta cu răsuflarea tăiată, răscolit, zguduit.

— *Heavens!* Cerule ! exclamă el uşurat, aflînd că trecusem cu bine pe marginea prăpastiei şi-l pusesem în siguranţă pe băiat. Ce coşmar ! M-aţi făcut să trăiesc nişte momente de zbucium ca şi cînd trupul mi-ar fi fost incendiat. Şi, totuşi, eram sigur că veţi izbuti să vă salvaţi. Altminteri, băiatul nu v-ar fi putut dărui inelul.

— Nici nu mi-l-a dăruit. I l-am smuls fără să vreau din deget, iar dînsul habar n-a avut.

— Atunci trebuia să i-l înapoiaţi numaidecît !

— Fireşte, am şi vrut să i-l restitui, dar băiatul o luase la goană. Am alergat după el şi nu l-am mai ajuns. Abia a doua zi l-am zărit în mijlocul unei familii ce scăpase de la moarte pentru că locuia pe un teren mai ridicat.

— Şi i-aţi spus chestia cu inelul ?

— Nu, nici nu m-au lăsat să-i vorbesc. Au şi tras asupra mea, încît a trebuit să dispar din ochii lor.

— Aşa e Harry, da, exact aşa ! Nimic nu-l scîrbeşte mai mult decît laşitatea ! V-a luat, desigur, drept un laş. Dar cu Forster ce s-a făcut ?

— După cîte știu, n-a mai scăpat nimeni în afară de familia de care v-am vorbit. Oceanul de flăcări a inundat valea și i-a înghițit pe toți.

— Grozavă pedeapsă ! Prea grea, aș zice, față de încercarea mîrșavă de a ridica prețurile irosind atîta petrol.

— L-ați cunoscut pe Forster, *sir ?* întrebai.

— L-am văzut în cîteva rînduri la New Venango. Era un tip arogant, mîndru de bănetul lui, deși avea motive, vă asigur, să se poarte mai cuviincios în ce mă privește.

— Și l-ați văzut acolo și pe Harry ?

— Harry ? făcu el, și un zîmbet ciudat se ivi pe fața lui din nou limpezită. Da, l-am întîlnit și acolo, ca, de altfel și în Omaha, unde are un frate. Poate l-am mai văzut și altundeva.

— Îmi închipui că ați putea să-mi povestiți cîte ceva despre băiat...

— Cred că da. Însă nu acum. Nu, nu ! Cele auzite m-au impresionat în așa măsură, încît n-aș putea să-mi adun gîndurile. Mai tîrziu, la timpul potrivit, vă voi istorisi cele ce știu despre dînsul. Nu v-a spus ce face la New Venango ?

— Ba da. Cică era în trecere.

— Aha ! Și sînteți convins că a scăpat definitiv de primejdie ?

— Categoric !

— Va să zică, l-ați văzut cum trage cu arma ?

— Cum vă spuneam, trage excepțional. E un băiat cu totul neobișnuit.

— Aveți dreptate. Tatăl său e un vechi colecționar de scalpuri. Gloanțele lui nimeresc fără greș între coaste, ținta preferată a indienilor. Se vede că băiatul a învățat meșteșug temeinic de la el. Dacă vă îndoiți cumva că știe să tragă fără ezitare, și cu mare precizie, atunci vă înșelați.

— Și unde-i tatăl său ?

— Cînd ici, cînd colo, și aș putea spune fără exagerare că ne cunoaștem binișor. Poate vă înlesnesc cîndva o întîlnire cu el.

— Mi-ar face plăcere.

— Vom vedea, tinere... Meritați, desigur, recunoștința lui de tată pentru salvarea fiului.

— O, nu mă gîndeam la asemenea lucru !

— Se-nțelege, se-nțelege ; vă cunosc destul de bine. Dar poftim inelul ! Veți afla mai tîrziu ce semnificație are faptul că vi l-am restituit. Deocamdată, mă duc să-l schimb pe Winnetou. Dormiți fără grijă, ca să fiți mîine sprinten și bine dispus. Dimineață ne cocoțăm în spinarea gloabelor și-i tragem pe urmă o călărie de două zile.

— Două zile ? Parcă era vorba ca mîine să mergem doar pînă la Green-Park !

— M-am răzgîndit. *Good night !* Noapte bună !

— *Good guard !* Serviciu ușor ! Nu uitați să mă treziți cînd îmi vine rîndul.

— Stați liniștit ! Pot să veghez și eu o dată în locul dumneavoastră, că, slavă Domnului, ați făcut destule pentru mine !

Eram într-o stare de spirit cu totul stranie. Nu știam ce să cred și, cum stăteam așa întins, înfășurat în pătură, mii de ipoteze îmi treceau prin cap, fără ca vreuna să-mi pară întemeiată. Multă vreme încă, după ce Winnetou se înapoie și se înveli în pătura lui, mă tot sucii ba pe o parte, ba pe alta. Evocarea celor întîmplate la New Venango mă răscolise ; toate amănuntele acelei seri îngrozitoare îmi năpădea din nou cugetul și printre imaginile coșmarului pe care-l trăisem, apărea iar și iar figura lui Old Firehand. Pînă și în ultima luptă dintre somn și trezie îmi tot stăruiau în auz cuvintele lui : „Stați liniștit !... Ați făcut destule pentru mine !“

La deșteptare, dimineața, constatai că rămăsesem singur lîngă foc. Totuși, cei doi tovarăși de drum nu puteau fi prea departe — dovadă, căzănelul de tablă, cu apa clocotindă, atîrnat deasupra flăcărilor și mai încolo, lîngă carnea rămasă de aseară, săculețul cu făină deschis la gură.

Mă ridicai de sub pătură și coborîi la apă, să mă spăl. Acolo, angajați într-o discuție aprinsă, stăteau tovarășii mei. Din reacția lor în clipa cînd mă zăriră pricepui că obiectul discuției eram eu.

În scurt timp ne pregătirăm de drum și apucarăm apoi spre valea Mankizila călărind paralel cu fluviul Missouri, cam la vreo douăzeci de mile distanță de mal.

Ziua era răcoroasă. Înaintam cu spor. Caii, odihniți și hrăniți din belșug în ultimele zile, străbăteau cu nădejde întinderile verzi ale preriei.

Observai în acest timp o ciudată schimbare în atitudinea prietenilor mei. Parcă-mi acordau o atenţie deosebită, aş spune un respect nedisimulat, iar Old Firehand mă învăluia din cînd în cînd cu o privire plină de afecţiune şi tandreţe.

Mă mişcau totodată dragostea şi devotamentul ce şi le arătau reciproc. Fraţi buni să fi fost, şi tot nu s-ar fi dovedit mai grijulii unul faţă de altul. Îmi făcea impresia că persoana mea juca un oarecare rol în această comportare a lor. Winnetou îl trata pe Old Firehand mai prietenos chiar decît pe mine, ceea ce m-ar fi putut împinge la invidie, dac-aş fi fost predispus pentru asemenea simţămînt.

Cînd, pe la prînz, făcurăm un popas şi Old Firehand plecă în recunoaştere, Winnetou se tolăni alături de mine şi-mi spuse pe neaşteptate :

— Fratele meu e curajos ca pisica sălbatică şi tăcut precum stîncile de piatră.

Misterioasă introducere — faţă de care nu reacţionai cu nici o vorbă.

— A trecut călare prin flăcări şi mie, fratelui său, nu i-a povestit nimic.

— Limba omului — meditai cu glas tare — e ca cuţitul ascuns în teacă : tăios, primejdios. Nu e bine să te joci cu el.

— Fratele meu vorbeşte înţelept şi are dreptate. Totuşi, Winnetou e mîhnit cînd inima bunului său prieten se închide ca şi piatra care ascunde în miezul ei grăuntele de aur.

— Dar inima lui Winnetou s-a mărturisit oare urechilor mele ?

— Nu ţi-am împărtăşit eu toate tainele preriei ? Nu ţi-am arătat cum se recunosc urmele, cum se aruncă lasso-ul, cum se ia scalpul ? Nu te-am învăţat toate lucrurile pe care trebuie să le ştie un bun războinic ?

— Într-adevăr, m-ai învăţat de toate, dar mi-ai vorbit oare şi de Old Firehand, care-ţi stăpîneşte sufletul, şi de femeia pe care o păstrezi în amintire ?

— Winnetou a iubit şi iubirea nu sălăşluieşte în vorbe. Mă întreb, însă, de ce nu mi-a pomenit fratele meu nimic despre băiatul pe care l-a trecut prin foc, călare pe Swallow ?

— Pentru c-ar fi sunat ca o laudă de sine. Îl cunoşti pe băiat ?

— L-am purtat pe braţe ; i-am arătat toate florile cîmpului, copacii pădurii, peştii apelor şi stelele cerului ; l-am învăţat să tragă cu arcul şi să încalece armăsarii sălbatici ; l-am făcut să cunoască graiurile oamenilor roşii şi i-am dăruit în cele din urmă puşca de al cărei glonţ a murit Ribanna, fiica asineboinşilor.

Îl priveam surprins. Încolţea în mine o bănuială pe care nu cutezam s-o exprim. Şi, totuşi, cred c-aş fi făcut-o, dacă în clipa aceea nu s-ar fi întors Old Firehand şi nu ne-am fi aşezat tustrei la masă. În timpul prînzului, vorbele lui Winnetou îmi stăruiau mereu în minte ; raportîndu-le la ceea ce aflasem de la Harry, deduceam că însuşi Old Firehand e tatăl băiatului. De altfel, comportarea bătrînului, în ajun, cînd îi povestisem toată aventura, întărea presupunerea mea. Şi, totuşi, Old Firehand vorbise de tatăl lui Harry la persoana a treia şi nu scăpase nici un cuvînt care să-mi transforme bănuiala în certitudine...

După cîteva ore de repaus, pornirăm din nou la drum. Ca şi cînd ar fi ştiut că-i aşteaptă un popas de cîteva zile, caii tăiau preria în zbor. Străbăturăm astfel pînă spre seară o distanţă bunicică, apropiindu-ne de lanţul muntos îndărătul căruia se întinde valea lui Mankizila. Terenul urca din ce în ce mai sus ; intrarăm într-un defileu care, după toate aparenţele, avea să ne conducă drept spre malul rîului.

— Stai ! Parola ! răsună deodată un glas pieziş de după nişte tufe de bumbac. Şi, în aceeaşi clipă, se ivi dintre crengi ţeava unei puşti îndreptată asupra noastră.

— Viteaz !

— Şi ?

— Discret ! completă Old Firehand parola, privind cu insistenţă tufa cu pricina.

Crengile se desfăcură şi în faţa noastră apăru un ins care îmi provocă o surpriză foarte plăcută.

De sub borurile pleoştite ale unei pălării de pîslă cu o vechime şi un colorit care l-ar fi dezarmat şi pe cel mai abil cercetător, din încîlceala unei bărbi fără noimă, neagră-cenuşie, pornea un nas de dimensiuni catastrofale, putînd sluji drept arătător oricărui cadran solar. Din cauza bărbii atît de stufoase, nu se mai distingeau — în afara eminentului organ

olfactiv — decît doi ochişori ageri, jucăuşi, care îşi muiau luminile şirete cînd spre unul, cînd spre altul dintre noi.

Acest cap original se sprijinea pe un fel de trup invizibil pînă la genunchi, pierdut într-o haină vînătorească din piele de ţap, croită probabil pe măsura unui semen mult mai voluminos. Astfel, omul nostru părea un prunc îmbrăcat în halatul de noapte al bunicului. Din costumul lui ridicol de larg se iveau picioarele — subţiri şi strîmbe ca nişte secere, înfăşurate în jambiere rupte şi atît de vechi, încît păreau să depăşească cel puţin cu un secol vîrsta stăpînului. Dedesubt răsărea încălţămintea — o pereche de cizme indiene — în care, la nevoie, ar fi încăput întreaga sa persoană.

Omuleţul purta o flintă veche, de care numai cu cea mai mare precauţie m-aş fi atins. Şi cum se apropia de noi, plin de prestanţă şi măreţie, cu greu s-ar fi putut imagina o caricatură mai reuşită a unui vînător de prerie.

— Sam Hawkens! exclamă Old Firehand. Oare ţi-au îmbătrînit într-atîta ochii, încît să-mi ceri mie parola?

— N-aş crede, *sir!* Dar socot că o santinelă în post trebuie să mai arate din timp în timp că nu-şi uită îndatoririle. Bine aţi venit la Bafou, domnilor! Bucurie, mare bucurie! Să înnebunesc de fericire, nu alta, cînd îi văd aici pe fostul meu *greenhorn* supranumit Old Shatterhand, şi pe Winnetou, marea căpetenie a apaşilor, dacă nu mă-nşel!

Îmi întinse amîndouă mîinile şi mă strînse la piept cu atîta foc, încît haina lui de vînătoare trosni ca o cutie goală de lemn strivită. Dădu apoi să mă sărute, lucru pe care-l evitai cu multă prezenţă de spirit. Barba, altădată neagră ca pana corbului, îi cam încărunţise.

— Mă bucur din inimă că te întîlnesc, dragă Sam! îi declarai cu toată sinceritatea. Dar spune-mi, te rog, nu l-ai informat încă pe Old Firehand despre cunoştinţa noastră şi despre faptul că ţi-am fost ucenic?

— Fireşte că i-am spus-o!

— Şi dumneavoastră de ce nu mi-aţi suflat o vorbă că-l voi revedea pe Sam Hawkens aici?

Reproşul, amical de altminteri, se adresa lui Old Firehand. Acesta rîse:

— Ziceam să vă fac o surpriză. Vedeţi, prin urmare, că vă ştiam cu mult înainte de a ne întîlni; am vorbit adesea de dumneavoastră. O să mai daţi aci şi peste alte două cunoştinţe.

— Nu cumva Dick Stone şi Will Parker?

— Exact. Sosirea dumneavoastră va fi şi pentru ei o surpriză plăcută. Ascultă, Sam, care dintre ai noştri au rămas azi acasă?

— Toţi, afară de Bill Bulcher, Dick Stone şi Harris; ăştia trei au plecat să mai facă rost de carne. Micul *sir* s-a întors şi el.

— Ştiu, ştiu că-i aici. În rest, ce s-a mai întîmplat? Ceva piei-roşii?

— De loc, *sir*, de loc. N-am simţit pe nimeni, deşi (aici Sam îşi arătă puşca) „Liddy" a mea cam umblă, cum s-ar spune, după măritiş.

— Şi cursele?

— Au dat rezultate bune, foarte bune, dacă nu mă-nşel. Veţi vedea şi singur; vreau să spun că la poartă nu e decît foarte puţină apă.

Făcu stînga-mprejur şi, în timp ce noi ne reluam drumul, se strecură iarăşi în ascunzătoarea lui.

Din cele petrecute înţelesei că ne apropiem de „fortăreaţă" şi că Sam Hawkens făcea de strajă în preajma ei. Mă tot uitam cu atenţie ca să descopăr undeva poarta.

La stînga se deschidea o trecătoare plină de bolovani şi tufăriş de mure. Era atît de îngustă, că, întinzînd braţele, atingeai amîndoi pereţii laterali. Jos şerpuia o gîrlă pe al cărei fund pietros nici gînd să se imprime vreo urmă de talpă. Curată, străvezie, apa se vărsa în rîuleţul pe lîngă care trecuserăm mai înainte. Old Firehand cîrmi pe trecătoare. Noi îl urmarăm, înaintînd încet în susul gîrlei. Pricepui acum şi tîlcul celor spuse de Sam în legătură cu apa de la poartă.

Foarte curînd stîncile se apropiară atît de mult între ele, încît păreau să ne închidă drumul. Dar, spre surprinderea mea, Old Firehand înainta mereu şi, la un moment dat, văzui că dispare, ca şi cînd ar fi trecut prin peretele de piatră. Winnetou dispăru la rîndul lui. Ajungînd şi eu la locul cu pricina, descoperii misterul: iedera extrem de deasă, care atîrna de sus, alcătuise un fel de perdea, dînd iluzia că drumul s-ar închide.

De fapt, dacă treceai înainte, ajungeai într-un soi de tunel lung şi întunecos.

Mult şi cu nenumărate viraje, călărirăm prin noaptea întortocheată a tunelului, pînă ce, în sfîrşit, răsări înaintea noastră o zare de lumină. Şi iată-ne din nou într-o trecătoare care părea prelungirea celei dintîi. La capătul ei, mă oprii, stăpînit de uimire.

Mă aflam în faţa unei căldări uriaşe, cu pereţi de piatră, inaccesibili. Un brîu lat de arbuşti încingea această vale aproape circulară, acoperită cu iarbă bogată, unde păşteau herghelii întregi de cai şi de catîri. O droaie de cîini alergau de colo-colo, unii zdraveni — dintr-o rasă asemănătoare lupilor, de care indienii se slujesc pentru pază şi tracţiune — alţii, nişte corcituri mărunte, uşor de îngrăşat, a căror carne, alături de a panterelor, trece la băştinaşi drept cea mai mare delicatesă.

— Iată-mi fortăreaţa ! rosti Old Firehand, întorcîndu-se spre noi. Vă veţi simţi aici mai bine ca în sînul lui Avraam.

— Există vreo cale de acces dinspre munţi ? întrebai eu, arătînd spre peretele din fund.

— Cu neputinţă să se strecoare cineva. Iar căţăratul de afară, pe stînci, e aproape imposibil...

— Cum aţi dat peste locul acesta grozav ?

— Urmăream un racoon, un urs spălător, şi din goană am ajuns tocmai la breşa aceea care încă nu era acoperită de iederă. Fireşte că am pus numaidecît stăpînire pe viitoarea mea fortăreaţă.

— Singur ?

— La început, singur. Găsisem o ascunzătoare bună, care m-a salvat de nenumărate ori din faţa blestemaţilor de piei-roşii care mă hăituiau. Mai tîrziu, însă, mi-am chemat încoace „băieţii“, ca să înfruntăm împreună şi primejdiile, şi asprimea iernii.

Nu termină bine vorba, că răsună deodată un şuier ascuţit peste întinderea văii. Şi abia se stinse ecoul, că de jur împrejur, din tufărişul ce împrejmuia valea, ieşi la vedere o ceată de inşi pe care i-ai fi recunoscut de la o poştă că sînt oameni ai Vestului.

Coborîrăm la pas în întîmpinarea lor şi într-o clipă furăm înconjuraţi. Oamenii erau extrem de fericiţi să-l vadă pe Old Firehand iarăşi printre ei. Se afla acolo şi Will Parker, care, zărindu-mă, se bucură ca un copil. Şi bucuria îi crescu şi mai mult, cînd constată că însuşi Winnetou îi acordă un salut prietenesc.

În toiul hărmălaiei, permisă doar într-un loc atît de singuratic, Winnetou îşi deşeua fără grabă calul şi, bătîndu-l cu palma pe crupă, îi dădu a înţelege că e slobod să se aştearnă pe frupt. Îşi săltă apoi şaua pe umăr, luă pătura, frîul — şi se depărtă, făcînd abstracţie de lumea din jur.

Îi urmai şi eu exemplul, căci Old Firehand era prea solicitat din toate părţile ca să se mai ocupe de noi. Îl lăsai liber pe bravul meu Swallow şi, răspunzînd în treacăt curiozităţii gălăgioase a „băieţilor“, pornii să mă familiarizez cu locul.

Aruncat în sus de forţele ascunse ale pămîntului, masivul stîncos crăpase cîndva ca un uriaş balon de săpun, alcătuind o jumătate de sferă, goală pe dinăuntru, cu gura căscată spre cer, ca un crater colosal. Aerul, soarele, furtunile îşi luaseră apoi sarcina să fărîmiţeze terenul dur şi să-l facă propriu vegetaţiei, iar şuvoaiele din adînc, împreunîndu-se, sfredeliseră cu răbdare peretele de piatră, croind drum pîrîului care ne-a servit de călăuză.

Alesei pentru plimbarea mea hotarul din fund al văii. Păşeam între brîul de tufe şi zidul de piatră care urca aproape vertical şi părea pe alocuri suspendat. Descoperii în zid numeroase deschizături, camuflate cu piei de animale şi ducînd, probabil, spre adăposturile şi magaziile atît de necesare unei aşezări vînătoreşti.

În orice caz, aşezarea trebuia să aibă mai mulţi locuitori decît cei care ne ieşiseră în întîmpinare. Cel puţin aşa era de presupus după numărul femeilor pe care le zăream ba ici, ba colo, în cursul plimbării. Se vede însă că majoritatea bărbaţilor erau duşi la vînătoare şi aveau să revină o dată cu iarna care se anunţa destul de aproape.

Hoinărind astfel, descoperii la un moment dat, pe una din stîncile care păreau cu totul inaccesibile, o colibă mică, improvizată din crăci. De acolo putea fi, desigur, văzută întreaga vale, cu toate amănuntele ei. De aceea hotărîi să mă urc pînă sus. Potecă nu era : în schimb, dădui peste urme de paşi şi mă luai după ele.

Nu mai aveam mult de urcat, cînd zării strecurîndu-se afară, prin uşiţa joasă a colibei, o făptură omenească pe care eu desigur că nu o deranjasem cu nimic ; de fapt, nici nu mă văzuse. Întoarsă cu spatele spre mine, se apropie de marginea stîncii şi, făcîndu-şi palma streaşină la ochi, cercetă adîncul văii.

Purta o cămaşă vînătorească, pestriţă, dintr-o ţesătură groasă, şi jambiere împodobite de la şold pînă la glezne cu ciucuri ; mocasinii mici, delicaţi, aveau bogate ornamentaţii din mărgele de sticlă şi din păr de porc ghimpos. O basma roşie înfăşurată în chip de turban îi acoperea capul şi o eşarfă de aceeaşi culoare îi ţinea loc de brîu.

Cînd pusei piciorul pe mica platformă, făptura aceea mă auzi şi se întoarse spre mine. Era oare vis, ori vedeam aievea ? O bucurie năvalnică mă cuprinse. Strigai :

— Harry ! E posibil ?

Şi mă apropiai de el grăbit.

Dar Harry mă privea sever şi rece. Nici o tresărire pe chipul lui, acum şi mai ars de soare, nu trăda vreo emoţie pricinuită de apariţia mea.

— Dacă n-ar fi posibil — îmi răspunse — atunci nu m-aţi vedea aici, *sir !* Dar dreptul de a pune asemenea întrebări e mai degrabă al meu decît al dumneavoastră. Cum de v-aţi permis să intraţi în tabără ?

Meritam oare o astfel de primire ? Luai deci o atitudine şi mai distantă decît a lui.

— *Pshaw !*

Numai atît rostii şi, întorcîndu-i spatele, coborîi încet de pe platformă.

Aşadar, Harry era într-adevăr — cum bănuisem — fiul lui Old Firehand. Astfel mi se limpeziră dintr-o dată toate lucrurile.

Deşi Harry nu era, în fond, decît un copil, totuşi purtarea lui — după toate cele petrecute — mă necăja serios. Părerea lui Old Firehand că băiatul m-ar socoti un laş se confirma, ce-i drept, prin insulta cu care acesta mă gratulase încă atunci, la sondă ; nu înţelegeam însă de loc cum anume îmi dovedisem laşitatea. În sfîrşit, biruindu-mi proasta dispoziţie, revenii în tabără.

Înserase. În largul văii jucau, bogate, flăcările unui foc proaspăt încins, în jurul căruia se adunase întreg efectivul prezent în fortăreaţă, inclusiv Harry, care, după cum îmi dădui repede seama, se bucura de egalitate deplină cu bărbaţii maturi. Şedea şi el acolo, lîngă foc, şi parcă mă privea cu mai puţină răceală decît adineauri.

Oamenii îşi istoriseau tot felul de întîmplări din viaţa lor. Îi ascultai şi eu un timp, apoi — după bunul meu obicei — plecai să văd ce-mi face mustangul. Era o noapte superbă, înstelată, cu cerul atît de blînd şi calm, de parcă habar n-ar fi avut că jos, pe biata noastră planetă, nişte creaturi cu totul superioare stau veşnic gata să se încaiere şi să se sfîşie între ele.

Un nechezat uşor, vesel, dinspre tufişurile de la gîrlă, îmi indică locul unde se afla Swallow. Calul mă recunoscu imediat şi îşi frecă drăgăstos botul de umărul meu. De cînd mă salvase din foc şi apă îl îndrăgisem încă şi mai mult. Mîngîindu-l, îmi lipii faţa de grumazul lui suplu, catifelat.

Deodată, calul fornăi scurt ; era obişnuitul lui semnal de alarmă. Devenii atent şi mă uitai în jurul meu. O siluetă omenească venea spre mine şi zării fluturînd basmaua înfăşurată în jurul capului. Era Harry.

— Scuzaţi că vă deranjez — rosti el cu vocea oarecum mai blîndă. Mi-am adus aminte de Swallow, calul dumneavoastră, căruia îi datorez viaţa. Voiam să-l văd, să-i fac o vizită de prietenie.

— Iată-l ! În ce mă priveşte, n-am să vă tulbur întîlnirea. *Good night !* Noapte bună !

Dădui să plec, dar după cîţiva paşi mă auzii strigat :

— *Sir !*

Mă oprii. Harry se apropie sfios de mine. Se vedea că nu ştia cum să-şi stăpînească emoţia.

— V-am jignit.

— Jignit ? făcui cu indiferenţă. Vă înşelaţi, *sir !* Nu sînt decît indulgent cu dumneavoastră şi atîta tot. Nici vorbă să mă simt jignit.

Dură mai bine de un minut pînă ce băiatul găsi o replică acestui răspuns neaşteptat.

— Atunci, iertaţi-mi, vă rog, eroarea.

— Cu plăcere. Sînt deprins cu erorile.

— Iar eu vă asigur că n-am să mai profit pe viitor de indulgenţa dumneavoastră.

— V-o pun, totuşi, oricînd la dispoziţie.

Dădui din nou să plec, însă Harry mă prinse de braţ.

— Să trecem peste chestiunile noastre personale! Adevărul e că aţi salvat de două ori într-o singură seară viaţa tatălui meu; şi aceasta, cu riscul propriei dumneavoastră vieţi. De aceea, sînt dator să vă mulţumesc, chiar dacă mi-aţi arunca în obraz cuvinte şi mai grele decît pînă acum. Abia adineauri am aflat...

— Orice *westman* e capabil de o asemenea faptă. Se petrec adeseori lucruri mult mai impresionante decît cele despre care vorbiţi. Poate că omul care sare în ajutorul altuia s-a bucurat şi el cîndva de un sprijin asemănător. Aşa că treburile astea nu prea merită discuţie şi nici nu e cazul să apreciaţi oamenii prin prisma dragostei ce o purtaţi tatălui dumneavoastră.

— La început am fost eu nedrept; acuma chiar dumneavoastră vă subestimaţi. Vă întreb dacă ţineţi cu tot dinadinsul să mă jigniţi şi pe mine?

— Nu ţin de loc!

— Atunci îmi îngăduiţi o rugăminte?

— Poftim!

— Purtaţi-mi pică, *sir*, supăraţi-vă pe mine cît vreţi, dacă vi se pare că am greşit, dar vă rog, nu-mi mai pomeniţi de... indulgenţă! Sînteţi de acord?

— Bine.

— Vă mulţumesc! Şi acum să ne întoarcem, să le urăm oamenilor noapte bună. Am să vă arăt odaia dumneavoastră. Trebuie să ne odihnim; mîine plecăm devreme.

— Încotro?

— Mi-am aşezat cursele la Bee-fork şi aş vrea să văd ce s-a prins. Mă veţi însoţi, fireşte.

Peste cîteva minute, ajunserăm la o uşă cu trapă. Harry mă introduse într-un adăpost complet întunecat şi, scăpărînd amnarul, aprinse la iuţeală o lumînare din seu de cerb.

— Iată dormitorul dumneavoastră, *sir*. Oamenii noştri se retrag în aceste adăposturi atunci cînd, sub cerul liber, îi ameninţă reumatismul.

— Şi credeţi că m-aş putea alege şi eu cu tovărăşia lui blestemată?

— Dinspre partea mea, vă doresc contrariul. Dar, vedeţi, valea e umedă şi vîntul nu pătrunde de loc din pricina munţilor care o înconjoară de jur împrejur. Deci, prevederea e mama înţelepciunii. Somn uşor!

Îmi strînse mîna şi, înclinînd graţios capul, ieşi. Rămas singur, îmi plimbai privirea prin încăpere. Era un fel de peşteră — nu naturală, ci săpată în piatră de mîna omului. Pe jos — piei tăbăcite, pe pereţi — de asemenea. În fund — un pat confecţionat din crengi de cireş şi aşternut cu piei de ciută. Numeroase pături moi de Navajo, clădite în stivă, parcă te îndemnau şi ele la somn. De nişte ţăruşi fixaţi în crăpăturile pereţilor de piatră atîrnau diverse obiecte de-ale lui Harry, ceea ce mă duse la concluzia că băiatul îmi cedase, de fapt, propriul său „cabinet".

Numai oboseala-mi aprigă mă făcu să rămîn în acest adăpost scund şi puţin comod. Cine s-a obişnuit cu nopţile şi cu nemărginirea preriei, acela numai de nevoie mai poate accepta închisoarea căreia civilizaţia îi spune „locuinţă".

Poate că izolarea acestui „dormitor" original făcu ca somnul să mă cuprindă mai vîrtos ca de obicei şi să mă ţină mult în braţele sale. Cînd mă deşteptai, auzii un glas la intrare:

— Ptiu, *sir*, mai terminaţi cu măsuratul pe orizontală, dacă nu mă-nşel! Ridicaţi-vă un pic! O să vă facă bine.

Sării din pat şi mă uitai la musafirul nepoftit din cadrul uşii. Era Sam Hawkens. În ajun nu-l văzusem decît cu puşcă; acum se echipase măreţ, ca un *trapper*, dovadă că avea să ne însoţească.

— Vin îndată, dragă Sam!

— Să sperăm. Micul nostru *sir* cred că ne şi aşteaptă dincolo, la ieşire.

— Mergi şi dumneata?

— Merg, dacă nu mă-nşel. Doar n-o să se care băiatul cu uneltele. Şi nici lui Old Shatterhand, ca să zic aşa, n-am să-i pretind asemenea lucru.

Afară, îl zării numaidecît pe băiat. Mă aştepta la ieşirea din tabără. Sam îşi aburcă o legătură imensă de capcane şi, fără să-i mai pese de mine, porni ca glonţul înainte.

— Nu luăm şi caii ? strigai din urmă.

— Dar ce, calul dumneavoastră a învăţat cum se aşază cursele şi cum se prind biberii pe fundul apei ? ! Mai bine grăbiţi-vă, ca să ajungeţi la timp. Haide ! mă îndemnă Sam plin de importanţă.

— Stai niţel, bătrîne, vreau să mai văd ce-mi face calul !

— Nici o grijă ! Tînărul *sir* a luat toate măsurile, dacă nu mă-nşel !

Răspunsul lui mă bucură. Va să zică, Harry se ocupase de Swallow încă în zorii zilei, semn că nici stăpînul calului nu-i era indiferent. Desigur că tatăl îi vorbise de mine şi-l determinase să-şi schimbe părerea. Tocmai mă întrebam cum de lipseşte Old Firehand — de obicei atît de atent şi grijuliu — cînd îl zării trecînd gîrla împreună cu Winnetou şi cu încă un vînător.

Winnetou îl salută pe Harry în felul indienilor :

— Fiul Ribannei e puternic cu războinicii de pe malul rîului Gila. Ochiul său va zări mulţi biberi şi braţele sale vor osteni sub povara blănurilor.

Şi, observînd că-mi rotesc privirea peste vale ca să-l descopăr pe Swallow, mă linişti :

— Pleacă, frate ! Winnetou îţi va îngriji calul cu toată dragostea.

Trecurăm rîpa şi o cotirăm spre stînga, în josul rîului, înaintînd pînă la vărsarea lui în Mankizila.

Malurile erau năpădite de mărăciniş des, aproape de nepătruns ; vrejurile de viţă sălbatică se căţărau pe tufe, se lăbărţau peste tot, se încîlceau pe tulpinile alăturate, alcătuind o reţea prin care nu răzbăteai decît cu ajutorul cuţitului.

Sam, pe cît de mărunţel, pe atît de vajnic, mergea mereu în fruntea noastră şi, încărcat cum era de poveri, îmi amintea de tinichigiii slovaci care cutreierau periodic tihnitele tîrguşoare germane. Deşi nimeni nu ne urmărea, totuşi cizmele-i uriaşe ocoleau cu mare dibăcie orice petic de pămînt care ar fi putut păstra vreun semn al pasului său, iar ochişorii veşnic agitaţi scrutau neobosiţi vegetaţia bogată care, în ciuda vremii tîrzii, se putea lua la întrecere cu flora virgină din valea lui Mississippi.

La un moment dat, Sam se aplecă şi se strecură sub nişte vrejuri.

— Veniţi, *sir !* mă chemă Harry, care îl urma pe bătrînul zurbagiu. Aici se despart potecile biberilor.

Într-adevăr, după perdeaua aceea de vrejuri, şerpuia o cărăruie îngustă, pe care înaintarăm un timp paralel cu rîul, printr-un vălmăşag de copaci şi de tufe, pînă ce Sam, auzind un fel de şuier şi mîrîit care veneau dinspre apă, se opri numaidecît şi, întorcîndu-se spre noi, îşi duse un deget la gură.

— Aici ! şopti Harry. Biberul de gardă a simţit ceva.

După o vreme, cînd liniştea coborî densă peste împrejurimi, ne strecurarăm pînă la un cot al rîului, unde ni se oferi prilejul să contemplăm o întreagă colonie de biberi.

Pînă hăt, în largul apei, animalele construiseră un fel de stăvilar pe care şi un om sprinten ar fi putut să păşească destul de lesne. Acum se străduiau de zor să fortifice şi să mărească stăvilarul. Dincolo, pe malul opus, un grup de biberi retezau într-una lăstare de copaci pînă le prăbuşeau în apă ; alţii se ocupau cu transportul materialului, împingîndu-l cu boturile, în timp ce coechipieri de-ai lor legau şi tencuiau construcţia cu lut gros, adus de pe mal, potrivindu-l cu labele şi bătîndu-l cu cozile lor groase, transformate în mistrii.

Urmărind cu admiraţie munca acestui mic destoinic popor, îmi atrase luarea aminte un biber neobişnuit de solid, care stătea sus pe stăvilar şi, după toate aparenţele, făcea de gardă. Deodată, biberul îşi ciuli urechile scurte, se învîrti în semicerc, dădu iarăşi un semnal sonor, apoi dispăru sub apă.

Cît ai clipi, îl urmară şi ceilalţi biberi. Era extrem de caraghios să-i vezi cum se afundă cu dosul în sus, plesnind temeinic apa cu cozile şi stîrnind puzderie de stropi jur împrejur.

Fireşte că nu era timp să ne pierdem în consideraţii umoristice. Neaşteptata perturbare în familia biberilor fusese provocată, desigur, de apariţia unui vrăjmaş. Or, cel mai temut duşman al acestor fiinţe atît de rîvnite nu e altul decît omul !

Încă nu dispăruse sub apă ultimul biber, că ne şi culcaserăm la pămînt, cu armele pregătite, camuflaţi de crengile joase ale unor coconari. Pîndeam cu încordare ivirea vreunui musafir nepoftit. Şi iată, peste puţin, ceva mai sus de ascunzătoarea noastră, începu să se agite păpurişul. Cîteva clipe mai tîrziu văzurăm furişîndu-se spre mal doi indieni. Unul ducea în spinare cîteva curse ; celălalt căra nişte blănuri. Ambii erau

bine înarmaţi şi atitudinea lor vădea că se ştiau în preajma duşmanului.

— *Zounds!* şuieră Sam printre dinţi. Mişeii au dat de capcanele noastre şi au cules fără să fi semănat, dacă nu mă-nşel! Las' că le arăt eu cine-i stăpînul capcanelor şi al blănurilor!

Ridică încet puşca, pregătindu-se să tragă. Eu, însă, îmi ziceam că indienii trebuiesc doborîţi fără zgomot. De aceea îl apucai pe bătrînul *trapper* de braţ. Încă din prima clipă observasem că e vorba de războinici ai poncaşilor; iar vopseaua de pe feţele lor îmi confirma faptul că nu porniseră la vînătoare, ci la bătălie. Aşadar, nu puteau fi singuri. Orice foc de armă putea să atragă asupra noastră o droaie de alţi războinici.

— Stai, Sam, nu trage! Mai bine scoate cuţitul. Ăştia au dezgropat securea războiului. Cu siguranţă că mai sînt şi alţii pe aproape.

Sam însă, care avea mare poftă să apese pe trăgaci, se cam codea:

— Fireşte că e mai bine să-i lichidăm fără zgomot. Dar cuţitul mi-e bătrîn şi tocit. Cam greu să taie doi vlăjgani dintr-o dată.

— Aida-de! Dumneata sări pe unul, eu pe celălalt. *Come on!* Haide!

— Hm! Patru capcane dintre cele mai bune! Trei dolari şi jumătate bucata! Ai naibii hoţi! M-ar bucura, zău, dacă pe lîngă cele furate, ne-ar lăsa şi pieile lor proprii.

— Dă-i drumul, *sir,* să nu-i scăpăm!

Ne aflam în spatele indienilor care, cu ochii în pămînt, căutau să descopere vreo urmă. Lepădînd puşca, mă tîrîi uşurel înainte. Cuţitul îl strîngeam între dinţi. Deodată, auzii o şoaptă la urechea mea:

— Lăsaţi-mă pe mine, *sir!* Aranjez eu totul.

Era Harry.

— Mulţumesc, mă descurc singur.

Ajuns la marginea păpurişului, mă săltai o dată, şi cu stînga îl apucai de ceafă pe unul din indieni, iar cu dreapta îi repezii cuţitul între omoplaţi, încît omul căzu fără să crîcnească. O făcusem, bineînţeles, din motive de forţă majoră. Era vorba de poncaşi. Nu-i puteam cruţa. Dacă ne-ar fi descoperit „fortăreaţa", ar fi fost vai şi amar de noi.

Scosei repede cuţitul din rană, gata să sar, la nevoie, asupra celuilalt poncaş. Dar şi acesta zăcea la pămînt, iar Sam — încălecat pe victimă — îi trăgea cu nădejde pielea de pe cap.

— Aşa, băiete! De-acuma poţi să pui capcane în veşnicele plaiuri ale vînătoarei! Dar pe-ale noastre le laşi aici!

Şi, tăvălind scalpul însîngerat prin iarbă, adăugă chicotind:

— Prin urmare, ăsta e al meu. Unul la mînă. Old Shatterhand să-l jupoaie pe al doilea.

— De loc! îl apostrofai. Încă nu cunoşti părerea mea în legătură cu scalparea? Mă miră mult că te ocupi de asemenea treburi!

— Am motivele mele, *sir.* De cînd ne-am văzut ultima oară, am trecut prin destule necazuri. Am fost obligat să mă lupt în fel şi chip cu pieile-roşii. De aceea nu mai am nici o cruţare. Parcă ei s-au purtat cu mănuşi! Uitaţi-vă!

Îşi scoase pălăria pleoştită şi, o dată cu aceasta, peruca lui de pomină. De fapt, îi văzusem eu încă de mult ţeasta scalpată, roşie ca sîngele.

— Ce ziceţi, *sir,* dacă nu mă-nşel? Mi-am purtat încă din pruncie, onest şi cu drepturi depline, smocul de păr original. Nici cel mai şmecher avocat din lume n-ar fi îndrăznit să-mi conteste acest drept, pînă s-au găsit o duzină sau două de pawnee, care pur şi simplu m-au deposedat. A trebuit să mă duc la Tekama, să-mi cumpăr un scalp nou, adică o perucă, dacă nu mă-nşel. M-a costat o avere: trei legături groase de blăni de biberi. Mă rog, n-ar fi nimic. Uneori părul ăsta nou e mai practic decît celălalt. Mai ales vara e o plăcere: îl lepezi şi nu mai transpiri. Totuşi, nu pot să nu mă răzbun. Le-am plătit-o indienilor nu o dată. Vedeţi, scalpul ăsta e pentru mine o încîntare. Mă bucură mai mult decît cea mai fină blană de biber.

Acestea zise, îşi potrivi la loc peruca şi pălăria.

Dar nu era timp pentru vorbă lungă şi amintiri. În orice moment, putea să zbîrnîie o săgeată sau să fulgere vreo puşcă dindărătul unui copac. În plus, era nevoie să dăm cît mai iute alarma în tabără şi să-i prevenim pe vînători asupra primejdiei.

— Pune mîna — îl îndemnai pe Sam — să-i facem dispăruţi pe indienii ăştia!

— Just, adică necesar vreau să spun. Dar tînărul *sir* ar face bine să treacă niţel în dosul tufelor. Sînt gata să-mi schimb mocasinii pe pantofiori de balet dacă nu ne trezim în curînd cu pieile-roşii.

Harry ascultă de sfatul bătrînului, iar noi aruncarăm repede cadavrele în păpurişul de pe mal. Să le aruncăm în apă, n-ar fi fost prudent.

— Aşa, s-a făcut ! se bucură Sam după ce terminarăm operaţia. Şi acum, luaţi-l pe micul *sir*, mergeţi la „fortăreaţă" şi pregătiţi-i pe oamenii de acolo. În ce mă priveşte, vreau să studiez niţel urmele acestor doi poncaşi. Poate descopăr ceva mai mult decît au apucat ei să ne spună...

— N-aţi vrea, Sam Hawkens, să vă duceţi dumneavoastră pînă la tata ? interveni Harry. Vă pricepeţi grozav la manipularea capcanelor şi pe urmă, nu-i aşa, patru ochi văd mai bine decît doi.

— Hm ! Cum doriţi ! O fac şi pe-asta. Dar să nu-mi puneţi vină dacă iese vreo dandana.

— Nici o grijă, Hawkens ! Ştiţi doar că-mi place şi mie să am satisfacţii. Dumneavoastră v-aţi ales cu un scalp ; trebuie să mă aleg şi eu cu ceva. Haideţi, *sir !*

Şi băiatul îl părăsi pe Sam, luînd-o prin desiş. Eu îl urmai. Deşi trebuia să fiu atent la eventuala primejdie din jur, nu puteam să nu-l admir pe Harry, care, asemenea unui vînător iscusit, se strecura fără pic de zgomot prin încîlceala tufelor, dovedind multă pricepere şi agilitate.

Era cu neputinţă ca băiatul să nu fi fost familiarizat încă de mic cu viaţa din „ţara vînatului", să nu fi înregistrat impresii care i-au ascuţit simţurile, i-au călit sufletul şi au dat destinului său o direcţie atît de neobişnuită.

Merserăm astfel preţ de o oră, fără răgaz, pînă dădurăm de o altă colonie de biberi, ai cărei membri, însă, nu-şi părăseau de loc vizuinele.

— Aici instalaserăm noi capcanele pe care le-au furat cei doi poncaşi — mă informă Harry. Iar colo sus se ramifică acel Bee-fork la care voiam să ajungem. Se pare însă că va trebui să renunţăm, căci, vedeţi, urmele roşilor vin dinspre pădure. Să mergem după ele.

Era gata să pornească, dar îl oprii :

— Harry !

Stătu şi mă privi întrebător.

— N-ar fi mai bine să vă întoarceţi şi să lăsaţi restul în seama mea ?

— Ce vi s-a năzărit ?

— Cunoaşteţi primejdiile la care vă puteţi expune mergînd în direcţia asta ?

— Şi de ce nu le-aş cunoaşte ? Imposibil să fie mai mari decît cele prin care am trecut pînă acum.

— Vreau să vă cruţ !

— Păi asta vreau şi eu ! Ştiu să mă păzesc. Ori credeţi că orice faţă vopsită mă şi bagă în sperieţi ?

Ne continuarăm drumul distanţîndu-ne de cursul rîului şi înaintînd printre arbori, sub rămurişul bogat şi verde al pădurii. Pămîntul era învelit cu muşchi umed pe care, fără multă osteneală, puteai desluşi orice urmă de paşi.

Deodată, Harry, care mă preceda, se opri în loc. Jos se vedeau urmele nu a doi, ci a patru oameni care se despărţiseră acolo. După cum se ştie, poncaşii doborîţi de noi erau echipaţi de campanie ; presupuneam deci că şi alţi războinici de-ai lor se vor fi aflînd prin preajmă. În acelaşi timp era limpede că numai o acţiune de mare importanţă i-ar fi putut determina să bată atîta drum pe teritoriu inamic. Iată de ce-mi trecu prin gînd că prezenţa lor aici ar fi în legătură cu atentatul nereuşit împotriva trenului şi că s-ar putea să fie vorba de o expediţie de răzbunare, în care indienii pun în joc totul şi nu cruţă nimic.

— Cum procedăm ? întrebă Harry. Urmele acestea duc spre tabăra noastră. Indienii nu trebuie s-o descopere cu nici un preţ. Îi urmărim pe cei patru, sau o apucăm fiecare în altă direcţie ?

— Oricum, tuspatru sînt iscoade şi au venit încoace dinspre tabăra poncaşilor, care, desigur, aşteaptă înapoierea lor. De aceea e preferabil ca, mai întîi, să reperăm tabăra, să vedem cîţi sînt şi ce planuri urmăresc. În ce priveşte, „fortăreaţa", cred că santinela de la intrare ştie ce are de făcut pentru a nu trăda nimănui secretul.

— Aveţi dreptate ! Mergem înainte !

Pădurea cobora acum în pantă lungă, prelingîndu-se în vale. Ici şi colo se căscau nişte adîncituri mari asemenea unor bazine împresurate de ferigi şi arbuşti sălbatici.

Tocmai ne apropiam de o astfel de rîpă, cînd un miros suspect îmi atrase atenţia. Scrutînd adîncul pădurii, observai drept înaintea noastră o coloană subţirică de fum, care ba se înălţa, ba dispărea, ba urca iarăşi, jucăuşă, printre coroanele copacilor.

Fumul nu putea proveni decît de la un foc aprins de indieni, şi iată de ce: pe cîtă vreme albii aruncă pe foc crăci întregi, stîrnind astfel flacără mare, înaltă, cu fum mult şi gros, băştinaşii întreţin focul împingînd vreascurile încet, treptat, cu vîrful în jos, provocînd o ardere mai mult mocnită, cu flacără măruntă şi fum abia vizibil. Winnetou obişnuia să spună despre procedeul albilor: „Feţele palide fac atîta căldură cu focul lor, încît nici nu se mai pot apropia de el ca să se încălzească".

Îl oprii pe Harry şi-l făcui atent asupra celor constatate.

— Staţi după tufişul de colo; eu mă duc să-i pîndesc pe indieni.

— Şi eu de ce să nu merg?

— Ajunge unul singur; în doi creşte primejdia de a fi descoperiţi.

Băiatul căzu de acord. Călcînd uşor ca să nu lase nici o urmă, se pitulă după un tufiş, în timp ce eu mă strecurai de la copac la copac în direcţia coloanei de fum.

Într-un bazin din cele pomenite se aflau o mare mulţime de indieni, care şezînd, care culcaţi, încît abia îşi găseau loc. La intrare stătea nemişcat ca o statuie de bronz un flăcău chipeş, cu părul revărsat pe umeri; pe alocuri erau postate străji care, din fericire, nu observaseră apariţia mea.

Dădui să-i număr pe rînd, cîte unul, dar mă oprii deodată uluit. Primul care-mi sări în ochi — cu putinţă oare!? — era căpetenia albă Parranoh sau Tim Finnetey, cum îi zicea Old Firehand. Şi doar îl recunoscusem perfect atunci, noaptea, la lumina lunii, cînd l-am înjunghiat! Să fie numai o iluzie? Imposibil! Nu ştiam ce să mai cred. Şi, culmea — individul avea în cap chica lui întreagă, deşi văzusem cu ochii mei cum

l-a scalpat Winnetou. Or, de-atunci apaşul nu şi-a scos nici o clipă scalpul de la brîu.

Pe neaşteptate, una din santinele păru că se îndreaptă spre locul unde mă adăpostisem eu, culcat îndărătul unui bolovan uriaş. A trebuit să mă trag înapoi şi să fac repede cale-ntoarsă.

Ajunsei iarăşi la Harry şi-i făcui semn să vină după mine. Ne înapoiarăm la punctul unde se ramifica urmele iscoadelor. De aci o luarăm pe potecuţa tăiată prin hăţiş de poncaşii doborîţi de noi. Aceasta cobora pînă jos în valea prin care trecuserăm la sosirea noastră şi unde ne întîmpinase santinela.

Ştiam acum precis că poncaşii căpătaseră întăriri şi ne urmăriseră îndeaproape cu intenţia să se răzbune. Popasul nostru în timpul bolii lui Old Firehand le oferise răgazul să-şi adune toate forţele disponibile. Dar de ce era nevoie ca numai pentru trei inşi să mobilizeze atîţia războinici şi de ce nu ne-au atacat mai demult, asta n-o mai înţelegeam — afară de cazul că Parranoh ştia unde se află „fortăreaţa" şi plănuia să atace întreaga aşezare.

Cele două iscoade croiseră o potecă destul de bună, încît coboram relativ repede spre valea ce se întindea înaintea noastră. Cînd, deodată, auzii un zăngănit ca de fiare venind dinspre un desiş de cireşi sălbatici.

Făcîndu-i semn lui Harry să se ascundă, mă lungii repede la pămînt, trăsei cuţitul din teacă şi mă tîrîi în ocol către locul cu pricina. Primul lucru care mă izbi era o grămadă de capcane de fier şi alături — o pereche de picioare subţiri, strîmbe, încălţate în nişte mocasini colosali. Descoperii mai apoi un surtuc vînătoresc de dimensiuni remarcabile, la capătul căruia, sus, odihneau borurile obosite ale unei pălării de pîslă sub care se iţea o barbă cîlţoasă, fără noimă. Şi din haosul bărbii pîndeau doi ochişori vioi, atenţi, sfredelind frunzişul.

Era Sam. Dar ce căuta bătrînul aici cînd eu îl credeam de mult sus, în „fortăreaţă"? Enigma era în fond lesne de dezlegat: n-aveam decît să-l întreb. Mă furişai deci uşurel în spatele lui, bucurîndu-mă de pe acum de spaima ce avea s-o tragă.

Uşor, cît se poate de uşor, pusei stăpînire pe puşca de lîngă el, preistorica lui Liddy, şi îi ridicai cocoşul ruginit.

Auzind clămpănitul, Sam sări atît de iute în picioare, încît își agăță de rămuriș faimoasa pălărie laolaltă cu peruca. Iar cînd văzu propria-i armă îndreptată asupra lui, sub nasul de papagal stropit cu toate culorile curcubeului, i se căscă o gură cît o șură.

— Sam Hawkens — îi șoptii — închide repede gura, că de nu, îți vîr toate capcanele în ea !

— *Good luck !* Păcatele mele ! M-ați speriat, *sir*, dacă nu mă-nșel ! răspunse omulețul care, în pofida spaimei, nu scosese nici măcar o exclamație. Și, potrivindu-și peruca și pălăria la locul cuvenit, adăugă : Dracu' să vă ia ! Mi-au înghețat mădularele, vreau să spun... dacă ați fi fost o piele-roșie, atunci...

— ...atunci mîncarea ce ai înghițit-o aseară ar fi fost, desigur, ultima. Iată-ți pușcociul ! Și spune-mi, te rog, ce ți-a venit să te culci tocmai aici ?

— Să mă culc ? Adică să dorm ? Ei, asta-i bună ! Nici vorbă de așa ceva... chiar dacă, întîmplător, nu v-am băgat de seamă. Îmi zburau gîndurile la perechea aia de șobolani pe care voiam să-i vînez și să le iau pielea. Totuși, cum să spun, apelez la discreție. N-are rost să știe lumea cum l-ați luat pe bătrînul Sam ca din oală.

— Lasă, nu află nimeni.

— Dar unde-i tînărul *sir ?*

— E aici, mai în spate. Auzisem sunînd fierăria asta și fusesem, firește, curios să știu cine trage clopotele.

— Clopote ? Se auzea chiar atît de tare ? Măi, măi, Sam Hawkens, urs idiot și bătrîn ce-mi ești ! Stai la pîndă ca un catîr ramolit, cică să mai faci rost de niște scalpuri, și cînd colo, te aud pînă și surzii din Canada, dacă nu mă-nșel ! Dar cum de-ați nimerit aici ? Veneați și dumneavoastră pe urmele celor două piei-roșii ?

Confirmai și îi povestii cele văzute.

— Hm ! Va fi mare cheltuială de pulbere, *sir*, mare de tot ! Veneam cu capcanele în susul apei, cînd, deodată, zăresc doi indieni, dacă nu mă-nșel. Se foiau la marginea tufișului, la vreo opt pași de mine. Firește că m-am făcut una cu pămîntul. Unul a luat-o în jos, celălalt în sus, ca să cerceteze valea. Las' că-mi pică ei în mînă, mi-am spus. Am așteptat pînă a trecut unul pe lîngă mine, pe urmă m-am ascuns repede aici.

Numai să se întîlnească amîndoi sub nasul meu, c-apoi îi întreb eu de nume !

— Crezi că se poate ?

— Firește că se poate. Dacă sînteți deștept, duceți-vă în partea cealaltă și o să-i prindem în clește. Preveniți-l și pe micul *sir*, să nu facă vreo boroboață.

Procedai după sfatul lui și, întorcîndu-mă la Harry, îl informai, în cîteva cuvinte, asupra situației. Apoi ne postarăm exact în dreptul lui Sam, așteptînd să se întoarcă cei doi indieni.

Răbdarea ne fu supusă la greu examen. Trecură cîteva ore pînă auzirăm pașii unui om care se furișa în direcția noastră. Era unul din poncașii pe care-i așteptam, un hojma de bărbat, dat naibii se vede — pentru că, nemaiavînd loc de cingătoare pentru cîte scalpuri luase în viața lui, își împodobise și pantalonii cu ciucuri din păr de om.

Abia intră în „domeniul" nostru, că se și pomeni înșfăcat de ambele părți și doborît. La fel o păți și celălalt, care apăru după scurt timp. Treaba împlinită, ne înapoiarăm tustrei la „fortăreață".

La intrare îl găsirăm de gardă pe Will Parker, care stătuse pitulat îndărătul unor tufe și trebuie să-l fi văzut pe poncaș spionînd la numai cîțiva pași de el. Sam îl măsură, dezamăgit.

— *Greenhorn* mi-ai fost, *greenhorn* ai să rămîi pînă nu te-or apuca roșii de chică, dacă nu mă-nșel. Crezuși, pesemne, că poncașii umblă după furnici, de n-ai înfipt cuțitul în el ? !

— Ascultă, Sam Hawkens, mai ține-ți limba-n frîu, că altminteri fac cu tine ce n-am făcut adineauri ! Cui îi zici *greenhorn ?* Lui Will Parker ? Păi, numai gluma asta, și ajunge să-ți găuresc mutra, hodorogule ! Oare fiul mumă-ti n-are atîta glagorie în cap ca să știe că pe o iscoadă mai bine o lași să treacă decît s-o dobori fără rost, trădîndu-ți astfel prezența ?

— Fie pe voia ta, omule, dacă nu te îmbie, cum văd, nici un scalp indian...

Și Sam porni țanțoș spre gîrlă. Dar înainte de a dispare după stînci, se mai întoarse o dată spre Will Parker și adăugă :

— Cască bine ochii! Dincolo, în văgăună, e un cuib întreg de arcaşi. S-ar putea să-şi vîre şi ei nasul printre picioarele tale. Păcat de tine, dacă nu mă-nşel, mare păcat!

Şi ne-o luă iarăşi înainte. Mai că nu se zărea de sub capcanele lui. Curînd ieşirăm din rîpă şi ne plimbarăm în voie privirea peste întreaga tabără. Bătrînul *trapper* şuieră o dată lung, ascuţit, şi toată lumea se înfăţişă în mare grabă ca să afle ultimele noutăţi.

Old Firehand ne ascultă tăcut pînă la capăt. Dar cînd îi comunicai chestiunea cu Parranoh, scăpă o exclamaţie de mirare şi totodată de bucurie.

— Dacă nu v-aţi înşelat cumva, *sir*, înseamnă că pot să-mi împlinesc în cele din urmă jurămîntul şi să-l prind în pumni pe ticălos. Ani de zile aceasta mi-a fost singura şi cea mai arzătoare dorinţă.

— Dar chica lui mă cam derutează.

— Aş! Nu e nici o minune. Îl aveţi ca exemplu pe Sam Hawkens cu căpăţîna şi cu peruca lui. Şi, totuşi, mai că nu-mi vine să cred că nu l-aţi ucis în noaptea aceea. Poate că n-a fost decît rănit şi, găsindu-l, poncaşii l-au transportat de acolo. S-o fi întremat în timpul zăcerii mele. Apoi s-o fi apucat să ne adulmece, să ne urmărească.

— Atunci de ce nu atacă?

— Nu ştiu. În orice caz, va fi avînd vreun motiv. Aflăm noi mai tîrziu. Sînteţi obosit, *sir*?

— Nu prea.

— Vreau să-l văd şi eu. Mă însoţiţi?

— Se înţelege. Dar trebuie să vă atrag atenţia că drumul e primejdios. Indienii îşi vor aştepta zadarnic iscoadele, apoi vor trimite oameni în căutarea lor. Iar aceştia vor da peste cele două cadavre. Ne putem pomeni printre poncaşi şi fără sprijin de nicăieri.

— Posibil fireşte. Dar nu mă rabdă inima să stau aici, în bună linişte, pînă ne vor ataca, Dick Stone!

Acesta fusese plecat la vînătoare, deci nu mă văzuse pînă atunci. Omul mă salută cordial, după care Old Firehand îl întrebă:

— Ştii ce avem de făcut?

— Îmi închipui.

— I-aţi puşca şi hai după pieile-roşii!

— Sînt gata, *sir*! Plecăm călare?

— Nu. Mergem numai pînă la groapa aceea a lor... Şi voi, ăştilalţi, nu staţi cu mîinile în sîn! Camuflaţi cu verdeaţă catch-urile, adăposturile pentru piei! Nu poţi să ştii ce se mai întîmplă. Dacă indienii trec cumva de stînci şi vin încoace, barem să nu găsească nimic de jefuit. Harry, tu du-te la Will Parker! Iar tu, Bill Bulcher, vezi să fie ordine în absenţa noastră!

— Ia-mă şi pe mine, tată! se rugă Harry.

— N-are nici un rost, băiete. Mai bine odihneşte-te. O să-ţi vină şi ţie rîndul la timpul cuvenit.

Harry mai stărui, dar Old Firehand rămase ferm pe poziţie. Pornirăm aşadar în trei, tăind gîrla.

După cîteva instrucţiuni date santinelei, ne îndreptarăm spre locul unde stătuse ascuns Sam Hawkens. Drumul care ducea de acolo spre rîpă era în orice caz mai potrivit: aveam acoperire din ambele părţi şi, în plus, siguranţa că-i vom întîlni pe indienii care, după cum chibzuisem, îşi vor fi părăsit ascunzişul ca să-i caute pe camarazii dispăruţi.

După ce noi plecaserăm, în zori ieşise şi Winnetou din tabără şi, din păcate, încă nu se întoarse. Ne-ar fi fost, desigur, un însoţitor ideal. Pe de altă parte, întîrzierea lui mă cam îngrijora. Nu era de loc exclus să se fi întîlnit cu poncaşii. Or, în acest caz, cu toată vitejia lui, n-ar fi putut scăpa teafăr.

Mă gîndeam, tocmai, la aceste lucruri, cînd, deodată, tînărul şef al apaşilor răsări dintr-un desiş. Mîinile noastre care, la foşnetul crengilor, se încleştaseră pe puşti, reveniră brusc în poziţia normală.

— Winnetou va merge şi el cu oamenii albi ca să-i vadă pe Parranoh şi pe poncaşi — hotărî acesta.

Îl privirăm nedumeriţi. Ştia, va să zică, de prezenţa duşmanului în acele locuri.

— I-a zărit oare fratele meu roşu pe cei mai cruzi dintre războinicii siuxilor? îl întrebai.

— Winnetou trebuie să-l ocrotească pe fratele său, Old Shatterhand, şi pe fiul Ribannei. De aceea s-a ţinut toată vremea după ei. A văzut şi cum s-au înfipt cuţitele în trupul celor două iscoade. Cît despre Parranoh, acesta şi-a pus pe cap chica unui războinic din neamul osagilor. Are părul mincinos şi gîndul viclean. Winnetou îl va ucide.

— Nu, să nu te atingi de Parranoh! Lasă-l în grija mea! protestă Old Firehand.
— Winnetou l-a mai dăruit o dată prietenului său alb.
— Acum nu-mi mai scapă, fii sigur, căci...
Restul frazei nu-l auzii, pentru că, în acel moment, observai doi ochi lucind dindărătul unei tufe şi, repezindu-mă, dintr-un salt, îl înşfăcai pe spion.
Şi cine credeţi că era? Parranoh în persoană! Abia îl apucasem însă de beregată, că tufele vecine foşniră ameninţător şi cîţiva poncaşi se năpustiră în ajutorul căpeteniei.
Prietenii mei, văzînd ce se întîmplă, săriră la rîndul lor în luptă. Pe şeful alb al poncaşilor îl imobilizasem apăsîndu-l cu genunchiul în piept. Cu stînga îl strîngeam de gît, cu dreapta îi încleştam mîna în care ţinea cuţitul. Se zvîrcolea ca şarpele şi făcea eforturi desperate să se smulgă din strînsoare. Zvîrlea din picioare ca taurul împiedicat, încercînd să se ridice; scalpul de împrumut, bogat şi pletos, îi zburase de pe cap; ochii bulbucaţi mai că-i săreau din orbite; gura îi spumega şi ţeasta, pe care Winnetou o jupuise de piele, zvîcnea oribil în ritmul pulsului său sălbatic. Parcă aveam de-a face cu un animal turbat. Îi înfipsei nemilos degetele în beregată, încît trupul i se chirci, se cutremură, mădularele i se frînseră fără vlagă şi, dînd ochii peste cap, rămase inert la pămînt. Îl biruisem.

Abia acum, în fine, mă uitai în jur şi văzui o scenă pe care nici un condei n-ar putea-o descrie. Pentru a nu atrage atenţia inamicului, nimeni dintre noi nu se folosise de puşcă, ci numai de cuţit şi de tomahawk. Şi, totuşi nici un poncaş nu mai rămăsese în picioare. Toţi se zvîrcoleau pe jos, însîngeraţi şi zdrobiţi.
Winnetou tocmai îşi înfigea cuţitul în pieptul unui poncaş doborît; nu avea nevoie de ajutorul meu. Old Firehand îl strivea pe unul sub genunchi şi încerca să-l ţină la distanţă pe un altul, care-i sfîrtecase braţul. Alergai într-acolo şi-l trăsnii pe poncaş cu propria-i secure. Trecui apoi la Dick Stone care, între două leşuri, se zbătea sub genunchii unui vlăjgan gata să-l omoare. Îl izbii şi pe acesta cu tomahawkul unuia dintre morţii de alături.
Stone se sculă de jos şi-mi strînse mîna.

— *By God*, pe Dumnezeul meu, *sir*, asta zic şi eu ajutor venit la timp! Să te baţi cu trei inşi, cînd nici n-ai voie să tragi cu puşca, e cam mult! Vă mulţumesc.
Old Firehand dădu să-mi întindă şi el mîna, dar tocmai atunci îl zări pe Parranoh culcat la pămînt.
— Tim Fin...? Căpetenia? Cine l-a altoit?
— Old Shatterhand — răspunse Winnetou în locul meu. Marele Spirit i-a dat putere de bivol care spintecă pămîntul cu coarnele sale.
— Omule — exclamă Old Firehand — cîte drumuri am bătut, n-am mai întîlnit fiinţă ca dumneavoastră! Dar Parranoh şi ai săi cum de-au reuşit să se ascundă aici, cu toate că Winnetou se găsea prin preajmă?
— Eu nu mă aflam în partea asta — lămuri Winnetou. Căpetenia albă descoperise urmele şi se luase după ele pe potecă. Desigur că războinicii săi vor fi în curînd aici. Eu zic ca fraţii mei albi să mă urmeze numaidecît pînă în *wigwam*-ul nostru.
— Aşa e! întări Dick Stone. Trebuie să ajungem cît mai curînd la „fortăreaţă".
— Bine, să mergem — aprobă Old Firehand, al cărui braţ sîngera din belşug. Dar pînă una alta, trebuie să ştergem urmele luptei. Dick, tu postează-te niţel mai în faţă şi vezi să nu fim surprinşi.
— Gata, mă duc, *sir*, dar scoteţi-mi mai întîi cuţitul din spate. Nu-i chip să-l ajung cu mîna.
Unul dintre poncaşi îi împlîntase cuţitul care, în cursul încăierării, intrase şi mai adînc în carne. Din fericire, rana era uşoară şi, după ce-i smulserăm cuţitul, Dick Stone — cu trupul lui de fier — părea ca şi nevătămat.
— Cum îl cărăm de-aici pe prizonier? se interesă Old Firehand.
— Să-l ducem pe sus — îmi dădui cu părerea. Dar cînd o să-şi vină în fire, vom mai avea niţel de furcă.
— Adică, îl ducem în spinare? întrebă Stone. De mult nu m-am simţit mai zdravăn ca acum. Hai să-i pregătesc flăcăului ăsta bătrîn o călătorie cît mai plăcută!
Lovi de cîteva ori cu securea, culcă la pămînt nişte arbuşti, curăţă tulpinile, luă pătura lui Parranoh tăind-o fîşii-fîşii, apoi dădu din cap satisfăcut.

— Alcătuim o targă, dacă vreţi, un fel de sanie, numele n-are importanţă. Îl legăm bine de tot, îl culcăm ca în leagăn şi dă-i drumul!

Propunerea fu acceptată şi pusă în practică. Apoi ne puserăm în mişcare, lăsînd însă în urma noastră o dîră atît de pronunţată, încît Winnetou, care era ultimul, se tot căznea să o şteargă, cît de cît...

A doua zi, foarte devreme, eram de mult în picioare şi urcam pe stînca unde îl revăzusem prima oară pe Harry. Soarele încă nu mijise pe culmi şi o pace adîncă domnea peste întreaga tabără.

Jos, în vale, plutea o ceaţă deasă, învăluind tufele în rotocoale alburii, dar sus văzduhul era clar şi o boare proaspătă încă adia în jurul tîmplelor. Un botgros tot sălta printre vrejii de mure, îmbiindu-şi parcă, din guşa lui mare, ca de purpur, femeiuşca neastîmpărată. Ceva mai încolo, ţopăia pasărea poreclită „pisică" pentru ţipătul ei caraghios, care aducea a mieunat. Iar jos răsuna viersul măiestru al unei alte minuni zburătoare care, după fiece arpegiu, parcă se aplaudă singură, cu un măcăit zgomotos. Totul era cît se poate de idilic şi atrăgător. Însă gîndurile mele stăruiau mai puţin la acest concert matinal şi mai mult la întîmplările petrecute în ajun.

După aprecierea unuia dintre vînătorii noştri care cutreierase pădurile şi se întorsese în „fortăreaţă", poncaşii erau mult mai numeroşi decît presupuneam. Omul mai zărise încă o tabără de-a lor, unde îşi ţineau şi caii.

Era deci aproape sigur că acţiunea poncaşilor nu viza nişte persoane izolate, ci întreaga noastră aşezare. Or, punînd în cumpănă numărul covîrşitor al inamicului, situaţia noastră nu era de invidiat.

Pregătirile în vederea apărării împotriva unui eventual atac ne ocupară toată după-amiaza pînă seara tîrziu. Astfel, nici nu mai avurăm timp să luăm o decizie în legătură cu soarta lui Parranoh. Acesta zăcea, legat fedeleş şi bine păzit, într-o mică peşteră scobită în piatră...

Zilele următoare, poate chiar mai repede, aveau să se petreacă evenimente importante. Tocmai meditam cu îngrijorare la această perspectivă, cînd zgomotul unor paşi apropiaţi mă smulse din gînduri.

— Bună dimineaţa, *sir!* mă salută Harry. S-ar părea că somnul v-a părăsit cam devreme, ca şi pe mine, de altfel.

Dădui la rîndul meu bineţe şi adăugai:

— Vigilenţa e calitatea cea mai de preţ în acest colţ de lume plin de primejdii neaşteptate.

— V-aţi speriat de pieile-roşii? întrebă băiatul zîmbind.

— Ştiu că glumiţi. Totuşi, dacă e să judecăm serios, nu sîntem în total decît treisprezece oameni, în timp ce duşmanul numără de vreo zece ori pe-atît. Nu-l putem înfrunta într-o luptă făţişă. Singura noastră speranţă ar fi să nu ne descopere.

— Vedeţi lucrurile prea în negru. Treisprezece bărbaţi ca ai noştri sînt în stare să se bată şi să pună pe fugă pieile-roşii.

— Eu judec altfel. Poncaşii sînt furioşi din pricina atacului nostru neaşteptat şi, mai mult, din pricina pierderilor suferite ieri. În plus, ei ştiu că Parranoh, căpetenia lor, se află în mîinile noastre. Fără îndoială că au şi cercetat terenul, au găsit leşurile şi au constatat lipsa lui Parranoh. Cînd o hoardă ca a lor a bătut atîta drum în vederea unui scop, atunci îl va urmări cu cea mai mare dîrzenie şi viclenie.

— Toate bune, *sir*, dar nu văd de ce ne-am înfricoşa. Îi cunosc eu. Sînt laşi, îşi pierd repede cumpătul, atacă numai pe la spate şi pe cei lipsiţi de apărare. Am bătut în lung şi-n lat pămînturile lor, de la Mississippi pînă la Oceanul Pacific, din Mexic pînă în regiunea lacurilor. I-am fugărit şi i-am hărţuit. Uneori, am fost nevoiţi să ne retragem şi să ne ascundem în faţa superiorităţii lor numerice, dar întotdeauna, datorită curajului nostru, am rostit ultimul cuvînt.

Îl priveam atent, fără să-i răspund. Băiatul, însă, citea, probabil, în ochii mei cu totul altceva decît aprobare. De aceea, după o scurtă pauză, reluă:

— Gîndiţi cum vreţi, *sir*, dar uneori numai arma e în stare să slujească anumite simţăminte ale omului, fie el bărbat matur, fie tînăr ca mine. Dacă aţi trece pe la Bee-fork, aţi vedea mormîntul a două fiinţe pe care le-am iubit mai presus de orice. Au fost omorîte de indieni. De atunci, ori de cîte ori zăresc fluturît o chică de indian, mîna îmi zvîcneşte şi simt nevoia să mă răzbun. Mulţi s-au prăbuşit de pe caii lor, fulgeraţi chiar de pistolul acesta cu care mi-a fost ucisă mama şi de a cărui precizie v-aţi convins şi dumneavoastră la New Venango.

Scoase pistolul de la brîu şi mi-l ţinu sub ochi.

— Sînteţi un bun ţintaş, *sir*, dar cu această vechitură n-aţi nimeri nici într-un trunchi de copac aflat la numai cincisprezece paşi de aici. Gîndiţi-vă, deci, cît exerciţiu mi-a fost necesar ca să ajung la o asemenea siguranţă...

— De unde aveţi pistolul? De la Winnetou, nu-i aşa?

— V-a spus el?

— Da.

— Va să zică, ştiţi totul?

— Nu ştiu nimic în plus.

— Da, îl am de la Winnetou. Aşezaţi-vă, *sir!* Să vă istorisesc cîte ceva, deşi situaţia în care ne găsim nu prea îngăduie vorbă multă.

Harry se aşeză şi el lîngă mine şi cercetă o clipă valea ce se întindea sub ochii noştri. Apoi îşi începu povestirea:

— Tatăl meu era inspector silvic, dincolo, în vechiul continent. Îşi trăia zilele paşnic şi mulţumit alături de soţia şi de fiul său; pînă au început unele evenimente care au răscolit viaţa familiei sale silind-o să plece din patrie. În timpul traversării oceanului, i-a murit soţia, adică mama băiatului. Apoi, în Lumea Nouă, s-a pomenit fără mijloace de trai, fără cunoscuţi. S-a agăţat de singura soluţie, adică, acceptînd ca băiatul să fie adoptat de o familie înstărită, s-a dus în Vest, ca vînător. Astfel şi-a petrecut destui ani, plini de încercări, afirmîndu-se ca un *westman* destoinic, foarte preţuit de albi şi temut de duşmani. Participînd la o expediţie de vînătoare, a ajuns la Quincourt, în mijlocul triburilor de asineboini, unde l-a întîlnit pentru prima oară pe Winnetou, care urca de pe malurile lui Colorado ca să aducă de sus, din regiunea Missisippi, argila sfîntă pentru calumetele tribului său. Tata şi Winnetou au fost primiţi de căpetenia Ta-ceatunga, s-au împrietenit cu el şi au cunoscut în *wigwam*-ul lui pe fiica acestuia, Ribanna. Era frumoasă ca răsăritul zilei, fermecătoare ca raza munţilor. Nici una din fetele tribului nu se pricepea ca dînsa la prelucrarea pieilor fine şi la cusutul măiestru al straielor de vînătoare. Cînd ieşea să aducă lemne, făptura ei ca de regină se mlădia cu o graţie fără seamăn şi păru-i atîrna în cozi grele şi lungi pînă la pămînt. Era favorita lui Manitu, a Marelui Spirit, era mîndria neamului ei, şi tinerii războinici se grăbeau să-i pună la picioare scalpurile duşmanilor. Dar

nici un bărbat roşu nu se bucura de atenţia ei, căci Ribanna îl iubea pe vînătorul alb, deşi acesta era cu mult mai în vîrstă decît ceilalţi adoratori. Dintre aceştia, Winnetou era cel mai tînăr, aproape adolescent. La rîndul lui, musafirul alb îi purta fetei cele mai calde sentimente. Îi călca veşnic pe urme, o veghea cu duioşie şi-i vorbea ca unei fete albe.

Şi iată că, într-o seară, Winnetou veni să-i vorbească: „Omul alb nu seamănă cu ceilalţi din neamul său. Din gurile lor curge minciuna ca maţele din burta bivolilor spintecaţi. El, însă, nu l-a minţit niciodată pe Winnetou, prietenul său". — „Fratele meu roşu are braţe vînjoase de războinic, şi la sfat e mai înţelept ca oricare dintre căpetenii. El nu rîvneşte la sînge nevinovat. De aceea i-am întins cu drag mîna de prieten. Să vorbească, aşadar!" — „Fratele meu alb o iubeşte pe Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga?" — „Mi-e mai scumpă ca toate turmele preriei şi ca toate scalpurile oamenilor roşii." — „Şi va fi bun cu ea? Nu-i va vorbi cu asprime? Îi va dărui inima? O va păzi de furtunile vieţii?" — „Am s-o port pe braţe şi am s-o apăr de orice restrişte." — „Winnetou cunoaşte cerul, ştie numele şi graiul stelelor; dar steaua vieţii lui apune şi în inima lui se lasă bezna. El ar fi vrut să culeagă trandafirul din Quicourt, să-l ducă în *wigwam*-ul lui, să-şi culce capul ostenit la sînul Ribannei de cîte ori se va fi întors de la vînătoare sau din satele vrăjmaşe. Dar ochii ei lucesc la vederea fratelui meu alb şi buzele ei îi şoptesc numele. Winnetou va părăsi lăcaşul fericirii şi va rătăci însingurat pe malurile lui Rio Peco. Nicicînd mîna lui nu va mîngîia capul unei femei, nicicînd glăsciorul unui fiu nu-i va bucura urechea. Dar se va întoarce aici la vremea cînd cerbul ia drumul trecătorilor şi va vedea dacă Ribanna, fiica lui Ta-ciatunga, e într-adevăr fericită."

Şi zicînd acestea, Winnetou se pierdu în noapte. A doua zi nu a mai fost de găsit.

Cînd s-a întors în primăvară, a revăzut-o pe Ribanna, şi ochii ei aprinşi îi mărturisiră mai bine decît orice cuvînt fericirea pe care o trăia. Tînărul apaş îşi luă în braţe pruncul — adică pe mine — (număram pe atunci doar cîteva zile), îl sărută pe gură şi, aşezîndu-i palma pe creştet, rosti ca într-un legămînt: „Winnetou te va ocroti ca pomul în crengile căruia dorm păsările şi sub care se adăpostesc vieţuitoarele preriei cînd le ameninţă furtuna. Viaţa lui va fi şi a ta, sîn-

gele lui va fi şi al tău. Niciodată răsuflarea lui nu se va stinge şi braţul nu va osteni cînd va fi să-l apere pe fiul rozei din Quicourt. Fie ca roua dimineţii să se aştearnă sub talpa ta şi soarele să-ţi lumineze drumul spre bucuria fratelui meu alb." Trecură apoi anii şi eu crescui mare. Şi în aceeaşi măsură crescu şi dorul tatălui meu după primul lui născut. Eu luam parte la joaca băieţilor de seama mea şi-mi plăcea grozav să-i imit pe războinici. Tata nu-şi mai putea stăpîni dorul ce-l mistuia. Într-o zi mă luă cu el şi plecarăm amîndoi spre răsărit. Acolo, alături de fratele meu şi în mijlocul lumii civilizate, cunoscui o viaţă nouă de care, la un moment dat, mi se păru că nu voi reuşi să mă mai despart. Tata se întoarse singur în Vest şi mă lăsă în grija părinţilor adoptivi ai fratelui meu. Dar curînd, nostalgia Vestului mă răscoli în aşa măsură, încît abia de mai putui răbda. O nouă vizită a tatii puse capăt şederii mele în lumea modernă. M-am întors cu el în adevărata mea patrie. Şi iată că acolo găsirăm tabăra pustiită şi arsă. După multe căutări, dădurăm de un vampum, o anume scoică pe care Ta-ciatunga o crestase pentru ea, la întoarcerea noastră, să putem afla despre cele petrecute.

Tim Finnetey, un vînător alb, vizitase încă mai demult, în repetate rînduri, tabăra şi se îndrăgostise şi el de roza din Quicourt. Dar asineboinii nu-l simpatizau, pentru că era tîlhar şi le jefuise nu o dată catch-urile. Aşadar l-a gonit, iar el, la rîndul lui, a jurat să se răzbune. Aflase de la tata, cu care se întîlnise de mai multe ori în Black Hills, la Colinele Negre, că Ribanna devenise soţia lui, şi apelă la tribul „Picioarele-negre", îndemnîndu-l la război împotriva asineboinilor. Aceştia au năvălit asupra taberei într-un moment cînd războinicii noştri erau plecaţi la vînătoare. Au prădat, au incendiat totul, au ucis bătrînii şi copiii, au răpit femeile şi fetele. Cînd s-au întors ai noştri, n-au mai găsit decît cenuşă. Repede, s-au luat pe urmele tîlharilor şi, cum aceştia plecaseră doar cu cîteva zile înainte, ar fi reuşit, probabil, să-i prindă şi să le plătească faptele. Între timp, după plecarea lor, am sosit şi noi. Dar ca să fiu scurt : în drum l-am întîlnit pe Winnetou, care venea de peste munţi să-şi vadă prietenii. Aflînd de la tatăl meu ce se întîmplase, viteazul apaş ni se alătură imediat. N-am să uit niciodată imaginea celor doi bărbaţi care, tăcuţi şi cu inimile arzînd, călăreau cu o grabă nestăpînită, ca să-i ajungă din urmă pe oamenii noştri. I-am găsit la Bee-fork. Dibuiseră

că „Picioarele-negre" poposesc în valea rîului şi aşteptau să cadă noaptea, ca să-i atace. Pe mine mă lăsaseră la cai, dar nu m-a răbdat inima să stau deoparte, şi în clipa decisivă m-am strecurat pînă la marginea pădurii. Tocmai atunci trosni primul foc de armă. A fost o noapte îngrozitoare. Duşmanul era superior ca număr şi vacarmul luptei n-a încetat decît la ivirea zorilor. Asistasem la încleşrarea aceea sălbatică, auzisem gemetele muribunzilor şi mă ghemuisem înfricoşat în iarba umedă, rugîndu-mă cerului. Pe urmă, m-am întors la caii noştri. Straja de acolo dispăruse. Mă cuprinse o frică teribilă şi, cînd răsună urletul de triumf al duşmanilor, am înţeles că sîntem înfrînţi. Abia seara, după ce stătusem ascuns întreaga zi, îmi luai inima în dinţi şi mă furişai pînă la locul bătăliei. Pacea stăpînea împrejurimile şi morţii se scăldau parcă în lumina lunii. Îngrozit, rătăceam printre cadavre şi, deodată, la un pas, o descoperii pe maică-mea, împuşcată în piept, cu braţele înlănţuite desperat în jurul surioarei mele abia venită pe lume, ucisă şi ea cu o lovitură de cuţit. Priveliştea mă copleşi şi căzui într-un lung leşin. Cît voi fi stat aşa, nu ştiu. Se făcu ziuă, seară, apoi iarăşi zi. Şi iată, răsunară nişte paşi. Mă ridicai de jos şi, o, Doamne ! îi văzui pe tata şi pe Winnetou, amîndoi zdrenţuiţi, plini de răni. Covîrşiţi de numărul mare al duşmanilor, fuseseră prinşi, legaţi şi ridicaţi, dar izbutiră să se elibereze şi să fugă...

Respirînd adînc, Harry tăcu şi privi aspru în depărtări. Apoi se întoarse brusc spre mine :

— Mama dumneavoastră mai trăieşte, *sir* ?

— Da.

— Ce-aţi face dac-ar veni cineva şi ar ucide-o ?

— Aş lăsa ca legea să-l pedepsească pe ucigaş.

— Bine. Şi dacă braţul legii e prea slab sau prea scurt, ca, de pildă, aici, în Vest, atunci nu i-aţi veni în ajutor cu propriul dumneavoastră braţ ?

— Pedeapsa nu e totuna cu răzbunarea, Harry ! Prima este răsplata necesară a fărădelegii comise şi e strîns legată de noţiunea de justiţie ; a doua, însă, e odioasă şi-l coboară pe om la treapta pe care se află animalul.

— Vorbiţi aşa, fiindcă prin vinele dumneavoastră nu curge sînge fierbinte de indian. Cînd cineva, în mod conştient, se leapădă de omenie şi devine un pericol pentru ceilalţi, atunci trebuie tratat ca o fiară, adică ucis. În ziua în care am îngro-

pat sub ţărînă cele două fiinţe dragi ca să nu le sfîşie vulturii, inimile noastre nu cunoşteau alt simţămînt decît cel al urii cumplite împotriva ucigaşilor. Răscolitor s-a înălţat jurămîntul pe care Winnetou l-a rostit atunci şi în numele nostru: „Căpetenia apaşilor a scormonit ţărîna şi a găsit săgeata răzbunării. Pumnul lui e ca piatra, piciorul sprinten şi tomahawkul ascuţit ca fulgerul. Winnetou îl va căuta şi-l va prinde pe Tim Finnetey, ucigaşul rozei din Quicourt. Îi va lua scalpul ca să răzbune moartea Ribannei, fiica asineboinilor!"

— Chiar Finnetey a ucis-o?

— Chiar el. În primele clipe ale luptei, cînd se părea că cei din tribul „Picioarelor-negre", buimăciţi de surpriză, vor fi învinşi, Tim Finnetey a împuşcat-o. Winnetou l-a văzut, a sărit la el, i-a smuls arma şi l-ar fi omorît pe loc, dacă n-ar fi fost împresurat de o ceată întreagă. După o luptă inegală, desperată, apaşul căzu prizonier. Ca să-şi bată joc de el, îi lăsară pistolul golit de gloanţe. Aceasta e arma pe care mi-a dăruit-o mai tîrziu şi de care nu mă despart niciodată, fie că bat caldarîmul oraşelor, fie că umblu prin ierburile preriei.

— Trebuie să vă spun că...

Băiatul făcu un gest hotărît şi-mi tăie vorba:

— Ştiu ce vreţi să-mi spuneţi! Mi-am spus-o şi eu de mii de ori. Dar se vede că nu cunoaşteţi legenda lui *flatsghost*, strigoiul preriilor, care stîrneşte vîrtejuri sălbatice şi nimiceşte totul în calea lui?... Prin vinele mele pulsează ceva din acest duh dezlănţuit şi trebuie să mă supun chemării lui, deşi ştiu că mă duce la pierzanie.

Era ca o presimţire gravă. Tăcerea se aşternu apoi, grea de gînduri. Băiatul acesta cugeta, vorbea şi acţiona ca un om în puterea vîrstei. Mi se părea nefiresc, straniu, înfricoşător. Rupsei liniştea şi-l mustrai, căutînd cuvinte aspre. Dînsul mă ascultă clătinînd din cap. În fraze emoţionante îmi istorisi toate amănuntele acelei nopţi de groază, ca şi viaţa lui de mai tîrziu, care-l aruncase între extremele sălbăticiei şi ale civilizaţiei. Şi înţelesei pînă la urmă că nu aveam nici un drept să-l condamn...

Deodată, un şuier ascuţit sfîşie văzduhul.

— Tata îşi cheamă oamenii — mă lămuri Harry. Să coborîm. E timpul să-l judecăm pe prizonier, pe Tim Finnetey.

Mă ridicai de jos şi-l prinsei de mînă:

— Am o rugăminte, Harry.

— V-o îndeplinesc bucuros, dacă se poate.

— Lăsaţi-i pe ceilalţi să se ocupe de judecarea prizonierului.

— Îmi cereţi tocmai imposibilul. De atîta vreme doresc cu ardoare să stau înaintea lui şi să-i zvîrl moartea în faţă; de mii de ori mi-am zugrăvit acest ceas în toate culorile, cu toată imaginaţia de care sînt capabil. Ceasul acesta a devenit scopul vieţii mele, răsplata tuturor suferinţelor. Şi acum, tocmai acum, cînd o să-mi ating ţinta, vreţi să renunţ? Nu, nu, cu nici un preţ!

— Dorinţa dumneavoastră se va împlini şi fără să participaţi direct la judecată. Spiritul cată a năzui spre ţeluri mai înalte decît cel pe care vi l-aţi propus; omul poate avea satisfacţii mai mari decît cele pe care i le oferă răzbunarea.

— Credeţi cum vă place, *sir*, eu rămîn la hotărîrea mea.

— Prin urmare, nu vreţi să-mi împliniţi rugămintea.

— Chiar dac-aş vrea, nu pot. Veniţi.

Precocitatea acestui tînăr atît de dotat îmi inspira un viu interes, dar regretam îndărătnicia şi spiritul său vindicativ. Impresionat în chip bizar de convorbirea noastră, coborîi încet în urma lui.

După ce trecui pe la Swallow ca să-i aduc salutul meu matinal, mă îndreptai spre grămada de oameni strînşi în jurul unui copac, de care era legat Parranoh.

— Ticălosul! Trebuie distrus, dacă nu mă-nşel! îşi ridica tocmai glasul Sam Hawkens. Numai că eu nu vreau s-o înjosesc pe Liddy a mea cu asemenea însărcinări.

— Fireşte că trebuie să piară! aprobă Dick Stone. Tare mi-ar prii să-l văd cum se leagănă pe cracă! Altceva nu merită. Ce părere aveţi, *sir*?

— De acord! răspunse Old Firehand. Dar tabăra noastră, aici, frumoasă şi îngrijită, nu se cade s-o murdărim cu sînge de fiară. La Bee-fork, unde i-a ucis pe-ai mei, acolo să-şi primească pedeapsa. Vreau să-mi împlinesc jurămîntul chiar pe locul unde am jurat.

— Daţi-mi voie, *sir* — interveni Stone — atunci, de ce l-am mai cărat degeaba pînă aici? Credeţi că am poftă să-mi las tocmai acum cîrlionţii în mîinile indienilor?

— Să auzim ce crede Winnetou, căpetenia apaşilor! rosti Old Firehand, înţelegînd motivele acestei obiecţii a lui Stone.

— Winnetou nu se teme de săgeţile poncaşilor; la brîul lui atîrnă scalpul acestui cîine atabaskah; fratele alb să-i stăpînească în schimb trupul; i-l dăruiesc, să facă ce-o vrea cu el.

— Şi dumneavoastră?

Întrebarea îmi era adresată mie.

— Isprăviţi cu el pe loc! Fireşte că nimeni dintre noi nu se sperie din cauza indienilor, dar nu văd de ce ne-am expune inutil primejdiei, trădînd totodată duşmanului că ne aflăm în acest ţinut. Individul nu merită un asemenea risc.

— N-aveţi decît să rămîneţi aici, *sir*, să vă păziţi culcuşul! interveni Harry, nemulţumit. În ce mă priveşte, cer ca sentinţa să fie neapărat executată la locul crimei. Soarta însăşi a vrut aşa, scoţîndu-ni-l în cale pe ucigaş tocmai aici şi nu în altă parte. Sîntem datori faţă de morţii noştri, cărora le-am jurat să nu avem odihnă pînă în ceasul răzbunării.

Mă depărtai fără să-i răspund.

Prizonierul sta legat de trunchiul copacului, drept, neclintit, fără să se vaite, în ciuda durerii pe care, desigur, i-o pricinuiau funiile intrate în carne şi în pofida situaţiei grave în care se găsea. Nici o fibră nu tresărea pe chipul lui mîncat de ani şi de patimi. Pe faţa-i hîdă parcă se citea întreaga poveste a vieţii sale, şi ţeasta jupuită, pe care jucau reflexe sîngerii, sporea impresia dezgustătoare pe care individul ar fi făcut-o chiar şi asupra unui spectator neutru.

După o consfătuire lungă (eu mă ţinusem deoparte), cercul se desfăcu şi oamenii începură să se echipeze de plecare.

Aşadar, Harry îşi impusese voinţa, iar eu nu reuşeam să-mi alung presimţirea unei nenorociri. Old Firehand se apropie şi-mi puse mîna pe umăr:

— Lăsaţi ca lucrurile să-şi urmeze calea, *sir*, şi nu judecaţi greşit nişte procedee care ies din tiparele aşa-zisei dumneavoastre culturi.

— Eu nu-mi îngădui să condamn procedeele dumneavoastră, *sir*. Crima trebuie pedepsită. Aşa e drept. Dar să nu-mi luaţi în nume de rău dacă nu voi asista la execuţie. Plecaţi la Bee-fork?

— Plecăm. Şi pentru că nu veniţi cu noi, mă bucur să vă pot încredinţa securitatea taberei. Ştiu că o las pe mîini bune.

— Dacă, totuşi, se va întîmpla ceva, nu eu voi fi vinovatul, *sir*. Nu va depinde de mine... Cînd vă întoarceţi?

— Greu de precizat. Să vedem ce ne aşteaptă dincolo. Ei, rămîneţi cu bine şi fiţi cu ochii-n patru!

Se îndreptă spre grupul destinat să-l însoţească pe prizonier. Acesta fu dezlegat de copac. Se înapoie şi Winnetou, care cercetase în grabă dacă trecerea e sigură şi nu constatase nimic suspect. După ce-i îndesară prizonierului un căluş în gură, porniră cu toţii spre ieşire.

— Fratele meu alb rămîne aici? mă întrebă Winnetou înainte de a se alătura celorlalţi.

— Căpetenia apaşilor îmi ştie gîndurile. Nu e nevoie să le mai rostesc.

— Fratele meu e atent ca şi piciorul înainte de a călca în apa cu crocodili. Dar Winnetou nu poate să rămînă. El trebuie să meargă împreună cu fiul Ribannei.

Plecă şi el. Înţelegeam că-mi împărtăşeşte temerile şi că numai din grijă pentru ceilalţi, mai ales pentru Harry, se hotărîse să-i urmeze.

Puţini rămaseră cu mine în „fortăreaţă", printre ei şi Dick Stone. Le adusei la cunoştinţă că mă duc să cercetez împrejurimile.

— Nu cred să fie necesar — observă Stone. Avem un om de strajă. Şi apoi, Winnetou a cercetat chiar adineauri terenul. Mai bine staţi pe loc şi profitaţi de odihnă. S-ar putea să aveţi de lucru mai tîrziu.

— Cum aşa?

— Păi, vreau să zic, indienii ăia n-or fi ei orbi şi surzi de-a binelea. Vor dibui ei că e rost de niscai vînat prin preajmă.

— Ai perfectă dreptate, Dick. Tocmai de aceea vreau să-mi rotesc puţin privirea, să văd dacă nu e vreo mişcare pe undeva. Între timp, staţi de pază aici cu toată atenţia. N-am să lipsesc mult.

Îmi luai carabina şi ieşii din „fortăreaţă". Omul din post mă asigură că nu observase nimic care să-i dea de bănuit. Eu, însă, mă obişnuisem să cred numai ce-mi văd ochii. Mă apucai, deci, să caut printre tufe urme de indieni.

Chiar la intrarea în valea noastră zării cîteva crenguţe frînte şi, la o cercetare mai atentă, constatai că acolo stătuse culcat un om şi că, la plecare, ştersese cu mare grijă conturul trupului său întipărit în frunzişul de pe jos şi în huma moale, afînată.

Fuseserăm, așadar, spionați. „Fortăreața" era descoperită și un atac se putea produce în orice moment. Presupunînd însă că dușmanul își va îndrepta în primul rînd atenția asupra lui Parranoh și a escortei sale, trebuia să-l previn cît se poate de repede pe Old Firehand și, ca atare, luai hotărîrea să-i ajung din urmă.

Dădui străjii dispozițiile necesare și pornii după convoiul nostru, care o luase pe malul rîului, în sus. Drumul trecea tocmai pe lîngă locul unde, cu o zi înainte, se desfășurase bătălia. Ceea ce bănuiam se întîmplase aievea. Poncașii veniseră la fața locului și descoperiseră morții. Iarba era călcată pe o mare porțiune. Era, deci, de presupus că un număr considerabil de oameni se îndeletniciseră aici cu evacuarea cadavrelor...

După un timp relativ scurt, ajunsei la vărsarea lui Bee-fork în Mankizila.

Cum nu știam unde fixaseră ai noștri locul de execuție, trebuia să-mi dublez atenția și, mereu ascuns după verdeață, să calc fără greș pe urmele lor.

Acum apa ocolea un luminiș unde așa-zisa „vegetație neagră" făcuse loc ierburilor să crească în voie. Aici, chiar la mijloc, se înălțau un pîlc de molifți, sub care ședeau vînătorii noștri discutînd aprins, în vreme ce prizonierul stătea legat de un arbore.

Exact înaintea mea, la cel mult trei lungimi de om, cîțiva indieni îi pîndeau pe ai noștri de după tufele de mărăcini. Am înțeles deîndată că ceilalți poncași executaseră o manevră, ocolind pe stînga și pe dreapta, ca să-i înconjoare pe albi și, printr-un atac fulgerător, să-i nimicească ori să-i arunce în rîu.

Nu mai era timp de pierdut. Îmi dusei carabina „Henry" la ochi și trăsei. Cîteva clipe, nu se mișcă nimeni, nici un zgomot nu se făcu auzit. Atît prietenii cît și dușmanii erau, pesemne, uluiți de întorsătura neașteptată pe care o luaseră lucrurile. Dar mai apoi izbucni strigătul de luptă al indienilor, de peste tot, de după fiece tufă; un nor de săgeți se abătu asupra luminișului și, ca la un semn, un furnicar de oameni alergînd, gîfîind, urlînd acoperi cîmpul. Se încinse o bătălie dintre cele mai crîncene.

Aproape în același timp cu indienii mă aruncai și eu în luptă și tocmai bine nimerii peste un poncaș care se năpustise asupra lui Harry, împiedicîndu-l să tragă în Parranoh — pentru că aceasta fusese intenția băiatului. Firește că-l doborîi imediat. Stînd spate la spate sau lipiți de trunchiurile copacilor, vînătorii noștri se apărau din răsputeri, înconjurați de dușmani. Erau *trapperi* încercați, tot unul și unul, care mai făcuseră față multor încercări și nu cunoșteau frica. Dar era limpede că vor fi înfrînți de numărul covîrșitor al atacanților, cu atît mai mult cu cît — surprinși într-o poziție neprielnică — fuseseră aproape toți răniți încă din primele clipe.

Cîțiva indieni se repeziră de la bun început la Parranoh ca să-l elibereze și, în ciuda intervenției pline de curaj a lui Old Firehand și Winnetou, reușiră pînă la urmă să-și realizeze planul. Smucindu-se violent și dezmorțindu-și repede brațele, Parranoh — înalt și solid — smulse tomahawkul din mîna unui poncaș și se repezi la Winnetou :

— Vino-ncoace, cîine Pimo ce-mi ești ! Vino să-mi plătești pielea de pe cap !

Apașul, insultat cu numele de ocară al tribului său, încercă să-i țină piept vitejește, dar fusese rănit ; pe deasupra, se pomeni atacat și din altă parte. Old Firehand se afla în plină luptă, încercuit de dușmani, iar noi, ceilalți, eram atît de încăierați cu poncașii, încît ne-ar fi fost imposibil să sărim în ajutorul cuiva. Să fi continuat, fără nici o șansă, rezistența ? Ar fi fost curată nebunie. Trebuia să renunțăm la orice ambiție deșartă. De aceea, smulgîndu-l pe Harry din mijlocul dușmanilor, strigai :

— Săriți în apă, oameni buni ! În apă !

Și, fără a mai sta pe gînduri, mă aruncai cel dintîi.

Cu tot vacarmul, oamenii mă auziră și cei care reușeau să scape de împresurare îmi urmau îndemnul. Apa, deși adîncă, era destul de îngustă ; ajungea să vîslești de cîteva ori ca să atingi malul opus. Totuși, eram departe de a fi în siguranță. Eu îmi făcusem planul să ajung pînă la limba de pămînt ce despărțea rîulețul de apele fluviului Mankizila, pe urmă să-l trec înot și pe acesta. Îi făceam tocmai semn lui Harry, indicîndu-i direcția aleasă de mine, cînd crăcănatul de Sam — cu haina leoarcă și cu mocasinii flescăiți — ne depăși, sfidînd cu ochișorii lui isteți pe indienii care îl urmăreau.

Sări cît putu în lături, luînd-o pieziş şi dispărînd într-un zăvoi cu sălcii.

Mă luai numaidecît după el, căci planul lui mi se părea într-adevăr mai ingenios decît al meu.

— Dar tata, ce-i cu tata ? îmi strigă Harry înspăimîntat. Trebuie să mă întorc, nu pot să-l părăsesc !

— Lăsaţi ! Hai după mine ! îl îndemnai, trăgîndu-l de mînă. Dacă n-a reuşit singur să scape, atunci, în zadar, nu mai putem să-l salvăm !

Într-o grabă febrilă, fugind printre sălcii, ajunserăm în sfîrşit din nou la malul lui Bee-fork şi anume ceva mai sus de locul unde ne aruncaserăm în apă. Indienii, neînţelegînd manevra, se îndreptau cu toţii spre Mankizila. Astfel noi, dincoace, ne puteam vedea cu oarecare siguranţă de drum. Sam Hawkens, însă, se opri locului.

— Vreţi puştile alea părăsite, *sir* ? mă întrebă.

— Le-au lepădat indienii cînd au sărit în apă.

— Hi-hi-hi-hi, că proşti mai sînt, zău aşa ! Ne-au lăsat, va să zică, puşcoacele !

— Ai vrea să le iei ? Periculoasă treabă !

— Cum adică, periculoasă ? Credeţi că Sam Hawkens e un fricos şi un papă-lapte ? !

Sărind în zigzag ca un cangur hăituit, Sam strînse puştile grămadă. Mă apucai şi eu să tai corzile arcurilor risipite pe jos, scoţîndu-le astfel din uz pentru cîtva timp.

Nimeni nu ne-a împiedicat în această operaţie. Nici vorbă să le treacă prin cap indienilor că, fugăriţi şi ameninţaţi cu moartea, am fi avut curajul să ne întoarcem chiar la locul luptei. Hawkens ridică grămada de puşti, le privi cu oarecare milă, apoi le slobozi în apă.

— Bune unelţe, *sir*, tare bune ! În astfel de ţevi s-ar putea cuibări guzganii fără să le pese de nimic, dacă nu mă-nşel. Dar să mergem ! Aici nu prea sîntem la adăpost.

Pornirăm de-a dreptul, fără nici un ocol, ca să ajungem cît mai curînd la tabără. Numai o parte dintre indieni fuseseră la Bee-fork. Avînd în vedere faptul că iscoadele lor ne descoperiseră „fortăreaţa", era de presupus că ceilalţi poncaşi, profitînd de absenţa noastră, se vor fi decis la un atac asupra micului grup de apărători.

Mai aveam încă o bună bucată de mers, cînd răsună o împuşcătură în vale.

— Înainte, *sir* ! îmi strigă Hawkens, grăbindu-şi paşii. La rîndul lui, Harry, cuprins de nelinişte, zorea cît îl ţineau picioarele. Aşadar, temerile mele fuseseră justificate şi, chiar dacă acum reproşurile nu-şi aveau locul, vedeam limpede că băiatul se mustra în sinea lui.

Împuşcăturile se repetară. Nu mai încăpea îndoială că vînătorii rămaşi în „fortăreaţă" se apărau împotriva indienilor şi că aveau nevoie de ajutor. Deşi drumul prin pădure era foarte anevoios, izbutirăm totuşi să ajungem relativ repede pînă în preajma taberei. Ne oprirăm chiar în dreptul ieşirii din „fortăreaţă", acolo unde descoperisem urmele iscoadei. Fără îndoială că poncaşii stăteau ascunşi la marginea pădurii, ameninţînd şi blocînd intrarea. Pentru a ne asigura succesul, trebuia deci să ajungem neobservaţi în spatele lor.

Deodată, îndărătul nostru foşniră nişte tufe. Parcă s-ar fi strecurat cineva pe acolo în mare grabă. La un semn al meu, ne ascunserăm tustrei, aşteptînd să se ivească cel în cauză. Mare ne fu bucuria cînd recunoscurăm pe Old Firehand, însoţit de Winnetou şi de încă doi vînători. Scăpaseră, va să zică ! Şi chiar dacă Harry nu-şi manifestă zgomotos fericirea de a fi iarăşi împreună cu tatăl său, vedeam cît de profund îl mişca faptul acesta şi ce mult îi ardea inima. Drept care, mă împăcai definitiv cu el.

— Aţi auzit şi voi împuşcăturile ? întrebă repede Old Firehand.

— Desigur !

— Atunci, haide, să dăm o mînă de ajutor ! Ce-i drept, intrarea e strîmtă de tot ; poate fi apărată şi de un singur puşcaş. Totuşi, mai ştii ce se întîmplă ? !

— Nu se întîmplă nimic, *sir*, dacă nu mă-nşel — îşi dădu cu părerea Sam Hawkens. Roşii ne-au descoperit cuibul şi ce şi-au zis ? „Hai să vedem ce clocesc albii acolo !" Bill Bulcher, care e de schimb la intrare, trebuie să-i fi împroşcat cu ceva plumbi ; aşa că, din toată zarva asta, ne-om alege pînă la urmă cu nişte pielicele de guzgan.

— Se poate. Dar trebuie să ne convingem la faţa locului. Şi să nu uităm că urmăritorii vor ajunge în curînd aici ; vom avea deci, împotriva noastră, un număr dublu de indieni.

— Şi cu oamenii noştri risipiţi cum rămîne ? întrebai eu.

— Hm ! Avem mare nevoie de ei ; nu ne putem lipsi de nici un braţ valid. Dar nimeni nu va reuşi să treacă de unul

singur prin blocajul indienilor şi să intre în „fortăreaţă". Ar trebui, totuşi, să vedem dacă nu încearcă vreunul să se strecoare pînă aici.

— Fraţii albi să rămînă pe loc — interveni Winnetou. Mă duc să văd unde şi-au atîrnat poncaşii scalpurile.

Fără să mai stea pe gînduri, Winnetou plecă, iar nouă nu ne rămase decît să ne aşezăm şi să-i aşteptăm întoarcerea. Între timp, doi dintre oamenii noştri risipiţi reuşiră să ni se alăture. Auziseră şi ei focurile de armă şi se furişară în mare grabă pînă la noi... Eram acum în total nouă inşi, ceea ce însemna cît de cît o forţă.

Trecu destulă vreme pînă se întoarse Winnetou. Purta la cingătoare un scalp proaspăt. Doborîse, deci, un poncaş fără să-l fi văzut şi simţit nimeni. Acum însă, vrînd-nevrînd trebuia s-o luăm din loc ; descoperind mortul, poncaşii ar fi avut indicii sigure asupra poziţiei noastre.

După părerea lui Old Firehand, trebuia să ne strecurăm pe lîngă desiş, să cădem în spatele inamicului şi să-l izgonim din ascunziş. Pornirăm deci, după ce ne curăţarăm bine armele scoase din apă. Merserăm astfel preţ de cîteva minute. Apoi toate cele nouă puşti trosniră, nimerind în plin. Un urlet cutremură văzduhul.

Înşiraţi pe o linie destul de lungă şi trăgînd foc după foc, băgarăm spaima în poncaşi. Crezîndu-ne mult superiori ca număr, aceştia o luară la goană. Dar în loc s-o apuce spre valea deschisă, unde ne-ar fi oferit o ţintă sigură, dădură buzna chiar printre trăgătorii noştri şi fugiră fără să se mai sinchisească de morţii lor...

Noi însă, trecînd de Bill Bulcher şi Dick Stone care stăteau pitiţi la intrare, ne făcurăm apariţia în „fortăreaţă" şi furăm numaidecît asaltaţi de micul grup de apărători, dornici să afle cele petrecute.

În clipa aceea, se auzi un tropăit ca al unei cirezi de bivoli. Surprinşi, luarăm imediat poziţie de tragere. Însă mare ne-a fost uimirea, cînd văzurăm nişte cai înşeuaţi şi înaintea lor, călare, un om în costum vînătoresc, rănit la cap şi cu faţa însîngerată. De altfel, tot trupul îi era năpădit de răni. Omul se afla într-o stare vrednică de milă.

Se opri exact la intrare şi păru să-l caute pe omul în post, Bill Bulcher. Cum nu-l zări, clătină nemulţumit din cap şi

descălecă în faţa porţii. Atunci răsună de lîngă mine glasul lui Sam, care se grăbi să-i iasă în întîmpinare.

— Mă las jupuit de viu dacă ăsta nu-i Will Parker ! Are felul lui de a sări din şa, dacă nu mă-nşel !

— Fie cum spui, măgar bătrîn ! răspunse noul venit. Iată-mă, Will Parker în carne şi oase, adică *greenhorn*-ul, mă rog, ştii dumneata... ha-ha-ha !

Iar cînd ieşirăm şi noi în faţa porţii, adăugă :

— Ce-mi văd ochii ? Păi, sînteţi aici toţi, grămadă, vitejilor care, dimpreună cu feciorul mamei mele, aţi rupt-o la fugă din faţa pieilor-roşii ! Ei, *sir*, nu vă fie cu supărare, dar uneori fuga e tare sănătoasă !

— Lasă, omule, ştiu şi eu cum e fuga. Mai bine spune ce-i cu caii ăştia ? întrebă Old Firehand.

— Hm ! Mi-a trăsnit nu ştiu cum prin gînd că pieile-roşii or să mă caute peste tot în afară de propria lor vizuină. Şi m-am vîrît acolo. Nu mai era ţipenie de om. Ei, şi atunci prăpăditul de *greenhorn*, mă asculţi, Sam Hawkens, ha-ha-ha-ha ! ce credeţi că face ? Se furişează frumuşel pînă la locul unde se aflau caii şi unde nu rămăseseră decît doi paznici. Ardeau, pesemne, de dorinţa să-şi lase pielea în mîinile mele. Şi le-am făcut pe plac ! A fost o treabă destul de urîtă. M-am ales şi eu, nu-i vorbă, cu cîteva zgîrieturi, dar nu m-am lăsat. Mi-era că rămîn caii de izbelişte. Pe caii nevolnici i-am gonit în prerie ; pe ăştia buni i-am adus cu mine.

— Zău, zău ? Aşa să fie ? zise Dick Stone mirat de vitejia tovarăşului său.

— Fireşte că-i aşa ! întări Parker. Şi, bagă de seamă, fără cai, poncaşii sînt pierduţi. Nu le mai rămîne, vorba aia, decît „să ia de pe jos"... Vedeţi murgul ăsta, *sir* ? Un asemenea exemplar de soi musai să fi fost chiar al şefului !

— Parranoh ! mormăi Sam zbîrlit de ciudă. Ticălosul pe care l-am dus cu toată pompa la plimbare în aer liber, dacă nu mă-nşel... Am înghiţit o găluşcă formidabilă, pe cinstea mea !

Old Firehand nu-l luă în seamă. Se apropie de cal şi-l măsură cu admiraţie.

— Marfă rară — conchise, adresîndu-mi-se. Dac-ar fi să aleg între ăsta şi Swallow, nu ştiu, zău, pentru care m-aş hotărî.

— Winnetou vorbeşte cu sufletul cailor şi aude cum le curge sîngele în vine. Tot Swallow e mai bun! hotărî apaşul.

Şuierînd prin văzduh, o săgeată nimeri pe neaşteptate braţul lui Hawkens, dar ricoşă din mîneca surtucului său de piele, tare ca scîndura. Concomitent, răsunară din desiş strigăte asurzitoare „ho-ho-hi". Dar în ciuda acestei demonstraţii războinice, nimeni nu se ivi de nicăieri. Sam Hawkens ridică săgeata de jos şi o privi cu scîrbă:

— Un fleac de nuia, hi-hi-hi-hi! Se dă la surtucul meu! Treizeci de ani i-am tot pus petic peste petic şi uite că stau acum în el ca San Iago în sînul lui Avraam, dacă nu mă-nşel!

Cum îşi va fi sfîrşit oda închinată bătrînului surtuc — nu ştiu, pentru că o zbughirăm cu toţii după tufiş, ca să putem răspunde la salutul atît de puţin amical al poncaşilor. Dac-am fi încercat să ne refugiem iarăşi în „fortăreaţă", ar fi durat prea mult, din cauza intrării foarte strîmte; căutînd să trecem unul cîte unul, puteam fi împuşcaţi pe rînd. Pe de altă parte, ar fi însemnat să abandonăm caii capturaţi de Will şi care se găseau afară, lîngă intrare...

De fapt, întreaga larmă nu fusese decît un fel de demonstraţie agitatorică; practic, nimeni nu întreprinse vreo acţiune agresivă. Poncaşii se retraseră şi amuţiră imediat, aşteptînd întăriri. Iar noi socotirăm mai prudent să ne întoarcem totuşi în „fortăreaţă".

Puserăm de santinelă pe unul dintre vînătorii care nu participaseră la deplasare, fiind deci mai odihnit. Ceilalţi ori îşi oblojeau rănile, ori mîncau, ori îşi vedeau de somn.

Lîngă foc, unde se adunaseră mai ales cei cu mîncărime de limbă, domnea multă însufleţire. Toţi aveau cîte ceva de comentat, toţi aveau cîte o idee. De altfel, nimeni nu se temea de un atac al poncaşilor. Dobîndisem o mulţime de scalpuri; aventura se încheiase favorabil pentru noi; rănile erau uşoare. În plus, adăpostul nostru părea să fie sigur; aveam alimente şi muniţie din belşug. Aşa că duşmanii puteau să ne asedieze mult şi bine sau să-şi spargă capetele în stîncile din jur.

Old Firehand era şi el optimist. Numai Winnetou parcă stătea la îndoială. Se retrase mai la o parte, lîngă calul său, şi părea copleşit de gînduri grave.

— De ce s-a întunecat fratele meu şi grijile îi brăzdează fruntea? Ce temeri îl apasă? întrebai, apropiindu-mă.

Căpetenia apaşilor vede cum coboară moartea din munţi. Valea e cuprinsă de flăcări, apa e roşie ca sîngele. Winnetou vorbeşte cu Marele Spirit. Orbiţi de ură sînt ochii feţelor palide. Pofta de răzbunare alungă înţelepciunea. Va veni Parranoh. Va veni după scalpurile vînătorilor voştri. Dar Winnetou e gata de luptă; el îi va prohodi pe duşmani.

— Cum să pătrundă Parranoh aici, în tabără, cînd intrarea e păzită?

— Fratele meu vorbeşte fără să creadă nici el în propriile sale cuvinte. Poate oare un singur puşcaş să ţină în loc o grămadă de oameni care ar năvăli asupra porţii?

Avea dreptate Winnetou...

Vorbii mai apoi cu Old Firehand în această privinţă. Dar el mă asigură:

— Dacă ar îndrăzni, i-am împuşca pe rînd, de cum ar ajunge în dreptul rîpei.

Părea să aibă şi el dreptate. De aceea, renunţai să mai stărui, deşi bănuiam că realitatea l-ar putea dezminţi destul de uşor.

Fireşte că o dată cu seara, vigilenţa noastră spori simţitor. Deşi mi se împlinise dorinţa de a intra în schimb abia către zori, cînd indienii preferă de obicei să atace — nu-mi găseam de loc liniştea. Vegheam mereu, gata pentru orice eventualitate.

Noaptea era liniştită. Focul învăluia împrejurimile într-o lumină nestatornică. Swallow păşea fără grijă tocmai la capătul văii, unde domnea întunericul. Mă deplasai pînă acolo. Îl găsii chiar lîngă stînci. Mîngîindu-l ca de obicei, dădui să plec, dar încremenii locului: parcă se rostogolise de sus o pietricică. Swallow îşi înălţă repede capul ciulind urechile. Cum şi zgomotul respiraţiei ne putea fi fatal, îl apucai de bot, acoperindu-i cu palma nările dilatate. De sus era greu să ne zărească cineva; în schimb, de jos, puteam să văd cu uşurinţă orice mişcare profilîndu-se pe bolta limpede a cerului. Priveam încordat. Căutam să descopăr ce anume provocase rostogolirea pietrei.

La început, nu observai nimic suspect... Pe urmă, însă, descoperii cîteva umbre desprinzîndu-se de stînci şi coborînd încet. Mai apoi desluşii un întreg şir de indieni prelingîndu-se de sus, de pe creste, cu paşi măsuraţi. Înaintea lor venea un

ins care părea să cunoască foarte bine locul. Acesta nu mai avea mult pînă să ajungă în vale.

Cu un singur foc de carabină mi-ar fi fost uşor să-l arunc în prăpastie, dînd astfel şi semnalul de alarmă. Pierzînd călăuza, ceilalţi n-ar mai fi cutezat să coboare pe un teren atît de primejdios. Din păcate, însă, nu aveam la mine decît pistolul, cu care degeaba aş fi tras la o asemenea distanţă. Să fi tras numai un semnal de alarmă ? Atunci poncaşii m-ar fi încolţit înainte ca tovarăşii să-mi poată veni în ajutor. M-aş fi aflat într-o situaţie extrem de grea... De aceea mă hătărîi pentru altă soluţie.

Călăuza — probabil Parranoh — care nu bătea, se vedea, întîia oară acest drum, ajunsese tocmai lîngă un stei pe care era nevoit să se caţăre spre a-l ocoli. Dacă reuşeam să ajung acolo înaintea lui, soarta îi era pecetluită. Hotărîi deci să urc cu toată viteza. Dindărătul blocului de piatră puteam, de altfel, să-i înfrunt şi să-i lichidez pe toţi, dacă s-ar fi apropiat de mine.

Dar nu apucai să fac primul pas, cînd la intrarea în „fortăreaţă" răsună o împuşcătură, urmată curînd de altele. Era un şiretlic al indienilor, care simulau un atac la intrare, pentru a ne distrage atenţia de la obiectivul propriu-zis al atacului. Eu, cu grabă sporită şi cu îndîrjire, mă căţăram tot mai sus. Mai-mai să-mi ating ţinta, cînd bolovanii de sub mine cedară şi căzui de-a berbeleacul din pietroi în pietroi, rostogolindu-mă pînă jos. Cîtva timp rămăsei fără cunoştinţă.

Cînd îmi revenii, indienii din faţă se aflau la cîţiva paşi de mine. Deşi lovit şi zdrelit peste tot, mă ridicai fulgerător şi, trăgînd glonţ după glonţ, sării în spinarea lui Swallow, care mă duse în galop către focul nostru de tabără...

Poncaşii, ştiindu-se descoperiţi, urlau cît îi ţinea gura şi alergau în urma mea...

...S-a încins apoi o bătălie cruntă, fantastică... Ne vîrîsem prin ascunzători, prin peşteri, şi de acolo ne apăram cu desperare... A fost o luptă cum nici cea mai bogată imaginaţie n-ar putea-o zugrăvi. Focul, pe jumătate stins, îşi arunca reflexele slabe asupra oamenilor, care păreau nişte demoni ieşiţi din infern şi angajaţi într-o teribilă sfîşiere. Printre urlete răzbăteau îndemnurile noastre la luptă şi pocnetele seci, scurte ale pistoalelor. Pămîntul părea să se cutremure sub paşii grei ai morţii.

Nu mai încăpea nici o îndoială că eram pierduţi. Poncaşii ne copleşeau ca număr, şi zadarnic am mai fi sperat să le ţinem piept. O întorsătură în favoarea noastră era tot atît de puţin posibilă ca şi o eventuală încercare de a răzbate printre rîndurile lor. De aceea eram cu toţii convinşi că, peste puţin, vom părăsi această lume. Dar, totodată, eram hotărîţi să ne vindem pielea cît mai scump şi să ne apărăm crîncen, fără istov.

În toiul încăierării, gîndul mă ducea la bătrînii mei de acasă, care nu vor mai primi nici o veste de la fiul lor dispărut. Dar îmi alungam gîndul, mă smulgeam din reseminare, îmi adunam iar şi iar puterile. Situaţia cerea o supremă tărie fizică şi morală.

Ah, de-aş fi avut carabina cu mine !... Dar aşa, mînat de o cruntă înverşunare, loveam ca nebun cu tomahawkul în jurul meu.

— Aşa, *sir*, daţi-i înainte ! mă îmbărbătă Sam Hawkens din peştera în care se vîrîse. Noi amîndoi, ca să zic aşa, ne potrivim grozav. Ar fi mare păcat să ne curete, dacă nu mă-nşel !

Eu izbeam fără să scot o vorbă ; era o luptă surdă şi cu atît mai necruţătoare. Will Parker, sfidînd rănile primite în ajun, îşi rotea de zor patul puştii şi lovea cu nădejde. Auzindu-l pe Sam, îi strigă în bătaie de joc :

— Sam Hawkens, uite-ncoa', măgar bătrîn ! Uite cum se face treaba ! Ieşi din vizuină, omule, şi spune dacă *greenhorn*-ul... ha-ha-ha... dacă a învăţat ceva, ori ba !

În dreapta, la nici doi paşi de mine, se afla Old Firehand. Proptit în peretele de piatră şi stropit tot cu sînge, îi snopea în bătaie pe poncaşii grămădiţi în jurul lui. Părul pletos, cărunt, îi era năclăit de sudoare. Picioarele parcă-i prinseseră rădăcini în pămînt. Cu tomahawkul într-o mînă, cu cuţitul în cealaltă, îi ţinea la distanţă pe duşmani. Avea mai multe răni chiar decît mine, dar nimeni nu reuşea să-l doboare. Iar eu, deşi încolţit din toate părţile, nu puteam să nu-i admir din cînd în cînd statura de uriaş.

Deodată, croindu-şi drum prin mulţimea indienilor, apăru Parranoh. Îl fulgeră din ochi pe Old Firehand şi exclamă :

— În sfîrşit, mi-ai căzut în mînă! Gîndeşte-te la Ribanna şi mori!

Dădu să treacă pe lîngă mine ca să ajungă la Old Firehand; dar îl prinsei de umăr şi ridicai tomahawkul să-l ucid. Mă recunoscu imediat, sări în lături şi tomahawkul meu lovi în gol.

— Şi tu? urlă el. Pe tine te vreau de viu! Luaţi-l în primire!

Nici nu avui vreme să mai ridic de jos securea. Cît ai clipi, Parranoh îşi descărcă pistolul în Old Firehand. Acesta îşi desfăcu larg braţele şi, fără a scoate măcar un strigăt, se prăbuşi ca din zbor în mijlocul duşmanilor.

Îmi era de parcă eu însumi aş fi fost împuşcat, într-atît mă răscoli soarta viteazului meu tovarăş. Culcîndu-l la pămînt pe un indian care tocmai se legase de mine, dădui să săr asupra lui Parranoh, cînd observai silueta unui om, întunecată, mlădioasă, strecurîndu-se ca şarpele printre duşmani. Şi omul acela se înălţă crunt în faţa ucigaşului:

— Unde-i broscoiul de atabaskah? Eu, Winnetou, căpetenia apaşilor, voi răzbuna moartea fratelui alb!

— Ha, cîine de Pimo! Mînca-te-ar iadul!

De rest nu-mi mai dădui seama. Atras cîteva clipe de înfruntarea dintre cele două căpetenii, neglijai propria-mi apărare şi mă pomenii cu un laţ în jurul gîtului. O smucitură puternică, o lovitură în creştet... şi îmi pierdui cunoştinţa...

Cînd îmi revenii, era linişte şi beznă, şi mă căzneam în zadar să ghicesc unde mă aflu şi ce se întîmplase cu mine. O durere groaznică în creştet făcu să-mi amintesc, în sfîrşit, de lovitura ce primisem. Apoi, încet-încet, se limpeziră amănunte, imagini, închegîndu-se într-un tot. Pe lîngă rana de la cap, mă chinuiau celelalte răni ca şi strînsoarea diabolică a funiilor care mă imobilizau complet, muşcîndu-mi adînc din carne. La un moment dat, tresării. Parcă tuşise cineva lîngă mine, slab, înăbuşit.

— E cineva aici? întrebai.

— De bună seamă că este! Ca şi cînd Sam Hawkens n-ar fi nimeni, dacă nu mă-nşel...

— Dumneata, Sam? Spune-mi, omule, unde ne găsim?

— Păi, cum s-ar zice, sîntem la umbră. Ne-au vîrît în peştera asta, vreau să spun în depozitul de piei. Ştiţi şi dumneavoastră unde le-am îngropat. N-or să găsească o pielicică, vă asigur, nici una!

— Şi ceilalţi? Ce soartă au ceilalţi?

— Aşa şi-aşa, *sir*. Old Firehand, stins, Dick Stone, stins, Will Parker, stins (ăsta, domnule, era un *greenhorn*, hi-hi-hi, un *greenhorn* fără leac, dar nu voia s-o creadă, da, nu voia s-o creadă, dacă nu mă-nşel!), Bill Bulcher, stins, Harry Korner, stins, toţi, toţi pînă la unul. Numai dumneavoastră mai pîlpîiţi, vreau să spun. Şi Winnetou la fel. Şi micul *sir* mai pîlpîie parcă. Şi pe urmă, va să zică, Sam Hawkens, nu-i aşa, pe care nu l-au curăţat încă de tot, hi-hi-hî-hi!

— Ştii precis că Harry mai e în viaţă? insistai.

— Credeţi că eu, bătrîn colecţionar de scalpuri, nu ştiu ce-mi văd ochii? L-au aruncat în peştera de alături, împreună cu Winnetou. Aş fi stăruit să mă cazeze şi pe mine acolo: se pare însă că mi-au refuzat audienţa.

— Şi cum se simte Winnetou?

— E ciuruit tot, *sir*. Dacă scapă de-aici, va arăta ca surtucul lui Sam Hawkens: petic peste petic.

— De scăpare, nici nu poate fi vorba deocamdată. Mă întreb, însă, cum de a căzut viu în mîinile poncaşilor?

— Ca şi noi. S-a bătut ca un păgîn, nu alta, hm, e al dracului de viteaz, dacă nu mă-nşel! Mai degrabă s-ar fi lăsat ucis în luptă decît să cadă prizonier şi să fie fript la stîlpul torturii. Însă n-a fost chip. Cînd l-au apucat, era cît pe-aci să-l rupă în două!... Mă rog, şi credeţi că nu-i nici o şansă de scăpare? Vă asigur că Sam Hawkens ar avea mare poftă de aşa ceva.

— Degeaba pofta, Sam, cînd n-ai nici o prespectivă!

— Nici una? Hm! Sună a Will Parker... Oameni de treabă indienii ăştia, foarte de treabă! M-au jefuit cum scrie la carte. Mi-au luat şi pistolul, şi pipa, hi-hi-hi-hi, ce-or să se mire de parfumul ei! Cam duhneşte a hoit, dar o să le placă. S-a dus naibii şi Liddy, biata mea Liddy! Cine ştie ce şacal va pune stăpînire pe ea! Şi pălăria, şi peruca, minunea de perucă, hi-hi-hi-hi... Am plătit-o atunci, la Dekama, cu trei legături de... Adică, ştiţi, ce să vă mai spun! Mi-au luat-o şi pe-asta. Însă cuţitul, vedeţi dumneavoastră, cuţitul mi l-au lăsat. Oameni cumsecade! Văzusem că e lată rău şi mi-l vîrîsem în mînecă, să stea acolo. Şi uite că stă!

— Va să zică, ai cuțitul la tine ? Dar cum îl scoți din mînecă ?

— Asta, recunosc, e o treabă grea. S-ar cuveni să-mi dați un pic de ajutor.

— Hai să încerc. Poate reușesc să mă dau de-a rostogolul pînă la tine...

Era, de altfel, singura modalitate de a mă urni din loc. Dar nici nu apucai să-mi sfîrșesc bine vorba, că pieile agățate la intrare se dădură în lături și în peșteră intră Parranoh, însoțit de cîțiva indieni. Plimbă nițel torța cu care venise, prinzîndu-ne chipurile în lumina ei. Nu-mi luai osteneala să simulez că aș zăcea și acum în nesimțire, dar nici nu-i dădui vreo atenție.

— În sfîrșit, ești al meu ! șuieră el printre dinți. Ți-am rămas oarecum dator ; acuma, însă, nu vei mai avea motive să te plîngi. Cunoști asta ?

Și-mi puse sub ochi un scalp. Era chiar scalpul lui, luat de Winnetou. Știa, deci, că eu îl înjunghiasem atunci ! Să i-o fi spus Winnetou ? Cu neputință ! Apașul, oricîtă străduință s-ar fi depus, n-ar fi scos nici o vorbă. S-ar putea însă ca Finnetey însuși să mă fi recunoscut atunci, la lumina focului, sau chiar în momentul încăierării.

Nu dădui nici un răspuns.

— Veți simți și voi — reluă dînsul — ce înseamnă să-ți tragă cineva pielea peste urechi. Doar puțină răbdare, pînă se face ziuă. Atunci vă voi răsplăti cu toată recunoștința !

— N-are să vă meargă, dacă nu mă-nșel ! interveni Sam Hawkens, cu gura lui neastîmpărată. Sînt curios ce piele mai găsiți pe căpățîna mea, ca să mi-o trageți peste urechi... Doar mi-ați luat peruca. Operă de maestru, ce zici, bătrîne Wambarico ?

— Insultă-mă cît poftești ! Mai găsim noi ceva piele pe tine ca să te jupuim !

Și, după o pauză în care ne controlă legăturile, rînji :

— Credeați, desigur, că Tim Finnetey nici nu bănuiește în ce gaură v-ați ascuns, ca șoarecii. Eu cunosc valea asta încă înainte s-o fi mirosit cînele de Firehand, fi-i-ar sufletul blestemat. Eram sigur că vă adăpostiți aici. Mi-a spus-o unul... uite cine !

Scoase de la brîu un cuțit și-l vîrî sub nasul lui Sam. Acesta privi mînerul de lemn, citi literele încrustate, și exclamă :

— Fred Owins ! Hm, toată viața lui a fost o pramatie ! Vreau să sper că a simțit și el gustul cuțitului.

— Nici o grijă, omule ! Credea el că va scăpa vînzîndu-mi secretul, dar degeaba ! I-am luat viața și pielea, cum veți păți și voi, de altminteri, numai că de-a-ndoaselea : întîi pielea și apoi viața.

— Cum vreți ! Eu, unul, mi-am făcut testamentul. Vă las moștenire peruca, așa îi zice, dacă nu mă-nșel. O să vă prindă bine, hi-hi-hi-hi !

Parranoh îl izbi cu piciorul și ieși împreună cu însoțitorii lui.

Un timp rămaserăm, tăcuți, nemișcați. Pe urmă, crezîndu-ne în oarecare siguranță, reușirăm cu multă trudă să ne apropiem de-a rostogolul unul de celălalt. Deși cu mîinile strînse ca în menghine, scosei pînă la urmă cuțitul din mîneca lui Sam și îi tăiai legăturile din jurul brațelor. Astfel, după cîteva clipe, eram amîndoi în picioare, dezmorțindu-ne de zor mădularele.

— Bravo, Sam Hawkens ! S-ar părea că nu ești chiar atît de prost ! se felicită omulețul. Ai mai trecut tu, nu zic ba, prin destule belele, dar asta de-acum le pune capac la toate. Mă întreb pe unde ai să scoți cămașa, dacă nu mă-nșel ?

— Să vedem mai întîi ce-i pe afară, Sam !

— Cred și eu ! Asta în primul rînd !

— Apoi să facem rost de arme. Dumneata, oricum, ai un cuțit, dar eu sînt cu mîinile goale.

— Găsim noi ceva !

Ne apropiarăm de ieșire și dădurăm nițel în lături cele două piei ce închipuiau ușa.

Niște poncași îi escortau tocmai pe cei doi prizonieri din peștera vecină, iar dinspre lagăr venea Parranoh. Se crăpase de ziuă, încît puteam cuprinde cu ochii întinsul văii. Aproape de intrare, Swallow al meu se cam războia cu murgul capturat de bietul Will Parker. Zărindu-mi prietenul drag și neostenit în credință, renunțai la o evadare pe jos, de altfel cea mai prielnică în situația dată. Puțin mai încolo păștea calul lui Winnetou, căruia cu greu i-ar fi ghicit valoarea după aspectul lui ciolănos și greoi. Dacă reușeam să ne facem rost de arme și să ajungem la cai, aveam oarecari șanse de salvare.

— Observați ceva, *sir ?* se înveseli Hawkens.

— Ce să observ ?

— Colea, flăcăul acela bătrîn care stă lungit în iarbă fără grijă.
— Îl văd.
— Şi obiectul de alături rezemat de un pietroi ?
— Ei da.
— Păi asta înseamnă cum s-ar zice pară mălăiaţă în gura bătrînului Sam Hawkens. Să nu-mi spuneţi pe nume dacă puşca de colo nu e Liddy în persoană ! Iar dumnealui poncaşul o fi avînd la el şi o pungă cu gloanţe.

Bucuria lui Sam mă afectă destul de puţin, pentru că toată atenţia mea se îndreptase asupra lui Parranoh. Din păcate, nu desluşeam nimic din discuţia lui cu cei doi prizonieri. Trecu o bună bucată de vreme pînă se hotărî să plece de lîngă ei. Totuşi, ultimele cuvinte pe care le rosti cu glas tare ajunseră pînă la urechile mele şi-mi lămuriră conţinutul întregii convorbiri.

— Fii gata, Pimo ! Am şi pus să bată stîlpul, iar tu — aruncînd o privire cruntă lui Harry — ai să te prăjeşti alături de el. Făcu un semn şi ordonă ca prizonierii să fie duşi lîngă focul pe care oamenii săi îl încinseseră din nou şi în jurul căruia făcuseră cerc. Apoi se depărtă ţanţoş, sigur de sine.

Sosise momentul să acţionăm, fără amînare. Dacă Winnetou şi Harry ajungeau în cercul pieilor-roşii, era exclus să-i mai putem salva.

— Ce zici, Sam, mă pot bizui pe dumneata ? îl întrebai pe măruntel.

— Hm ! Cum, adică, să ştiu eu, cînd nici dumneavoastră nu ştiţi ? Hai să încercăm, dacă nu mă-nşel !

— Dumneata îl iei în grijă pe cel din dreapta, eu pe celălalt. Repede de tot, înţelegi, le tăiem curelele.

— Pe urmă o luăm şi pe Liddy, aşa-i ?

— Ei, eşti gata ?

Confirmă din cap. Era entuziasmat de perspectiva unei asemenea lovituri.

— Atunci, fii atent, îi dăm drumul !

Uşor, neauziţi de nimeni, îi ajunserăm din urmă pe indienii din escortă care îi tîrau după ei pe prizonieri. Deşi îşi întorceau mereu ochii către victimele lor, nu apucaseră să ne observe.

Înarmat cu cuţitul, Sam îl atacă pe unul din indieni cu atîta dibăcie, încît acesta se prăbuşi surd, ca un bolovan. Eu însă, neavînd armă, sării asupra celuilalt, îi smulsei cuţitul de la brîu şi-i tăiai beregata, încît nici nu apucă să mai strige. Doar sîngele şuieră ţîşnind din rană şi omul căzu la pămînt.

Tăiarăm apoi curelele care-i imobilizau pe tovarăşii noştri, eliberîndu-i. Toată operaţia se desfăşură cu o iuţeală fantastică. Winnetou şi Harry nici nu-şi dădură bine seama ce se petrece.

— Înainte ! Puneţi mîna pe nişte arme ! le strigai eu, căci îmi dădeam seama că altfel evadarea nu era posibilă. Luînd punga cu gloanţe de la brîul poncaşului ucis, mă repezii după Winnetou, care, înţelegînd imediat situaţia, se năpusti nu înspre ieşire, ci drept în mulţimea de indieni adunaţi în jurul focului.

Cînd e vorba de viaţă sau de moarte, omul e capabil de performanţe uluitoare. Astfel, ştiind ce riscuri prezintă acţiunea noastră, trecurăm glonţ printre indienii surprinşi, buimăciţi, smulgîndu-le armele din mîini.

— Swallow, Swallow ! îmi chemai calul şi, cît ai clipi, mă avîntai în şa.

Winnetou sări pe roibul său, iar Hawkens încălecă primul cal mai acătării care-i căzuse sub ochi.

— Urcă aici, lîngă mine, repede, pentru numele lui Dumnezeu ! îi strigai lui Harry, văzînd cum încearcă zadarnic să încalece mustangul lui Finnetey, care zvîrlea avan. Îl apucai de braţ, îl săltai în şa şi o întinsei la galop spre ieşirea unde tocmai dispărea Sam.

Se dezlănţui atunci un vacarm nemaipomenit. Urlete umpleau văzduhul, puştile trosneau, săgeţile şuierau jur împrejur, tropoteau şi nechezau caii pe care se aruncaseră poncaşii gonind sălbatic pe urmele noastre.

Eu fugii ultimul şi mi-e cu neputinţă să descriu în ce fel trecui prin tunelul acela îngust, întortocheat, fără să fiu ajuns din urmă. Hawkens nu se mai zărea ; Winnetou cobora spre dreapta, în valea prin care, cu cîteva zile înainte, ne îndreptasem încoace. Întorcea mereu capul ca să vadă unde sînt. Eram tocmai la curmătură, cînd un foc de armă îl făcu pe Harry să tresară. Fusese lovit.

— Swallow, dragule, iuţeşte pasul! îmi îndemnai calul. Neliniştea mă cuprinse. Goneam în galop nebun, ca şi atunci, după explozia de la New Venango.

Întorcînd o clipă capul, îl văzui aproape de tot pe Parranoh, mînîndu-şi cu furie mustangul în urma mea. Pe tovarăşii din faţă nu-i vedeam pentru moment din cauza curmăturii. Nu m-aş fi dat în lături de la o înfruntare cu Parranoh, dar — cu Harry în braţe — aş fi fost, desigur, handicapat. De aceea nu-mi rămînea altă soluţie decît să fug cît mai repede.

Zburam de-a lungul malului ca purtaţi de furtună. Roibul lui Winnetou, cu picioarele-i solide şi lungi, alerga atît de iute, încît îi scăpărau copitele. O ploaie de pietriş se stîrnea îndărătul lui. Swallow — deşi cu doi oameni în spinare — ţinea pasul cu colegul său. Şi, totuşi, simţeam — chiar fără să mă uit înapoi — că Parranoh nu se dă bătut: galopul mustangului său se auzea desluşit, ameninţător.

Din plină cursă, îl întrebai pe Harry:

— Sînteţi rănit? Răspundeţi!

— Da.

— Grav?

Sîngele-i cald mi se prelingea pe mîna cu care îl ţineam strîns lipit de mine. Prea îl îndrăgisem, ca să nu fiu cuprins de cea mai vie îngrijorare.

— Mai puteţi suporta drumul?

— Sper.

Îmi îndemnai iarăşi calul, care zbura ca o rîndunică. Abia de-şi atingea copitele de pămînt. Nu degeabă fusese botezat „Swallow".

— Ţineţi-vă bine, Harry! Încă puţin, şi sîntem salvaţi!

— Nu-mi prea pasă de soarta mea. Dacă vă stingheresc, lăsaţi-mă jos!

— Ba nu! Trebuie să trăiţi! Aveţi dreptul la viaţă!

— Acum, cînd tata e mort, mi-e totuna. Mai bine am fi pierit amîndoi!

Băiatul tăcu. În răstimp, ne continuarăm goana sau mai bine zis zborul.

— Tata s-a stins din vina mea — reluă Harry, căinîndu-se. Dacă vă ascultam, Parranoh ar fi fost ucis la „fortăreaţă" şi tata n-ar fi murit de gloanţele indienilor!

— Nu vă mai gîndiţi la ce-a fost! Să vedem cum ne descurcăm de-aci încolo!

— Eu, în orice caz, trebuie să cobor din şa. Parranoh a cam rămas în urmă; putem să răsuflăm un pic.

— Bine, să încercăm!

Privii îndărăt, ferm hotărît să-l înfrunt pe duşman. Părăsisem de mult cursul apei şi călăream acum peste şesul întins, paralel cu linia pădurii din stînga noastră. Parranoh rămăsese multişor în urmă. Bunul meu Swallow se dovedi net superior mustangului său. După şeful alb al poncaşilor, veneau grupuri mici, răzleţe, de războinici care, în ciuda avansului nostru, nu abandonaseră urmărirea.

Dincoace, înaintea noastră, Winnetou coborîse de pe cal. Stătea îndărătul roibului său şi-şi încărca arma cucerită de la poncaşi. Mă oprii şi eu. Îl ajutai pe Harry să alunece jos, sării apoi din şa şi-l culcai în iarbă. Dar iată că, între timp, Parranoh se apropie atît de mult, încît nu mai avui răgazul să-mi încarc puşca. Mă aruncai deci iarăşi pe cal şi apucai tomahawkul.

Desigur că Parranoh observase mişcarea, dar se lăsă dus de propriul său avînt şi se năpusti asupră-mi agitînd securea. Atunci trosni un foc de armă. Trăsese Winnetou. În turbarea lui, Parranoh tresări ca atins de trăsnet. Îl lovii şi eu cu tomahawkul. Şi nemernicul căzu din şa cu ochii holbaţi, cu capul zdrobit.

Apropiindu-se, Winnetou răsturnă cu piciorul trupul inert şi zise:

— Şarpele de poncaş n-o să mai şuiere. Nici n-o să mai batjocorească pe căpetenia apaşilor spunîndu-i Pimo. Fratele meu alb să-şi ia înapoi armele.

Într-adevăr, cuţitul, securea, pistolul şi carabina mea se aflau asupra lui Parranoh. Le luai din nou în stăpînire şi mă grăbii să văd de Harry. Între timp, Winnetou îl prinse pe mustangul rămas fără stăpîn.

Poncaşii ajunseseră atît de aproape, încît gloanţele lor ne-ar fi putut ajunge cu uşurinţă. Încălecarăm deci repede şi pornirăm în galop forţat.

Deodată, la stînga noastră luciră parcă nişte arme: într-adevăr, dinspre liziera pădurii se apropia o trupă numeroasă de călăreţi; intercalîndu-se între noi şi poncaşi, veneau în goana mare asupra celor din urmă.

Era un detaşament de dragoni din fortul Wilke. Văzînd că dragonii vin în ajutorul nostru, Winnetou îşi răsuci roibul,

țîșni ca fulgerul pe lîngă ei și, cu tomahawkul ridicat, se năpusti asupra poncașilor, care abia de-și mai puteau stăpîni caii. Eu rămăsei pe loc, ca să văd de rana lui Harry.

Nu era adîncă. Neavînd altceva la îndemînă, rupsei o fîșie din cămașa mea și improvizai un bandaj ca să opresc cît de cît hemoragia.

— Ce ziceți, o să mai puteți călări împreună cu mine ? îl întrebai pe băiat.

Zîmbi și se apropie de calul lui Parranoh, al cărui frîu Winnetou mi-l trecuse din goană. Și iată-l pe băiat săltîndu-se sprinten în șa.

— Acum, cînd nu-mi mai văd sîngele, parcă nici rana nu mă mai doare. Uitați-vă, indienii se retrag. Haide după ei, *sir !*

Lipsiți de căpetenia lor, care i-ar fi condus în luptă sau cel puțin le-ar fi organizat retragerea, urmăriți îndeaproape de dragoni, poncașii goneau îndărăt pe drumul ce-l bătusem noi în fuga noastră. Era, deci, de presupus că-și vor căuta un refugiu în „fortăreața" părăsită...

Într-adevăr, indienii o cotiră spre intrare. Dar tocmai în clipa cînd primul călăreț dădu să treacă înăuntru, un glonț îl prăbuși de pe cal. Alt foc, și încă un indian căzu de-a rostogolul. Ceilalți, constatînd uluiți că intrarea e blocată și că, dintr-o clipă în alta, pot cădea în mîinile noastre, se repeziră spre Mankizila și, urmăriți pas cu pas de dragoni, galopară disperați de-a lungul malului.

Nu mai mică decît a lor era însă mirarea mea în ce privește ajutorul acesta neașteptat și prețios care ne scuti de atîtea alte eforturi. Mă lămurii însă repede asupra identității curajosului pușcaș. Nici nu se stinsese încă bine tropotul cailor pe care goneau dragonii, că se și arătă, dintr-o claie de stuf, un nas enorm deasupra căruia jucau doi ochișori foarte isteți. Apoi, orientîndu-se după nasul trimis în recunoaștere, ieșiră la iveală de după o stîncă, cu precauție, dar și cu încredere, celelalte părți componente ale unui ins cît se poate de caraghios.

— Binecuvîntați să-mi fie ochii, *sir* ! Ce vînt v-a purtat încoace, dacă nu mă-nșel ? întrebă prichindelul, nu mai puțin surprins ca mine.

— Dumneata, Sam ? Cum de-ai ajuns aici ? Doar am văzut cu ochii mei cum ai șters-o călare !

— Am șters-o călare ? Mulțumesc de așa călărie ! Dădui peste o bestie, *sir*. Abia se urnea din loc. Își scutura ciolanele, Doamne, Doamne ! Gata să mă împrăștie pe jos, dobitoc bătrîn ce sînt ! Am avut inspirația să las bestia în cîmp, blestemata naibii, și m-am întors, hi-hi-hi-hi ! Îmi ziceam că roșii luîndu-se grămadă după voi, vor fi lăsat „fortăreața" pustie. Și chiar așa s-a întîmplat, vai de capul lor ! Ce s-au mai speriat adineauri ! Ce mutre, domnule, ce mutre, vreau să spun !... Dar soldățoii ăștia de unde au mai răsărit, *sir ?*

— Aflăm noi mai tîrziu cum de-au picat la momentul oportun tocmai în locul acesta uitat de lume. Apariția lor seamănă cu un miracol. Nu exagerez spunînd că ne-au salvat de la pieire.

— Ba nu sînt de acord. Old Shatterhand, Winnetou, Sam Hawkens, păi ăștia știu să se salveze și singuri ! Totuși, ca să zic așa, au sosit taman la țanc. N-o să ne uite poncașii cît or trăi. Sînteți de părere să pornim numaidecît după ei ?

— La ce bun ! O scot dragonii la capăt și fără noi. Nici Winnetou nu se mai sinchisește de ei ; a intrat în „fortăreață" împreună cu Harry. Să vedem mai bine de morții noștri !

Pășind din nou în această vale care ne pusese la grele încercări, îi văzurăm pe Winnetou și pe Harry chiar la locul bătăliei, aplecați asupra trupului lui Old Firehand. Băiatul plîngea în hohote, lipindu-și de piept capul tatălui său, în timp ce apașul cerceta rana. În clipa cînd ajunserăm și noi, Winnetou exclamă fericit :

— Iuf, iuf, iuf ! Nu e mort... trăiește !

Cuvintele lui ne-au electrizat pe toți. Harry chiui de bucurie. Participarăm laolaltă, plini de nădejde, la eforturile apașului de a-l readuce pe Old Firehand în simțiri. Și mare fu satisfacția cînd, după un timp, acesta deschise într-adevăr ochii. Ne recunoscu, îi surîse băiatului, dar nu putu scoate nici o vorbă și căzu iarăși în nesimțire.

Îl examinai la rîndul meu. Glonțul îi găurise plămînul drept și ieșise prin spate ; o rană foarte gravă, care îi provocase multă pierdere de sînge. Și totuși, în ciuda faptului că mai fusese rănit destul de recent în bătălia de la calea ferată, nădăjduiam amîndoi — Winnetou și cu mine — că, grație organismului său extrem de viguros și, firește, cu o îngrijire atentă, va izbuti să-și revină. Îl pansarăm după me-

toda verificată a lui Winnetou și îi așternurăm un culcuș cît se poate de bun, în raport cu locul și cu împrejurările.
În sfîrșit, aveam răgazul să ne îngrijim și de noi. Nimeni nu scăpase neatins, totuși ne cîrpirăm de bine, de rău rănile. Ceilalți tovarăși, însă, plătiseră cu viața, fiindcă nu luaseră în seamă avertismentul meu.
Către amiază, sosiră și dragonii. Îi urmăriseră pe poncași cu atîta perseverență, încît nu le scăpase nici unul. Comandantul — un ofițer — ne declară că apariția detașamentului său n-a fost întîmplătoare. Aflînd că poncașii încercaseră să provoace deraierea trenului, el hotărîse să-i pedepsească. Pornise, deci, pe urmele lor, fără să-i slăbească o clipă. Aceasta cu atît mai mult, cu cît, între timp, fusese informat și asupra campaniei lor de răzbunare împotriva noastră.
Pentru a-și odihnii caii, ofițerul și trupa rămaseră trei zile cu noi în „fortăreață", timp în care avurăm grijă să-i înmormîntăm pe cei căzuți. Apoi ne adresă invitația ca, de îndată ce Old Firehand va putea să suporte drumul, să-l transportăm la fortul Wilke unde, chiar dacă nu se va bucura de o atenție atît de frățească, va fi, în schimb, supus unui tratament medical corespunzător. Îi făgăduirăm, firește, să răspundem invitației.
Că bătrînul șoltic Sam Hawkens deplînse cu profund regret moartea lui Dick Stone și a lui Will Parker se înțelege de la sine. Ne asigura într-una că, pe viitor, nici un poncaș nu va mai scăpa de răzbunarea lui. Eu, însă, nu-mi schimbai de loc atitudinea. Cine fusese acest Parranoh ? Un alb ! Iată încă un argument care-mi întărea convingerea că numai datorită „fețelor palide" indianul a devenit așa cum arată azi...

NEGUSTORUL AMBULANT

Era la trei luni după peripețiile descrise mai sus și, cu toate că trecuse atîta vreme, urmările lor încă nu se șterseseră pe deplin. Ce-i drept, nădejdea noastră în salvarea lui Old Firehand se îndeplini, dar procesul de vindecare se desfășura mult prea încet : din cauza slăbiciunii persistente, bolnavul nu-și părăsea culcușul ; ceea ce ne obligă să abandonăm proiectul nostru inițial de a-l transporta la fort. Trebuia să rămînă pe loc, la „fortăreață", pînă la totala lui întremare. Aici, după cum dovedea experiența, îi puteam oferi o îngrijire destul de bună.
Rana lui Harry fusese, din fericire, neînsemnată. Winnetou se procopsise cu cîteva răni ușoare, care se cicatrizau repede. Eu nu aveam decît niște contuzii fără importanță ; mă mai dureau la atingere, dar învățasem să suport orice durere ca un indian adevărat. Cel mai puțin vătămat ieșise Sam Hawkens : cîteva julituri care nu meritau discuție.
Era de prevăzut că Old Firehand, chiar după completa lui restabilire, va trebui să se cruțe încă mult timp. I-ar fi fost imposibil să reia numaidecît viața de *westman ;* hotărîse, așadar, ca îndată ce va suporta călătoria, să-l ia pe Harry și să plece în Est, la fiul său cel mare. Se înțelege că, în acest caz, nu putea să lase aici în părăsire marele stoc de blănuri pe care le strînsese împreună cu vînătorii lui ; acestea trebuiau puse în valoare, adică vîndute. La fort nu exista deocamdată nici o perspectivă de a le plasa, iar unui convalescent îi era — dacă nu chiar imposibil — totuși foarte greu să facă atîta drum cu blănurile după el. Ce era de făcut ? Soluția ne-o dădu un soldat din cei rămași o vreme la noi ca să ne

apere în eventualitatea unui atac. Omul știa că dincolo, la Turkey-River, trăia un *pedlar*, un negustor ambulant, care cumpăra aproape orice marfă, plătind nu numai în natură, ci și cu bani peșin. Negustorul acesta putea să ne scoată din încurcătură.

Dar cum să-l aducem la fața locului ? Prin cine să-l anunțăm, cînd nu dispuneam decît de soldații aceia care aveau ordin să nu-și părăsească postul ? Nu rămînea decît ca unul din noi să se deplaseze și să-l anunțe pe negustor. Mă oferii eu să plec călare pînă la Turkey-River. Mi se atrase însă atenția că mișună pe-acolo niște siuxi-okananda, extrem de porniți împotriva albilor. Pedlarul putea să circule liniștit oriunde, pentru că roșii nu prea îi atacă pe negustori, de la care își procură, prin schimb, cele de trebuință. Cu atît mai vîrtos însă trebuiau să se ferească albii ceilalți. Deși faptul nu mă îngrozea chiar atît de mult, mă bucurai totuși cînd Winnetou hotărî să mă însoțească. La urma urmei, puteam să lipsim cîtva timp amîndoi, lăsîndu-l pe Old Firehand în grija lui Harry și a lui Sam Hawkens. În ce privește hrana, aceasta era asigurată de ostașii care vînau cu schimbul.

Așadar plecarăm. Cum Winnetou cunoștea perfect drumul, sosirăm a treia zi la Turkey-River sau Turkey-Creek, cum i se mai zice. Există cîteva rîuri cu același nume, dar acesta la care mă refer era faimos pentru multele bătălii sîngeroase dintre albi și diverse triburi de siuxi, desfășurate în cursul vremii de-a lungul malurilor sale.

Bine, dar cum să-l găsim pe negustor ? Dacă era cumva printre indieni, trebuia să fim cu băgare de seamă. Chiar pe mal și prin vecinătate locuiau niște coloniști albi care, cu ani în urmă, cutezaseră să se așeze în acele locuri. Era, deci, indicat să-i vizităm și să ne informăm asupra situației. Și iată-ne călărind pe marginea apei. Cîtva timp nu întîlnirăm nici o așezare omenească pînă ce, pe înserate, răsăriră înaintea noastră niște lanuri de secară. Lîngă un mic afluent al rîului se înălța o casă destul de arătoasă, clădită din bușteni solizi, neciopliți, cu grădină și cu gard masiv de lemn. Alături, într-un ocol bine împrejmuit, se aflau caii și vacile. Cotirăm într-acolo, descălecarăm și, priponindu-ne caii, dădurăm să ne apropiem de casa aceea cu geamuri înguste ca niște creneluri. Deodată, la două din geamuri apăru cîte o armă cu țeava dublă și un glas răstit ne somă :

— Stați ! Aici nu-i coteț de porumbei în care intră și zboară care cum îi place. Cine sînteți și ce vreți ?

— Eu sînt german și caut un negustor despre care mi s-a spus că se află prin partea locului.

— Atunci căutați-l acolo unde se află ! N-aveam nimic de împărțit ! Cărați-vă !

— Dar, *sir*, cred că veți fi atît de înțelept, ca să nu-mi refuzați o informație pe care, eventual, o dețineți. Numai pe niște vîntură-lume îi alungi din prag.

— Exact. Tocmai de aceea vă și alung.

— Ne luați, așadar, drept pușlamale ?

— *Yes !*

— De ce ?

— Asta-i treaba mea. N-am de dat nici o socoteală. Iar faptul că sînteți german e o născocire.

— Ba e adevărul curat.

— *Pshaw !* Un german nu se aventurează pînă la noi, afară doar de Old Firehand...

— Chiar din partea lui vin.

— Dumneavoastră ? Hm ! Și de unde anume ?

— Vă despart trei zile călare de tabăra lui. Poate că ați auzit.

— Ce-i drept, a trecut odată pe-aici unul Dick Stone, care zicea la fel. Cică e în serviciul lui Old Firehand.

— Dick s-a prăpădit. Am fost prieteni.

— Se poate. Dar cum să am încredere în dumneavoastră, cînd vă văd cu un indian ?! Acum, vremurile sînt așa fel, încît nu pot să permit ca un roșu să-mi treacă pragul.

— Aflați că indianul acesta, trecîndu-vă pragul, v-ar face o mare cinste, pentru că-l cheamă Winnetou și e căpetenia apașilor.

— Winnetou ? Formidabil ! Să-i văd pușca !

Winnetou își scoase de pe umăr faimoasa lui pușcă cu ținte de argint și o arătă stăpînului casei.

— Da, țintele de argint ! exclamă acesta. În regulă. Dar dumneavoastră văd că aveți două puști, una mare și alta mai mică. Asta îmi dă oarecum de gîndit. Nu cumva cea mare e doborîtorul de urși ?

— Ați ghicit.

— Și cea mică e carabina Henry ?

— Chiar așa.

— Şi purtaţi alt nume decît cel adevărat? Vreau să spun o poreclă dobîndită în prerie?...

— Exact.

— Nu cumva sînteţi Old Shatterhand, care, cică, e neam de dincolo?

— Chiar eu în persoană.

— Asta-i bună! Poftiţi repede în casă, domnii mei! Asemenea oaspeţi sînt bineveniţi, fireşte. Vă stau la dispoziţie.

Ţevile duble dispărură de la geamuri şi gazda se ivi numaidecît în cadrul uşii. Era un om destul de vîrstnic, dar vînjos şi zdravăn. Se vedea că luptase din greu cu viaţa, fără să se lase doborît. Ne întinse amîndouă mîinile, apoi ne conduse în casă, unde se găseau nevasta şi feciorul lui, un flăcău chipeş, puternic. Mai tîrziu aflarăm că avea încă doi feciori, plecaţi în pădure.

Locuinţa nu număra decît o singură încăpere. Pereţii erau împodobiţi cu arme şi trofee de vînătoare. Pe vatra simplă, din piatră, fierbea apa într-un cazan de tuci, vesela şi tacîmurile — numai strictul necesar — se înşirau pe o poliţă. Cîteva lăzi serveau drept dulapuri de haine şi cămară de provizii, iar de tavan atîrnau afumături cît să ajungă pentru luni de zile unei familii de cinci persoane. Într-un colţ — o masă meşterită primitiv de stăpînul casei şi cîteva scaune pe potrivă.

Furăm invitaţi să luăm loc şi, în timp ce tînărul vedea de caii noştri, gazda ne servi cina, care, ţinînd cont de împrejurări, nu lăsă nimic de dorit.

În timp ce ne ospătam, sosiră şi ceilalţi doi fii ai gazdei. Fără nici un fel de fasoane, luară loc la masa noastră şi, liniştiţi, mîncară zdravăn, neamestecîndu-se în discuţie.

— Da, domnilor — vorbi bătrînul — să nu mi-o luaţi în nume de rău dacă v-am întîmpinat cam aspru. Aici, în orice moment te poţi trezi cu pieile-roşii, mai ales cu siuxii-okananda, care chiar dăunăzi, nu mai departe decît la o zi călare de aici, au atacat o casă de oameni cinstiţi, gospodari. Şi mai puţin încă te poţi încrede în albii care pică aici, după ce-au fugit din est pentru cine ştie ce isprăvi necurate. Iată de ce simt o bucurie îndoită cînd văd că am de-a face cu nişte gentlemeni ca dumneavoastră. Va să zică, îl căutaţi pe negustor? Vreţi să încheiaţi vreo afacere?

— Da — confirmai eu, în timp ce Winnetou, potrivit obiceiului, tăcea.

— Ce anume afacere? Nu vă întreb din curiozitate, ci pentru a vă da eventual unele indicaţii.

— Am vrea să-i oferim nişte blănuri.

— Multe?

— Da, multe.

— Contra marfă, sau pe bani?

— Pe bani, dacă se poate.

— Atunci negustorul acesta e, într-adevăr, singurul om potrivit. Alţii nu fac decît schimb de mărfuri. El, însă, dispune totdeauna de aur sau bani, pentru că umblă şi pe la zăcămintele aurifere. E un capitalist, nu un pîrlit colea, ce-şi poartă în bocceluţă marfa.

— O fi şi cinstit?

— Ei da, cinstit! Ce înţelegeţi dumneavoastră prin cinstit? Orice negustor face negustorie ca să cîştige parale şi nu e niciodată atît de prost, încît să renunţe la vreun profit. Cine se lasă înşelat, treaba lui! E singur de vină. Aşa, va să zică, omul de care vorbesc se cheamă Burton şi îşi cunoaşte meseria, nu glumă. Are atîta dever, încît călătoreşte în permanenţă cu cîte patru sau cinci ajutoare după el.

— Şi unde credeţi că l-am putea găsi?

— Aflăm noi încă în seara asta. Unul din ajutoarele lui, îi zice Rollins, a trecut ieri pe-aici după comenzi; acum e dus în sus, pe la coloniştii vecini, şi se întoarce deseară ca să înnopteze la noi. De altfel, Burton a cam avut ghinion în ultima vreme.

— Cum aşa?

— I s-a întîmplat nu de mult, de vreo cinci-şase ori, să se deplaseze în chestiuni de afaceri şi să găsească aşezările arse şi prădate de indieni. Asta înseamnă nu numai pierdere de timp pentru el, dar şi pagubă curată, fără a mai socoti primejdia la care se expune, chit că e negustor, bătînd atîta drum prin regiunile bîntuite de pieile-roşii.

— Atacurile s-au săvîrşit în vecinătatea dumneavoastră?

— Da, ţinînd seama că aici, în Vest, cuvinte ca „aproape“ sau „departe“ au cu totul altă măsură. Spre pildă, vecinul meu cel mai apropiat se află la nouă mile de aici.

— Asta-i rău. La asemenea distanţe nu vă puteţi ajuta în caz de primejdie.

— Fireşte. Dar nu mi-e frică. Nu le-ar merge pieilor-roşii cu bătrînul Corner, aşa mă cheamă, Corner. I-aş învăţa eu minte !

— Totuşi, nu sînteţi decît patru persoane !

— Patru ? Puteţi, fără nici un risc, s-o număraţi printre persoane şi pe soţia mea. Şi ce mai persoană ! Nu se sperie de nimic, iar puşca o mînuieşte ca şi mine.

— Vă cred. Totuşi, în faţa unei cete de indieni, vorba ceea : duşmanii mulţi, înfrîngere sigură, sau, cum zice neamţul, mulţi cîini, moartea iepurelui.

— *Well !* Dar unde scrie că am fi nişte iepuri ? Mă rog, n-am pretenţie, nu sînt nici pe departe un *westman* ca dumneavoastră, nu posed nici puşcă de argint, nici carabină Henry ; dar de tras ştiu să trag cu nădejde. Avem arme bune şi, dacă blochez uşa, nici picior de indian nu-mi calcă în casă. O sută de m-ar împresura îi curăţ pe rînd... Dar staţi puţin ! Cred c-a sosit Rollins.

Într-adevăr, se auzi un tropot de cal în curte. Corner ieşi, discută cîtva timp afară cu cineva, apoi se întoarse însoţit de un bărbat pe care ni-l prezentă :

— Iată-l pe mister Rollins despre care v-am vorbit, ajutorul negustorului.

Şi, adresîndu-se noului sosit, adăugă :

— Vă spuneam afară că veţi avea o mare surpriză în legătură cu musafirii mei. Ei bine, aflaţi că aceşti doi gentlemeni nu sînt alţii decît Winnetou, căpetenia apaşilor, şi Old Shatterhand, despre care veţi fi auzit destule. Îl caută pe mister Burton. Vor să-i ofere spre vînzare nişte piei şi blănuri.

Rollins era un bărbat de vîrstă mijlocie, un tip cît se poate de comun, fără nimic aparte nici de bine, nici de rău, la prima vedere nu provoca nici o bănuială. Şi, totuşi, căutătura şi aerul lui parcă nu-mi plăceau. Dacă eram, într-adevăr, oameni atît de marcanţi cum ne înfăţişase gazda, se cădea să-l bucure o asemenea cunoştinţă. Cu atît mai mult, cu cît îi surîdea şi perspectiva unei bune afaceri. Dar omul nu arăta nici bucurie, nici satisfacţie. Părea, mai degrabă, indispus. Să fi fost numai o aparenţă ? Posibil. Ceea ce îmi displăcea la el putea, la urma urmei, să nu fie decît o simplă timiditate pe care un modest slujbaş o resimţea în compania unor *westmeni* ca noi, cu renume bine stabilit. De aceea, îmi înfrînai orice idee preconcepută, invitîndu-l să ia loc pentru a discuta cu noi afacerea.

Gazda îi oferi demîncare, dar omul părea să nu aibă nici pic de poftă. Curînd, se ridică de la masă, cică să vadă de cal. Pentru o asemenea treabă nu era nevoie de prea mult timp; şi totuşi Rollins zăbovi peste un sfert de oră. N-aş putea spune că-l suspectam, dar mă zgîndărea un simţămînt nedefinit, îndemnîndu-mă să ies şi eu în curte pentru o clipă. Calul lui era priponit de un stîlp, lîngă casă. Rollins însă — nicăieri. Se înnoptase de-a binelea, totuşi, în lumina darnică a lunii, ar fi trebuit să-l zăresc de îndată. Abia tîrziu îl văzui cum apare de după un colţ al gardului. Mă observă la rîndu-i, stătu o clipă în loc şi, în cele din urmă, se apropie cu paşi repezi.

— Vă plac plimbările sub clar de lună, mister Rollins ? îl întrebai.

— Nu, nu sînt chiar atît de visător.

— Se pare totuşi că sînteţi o fire poetică.

— De ce ?

— Păi, vă plimbaţi.

— Oh, nu de dragul lunii ! Mi-e cam rău. Mi-am stricat stomacul azi-dimineaţă. Şi pe urmă, am tot şezut în şa... Simţeam nevoie de puţină mişcare. Asta-i tot, *sir*...

Îşi dezlegă calul şi-l duse în ocolul unde se aflau şi caii noştri. Apoi intrarăm amîndoi în casă. De ce oare mă intriga personajul acesta ? În fond, era liber să se mişte cum vrea şi să facă ce-i place. Totuşi, spiritul de vigilenţă, atît de propriu oricărui *westman*, îl împinge spre suspiciune. Desigur că motivul invocat de Rollins în ce priveşte „plimbarea" era întru totul plauzibil. Mîncase, de altfel, cu atîta lipsă de poftă, încît părea că într-adevăr îl supără stomacul. Şi apoi, după ce ne aşezarăm din nou în jurul mesei, se purtă foarte natural, discret, politicos. În felul acesta orice neîncredere, chiar gata conturată oarecum, era de natură să dispară.

Fireşte că vorbeam de afacerea noastră, de preţurile zilei, de tratarea şi transportul pieilor şi de multe altele. Rollins dovedea cunoştinţe bune în branşa lui şi vorbea cu atîta cumpăt, modest, chibzuit, încît cuceri pînă şi simpatia lui Winnetou, care se antrenă în discuţie mai mult ca oricînd. Povestirăm şi ultimele noastre peripeţii, fiind ascultaţi cu deosebită atenţie. Desigur că mă interesai şi de negustor, fără pre-

zența și consimțămîntul căruia nu se putea încheia tîrgul. La aceasta, Rollins răspunse:

— Din păcate, nu știu unde se află șeful în clipa de față, nici unde va fi mîine sau poimîine. Misiunea mea e să înregistrez comenzile și să i le prezint în anumite zile, cînd știu unde poate fi găsit. Ce distanță e pînă la mister Firehand?

— Trei zile călare.

— Hm! Peste șase zile mister Burton va fi sus, la Riffley Fork. Pînă atunci, aș avea timp să merg cu dumneavoastră, să văd marfa și s-o evaluez cu aproximație. Apoi mă duc să-l informez pe patron și mă întorc împreună cu el, firește, dacă în prealabil mă voi fi convins că afacerea rentează. Ce ziceți, *sir*?

— Bineînțeles că trebuie să vedeți marfa înainte de a o cumpăra. Ar fi însă de preferat să tratăm cu mister Burton personal.

— Acuma, în nici un caz nu e posibil. De altminteri, chiar dacă șeful ar fi aici, nu cred că v-ar însoți numaidecît. Firma noastră e mai mare decît vă închipuiți, și patronul nu dispune de timp ca să-și îngăduie o călătorie de trei zile înainte de a ști dacă oferta îl interesează practic. Sînt sigur că nu s-ar deplasa cu dumneavoastră, ci ar delega pe unul din funcționarii săi. Iată de ce spun că lucrurile s-au potrivit tocmai bine; fiind deocamdată disponibil, aș face eu drumul. Sînteți de acord sau nu, ca să știu cum stăm?

Nu aveam nici un motiv ca să-i refuz propunerea. Dimpotrivă, eram convins că și Old Firehand ar fi acceptat-o.

— Dacă aveți destul timp — aprobai — atunci foarte bine, poftiți! Ar însemna să plecăm chiar mîine în zori.

— Desigur! Oameni ca noi nu-și irosesc zilele. Pornim la primele ore, cum se crapă de zi. De aceea, n-ar strica să ne culcăm devreme.

Și în această privință nu era nimic de obiectat, deși mai tîrziu aveam să constatăm că omul nostru nu era nici pe departe inofensiv precum părea.

Se ridică de la masă și dădu o mînă de ajutor nevestei colonistului la așternutul blănurilor și păturilor. Apoi ne îndemnă să ne culcăm.

— Mulțumesc, dar preferăm să dormim afară, în aer liber — îl asigurai.

— Oh, mister Shatterhand, afară e lumină, bate luna! Și pe urmă, gîndiți-vă, noaptea e cam răcoare.

— Sîntem obișnuiți cu răcoarea. Iar în ce privește luna, las' să lumineze unde-i place, nu ne supărăm.

Rollins mai stărui cîtva timp, dar fără succes. Nu vedeam nimic suspect în grija ce ne-o arăta, și abia pe urmă, cînd l-am cunoscut mai bine, ne-am amintit — firește, prea tîrziu — de aceste insistențe ale lui, cărora nu le acordasem atenția necesară.

Cînd să ieșim din odaie, gazda ne spuse:

— Noi, domnilor, obișnuim să închidem seara ușa cu zăvorul. Poate vreți s-o las deschisă de astă dată?

— La ce bun?

— Poate că aveți trebuință de ceva...

— N-o să avem. Și-apoi, prin părțile astea, nu e cazul să lași ușa descuiată. Dacă avem ceva de spus, v-o spunem prin geam.

— Într-adevăr, geamurile nu le închidem.

De afară auzirăm clar cum gazda noastră împinse zăvorul. Luna coborîse jos de tot, încît umbra casei cădea pînă peste ocolul în care se aflau animalele. Intrarăm și noi la cai, ca să dormim ocrotiți de întuneric. Swallow al meu se lungise alături de roibul lui Winnetou. Îmi așternui pătura și mă culcai lîngă el, folosind drept pernă — ca și în atîtea alte rînduri — grumazul cald, catifelat. Era de mult obișnuit cu procedeul meu și îl accepta cu plăcere.

Curînd, mă fură somnul.

Să tot fi dormit un ceas, cînd, deodată, o tresărire a calului mă trezi brusc. De obicei, Swallow îmi respecta cu strictețe somnul și nu se mișca decît în cazuri ieșite din comun. De data asta își înălțase capul și trăgea zgomotos aerul pe nări. Mă sculai repede și, aplecîndu-mă pentru a nu fi zărit, mă strecurai spre gard, în direcția pe care mi-o indicase Swallow. Cu multă precauție mă uitai printre ulucii gardului: la vreo două sute de pași parcă se mișcau niște umbre, încet-încet, apropiindu-se de noi. Erau oameni. Veneau tîrîș. Dădui să mă întorc în grabă ca să-l informez pe Winnetou, dar acesta se și afla lîngă mine: pașii mei ușori îl treziseră totuși din somn.

— Vede fratele meu mișcarea de colo? îi șoptii.

— Văd — răspunse el. Sînt războinici roșii.

— Pesemne okananzi care vor să-l atace pe colonistul nostru.

— Old Shatterhand a ghicit. Să intrăm în casă.

— Haide, trebuie să-i dăm o mînă de ajutor. Dar caii ? O să ne trezim fără ei.

— Îi băgăm şi pe ei în casă. Repede ! Bine că sîntem la întuneric. N-au cum să ne vadă siuxii.

Dădurăm fuga la cai, îi sculărăm de jos şi, scoţîndu-i din ocol, îi duserăm pînă la uşa casei. Winnetou, lîngă geam, tocmai voia să-i anunţe pe cei dinăuntru, cînd eu, dincoace, observai că, de fapt, uşa nu era încuiată, ba chiar crăpată niţel. O dădui larg în lături şi-l trăsei pe Swallow după mine — Winnetou procedă la fel cu roibul său, apoi trase zăvorul. Fireşte că zgomotul îi trezi pe toţi din somn.

— Cine-i ? Ce s-a întîmplat ? Cai, în casă ?! exclamă colonistul sărind din pat.

— Noi sîntem, Winnetou şi Old Shatterhand — îl lămurii, văzînd că nu ne recunoaşte prin întuneric.

— Dumneavoastră ? Pe unde aţi intrat ?

— Pe uşă.

— Cum aşa ?! Doar îi pusesem zăvorul !

— Am găsit-o deschisă.

— Pe toţi dracii ! Oi fi fost zăpăcit. Dar de ce aţi adus caii ?

Omul zăvorîse, într-adevăr, uşa, însă bravul său musafir, negustorul, a deschis-o, pesemne, iar, ca să le pregătească indienilor terenul.

— Am adus caii înăuntru ca să nu ni-i fure — îi explicai gazdei.

— Să-i fure ? Cine, adică ?

— Siuxii-okananda, care se apropie. Vor să ne atace.

Vă puteţi imagina ce panică stîrniră aceste vorbe. Corner, care se fălise că nu-i e teamă de nimic, se îngrozi în faţa primejdiei iminente. La rîndul lui, Rollins o juca pe speriatul. Winnetou ceru să se facă linişte şi rosti :

— Ţineţi-vă cumpătul ! Doar n-o să-i bateţi pe okananzi cu gălăgie ! Hai să ne sfătuim, să luăm măsuri.

— Ce să ne mai sfătuim !? intervenii Corner. Sîntem pregătiţi. Cum apare unul, îl şi împuşcăm. Şi aşa, pe rînd, pînă la ultimul. Bine că e lună şi-i vedem !

— Nu, asta să n-o facem ! protestă apaşul.

— Şi de ce nu ?

— Nu trebuie să vărsăm sînge cînd nu e neapărat nevoie !

— Dar acum se cere. Le-aş da cîinilor ăstora o lecţie să n-o uite neam de neamul lor !

— Va să zică, fratele meu alb îi socoteşte pe indieni drept cîini ! N-ar fi rău să-şi amintească faptul că şi eu sînt indian şi că-mi cunosc mai bine fraţii roşii decît îi cunoaşte el. Cînd indienii îl atacă pe un alb, ei n-o fac fără pricină. Fie că acesta le-a dat într-adevăr dovadă de duşmănie, fie că o altă faţă palidă îi stîrneşte şi-i îndeamnă la atac. Poncaşii care au tăbărît asupra lui Old Firehand erau conduşi de un alb ; iar acum, dacă siuxii-okananda vin să te prade, sînt încredinţat că tot un alb de-al vostru e de vină.

— Nu cred.

— Crezi, nu crezi, asta n-are importanţă. Winnetou, căpetenia apaşilor, ştie ce vorbeşte.

— Chiar aşa fiind, tot trebuie să-i pedepsim pe okananzi cu asprime. De ce se lasă momiţi ? Cînd cineva vrea să intre cu forţa în casa mea, îl împuşc fără milă. E dreptul meu, şi am s-o fac !

— Dreptul tău ? Păstrează-ţi-l sănătos ! Cînd eşti singur, n-ai decît să faci ce vrei. Dar acum sîntem şi noi aici, adică Old Shatterhand şi cu mine. Şi află că noi, oricînd şi oriunde, cerem să fim ascultaţi. De la cine ai cumpărat pămîntul acesta ?

— Să-l cumpăr ? Dar ce, sînt chiar atît de prost ?! M-am instalat aici, pentru că aşa mi-a plăcut ; şi dacă rămîn pînă la termenul prevăzut de lege, obţin dreptul de proprietate.

— Desigur, că pe siuxi, adevăraţii stăpîni ai acestui pămînt, nici nu i-ai întrebat dacă au ceva împotrivă ?

— Cum adică : să-i întreb ?!

— Şi te mai miri că te privesc ca pe un duşman, ca pe un hoţ care le-a răpit pămîntul ? Zici că sînt cîini ? Vrei să-i împuşti ? Încearcă numai, că-ţi zbor numaidecît creierii !

— Păi, atunci, ce vrei să fac ? întrebă colonistul, care se potoli văzîndu-se astfel tratat de către faimosul şef al apaşilor.

— Să nu faci nimic, mă-nţelegi, nimic ! răspunse acesta. Eu şi fratele Old Shatterhand vom lucra în numele tău. Dacă ne asculţi întocmai, scapi cu bine.

Tot acest schimb de cuvinte nu dură mai mult de un minut. Între timp, eu pîndeam la o fereastră ca să observ mişcarea okananzilor. Nu se zărea nimeni. Probabil că ocoleau casa pe departe, ca să se convingă că nu sînt descoperiţi şi că nu-i aşteaptă vreo surpriză. Winnetou veni lîngă mine, curios:

— Fratele meu îi vede ?

— Încă nu.

— Eşti şi tu de părere să nu-i ucidem ?

— Sîntem într-un gînd. Colonistul le-a furat glia. Şi apoi, mă gîndesc că venirea lor poate să aibă şi un alt motiv.

— Se prea poate. Dar cum să-i alungăm fără vărsare de sînge ?

— Fratele Winnetou ştie ca şi mine ce-i de făcut.

— Într-adevăr, Old Shatterhand îmi ghiceşte gîndurile, cum le ghicesc şi eu pe-ale lui. Să punem mîna pe unul de-ai lor, să-l luăm prizonier.

— Exact. Îl prindem pe cel dintîi care va veni ca iscoadă. Nu-i aşa ?

— Ba da. Sînt sigur că vor trimite pe careva. Şi atunci, îl înşfăcăm !

Desfăcurăm zăvorul şi crăparăm niţel uşa, cît să putem privi în curte. Mă aşezai la pîndă.

Timpul trecea încet, apăsător. În casă era beznă. Nici o şoaptă, nici o mişcare. Deodată, auzii nişte paşi sau, mai bine spus, nu-i auzii — căci nu urechea sesizează zgomotul, ci un anume instinct specific oricărui *westman* cu experienţă. Cîteva clipe, şi îl zării într-adevăr pe indianul trimis în recunoaştere. Se lungise la pămînt şi se tîra uşor, atent, aproape, mai aproape. Ajuns la uşă, ridică mîna ca s-o pipăie. Într-o secundă, o deschisei toată, larg, sării asupra omului şi-l apucai cu mîinile de gît. Indianul încercă să se apere, zvîrli din picioare, îşi agită braţele, dar degeaba. Nici măcar un strigăt nu reuşi să scoată. Îl trăsei repede în casă şi Winnetou zăvorî uşa la loc.

— Faceţi lumină, mister Corner ! îi poruncii colonistului. Să-l vedem pe dumnealui cum arată la faţă.

Corner se execută şi aprinse o lumînare din seu de cerb. După ce-i slobozii gîtul, încleştîndu-i în schimb vîrtos braţele, ne uitarăm de aproape la chipul indianului.

— „Murgul", căpetenia siuxilor-okananda ! exclamă Winnetou. Grozavă captură a făcut Old Shatterhand !

Strînsoarea mea aproape că-l sufocase pe indian. Acum răsuflă din adîncul pieptului şi rosti uluit :

— Winnetou, căpetenia apaşilor !

— Da, eu sînt ! Mă cunoşti, nu ne vedem pentru întîia oară. Dar pe omul acesta nu-l ştii. Ai auzit cum i-am spus pe nume ?

— Old Shatterhand ?

— Chiar aşa. De altfel, te-ai putut încredinţa şi singur cu cine ai de-a face : te-a tras înăuntru ca pe o cîrpă. Acum eşti al nostru. Ei, ce te aşteaptă, cum crezi ?

— Fraţii mei sînt vestiţi pretutindeni. Ei or să-mi dea drumul şi voi fi slobod.

— Aşa crezi ?

— Da.

— De ce ?

— Pentru că războinicii okananda nu se află în duşmănie cu apaşii.

— Dar voi faceţi parte din neamul siuxilor ca şi poncaşii, care ne-au atacat deunăzi.

— N-avem nici o legătură cu ei.

— Ascultă, lui Winnetou să nu-i vorbeşti cu viclenie ! Eu sînt prietenul tuturor oamenilor roşii, dar pe ticăloşi, de orice culoare ar fi ei, îi socot duşmani. Zici că n-ai nimic comun cu poncaşii ? E o minciună. Ştiu sigur că okananzii şi poncaşii nu s-au războit nicicînd între ei ; mai mult, acum sînt chiar aliaţi. Aşa că minciuna ta nu se prinde. Aţi venit aici ca să-i atacaţi pe aceşti albi. Crezi cumva că eu şi Old Shatterhand vom îngădui asemenea lucru ?

Şeful okananzilor îşi plecă privirea întunecată şi întrebă :

— De cînd Winnetou, marea căpetenie a apaşilor, a ajuns un om fără cumpăna dreptăţii ? Lumea îl preţuieşte pentru că s-a străduit de-a lungul vremii să nu oropsească pe nimeni. Şi astăzi să-mi stea împotrivă tocmai mie, care sînt în dreptul meu ?

— Te înşeli. Ceea ce vreţi voi să faceţi nu e bine.

— De ce ? oare nu-i al nostru pămîntul ? Şi dacă cineva doreşte să se aşeze aici nu e dator să ne ceară învoire ?

— Aşa e.

— Dar aceste feţe palide nu ne-au întrebat de nimic. Prin urmare, nu e dreptul nostru sfînt să-i alungăm ?

— Departe de mine să vă tăgăduiesc acest drept ; depinde însă ce şi cum faceţi. Trebuie oare să năpăstuiţi, să ardeţi, să ucideţi, dacă vreţi să scăpaţi de aceşti nepoftiţi ? Adică, trebuie să vă purtaţi după pilda lor, să fiţi şi voi tîlhari care atacă noaptea, pe furiş ? Omul curajos nu se fereşte să dea faţă cu duşmanii deschis, cinstit. Tu, însă, vii ca un laş, cu mulţime de războinici, ca să ataci o mînă de oameni. Mie, Winnetou, mi-ar fi ruşine să fac astfel. Orişiunde mă voi duce, voi spune lumii ce fricoşi sînt fiii okananzilor, care nici nu merită să se cheme războinici.

„Murgul" fierbea de mînie, dar ochii apaşului îl fixau atît de poruncitor, încît se mulţumi să mormăie :

— Fac şi eu după obiceiul oamenilor roşii ; duşmanul trebuie atacat noaptea.

— Cînd atacul e necesar ! Numai atunci !

— Şi ce-ai vrea, să-i iau pe aceşti albi cu vorbe bune ? Să mă rog de ei ?

— Ba să le porunceşti, însă nu aşa, furişîndu-te noaptea, ca tîlharul, ci arătîndu-te înaintea lor demn, în plină zi, ca stăpîn al acestui ţinut. Spune-le deschis că nu le îngădui să rămînă aici ; dă-le un răgaz de cîteva zile pentru mutare, şi numai dacă nu te vor asculta şi nu vor înţelege de cuvînt, atunci lasă-ţi frîu liber mîniei. Dacă procedai astfel, vedeam în tine pe căpetenia okananzilor şi vorbeam ca de la egal la egal. Aşa însă, te privesc ca pe un om care, lipsindu-i curajul, apucă drumuri piezişe.

Okanandul se uita ţintă spre un colţ al încăperii, fără a scoate un cuvînt. Ce-ar fi putut răspunde ? Îi eliberasem braţele din strînsoare, totuşi stătea în faţa noastră conştient de primejdia în care s-a vîrît. Pe chipul grav al lui Winnetou licări un zîmbet uşor cînd mi se adresă cu întrebarea :

— „Murgul" spunea că o să-i dăm drumul şi va fi iarăşi liber. Ce părere are fratele meu Old Shatterhand ?

— Cred că şi-a greşit socotelile. Cine vine să pîrjolească şi să ucidă, acela nu merită să mai vadă lumina soarelui.

— Cum, Old Shatterhand vrea să mă omoare ? tresări okanandul.

— Nu. Eu nu sînt ucigaş. Însă e o mare deosebire între a omorî pe cineva şi a-l pedepsi pe bună dreptate cu moartea.

— Şi ar fi oare drept să-mi luaţi viaţa ?

— Fireşte !

— Ba nu ! Eu mă aflu aici pe pămîntul nostru.

— Ba te afli în casa unui alb, chiar dacă pămîntul de dedesubt îţi aparţine. După legile Vestului, am dreptul să te ucid, dacă pătrunzi cu forţa în *wigwamul* meu. Fratele Winnetou ţi-a spus cum trebuia să procedezi ; şi eu sînt cu totul de părerea lui. Nimeni nu ne poate învinui de nimic dacă îţi scurtăm chiar acum zilele. Dar tu ne cunoşti ; ştii că nu vărsăm niciodată sîngele oamenilor dacă nu e neapărată nevoie. S-ar putea să ajungem la o învoială care să te salveze. Întreabă-l pe Winnetou, căpetenia apaşilor, şi vei afla ce şi cum.

Omul venise ca să-i judece pe alţii, şi acum stătea el înaintea judecăţii. Se afla în mare încurcătură. Tulburarea i se citea pe faţă, deşi îşi dădea osteneală s-o ascundă. Ar fi vrut, fireşte, să mai aducă alte argumente în favoarea sa, dar nu le găsi. De aceea preferă să tacă, privindu-l pe apaş cu nişte ochi plini de aşteptare şi de mînie reţinută. Deodată, îşi îndreptă privirea spre Rollins, ajutorul negustorului, şi mi se păru că, premeditat sau nu, îi cerea acestuia să-l susţină. Şi, într-adevăr, negustorul îi luă parte :

— Sper că Winnetou, şeful apaşilor, nu e setos de sînge. Chiar şi aici, în Vest, nu se aplică pedeapsa decît pentru fapte săvîrşite. Or, în cazul nostru, nu s-a petrecut nimic care să justifice o pedeapsă.

Winnetou îl măsură cu privirea, bănuitor. Apoi rosti :

— Cînd fratele meu Old Shatterhand şi cu mine, şeful apaşilor, avem ceva de hotărît, nu ne trebuie sfatul nimănui. Va să zică, degeaba îţi baţi gura. Şi vîră la cap că bărbaţilor nu le stă bine limbuţia. Vorbeşte numai cînd e nevoie.

De ce asemenea dojană aspră ? Poate că nici Winnetou nu-şi dădea seama de ce. Însă, după cum s-a dovedit mai tîrziu, instinctul lui nu dăduse greş nici de astă dată. Adresîndu-se „Murgului", continuă :

— Ai auzit cuvîntul lui Old Shatterhand : judecata lui e şi a mea. Nu vrem să te ucidem, dar trebuie să ne spui totul pe şleau, fără ocolişuri sau înşelăciuni. Mărturiseşte cinstit : De ce aţi venit încoace ? Doar n-ai să fi atît de laş, încît să ne ascunzi adevărul !...

— Iuf ! făcu indianul cu ciudă. Războinicii okananzi nu sînt nişte fricoşi cum ziceai adineauri. N-am nimic de ascuns. Am vrut să atacăm casa.

— Şi să-i daţi foc ?

— Da.

— Şi cu oamenii ce urma să se întîmple ?

— I-am fi ucis.

— Şi v-aţi hotărît singuri la această faptă ?

Okanandul şovăi. De aceea, Winnetou îşi preciză întrebarea :

— Poate v-a îndemnat cineva ?

Omul tăcu şi de astă dată, ceea ce pentru mine însemna de fapt o confirmare.

— „Murgul" pare să nu găsească răspuns — stărui Winnetou. Dar aici e în joc însăşi viaţa lui. Dacă vrea să aibă zile, atunci să răspundă. Cine a pus la cale atacul ? Poate cineva dinafara voastră ?

— A fost unul care ne-a îndemnat — mărturisi în cele din urmă prizonierul.

— Cine ?

— Oare căpetenia apaşilor obişnuieşte să-şi trădeze aliaţii ?

— Nu ! recunoscu Winnetou.

— Atunci, să nu fie cu supărare, nici eu nu trădez.

— Înţeleg, şi nu mă supăr. De fapt, cine-şi vinde prietenul merită ucis ca un cîine rîios. N-ai decît să treci sub tăcere numele lui. Vreau să ştiu numai dacă omul cu pricina e din neamul vostru, al okananzilor.

— Nu.

— E dintr-un alt trib ?

— Nu.

— Va să zică, e un alb ?

— Da.

— Se află acum afară, printre războinicii tăi ?

— Nu, nu-i afară.

— Aşadar, se adevereşte bănuiala noastră, a lui Old Shatterhand şi a mea : aţîţătorul e un alb. Asta înseamnă că vom fi mai blînzi cu tine. Siuxii-okananda au tot dreptul să nu îngăduie aşezarea albilor pe glia lor străbună, dar nu e cazul să-i şi ucidă după cum vă puseserăţi în gînd. Chibzuind, pe de altă parte, că totuşi nu v-aţi dus la îndeplinire planul, o să-ţi dăruim, cu anumite condiţii, viaţa şi libertatea.

— Ce condiţii ? întrebă „Murgul".

— Două la număr. Mai întîi, trebuie să te lepezi de albul care v-a îndemnat încoace.

Condiţia aceasta părea să nu-i convină okanandului. Totuşi, după oarecare şovăială, consimţi şi se interesă de cea de-a doua condiţie. Winnetou îl lămuri :

— Vei cere acestei feţe palide, care se numeşte Corner, să cumpere de la voi pămîntul sau să-l părăsească. Numai dacă nu-ţi va împlini cererea, atunci te vei întoarce cu războinicii tăi şi-l vei alunga.

De astă dată, „Murgul" se învoi mai repede. În schimb, colonistul era împotrivă. Se referi la legea proprietăţii private şi debită un lung discurs, pe care Winnetou i-l reteză în cele din urmă :

— Noi îi cunoaştem pe albi numai ca pe nişte nemernici care ne fură pămîntul. Legile, dreptul şi datinile voastre nu ne interesează. Crezi că după ce-ai răpit pămîntul altora, vei scăpa de pedeapsă punîndu-te sub ocrotirea legilor ticluite de voi ? Te ajut cît pot ; mai mult să nu-mi ceri. Acum vom fuma calumetul, Old Shatterhand, eu şi căpetenia okananzilor, ca să consfinţim înţelegerea noastră.

Winnetou vorbise pe un ton atît de hotărît, încît Corner renunţă să mai protesteze. Apoi apaşul umplu pipa păcii şi, cu ceremonialul cunoscut, convenţia fu pecetluită. Socoteam puţin probabil ca şeful okananzilor să-şi calce cuvîntul. Nici Winnetou nu ezita să-i acorde încrederea : se îndreptă spre uşă, trase zăvorul şi rosti :

— Fratele meu roşu se poate întoarce acum la războinicii săi şi să plece cu ei împreună. Sîntem convinşi că-şi va ţine legămîntul.

Okanandul ieşi. Prevăzători, puserăm din nou zăvorul la uşă şi ne postarăm la ferestre ca să-l urmărim. Se depărtă doar cîţiva paşi şi se opri anume în bătaia lunii ; dorea să-l vedem şi noi. Vîrîndu-şi două degete în gură, şuieră o dată lung şi ascuţit. Cît ai clipi, războinicii se adunară în jurul lui. Erau, fireşte, surprinşi de acest semnal, de vreme ce însuşi „Murgul" le ordonase să stea ascunşi şi liniştiţi. Dar căpetenia le vorbi cu glas tare, spre bună-ştiinţă.

— Războinicii okananzilor să asculte aici ! Am venit încoace pentru a-l pedepsi pe Corner, faţa palidă care s-a cuibărit pe pămîntul nostru fără să ne ceară învoirea. Eu m-am strecurat înainte ca să iscodesc, şi totul ar fi mers ca pe apă dacă

nu se aflau aici, în popas de noapte, doi dintre cei mai vestiţi bărbaţi ai preriei şi ai munţilor : Old Shatterhand şi căpetenia apaşilor, Winnetou. Ei ne-au zărit cînd veneam încoace, iar pe mine Old Shatterhand m-a prins şi m-a vîrît cu forţa în casă. De fapt, nu-i nici o ruşine să fii biruit de un asemenea om. În schimb, e o cinste să fumezi cu el şi cu Winnetou pipa păcii. Aşa am şi făcut. Şi am încheiat cu el legămînt să-i lăsăm în viaţă pe albii care s-au aşezat aici, dacă ne cumpără locul sau îl părăsesc într-un termen ce rămîne să-l hotărîm împreună. Aceasta e înţelegerea noastră şi eu, din parte-mi, mă voi ţine de cuvînt. Winnetou şi Old Shatterhand stau la fereastră şi îmi ascultă vorbele. Între noi e pace şi prietenie. Fraţii mei să mă urmeze! Ne întoarcem la *wigwamurile* noastre!

Plecă şi dispăru după gard. Ceata de războinici pieri şi ea în noapte.

Bineînţeles că ne repezirăm cu toţii afară să controlăm dacă plecaseră cu adevărat— deşi eram aproape siguri că nu aveau intenţia să ne tragă pe sfoară. Găsind totul în ordine, scoaserăm caii din casă şi ne culcarăm iar în ocolul cu pricina. Numai Rollins părea bănuitor şi se luă după indieni, cică să-i mai ţină un timp sub observaţie. Fireşte că, mai tîrziu, aveam să ne lămurim de ce devenise atît de zelos. Nici nu băgarăm de seamă cînd se înapoie. Dar dimineaţa, cînd mă trezii din somn, îl văzui şezînd alături de gazdă, în faţa uşii, pe un buştean ce ţinea loc de bancă.

Corner ne dădu bineţe pe un ton prea puţin amabil. Era supărat şi convins că ar fi fost mult mai bine dacă i-am fi „curăţat" pe indieni, cum se exprimase în ajun. Acum avea de ales între a plăti şi a pleca. La urma urmei, nu-l plîngeam de loc. De ce se instalase tocmai aici ? Ce-ar spune locuitorii din Illinois sau din Vermont dacă un indian siux, cu familia după el, s-ar opri acolo, declarînd trufaş : „Pămîntul acesta îmi aparţine !" ?

Nu ne prea sinchisirăm deci de supărarea colonistului şi, mulţumindu-i pentru găzduire, pornirăm la drum.

Potrivit înţelegerii, Rollins ne însoţea, dar aproape că nu-i simţeam prezenţa. Călărea la oarecare distanţă, ca un mic slujbaş, care-şi arată astfel respectul faţă de superiori. Lucrul nu avea în sine nimic supărător, ba ne şi convenea. Puteam să discutăm în voie, nestingheriţi de nimeni.

Abia după cîteva ore se apropie de noi şi deschise vorba despre afacerea proiectată. Se informă asupra calităţii şi cantităţii pieilor pe care Old Firehand avea intenţia să le vîndă. După ce-i dădurăm lămuririle necesare, încercă să afle în ce anume loc ne aştepta Old Firehand, unde şi cum îşi adăpostise marfa. Am fi putut să-i satisfacem şi această curiozitate, dar neştiind ce hram poartă, evitarăm să-i dăm un răspuns precis. De altfel, nu stă în obiceiul *westmenilor* sau al vînătorilor să divulge locurile în care îşi păstrează agonisita. Sincer vorbind, nici nu ne păsa dacă discreţia noastră îl indispune. Şi într-adevăr, din acea clipă, Rollins se ţinu mereu retras, cît mai departe de noi.

Călăream în aceeaşi direcţie din care veniserăm în ajun — prin urmare, nu mai era necesar să cercetăm împrejurimile. Le cunoşteam destul de bine. Totuşi, nu renunţarăm complet la acea precauţie de care un *westman* încercat nu s-ar lipsi nicicînd, chiar dacă ar cunoaşte ţinutul ca pe propriul său buzunar. Observam mereu terenul şi nu pierdeam din ochi urmele de oameni sau animale. Şi această atenţie neslăbită ne duse, către amiază, la descoperirea unei urme pe care am fi trecut-o, poate, cu vederea, dacă n-am fi constatat că cineva se ostenise s-o şteargă. Şi nici atunci poate că n-am fi luat-o în seamă, dacă n-am fi văzut alături iarba culcată la pămînt, semn că acolo poposiseră nişte oameni. Ne-am oprit, aşadar, ca să examinăm urma de aproape. Atunci se apropie şi Rollins, descălecînd lîngă noi.

— O fi de animal sau de om ? întrebă el.

Winnetou nu-i acordă nici un răspuns ; eu, însă, i-l dădui din politeţe :

— Se pare că nu prea aveţi experienţă în citirea urmelor. Aici totul e clar de la prima vedere.

— Adică, oameni ?

— Desigur.

— Nu-mi vine să cred... Ar însemna ca iarba să fie mult mai strivită.

— Vă imaginaţi că există pe-aici inşi care bătătoresc anume pămîntul din plăcerea de a fi descoperiţi şi înşfăcaţi ?

— Ah, nu, dar călare nu poţi evita să laşi urme mai pronunţate.

— Şi dacă respectivii merg pe jos, fără cai ? !

— Cum pe jos ? Prea ar bate la ochi, ar fi chiar suspect. Aici nu cred să găsiţi om care să nu-şi aibă calul său.

— De acord. Numai că se întîmplă, poate aţi auzit şi dumneavoastră, ca omul să-şi piardă într-un fel calul.

— Se întîmplă, fireşte. Dar în cazul nostru, nu e vorba de un singur ins. Unul, mă rog, rămîne fără cal, dar mai mulţi deodată... ?

O făcea pe deşteptul, deşi era clar că nu prea îl ajută cunoştinţele. De altfel, nici nu mai aveam chef să-i răspund. Şi chiar atunci interveni Winnetou :

— Ştie fratele meu Old Shatterhand ce urmă e asta ?

— Ştiu.

— Trei albi fără cai, fără puşti, numai cu ciomege. Au plecat de aici în şir, unul după altul. Cel din coadă a încercat să şteargă urmele. Va să zică, se ştiau urmăriţi.

— Aşa gîndesc şi eu. Totuşi... fără nici un fel de arme... ?

— În orice caz, nu aveau puşti. Altminteri am găsi vreun semn pe locul unde le-au lepădat în timpul popasului.

— Hm ! Ciudat ! Trei albi neînarmaţi, într-o regiune atît de periculoasă ! Nu văd altă explicaţie decît că li s-a întîmplat, poate, o nenorocire ; poate au fost atacaţi şi prădaţi.

— Fratele meu alb parcă ar gîndi cu capul meu. Aceşti oameni au trecut pe-aici sprijiniţi în crăci rupte din arbori ; dovadă, găurile lăsate în pămînt. Desigur că au nevoie de ajutor.

— Şi vrei să mergem în ajutorul lor ?

— Căpetenia apaşilor e gata oricînd să ajute, fără să întrebe dacă e vorba de indieni sau de albi. Mă interesează totuşi părerea lui Old Shatterhand, fiindcă eu, deşi aş vrea, mă cam îndoiesc, n-am încredere.

— De ce ?

— Mi se pare cam suspectă purtarea acestor feţe palide. De ce şi-or fi dat osteneală să şteargă urmele care duc mai încolo, de vreme ce aici, pe locul popasului, au lăsat totul vraişte ?

— Poate că n-au avut timp. Sau şi-or fi zis că nu e nici o primejdie dacă urmăritorii descoperă locul acesta ; important e să nu vadă în ce direcţie au apucat de aci încolo.

— O fi cum spune fratele meu ; dar asta înseamnă că sînt nişte oameni fără experienţă, nu *westmeni* adevăraţi. Hai după ei, să le dăm ajutor !

— De acord, mai ales că, după cît se pare, nu trebuie să ne abatem prea mult din drumul nostru.

Încălecarăm din nou. Rollins însă şovăi.

— N-ar fi mai sănătos să-i lăsăm în plata Domnului ? Ce interes avem să ne luăm după ei ? Nu ne foloseşte la nimic.

— Nouă, ce-i drept, nu ne foloseşte, în schimb, lor !...

— Ne pierdem vremea...

— Nu sîntem chiar atît de grăbiţi încît să abandonăm nişte oameni care, probabil, au nevoie de sprijinul nostru.

Deoarece îi vorbisem pe un ton cam aspru, Rollins, îmbufnat, bîigui ceva neînţeles şi se săltă la rîndul lui în şa. Mărturisesc că nu-l prea aveam la inimă. Totuşi, nu mi-l închipuiam încă nici pe departe atît de perfid pe cît era.

Urmele treceau prin pădure, ducînd apoi în cîmp deschis. Erau proaspete. Le apreciam vechimea la cel mult o oră. Şi, într-adevăr, mînînd bine caii, îi observarăm repede pe cei în cauză. Erau cam la o milă engleză depărtare şi abia străbăturăm jumătate din drum, că ne zăriră şi ei. Stăturăm o clipă locului, parcă speriaţi. Pe urmă o luarăm la picior, fugind ca şi cînd i-ar fi ameninţat moartea. Dădurăm pinteni cailor. Fireşte că i-am fi putut ajunge imediat, dar căutarăm mai întîi să-i liniştim strigîndu-le cîteva vorbe amicale. Atunci s-au oprit.

Erau, într-adevăr, complet neînarmaţi ; nu aveau nici măcar cuţite ; îşi închipuiseră nişte ciomege din crăci. În schimb, hainele de pe ei arătau destul de bine. Primul era legat la cap cu o basma ; al doilea îşi purta braţul stîng într-o eşarfă ; al treilea părea nevătămat. Ne priviră bănuitori, înfricoşaţi.

— De ce fugiţi aşa, domnilor ? îi întrebai.

— Dacă nu ştim cine sînteţi şi ce gînduri nutriţi !... răspunse cel mai vîrstnic dintre ei.

— Asta n-are importanţă. Oricine am fi, tot v-am fi ajuns din urmă. De aceea, fuga e inutilă. Dar fiţi pe pace : sîntem oameni de treabă. Ne-am luat după dumneavoastră ca să vă dăm, la nevoie, un ajutor. Bănuiam că nu sînteţi într-o situaţie tocmai plăcută.

— Şi n-aţi greşit, *sir*. Ne-a mers prost. Slavă cerului că am scăpat de la moarte !

— Dar cine v-a maltratat în felul ăsta ? Nişte albi ?

— Nu. Siuxii-okananda.

— Aşa, va să zică... Şi cînd ?
— Ieri dimineaţă.
— Unde ?
— Sus, la Turkey-River.
— Dar cum s-au petrecut lucrurile ? Sau poate aţi prefera să nu vă întreb ?
— De ce nu, dacă sînteţi într-adevăr oameni de treabă, cum ne-aţi declarat adineauri ? ! În acest caz, n-am putea să aflăm oare numele dumneavoastră ?
— Desigur, acest gentleman roşu e Winnetou, căpetenia apaşilor, eu sînt Old Shatterhand, iar dumnealui e mister Rollins, negustor de profesie, care ne însoţeşte în interes de afaceri.
— *High-day* ! Slavă Domnului ! Atunci, orice bănuială trebuie exclusă. Despre Winnetou şi Old Shatterhand am auzit multe, deşi nu ne numărăm printre *westmeni*. Iată doi bărbaţi de nădejde, pe care te poţi bizui ! Norocul nostru că ne-aţi ieşit în cale. Da, domnilor, avem urgentă nevoie de ajutor, foarte urgentă. Răsplătească-vă cerul pentru binele ce ni-l veţi face !
— Sîntem gata ! Numai să ştim ce anume ar fi de făcut.
— Înainte de toate, să ne recomandăm. Eu mă numesc Warton. Acesta e fiul meu. Iar celălalt mi-e nepot. Venim din regiunea New-Ulm, ca să ne stabilim la Turkey-River.
— Mare imprudenţă !
— Aşa e, din păcate. Dar n-am ştiut ce ne aşteaptă aici. Ni se înfăţişase totul atît de frumos şi de simplu ! Ai fi zis că n-aveam decît să ne instalăm şi să strîngem recolta.
— Cum se poate ! Şi la indieni nu v-aţi gîndit de loc ?
— Ba da, însă ne-au fost descrişi cu totul altfel decît sînt în realitate. Ne-am echipat bine şi am venit încoace ca să ne alegem un loc bun pentru gospodărie. Ei, şi am căzut în mîinile pieilor-roşii !
— Să fiţi mulţumiţi că aţi scăpat aşa de ieftin !
— Aveţi dreptate, *sir*. La început, lucrurile se anunţau mult mai grave. Indienii îi dădeau zor cu stîlpul torturii şi cu alte asemenea plăceri. Dar pe urmă s-au mulţumit să ne alunge, după ce ne-au luat totul, afară de haine. Aveau preocupări mai importante decît să se care cu noi.
— Aţi înţeles, poate, despre ce anume preocupări era vorba ?

— Nu le cunoaştem graiul, însă căpetenia o rupea niţel pe englezeşte şi ne-a pomenit de unul Corner, un colonist, căruia probabil că-i purtau sîmbetele.
— Exact. Se pregăteau să-l atace chiar aseară ; de aceea nu prea aveau timp, nici chef să se ocupe de voi. Asta v-a salvat viaţa.
— Dar ce fel de viaţă !
— Ce-aţi spus ? Nu înţeleg !
— Vreau să spun că e un calvar să n-ai asupra ta nici o armă, nici măcar un cuţit cu care să-ţi faci rost de vînat. De ieri dimineaţă ne-am hrănit doar cu rădăcini şi cu coacăze, iar aici, în prerie, nici atît. Dacă nu veneaţi, cred că muream de foame. Pentru că, scuzaţi, ceva de-ale gurii, poate o bucăţică de carne, se va fi găsind, probabil, la dumneavoastră...
— Se găseşte. O să vă dăm. Şi acum, de fapt, încotro grăbeaţi ?
— Spre fortul Wilke.
— Cunoaşteţi drumul ?
— Nu prea, dar cred că am ghicit oarecum direcţia.
— Într-adevăr, aţi ghicit-o. Şi aveţi vreun interes special să ajungeţi la fort ?
— Avem un interes cît se poate de serios. Vă spuneam adineauri că noi, ăştia trei, am luat-o înainte ca să depistăm locul. Familiile noastre, venind din urmă, ne aşteaptă la fortul Wilke. Dacă ajungem acolo, am scăpat cu toţii de primejdie.
— Iată o coincidenţă fericită ! Şi noi mergem exact în aceeaşi direcţie. În plus, ne aflăm în raporturi amicale cu garnizoana din fort. Dacă vreţi, facem drumul împreună.
— Da ?... Ne îngăduiţi, *sir* ?
— Cum de nu ! Doar n-o să vă lăsăm aici la voia întîmplării !
— Dar nu avem cai ; ni i-au luat indienii. Va trebui să mergem pe jos şi veţi pierde mult timp din cauza noastră.
— N-avem ce face. Acum staţi, odihniţi-vă. Să vă dăm şi ceva de mîncare.
Rollins nu părea de loc mulţumit de hotărîrea luată. Înjură printre dinţi, apoi trăncăni ceva despre întîrziere şi despre caritatea noastră inutilă. Dar nu-l luarăm în seamă. Sărirăm din şa şi, după ce le dădurăm demîncare străinilor,

ne culcarăm în iarbă. Nefericiții drumeți se ospătară cu poftă și se odihniră cîteva ore. Apoi ne continuarăm drumul, reluînd direcția de la care ne abătusem. Oamenii erau fericiți și dispuși să mai sporovăiască, dar Winnetou și cu mine nu ne arătam prea guralivi.

În ce-l privește pe Rollins, cei trei încercară zadarnic să-i dezlege limba. Era supărat foc și, drept orice răspuns, îi repezea cu brutalitate. Faptul acesta îl scăzu și mai mult în ochii mei. Omul îmi deveni și mai antipatic. De aceea îl urmăream mereu, pe ascuns, cu privirea. Și rezultatul acestei atente examinări se dovedi pe parcurs cu totul altul decît cel bănuit.

Așa, de pildă, văzui că, ori de cîte ori se credea neobservat, un zîmbet ironic, satisfăcut, și răutăcios îi strîmba gura. Totodată, se uita pieziș, cercetător, la Winnetou și la mine. Desigur că aici era un tîlc, și încă unul primejdios. Atent, ca să nu bage de seamă, continuam să-l urmăresc. Din cînd în cînd, privirea i se întîlnea cu a celor trei străini care, repede, și-o mutau în altă parte, lăsîndu-mi totuși impresia că ar fi înțeleși între ei. Să fi fost oare tuspatru cunoștințe vechi sau chiar asociați ? Și atitudinea ostilă a lui Rollins să nu fi fost decît o mască ? Dar ce motive să-i fi determinat la un asemenea joc ? Doar străinii aceștia ni se arătau plini de recunoștință ! Ori mă înșelam ?

Curios lucru ! Identitatea, aș zice permanentă, de simțire și de gîndire dintre apași și mine, se manifestă și acum. Tocmai cînd meditam asupra constatărilor mele, Winnetou se opri, coborî de pe cal și se adresă bătrînului Warton :

— Fratele alb a mers destul pe jos ; să mai urce acum pe calul meu. Cred că și Old Shatterhand va face la fel. Avem amîndoi picioare bune și vom ține pasul cu caii.

La început, Warton se prefăcu a nu accepta, dar pînă la urmă primi bucuros. Fiul său încălecă pe Swallow. S-ar fi cuvenit ca și Rollins să-i ofere calul celui de-al treilea drumeț. Dar n-o făcu. De aceea, pe parcurs, fiul și nepotul lui Warton se folosiră cu schimbul de calul meu.

Mergînd pe jos, ne cream posibilitatea de a rămîne mai în urmă, fără a da de bănuit. Ne țineam la oarecare distanță, ca să nu fim auziți și, ca măsură de precauție, vorbeam în graiul apașilor.

— Fratele meu Winnetou nu și-a cedat calul din milă, ci din altă cauză — începui eu.

— Old Shatterhand judecă bine — confirmă apașul.

— I-ai observat cu atenție pe cei patru ?

— Văzîndu-te cam bănuitor, m-am apucat și eu să-i urmăresc. Dar și mai înainte băgasem de seamă unele lucruri.

— Ce anume ?

— Fratele meu va ghici, desigur, și asta.

— Nu cumva e vorba de bandajele lor ?

— Chiar așa. Unul și-a înfășurat capul, celălalt brațul, și cică rănile astea ar proveni de la întîlnirea lor de ieri cu siuxii-okananda. Crezi că-i adevărat ?

— Nu cred. Mai curînd mi se pare că nici n-au fost răniți.

— Desigur, sînt teferi. Pînă acum am trecut pe lîngă două ape și ei nici gînd să stea să-și mai răcorească rănile. Dar dacă nu sînt răniți, înseamnă că toată povestea cu okananzii e o minciună... Și încă un lucru : te-ai uitat la ei cînd mîncau ?

— Da. Au mîncat serios.

— Totuși, prea puțin și fără lăcomia unor oameni care, de ieri dimineață cică, nu s-ar fi hrănit decît cu rădăcini și coacăze. Și pe urmă, ei susțin că au fost ieri la Turkey-River. Dar gîndește-te : cînd au putut să bată atîta drum pînă aici ?

— Asta n-o mai știu, nu cunosc distanța.

— Doar călare dacă poți s-o parcurgi atît de repede. Va să zică, ori au cai, ori n-au fost la Turkey.

— Hm ! Să presupunem că au cai, dar atunci de ce ne-au mințit și în seama cui și-au lăsat animalele ?

— Aflăm noi și asta. Crede fratele meu că Rollins îi dușmănește într-adevăr ?

— Ba eu cred că se preface.

— Am văzut și eu : sigur că se preface. Se cunosc tuspatru. Poate că sînt chiar înțeleși.

— Și de ce tot jocul acesta ? În ce scop ?

— Greu de ghicit acum. Dar vom afla.

— Ce-ar fi să le spunem deschis bănuiala noastră ?

— Nu e bine.

— ?

— Purtarea lor poate avea altă pricină, fără nici o legătură cu noi. S-ar putea ca, în ciuda bănuielii noastre, oamenii să fie foarte de treabă. De aceea, să nu-i jignim : să nu le spunem nimic pînă nu ne convingem.

— Hm! Uneori fratele meu Winnetou mă face să mă ruşinez, pentru că mă întrece cu mult în bunătate şi delicateţe.

— Oare Old Shatterhand îmi găseşte vreo vină că mă port aşa?

— Nicidecum. Departe de mine să-ţi fac vreun reproş.

— *Howgh!* Să nu condamni niciodată pînă nu cunoşti adevărul. Mai bine îndură tu nedreptatea decît s-o săvîrşeşti. Fratele meu să stea şi să judece: ce pricină ar avea Rollins să ne facă vreun rău?

— Absolut nici una. Dimpotrivă, ar trebui să fie bucuros de întîlnirea noastră.

— Aşa e, fireşte. Omul are tot interesul să vîndă marfa; patronul lui ar putea să încheie o afacere bună cu Old Firehand. Or, în cazul că ni s-ar întîmpla ceva pe drum, totul ar cădea baltă, pentru că nimeni n-ar afla din gura noastră unde se adăposteşte Old Firehand şi marfa lui. Prin urmare, chiar dacă Rollins ar plănui vreo ticăloşie, deocamdată, pînă nu va vedea pieile, putem fi liniştiţi. Ce crede fratele meu?

— Cred la fel ca şi Winnetou.

— Şi acum, în privinţa celor trei, care pasămite, au venit să-şi caute aici un loc pentru viitoarea lor colonie şi au fost atacaţi...

— Nu sînt colonişti!

— Aşa gîndesc şi eu. Sînt altceva.

— Dar ce?

— Orice-ar fi, cît călătorim împreună, n-avem de ce ne teme.

— Pe urmă, însă, după ce vom fi sosit la destinaţie...

— Iuf! zîmbi apaşul. Old Shatterhand parc-ar gîndi iarăşi cu capul meu.

— Nu-i de mirare. Presupunerea e la mintea oricui, nici nu văd alta posibilă.

— Adică vrei să spui că tuspatru sînt negustori înţeleşi între ei?

— Da. Colonistul Corner ne-a informat ieri că Burton, negustorul, lucrează cu patru sau cinci ajutoare. S-ar putea, deci, ca bătrînul acesta, care îşi zice Warton, să fie de fapt Burton. Numele se cam aseamănă. Se poate ca negustorul să fi poposit azi-noapte în vecinătatea lui Corner, iar Rollins, ajutorul, tocmai de aceea să fi dispărut o vreme din casă; o fi plecat să-l anunţe pe patron în legătură cu afacerea propusă de noi. Şi atunci, bătrînul a hotărît să ne iasă în drum şi să ni se alăture împreună cu celelalte două ajutoare.

— Dar cu ce gînd? Bun sau rău?

— Hm! Cred că nu tocmai bun. Altminteri, ar însemna ca toată şmecheria să nu aibă decît un singur scop: ca negustorul să ajungă la magaziile lui Old Firehand, să vadă marfa şi s-o preţuiască în taină, fără ca noi să bănuim cu cine avem de-a face. Ar fi, ca să spun aşa, un şiretlic negustoresc. Dar nu-i prea înţeleg rostul, de vreme ce Rollins poate stabili tot atît de bine valoarea pieilor.

— Fără îndoială. Rămîne deci să bănuim altceva. „Drumeţii" ăştia, împreună cu Rollins, vor să pătrundă la noi, să vadă unde se găsesc pieile şi să le ia fără nici o plată.

— Prin urmare, jaf sau chiar omor?

— Da.

— Şi eu bănuiesc acelaşi lucru.

— E aproape sigur. Sînt oameni suspecţi, par a fi nişte răufăcători. Însă pe drum, nici o grijă: nu ne vor face nimic. Lovitura urmează abia cînd vom ajunge la „fortăreaţa" lui Old Firehand.

— Dar nu e de loc greu să le stricăm socotelile. Pe Rollins n-avem încotro, trebuie să-l luăm cu noi. În schimb, de ceilalţi putem scăpa mai repede. Ne despărţim, şi gata. Ziceau doar că se duc la fortul Wilke unde sînt aşteptaţi de familiile lor. Aşa că e simplu. Totuşi, chiar pe parcurs, nu trebuie să uităm nici o măsură de precauţie. Ni se pare nouă că am prins firul, dar poate să şi greşim. De aceea, trebuie să fim cu ochii pe ei zi şi noapte.

— Da, da, să fim atenţi; eu, unul, cred că şi caii lor se află prin preajmă, sub paza cuiva. Va să zică, să ne hotărîm: deseară dormim cu schimbul. Vom veghea pe rînd, gata de luptă şi fără să ne simtă nimeni.

Astfel se desfăşură discuţia noastră, în timp ce mergeam pe jos, în urma cailor. Cu luciditatea lui, Winnetou judecase iarăşi bine. Dar nu întrezărise totul. Dac-am fi bănuit şi restul, cu greu ne-am fi putut păstra calmi în faţa „tovarăşilor" noştri de drum.

Nici după-amiază, deşi invitaţi cu stăruinţă, nu ne folosirăm de caii noştri. Cînd se făcu seară, am fi poposit bucuroşi în preria deschisă unde, privind roată, poţi depista mai

ușor primejdiile, dar se pornise o vîntoasă rece cu ploaie, care ne-ar fi muiat pînă la piele. Am preferat deci să ne continuăm drumul și, ajungînd la marginea unei păduri, ne-am adăpostit sub niște arbori cu coama deasă. Astfel, căutînd să ne ferim de ploaie, lăsarăm oarecum pe al doilea plan preocuparea noastră în legătură cu pericolul — poate chiar iminent — care ne amenința și căruia, dacă s-ar fi produs, nu i-am fi putut face față decît prin neadormită vigilență.

Proviziile noastre erau calculate numai pentru două persoane, dar Rollins avea și el de-ale mîncării, încît toată lumea se îndestulă. Ba mai rămase și un rest pentru a doua zi cînd, de altfel, ne puteam îngriji de ceva vînat proaspăt.

După cină ar fi fost desigur cazul să ne culcăm, numai că însoțitorii noștri nu se arătau dispuși să doarmă. Discutau zgomotos, nestingheriți, cu toate că-i prevenisem să nu vorbească tare. Pînă și Rollins deveni vorbăreț, povestindu-și aventurile trăite în timpul diverselor sale călătorii de afaceri. Firește că nici eu, nici Winnetou nu puteam adormi. Stăteam amîndoi treji, deși nu luam parte la discuție.

Această animație gălăgioasă nu-mi părea de loc întîmplătoare, ba mai degrabă întreținută intenționat. Nu cumva era un mod de a ne abate atenția de la niște lucruri ce se petreceau în preajmă ? Privindu-l pe Winnetou, constatai că era și el frămîntat de acest gînd. Toate armele, chiar și cuțitul, le ținea la îndemînă, iar privirea-i ageră, abia mijită printre gene, pîndea orice mișcare — deși numai eu, care-l cunoșteam ca pe mine însumi, eram în măsură să-i observ încordarea. Ziceai că stă cu ochii închiși, că doarme. Firește că și eu făceam la fel.

Ploaia încetă curînd și vîntul se mai potoli. Ne-ar fi convenit să ne mutăm acum în cîmp deschis, dar am fi dat loc la nemulțumiri și proteste din partea celorlalți. De aceea rămaserăm pe loc.

Aflîndu-ne pe teritoriul ostil al indienilor siuxi, aveam un pretext serios ca să nu încingem focul, după care s-ar fi putut orienta eventualii aliați ai însoțitorilor noștri. Eram siguri că, datorită deprinderii noastre cu întunericul, vom descoperi la timp orice mișcare suspectă...

Ne adăpostiserăm, cum spuneam, sub niște copaci cu rămuriș bogat și, presupunînd că dușmanul nu ar putea veni decît dintr-o anume direcție, stăteam cu fața la pădure. Sus,

în văzduh, se iți secera subțire a lunii, presărînd cu lumină ușoară, mată, creștetele copacilor boltiți deasupra noastră. Conversația celor patru se prelungea mereu, zgomotos. Era clar că, deși nu ni se adresau direct, urmăreau să ne rețină atenția și să ne-o sustragă de la alte obiective. Winnetou stătea întins pe jos, rezemat în cotul stîng și cu capul în palmă. Deodată, observai că-și îndoaie ușurel piciorul drept, închipuind cu genunchiul un unghi ascuțit. Avea oare de gînd să tragă cu arma „de la genunchi“, acea faimoasă și dificilă poziție pe care am descris-o în altă parte ?

Într-adevăr ! Apucă pușca de argint și o lipi, aparent fără nici o intenție, de coapsă. Scrutînd întunericul în prelungirea puștii lui Winnetou, descoperi o licărire slabă de tot, cam fosforescentă, ce stăruia într-o tufă, sub un copac — al patrulea de lîngă noi. Numai un om ca Winnetou, extrem de ager și exersat, o putuse zări. Fără îndoială că acolo se ascundea cineva. Winnetou se pregătea deci să-l împuște pe spion „de la genunchi“, să-l trăsnească drept între ochi, singura țintă sigură. Încă nițel — și ochii aceia vor intra în bătaia puștii. Așteptam încordat clipa fatală. Winnetou nu trăgea niciodată pe alături, fie chiar și noaptea, din această poziție dificilă. Văzui cum își fixează degetul pe trăgaci... Dar nu apăsă... Dimpotrivă, lăsă să-i alunece pușca din mînă și își întinse la loc piciorul. Ochii din tufiș dispăruseră.

— Șiret, băiatul ! îmi șopti Winnetou în graiul apașilor.

— Pesemne că știe cum se trage „de la genunchi“. S-o fi descurcînd și el din asemenea poziție — îi spusei tot în șoaptă.

— E o față palidă.

— Desigur. Un siux n-ar sta cu ochii căscați. Acuma știu că dușmanul ne pîndește.

— Dar și dînsul știe că l-am simțit.

— Așa e, din păcate. O fi înțeles că te pregăteai să tragi ; de-acum înainte, va fi cît se poate de atent.

— N-o să-i ajute la nimic. Mă iau după el.

— Mare primejdie !...

— Pentru mine ?

— Va observa numaidecît că ai dispărut de aici, și...

— *Pshaw !* Îl fac să creadă că mă duc la caii noștri. Asta n-o să-l neliniștească.

— Lasă-l mai bine în seama mea, Winnetou !

— Cum, vrei să te trimit pe tine în gura lupului, ca şi cînd mie mi-ar fi teamă ?! Eu l-am zărit primul şi e dreptul meu să-l învăţ minte. Ajută-mă numai să ies de aici fără să-i trezesc bănuiala.

Ca să-i împlinesc dorinţa, mă adresai după cîtva timp însoţitorilor noştri :

— Ia mai încetaţi cu sporovăiala ! Pornim dis-de-dimineaţă şi trebuie să mai apucăm un pic de somn ! Spune-ţi, vă rog, mister Rollins, v-aţi priponit bine calul ?

— Bine ! răspunse acesta contrariat că le-am întrerupt taifasul.

— Al meu se cam plimbă în voie — interveni cu glas tare Winnetou. Trebuie să-i aleg şi eu un locşor de păscut în timpul nopţii şi să-l priponesc. Vrea fratele Old Shatterhand să-l duc şi pe-al lui ?

— Dacă eşti atît de bun ! încuviinţai ca şi cînd am fi avut într-adevăr grija cailor.

Winnetou se ridică încet, îşi aruncă pe umeri pătura şi plecă agale spre cai. Ştiam însă că, mai încolo, se va culca pe burtă şi se va tîrî înapoi spre pădure. Fireşte că pătura nu-i slujea la nimic ; nu o luase decît pentru a-i deruta pe ceilalţi.

Discuţia, întreruptă o clipă, se reanimă. Faptul îmi convenea numai în parte. Winnetou putea, ce-i drept, să se apropie mai uşor de spionul cu pricina, dar în acelaşi timp eu, de aici, nu-l mai puteam urmării cu auzul. Mă prefăcui că moţăi, cu ochii aproape închişi, ca şi cum nimic nu m-ar interesa. De fapt, observam cu mare atenţie liziera pădurii.

Trecură cinci, zece minute ; se făcu aproape o jumătate de oră. Începea să mă îngrijoreze soarta lui Winnetou, deşi ştiam cît de dificil e să te furişezi pe întuneric şi cîtă precauţie se cere cînd ai de-a face cu un duşman şiret care, pe deasupra, se mai şi aşteaptă la o surpriză. În sfîrşit, auzii zgomot de paşi din direcţia în care plecase Winnetou, cică după cai. Întorsei pentru o clipă capul şi zării o umbră care venea de departe, fără grabă. Desluşeam şi pătura aruncată pe umeri. Aşadar, era limpede. Winnetou îl prinsese pe spion şi-l făcuse inofensiv.

Îl aşteptam acum cu sufletul uşurat. Paşii se apropiau din ce în ce, apoi se opriră îndărătul meu şi... stupoare ! Un glas care nu era al lui izbucni :

— Şi acum, ţine !

Mă întorsei brusc şi văzui într-adevăr pătura, dar cel ce o purta ca să mă inducă în eroare nu era apaşul, ci un individ bărbos, care-mi păru cunoscut. Se pregătea tocmai să mă lovească cu patul armei. Dădui să sar la o parte, însă prea tîrziu : doar atît că nu mă nimeri în creştet, ci la ceafă — un loc, de altfel, şi mai primejdios. Lovitura mă paraliză ; o a doua, drept în creştet, mă făcu să-mi pierd cunoştinţa.

Trebuie să fi zăcut aşa pe puţin cinci-şase ore, deoarece, cînd îmi revenii în fire şi, cu mari eforturi, îmi ridicai niţel pleoapele ca de plumb, se lumina de ziuă. Cîteva clipe, şi închisei din nou ochii. Eram într-o stare cu totul aparte : nici somn, nici trezie, nici ceva intermediar. Îmi era de parcă aş fi murit şi spiritul meu asculta discuţia celor adunaţi lîngă propriu-mi cadavru. Numai că nu distingeam cuvintele — pînă ce auzii o voce care m-ar fi putut scula într-adevăr din morţi :

— Cîinele de apaş nu vrea să mărturisească nimic, iar pe ăstălalt îmi pare că l-am ucis. Păcat ! Capturarea lui m-a bucurat mai mult ca orice. L-aş fi făcut eu să simtă ce înseamnă să cazi în mîinile mele ! Aş da nu ştiu cît să văd că mai trăieşte !

Timbrul acestei voci mă făcu să holbez ochii. Priveam fix la individul pe care din cauza bărbii lui dese şi buimac cum eram, nu-l recunoscusem din prima clipă. Îmi veţi înţelege desigur grava uimire, aflînd că omul respectiv era Santer, nimeni altul decît Santer ! Aş fi vrut să nu observe că trăiesc — dar nu reuşeam. Pleoapele, care mai înainte îmi păruseră atît de grele, refuzau acum să se închidă. Îl ţintuiam cu privirea şi parcă nu eram în stare să mi-o mut de la el pînă ce, la un moment dat, ticălosul sări în sus de bucurie :

— Trăieşte, trăieşte ! A deschis ochii ! Ia să controlez dacă mă înşel, ori ba.

Îmi adresă o întrebare. Ne primind nici un răspuns, se lăsă în genunchi lîngă mine, mă apucă de guler şi mă zgîlţîi zdravăn, izbindu-mă cu capul de pietroaiele pe care zăceam. Să mă apăr, nu era chip : fusesem legat cobză.

— N-ai să vorbeşti, cîine ? Văd că răsufli, ţi-ai venit în simţiri, poţi să răspunzi. Dacă nu vrei, îţi smulg eu vorba din gură.

Îmi tot scutura capul în toate părţile, încît îl zării alături pe Winnetou, legat fedeleş, strîns ca un ghem. O asemenea poziţie l-ar fi dat gata pînă şi pe „omul-şarpe" de la bîlci. Cîtă suferinţă va fi îndurat bietul meu prieten! Şi poate că stătea aşa de multe ore, chinuit în mod barbar. În afară de el şi de Santer, nu mai vedeam decît pe pretinsul Warton, cu fiul şi cu nepotul său. Rollins, ajutorul negustorului, nu era de faţă.

— Ei, ai de gînd să vorbeşti? răcni Santer ameninţător. Vrei să-ţi trezesc limba cu cuţitul? Răspunde dacă mă cunoşti, dacă ştii cine sînt, dacă înţelegi ce-ţi spun!

Ce rost mai avea să tac? Ne-am fi înrăutăţit situaţia şi atîta tot. Măcar de dragul lui Winnetou trebuia să mă arăt mai maleabil. Ce-i drept, nici nu ştiam dacă sînt în stare să vorbesc, dar încercarea îmi reuşi oarecum:

— Vă cunosc. Sînteţi Santer.

— Aşa, aşa! Mă recunoşti, care va să zică! rînji el satisfăcut. Îmi închipui că te bucuri grozav! Ce surpriză pentru tine, ce plăcere, ce încîntare! Nu-i aşa?

Am ezitat să răspund acestei explozii de batjocură. Atunci îşi scoase cuţitul şi îi sprijini vîrful de pieptul meu.

— Deschide gura, spune „da" răspicat! Că de nu îţi străpung inima!

În ciuda durerilor, care, desigur că-l tortura, Winnetou interveni:

— Fratele meu Shatterhand nu va spune „da"! Mai degrabă se va lăsa ucis!

— Taci, cîine! se răsti la el Santer. Dacă mai scoţi un cuvînt, îţi strîng legăturile pînă-ţi crapă os cu os. Aşadar, Old Shatterhand, prietene, dragule, nu-i aşa că eşti fericit de revedere?

— Da — am răspuns hotărît, fără a ţine seama de dorinţa lui Winnetou.

— Aţi auzit? Aţi auzit? triumfă Santer, adresîndu-se celorlalţi. Old Shatterhand, faimosul, invincibilul Old Shatterhand cum mai tremură în faţa cuţitului! Iată-l cum recunoaşte frumos, ca un băieţaş cuminte, că-l bucură nespus întîlnirea noastră.

Să nu fi fost starea mea chiar atît de proastă cum credeam sau cinismul acestui om să-mi fi dat, poate, puteri nebănuite

— nu ştiu. Dar îmi simţii deodată capul limpede, uşor, eliberat parcă de durere şi ameţeală. Izbucnii cu glas tare, rîzînd:

— Vă înşelaţi rău de tot! Nu de teama cuţitului am spus „da".

— Zău? Atunci, de ce?

— Fiindcă acesta e adevărul: mă bucur sincer că ne revedem, în sfîrşit.

Cuvintele din urmă le rostii cît se poate de serios, fără nici o nuanţă de ironie sau de batjocură. Tonul acesta îl nedumeri pe Santer. Îşi înălţă capul, încruntă sprîncenele şi mă studie cîtva timp.

— Ce-ai spus? Am auzit bine? Oare ţi-am zguduit creierul în aşa hal, încît aiurezi? Care va să zică, te bucuri cu adevărat?

— Bineînţeles! confirmai cu hotărîre.

— Pe toţi dracii! Mai că-mi vine să cred că vorbeşti neserios!

— Cît se poate de serios!

— Atunci eşti inconştient, eşti nebun!

— Nicidecum. Sînt mai conştient ca niciodată.

— Da, da, da, atunci e vorba de obrăznicie, nemaipomenită obrăznicie! Omule, te fac covrig, ca şi pe Winnetou... te spînzur de picioare, să-ţi ţîşnească sîngele prin toţi porii!

— Asta n-o veţi face!

— Şi de ce n-aş face-o? Din ce motiv?

— Îl cunoaşteţi atît de bine, încît nu e nevoie să vi-l spun.

— Oho! Nu ştiu nimic!

— *Pshaw!* Pe mine nu mă păcăliţi! Vreţi să mă spînzuraţi? Poftim! În zece minute îmi dau duhul şi n-o să mai aflaţi ceea ce vă interesează.

Nimerisem în plin. I-o citeam pe faţă. Privind mirat către Warton, clătină din cap şi zise:

— Aţi văzut, blestematul? Noi îl credeam mort, şi cînd colo, nici nu-şi pierduse cunoştinţa! A auzit tot ce l-am întrebat pe Winnetou, roşul ăsta al naibii, care şi-a pus lacăt la gură!

— Iar aţi dat pe-alături — intervenii eu. Am zăcut într-adevăr în nesimţire, însă Old Shatterhand are destulă minte în cap ca să vă ghicească planul.

— Aşa ? Păi atunci, n-ai decît să spui ceea ce ne interesează !

— Absurd ! Vă ţineţi de copilării ! N-o să aflaţi nimic, absolut nimic ! Dimpotrivă, vă declar încă o dată că mă bucur sincer de întîlnirea noastră. Prea mult am dorit-o, pentru ca acum, cînd s-a realizat, să nu-mi încînte inima. În sfîrşit, ne găsim faţă în faţă, în sfîrşit !

Mă privi îndelung, ca absent. Trînti apoi o înjurătură, pe care nu o pot reda, şi se răsti la mine :

— Afurisitule, ai noroc că te cred nebun, căci, dacă aş fi convins că eşti în toată firea, şi că-mi vorbeşti anume aşa, ţi-aş oferi nişte lecţii de tortură să te-nveţi minte ! Voi fi deci îngăduitor. Dar te previn : răspunde sincer şi de bună voie. Altfel, te aşteaptă o moarte de care n-a mai murit nimeni pe lumea asta !

Se aşeză în faţa mea şi, după cîteva clipe de meditaţie, continuă :

— Voi, ăştia, vă credeţi grozav de deştepţi, cei mai teribili din tot Vestul sălbatic. Dar cît de proşti sînteţi de fapt amîndoi ! Uite, de pildă, Winnetou se luase pe urmele mele. Credea că mă prinde. Ei, ce zici, m-a prins ? Altul în locul lui ar crăpa de ruşine. Şi acum, răspunde-mi cinstit : aşa-i că aseară mi-aţi zărit ochii ?

— Da — confirmai eu.

— Aşa-i că Winnetou voia să tragă în mine ?

— Da.

— Ei vezi, eu mi-am dat seama numaidecît şi m-am ascuns. Dînsul s-a sculat de lîngă tine şi a dat să se strecoare pe furiş în spatele meu. Aşa-i ?

— Exact.

— Zicea să mă surprindă, ha-ha-ha-ha ! Parcă n-aş fi ştiut ce urmăreşte ! Şi un copil ar fi înţeles manevra. Cică să mă surprindă pe mine ! Ce tîmpenie ! Zău dacă n-aţi merita să vă batem la dos ca pe nişte ţînci ! Venise să mă înşface pe mine, şi, cînd colo, l-am prins eu şi l-am doborît cu patul puştii. Pe urmă, mi-am aruncat frumuşel pe umeri pătura pe care o lepădase el şi m-am dus să-ţi fac o vizită. De fapt, ce ţi-ai zis cînd m-ai văzut în locul apaşului ?

— M-am bucurat.

— Şi cînd te-am pocnit o dată şi a doua oară ? Te-ai bucurat şi atunci ? Cred că mai puţin. V-am dus de nas ca pe

nişte băieţaşi, de care nici măcar nu-ţi vine să rîzi, pentru că-ţi inspiră milă. Şi acum ? Acum vă aflaţi în puterea noastră şi nicăieri o salvare, absolut nicăieri, afară de cazul că mi s-ar muia mie inima şi m-aş hotărî la blîndeţe. Nu e de loc exclus să vă ofer o dovadă de mărinimie, însă cu o condiţie : să-mi daţi informaţiile de care am nevoie. Uită-te la aceşti trei bărbaţi ! Sînt oamenii mei. Vi i-am scos în cale ca să vă ademenească. Ei, să-ţi aud acum părerea : drept cine ne iei ?

Ştiam eu acuma şi cine şi ce sînt cu toţii, dar raţiunea îmi poruncea să fiu abil. De aceea, rostii :

— Mi-ajunge cît ştiu despre dumneavoastră ; de mai mult n-am nevoie. Aţi fost şi aţi rămas, desigur, pînă în ziua de azi, un nemernic.

— Bine ! Ascultă ce-ţi spun : voi trece deocamdată peste această gravă insultă ; dar după ce încheiem discuţia noastră, vine şi răsplata. Ţine minte, să nu uiţi ! Îţi mărturisesc fără ocol că decît semănatul ne place mai mult culesul. Cel dintîi ne cam oboseşte şi îl lăsăm în seama altora. Noi, unde dăm peste vreo recoltă uşor de cules, o şi strîngem fără a sta mult pe gînduri ; nici nu ne pasă ce vor spune oamenii care pretind că ogorul e al lor. Aşa am făcut pînă acum, aşa vom face şi de aci încolo, pînă vom găsi că ne ajunge.

— Şi cînd va fi asta ?

— Poate chiar în curînd. Aici, prin apropiere, se află un lan tare frumos şi bine copt. Am vrea să-l secerăm. Dacă izbutim, s-ar zice că ne-am căpătuit.

— Felicitările mele ! rostii ironic.

— Mulţumesc ! răspunse el pe acelaşi ton. Dacă ne feliciţi, înseamnă că ne doreşti binele şi vei fi drăguţ să ne dai o mînă de ajutor ca să găsim lanul cu pricina.

— Ah ! Nu ştiţi unde se află ?

— Ştim numai că nu e departe de aici.

— Asta-i neplăcut.

— Nici o grijă ! Ne dai tu informaţiile necesare !

— Mă cam îndoiesc.

— Zău ?

— Pe onoarea mea !

— De ce ?

— Fiindcă nu cunosc nici un lan care să vă convină.

— Ba cunoşti !

— Ba de loc !

— Asta s-o crezi tu ! Dacă-mi îngădui, am să-ți împrospătez memoria. Firește că nu e vorba, propriu-zis, de un lan, de un cîmp, ci de o magazie ascunsă, pe care vrem să o golim.
— Ce fel de magazie ?
— Cu piei, cu blănuri și cu alte asemenea.
— Hm ! Și ziceți c-o cunosc ?
— Da.
— Cred că vă înșelați.
— Nicidecum. Știu totul. N-ai să tăgăduiești că ați fost în casa bătrînului Corner, la Turkey-River.
— Am fost.
— Ce-ați căutat la el ?
— Am poposit întîmplător, fără nici o intenție.
— Nu încerca să mă duci cu preșul ! Eu am vorbit cu Corner și am aflat chiar din gura lui pe cine ați căutat acolo.
— Ei, pe cine ?
— Pe un negustor, anume Burton.
— Palavragiu, bătrînul... Asta n-ar fi trebuit să v-o spună.
— Uite că mi-a spus. Negustorul urma să cumpere de la voi o mare cantitate de piei.
— De la noi ?
— Adică, mai precis, de la Old Firehand, care conduce un grup de vînători și a strîns o grămadă de piei în depozit.
— Măi, măi, dar știu că sînteți bine informat !
— Nu-i așa ? rîse Santer, plin de sine, fără să priceapă că-l iau peste picior. Nu l-ați găsit pe negustor ; în schimb, v-a însoțit unul din oamenii lui. Noi am urmărit să vă prindem pe tustrei ; din păcate, însă, individul, cred că-i zice Rollins, a șters-o în timp ce ne ocupam de voi.
Deprins să observ totul, chiar și cel mai mic amănunt, nu-mi scăpă faptul că, povestindu-mi acestea, Santer aruncase o privire către locul de unde ne pîndise în ajun. Ochii lui stăruiseră numai o clipă, poate fără voie, asupra tufișului respectiv — dar destul ca să devin atent. Nu cumva această fugară privire îl vizase tocmai pe Rollins ? Trebuia să dezleg taina. Deocamdată, însă, nici nu mă uitai într-acolo, ca să nu simtă că bănuiesc ceva. Santer continuă să-mi vorbească :
— Dar nu face nimic. Nu-mi trebuie nici un Rollins cîtă vreme dispun de voi. Îl cunoști pe Old Firehand ?
— Da.
— Știi și bîrlogul unde se ascunde ?

— Cum să nu !
— Aha ! Mă bucură că mi-o mărturisești cu atîta franchețe.
— *Pshaw !* De ce n-aș spune adevărul !...
— *Well !* Presupun, deci, că n-o să-mi faci greutăți.
— Credeți ?
— Da. Pentru că recunoști, desigur, că n-aveți cale mai bună decît să spuneți totul, absolut totul.
— Și întrucît calea asta e cea mai bună ?
— Vă veți ușura soarta. Chiar foarte mult.
— Și altminteri, ce credeți că ne-ar aștepta ?
— Moartea ! Doar mă cunoașteți și vă cunosc. Știm foarte bine cum stăm : cine cade în puterea celuilalt e pierdut. Ei, și ați căzut voi în puterea mea, deci trebuie să muriți. Întrebarea e însă : cum, în ce fel ? Am fost dintotdeauna hotărît să vă jupoi pe îndelete, cu voluptate, pînă vă dați sfîrșitul. Acuma, luînd în considerare afacerea cu Old Firehand, poate că m-aș arăta mai puțin sever.
— Și, adică, ce am avea de făcut ?
— Să-mi descrieți ascunzătoarea și să-mi indicați unde se află.
— Și, în schimb ?
— Vă asigur o moarte rapidă, fără dureri ; un glonț în cap.
— Splendid ! Oferta e într-adevăr ispititoare, dar nu prea cuminte din partea dumneavoastră.
— Cum așa ?
— De pildă, vrînd să profităm de această moarte ușoară și rapidă, am putea foarte bine să vă mințim, să vă indicăm un loc care nici măcar nu există.
— Ar însemna că mă credeți mult prea naiv ; doar n-am să mă mulțumesc fără dovezile necesare. Deocamdată, să vedem dacă-mi trădați locul.
— Trădare, da, ăsta-i cuvîntul. Numai că Old Shatterhand, după cum veți fi știind, nu are obiceiul să trădeze. De altfel, și Winnetou v-a refuzat. Îmi închipui că nici nu v-a învrednicit cu vreun răspuns, pentru că e prea mîndru ca să stea de vorbă cu orice secătură. Eu, însă, m-am pretat la discuție, și n-am făcut-o fără scop.
— Va să zică, dumneavoastră urmăriți un anume scop ? Care ? întrebă Santer cu vădită curiozitate.

— Nu e cazul să vi-l divulg ; îl veţi afla mai tîrziu.

Încercase să fie mai politicos cu mine, nu mă mai tutuise, îmi spunea „dumneavoastră" ; dar acum se răsti din nou :

— Prin urmare, refuzi şi tu ?

— Da.

— Nu vrei să-mi spui nimic ?

— Absolut nimic !

— Te fac ghem ca pe Winnetou !

— N-aveţi decît !

— Vă chinuim pînă scoatem sufletul din voi !

— Degeaba ! Nu v-aţi alege cu nici un rezultat.

— Asta s-o crezi tu ! Găsim noi în orice caz depozitul !

— V-ar trebui un noroc chior, dar nici atunci nu v-aţi atinge ţinta. Ar fi prea tîrziu. Pentru că, fiţi atent ! dacă nu ne întoarcem pînă la un anumit termen, atunci Old Firehand va fi avertizat şi va goli depozitul. Aşa ne-am înţeles cu el înainte de plecare.

Întunecat, scormonind în sinea lui, Santer îşi tot juca în neştire cuţitul, ceea ce însă nu mă înspăimînta de loc. Îi ghicisem de fapt dubla sa intenţie. Prima eşuase : trebuia să treacă deci la cea de-a doua. Deşi făcea eforturi, nu reuşea decît în mică măsură să-şi ascundă şovăiala.

Să ne ucidă şi să-l jefuiască pe Old Firehand — iată ce-şi propusese. Însă pofta de înavuţire covîrşea pînă şi ura ce-o nutrea faţă de noi. În ultimă instanţă, era chiar gata să ne elibereze, dacă astfel ar fi putut intra în posesia comorii. De aceea, aşteptam oarecum fără grijă hotărîrea lui. În fine, îşi înălţă din nou privirea :

— Va să zică, eşti decis să taci ?

— Categoric !

— Chiar dacă refuzul v-ar costa imediat viaţa ?

— Cu atît mai mult ! O moarte rapidă e de preferat chinurilor la care vreţi să ne supuneţi.

— *Well !* Am să te silesc. Să vedem dacă mădularele tale sînt insensibile ca şi ale apaşului.

Făcu un semn celorlalţi trei. Aceştia mă înşfăcară şi mă duseră lîngă Winnetou — cu care prilej privii din nou către locul unde luciseră aseară ochii spionului. Da, bănuiala se adeveri : acolo se ascundea cineva. Îşi scosese puţin capul din frunziş ca să vadă ce se întîmplă cu mine. Şi mi se păru că e Rollins.

Ca să fiu scurt, voi spune doar că mă legară ca şi pe Winnetou. Zăcurăm aşa vreo trei ore, fără să schimbăm între noi un cuvînt, fără să scoatem măcar un geamăt. Santer venea din sfert în sfert de ceas să ne întrebe dacă ne-am schimbat hotărîrea, dar nu primea nici un răspuns. Totul depindea de cine va şti să rabde mai mult — el sau noi. Eram convins că Winnetou vede situaţia în acelaşi fel.

Către amiază, după ce mai stăruise o dată fără succes pe lîngă noi, Santer se retrase şi se sfătui în taină cu complicii săi. Apoi vorbi anume cu glas tare :

— Mi se pare şi mie că s-o fi ascuns prin preajmă... Că de fugit, cum să fugă aşa, fără cal ?! Hai, căutaţi-l peste tot ! Eu rămîn să-i păzesc pe dumnealor.

Se referise la Rollins. Însă faptul că vorbise în gura mare, îi demască adevărata intenţie. Cînd vrei să prinzi pe cineva care se ascunde prin apropiere, nu te apuci să strigi şi să-l pui astfel în gardă. Complicii îşi luară armele şi plecară. Iar eu, în sfîrşit, îi şoptii lui Winnetou :

— Ştie fratele meu ce se urmăreşte ?

— Ştiu. Îl vor prinde, cică, pe Rollins, şi-l vor aduce aici.

— Cu siguranţă ! Iar Santer, după ce, chipurile, îl va fi crezut duşman, se va preface că descoperă în el o veche cunoştinţă. Şi atunci Rollins va interveni în favoarea noastră...

— ...şi Santer, „şovăind" cîtva timp, o să ne dea drumul. Lucrurile se vor petrece ca în acele case mari, frumoase, unde feţele palide joacă teatru.

— Exact ! Santer fireşte că e negustorul care-şi zice Burton, iar Rollins nu s-a arătat pînă acum, pentru că trebuia să fie, cică, prins, şi astfel să intervină pentru eliberarea noastră.

— Aşa e. Judecăm la fel. Dacă Santer ar fi fost mai deştept, n-ar fi avut nevoie de atîtea şiretlicuri. Îl lăsa pe Rollins să ne însoţească pînă la capăt, şi apoi ar fi aflat de la el unde ne poate găsi pe toţi, pe noi şi pe Old Firehand.

— S-a pripit, vezi bine. Fără îndoială că era cu siuxii-okananda cînd cu atacul asupra casei lui Corner. Doar sînt aliaţi. Iar Rollins, ajutorul, avea misiunea să iscodească... Bandiţii ar fi trebuit să-şi dea seama de la bun început că nu vom fi atît de păcătoşi, încît să-l trădăm pe Old Firehand. Acum încearcă să-şi repare greşeala. Ne vor da drumul ca să ne urmărească apoi pînă la „fortăreaţă". Bine că nu i-am dat lui Rollins informaţii în legătură cu ascunzătoarea !

Discutarăm astfel, aproape fără să mişcăm buzele, încît Santer nici nu băgă de seamă. Stătea, de altfel, pe jumătate întors cu spatele şi trăgea cu urechea la cele ce se petreceau în pădure.

După cîtva timp se auzi de acolo un strigăt puternic, apoi răsunară alte glasuri şi, tot ţinînd-o într-o gălăgie, cei trei Warton se arătară de după tufiş; îl înşfăcară pe Rollins, care se zbătea nevoie-mare, cică să scape din mîinile lor.

— În sfîrşit, l-aţi adus! le sări în întîmpinare Santer. Nu vă spuneam eu că trebuie să fie pe-aici?! Duceţi-l lîngă ceilalţi şi să mi-l faceţi ghem, ca şi...

Nu sfîrşi fraza şi, covîrşit parcă de o surpriză grozav de plăcută, exclamă bîlbîindu-se:

— Ceee!? Ci... cine-i ăsta? Văd eu bine, sau e o părere?

La rîndul său, Rollins simulă aceeaşi surpriză nebănuită; se smulse din mîinile celor trei Warton şi rosti emoţionat:

— Mister Santer! Dumneavoastră aici? E cu putinţă? O, atunci am scăpat! Nu mă mai tem de nimic!

— Fireşte, mister Rollins, fireşte! Fiţi pe pace! Ia te uită cum m-am înşelat! Va să zică, dumneavoastră sînteţi acel Rollins pe care umblam să-l prind? Cui să-i treacă prin gînd că sînteţi, nu-i aşa, una şi aceeaşi persoană cu... adică, vreau să spun, că lucraţi acum cu Burton, negustorul?!

— Da, mister Santer, am dus-o şi eu, ca omul, cînd mai bine, cînd mai rău, dar acum pot spune că sînt mulţumit. Mă aflam tocmai într-o călătorie de afaceri, excelentă afacere, mister Santer. Din păcate, însă, mă pomenesc aseară că...

Dar nu mai continuă şi-i strînse cu efuziune mîinile, ca unui amic pe care nu-l văzuse multă vreme. Apoi, deodată, uitîndu-se la noi, se arătă consternat:

— Ei, dar staţi niţel, mister Santer! Nu cumva chiar dumneavoastră ne-aţi făcut pozna aseară?

— Bineînţeles.

— Drace! Să mă trezesc atacat de cel mai bun prieten al meu, căruia i-am slavat de atîtea ori viaţa? Ce-aveţi cu mine?

— Ce să am? Nimic. Nici nu v-am văzut bine la faţă. Aţi şters-o ca din puşcă!

— E adevărat. Voiam să mă pun mai întîi în siguranţă, pentru ca, pe urmă, să le dau o mînă de ajutor acestor doi gentlemeni. De aceea nici n-am fugit prea departe. M-am

ascuns chiar aici, aşteptînd momentul potrivit ca să-i scap şi pe ei. Dar de ce i-aţi legat în aşa hal? Asta-i prea de tot! Daţi-mi voie să-i dezleg numaidecît!

Dădu parcă să vină spre noi, dar Santer îl apucă de braţ:

— Ce vă trece prin gînd, mister Rollins? Indivizii ăştia sînt duşmanii mei de moarte!

— Dar, pe de altă parte, sînt prietenii mei!

— Nu mă priveşte! Noi avem o răfuială, trebuie să-i şterg de pe faţa pămîntului. De aceea i-am şi luat prizonieri. Fireşte... fără să ştiu de prezenţa dumneavoastră.

— Vai de mine, ce încurcătură! Va să zică, sînt duşmanii dumneavoastră de moarte? Şi, totuşi, n-am altă cale, trebuie să-i ajut! Oare aveţi dovezi chiar atît de temeinice împotriva lor?

— Prea suficiente ca să le frîng de zece ori gîtul.

— Nu uitaţi, totuşi, cine sînt!

— Credeţi că nu-i cunosc?

— E vorba de Winnetou şi de Old Shatterhand. Pe ăştia nu e cazul să-i ucideţi aşa, cu una, cu două!

— Tocmai fiindcă e vorba de ei nu pot să-i cruţ pentru nimic în lume.

— Vorbiţi serios, mister Santer?

— Foarte serios. Vă asigur că sînt iremediabil pierduţi.

— Chiar dacă vă rog eu?...

— Chiar şi atunci.

— Dar gîndiţi-vă la ce-mi datoraţi! V-am salvat viaţa în atîtea rînduri...

— Ştiu, şi n-am s-o uit niciodată, mister Rollins.

— Vă mai amintiţi ce s-a petrecut ultima oară?

— Ce?

— Aţi jurat că-mi veţi împlini orice dorinţă, orice rugăminte!

— Hm! Parcă-mi amintesc.

— Şi dacă v-aş ruga, de pildă, acum...?

— Mai bine tăceţi, pentru că în cazul de faţă sînt nevoit să vă resping rugămintea, şi n-aş vrea să-mi calc promisiunea. Lăsaţi-o pentru altă ocazie.

— Nu pot. E vorba de nişte obligaţii care-mi sînt sfinte. Vă rog, mister Santer, veniţi să vă explic!

Îl luă de braţ şi-l conduse mai la o parte. Acolo se încinse, aparent, o discuţie în contradictoriu, însoţită de gesturi ner-

voase. Își jucau comedia cu atîta pricepere, încît — dacă nu eram convinși de adevărul adevărat — am fi fost în stare să-i credem. Apoi, Rollins se apropie de noi singur :

— Domnii mei, am obținut deocamdată permisiunea de a vă ușura situația în care vă aflați. Ați văzut și dumneavoastră cîtă osteneală mi-am dat. Să sperăm că, pînă la urmă, tot voi reuși să vă eliberez.

Ne slobozi puțin legăturile, cît să putem respira mai ușor. Apoi se întoarse iar la Santer reluîndu-și așa-zisa pledoarie în favoarea noastră. Dură destul de mult pînă ce, în sfîrșit, reveniră amîndoi și Santer ne ținu următorul logos :

— S-ar zice că dracul și-a pus în gînd să vă ocrotească. I-am făcut cîndva o promisiune acestui gentleman, și acum trebuie să mă țin de cuvînt. Se folosește de ea și nu renunță nici în ruptul capului. De dragul lui sînt nevoit să fac cea mai gogonată prostie din viața mea. Vă voi da drumul. Dar toate lucrurile voastre, așadar și armele, rămîn la mine.

Nu-i răspunserăm nimic, nici eu, nici Winnetou.

— Ei ? Vă surprinde așa de mult mărinimia mea, încît v-ați pierdut graiul ?

Tăcurăm și de astă dată. Atunci interveni Rollins :

— Firește că sînt uluiți în fața unui gest atît de nobil. Am să-i dezleg.

Întinse mîna spre mine.

— Stați, nu vă atingeți ! îi strigai. Lăsați-mă așa, mister Rollins !

— Ce aveți ? Ați înnebunit ?

— Ori totul, ori nimic !

— Cum adică ?

— Nu primim libertatea dacă nu ni se restituie armele și celelalte lucruri !

— Dar e posibil ? Ce gînduri mai sînt și astea ?

— Gîndească alții cum le place ! Winnetou și Old Shatterhand nu se urnesc de aici fără lucrurile lor. Mai bine murim decît să se afle pe urmă că am fost dezarmați !

— Omule, ar trebui să fiți bucuroși că...

— Destul ! îi tăiai vorba. Știți că noi, cînd luăm o hotărîre, ținem morțiș la ea.

— Ei, drăcia dracului ! După ce că fac totul ca să vă salvez, mai trebuie să înghit și răstelile voastre !

Îl trase din nou pe Santer deoparte. La această nouă consultare participară și cei trei Warton.

— Fratele meu a întors-o bine — îmi șopti Winnetou. Cu siguranță că ne vor face pe plac. Doar sînt convinși că, pînă la urmă, toate vor fi ale lor.

Eram și eu de aceeași părere. Bineînțeles că Santer o juca iarăși pe intransigentul, dar după cîtva timp se apropie de noi și rosti :

— Pot spune că aveți astăzi noroc cu carul. Cuvîntul dat mă obligă să fac niște lucruri de-a dreptul nebunești. Vești rîde voi acum de mine, dar vă asigur că eu voi rîde la urmă. Și asta cît de curînd ! Uite ce am hotărît...

Făcu o pauză pentru a pregăti efectul scontat. Apoi reluă :

— Vă dau drumul, vă restitui și lucrurile. Dar toată ziua de azi veți rămîne aici, legați de copaci, ca să nu ne puteți urmări. Noi plecăm numaidecît la treburile noastre. Mister Rollins merge cu noi, pentru ca nu cumva să vă elibereze prea curînd. Se va întoarce însă o dată cu căderea nopții. Îi datorați viața. Să-l răsplătiți cum se cuvine !

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Furăm legați de doi copaci vecini. Apoi oamenii lui Santer ne priponiră caii în apropiere și ne aruncară lucrurile grămadă. Mare ne-a fost bucuria cînd am văzut printre lucruri și armele noastre.

Fără a mai zăbovi, tuscinci încălecară și porniră. Noi rămaserăm tăcuți, extrem de atenți, gata să prindem cel mai mic foșnet — și stăturăm așa preț de un ceas. La un moment dat, Winnetou îmi șopti :

— N-au plecat nicăieri. S-au ascuns. Vor să ne urmărească după ce vom porni de aici, adică la căderea nopții, cum au hotărît ei. Asta ca să nu-i putem zări pe întuneric !... Ce-ar zice fratele meu dacă am pune mîna pe Santer ? Cum să facem ?

— În nici un caz nu trebuie să-l purtăm după noi pînă la Old Firehand.

— Firește că nu ! N-are voie să vadă ascunzătoarea. Dacă mergem călare toată noaptea, apoi și ziua, putem ajunge mîine seară la „fortăreață". Dar noi ne vom opri pe parcurs. Rollins urmîndu-ne, va lăsa, desigur, anumite semne în drum după care să se orienteze ceilalți. Cînd va sosi clipa, îl doborîm și ne întoarcem o bucată ca să-l așteptăm pe Santer cu ai săi. Se învoiește fratele meu cu acest plan ?

— Da, cred că e bun. Santer e convins că ne are în mînă şi, cînd colo, îl avem noi.

— *Howgh!*

Un singur cuvînt, atîta rosti apaşul. Dar răzbătea din el o uriaşă satisfacţie că omul căutat de atîta vreme va fi, în sfîrşit, prins.

Ziua se tîra tăcută, cu încetineală de melc. Coborî apoi o seară lungă, leneşă şi, în cele din urmă, o dată cu primele semne ale nopţii, auzirăm un tropot de cal. Rollins sări din şa, veni spre noi şi ne desfăcu legăturile. Desigur că nu pierdu ocazia să se înfăţişeze drept îngerul nostru salvator şi să ne înşire verzi şi uscate despre drumul pe care, chipurile, îl străbătuse însoţindu-l pe Santer. Noi făcurăm pe naivii şi-l asigurarăm de toată recunoştinţa noastră, ferindu-ne însă de vorbe prea mari. Apoi ne suirăm pe cai şi o luarăm încet din loc.

Fireşte că „salvatorul" se ţinea înapoia noastră. Observam că, pentru a lăsa urme cît mai vizibile, îşi juca din cînd în cînd calul pe loc. Mai tîrziu, după ce răsărise luna, rupea din desiş cîte o crenguţă, aruncînd-o jos drept semn de orientare.

Dimineaţa făcurăm un popas, iar la prînz altul — de data asta mai lung, cam de vreo trei ore. Întîrziam anume pentru ca Santer, care urma să pornească abia a doua zi în zori, să se apropie cît mai mult de noi. Făcurăm apoi încă vreo două ore de drum şi mai rămînea cam tot atîta pînă la „fortăreaţă".

În sfîrşit, sosi momentul să ne răfuim cu Rollins. Descălecarăm. Faptul trebuie să-i fi dat de bănuit, căci sări şi el de pe cal, întrebîndu-ne :

— De ce v-aţi oprit, domnilor ? Trei popasuri într-o zi ? Doar n-o mai fi chiar aşa de mult pînă la Old Firehand ! Decît să înnoptăm aici, mai bine i-am da drumul înainte.

Winnetou, altminteri atît de temperat, îi răspunse :

— Uite că ne-am oprit, pentru că bandiţii n-au ce căuta la Old Firehand !

— Bandiţi ? Ce vrea să spună căpetenia apaşilor ?

— Vreau să spun că tu însuţi faci parte dintr-o bandă.

— Eu ? De cînd Winnetou e atît de ingrat, încît aruncă cu noroi asupra salvatorului său ?

— Salvator ? Crezut-ai oare cu adevărat că ne vei duce de nas pe amîndoi, pe Old Shatterhand şi pe mine ? Ştim totul, de-a fir-a-păr. Burton, negustorul, e de fapt Santer, iar tu eşti sluga lui. Tot drumul pînă aici l-ai aşternut cu semne, ca să-i arăţi pe unde s-o ia spre ascunzătoarea lui Old Firehand. Lucrezi cu duşmanul, şi te lauzi că ne-ai salvat ! Am fost tot timpul cu ochii pe tine, fără să bănuieşti. Dar acum ţi s-a înfundat. Santer ne-a cerut să-ţi arătăm recunoştinţă. Ei bine, facem socotelile !

Dădu să-l umfle pe Rollins. Văzînd primejdia, acesta se feri în lături şi se aruncă în şa. Dar în aceeaşi clipă, eu prinsei dîrlogii, iar Winnetou sări pe crupa calului. Cum eu îl ţineam în loc, Rollins căută să scape mai întîi de mine. Scoase pistolul, îl îndreptă asupra mea şi trase. Mă aplecai fulgerător. Glonţul nu mă nimeri. Exact atunci trase şi Winnetou, răsturnîndu-l pe bandit de pe cal ; îl dezarmă şi-i vîrî un căluş în gură. Apoi îi petrecurăm bine curelele în jurul trupului (aceleaşi cu care fuseserăm noi înşine legaţi) şi îl imobilizarăm lîngă un copac. Calul i-l priponirăm la mică distanţă. Ne gîndeam ca, mai tîrziu, după ce-l vom fi prins şi pe Santer, să-l ducem acolo. Apoi încălecarăm şi ne întoarserăm o bucată îndărăt — însă nu pe urmele noastre, ci paralel cu ele — pînă ajunserăm la un desiş izolat, de unde puteam supraveghea apropierea lui Santer şi a lor săi. Ascunserăm caii în hugeag şi ne aşezarăm la pîndă.

Trebuiau să vină dinspre apus ; într-acolo se întindea o mică prerie netedă, fără nici un obstacol, care ne permitea să-l zărim pe Santer înainte de a ajunge în dreptul nostru. După calculele noastre, nu mai aveam mult de aşteptat. Mai rămăsese aproximativ un ceas şi jumătate pînă la asfinţitul soarelui. Probabil însă că Santer avea să apară mai curînd.

Şedeam tăcuţi unul lîngă altul, fără să ne sfătuim măcar asupra modului cum vom proceda. Doar ne înţelegeam atît de bine, încît ştiam fiecare ce avem de făcut. Ne pregătiserăm lasso-urile. Santer şi cei trei Warton nu ne mai puteau scăpa.

Dar trecu primul sfert de oră, apoi al doilea şi al treilea, fără ca nimeni să se arate. Abia după aproape un ceas de aşteptare zării la un moment dat, în partea de miazăzi a preriei, un punct care se deplasa rapid.

— Iuf ! Un călăreţ ! exclamă Winnetou, arătînd într-acolo.

— Exact, e un călăreţ. Curios lucru !

— Iuf, iuf ! Galopează în întîmpinarea lui Santer. Desluşeşti cumva culoarea calului ?

— Pare să fie un roib.
— Într-adevăr, ca şi calul lui Rollins.
— Rollins ? Imposibil ! Doar l-am legat bine de tot !
Ochii lui Winnetou fulgerau. Respiraţia i se acceleră şi faţa lui bronzată se întunecă şi mai mult. Dar se stăpîni şi zise calm :
— Să mai aşteptăm un sfert de ceas.
Trecu şi acesta. Călăreţul dispăruse de mult şi Santer nu mai venea. În sfîrşit, apaşul luă o hotărîre :
— Fratele meu să dea fuga pînă la Rollins, să vadă dacă mai e acolo şi să se întoarcă numaidecît.
— Şi dacă Santer cu ai lui apar între timp ?
— Îi dovedesc eu şi singur.
Scosei repede calul din hugeag şi o luai înapoi la galop. Cînd, după zece minute, ajunsei la locul cu pricina — Rollins, nicăieri ! Dispăruse cu cal cu tot. Întîrziai încă vreo cinci minute, ca să cercetez urmele lăsate de fugar. Apoi mă repezii iarăşi la Winnetou. Auzind care-i situaţia, apaşul ţîşni în sus, ca împins de un resort.
— Încotro să fi fugit ? întrebă el.
— La Santer, ca să-l prevină.
— Ce arată urmele ?
— Acelaşi lucru.
— Iuf ! A ghicit că vom lua drumul înapoi, ca să punem mîna pe Santer şi a cotit-o niţel spre miazăzi ca să nu treacă prin dreptul nostru. De aceea l-am zărit tocmai la marginea preriei. Dar, mă-ntreb, cum s-o fi dezlegat ? N-ai găsit vreo altă urmă ?
— Ba da. Un călăreţ, venind probabil din est, a descălecat lîngă el şi i-a dat drumul.
— Te pomeneşti că vreun soldat din fortul Wilke...
— În nici un caz. Urma tălpilor e aşa de mare, încît nu poate fi vorba decît de uriaşele încălţări indiene ale lui Sam Hawkens. Iar după forma copitelor, cred că am recunoscut-o şi pe bătrîna lui Mary.
— Iuf ! Poate că mai e totuşi timp să-l prindem pe Santer. Fratele meu Shatterhand să vină !
Sărirăm pe cai şi pornirăm ca vîntul spre vest. Winnetou nu scotea o vorbă şi gonea năprasnic. Vai şi amar dacă-l prindea pe Santer !

Soarele dispăruse după orizont. În cinci minute, străbăturăm mica prerie ; după alte trei minute dădurăm de urmele lui Rollins, venind din stînga şi alăturîndu-se urmelor noastre mai vechi ; încă trei minute, şi ajunserăm la locul unde fugarul se întîlnise cu Santer şi cu cei trei Warton. Stătuseră doar cîteva clipe în loc şi făcuseră repede cale-ntoarsă. Deşi era întuneric, ne-ar fi fost destul de uşor să-i urmărim dacă ar fi luat-o îndărăt, pe drumul ştiut de noi. Dar ei, prudenţi, se abătuseră în altă direcţie. Iată de ce, orbecăind o vreme prin necunoscut — nici urmele nu se mai vedeau din cauza întunericului — furăm nevoiţi, în ultimă instanţă, să abandonăm.
Mut ca şi pînă atunci, Winnetou îşi întoarse calul şi o luarăm la galop înapoi. Goneam iarăşi spre vest. Mai văzurăm o dată locul unde îl pîndiserăm pe Santer, apoi copacul de care fusese legat Rollins — şi trecurăm înainte spre „fortăreaţă". Santer ne scăpase iarăşi din mîini. Oare numai vremelnic, sau pentru totdeauna ? Urmărirea n-o puteam relua decît la revărsatul zorilor. Şi era de aşteptat ca Winnetou să nu renunţe la ea cu nici un preţ.
Tocmai răsărea luna cînd ajunserăm în preajma Mankizilei şi ne lăsarăm în jos către rîpa unde, ascuns după tufişuri, stătea de obicei omul nostru de gardă. Era, într-adevăr, acolo şi ne somă cu glas tunător. Auzind răspunsul nostru, se grăbi să-şi ceară scuze :
— Nu vă supăraţi că am strigat cam tare, însă azi trebuie să fim mai treji ca oricînd.
— De ce ?
— Pare că se întîmplă ceva înăuntru.
— Ce anume ?
— Nu prea ştiu. Dar cum s-a întors, mărunţelul acela de Sam Hawkens, parcă aşa îi zice, s-a pornit pe un discurs interminabil.
— Păi cum, a fost plecat ?
— Da.
— Singur ?
— Singur.
Se confirma deci faptul că bătrînul Sam, altminteri atît de şiret, făcuse prostia de a-l elibera pe Rollins.
Intrînd în „fortăreaţă" primul lucru ce-l aflai era că starea lui Old Firehand se înrăutăţise. Deşi boala nu prezenta un

pericol deosebit, menţionez totuşi împrejurarea, pentru că tocmai ea avea să mă despartă de Winnetou.

Sărind de pe cal, apaşul se îndreptă repede spre focul de tabără unde Sam Hawkens, Harry şi ofiţerul de la fortul Wilke şedeau lîngă Old Firehand, întins pe jos şi învelit în pături.

— Slavă Domnului că v-aţi întors ! ne întîmpină acesta cu voce stinsă. L-aţi găsit pe negustor ?

— L-am găsit şi l-am pierdut — răspunse Winnetou. Fratele meu Hawkens a fost cumva plecat ?

— Da, am tras o raită prin împrejurimi — confirmă cu candoare Sam.

— Ştie fraţiorul meu cam ce e dînsul ?

— Ce să fie ! Un *westman*, dacă nu mă-nşel !

— *Westman?* Un dobitoc, asta eşti. Un dobitoc cum nu s-a văzut şi nu se va vedea vreodată. *Howgh!*

După această solemnă caracterizare, apaşul îi întoarse spatele şi plecă. O asemenea explozie din partea lui Winnetou, altminteri atît de calm şi delicat, stîrni, bineînţeles, senzaţie. Dar totul se clarifică după ce le povestii oamenilor cele întîmplate. Îl găsisem pe Santer şi ne scăpase din nou ! Era o păţanie cum nu se poate mai tristă. Prichindelul de Sam îşi ieşi pur şi simplu din fire ; se blestema, se înjura, îşi zbîrlea într-una barba haotică şi nu mai reuşea să se potolească ; îşi smulse şi peruca din cap, batjocorind-o în fel şi chip, dar nici aşa nu se calmă. Pînă la urmă, o dădu de pămînt şi trase concluzia :

— Winnetou are dreptate, perfectă dreptate ! Sînt cel mai sinistru dobitoc, cel mai tîmpit *greenhorn* din cîţi fac umbră pămîntului ! Şi tîmpit voi fi cîte zile-oi avea !

— Cum s-a făcut, dragă Sam, de-a scăpat Rollins ? îl descusui.

— Prostia mea, omule ! Auzii două împuşcături şi o luai călare în direcţia respectivă. La un moment dat, ce-mi văd ochii ? Un om legat de un copac şi alături un cal priponit, dacă nu mă-nşel. Îl întreb, fireşte, pe individ cum de-a ajuns în starea asta şi el se dă drept negustorul care îl caută pe Old Firehand ; cică indienii l-au atacat şi l-au legat de copac.

— Hm ! Dintr-o singură privire ai fi putut constata că urmele nu proveneau de la indieni.

— Aşa-i, dar pesemne că intrasem într-o zodie rea. Şi uite că l-am dezlegat. Aveam de gînd să-l aduc încoace, dar a sărit pe cal şi dă-i, exact în direcţie opusă. Eu, ce să spun, căzui la griji, mai ales din cauza indienilor de care îmi vorbise. Aşa că hotărîi să dau fuga încoace şi să dau alarma, dacă nu mă-nşel. Îmi vine să-mi smulg părul din cap, dar ia-l de unde nu-i ! Iar peruca, pot s-o şi calc în picioare, că tot nu se schimbă situaţia. Mîine, însă, las' pe mine, găsesc eu urmele individului şi nu mă las pînă nu-l prind şi nu-i curăţ pe toţi !

— Fratele Sam nu va face nimic — interveni Winnetou, care se înapoiase între timp. Eu, căpetenia apaşilor, îl voi urmări singur pe ucigaş. Fraţii mei albi să rămînă pe loc, pentru că Santer s-ar putea să vină totuşi la „fortăreaţă" ca s-o prade, şi atunci e nevoie aici de oameni curajoşi care să-i stea împotrivă.

Ceva mai tîrziu, după ce oamenii se mai liniştiră, dăruindu-se odihnei, mă dusei să-l caut pe Winnetou. Calul lui păştea la malul apei, iar el stătea culcat în iarbă. Cînd mă văzu, se ridică în picioare şi-mi prinse mîna :

— Ştiu ce vrei să-mi spui, frate Şarli ; ai dori să mă însoţeşti ca să-l prindem pe Santer, nu-i aşa ?

— Da.

— Asta nu trebuie s-o faci. Old Firehand o duce cam rău cu sănătatea ; Harry e încă un copil ; Sam Hawkens, după cum te-ai putut convinge şi tu adineauri, îmbătrîneşte ; iar soldaţii de la fort sînt nişte străini totuşi. Aici, Old Firehand are mai multă nevoie de tine decît am eu dincolo ; cu Santer o scot şi singur la capăt. În schimb, ce se întîmplă dacă, în lipsa mea, ticălosul vine pe drum ocolit şi, cu cîţiva oameni de strînsură, pătrunde în „fortăreaţă" ? Haide, arată-mi că ţii la mine şi rămîi cu Old Firehand ! Vrei să-mi împlineşti dorinţa, frate ?

Îmi venea nespus de greu să mă despart de viteazul meu prieten, dar în faţa stăruinţei sale mă văzui obligat să cedez. În fond, argumentul lui era just : Old Firehand avea mai multă nevoie de ajutor decît dînsul. Totuşi, nu mă putui abţine să nu-l însoţesc o bucată de drum. Mai scînteia încă pe boltă luceafărul dimineţii cînd pornirăm împreună prin pădure. Apoi, o dată cu răsăritul soarelui, ne oprirăm chiar în locul de unde Santer făcuse cale-ntoarsă. Ochiul ager al apaşului mai desluşi încă urmele.

— Aici ne luăm rămas bun — rosti Winnetou, aplecîndu-se din şa ca să mă îmbrăţişeze. Marele Spirit porunceşte să ne despărţim, dar la timpul cuvenit vom fi iarăşi împreună, căci Old Shatterhand şi Winnetou nu pot rămîne departe unul de celălalt. Pe mine vrăjmăşia mă mînă înainte, pe tine te opreşte aici prietenia, iar dragostea va face să ne întîlnim din nou. *Howgh !*

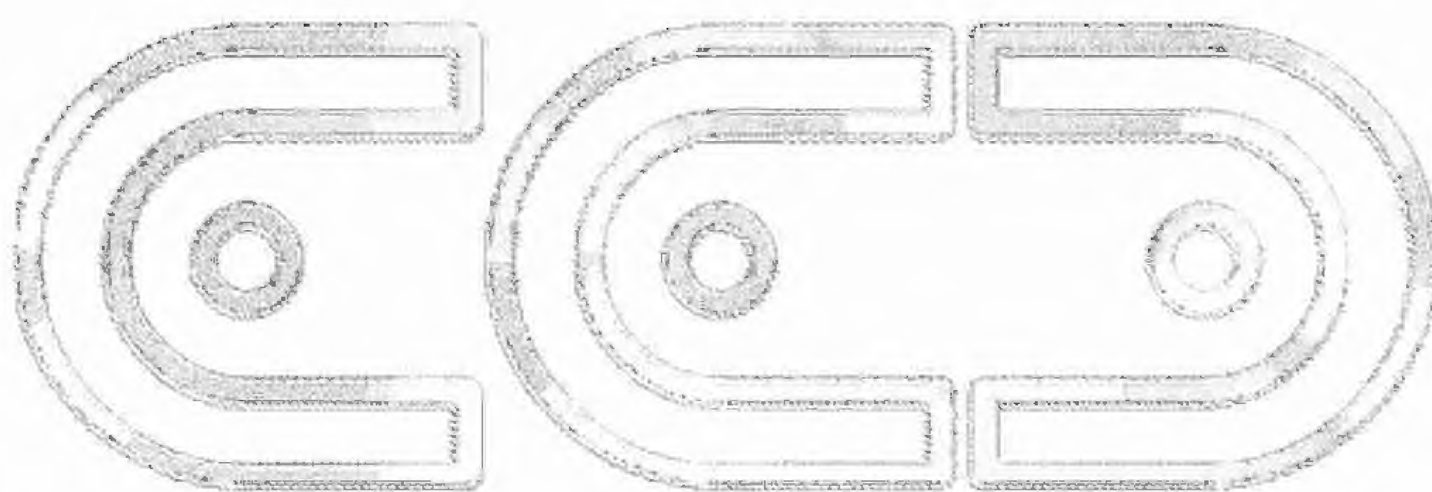
Mă sărută şi, îndemnîndu-şi calul cu un strigăt ascuţit, se depărtă în grabă. Pletele-i lungi şi negre fluturau în văzduhul alb al dimineţii. Vei reuşi oare să pui mîna pe duşman ? Cînd ne vom revedea, dragul meu Winnetou ?

Sfîrşitul volumului 2.

CUPRINS

Capitolul I
Detectiv 5
Capitolul II
Ku-Klux-Klan 60
Capitolul III
Peste graniţă 117
Capitolul IV
Prin Mapimi 179
Capitolul V
Old Firehand 258
Capitolul VI
În „fortăreaţă" 296
Capitolul VII
Negustorul ambulant 357

Scanare și prelucrare digitală

de

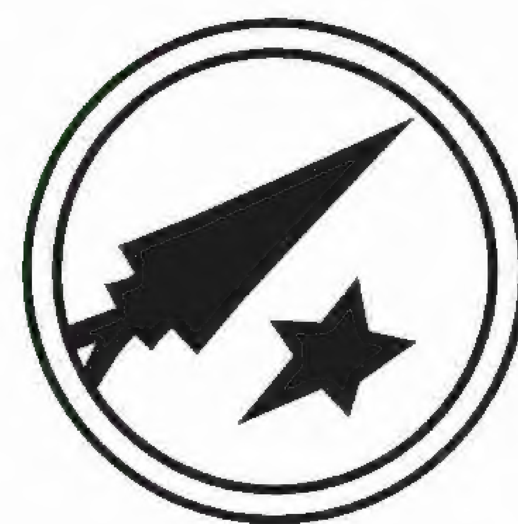

Anonim

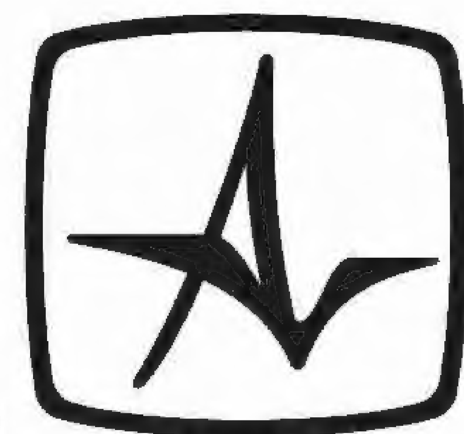
și

CAT Graur

Antwerpen

2024